

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

01 | 2007

02 | 2007

03 | 2007

04 | 2007

05 | 2007

06 | 2007

07 | 2007

08 | 2007

09 | 2007

10 | 2007

11 | 2007

12 | 2007

KUUBÜLLETÄÄN
SEPTEMBER

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

**KUUBÜLLETÄÄN
SEPTEMBER 2007**

2007. aastal on
kõikidel Euroopa
Keskpanga
väljaannetel
20-eurose
rahatähe motiiv

© Euroopa Keskpang, 2007

Aadress

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Saksamaa

Postiaadress

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Saksamaa

Telefon

+49 691 3440

Koduleht

<http://www.ecb.europa.eu>

Faks

+49 691 344 6000

Teleks

411 144 ecb d

Käesolev bülletään on valminud EKP juhatuse vastutusel. Tõlked koostatakse ja avaldatakse liikmesriikide keskpankade poolt.

Kõik õigused on kaitstud. Käesoleva bülletääni taasesitus õppe- ja mitteärielistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 5. september 2007.

ISSN 1561-0136 (trüki versioon)

ISSN 1725-2822 (elektroniline versioon)

SISUKORD

JUHTKIRI

MAJANDUSARENG

Euroala väliskeskkond

Rahapoliitiline areng

Hinnad ja kulud

Toodang, nõudlus ja tööturg

Eelarvepoliitiline areng

Vahetuskursi ja maksebilansi areng

Taustinfo:

- 1 Eluasemehindade muutused Kesk- ja Ida-Euroopa riikides **12**
- 2 Likviidsuskeskkond ja rahapoliitilised operatsioonid alates 15. maist kuni 7. augustini 2007 **28**
- 3 EKP täiendavad avaturuoperatsioonid 8. augustist 5. septembrini 2007 **30**
- 4 Hooajalisus võlakirjaturupõhistes inflatsiooniootustes **37**
- 5 Börsil noteeritud ettevõtete tulude kasvu ja toodangu kasvu vaheline suhe majanduses tervikuna **43**
- 6 Viimase aja arengusuunad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvõimenduses **52**
- 7 Viimased toiduainete hinnamuutused maailma turgudel ja euroalal **60**
- 8 Euroala hõive kasv 2006. aastal rohkem tasakaalus **71**
- 9 EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta **75**
- 10 Kesk- ja Ida-Euroopa proportsionaalsed maksumäärad **81**

5 EUROALA STATISTIKA

9 LISAD

9 Eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kronoloogia

17

59

Target (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarveldussüsteem)

67

78

Euroopa Keskpannga poolt alates 2006. aastast avaldatud dokumendid

84

Sõnastik

SI

I

V

IX

XVII

LÜHENDID

RIIGID

BE	Belgia	HU	Ungari
BG	Bulgaaria	MT	Malta
CZ	Tšehhi	NL	Madalmaad
DK	Taani	AT	Austria
DE	Saksamaa	PL	Poola
EE	Eesti	PT	Portugal
IE	Iirimaa	RO	Rumeenia
GR	Kreeka	SI	Sloveenia
ES	Hispaania	SK	Slovakkia
FR	Prantsusmaa	FI	Soome
IT	Itaalia	SE	Rootsi
CY	Küpros	UK	Ühendkuningriik
LV	Läti	JP	Jaapan
LT	Leedu	US	Ameerika Ühendriigid
LU	Luksemburg		

MUUD

BIS	Rahvusvaheline Arvelduspank
CIF	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega importiva maa tollipiirini
ECOFIN	majandus- ja rahandusministrid
EER	efektiivne vahetuskurs, mille saamiseks kasutatakse EER-12, EER-24 või EER-44 andmeid.
EER-12	12 riigist koosnev kitsas kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Rootsi, Singapur, Šveits, Taani ja Ühendkuningriik.
EER-24	24 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad peale EER-12 liikmete veel Bulgaaria, Eesti, Hiina, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Tšehhi ja Ungari.
EER-44	44 riigist koosnev lai kaubanduspartnerite grupp, kuhu kuuluvad peale EER-24 liikmete veel Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Indoneesia, Island, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela.
EFAMA (endine)	
FEFSI)	Euroopa Fondivalitsejate Liit
EKP	Euroopa Keskpang
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit
EMU	majandus- ja rahaliit
EONIA	euroala pankadevahelise üleöoturu keskmine aastaintressimäär
ERM2	vahetuskursimehhanism 2
ESA 95	Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteem 1995
EUR	euro
EURIBOR	euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär
FOB	hind, kauba rahvusvaheline tarneklausel; näitab kauba maksumust ning kulutusi, mis on seotud kauba veo ja kindlustamisega eksportiva maa tollipiirini
HWWA	Hamburgi Rahvusvahelise Majanduse Instituut
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
PMI	ostujuhtide indeks
SKP	sisemajanduse koguprodukt
TARGET	üleeuroopaline automatiseeritud reaalarvuline brutoarveldussüsteem
THI	tarbijahinnaindeks
ÜTHI	ühtlustatud tarbijahinnaindeks

Vastavalt ühenduse praktikale on ELi riigid loetletud käesolevas bülletäänis rahvuskeelsete riiginimede tähestikulises järjekorras.

JUHTKIRI

EKP nõukogu otsustas 2007. aasta 6. septembri istungil regulaarsete majandus- ja rahapoliitiliste analüüside põhjal säilitada eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärana 4,00%. Muutmata jäeti ka laenamise püsivõimaluse ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad, mis on vastavalt 5,00 ja 3,00%. Nõukogu eelmise istungi järel avaldatud teave on kinnitanud, et keskmise aja jooksul mõjutavad hinnastabiilsust endiselt hinnatõusuriskid, millele osutavad nii majanduskui ka rahapoliitilised analüüsid. Värskeimad makromajandusandmed kinnitavad samuti euroala tugevat majandust ja toetavad SKP reaalkasvu soodsat väljavaadet keskmise aja jooksul. Selle taustal on EKP rahapoliitiline hoiak endiselt paindlik ning muu hulgas rahapakkumise ja laenude kasv euroalal jõuline. Samal ajal on finantsturu volatiilsus ja riskide ümberhindamine viimastel nädalatel toonud kaasa ebakindluse suurenemise. Seda arvestades on kohane koguda lisateavet ja uurida uusi andmeid enne edasiste rahapoliitiliste järelduste tegemist EKP keskmisele ajale orienteeritud rahapoliitika strateegia kontekstis, mille eesmärk on hinnastabiilsuse säilitamine. Seepärast jälgib nõukogu väga hoolikalt kõiki arengusuundi. Antud hinnangut aluseks võttes ning kindlalt ja õigeaegselt tegutsedes tagab nõukogu, et keskmise aja jooksul hinnastabiilsust ohustavad riskid ei realiseeruks ning et keskmise aja inflatsiooniootused hoitakse hinnastabiilsusega kindlalt kooskõlas. Eriti tähtis on see finantsturu volatiilsuse ja suurenenud ebakindluse aegadel. Eeloleval perioodil pöörab nõukogu finantsturgude arengule jätkuvalt suurt tähelepanu.

Majandusanalüüsiga seoses võib öelda, et olemasolevad andmed viitavad euroala kiire majanduskasvu jätkumisele. Euroala SKP reaalkasv langes teises kvartalis 0,3%le, võrreldes 0,7%ga eelmises kvartalis. Siiski tuleks asjakohaselt arvesse võtta nende kasvumäärade kõikumisi. Sellest tulenevalt oli majanduskasv 2007. aasta esimesel poolel tervikuna kooskõlas potentsiaalse kasvuga. Mitmesugustel näitajatel põhinevatest hinnangutest ja kindlustunde-

uuringutest pärinevad andmed kolmanda kvartali majandustegevuse kohta on jätkuvalt positiivsed ning kinnitavad arvamust, et SKP reaalkasv jätkub. Eriti soodsad on värskeimad andmed töötuse kohta ja ka kõik augustikuu kindlustunde näitajad on kõrged. Üleilmne majandustegevus püsib eelduste kohaselt jõuline, sest võimalikku langust Ameerika Ühendriikides peaks suurel määral tasakaalustama endiselt kiiret kasvu näitavad arenevad turud, mis toetavad jätkuvalt ka euroala ekspordi ja investeringuid. Kooskõlas kasutatava tulu arenguga ja tööhõivetingimuste paranemisega peaks ka tarbimise kasv euroalal jätkuma. Arvestades finantsturu suurenenud volatiilsust ja reaalmajandusega seotud riski ümberhindamise võimalikku üldist mõju, on majanduse arengu asjakohane jälgimine vajalik.

Kirjeldatud väljavaade kajastub ka EKP ekspertide 2007. aasta septembri makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, mis esmakordselt hõlmab Küprost ja Maltat. Ettevaate kohaselt ulatub SKP keskmine aastane reaalkasv 2007. aastal 2,2–2,8%ni ja jääb 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Eurosüsteemi ekspertide juuni ettevaatega võrreldes prognoositakse 2007. aastaks mõnevõrra aeglasemat SKP reaalkasvu, lähtudes peamiselt eeldustest seoses naftahinna mõningase kallinemisega ja turgudel valitsevate mõnevõrra rangemate rahastamistingimustega, mis on tingitud suuremast keskmisest riskipremiast.

Nõukogu leiab, et esitatud vahemikud on heaks meeldetuletuseks majandusettevaateid ümbritsevast üldisest ebakindlusest, mida tasub rõhutada, arvestades praegust finantsturgude volatiilsust. Majanduskasvu ettevaadet ohustavad siiski langusriskid. Need on peamiselt seotud finantsturgudel valitseva riski ümberhindamise potentsiaalselt laialdasema mõjuga, maailmajanduse tasakaalustamatuse ja protektsionismisurvega, aga ka nafta- ja toorainehindade edasise tõusuga.

Hindade arengu kohta märgitakse, et Eurostati esialgse hinnangu kohaselt oli aastane ÜTHI-

inflatsioon 2007. aasta augustis 1,8%, püüdes eelmise kuuga samal tasemel. Siiski tõusevad inflatsioonimäärad käesoleva aasta jooksul tõenäoliselt uuesti kõrgemale kui 2%. EKP ekspertide 2007. aasta septembri ettevaate kohaselt ulatub aastane ÜTHI-inflatsioon 2007. aastal 1,9–2,1%ni ja jääb 2008. aastal vahemikku 1,5–2,5%. 2008. aastal peaksid kaudsete maksude ja energiahindade kahanevat mõju tasakaalustama töajõu erikuludest tulenevad tugevamad surved. 2007. ja 2008. aastaks prognoositavad uued inflatsioonimäärad jäävad eurosüsteemi ekspertide 2007. aasta juuni ettevaates avaldatud väärtusvahemike piiridesse.

Nõukogu on seisukohal, et sellist hindade arengu väljavaadet ohustavad jätkuvalt hinnatõusuriskid. Need hõlmavad kaudsete maksude seni oodatust suuremat tõusu ning naftahinna ja põllumajandustoodete hindade edasist kerkimist. Veelgi suurema tõenäosusega võib aga ilmnedu oodatust jõulisem palkade areng ning hinnakujunduspoliitika tugevnemine madala konkurentsiga turusegmentides. Sellised muutused võivad ohustada hinnastabiilsust. Seetõttu on oluline, et kõik osapooled võtaksid neile pandud vastustust tõsiselt. Nende riskide võimalikku realiseerumist või kadumist tuleb tähelepanelikult jälgida.

Rahapoliitiline analüüs osutab endiselt valitsevatele hinnatõusuriskidele keskmise ja pikema aja jooksul. Värskeimate kättesaadavate andmete põhjal (kuni juuli lõpuni) püsib rahapakkumise ja laenude kasv jõuline. Seda kajastavad laia rahaagregaadi M3 kiire kasv, mis ulatus juulis 11,7%lise aastakasvuni ja rahaloomeasutuste poolt erasektorile antavate laenude maht, mille aastast kasvumäära saab endiselt väljendada kahekohalise arvuga.

Poliitikakujunduse seisukohalt olulisi rahapakkumise kasvu suundumusi tuvastades ja hinnates ei tohiks liigset tähelepanu pöörata lühiajalistele kõikumistele ja mõjule, mida ajutised tegurid avaldavad konkreetsetele rahaagregaatidele. Asjakohases üldisemas ja keskpikas perspektiivis võib täheldada mitmeid märke sellest, et

lühiajaliste intressimäärade tõus viimastes kvartalites on mõjutanud rahapoliitilise keskkonna arengut. Näiteks on lühiajaliste intressimäärade tõus aeglustanud kitsa rahaagregaadi M1 kasvu, samal ajal kui M3 kõige likviidsemate komponentide hoidmise alternatiivkulu on suurenenud. Peale selle on kõrgemate lühiajaliste intressimääradega kaasnenud rahaloomeasutuste poolt erasektorile antavate laenude teatav stabiliseerumine, mille põhjuseks on kodumajapidamiste laenude kasvu pidurdumine eluasemehindade arengu ja kinnisvarategevuse aeglustumise tagajärjel, ehkki nende laenude aastast kasvumäära saab endiselt väljendada kahekohalise arvuga. Sellised suundumused ei ole veel aeglustanud üldise rahapakkumise kasvumäära, sest tulukõvera laugemaks muutumine on suurendanud rahaliste varade atraktiivsust võrreldes vähem likviidsete pikemaajaliste instrumentidega, põhjustades sellega rahapakkumise kasvu tugevnemist. Lisaks on mittefinantsasutustele antavate laenude kasv viimastel kuudel uuesti hoogustunud.

Praeguses olukorras tasub rõhutada, et finantsurgude volatiilsus võib avaldada märkimisväärset ajutist mõju rahapakkumise dünaamikale. Varasematel kordadel on erasektori suhtumine riskidesse ja sellest tulenev investeerimiskäitumine tugevalt mõjutanud rahapakkumise arengut. Sellised investeerimiskaalutlused on juba osaliselt mõjutanud juulikuu rahalisi andmeid ja nende mõju võib olla veelgi suurem augusti andmetele, mis avaldatakse septembri lõpupoole. Varasemate kogemuste põhjal võib aga öelda, et põhjalik ja ulatuslik rahaliste andmete analüüs võib parandada arusaamist finantsarengu mõjust rahapoliitilise keskkonna arengule ning aidata rahapakkumise kasvust leida poliitikakujunduse seisukohalt olulisi märke seoses pikemaajaliste inflatsioonisuundumustega. Sellistes oludes on EKP rahapoliitilises analüüsis valitud laiapõhjaline lähene misviis kõige kohasem.

Üldjoontes osutab rahapakkumise ja laenude püsivalt jõuline kasv hinnastabiilsust keskmise

ja pikema aja jooksul ohustavatele hinnatõusuriskidele. Seega on rahapoliitilist arengut vaja väga tähelepanelikult jälgida.

Kokkuvõttes on majandusanalüüsist saadud teabe võrdlus rahapoliitilise analüüsi tulemustega kinnitanud hinnastabiilsust keskmise aja jooksul ohustavate riskide olemasolu euroala tugeva majanduse taustal. Sellest lähtuvalt on EKP rahapoliitiline hoiak endiselt paindlik ning muu hulgas ka rahapakkumise ja laenude kasv euroalal jõuline. Samas on suure ebakindluse tingimustes enne edasiste rahapoliitiliste järelduste tegemist vaja koguda lisateavet. Seepärast jälgib nõukogu väga hoolikalt kõiki arengusuundi. Antud hinnangut aluseks võttes ning kindlalt ja õigeaegselt tegutsedes tagab nõukogu, et keskmise aja jooksul hinnastabiilsust ohustavad riskid ei realiseeruks ning et keskmise aja inflatsiooniootused hoitakse hinnastabiilsusega kindlalt kooskõlas. Praegustes tingimustes on inflatsiooniootuste püsimine kindlalt kooskõlas hinnastabiilsusega veelgi tähtsam. Eeloleval perioodil pöörab nõukogu finantsturgude arengule jätkuvalt suurt tähelepanu.

Eelarvepoliitika kohta võib märkida, et eelarvete struktuuriline konsolideerimine on toimunud aeglaselt ja eksisteerib oht, et mõned riigid rakendavad ekspanstiivset tsüklilisust toetavat poliitikat. 2007. aasta eelarve täitmise ja 2008. aasta eelarve planeerimise jaoks on tähtis, et ei korrataks eelmise majanduskasvu perioodil aastatel 1999–2000 tehtud vigu. Praegu peavad riigid, kus esineb eelarve tasakaalustamatust, korrigeerima seda vastavalt stabiilsuse ja majanduskasvu paktis sätestatud nõuetele. Kõik euroala liikmesriigid peavad pühenduma eurogrupi keskpikkade eelarveeesmärkide saavutamisele 2008. või 2009. aastal ning hiljemalt 2010. aastaks. Need riigid, kes on juba saavutanud tugeva eelarvepositsiooni, peavad hoiduma tsüklilisust toetavast poliitikast.

Struktuurireformi osas tervitab nõukogu edasisi jõupingutusi euroala tootmisvõimsuse suurendamiseks suurema tööhõive kaudu. Euroala

tööturul on viimastel aastatel näidanud selgeid edenemise märke, mis osaliselt kajastab varasemate tööturureformide mõju. Siiski on vajalikud edasised edusammud ametialase ja geograafilise liikuvuse suurendamiseks ja oskustööjõu koolitamiseks, et saada üle võrdlemisi madalast tööturul osalemise määrast ning endiselt suurest töötusest mõnedes riikides ja piirkondades.

MAJANDUSARENG

I. EUROALA VÄLISKESKKOND

Üldjoontes jätkab maailmamajandus jõulist kasvu, mida soodustab eelkõige hoogne majandusaktiivsus arenevatel turgudel. Tarbijahinna inflatsioon on tööstusriikides jäänud suures joones stabiilseks, kuid arvestades ilmnevaid tootmisvõimsuse piiranguid ning üleilmsete toormehindade tõusu, on märke tugevnevast inflatsioonisurve. Maailmamajanduse väljavaadet ohustavad negatiivsed riskid on viimasel ajal suurenenud, mille põhjuseks on peamiselt pinged USA kõrgemate intressimääradega hüpoteegiturul ning hirm kõrvalmõjude laienemise ees teistele turusegmentidele. Riskid on seotud ka üleilmse tasakaalustamatuse, proteksionismisurve ning võimaliku naftahinna ja toormehindade jätkuva kasvuga.

I.1. MAAILMAMAJANDUSE ARENG

Üldjoontes jätkab maailmamajandus jõulist kasvu, mida soodustab eelkõige hoogne majandusaktiivsus arenevatel turgudel. Eelkõige jätkub tugev majanduskasv suuremates Aasia riikides ning see piirkond on endiselt üleilmse majanduskasvu peamiseks toukejõuks. Et USA majanduskasvu aeglustumise üleilmset tagajärjed on seni olnud piiratud, siis näitab tulevik, kas hiljutised finantsturu tormilised sündmused viivad üleilmsete finantstururiskide kestva ümberhindamise ja kindlustunde kaotuseni koos võimalike mõjudega reaalmajandusele. Kuni juunini 2007 suurenes tööstustoodang OECD riikides (v.a euroala) jätkuvalt suhteliselt jõuliselt. Siiski viitavad viimased uuringud tööstustoodangu kasvu võimalikule vähenemisele kolmanda kvartali alguses.

Üleilmset hinnadünaamikat on jätkuvalt märkimisväärselt mõjutanud muutused toormehindades. 2007. aasta juunis olid OECD riikides tarbijahinna koguinflatsiooni ja inflatsiooni (v.a toidukaubad ja energia) aastased kasvumäärad vastavalt 2,2% ja 2,0% (vt joonist 1). Tootmissisendi hinna uuringud viitavad suurenevale kulururvale, mille põhjuseks on ilmnevad tootmisvõimsuse piirangud ja üleilmsete toormehindade tõus.

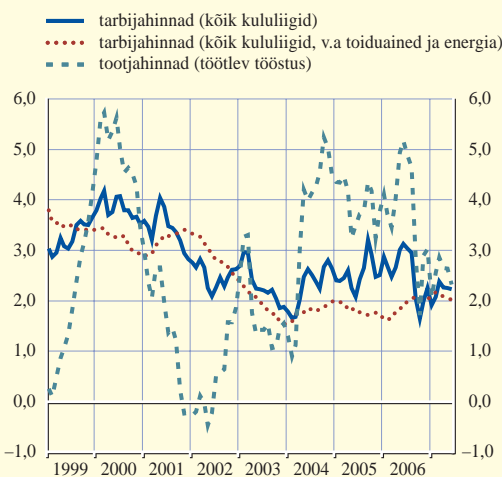
USA

USAs, kus majandusaktiivsuse kasvumäär oli eelmisel aastal enamasti trendist väiksem, suurenes SKP reaalkasv 2007. aasta teises kvartalis. Vastavalt esialgsetele hinnangutele kasvas see teises kvartalis aasta arvestuses 4,0%, võrrelduna esimese kvartali 0,6% tasemega. SKP reaalkasv kajastas netoekspordi, varude ja valitsussektori tarbimise tõusu ning samuti mitteleamuehitusse tehtavate investeeringute hoogustumist. Seevastu eratarbimise kasv aeglustus eelmise kvartaliga võrreldes järsult – aasta arvestuses langes see 1,4%ni. Lisaks sellele pärssisid majanduskasvu endiselt investeeringud elamuehitusse, kuigi vähemal määral kui esimeses kvartalis.

Kui vaadelda hinnamuutusi, siis on aastane tarbijahinna inflatsioon viimastel kuudel pisut kasvanud – kuue kuu jooksul 2007. aasta veebruarist juulini oli see keskmiselt 2,6%.

Joonis 1. Hinnamuutused OECD riikides

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikas: OECD.

Osaliselt baasefekti tõttu on aga energiahindade aastase kasvumäära aeglustumine põhjustanud hiljutise inflatsioonimäärade kerge languse. Juulis langes aastane tarbijahinna inflatsioon eelmise kuu 2,7%lt 2,4%le. Aastane tarbijahinna inflatsioon (v.a toiduained ja energia) jäi juulis kolmandat kuud järjest muutumatuna 2,2% tasemele.

Tulevikku vaadates oodatakse, et kogu 2007. aasta teisel poolel jääb USA majanduskasv trendist allapoole, eeldades eluasemeturu negatiivse mõju jätkumist tarbimisele ja investeringutele elamuehitusse. USA majanduse välja-vaadet ohustavad ka hiljutised tormilised sündmused finantsturgudel ja laenuitingimuste karmistumine.

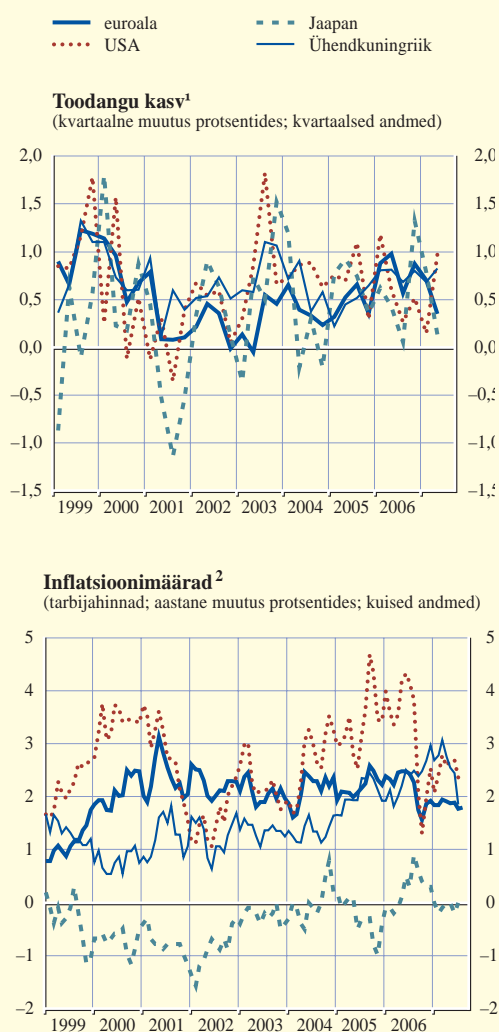
7. augustil 2007 otsustas USA föderaalreservi rahapoliitika komitee (FOMC) jätta baasintressimäära järgmiseks kaheksaks kuuks muutumatult 5,25% tasemele. Seoses hiljutiste tormiliste arengutega finantsturul kiitis USA föderaalreservi nõukogu 17. augustil heaks ajutised muudatused oma peamistes diskontokna krediitvõimalustes. Muudatused hõlmasid esmase krediitimäära alandamist 50 baaspunkti võrra 5,75%ni ja perioodilise finantseerimise võimaldamist tähtajaga 30 päeva, mida laenuvõtja saab ka pikendada.

JAAPAN

Jaapanis on viimastel kuudel majandusaktiivsus aeglustunud ning inflatsioon on püsinud vaoshoituna. Toodangu suurenemine põhineb jõulisel ekspordil. Valitsuse avaldatud esialgsete andmete kohaselt aga aeglustus SKP reaalkasv 2007. aasta teises kvartalis võrreldes eelmiste kvartalite kiire kasvuga. Selle põhjuseks on eratarbimise ja elamuehitusse tehtavate erainvesteeringute vähenemine. Pärast eelneva kvartali 0,8% list kasvu suurenes reaalne SKP kvartali arvestuses 0,1%, mis jääb pisut alla turuootustele.

Kui vaadelda hinnamuutusi, siis on inflatsioon endiselt vaoshoitud (vt joonist 2). 2007. aasta juulis oli aastane tarbijahinna inflatsioon null (juunis -0,2%); THI aastane muutus (v.a värsked toiduained) oli -0,1%, jäädes viimase nelja kuu tasemele. Mitmete inflatsioonikomponentide (eelkõige seotud eluasemega ning samuti lugemise ja vaba aja veetmisega) negatiivsed panused alandasid juulis jätkuvalt inflatsiooni.

Joonis 2. Peamised muutused suurtes tööstusriikides

Allikad: riiklikud andmed, BIS, Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Euroala ja Ühendkuningriigi puhul on kasutatud Eurostati andmeid; USA ja Jaapani puhul on lähtutud riiklikest andmetest. SKP näitajad on sesoonselt kohandatud.

² Euroala ja Ühendkuningriigi ÜTHI; USA ja Jaapani THI.

Jaapani majanduse kasvuväljavaade jääb soodsaks. Eeldatavasti toetavad SKP reaalkasvu nii sisenõudlus kui ka netoeksport. Hinnamuutused peaksid keskpikas perspektiivis nihkuma positiivse poole peale.

2007. aasta 23. augusti koosolekul otsustas Jaapani keskpank jätta tagatiseta üleöölaenu intressimäära muutumatuks 0,50% tasemele.

ÜHENDKUNINGRIIK

Ühendkuningriigis on SKP kasv viimastes kvartalites jäänud jõuliseks ja stabiilseks (vt joonist 2), ulatudes teises kvartalis võrreldes eelmise kvartaliga 0,8%ni. Teise kvartali kasvule aitas kaasa eratarbimine, samas kui investeringute ja ekspordi kasv langes ning netoeksporti mõju oli negatiivne. 2007. aasta teisel poolel oodatakse SKP kvartaalse kasvutempo mõõdukat aeglustumist.

ÜTHI-inflatsioon on pärast tippaset 2007. aasta märtsis (3,1%) langenud järk-järgult 1,9%le juulis. Aastase inflatsioonimäära aeglustumine viimastel kuudel on peamiselt tingitud kommunalteenuste hindadest. Juulis avaldasid märkimisväärset alandavat mõju ka toiduainete, sisustuse ning majapidamiskaupade hinnad. Lühiajalised inflatsiooniväljavaated on väga ebakindlad oodatava volatiilsuse tõttu toidukaupade hindades, mis on tingitud hiljutistest üleujutustest Ühendkuningriigis, ja energiahindades.

6. septembril 2007 otsustas Inglismaa keskpanga rahapoliitika komitee jätta rahapoliitika intressimäära muutumatuks 5,75% tasemele.

MUUD EUROOPA RIIGID

Enamikus euroalavälistes Euroopa Liidu liikmesriikides oli toodangu kasv viimastes kvartalites endiselt hoogne, mille põhjuseks on peamiselt püsiv sisenõudlus. Inflatsioonimuutused on olnud viimastel kuudel riigiti erinevad.

Taanis ja Rootsis on reaalmajandusareng viimastes kvartalites kulgenud erinevalt. Taanis vähenes kvartalikasv 2007. aasta teises kvartalis -0,4%ni, seda peamiselt sisenõudluse laiapõhjalise nõrgenemise tõttu. Rootsis seevastu suurenes SKP reaalkasv teises kvartalis 1,0%ni, mille põhjuseks oli sisenõudluse kasv. ÜTHI-inflatsioon on olnud mõlemas riigis viimastel kuudel vaoshoitud ja eeldatavalt ka püsib sellisena. Aastane ÜTHI-inflatsioon langes Taanis 1,1%le, samas kui Rootsis tõusis see 1,4%le.

Neljast suurimast Kesk- ja Ida-Euroopa riigist (Tšehhi, Ungari, Poola ja Rumeenia) on toodangu kasv olnud viimastes kvartalites jätkuvalt hoogne Tšehhis, Poolas ja Rumeenias, kuid Ungaris on see märgatavalt aeglustunud. Esimeses kolmes nimetatud riigis on SKP reaalkasv põhinenud sisenõudlusel, Ungaris peamiselt netoeksportil. Majandusaktiivsuse näitajad viitavad mõningasele majanduskasvu aeglustumisele nendes riikides aasta ülejäänud perioodil. Hinnamuutuste osas on inflatsioonitase viimaste kuude jooksul olnud nimetatud neljas riigis väga erinev. Tšehhis ja Poolas langes ÜTHI-inflatsioon juulis 2,5%le, kuid Rumeenias tõusis see 4,1%ni. Ungaris langes ÜTHI-inflatsioon 8,3%le, kuid jäi siiski nelja riigi kõrgeimale tasemele, kajastades kaudsete maksude ja reguleeritud hindade olulist tõusu, mis moodustab osa Ungari eelarve konsolideerimiskavast. Lähikuudel oodatakse ÜTHI-inflatsiooni mõningast hoogustumist kõikides riikides peale Ungari. 29. augustil otsustas Narodowy Bank Polski tõsta rahapoliitilist intressimäära 25 baaspunkti võrra 4,75% tasemele palga- ja inflatsioonisurve kartuse tõttu. 30. augustil otsustas

Česká národní banka tõsta rahapoliitilist intressimäära 25 baaspunkti võrra 3,25% tasemele inflatsiooniga seotud kartuse tõttu.

Enamikus väiksemates euroalavälistes Euroopa Liidu riikides on kvartaalne SKP reaalkasv olnud viimastes kvartalites jõuline; seda on soodustanud peamiselt suur sisenõudlus, mille taga on kiire laenukasv ja kasutatava tulu suurenemine. Majandusaktiivsuse näitajate põhjal võib öelda, et tugev majanduskasv jätkub ka ülejäänud aastal. Aastane ÜTHI-inflatsioon on jätkuvalt kõrge ja enamikus kõige kiirema arenguga riikidest, nagu Bulgaarias ja Baltimaades, on see viimastel kuudel mõnevõrra suurenenud. Nendes riikides on oodata inflatsioonisurve jätkumist. Taustinfo 1 keskendub eluasemehindade muutustele Kesk- ja Ida-Euroopa euroalavälistes ELi liikmesriikides.

Venemaal tõusis SKP aastane reaalkasv 2007. aasta esimeses kvartalis 7,9%ni, seda peamiselt sisenõudluse toel. Majandusaktiivsuse ennaknäitajad viitavad jätkuvale majanduskasvule ka teises kvartalis. Aastane inflatsioonimäär tõusis juuni 8,5%lt juuli 8,7% tasemele. 14. augustil tõstis Venemaa keskpank vastumeetmena inflatsioonisurvele erinevate tähtaegadega hoiuste intressimäärasid 25 baaspunkti võrra.

Taustinfo 1

ELUASEMEHINDADE MUUTUSED KESK- JA IDA-EUROOPA RIIKIDES

Viimastel aastatel on mitmetes euroalavälistes ELi Kesk- ja Ida-Euroopa riikides (EL9) eluasemehinnad järsult tõusnud. Olemasolevate andmete põhjal oli keskmine aastakasv perioodil 2004–2006 Balti riikides, Bulgaarias ja Rumeenias üle 30%, Poolas ja Slovakkias 6–8% (vt joonist A). Kuigi keskmised näitajad peidavad kasvumäärade kõikumist aastate lõikes ning olemasoleva eluasemehindade statistika kvaliteet on ebahühtlane ja ebasobiv erinevate riikide võrdluseks¹, tõstatavad suured kasvumäärad siiski küsimuse nende põhitegurite, jätkusuutlikkuse ja makromajanduslike ilmingute kohta.

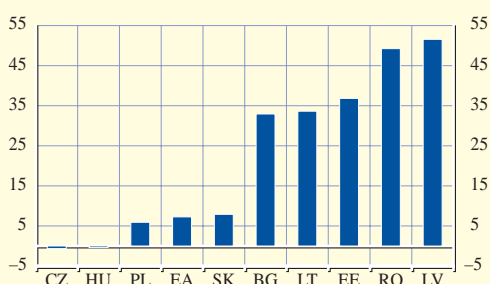
Arvestades tavapärasest jäikust eluasemete pakkumises, mängivad nõudlustegurid elamuasemete hindade kujunemises lühikeses ja keskmises perspektiivis võtmerolli. Nimetatud tegurite seas paistab elamuasemelaenudel olevat ELi 9 riigi majanduses eriti oluline osa. Viimastel aastatel on enamikus nimetatud riikides hüpoteegitagatisega laenu muutunud odavamaks, tähtsajad pikemaks ja tingimused paindlikumaks (näiteks madalamad amortisatsiooninõuded ning kõrgemad laenu ja tagatise väärtuse suhtarvud). See on seotud suureneva konkurentsiga hüpoteeklaenu turgul ja näitab nii finantsarengu madalat algtaset kui ka ELi integreerumist (vt joonist B). Paljude riikides on ka valdavalt madalad nominaalsed ja reaalsed intressimäärad, kuna makromajanduse stabiilsus on paranenud ja riskipreemiad vähenenud.

Teised olulised tegurid on kiire toodangukasv, tööhõive suurenemine ning kõrgemad tuluootused. Peale selle on mitmes ELi 9 riigis mõju avaldanud sellised riigipoolsed stiimulid nagu näiteks

¹ ELi 9 riigi elamukinnisvara hindade näitajad põhinevad ühtlustamata riiklikel allikatel ja nende kvaliteet on erinev. Seepärast ei saa neid riikide vahel otseselt võrrelda, ka ei pruugi need hõlmata antud riigi kogu eluasemeturgu. Bulgaaria, Eesti, Ungari ja Rumeenia näitajad hõlmavad üksnes pealinna või suuremate linnade hindu. Bulgaaria, Ungari, Läti, Rumeenia ja Slovakkia hinnaandmed puudutavad ainult olemasolevaid elamuid või kortereid. Enamikud näitajad kajastavad eelnevalt kindlaksmääratud elamispinna-kategoriate keskmisi hindu ning seega ei anna need täpset teavet aja jooksul toimuvatest elamispinna kvaliteedimuutustest. Sellel võib olla suur tähtsus turgul, kus uute ja vanade ning erinevates asukohtades või piirkondades asuvate elamispiindade kvaliteet erineb olulisel määral. Seega tuleks esitatud eluasemehindade muutuseid tõlgendada ettevaatusega.

Joonis A. Eluasemehindade keskmine aastane kasvumäär 2004–2006

(aastane muutus protsentides)

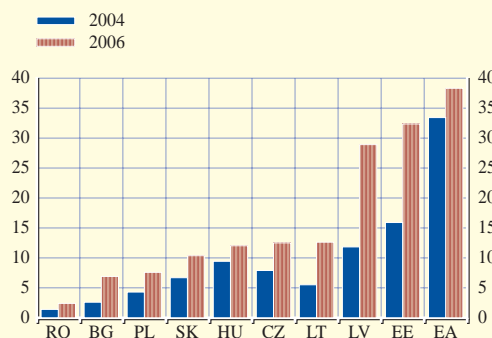

Allikas: EKP arvutused, mis põhinevad liikmesriikide ühtlustamata andmetel.

Märkus. Andmed Tšehhi Vabariigi kohta aastatel 2004-2005. Rumeenia näitajateks on Banca Națională a României poolt esitatud hinnangud. Euroala (EA) koondnäitaja ei hõlma Sloveeniat.

Joonis B. Eluaseme soetamiseks võetud laenu jääk

(protsent SKPst)

Allikad: EKP, Banca Națională a României ja Българска народна банка (Bulgaria keskpank).

subsiidiumid säästudele, hüpoteeklaenu madalamad intressimäärad, maksusoodustused intresside maksmisel ja/või omandi maksustamisel. Siiski on mõningaid neist vahenditest viimasel ajal piiratud.

Lisaks eespool toodud tavapärasele eluasemehindu mõjutavatele teguritele on ELi 9 riigis esinenud ka mitmeid üleminekumajandusele omaseid tegureid.² Varem moonutasid nimetatud riikides eluasemehindu ulatuslik riiklik ja munitsipaalomand ning üürireeglid, mis hoidsid eluasemehinnad turutasemest allpool. Seega võiks viimasel ajal toimunud hinnamuutusi vaadelda kui nimetatud moonutuste korrigeerimist. Lisaks võib tugev nõudlus uute eluasemete järele tuleneda ka vanemate eluasemete halvast kvaliteedist ning majandustegevuse kiiresti muutuvast geograafilisest kontsentreerumisest. Seoses ELiga liitumisega on mõningates riikides suurenenud välismaine nõudlus eluasemete järele, seda peamiselt pealinnades ning kuurortides. Mõnedes riikides täheldati ajutist eluaseme nõudluse tõusu ELiga liitumise ajal, kui oodati eluasemehindade kerkimist seoses ehitusmaterjalide käibemaksu tõusuga nende riikide käibemaksusüsteemi kooskõlastamisel ELi süsteemiga.

Keskmisses ja pikemas perspektiivis mõjutavad eluasemehindu ka pakkumistegurid, eeskätt eluasemeturul kehtivad reeglid. Mitmes ELi 9 riigis on pakkumist piiranud keerulised ruumiplaneerimise ja ehitamise korrad.

Üks peamine kanal, mille kaudu eluasemeturul toimuvad muutused võivad kogu majandusele mõju avaldada, on seos kodumajapidamiste tarbimisega. Kõrgemad kinnisvarahinnad võivad tõsta kodumajapidamiste jõukust ning suurendada tarbimist, panustades sellega tarbijahinna survesse. Sellegipoolest ei ole mõju kogutarbimisele ühene, kuna mõju erinevatele kodumajapidamistele pole ühetaoline.³ See sõltub muu hulgas sellest, kas kodumajapidamise omandis on kinnisvara ja, juhul kui ta kavatseb seda müüa, kas ta plaanib olemasoleva kinnisvara kõrgema või madalama hinnaga kinnisvara vastu vahetada (näiteks majapidamise kavatsus tõusta

² Vt Égert ja Mihaljek (2007), „Determinants of house price dynamics in central and eastern Europe,” *Focus on European Economic Integration*, 1/2007, lk 52–76.

³ Vt nt EKP (2003), „Structural factors in the EU housing markets”.

“eluasemeredelil” ülespoole võib tegelikult tarbimist vähendada). Samuti, arvestades andmete piiratust ELi 9 riigi kohta, on veelgi keerulisem saada nimetatud seose kohta usaldusväärset tõestust. Kinnisvarahinnad võivad tarbimist mõjutada ka läbi laenukanali, kuna elamukinnisvara võib kasutada laenu tagatisena. Kinnisvara kõrgem hind võib suurendada selle omanikule kättesaadavat tagatist. Kuigi tarbimislaenu kinnisvara tagatisel on muutumas populaarsemaks, on need ELi 9 riigis siiski veel üsna haruldased (v.a mõned erandid).

Finantsturgude kaudu võib eluasemeturu areng mõjutada ka kogu majandust. Arvestades eluaseme ostmiseks võetud laenude suurt kasvu, sõltub mitmes ELi 9 riigis üha suurem osa finantsvahendajate varadest elamukinnisvara hindadest. Raske on hinnata, mil määral kajastab see arengutrendi ning mil määral võib olla tegemist liigse laenamise. Kuigi kodumajapidamiste võlgnevuse keskmine tase on mitmes riigis veel suhteliselt madal (vaata joonist B), võivad tõusvad intressimäärad kodumajapidamiste bilansile negatiivset mõju avaldada. Intressimäärade kanal võib olla eriti tähtis Ungaris, Poolas ja Balti riikides, kus enamik hüpoteeklaene on muutuva intressimääraga. Täiendav risk tekib seetõttu, et mõnes ELi 9 riigis on suur osa kodumajapidamiste laenudest nomineeritud välisvaluutas, mistõttu laenuvõtjad on avatud vahetuskursi šokkidele ja proovile pannakse laenukoormuse kasvu kontrolliva rahapoliitika efektiivsus. Samuti võib esineda laenu tingimuste lõdvenemise oht. Mõningates riikides on laenu ja kinnisvara väärtuse suhtarv ning laenu ja sissetuleku suhtarv suurenenud, mis muudavad pangad ning kodumajapidamised kinnisvarahindade languse ning sissetulekute vähenemise ja intressimäärade tõusu suhtes tundlikumaks.

Arvestades eluasemeturu võimalikku olulist mõju muule majandusele, on tähtis, et keskpangad jälgiks eluasemehindade ning hüpoteeklaenu arengut, analüüsiks nende põhilisi mõjureid ning teeks kindlaks võimalikud kõrvalkalded tasakaalust. Seetõttu on usaldusväärset statistikal väga suur tähtsus – see on valdkond, mida on vaja kiiresti edasi arendada. Eluasemeturu ja finantsstabiilsuse vaheline seos tekitab vajaduse hüpoteeklaenu turge väga tähelepanelikult jälgida ning vajadusel tuleb reguleerivatel asutustel ettevaatusabinõud tarvitusele võtta. Väga oluline on, et ELi 9 riigi kodumajapidamised oleksid teadlikumad riskidest, mis teatud liiki hüpoteeklaenu, eeskätt muutuva intressimääraga ning välisvaluutas võetud hüpoteeklaenu võtmisega kaasnevad. Kodumajapidamised kalduvad nimetatud riske sageli alahindama. Samuti tuleks üle vaadata ka muud asjakohased poliitikavaldkonnad, näiteks eelarvepoliitilised stiimulid ja eluasemeturu reeglid, et eluasemehindade survet leevendada.

ARENEV AASIA

Arenevas Aasias on majandusaktiivsus endiselt kasvanud püsivas tempos, eelkõige selle piirkonna kõige suuremates riikides. Inflatsioonisurve on kasvanud jätkuvalt Hiinas, kuid jäänud teistes suurtes riikides üldjoones stabiilseks.

Hiinas on majandusaktiivsus pärast 2007. aasta esimese poole hoogsat kasvu pisut aeglustunud, millest annab tunnistust mõnevõrra väiksem tööstustoodangu ja investeeringute kasv juulis. Kaubanduse ülejääk suurenes 2007. aasta esimesel seitsmel kuul 136,8 miljardi USA dollarini, mis on 2006. aasta sama perioodiga võrreldes 81%line tõus. Samuti kasvasid välisvaluutareservid, mis jõudsid 2007. aasta juuni lõpuks 1332,6 miljardi USA dollarini. Tarbijahinna inflatsioon jätkas tõusutrendi ja jõudis juulis peamiselt toidukaupade kiire hinnatõusu mõjul 5,6%ni. Hiina keskpang jätkas oma poliitika karmistamist, tõstes juulis pankade kohustusliku reservi nõuet 50

baaspunkti võrra 12%le. Hoiuse- ja laenuintressi baasmäärasid tõsteti augustis vastavalt 27 baaspunkti võrra 3,6% ja 18 baaspunkti võrra 7,02% tasemele.

Lõuna-Koreas tõusis reaalse SKP aastane kasvumäär 2007. aasta esimese kvartali 4,0%lt teises kvartalis 5,0%ni. Aastane tarbijahinna inflatsioon langes augustis 2,0%le. Indias jäi majandusaktiivsus samale tasemele, SKP aastakasv tõusis 2007. aasta teises kvartalis 9,3%le. Hulgihindade inflatsioon, mis on India keskpanga peamine inflatsiooninäitaja, aeglustus jätkuvalt (4,0% tasemele augustis).

Areneva Aasia majanduse üldised väljavaated jäävad soodsaks ning neile aitab kaasa nii pidev sisenõudluse kui ka jõuline ekspordi kasv.

LADINA-AMEERIKA

Ladina-Ameerikas on majandusaktiivsus jäänud kokkuvõttes samale tasemele, kuid piirkonna peamiste riikide kasvu- ja inflatsiooninäitajad on siiski erinevad. Brasiilias jätkus tööstustoodangu kasvu kiirenemine: 2007. aasta teises kvartalis tõusis keskmine aastakasv 5,8%ni aasta esimese kolme kuu 3,8% tasemelt. Aastane tarbijahinna inflatsioon hakkas pärast 2007. aasta esimeses kvartali stabiilsusperioodi teises kvartalis tõusma ja jõudis juulis 3,7%ni. Argentinas on majandusaktiivsus viimastel kuudel vähenenud. Tööstustoodangu aastakasv oli teises kvartalis keskmiselt 6,0%, võrreldes 6,7%ga esimeses kvartalis; juulis langes see edasi 2,3% tasemele. Aastane tarbijahinna inflatsioon langes teises kvartalis keskmiselt 8,8% tasemele. Mehhikos tõusis reaalse SKP aastane kasvumäär teises kvartalis esimese kvartali 2,6%lt 2,8%ni. Aastane tarbijahinna inflatsioon on olnud alates aasta algusest suhteliselt stabiilne ja jäi juulis 4,1% tasemele.

Ladina-Ameerika majanduse tulevikuväljavaade tervikuna on jätkuvalt hea ning ilmselt jääb kasvu tõukejõuks endiselt sisenõudlus.

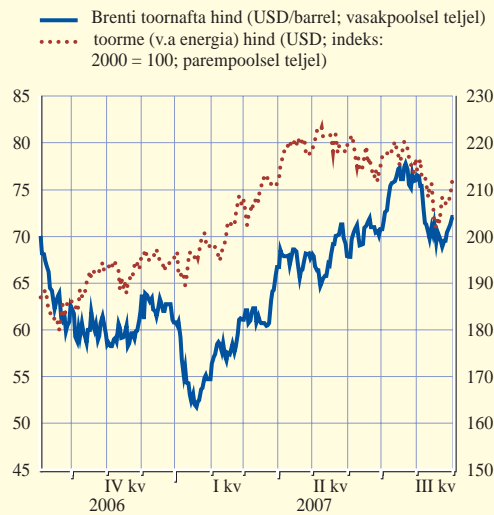
1.2. TOORMETURUD

Pärast tõusu 2007. aasta juulis langesid naftahinnad augusti alguses oluliselt ning sellest ajast alates on jäänud suhteliselt volatiilseks. 5. septembril oli Brenti toornafta hind 73,6 USA dollarit barreli kohta, mis on juuli lõpus saavutatud kõrgeimast tasemest umbes 5% võrra madalam. Kartus tormiliste finantssündmuste võimalike mõju pärast maailmamajandusele ning võimaliku pidurdava mõju pärast energianõudlusele vallandas augusti alguses noornafta baashinna märkimisväärse languse. Hinnalangust piirasid siiski tugevad turu põhinäitajad, kuna Naftat Eksportivate Riikide Organisatsioon (OPEC) säilitas üleilmsest suurest naftanõudlusest ja USA vähenevatest varudest tulenevalt tootmismahud. Turu volatiilsust mõjutasid veelgi selle aasta esimesed märkimisväärsed orkaaniohud energiatootmisele ning spekulatiivsete positsioonide kahanemine. Tulevikku vaadates hoiavad suur nõudlus, toornafta pakkumise piiratud kasv ja reservvõimsus tõenäoliselt endiselt naftahindu kõrgel ning suhteliselt tundlikena ootamatute muutuste suhtes nõudluse ja pakkumise tasakaalus.

Pärast märkimisväärse volatiilsuse perioodi langesid 2007. aasta augustis toorme (v.a energia) hinnad oluliselt, mis andis tunnistust peamiselt tööstustooraine, eriti mitteraudmetallide hindade langusest. Viimastel kuudel tõusnud toiduainete hinnad langesid samuti augustis kuu arvestuses mõnevõrra, vaatamata teraviljahindade tõusule (vt taustinfot 7 toiduainete hiljutiste hinnamuutuste kohta). Sellegipoolest oli USA dollarites väljendatud toorme (v.a energia) hindade koguindeks augustis ligikaudu 12% kõrgem kui aasta tagasi.

Joonis 3. Peamised muutused toormeturul

Allikad: Bloomberg ja HWWA.

Joonis 4. OECD ettevaatav liitindikaator

(kuukeine muutusemäär)

Allikas: OECD.

Märkus. Viimased näitajad pärinevad 2007. aasta juunist.

I.3. VÄLISKESKKONNA VÄLJAVAATED

Väliskeskkonna ja sellest tulenevalt ka euroala kaupade ja teenuste välisnõudluse väljavaated on endiselt soodsad. 2007. aasta juunis tõusis veelgi OECD ettevaatava liitindikaatori kuukeine muutuse määr (vt joonist 4). Ettevaatava liitindikaatori andmed näitasid paranenud tulemusi ka enamikus arenenud riikides. Viimased ettevaatava liitindikaatori andmed suuremate OECD-väliste riikide majanduste kohta osutavad Hiina ja India jätkuvale ja stabiilsele majanduskasvule ning Brasiilia parematele väljavaadetele.

Ohud maailmamajanduse väljavaatele on viimasel ajal suurenenud, mille põhjuseks on peamiselt pinged USA kõrgemate intressimääradega hüpoteegiturul ning hirm kõrvalmõjude laienemise ees muudele turusegmentidele. Riskid on seotud ka üleilmse tasakaalustamatuse, proteksionismisurve ning võimaliku naftahinna ja toormehindade edasise kasvuga.

2. RAHAPOLIITILINE ARENG

2.1. RAHA JA RAHALOOMEASUTUSTE VÄLJASTATUD LAENUD

Rahapakkumise kasvumäär oli 2007. aasta teises kvartalis euroalal endiselt suur. Seda kajastab rahaagregaadi M3 jätkuvalt tugev aastane kasv, mis juulis veelgi suurenes, ning rahaloomeasutuste poolt erasektorile väljastatud laenude aastane kasvumäär, mida väljendab kahekohaline arv. Rahapoliitika järkjärguline karmistamine alates 2005. aasta detsembrist mõjutab jätkuvalt rahapakkumise dünaamikat, aidates eelkõige kaasa erasektorile väljastatud laenude aastase kasvu stabiliseerumisele. Samas on kõrgemad lühiajalised intressimäärad stimuleerinud lühiajaliste likviidsete hoiuste kasvu euroala suhteliselt lauge tulukõvera taustal. Hiljutised muutused finantsturgudel võivad olla mõju avaldanud ka rahapakkumise näitajatele, kuid selle mõju täielik ulatus selgub alles järgnevatel kuudel jooksul. Sellegipoolest jääb rahapakkumise dünaamika ka nimetatud lühiajalist ja keskpikka mõju arvesse võttes endiselt jõuliseks ning osutab sellele, et keskpikas ja pikemas perspektiivis ohustab hinnastabiilsust hinnatõusurisk.

LAI RAHAAGREGAAT M3

2007. aasta teises kvartalis kerkis M3 aastakasv esimese kvartaliga võrreldes 10,2%lt 10,6%le. Aastakasv tugevnes kogu kvartali kestel ning juulis oli see 11,7%. Rahapakkumise jõuline kasv viimastel kuudel ilmneb ka selle lühemaajalises dünaamikas. Sellele osutab näiteks M3 kuue kuu aastapõhine kasvumäär, mis oli aastasest kasvumäärast jätkuvalt palju suurem – juulis 12,3% (vt joonist 5).

Viimased andmed rahapakkumise ja laenude arengu kohta kinnitavad jätkuvalt hinnangut, et rahapoliitika järkjärguline karmistamine alates 2005. aasta detsembrist on mõjutanud rahapakkumise dünaamikat. Komponentide pooltel ilmnes EKP kõrgemate baasintressimäärade mõju M1 aastakasvu langustrendis. Vastaskirjete pooltel on kõrgemad intressimäärad aidanud kaasa euroala erasektorile väljastatud laenude aastakasvu stabiliseerumisele alates 2006. aasta teisest poolest, kuigi see on endiselt väljendatav kahekohalise arvuga.

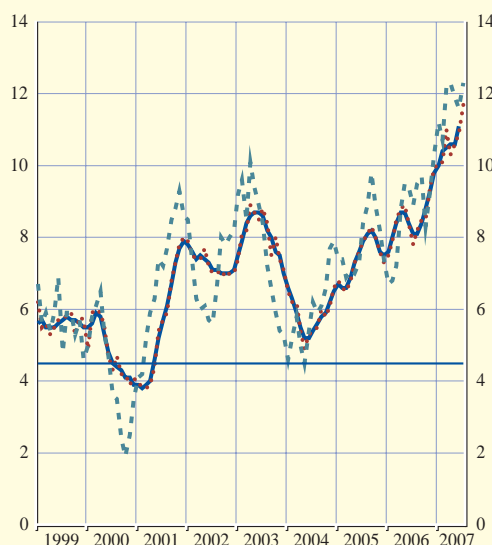
Samas on kõrgemad lühiajalised intressimäärad soodustanud lühiajaliste hoiuste ja turukõlblike instrumentide suurt kasvu. Kuna euroala tulukõver on viimastel kuudel püsinud üsna laugena, on nimetatud instrumendid oma suhtelise atraktiivsuse säilitanud, võrreldes pikemaajaliste M3 alla mittekuuluvate varadega, sest nimetatud instrumendid on sarnase intressitasemega, kuid samas likviidsemad ja seotud väiksema riskiga.

M3 kiire kasv juulis – kasvumäär 1,1% eelmise kuuga võrreldes – võib olla osaliselt tingitud viimastest muutustest finantsturgudel. Varasem kogemus näitab, et selliste muutustega seotud

Joonis 5. M3 kasv

(muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3 (aastase kasvumäära kolme kuu libisev keskmine)
- ... M3 (aastane kasvumäär)
- - - M3 (aastapõhine kuue kuu kasvumäär)
- kontrollväärtus (4,5%)

Allikas: EKP.

ebakindlus võib rahaagregaatidele soodsat mõju avaldada, näiteks investoriportfelli suurte struktuurimuutuste kaudu turvaliste ja likviidsete rahaliste varade suunas, kuna investoriid soovivad oma investeeringuid kaitsta. See võib tekitada suuremat lühiajalist volatiilsust rahapakkumise dünaamikas ja raskendada rahapoliitika aluseks oleva rahapakkumise kasvumäära väljaselgitamist. Varem on poliitikat korrigeeritud hinnangulise mõju alusel, mida investoriportfelli struktuurimuutus rahaliste varade suunas peaks avaldama. Seda juhul kui muutust ei ole saanud seletada pelgalt tavaliste rahanõudluse näitajatega (hinnad, sissetulekud ja intressimäärad) ning arvestada on tulnud ka geopoliitilise, majandusliku ja finantsturgude ebakindluse mõjuga rahapakkumisele, eeskätt aastatel 2001–2003.¹ Viimased märgid niisugustest investoriportfelli struktuurimuutustest pärinevad 2005. aasta teisest poolest. Seega on M3 ametlik aegrida ja investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 aegrida viimastel kuudel sarnaselt liikunud (vt joonist 6). Finantsturgude ebakindlus, mõõdetuna näiteks võlakirja- ja aktsiaturgudel valitseva volatiilsusega, on juulist alates suurenenud, kuid on siiski tunduvalt väiksem kui aastatel 2001–2003. Seega näeme edaspidi, kas hiljutine ärevus finantsturgudel päästab valla rahaliste varade erakordselt ülekaaluka eelistamise.

Ent isegi kui arvestada lauge tulukõvera ja hilisemast ajast ka investeerimisotsuseid mõjutava võimaliku finantsilise ebakindluse soodsat mõju M3-le, näitab komponentide ja vastaskirjete analüüs, et rahapakkumise kasvumäär jääb endiselt suureks.

¹ Vt EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletäni artiklit „Monetary analysis in real time“.

Joonis 6. M3 ja investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3

(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- ametlik M3
- ..... investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3
- - - kontrollväärtus (4,5%)

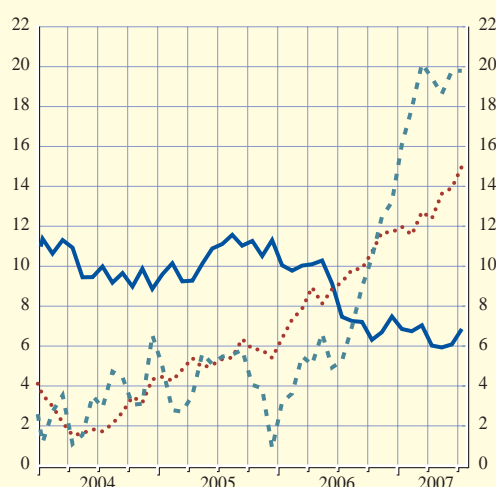
Allikas: EKP.

¹ Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletäni artiklis „Monetary analysis in real time“ osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Joonis 7. M3 peamised komponendid

(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M1
- ..... muud lühiajalised hoiused
- - - turustatavad instrumendid

Allikas: EKP.

Tabel 1. Ülevaade monetaarkeskonna näitajatest

(kvartaalsed näitajad on keskmised; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

	Bilansiline jääk protsendina M3st ¹	Aastased kasvumäärad					
		2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 juuni	2007 juuli
M1	46,0	7,6	6,8	7,0	6,2	6,1	6,9
Ringluses olev sularaha	7,3	11,4	11,1	10,5	10,0	9,2	9,2
Üleõhoiused	38,7	7,0	6,0	6,3	5,5	5,5	6,4
M2 – M1 (= muud lühiajalised hoiused)	39,0	9,5	11,1	11,9	13,1	13,9	15,0
Kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiused	20,7	19,7	25,2	29,5	33,2	35,1	37,5
Kuni kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavad tähtajalised hoiused	18,4	2,4	1,1	-0,8	-2,1	-2,5	-2,9
M2	85,0	8,4	8,7	9,1	9,2	9,5	10,4
M3 – M2 (= turustatavad instrumendid)	15,0	6,4	11,3	16,9	19,3	19,8	19,8
M3	100,0	8,1	9,0	10,2	10,6	10,9	11,7
Laenud ja krediit euroala residentidele		9,2	8,8	8,0	8,1	8,6	8,7
Krediit valitsussektorile		-0,9	-3,1	-4,5	-4,3	-3,6	-3,7
Laenud valitsussektorile		-0,6	-0,4	-1,3	-1,2	-1,3	-0,6
Krediit erasektorile		11,9	11,9	11,1	11,0	11,5	11,6
Laenud erasektorile		11,2	11,2	10,6	10,5	10,8	10,9
Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid)		8,5	9,0	9,9	10,0	10,3	10,2

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kuu lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

M3 PEAMISED KOMPONENDID

2007. aasta teises kvartalis langes M1 aastakasv eelmise kvartali 7,0%lt 6,2%le (kvartali keskmised kasvumäärad on arvutatud kvartali keskmise taseme põhjal). Selle kvartali keskmise põhjal arvutatud languse taga peitub siiski väike kasv juunis ja edasine tugevnemine juulis kuni 6,9%ni (vt tabelit 1).

Kui vaadelda M1 komponentide arengut, siis ringluses oleva sularaha aastane kasvumäär vähenes 2007. aasta juulis 9,2%ni. Teises kvartalis oli see 10,0%, mis on omakorda madalam kui 10,5% sellele eelnenud kvartalis, mis võib tähendada, et euro sularahale ülemineku mõju sularahanõudluse kasvule võib olla lõppemas. Vastupidiselt sellele suurenes üleõhoiuste aastakasv juulis 6,4%ni (mis osaliselt kajastab baasefekti). Esimeses kvartalis oli kasv 6,3% ning teises 5,5%.

Lühiajaliste hoiuste (v.a üleõhoiuste) aastakasv on viimastel kuudel veelgi kiirenenud, jõudes 2007. aasta juulis 15,0%ni, võrrelduna 13,1%ga 2007. aasta teises ja 11,9%ga esimeses kvartalis (vt joonist 7). See areng annab tunnistust lühiajaliste hoiuste (s.t kuni kaheaastase lepingulise tähtajaga hoiuste) jätkuvalt hoogsast kasvust – juulis suurenesid need aasta arvestuses 37,5%. Seevastu raha hoidvad sektorid on viimastel kuudel jätkuvalt oma säästuhoiuseid (s.t kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavate hoiuseid) vähendanud.

Asjaolu, et viimastes kvartalites on lühiajaliste tähtajaliste hoiuste järele olnud suurem nõudlus kui üleõhoiuste ja lühiajaliste säästuhoiuste järele, viitab nendest hoiuseliikidest saadava tulu erinevuse suurenemisele. Lühiajaliste tähtajaliste hoiuste intressimäärad on üldjoontes rahaturu intressimäärade tõusuga kaasa läinud, ent muude lühiajaliste hoiuste intressimäärad on alates 2005. aasta lõpust aeglasemalt reageerinud.

Euroala siiski veel suhteliselt lauge tulukõvera taustal avaldab lühiajaliste intressimäärade tõus M3-le üldiselt soodsat mõju, suurendades spekulatiivset nõudlust rahaliste varade järele. Eelkõige võib sellist mõju täheldada enamasti rahaturu intressimääraga emiteeritud turustatavate instrumentide jätkuvalt kiires kasvus. Juulis kerkis turustatavate instrumentide aastakasv 19,8%ni, võrrelduna 19,3%ga 2007. aasta teises kvartalis ja 16,9%ga sellele eelnenud kvartalis. Nimetatud kasv tulenes suures osas rahaturufondide osakute aastakasvu tõusust. Neid instrumente kasutatakse tihti ajutise investeringuna, kui pikemaajaliste varade hindu korrigeeritakse. Viimastes kvartalites on mõned rahaturufondid olnud eriti atraktiivsed, sest investeerides osa oma portfelist krediidi-riskiga instrumentidesse (nt varaga tagatud väärtpaberid), on nad saavutanud rahaturu intressimäärade võrdlusindeksit ületavaid tulemusi. Finantsturgudel viimasel ajal toimunud muutustega seoses võib selliste fondide suhteline atraktiivsus väheneda, samas võivad investorid suunata oma vahendid n-ö tagala kindlustamise soovist ajendatuna traditsioonilisematesse rahaturufondidesse, nagu on juhtunud finantsturgude volatiilsuse varasematel perioodidel.

Rahapakkumise kasvu analüüsimisel majandussektorite lõikes tuginetakse andmetele, mis käsitlevad lühiajalisi hoiuseid ja repotehinguid (edaspidi „M3 hoiused”), s.t M3 komponentidele, mille kohta on olemas sektoripõhine teave. Pärast kolmes varasemas kvartalis toimunud kasvu kiirenes rahaagregaadi M3 hoiuste aastakasv juulis veelgi. 2007. aasta teises kvartalis toimunud kasv kajastas reaalsektori M3 hoiuste aastakasvu suurenemist, juulis toimunud kasv aga oli laiapõhjaline, hõlmates erinevaid sektoreid. Täpsemalt jätkasid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted aktiivset investeerimist M3 hoiustesse – nende hoiuste aastakasv oli juulis 13,7%, võrrelduna 13,1%ga teises kvartalis. Kodumajapidamiste M3 hoiuste aastakasv, mis teises kvartalis oli 6,7%, jõudis juulis 7,0%ni. Mitterahaloomeasutuste M3 hoiused kasvasid juulis 22,1%, võrrelduna 15,7%ga teises kvartalis. Kui mitterahaloomeasutuste M3 hoiuste (mis võivad mõningal määral juba kajastada finantsturgudel toimunud viimaste muutuste mõju) kasvumäär oli erasektori M3 hoiuste seas jätkuvalt kõige kiirem ja volatiilsem, siis kodumajapidamiste M3 hoiused soodustasid endiselt kõige enam üldist kiiret kasvu.

RAHAAGREGAADI M3 PEAMISED VASTASKIRJED

Vastaskirjete pooltel on kiire rahapakkumise kasv endiselt seotud rahaloomeasutuste poolt euroala residentidele väljastatud laenude jõulise kasvuga, mis juulis tõusis 8,7%ni, võrrelduna vastavalt 8,0%ga 2007. aasta esimeses ja 8,1%ga teises kvartalis (vt tabelit 1).

Rahaloomeasutuste poolt väljastatud laenude kogusummas on endiselt vähenenud valitsussektorile antud laenude osa, mis kajastab eelkõige riigivõlakirjade jätkuvat netomüüki. Kuna aga langus on pidurdunud (juulis 3,7%, võrreldes 4,3%ga teises ja 4,5%ga esimeses kvartalis), siis on see soodustanud üldise laenukasvu kiirenemist.

Juulis kerkis erasektorile väljastatud laenude aastane kasvumäär 11,6%ni, olles püsinud 2007. aasta esimeses ja teises kvartalis suhteliselt muutumatuna (vastavalt 11,1% ja 11,0%). Rahaloomeasutuste käes olevate erasektori emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiad) aastane kasvumäär tõusis, samas kui rahaloomeasutuste käes olevate aktsiate ja muude omandiväärtpaberite kasvumäär alanes. Erasektorile väljastatud laenude aastakasvu kõrge taseme, s.o 10,9% 2007. aasta juulis (mis on suurem kui 2007. aasta esimese ja teise kvartali kasvumäärad – vastavalt 10,6% ja 10,5%) võib kanda eelkõige rahaloomeasutuste laenude arvele. Selline areng kajastab muutusi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenude osas. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude aastakasv aga jätkas alanemist (vt punkte 2.6 ja 2.7 erasektorile väljastatud laenude arengu kohta erinevates majandussektorites).

M3 muude vastaskirjete hulgas on raha hoidva sektori poolt hoitavate rahaloomeasutuste pikemaajaliste finantskohustuste (v.a kapital ja reservid) dünaamika viimastel kuudel tugevnenud – nende aastane kasvumäär tõusis juulis 10,2%ni, võrrelduna 9,9%ga 2007. aasta esimeses ja 10,0%ga teises kvartalis (vt joonist 8). Kui vaadelda nende kohustuste komponente, selgub, et pikemaajaliste hoiuste aastakasvu vähenemine 2007. aasta teises kvartalis jätkus, kuna reaalsektori hoiuste pärssiv mõju süvenes. Samas jäi rahaloomeasutuste üle kahe aastase tähtajaga võlaväärt-paberite aastane kasvumäär 2007. aastal kõrgeks.

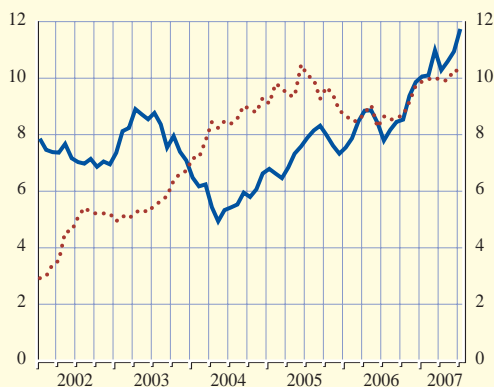
Rahaloomeasutuste sektori netovälisvarade positsiooni aastane voog, mille kasv oli 2006. aasta lõpus ja 2007. aasta alguses M3 dünaamika tugevnenemise peamine põhjus, aeglustus teises kvartalis, kajastades sellega negatiivseid vooge kuude lõikes. Juulis toimus selles arengus aga suunamuutus: aastane voog, mis juunis oli 262 miljardit eurot, kasvas 282 miljardi euroni, kusjuures kuine sissevool oli 25 miljardit eurot (vt joonist 9). Netovälisvarade positsiooni muutus juulis oli vastaskirjete poolel kõnealuse kuu M3 aastase kasvumäära tõusu peamine põhjus. Maksebilansi rahalises esituses sisalduvate andmete (saadaval kuni juunini) kohaselt tulenes alates 2006. aasta lõpust täheldatud kiire aastane sissevool põhiliselt mitteresidentide aktiivsemast investeerimisest euroala varadesse, mis viitab sellele, et mitteresidentidest investorid tajuvad euroala investeeingu-väljavaateid endiselt positiivsena.

Üldiselt kinnitavad viimased (s.o kuni 2007. aasta juulini olemasolevad) andmed, et alates 2005. aasta detsembrist toimunud EKP baasintressimäärade tõusud on avaldanud mõju rahapoliitilisele arengule. Andmed kinnitavad ka, et rahapakkumise dünaamika on endiselt hoogne. Seega viitab nii M3 kui ka laenude kiire kasv olulisel määral suurele majandusaktiivsusele ja kuni juuli lõpuni

Joonis 8. M3 ja rahaloomeasutuste pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid)

(aastane muutus protsentides; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- M3
- pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid)

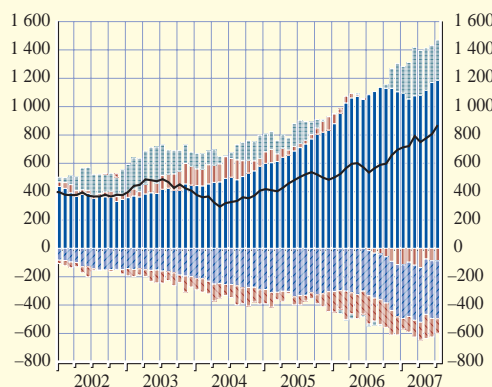

Allikas: EKP.

Joonis 9. M3 vastaskirjed

(aastased vood; mld EUR; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud)

- laenu erasektorile (1)
- laenu valitsussektorile (2)
- netovälisvarad (3)
- pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid) (4)
- muud vastaskirjed (sh kapital ja reservid) (5)
- M3

Allikas: EKP.

Märkus. M3 on esitatud vaid võrdlusalusena ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Pikemaajalised finantskohustused (v.a kapital ja reservid) on esitatud pöördmärkidega, sest tegu on rahaloomeasutuste sektori kohustustega.

valitsenud soodsatele finantseerimistingimustele. See hinnang kehtib ka juhul, kui arvestada lauge tulukõvera mõju investeerimisotsustele möödunud kvartalite jooksul ja hiljuti finantsturgudel toimunud muutuste kogu võimalikku mõju.

ÜLDHINNANG EUROALA RAHALISE LIKVIIDSUSE KESKKONNALE

M3 hoogne dünaamika 2007. aastal tõi euroalal kaasa rahalise likviidsuse täiendava akumulereerumise, mida kajastas ka rahapakkumise nominaalse ja reaalse vahe areng. Joonisel 10 on kujutatud rahapakkumise nominaalse vahe muutumist nii M3 ametliku aegrea kui ka investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 aegrea alusel. (Siinkohal käsitletav rahaline likviidsus on eristatud järgmistest punktides vaadeldavast finantsturu likviidsusest.)

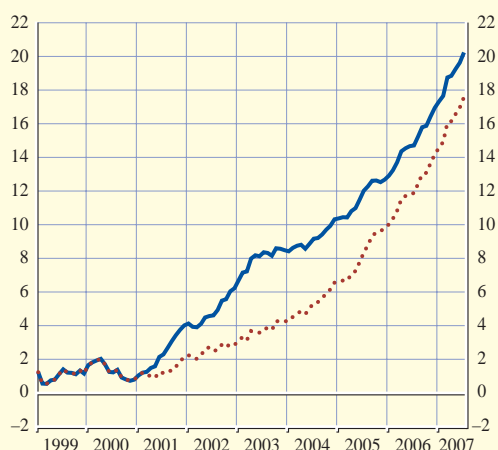
Rahapakkumise reaalses vahes kajastub asjaolu, et hinnatõus on neelanud osa akumulereerunud likviidsusest, mis viitab sellele, et inflatsioon on olnud kõrgem, kui EKP hinnastabiilsuse määratlus ette näeb. M3 ametliku aegrea ja investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3 põhjal koostatud rahapakkumise reaalsed vahed on mõlemad väiksemad kui vastavad rahapakkumise nominaalsed vahed (vt jooniseid 10 ja 11).

Need mehaanilised näitajad annavad aga likviidsuskeskkonnale üksnes ligikaudse hinnangu ja seega tuleks neisse ettevaatlikult suhtuda. Seda ebamäärasust iseloomustab vähemalt teatud määral ülalnimetatud nelja näitaja alusel antud hinnangute suur lahknevus. Sellest hoolimata

Joonis 10. Rahapakkumise nominaalse vahe hinnangud¹

(protsent rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

— ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe
 ..... investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise nominaalne vahe²

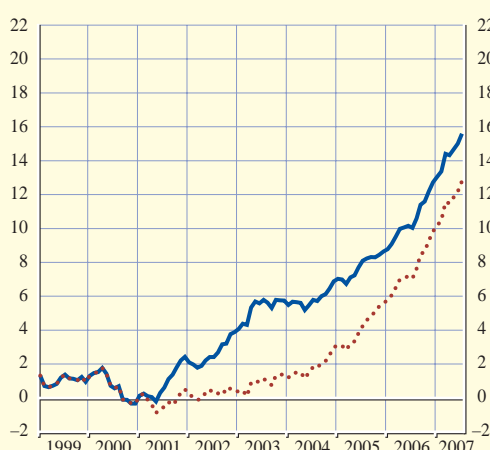
Allikas: EKP.

¹ Rahapakkumise nominaalne vahe on erinevus M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast kasvust kontrollväärtusega 4,5% alates 1998. aasta detsembrist (baasperiod).
² Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

Joonis 11. Rahapakkumise reaalse vahe hinnangud¹

(protsent reaalsest rahaagregaadist M3; sesoonsete ja kalendriliste mõjudega kohandatud; detsember 1998 = 0)

— ametlikule M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe
 ..... investoriportfelli struktuurimuutuste hinnangulise mõjuga korrigeeritud M3-le tuginev rahapakkumise reaalne vahe²

Allikas: EKP.

¹ Rahapakkumise reaalne vahe on erinevus ÜTHiga kohandatud M3 tegeliku taseme ja selle M3 taseme vahel, mis oleks tulenenud M3 pidevast nominaalsest kasvust kontrollväärtusega 4,5% ja ÜTHI-inflatsioonist vastavalt EKP hinnastabiilsuse mõistele. Baasperiodina kasutatakse 1998. aasta detsembrist.
² Investoriportfellis M3 kasuks toimunud struktuurimuutuste ulatuse hinnangute koostamisel kasutatakse EKP 2004. aasta oktoobri kuubülletääni artiklis „Monetary analysis in real time” osas 4 kirjeldatud üldmeetodit.

viitab nende näitajate ning eriti M3 kasvu väljaselgitamisele suunatud ulatusliku rahakeskkonna analüüsi põhjal saadud hinnang sellele, et rahaline likviidsus euroalal on küllaldane. Raha- ja laenupakkumise kiire kasv küllaldase rahalise likviidsuse tingimustes toob eeskätt suure majandusaktiivsuse korral keskpikas ja pikemas perspektiivis kaasa hinnastabiilsust ohustava hinnatõusuriski.

2.2 REAALSEKTORI JA INSTITUTIONAALSETE INVESTORITE FINANTSINVESTEERINGUD

2007. aasta esimeses kvartalis jäi reaalsektori finantsinvesteeringute aastakasv muutumatuks, kajastades eri alamsektorite stabiilset panust. 2007. aasta esimeses kvartalis institutsionaalsete investorite finantsinvesteeringute kasv aeglustus mõnevõrra.

REAALSEKTOR

Reaalsektori finantsinvesteeringute kogumahu aastakasv jäi 2007. aasta esimeses kvartalis (viimane kvartal, mille kohta on olemas euroala majandussektorite kvartalikontod) stabiilseks, püüdes 4,7% tasemel (vt tabelit 2). Stabiilse kasvu taga on siiski erinev areng instrumentide lõikes. Võlaväärtpaberitesse tehtud investeeringute aastakasv on nüüd, pärast nelja järjestikuse kvartali jooksul toimunud tõusu, tunduvalt vähenenud. Vähenenud on ka kindlustus- ja pensionitoodetesse investeerimise aastakasv, mis on näidanud langusetendentsi juba 2006. aasta esimesest kvartalist alates. Tagasihoidlikumaid investeeringuid seda liiki varadesse tasakaalustas aktsiainvesteeringute suurem aastakasv, kuigi see jäi muud liiki investeeringute omast mõnevõrra madalamaks. Sularaha ja hoiustena hoitavate investeeringute aastakasv jäi üldjoontes samaks – seda liiki varad annavad jätkuvalt suurima panuse reaalsektori finantsinvesteeringute kasvu.

Tabel 2. Euroala reaalsektori finantsinvesteeringud

	Bilansiline jääk finantsvaradest ¹	Aastased kasvumäärad									
		2004 IV kv	2005 I kv	2005 II kv	2005 III kv	2005 IV kv	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv
Finantsinvesteeringud	100	3,9	4,0	3,8	4,0	4,6	4,7	4,8	4,9	4,7	4,7
Sularaha ja hoiused	22	5,6	5,6	5,7	5,5	6,5	6,6	6,6	7,3	7,1	7,2
Võlaväärtpaberid, v.a tuletisinstrumendid	6	2,0	2,8	1,9	1,0	0,5	2,9	3,9	5,7	7,3	5,0
millest: lühiajalised	1	3,1	-6,6	-10,2	-4,1	-12,2	12,4	13,1	21,7	40,3	24,9
millest: pikaajalised	5	1,9	3,8	3,2	1,6	1,6	2,2	3,2	4,4	5,0	3,3
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid, v.a avatud investeerimisfondide osakud	34	1,8	2,0	2,0	2,9	2,6	2,2	2,5	1,9	2,0	2,4
millest: noteeritud aktsiad	10	1,0	0,9	-0,5	-1,3	1,0	-0,8	0,8	1,8	0,7	1,4
millest: noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	23	2,1	2,4	3,0	4,6	3,3	3,5	3,2	1,9	2,6	2,8
Avatud investeerimisfondide osakud	7	1,6	1,7	2,2	3,8	4,6	3,3	2,0	0,0	-1,0	-0,8
Kindlustustehniline reserv	15	7,0	7,0	7,1	7,3	7,6	7,5	7,0	6,6	6,0	5,5
Muud ²	16	4,1	4,0	2,8	2,1	4,2	5,2	6,1	7,7	7,1	7,6
M3 ³		6,6	6,5	7,6	8,3	7,3	8,5	8,4	8,5	9,9	11,0

Allikas: EKP.

¹ Viimase olemasoleva kvartali lõpu seisuga. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

² Muud finantsvarad hõlmavad laene, tuletisinstrumente ja muid debitoorseid võlgnevusi, mis omakorda hõlmavad muu hulgas kaupu ja mitteinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete antud kaubanduskrediiti.

³ Kvartali lõpp. Rahaagregaat M3 sisaldab rahalaadseid instrumente, mida euroala mitterahaloomeasutused (s.t reaalsektor ja kõik asutused peale rahaloomeasutuste) hoiavad euroala rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

Institutsionaalse sektori finantsinvesteeringute jaotus näitab, et finantsinvesteeringute kogumahu stabiilne aastakasv 2007. aasta esimeses kvartalis kajastab eri alamsektorite üldjoontes stabiilset panust (vt joonist 12). Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ning kodumajapidamised kokku andsid 4,6 protsendipunkti 4,7%st aastakasvust. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsinvesteeringute aastakasv oli endiselt suurem kui kodumajapidamiste ja valitsussektori oma (vt ka punkte 2.6 ja 2.7 erasektori finantsinvesteeringute muutuste kohta majandussektorite lõikes).

INSTITUTIONAALSED INVESTORID

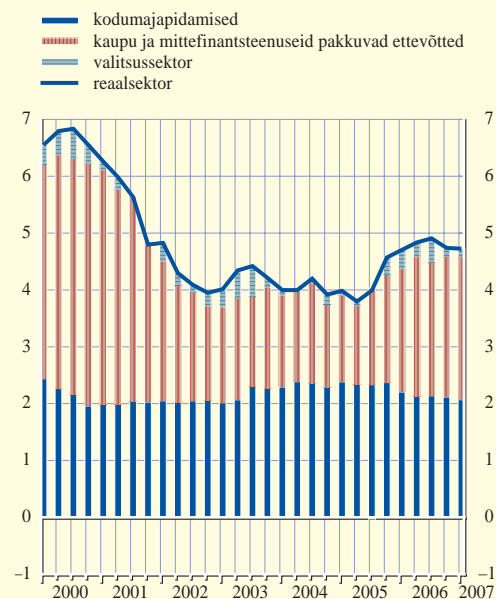
Investeeringufondide (v.a rahaturufondid) koguvara aastakasv euroalal langes 2006. aasta neljanda kvartali 15,9%lt 9,9%le 2007. aasta esimeses kvartalis. Langus oli laiapõhjaline, hõlmates kõiki investeeringuliike investeeringufondide portfelliges. Eriti selgelt väljendus see aktsiate puhul, mille aastakasv langes eelneva kvartali 20%lt alla 10%.

EFAMA² andmed ei näita mitte üksnes seda, et investeeringufondide koguvara (mille puhul tuleb arvestada hindamismõju) väärtuse aastakasv vähenes, vaid ka seda, et investeeringute aastane netosissevoolu investeeringufondidesse (v.a rahaturufondid) kahanes 2007. aasta esimeses kvartalis tunduvalt. Kuigi aastase sissevoolu vähenemine puudutas igat liiki fonde, oli see kõige ilmsem aktsiafondide puhul (sissevool langes 2003. aasta keskpaiga tasemele). Erinevat liiki investeeringufondide hulgas oli aastane sissevool segafondidesse endiselt kõige suurem. See võib olla märk aktsiaturgude suurenenud volatiilsusest ja laugest tulukõverast, mis muutis investeerimise vahetult aktsia- ja võlakirjafondidesse vähem atraktiivseks. Lauge tulukõver selgitab ka kasvavat aastast investeeringuvoolu rahaturufondidesse, mida täheldati 2006. aasta teisel poolel ja 2007. aasta esimeses kvartalis (vt joonist 13).

Eelmise kvartaliga võrreldes vähenes euroala kindlustusseltside ja pensionifondide finantsinvesteeringute kogumahu aastakasv 2007. aasta esimeses kvartalis 6,7%lt 6,2%le (vt joonist 14). See näitas reaalsektori poolt kindlustus- ja pensionitoodetesse tehtavate investeeringute kasvu vähenemist. Investeeringumahu kahanemine tulenes suures osas vähenenud investeeringutest avatud investeeringufondide osakutesse, aga ka noteeritud ja noteerimata aktsiatesse, kuigi palju väiksemas ulatuses. Samas suurenes 2007. aasta esimeses kvartalis veidi investeerimine võlaväärt-paberitesse, seda esimest korda alates 2005. aasta keskpaigast.

Joonis 12. Reaalsektori finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

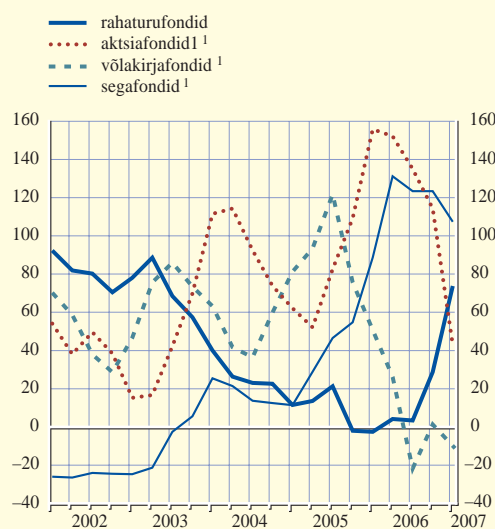

Allikas: EKP.

² Euroopa Fondivalitsete Liit (EFAMA) väljastab andmeid Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Austria, Portugali ja Soome avalikkusele pakutavate avatud aktsia- ja võlakirjafondide netokäibe (netosissevoolu) kohta. Vt EKP 2004. aasta juuni kuubülletäni taustinfot „Netorahavood euroala aktsia- ja võlakirjafondidesse”.

Joonis 13. Aastased netovood
investeeringufondidesse (kategooriate kaupa)

(mld EUR)

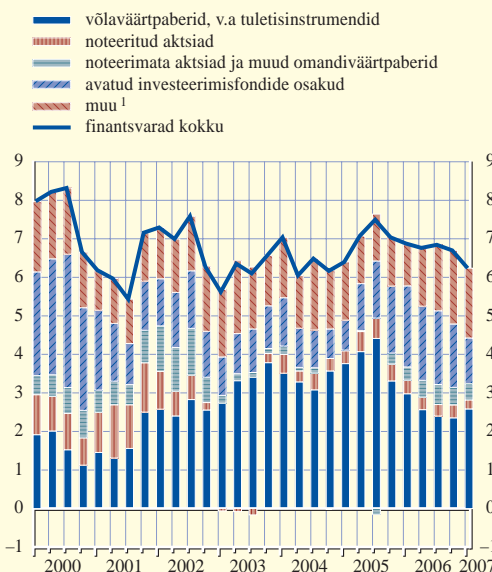

Allikad: EKP ja EFAMA.

¹ EKP arvutused EFAMA esitatud riiklike andmete põhjal.

Joonis 14. Kindlustusseltside ja
pensionifondide finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

Allikas: EKP.

¹ Hõlmab laenusid, hoiuseid ja kindlustustehnilist reservi, muid debiitoreid võlgnevusi ja tuletisinstrumente.

2.3. RAHATURU INTRESSIMÄÄRAD

2007. aasta juuni algusest kuni septembri alguseni vähenesid turuootused lühiajaliste intressimäärade tulevase arengu suhtes, mis kajastus EONIA vahetustehingute intressimäärades. Samal ajal suurenes pärast augustikuist rahaturgude ebastabiilsust vahe rahaturu tagamata ja tagatud intressimäärade vahel kolmekuulise ja pikema tähtaja korral. Septembri alguses olid need vahed endiselt suured.

2007. aasta juuni algusest kuni septembri alguseni kasvasid rahaturu tagamata intressimäärad, eelkõige seoses turu ebastabiilsuse ilmingutega augustis. Ühe, kolme, kuue ja kaheteistkümneme kuu EURIBORi määrad olid 5. septembri seisuga 4,49%, 4,76%, 4,79% ja 4,81%, mis on vastavalt 46, 63, 54 ja 34 baaspunkti juuni alguse tasemest kõrgemad.

12 kuu ja ühe kuu EURIBORi vahe oli 5. septembri seisuga 31 baaspunkti, võrrelduna 43 baaspunktiga 1. juunil (vt joonist 15). Selle alusel välja joonistatud rahaturu tuluköverat tuleb siiski tõlgendada teatava ettevaatusega, sest rahaturgude augustikuise ebastabiilsuse tõttu oli tagamata EURIBORi määrad ja tagatud intressimäärade (nt EUREPO – erasektori repotehingute intressimäärade indeks) vahede muutumine vaatlusperioodil ajaloolises plaanis erandlik.

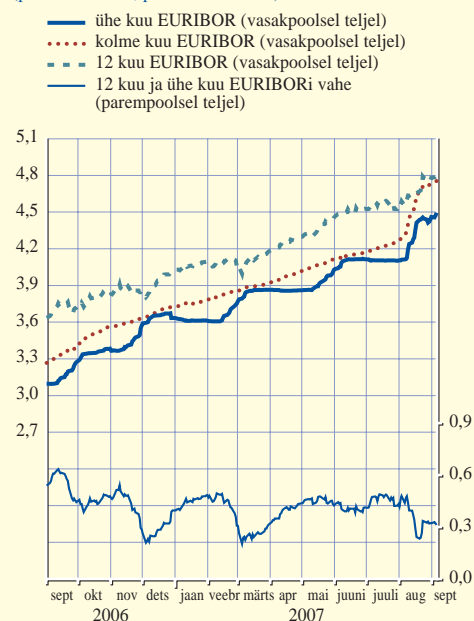
2007. aasta juuni algusest septembri alguseni kärbiti turuosaliste 2007. ja 2008. aasta väga lühikese tähtajaga intressimäärade ootusi, mida kajastasid EONIA vahetustehingute intressimäärade muutused (vt joonist 16). Kolme kuu EURIBORi futuurlepingute arengus see aga ei kajastu, sest hoiuste intressimäärade ja vastavate EONIA vahetustehingute intressimäärade vahe suurenes märkimisväärselt.

2007. aasta septembris ja detsembris ning 2008. aasta märtsis ja juunis lõppevate kolme kuu EURIBORi futuurlepingute eeldatavad intressimäärad olid 2007. aasta 5. septembri seisuga vastavalt 4,68%, 4,53%, 4,35% ja 4,27%. Septembris 2007 lõppeva lepingu eeldatav intressimäär on seega 31 baaspunkti kõrgem, detsembris 2007 ning märtsis ja juunis 2008 lõppevate lepingute intressimäärad aga vastavalt 3, 29 ja 40 baaspunkti madalamad kui juuni alguses (vt joonist 17).

Kui vaadelda rahaturu intressimäärade arenguga seotud ebakindluse näitajaid, siis langes kolme kuu EURIBORi futuurlepingute optsioonide eeldatav volatiilsus juuni algusest juuli keskpaigani veelgi. Seejärel hakkas volatiilsus kasvama, kusjuures kasv kiirenes augustis turu ebastabiilsuse mõjul oluliselt (vt joonist 18). 2007. aasta septembri alguses täheldati viimase nelja aasta kõrgeimat eeldatavat volatiilsust, mis on võrreldav 2003. aasta tasemega.

Joonis 15. Rahaturu intressimäärad

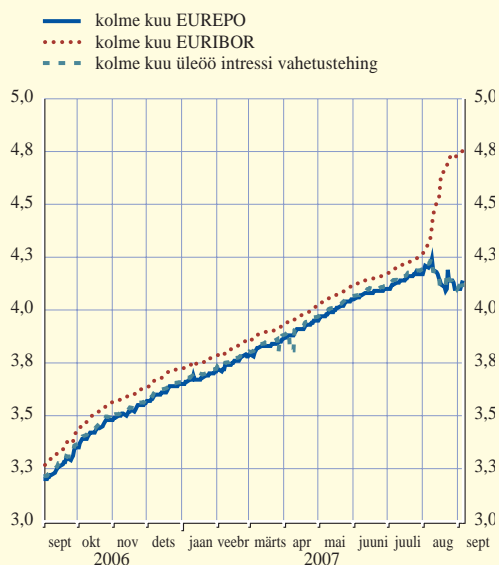
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

Joonis 16. Kolme kuu EUREPO, EURIBOR ja üleöö intressi vahetustehing

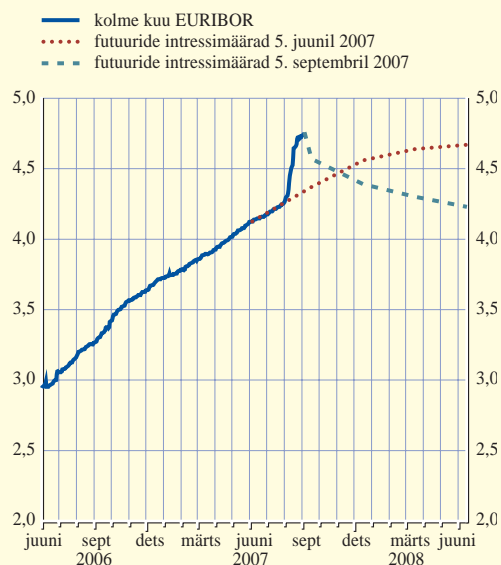
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

Joonis 17. Kolme kuu intressimäärad ja futuuride intressimäärad euroalal

(protsenti aastas; päevased andmed)

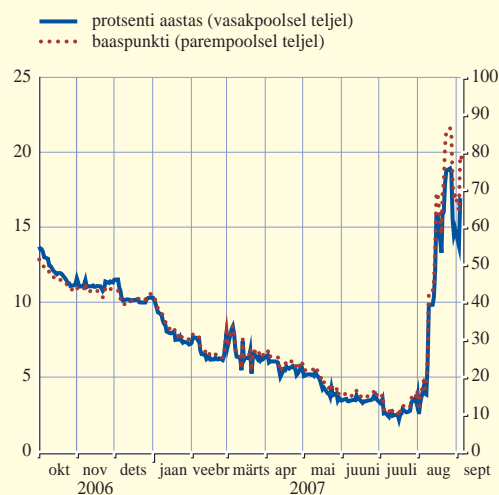

Allikas: Reuters.

Märkus. Londoni Rahvusvahelisel Finantsfutuuride Börsil (LIFFE) noteeritud kolmekuulised futuurlepingud, mille loovutustähtaeg on käesoleva ja järgneva kolme kvartali lõpus.

Joonis 18. Eeldatav volatiilsus, mis on tuletatud kolme kuu EURIBORI futuuride optioonidest, mille tähtaeg on 2007. aasta septembris

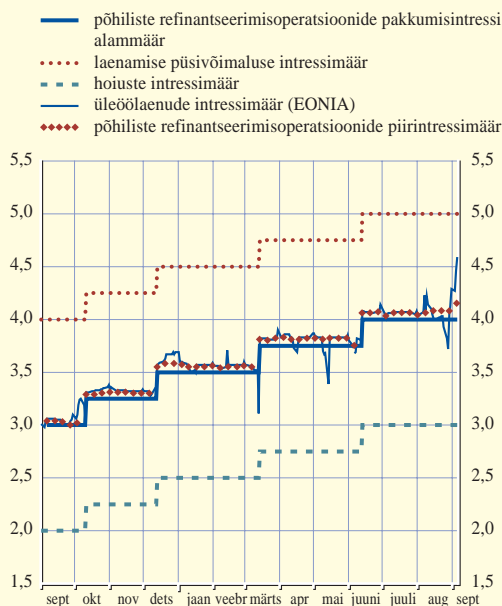
(protsenti aastas; baaspunktides; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg, Reuters ja EKP arvutused.
Märkused. Baaspunktid arvutatakse välja protsentides esitatud eeldatava volatiilsuse ja vastava intressimäära põhjal (vt ka 2002. aasta mai kuubülletääni taustinfot „Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures“).

Joonis 19. EKP intressimäärad ja üleöölaenu intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: EKP ja Reuters.

2007. aasta juunis tõusid rahaturu kõige lühemate tähtaegadega intressimäärad, kajastades 6. juuni otsust tõsta EKP baasintressimäärasid 25 baaspunkti võrra (vt joonist 19). Juuni algusest augusti alguseni olid rahaturu intressimäärade tingimused suhteliselt stabiilsed. EONIA ja eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära vahe oli 6–7 baaspunkti. Ainsaks erandiks oli juuli kohustusliku reservi arvestusperioodi viimane operatsioon. Et tagada ka edaspidi rahaturul soodne likviidsuskeskkond, jäi EKP juunis ja juulis kindlaks oma poliitikal eelne summa (vt taustinfot 2).

LIKVIIDSUSKESKKOND JA RAHAPOLIITILISED OPERATSIOONID ALATES 15. MAIST KUNI 7. AUGUSTINI 2007

Antud taustinfos antakse ülevaade EKP likviidsusjuhtimisest vastavalt 12. juunil, 10. juulil ja 7. augustil 2007 lõppenud kolmel kohustusliku reservi arvestusperioodil.

Pangandussüsteemi likviidsusvajadus

Analüüsitaval perioodil kasvas pankade likviidsusvajadus 16,7 miljardi euro võrra. Selle tingis autonoomsete tegurite kasv 9,7 miljardi euro ja kohustusliku reservi nõue kasv 7 miljardi euro võrra. Kõnealuse perioodi jooksul moodustasid kohustusliku reservi nõue ja autonoomsed tegurid keskmiselt vastavalt 188,3 miljardit eurot ja 254,5 miljardit eurot. 3. augustil jõudis kaalukaim autonoomne tegur – ringluses olevad pangatähed – kõrgeima tasemini alates EMU kolmanda etapi algusest (645 miljardit eurot).

Analüüsitaval perioodil oli päevaste keskmiste ülereservide tase (s.t arvelduskonto vahendite päevane keskmine, mis ületab kohustusliku reservi nõuet) tavalisest mõnevõrra kõrgem. 12. juunil lõppenud kohustusliku reservi arvestusperioodil moodustasid ülereservid keskmiselt 0,92 miljardit eurot ja 10. juulil lõppenud arvestusperioodil 1,2 miljardit eurot. 7. augustil lõppenud kohustusliku reservi arvestusperioodil langesid need siiski keskmiselt 0,74 miljardi euronil (vt tabelit B).

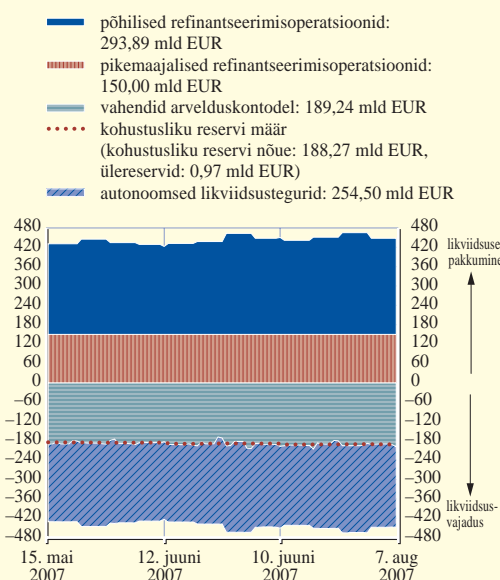
Likviidsuse pakkumine ja intressimäärad

Vastavalt likviidsusvajaduse suurenemisele kasvas vaatlusalusel perioodil avaturuoperatsioonide maht (vt tabelit A). Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutavad likviidsed vahendid moodustasid keskmiselt 293,9 miljardit eurot. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide käigus osapoolte poolt tehtud pakkumiste ja rahuldatud pakkumiste suhe (pakkumiste kate suhtarv) jäi 1,08 ja 1,31 vahele; vaadeldava perioodi keskmine oli 1,23.

Pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu pakutavad likviidsed vahendid jäid antud

Joonis A. Pangandussüsteemi likviidsusvajadus ja likviidsuse pakkumine

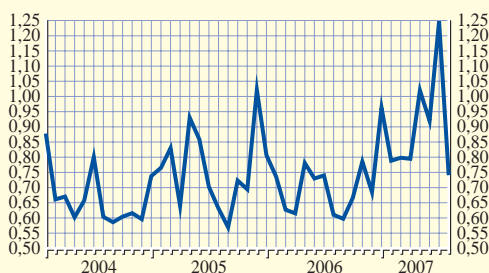
(mld EUR; iga kirje juures on esitatud kogu perioodi päevased keskmised näitajad)

Allikas: EKP.

Joonis B. Ülereserv¹

(mld EUR, keskmine tase igal arvestusperioodil)

Allikas: EKP.

¹ Pankade kohustuslikku reservi ületavad vahendid, mida hoitakse arvelduskontodel.

perioodil muutumatult 150 miljardi euro tasemele.

12. juunil lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

Kohustusliku reservi arvestusperioodil jaotas EKP kõigi nelja põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus 1 miljardi eurot baasmahust enam. EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär) ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärade keskmine vahe oli 5 baaspunkti, s.t varasemate aastate keskmisest näitajast veidi kitsam. Perioodi kahe esimese põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad ulatusid 3,82%ni; EONIA püsis muutumatult 3,83% tasemel. Kolmandas pakkumises jäi põhilise refinantseerimisoperatsiooni piirintressimäär muutumatuks, samal ajal kui kaalutud keskmine intressimäär kerkis 3,83%ni.

EONIA tõusis kuulõpu mõjul 31. mail 3,85%ni. Järgnevate päevade jooksul langes EONIA vähehaaval pakkumisintressi alammäärast mõnevõrra madalamale. Languse tõttu olid arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus kujunenud piirintressimäär ja kaalutud keskmine intressimäär vastavalt 3,75% ja 3,77%.

Kohustusliku reservi arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus vahendite jaotamise järel langes EONIA 3,68%ni, stabiliseerudes enne arvestusperioodi lõppu 3,80% juures.

Arvestusperioodi viimasel päeval vähendas EKP oodatavat 6 miljardi euro suurust likviidsete vahendite ülejääki peenhäälestusoperatsiooni kaudu. Arvestusperioodi lõpus kasutati laenamise püsivõimalust kokku 0,7 miljardi euro väärtuses ning EONIA jäi 3,79% tasemele.

10. juulil lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

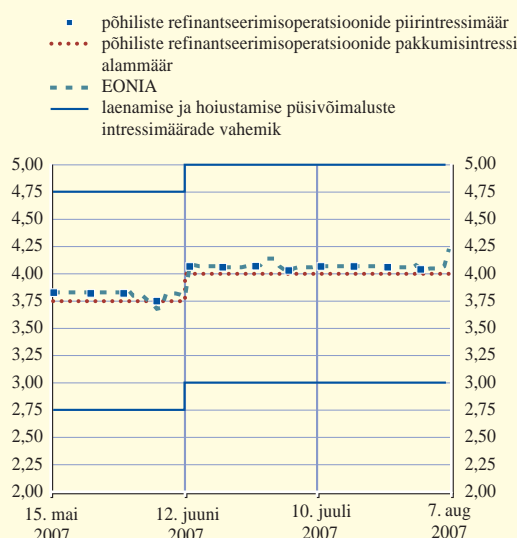
6. juunil otsustas EKP nõukogu tõsta EKP baasintressimäärasid (pakkumisintressi alammäärade ning hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärasid) 25 baaspunkti võrra ehk vastavalt 4%, 3% ja 5%ni. See muudatus jõustus 13. juunil, järgneva kohustusliku reservi arvestusperioodi esimesel päeval.

Kõigi antud arvestusperioodil toimunud nelja põhilise refinantseerimisoperatsiooni puhul tegutses põhimõttel, et jaotatakse 1 miljard eurot baasmahust enam. Terve arvestusperioodi kestel oli EONIA ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäärade vahe keskmiselt 7 baaspunkti.

Vaadeldava perioodi esimese kahe nädala jooksul püsis põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaalutud keskmine intressimäär 4,07% ning piirintressimäär 4,06% tasemel. EONIA püsis samuti nimetatud kahe nädala jooksul stabiilsena, jäädes 4,06% ja 4,08% vahele. Järgmise põhilise

Joonis C. EONIA ja EKP intressimäärad

(päevased protsentuaalsed intressimäärad)

Allikas: EKP.

refinantseerimisoperatsiooniga kerkisid nii kaalutud keskmine kui piirintressimäär 1 baaspunkti võrra vastavalt 4,08% ja 4,07%ni. 29. juunil jõudis EONIA tavapärase kuulõpu mõjul vaadeldava arvestusperioodi maksimumini – 4,14%ni. Arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad olid madalamad, vastavalt 4,03% ja 4,05%. Vahendite jaotamisele järgnevatel päevadel langes EONIA 4,01%ni, stabiliseerudes 6. juulil 4,06% tasemel. EKP sooritas arvestusperioodi viimasel päeval peenhäälestusoperatsiooni, et vähendada likviidsust 2,5 miljardi euro võrra. Peenhäälestusoperatsioon märgiti üle (18 osapoole pakkumised kogusummas 17,4 miljardit eurot) ning arvestusperioodi lõpus kasutati laenamise püsivõimalust kokku 0,4 miljardi euro väärtuses ning EONIA püsis 4,07% tasemel.

7. augustil lõppenud kohustusliku reservi arvestusperiood

Sarnaselt eelnevale arvestusperioodile jaotas EKP kõigi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul 1 miljardi eurot baasmahust enam ning EONIA ja põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära keskmine vahe püsis 7 baaspunkti juures. Antud perioodi esimese kahe nädala jooksul püsisid põhiliste refinantseerimisoperatsioonide käigus kujunenud piirintressimäärad ja kaalutud keskmised intressimäärad stabiilselt 4,06% tasemel ning EONIA oli 4,07%, samas kui kolmandal nädalal tõusis põhilise refinantseerimisoperatsiooni kaalutud keskmine intressimäär 4,07%ni. Tavapärase kuulõpu mõjul tõusis EONIA 31. juulil 4,08%ni. Arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni ajal püsis piirintressimäär ja kaalutud keskmine intressimäär vastavalt 4,04% ja 4,06% tasemel, samas kui EONIA langes 4,05%ni ning tõusis arvestusperioodi eelviimasel päeval taas oma endise tasemeni – 4,07%ni. Peenhäälestusoperatsiooni ei olnud arvestusperioodi viimasel päeval vaja sooritada, kuna laenamise püsivõimalust kasutati kokku 0,4 miljardi euro väärtuses ning EONIA püsis 4,23% tasemel.

Ent 8. augustil alanud kohustusliku reservi arvestusperioodi iseloomustab siiski rahaturu volatiilsuse märkimisväärne kasv. 9. augusti üleööraturu pinged, mis põhjustasid üleööraturu päevasise intressimäära tõusu kõrgendatud tasemele, s.o umbes 4,60%le, sundisid EKPd järgmistel päevadel sooritama hulga peenhäälestusoperatsioone. Seda arengut kirjeldatakse taustinfos 3.

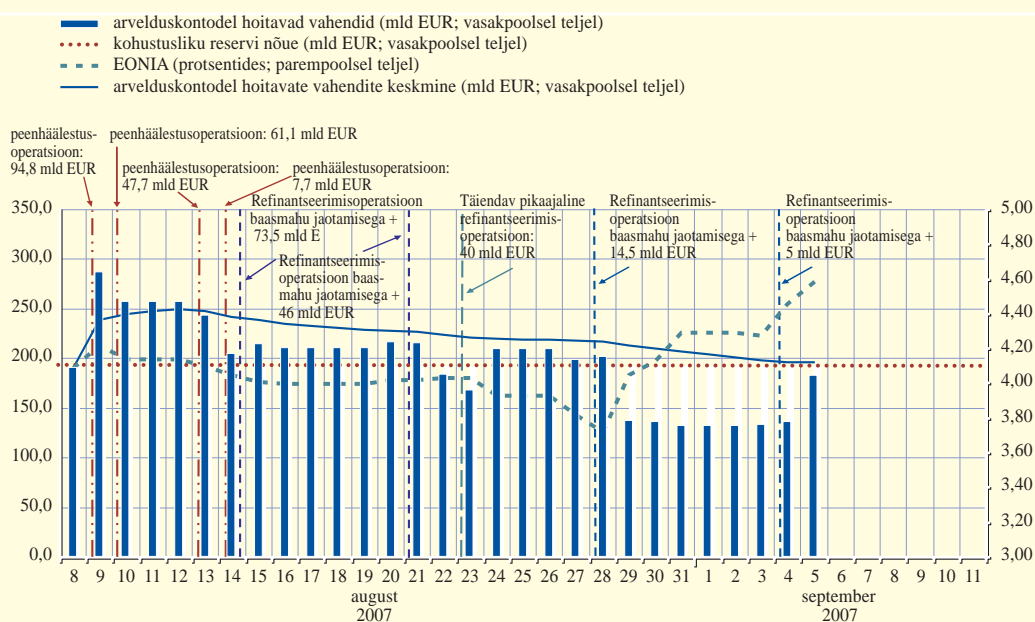
Taustinfo 3

EKP TÄIENDAVAD AVATURUOPERATSIOONID 8. AUGUSTIST 5. SEPTEMBRINI 2007

8. augustist kuni 5. septembrini sooritas EKP lisaks plaanipärastele operatsioonidele veel täiendavaid avaturuoperatsioone, et likviidsuse suurendamise kaudu leevendada rahaturul täheldatud pingeid. Käesolevas taustinfos antakse ülevaade rahaturu arengust nimetatud ajavahemikul ning kirjeldatakse EKP operatiivmeetmeid (vt tabelit).

9. augusti hommikul toimus rahaturul nihe, mida iseloomustas väga väike finantstehingute maht ja rahaturu lühiajaliste intresside äkiline tõus. Pankade nõudlus eurosüsteemi arvelduskontodel hoitavate vahendite järele oli ajutiselt tõusnud tulenevalt pingetest USA dollaris nomineeritud rahaturu mõningates sektorites. Tavapärase olukorra taastamiseks sooritas EKP lühiajalisel rahaturul sama päeva arveldusega ja üleöö tähtajaga peenhäälestusoperatsiooni.

Arvelduskontodel hoitavad vahendid ja EONIA arveldusperioodi jooksul alates 8. augustist kuni 11. septembrini 2007

Allikas: EKP.

Operatsioon sooritati fikseeritud intressimääraga pakkumismenetlusena (intressimäär oli 4,00%, mis on ka pakkumisintressi alammäär), milles likviidsete vahendite kogu jaotussumma oli eelnevalt teatavaks tehtud. Pakkumise määratlus lubas EKP-l jaotada osapoolte nõudlust rahuldava koguse likviidseid vahendeid, mida EKP oma tavapärase likviidsusanalüüsiga nii lihtsalt määratleda ei suutnud. Antud peenhäälestusoperatsiooni käigus esitasid 49 panka oma pakkumise kogusummas 94,8 miljardit eurot.¹ Üleöölaenude intressimäär normaliseerus kiiresti ning ülejäänud päevaks märgiti selle tasemeks ligikaudu 4,05% (vt tabelit). Üleöölaenude ostu- ja müügihinna vahe jäi jätkuva tagasihoidliku käibe juures siiski suureks, olles 10 baaspunkti (tavapärase 5baaspunktilise vahenga võrreldes).

10. augusti hommikul sooritas EKP uue üleöö peenhäälestusoperatsiooni. Operatsioon toimus vastavalt eurosüsteemi põhilistes refinantseerimisoperatsioonides kasutusel olevale pakkumismenetlusele, milleks on muutuva intressimääraga ja pakkumisintressi alammääraga pakkumismenetlus, milles jaotussummat eelnevalt teatavaks ei tehta. Pakkumismenetlust muudeti vastavalt hinnangule, mille kohaselt eelneva päeva operatsioon oli ettekatsetult mõjutanud turul valitsevaid pingeid, ning et nõudlustabelist, kus osapooled märkisid ära, kui kõrgete intressimääradega on nad valmis eurosüsteemilt vahendeid hankima, saaks pangandussüsteemi likviidsete vahendite nõudluse kohta kasulikku teavet. 62 osapoolt esitasid pakkumisi kogusummas 110 miljardit eurot intressimääradega vahemikus 4,00% kuni 4,15%. EKP otsustas jaotada likviidseid vahendeid kõikidele 4,05% se või kõrgema intressimääraga pakkumistele (61,1 miljardit eurot, ligikaudu kaks kolmandikku eelneva päeva operatsiooni väärtusest), mis on ühe

¹ Asjaolu, et eurosüsteemi täiendavad operatsioonid olid mahukamad kui antud päevadel teiste keskpankade poolt läbi viidud operatsioonid, viitab peamiselt euroala kohustusliku reservi nõude (perioodi keskmiste kasutamise) suuremale mahule. Mida suurem kohustusliku reservi nõue on, seda lihtsam on pankadel toime tulla ajutiste pakkumisest ja nõudlusest tulenevate, likviidsusega seotud tagasilöökidega. Siiski tähendab see ka seda, et lühiajaliste intressimääradele teatud mõju avaldamiseks on vaja mahukamaid likviidsussüste.

Ülevaade EKP tegevustest 8. augustist kuni 5. septembrini 2007

Kuupäev	Kellaeg	Tegevus	Teatis	Operatiivandmed
9. august	10.15	Teatis traadiga uudistekanalites	„EKP märgib, et eurorahaturul esineb pingeid vaatamata euroala tavapärasele koondlikviidsusele. EKP jälgib tähelepanelikult valitsevat olukorda, et olla valmis tagama eurorahaturu tavapärased tingimused.“	
9. august	12.30	Peenhäälestusoperatsiooni teatavakstegemine 4,00% tasemel koos täieliku jaotusega	„Pärasthommikul avaldatavate teatist EKP veebilehe rubriigis „Announcements on operational aspects“ (Operatiivtegevustest teavitamine) sooritatakse likviidsust lisav peenhäälestusoperatsioon, mille eesmärk on eurorahaturul tavapäraste tingimuste tagamine. EKP kavatses jaotada vahendeid 100% ulatuses kõikidele saabuvaltele pakkumistele.“	Tähtajalisus: üleöö Jaotatud summa: 94,8 mld EUR Fikseeritud intressimäär: 4,00% Pakkujate arv: 49 Pakkumiste arv: 49 Pakkumiste katte suhtarv: 1,00
10. august	09.20	Teatis traadiga uudistekanalites	„EKP jätkab eurorahaturu olukorra tähelepanelikku jälgimist.“	
10. august	10.15	Peenhäälestusoperatsiooni teatavakstegemine. Operatsioon sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena, kus pakkumisintressi alammäär on teada ning kus jaotatav likviidsuse maht ei ole ette teada.	„Antud likviidsust lisav operatsioon täiendab eelmise päeva operatsiooni ning selle eesmärk on eurorahaturul tavapäraste tingimuste tagamine.“	Tähtajalisus: üleöö Jaotatud summa: 61,1 mld EUR Piirintressimäär: 4,05% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,08% Pakkujate arv: 62 Pakkumiste arv: 124 Pakkumiste katte suhtarv: 1,80
13. august	09.15	Teatis traadiga uudistekanalites	„EKP jätkab eurorahaturu olukorra tähelepanelikku jälgimist.“	
13. august	09.30	Peenhäälestusoperatsiooni teatavakstegemine. Operatsioon sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena, kus pakkumisintressi alammäär on teada ning kus jaotatav likviidsuse maht ei ole ette teada	„EKP märgib, et rahaturu tingimused on normaliseerumas ja koondlikviidsus on piisav. Antud peenhäälestusoperatsiooniga toetab EKP jätkuvalt rahaturu tingimuste normaliseerumist.“	Tähtajalisus: üleöö Jaotatud summa: 47,7 mld EUR Piirintressimäär: 4,06% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,07% Pakkujate arv: 59 Pakkumiste arv: 103 Pakkumiste katte suhtarv: 1,77
13. august	15.30	Põhilise refinantseerimisoperatsiooni teatavakstegemine ¹	„Antud refinantseerimisoperatsiooni eesmärk on tagada rahaturutingimuste jätkuv normaliseerumine. Jaotamisele kuuluv summa on vastavuses antud eesmärgiga ning ei allu teatavaks tehtud baasmahule.“	Tähtajalisus: 1 nädal Jaotatud summa: 310 mld EUR (üle baasmahu) Piirintressimäär: 4,08% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,10% Pakkujate arv: 344 Pakkumiste arv: 628 Pakkumiste katte suhtarv: 1,38
14. august	09.15	Teatis traadiga uudistekanalites	„EKP jätkab eurorahaturu olukorra tähelepanelikku jälgimist.“	
14. august	09.30	Peenhäälestusoperatsiooni teatavakstegemine. Operatsioon sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena, kus pakkumisintressi alammäär on teada ning kus jaotatav likviidsuse maht ei ole ette teada	„EKP teatab, et rahaturu tingimused on peaaegu normaalsel tasemel. Siiski annab EKP antud peenhäälestusoperatsiooni kaudu võimaluse katta alles jäänud likviidsusvajaduse, mida käesoleva nädala põhilise refinantseerimisoperatsioon (sooritatav järgmisel päeval) ei kata.“	Tähtajalisus: üleöö Jaotatud summa: 7,7 mld EUR Piirintressimäär: 4,07% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,07% Pakkujate arv: 41 Pakkumiste arv: 67 Pakkumiste katte suhtarv: 5,97
20. august	15.30	Põhilise refinantseerimisoperatsiooni teatavakstegemine ¹	„Kooskõlas kõige lühema tähtajaga rahaturu tingimuste normaliseerumisega plaanib EKP lõpuks vähendada suurt reserviülejäaki, mis on kogunenud antud kohustusliku reservi arvestusperioodi esimesel nädalatel. Jaotamisele kuuluv summa antud põhilises refinantseerimisoperatsioonis ületab avaldatud 227 miljardi EUR suurust baasmahtu, mis on vastavuses antud eesmärgiga.“	Tähtajalisus: 1 nädal Jaotatud summa: 275 mld EUR (üle baasmahu) Piirintressimäär: 4,08% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,09% Pakkujate arv: 355 Pakkumiste arv: 635 Pakkumiste katte suhtarv: 1,60

Ülevaade EKP tegevustest 8. augustist kuni 5. septembrini 2007 (järg)

Kuupäev	Kellaeg	Tegevus	Teatis	Operatiivandmed
22. august	15.30	Täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni teatavakstegemine ²	„Euroopa Keskpanga nõukogu otsustas sooritada likviidust lisava täiendava pikemaajalise refinantseerimisoperatsiooni, mille tähtaeg on kolm kuud ning maht 40 mld EUR. Antud operatsioon on tehniline meede, mille eesmärk on eurorahaturu sujuva toimimise toetamine. See viiakse ellu lisaks tavapärastele igakuistele pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidele, mida antud meede ei mõjuta. Võttes arvesse üldiseid likviidsustingimusi, tasakaalustavad põhilistes refinantseerimisoperatsioonides jaotatavad summad antud likviidsuspakkumise. Antud otsus võeti täna vastu kirjalikus vormis. 2. augustil 2007. aastal kinnitas EKP president nõukogu seisukohta rahapoliitilise hoiaku suhtes.“	Tähtajalisus: 3 kuud Jaotatud summa: 40 mld EUR Piirintressimäär: 4,49% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,61% Pakkujate arv: 146 Pakkumiste arv: 411 Pakkumiste katte suhtarv: 3,14
27. august	15.30	Põhilise refinantseerimisoperatsiooni teatavaks tegemine ¹	„Koooskõlas lühikese tähtajaga rahaturu tingimuste normaliseerumisega plaanib EKP jätkuvalt vähendada suurt reserviülejäaki, mis on kogunenud viimaste nädalate jooksul. Jaotamisele kuuluv summa antud põhilises refinantseerimisoperatsioonis ületab avaldatud 194 miljardi EUR suurust baasmahtu, mis on vastavuses antud eesmärgiga.“	Tähtajalisus: 1 nädal Jaotatud summa: 210 mld EUR (üle baasmahu) (14,5 mld EUR) Piirintressimäär: 4,08% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,09% Pakkujate arv: 320 Pakkumiste arv: 578 Pakkumiste katte suhtarv: 1,68
3. september	15.30	Põhilise refinantseerimisoperatsiooni teatavaks tegemine ¹	„EKP jätkab viimastel nädalatel kogunenud suure reserviülejäagi vähendamist. Jaotamisele kuuluv summa antud põhilises refinantseerimisoperatsioonis ületab mõnevõrra avaldatud 251 miljardi EUR suurust baasmahtu, mis on vastavuses antud eesmärgiga.“	Tähtajalisus: 1 nädal Jaotamisele kuuluv summa: 256 mld EUR (üle baasmahu) (5 mld EUR) Piirintressimäär: 4,15% Kaalutud keskmine intressimäär: 4,19% Pakkujate arv: 356 Pakkumiste arv: 746 Pakkumiste katte suhtarv: 1,67
5. september	15.10	Teatis traadiga uudistekanalites	„Eurorahaturu volatiilsus on kasvanud ning EKP jälgib tähelepanelikult olukorda. Juhul kui antud olukord peaks jätkuma ka homme, on EKP valmis panustama tavapäraste tingimuste tagamiseks eurorahaturul.“	

¹ Põhilised refinantseerimisoperatsioonid sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumismenetlustena, millel on pakkumisintressi alammäär.

² Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid sooritatakse muutuva intressimääraga pakkumismenetlustena, kus jaotatava likviidsuse maht on eelnevalt teatavaks tehtud.

baaspunkti võrra madalam kui põhiliste refinantseerimisoperatsioonide piirintressimäär tavapärasel pakkumisel (kindlaks määratud 8. augustil). EONIA püsis sel päeval 4,14% tasemel.

13. augusti hommikul noteeriti üleöölaenude intressimäär, mis ületas 10 baaspunkti võrra pakkumisintressi alammäära, kuid mille juures rahaturu ostu- ja müügihinna vahed olid suured ja käive tagasihoidlik. EKP viis läbi järjekordse peenhäälestusoperatsiooni, mille menetlus sarnanes eelmisel päeval sooritatud operatsiooni omaga. 59 osapoolt tegid pakkumisi kogusummas 84 miljardit eurot intressimääradega vahemikus 4,00% kuni 4,10%. EKP otsustas jaotada likviidseid vahendeid kõigile 4,06% se või kõrgema intressimääraga tehtud pakkumistele (47,7 miljardit eurot), mis on ühe baaspunkti võrra kõrgem kui eelneval operatsioonil. See, et EONIA püsis antud päeval 4,10% juures, kinnitas, et lühimate tähtaegadega rahaturu tingimused olid tol hetkel paranemas.

14. augusti hommikul otsustas EKP sooritada veel ühe üleöö peenhäälestusoperatsiooni täiendava likviidsusvajaduse rahuldamiseks, mis võis tuleneda tõigast, et samal päeval läbi viidav põhiline refinantseerimisoperatsioon enne järgmist päeva tulemusi ei anna. Uus peenhäälestusoperatsioon viidi läbi muutuva intressimääraga ja pakkumisintressi alammääraga pakkumismenetlusena, milles jaotussummat eelnevalt teatavaks ei tehtud. 41 osapoolt tegid pakkumisi kogusummas 46 miljardit eurot intressimääradega vahemikus 4,00% kuni 4,09%. See, et pakkumiste summa ja intressimäärad olid oluliselt madalamad, näitas, et nõudlus eurosüsteemi arvelduskontol olevate vahendite järele oli tol hetkel normaliseerumas. EKP otsustas jaotada likviidseid vahendeid kõikidele 4,07%se või kõrgema intressimääraga tehtud pakkumistele (7,7 miljardit eurot), mis on ühe baaspunkti võrra kõrgem kui eelmisel operatsioonil.

Lisaks nimetatud peenhäälestusoperatsioonile otsustas EKP 14. augustil jaotada tavapärase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus 73,5 miljardit eurot üle baasmahu. Jaotamise eesmärk oli takistada raha väljavoolu krediidasutuste arvelduskontodelt, mille oleks kaasa toonud „mehhaaniline” jaotamine baasmahu ulatuses. Baasmahu jaotamine oleks kõigest nädalaga likvideerinud peenhäälestusoperatsioonide tagajärjel tekkinud ulatusliku reserviülejäägi ning oleks tõenäoliselt turul valitsevaid pingeid suurendanud. Baasmahust suurema jaotamise järel püsisid üleöölaenu intressimäärad ligikaudu 4,00% tasemel, mida kajastas ka EONIA, jäädes järgneval paaril päeval vahemikku 4,00% kuni 4,02%.

Rahaturu kõige lühiajalisemat sektorit ajutiselt turgutanud, otsustas EKP edaspidi vähendada arvestusperioodi esimeste nädalate jooksul kogunenud suurt reserviülejääki. Selle tulemusena kahanes 21. ja 28. augusti põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus jaotatav summa, ületades „mehhaanilist” baasmahtu vastavalt 46 miljardi ja 14,5 miljardi euro võrra.

Vaatamata rahaturu kõige lühiajalisema sektori sujuvale toimimisele antud nädalal tekkisid ikkagi pinged pikema tähtajaga sektorites, mille käive oli jätkuvalt väga väike. Rahaturu pikemaajalise sektori normaliseerumise toetamiseks võttis EKP 22. augustil vastu otsuse läbi viia pikemaajalisem täiendav refinantseerimisoperatsioon muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena kolmekuulise tähtajaga 40 miljardi euro väärtuses. Pakkumisi tegid 146 osapoolt kogusummas 126 miljardit eurot ning intressimääradega vahemikus 3,80% kuni 5,00%. Vaatamata nimetatud operatsioonile, mis sooritati 24. augustil, jäid pinged rahaturu pikemaajalises sektoris püsima.

30. augustil hakkas üleöölaenude intressimäär taas tõusma, mida põhjustasid osalt kuu lõpus esinevad tavapärased pinged rahaturu kõige lühiajalisemas sektoris. EONIA püsis 31. augustil 4,29% tasemel, langedes üksnes pisut järgneval äripäeval. Arvestades jätkuvaid pingeid üleööturul, otsustas EKP 4. septembril jaotada arvestusperioodi viimase põhilise refinantseerimisoperatsiooni käigus 5 miljardit eurot üle „mehhaanilise” baasmahu, kuigi arvestusperioodi lõpp, mil EKP tavaliselt püüab saavutada likviidsuskeskkonna tasakaalustatust, oli lähedal. Sellegipoolest oli EONIA antud päeval 4,458%² tasemel.

² Vastavalt Euroopa Pangaliidu ja Euribor ACI otsusele avaldatakse alates 3. septembrist 2007 EONIA pärast koma kolmekohalisena.

2.4 VÖLAKIRJATURUD

Suvekuudel kõikusid varade hinnad üle kogu maailma tugevasti, sest investorid hakkasid üha enam muretundma laiema finants- ja majandusmõju pärast, mida USA kõrgemate intressimääradega hüpoteeklaenudest mõjutatavate varaturgude kriisid võivad avaldada. Finantsturgude ebastabiilsuse tagajärjel vähenes investorite riskivalmidus järsult. Selle tulemusena suunasid investorid vahendid riskantsetest varaliikidest riigivõlakirjadesse, mis põhjustas võlakirjade intressimäärade alanemise enamikus arenenud riikides, sealhulgas euroalal. Samal ajal suurenes järsult turuosaliste ebakindlus võlakirjaturu tulevase arengu suhtes nii euroalal kui ka Ameerika Ühendriikides.

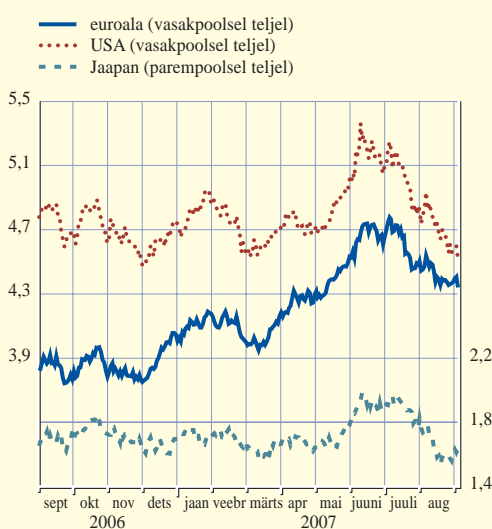
Mõne viimase aasta jooksul üldiselt stabiilsena püsinud finantsturu olukord muutus suvel järsult seoses kasvava ebakindlusega Ameerika Ühendriikide kõrgemate intressimääradega hüpoteeklaenu turu segmenti suhtes. Ebastabiilsus mõjutas ka üleilmset võlakirjaturgu, sest investoriportfellides tehtud struktuurimuutused, millega investorid püüdsid n-ö oma tagalat kindlustada, põhjustasid intressimäärade olulise languse, samas aga esines vaatlusalusel perioodil suuri kõikumisi päevade lõikes. Euroala kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär oli 5. septembri seisuga 4,3%, mis on ligikaudu 15 baaspunkti madalam kui mai lõpus (vt joonist 20). Vaatamata finantsturu hiljutisele ebastabiilsusele viitab pikaajaliste võlakirjade intressimäära tagasihoidlik üldine areng asjaolule, et vaatlusperioodi esimesel poolel jätkasid intressimäärad tõusu. Mai lõpust kuni 5. septembrini langesid USA kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärad ligikaudu 45 baaspunkti, olles vaatlusaluse perioodi lõpus 4,5% tasemel. Selle tulemusena vähenes USA ja euroala võlakirjade pikaajaliste intressimäärade erinevus nimetatud perioodil, püsidis septembri alguses 20 baaspunkti tasemel. Jaapani kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär vähenes ligikaudu 10 baaspunkti ning püsis vaatlusperioodi lõpus 1,6% tasemel.

Finantsturu ebastabiilsus tõi kaasa turuosaliste ebakindluse järsu suurenemise euroala ja USA pikaajaliste võlakirjade intressimäärade lähiaja väljavaate suhtes, millele viitas võlakirjaturu eeldatava volatiilsuse kõrgem tase vastavatel turgudel mai lõpust kuni 5. septembrini. Võlakirjaturu volatiilsus arenevatel finantsturgudel suurenes vaatlusperioodil märgatavalt. Kajastades investorite riskivalmiduse üldist haitumist, suurenes arenevate turgude võlakirjade hinnavahe USA riigikassa võlakirjadega (EMBIGi indeksiga mõõdetuna) juuli lõpust kuni korrektsiooni kõrgpunktini augusti keskel umbes 70 baaspunkti võrra, jõudes ligi 260 baaspunkti tasemeni. Pärast seda on arenevad finantsturud tänu nende riikide majanduse tugevatele põhinäitajatele osaliselt taastunud.

Juunis kasvas USA pikaajaliste võlakirjade intressimäär märgatavalt, kuna investorid tajusid majanduse väljavaateid positiivsematena. Alates juuli keskpaigast muutus aga finantsturgudel valitsev meeleolu oluliselt, kui paljud

Joonis 20. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär

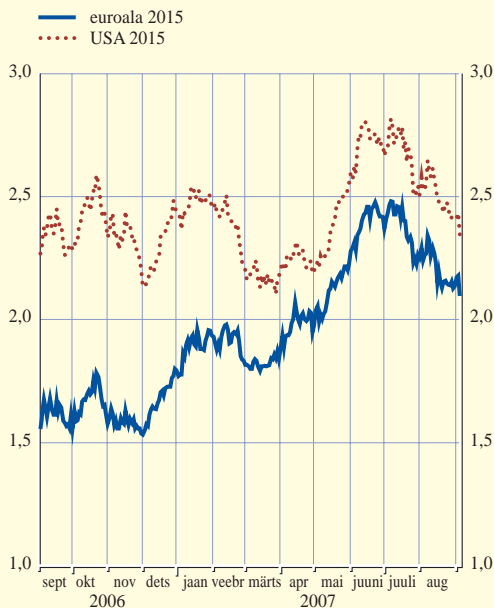
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Bloomberg ja Reuters. Märkus. Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär viitab kümneaastastele võlakirjadele või võlakirjadele, mille tähtaeg on kümnele aastale kõige lähemal.

Joonis 21. Võlakirjade reaaltressimäär

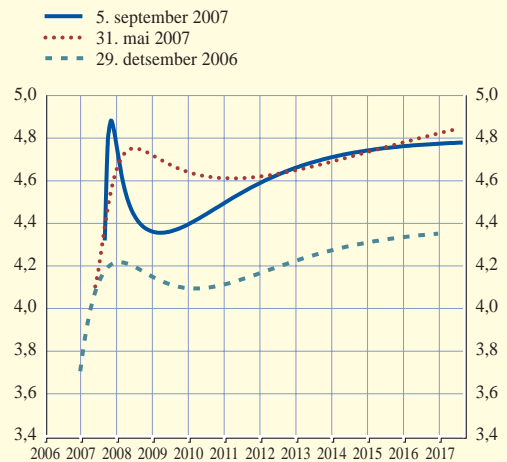
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

Joonis 22. Eeldatavad euroala forvardtehingute üleöölaenu intressimäärad

(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja EKP hinnangud.

Märkused. Turul vaadeldavate intressimäärad tähtajalisest struktuurist tuletatud eeldatav forvardtulukõver kajastab turuootusi lühiajaliste intressimäärad tulevaste tasemete suhtes. Eeldatavate forvardtulukõverate arvutamise meetodid on kirjeldatud EKP 1999. aasta jaanuari kuubülletäni taustinfos 4. Hinnangus kasutatud andmed on saadud nullkupongiga vahetustehingute kursside põhjal.

finantsasutused teatasid oma kahjumitest suurte riskide võtmise tõttu seoses kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaperitega. Nimetatud hüpoteeklaenu on antud sellistele laenusajatele, kellel ei ole võimalik saada nn tavalaeu oma nõrga krediitvõime ja madala krediitdireitingu või sissetulekut tõendavate dokumentide puudulikkuse tõttu. Need uudised põhjustasid investorite riskivalmiduse üldise languse ja kutsusid eelkõige esile turvalisusele suunatud struktuurimuutusi investoriportfellides, mille käigus liikusid vahendid riskantsetest varadest riigivõlakirjadesse. Selle tulemusena langesid USA võlakirjade intressimäärad järsult. Juuli keskelt septembri alguseni langesid kümneaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärad 65 baaspunkti võrra. Suurem osa USA võlakirjade nominaalintressimäära langusest alates juuli teisest poolest tulenes inflatsioonist sõltuvate võlakirjade madalamast reaaltressimäärast. Ei saa välistada, et madalamad reaaltressimäärad väljendasid osaliselt investorite muret selle pärast, et eluasemelaenude kriis võib eratarbimisele üle kanduda ja seega majanduskasvu mõjutada. Turupõhised inflatsiooniootuste näitajad osutavad, et vaatlusperioodil tegi tulevikus oodatav hinnasurve investoritele vähem muret. Näiteks inflatsiooniga indekseeritud võlakirjade (tähtaeg 2015. aastal) põhjal tuletatud võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus vähenes viimase kolme kuu jooksul 40 baaspunkti ning püsis septembri alguses 2% tasemel.

Nagu Ameerika Ühendriikides, nii tõusid vaatlusperioodi alguses pikaajaliste võlakirjade nominaalintressimäärad ka euroalal, jätkates seega käesoleva aasta märtsi keskel alanud kiiret tõusutrendi. Selle perioodi positiivsed uudised tugevdasid investorite arvamust, et jätkub majanduskasvu pidev hoogustumine. Selle tulemusena kasvasid juunis inflatsiooniga indekseeritud euroala võlakirjade puhul mitte üksnes nominaal-, vaid ka reaaltressimäärad umbes 20 baaspunkti võrra enamiku tähtaegade lõikes (vt joonist 21). Vaatlusperioodi teisel poolel muutus olukord euroala võlakirjaturgudel finantsvaldkonna üleilmse ebastabiilsuse tagajärjel põhjalikult. Juuli lõpus ja

Joonis 23. Nullkupongiga hetke- ja forvardtehingute võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused euroalal

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

augustis teatasid mitmed euroala finantsasutused, et nad olid alahinnanud USA kõrgema intressimääraga hüpoteekidega tagatud väärtpaperitesse investeerimisega kaasnevat riski, ning külvasid sellega ebakindlust euroala turgudel ja panustasid keskkonda, kus valitseb suurem riskikartlikkus ja likviidsete varade eelistamine. See mõjutab praktiliselt kõiki varaliike nii euroalal kui mujal. Tänu sellele, et riigivõlakirjad on tuntud turvalise investeringuna, langes nende intressimäär euroalal kõigi tähtaegade lõikes järsult. Näiteks kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaal- ja reaaltressimäärad alanesid juuli keskelt kuni septembri alguseni vastavalt 40 ja 30 baaspunkti võrra.

Kogu vaatlusalusel perioodil nihkusid euroala üleöölaenude eeldatavad forvardkursid lühiajalises ja keskpikas perspektiivis allapoole, kajastades investorite mõnevõrra muutunud ootusi EKP baasintressimäärade liikumise suhtes (vt joonist 22). Pikaajalises perspektiivis aga finantsturu hiljutine ebastabiilsus

eeldatavaid forvardkurse nii palju ei mõjutanud.

Võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused euroalal jäid vaatlusalusel perioodil üldiselt muutumatuks. Näiteks viieaastaste forvardvõlakirjade turupõhine inflatsiooniootus viieks aastaks, mis näitab pikaajalisi inflatsiooniootusi ja nendega seotud riskipreemiaid ning on tarbijahindade hooajalise kõikumise mõju suhtes vähem tundlik kui hetketehingute võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus (vt taustinfot 4), suurenes vaatlusperioodil vaid veidi ja oli 5. septembril 2,35% (vt joonist 23). Võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste tagasihoidlikuks jäänud muutused viitavad niisiis sellele, et hiljutine ebastabiilsus ei muutnud oluliselt turuosaliste inflatsiooniootusi euroala majanduse suhtes.

Taustinfo 4

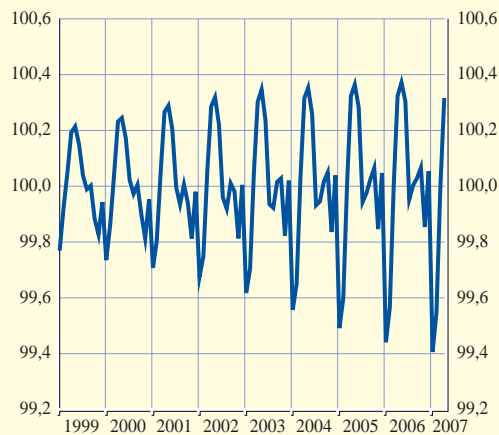
HOOAJALISUS VÕLAKIRJATURUPÕHISTES INFLATSIOONIOOTUSTES

Inflatsiooniga seotud riigivõlakirjadest tuletatud võlakirjaturupõhiseid inflatsiooniootusi kasutatakse võrdlusalusena turuosaliste inflatsiooniootuste mõõtmiseks euroalal. Võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused ei ole aga siiski otsene inflatsiooniootuste mõõdik, sest nad hõlmavad muu hulgas ka inflatsiooni riskipreemiaid. Antud taustinfos käsitletakse veel ühte „moonutust”, millega tuleb arvestada võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste kasutamisel turuosaliste inflatsiooniootuste tulevikusuundumuste näitajana. See moonutus tuleneb hooajalisusest euroala ÜTHIs (v.a tubakatooted), mis on euroala inflatsiooniga seotud riigivõlakirjade standardne viiteindeks.¹

¹ Üldiselt mõjutab hooajalisus võlakirjasid, mis on seotud hooajaliselt kohandamata hinnaindeksitega, k.a muu hulgas inflatsiooni eest kaitstud USA riigikassa väärtpaperid (TIPS) või Ühendkuningriigi riskivabad võlakirjad. Muudest võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootustega seotud aspektidest loe EKP 2006. aasta juuli kuubülletääni taustinfot „Measures of inflation expectations in the euro area”. Tähele tuleb ka panna, et kuigi EKP hinnastabiilsuse kvantitatiivses määratluses arvestatakse kõiki artikleid sisaldava ÜTHiga, siis vastavalt Prantsusmaa inflatsiooniga seotud instrumentide emiteerimist puudutavatele määrustele on viiteindeksiks valitud euroala ÜTHI (v.a tubakatooted). Praktikast on pikemaajaliste inflatsiooniootuste hindamisel ÜTHI (kõik artiklid) ja ÜTHI (v.a tubakatooted) vaheline erinevus tähtsusetu.

Joonis A. Euroala ÜTHI (v.a tubakas) hooajalisus

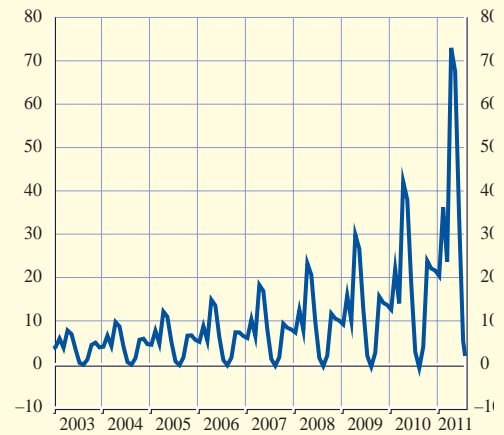
(indeksimäär; kuised andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis B. Hooajalised moonutused 2012. aasta võlakirjaturupõhises inflatsiooniootuses

(baaspunktides; kuised andmed)

Allikas: EKP arvutused.

Euroala ÜTHI (v.a. tubakatooted) ja võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste hooajalisus

Euroala ÜTHI (v.a. tubakatooted) on tugevalt hooajaline² (vaata joonist A). Aasta lõikes on tarbijahinnad üldiselt madalamad eelkõige jaanuaris, samas kui mais kalduvad hinnad olema üldisest trendist kõrgemad. ÜTHI hooajalisuse teiseks oluliseks jooneks on selle suurusjärgu järkjärguline kasv aja jooksul.³

ÜTHI (v.a. tubakatooted) hooajalisuse mõju võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootustele tuleneb asjaolust, et inflatsiooniga seotud riigivõlakirjade järelejäänud tähtaeg väheneb aja jooksul. Seetõttu ei ole enam ajast järelejäänud aeg täisarv aastates, vaid pigem täisarv aastates pluss mingi osa aastast. Inflatsioonihüvitis, mis vastab antud järelejäänud osale aastast, võib olla vägagi hooajaline. See viitab ka sellele, et mida lühema tähtajaga võlakiri, seda suurem on hooajalisuse mõju. Hooajalisuse ja tähtaja vahelist seost illustreerib joonis B, kus on näitena kasutatud Prantsusmaa inflatsiooniga seotud riigivõlakirja (tähtajaga 2012). Joonisel on hooajalisusest tulenevad moonutused kujutatud baaspunktidenä.⁴ Esimesel paaril aastal pärast emiteerimist oli võlakirja järelejäänud aeg piisavalt pikk, et hooajalisuse mõju praktiliselt summutada. Sedamööda aga kuidas järelejäänud aeg järk-järgult väheneb, muutus hooajalisuse mõju selle võlakirja võlakirjaturupõhisele inflatsiooniootusele oluliselt tugevamaks ning sama trend jätkub ka tulevikus. Näiteks 2011. aasta mais, kui võlakirja järelejäänud aeg on vähenenud umbes 1,25 aastani, näitab võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus 70 baaspunkti võrra kõrgemat inflatsiooniootust kui hooajaliselt korregeeritud näitajad; kõik muu jääb võrdseks.

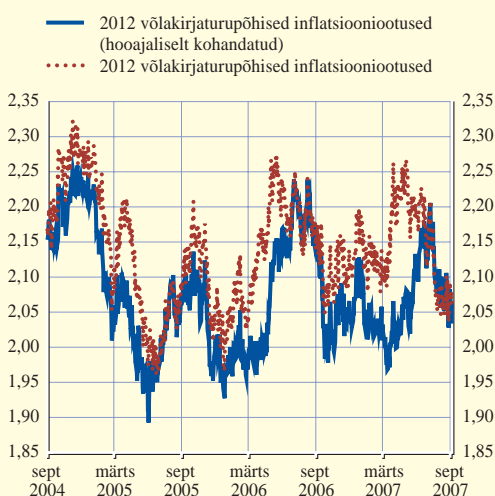
² Joonisel A kujutatud hooajalisuse tegureid arvutatakse Eurostati esitatud ÜTHI (v.a. tubakatooted) ja EKP poolt hooajaliselt kohandatud sama hinnaindeksi suhtena. X-12 ARIMA meetodi kohta saab täpsemat teavet artiklist „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area”, EKP, august 2000.

³ Täpsemat teavet hooajaliste tegurite kohta saab 2004. aasta juuni kuubülletään taustinfost 5 „Euroala ÜTHI hooajalised eripärad ja heitlikkus”.

⁴ Joonise koostamisel on eeldatud, et hooajalisus jääb pärast 2006. aasta detsembrit konstantseks.

Joonis C. Kohandatud ja kohandamata 2012. aasta võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused

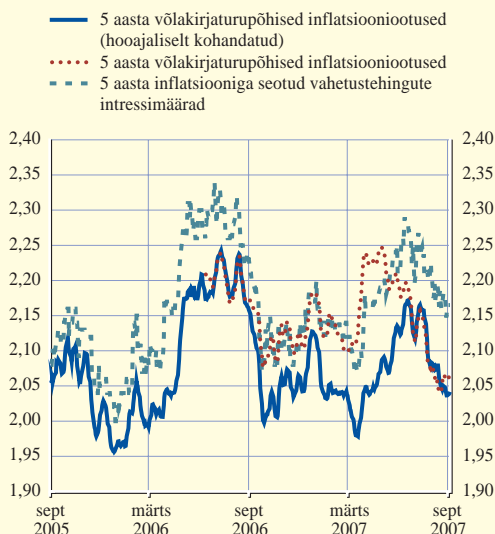
(protsenti aastas; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

Joonis D. Kohandatud ja kohandamata viie-aastased püsiva tähtajaga võlakirjade turupõhised inflatsiooniootused ja inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärad

(protsenti aastas; päevaste andmed)

Allikad: Reuters ja EKP arvutused.

Võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste hooajalisus võib mõjutada inflatsiooniootuste muutuste tõlgendamist

Joonisel C on toodud hooajaliselt kohandatud ja kohandamata võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused, mis on tuletatud inflatsiooniga seotud võlakirjadest, mille tähtaeg saabub 2012. aastal. Joonisel on näha, et teatud aegadel on hooajalistel mõjutustel oluline tähtsus võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste õigel tõlgendamisel inflatsiooniootuste ja inflatsiooni riskipreemiade näitajatena. Näiteks hooajaliselt kohandatud ja kohandamata 2012. aasta võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused olid kolme kuu vältel 2007. aasta aprillist juulini üsna erinevad. Kohandamata võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused langesid pisut nimetatud perioodil. Languse peamine põhjus oli 2007. aasta veebruarist kuni aprillini toimunud tugeva hooajalisuse kasvu normaliseerumine. Hooajaliselt korregeeritud võlakirjaturupõhised inflatsiooniootused tõusid järk-järgult kogu perioodi vältel veebruarist juulini. Jooniselt on näha veel üks huvitav asjaolu: antud võlakirjaturupõhise inflatsiooniootuse hooajalisusest tingitud moonutused olid kõige suuremad iga aasta aprillis ja mais.

Erinevalt tavapäraest hooajalistest kohandamisest ei ole võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste hooajaline kohandamine enamasti sümmeetriline, s.t et kumuleerunud kohandamised aasta lõikes ei taandu.⁵ Kohandamise tegur, mida kasutatakse inflatsiooniga seotud võlakirjade hindade puhul, et korrigeerida võlakirjaturupõhiseid inflatsiooniootusi hooajalisuse alusel, on kahe hooajalisuse teguri suhe. Antud suhte lugeja muutub iga päev, kusjuures nimetaja peegeldab võlakirja tähtajale vastavat hooajalist tegurit ning seega ei muutu.⁶ Näiteks Prantsusmaa inflatsiooniga seotud võlakirjade puhul, mille tähtaeg saabub (ja kupongid makstakse välja) 25. juulil, on hooajalisuse tegur tähtaja saabumisel

⁵ Näitena võib tuua, et võlakiri, mille kupongid (ja põhisumma) makstakse välja sel ajal aastas, kui hinnad on hooajaliselt kõrged, sisaldab (kui tal just ei ole jäänud lõppemiseni täisaastaid) inflatsiooniootusi, mis on kõrgemad kui kõnealuse aasta trend. Selle võlakirja kohandamata võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus on seega kõrgem kui vastav hooajaliselt kohandatud võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus.

⁶ Igapäevased hooajalisest tegurid on hinnangulistest kuu hooajalistest teguritest lineaarselt interpoleeritud. Nimetatud interpoleerimine on täielikult analoogne interpoleerimisega, mis on tehtud ÜTHI kuu andmete vahel, et välja arvutada päevast inflatsioonilisa inflatsiooniga seotud võlakirjades.

ikka sama mis 25. aprillil, mis on tingitud indekseerimise 3kuulisest viitajast. Kuna euroala ÜTHI (v.a. tubakatooted) aprilli hooajalisuse tegur on keskmisest hooajalisuse tegurist kõrgem, siis Prantsusmaa võlakirjadel põhinev kohandatud võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus on enamuse aja aastast madalam kui kohandamata ootus. Saksamaa 2016. aasta inflatsiooniga seotud võlakirjade puhul, mis indekseeritakse (hooajaliselt madala) jaanuari hinna tasemel, on olukord vastupidine.

Võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste ja inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärade võrreldavus

Inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärad, mis põhimõtteliselt annavad sama teavet kui võlakirjapõhised inflatsiooniootused, noteeritakse täisaastateks tähtaegadeks, nii et taoliste lepingute inflatsiooniga indekseeritud osa on seotud ÜTHI (v.a. tubakatooted) iga-aastase suurenemisega. Seega mõjutavad hooajalisel tarbijahinna kõikumised inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärasid üldiselt palju vähem. Seega igasugune võrdlus inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimäärade ning kohandamata võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste vahel, mis on tuletatud inflatsiooniga seotud võlakirjadest, on hooajalisusega seotud.

Joonis D illustreerib hooajalisusega kohandamise tähtsust, eeskätt lühemaajaliste võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste puhul, et saada järjepidevat teavet inflatsiooniootuste (ja sellega seotud riskipremiate) kohta mõlemalt inflatsiooniga seotud turult. Joonis kujutab kohandatud ja kohandamata viieaastaseid konstantse tähtajaga võlakirjaturupõhiseid inflatsiooniootusi koos viieaastaste inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimääradega.⁷ Hooajaliselt kohandatud võlakirjaturupõhine inflatsiooniootus liigub väga sarnaselt inflatsiooniga seotud vahetustehingute intressimääraga, nende vahe näitab pikaajalist stabiilsust. Võrdlusena võib tuua, et hooajalisus põhjustab sageli suhteliselt laiu ja muutlikke vahesid – mõnikord vastupidise märgiga – kohandamata võlakirjaturupõhise inflatsiooniootuse ja selle vastaskirje vahel inflatsiooniga seotud vahetustehingute turul.

Tarbijahinnaindeksi hooajalisusest tingitud võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste moonutus näitab, et inflatsiooniootuste ja inflatsiooniga seotud võlakirja preemia hindamisel eelistatakse keskenduda pikemaajalistele võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootustele, mida hooajalisus palju vähem mõjutab, või kasutada vastavat hooajalist kohandamist. Seetõttu avaldab EKP käesolevast kuubülletäänist alates euroala kohta hooajaliselt kohandatud võlakirjaturupõhiseid inflatsiooniootusi.

⁷ Konstantse tähtajaga võlakirjaturupõhiste inflatsiooniootuste välja arutamise üksikasjad leiab 2006. aasta juuli kuubülletääni taustinfost 3 „Estimation of constant-maturity index-linked bond yields and break-even inflation rates”.

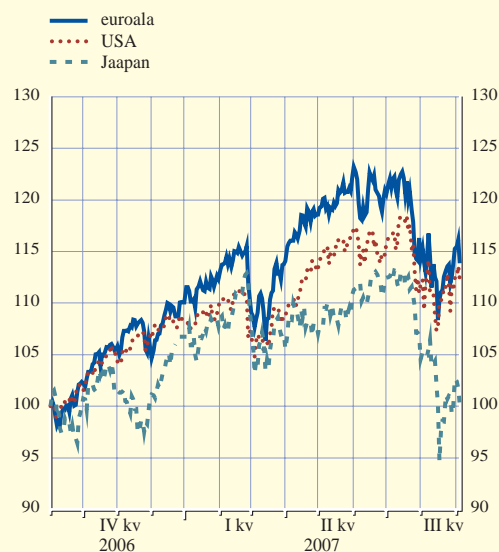
2.5. AKTSIATURUD

Mai lõpust septembri alguseni toimus üleilmsetel aktsiaturgudel märkimisväärne korrektsoon, sest turuosalistele tegid üha enam muret USA kõrgemate intressimääradega hüpoteegituru pingetega seotud finantsriskid, mis tõid kaasa krediidiriskide üldisema ümberhindamise ja suurenenud riskikartlikkuse. Euroalal paistab aktsiahindade alanemine suuremalt jaolt kajastavat pigem investorite poolt aktsiate hoidmise eest nõutavate riskipremiate suurenemist kui euroala ettevõtete tugevate tuluootuste korrigeerimist. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus suurenes põhilistel turgudel vaatusalusel perioodil järsult.

Finantsturgude ebastabiilsus avaldas olulist mõju üleilmsetele aktsiahindadele, mis viimase kolme kuu jooksul langesid üldiselt järsult enamikul peamistel turgudel (vt joonist 24). Mai lõpust kuni

Joonis 24. Aktsiahinnaindeksid

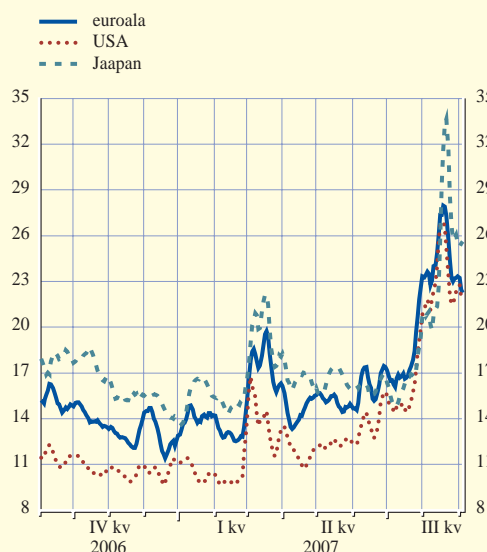
(indeks: 1. september 2006 = 100; päevased andmed)

Allikad: Reuters ja Thomson Financial Datastream.
Märkus. Kasutatakse järgmisi indekseid: euroala Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, USA Standard & Poor's 500 indeks ja Jaapani Nikkei 225 indeks.

Joonis 25. Aktsiaturu eeldatav volatiilsus

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikas: Bloomberg.
Märkus. Eeldatava volatiilsuse aegrida viitab aktsiahinnaindeksitega seotud optioonide hindades väljenduvale aktsiahindade protsentuaalsete muutuste oodatavale standardhälbele kolmekuulise perioodi jooksul. Eeldatav volatiilsus kajastab euroalal Dow Jonesi EURO STOXX 50 aktsiaindeksi, USA Standard & Poor's 500 aktsiaindeksi ning Jaapanis Nikkei 225 aktsiaindeksi näitajaid.

5. septembrini alanesid euroala aktsiahinnad Dow Jonesi EURO STOXX üldindeksi järgi 7%. Indeksiga Standard & Poor's 500 kajastatavad USA aktsiahinnad lõpetasid perioodi samuti madalamal tasemel, olles langenud 4%. Seetõttu olid nende kahe majanduspiirkonna aktsiahinnad septembri alguseks jõudnud üsna lähedale aasta alguse tasemele. Indeksiga Nikkei 225 mõõdetavad Jaapani aktsiahinnad langesid vaatlusperioodil ligi 10%.

Aktsiaoptioonidest tuletatud eeldatava volatiilsusega mõõdetav aktsiaturgude lähiaja ebakindlus suurenes peamistel turgudel finantsturu ebastabiilsuse tõttu järsult (vt joonist 25). Aktsiaturgude suurem ebastabiilsus langes kokku ettevõtete võlakirjade hinnavahede järsu suurenemisega, eriti just madalama reitinguga ettevõtete puhul, kusjuures enne seda olid hinnavahed pikema aja vältel olnud kõigi aegade arvestuses väikesed. Nende kahe näitaja areng osutab sellele, et investorite suhtumises riskidesse on vaatlusalusel perioodil toimunud järsk pööre. Eelneva põhjal on tõenäoline, et aktsiate riskipreemiad on viimastel kuudel märkimisväärselt tõusnud, mõjutades oluliselt aktsiahindade langust.

Ameerika Ühendriikides oli aktsiahindade hiljutine langus silmatorkavam kui kahe lühikese müügilaine puhul käesoleva aasta veebruaris-märtsis ja juunis. Nagu esimese nimetatud müügilaine puhul, nii tulenes ka praegune finantsturgude ebastabiilsus USA kõrgema intressimääraga hüpoteeklaenu turu halvast seisust (vt punkti 2.4). Seekord oli aga selge, et eelkõige kannavad selle turusegmendi osas võetud riskide tõttu eeldatust suuremat kahju finantsasutused. Kahjude lõpliku suurus ja jagunemine jäi samas suures osas ebaselgeks, osaliselt kõrgema intressimääraga

hüpoteeklaenudega tagatud väärtpaberitesse investeerimisel kasutatavate vahendite läbipaistmatuse tõttu. Arengust tulenev üldine riskikartlikkuse ja aktsiate riskipremiate kasv mõjutas kõiki aktsiaturu sektoreid, aga ka välisturge, kusjuures aktsiahindade langus oli suurem USA finantssektoris (mai lõpust 5. septembrini 12%).

Samal ajal olid nii USA ettevõtete tegelikud tulud kui tuluväljavaated endiselt head ja aitasid koos võlakirjade madalamate intressimääradega ilmselt piirata USA aktsiahindade langust vaatlusalusel perioodil. Indeksisse Standard & Poor's 500 kaasatud ettevõtete tulu aktsia kohta kerkis 12 kuu jooksul kuni 2007. aasta augustini 11%, mis on 2 protsendipunkti vähem mais täheldatud aastast kasvumäärast. Analüütikute ootus järgmise 12 kuu jooksul aktsia kohta saadava tulu kasvu suhtes oli augusti seisuga samuti 11% (vt joonist 26). See on peaaegu 2 protsendipunkti kõrgem kui mais, mis võib viidata asjaolule, et vastava küsimustiku täitmise ajal tegutsesid analüütikud endiselt eelduse kohaselt, et majandus tervikuna peab finantsilisele ebastabiilsusele vastu.³

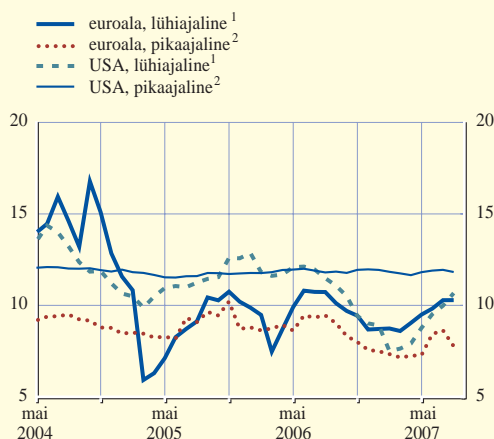
Järgides üleilmsete turgude suundumust, langesid euroala aktsiahinnad viimasel kolmel kuul samuti märkimisväärselt. Aktsiahinnad sattusid suure surve alla, kui sai selgeks, et mitte üksnes USA investorid, vaid ka euroala finantsasutused olid suures mahus investeerinud USA kõrgema intressimääraga hüpoteekide turule. Sellest tulenev üldine ebakindlus ja riskikartlikkus ajendas investoreid nõudma euroala aktsiate eest suuremaid riskipremiaid. Augusti keskel oli Dow Jonesi EURO STOXX indeks mai lõpuga võrreldes langenud umbes 8%. Hoolimata jätkuvast suurest ebastabiilsusest aktsiaturgudel taastus indeks hiljem osaliselt sellest kaotusest.

Aktsiahindade langust leevendab asjaolu, et nii euroala noteeritud ettevõtete tegelikud kui ka oodatavad tulud jäid endiselt heale tasemele. Dow Jonesi EURO STOXX indeksisse kaasatud ettevõtete tegelik tulu aktsia kohta jätkas augustis hoogsat tõusu – aastane kasvumäär oli 16%, kusjuures mais oli vastav näitaja 18%. Augustis ootasid analüütikud, et järgmise 12 kuu jooksul kasvavad tulud kasvumääraga ligi 10% ja kolme- kuni viieaastases perspektiivis kasvumääraga umbes 8%. Mõlemal juhul kujutavad nimetatud arvud endast oodatavate tulude kasvu kerget ülespoole korrigeerimist, võrreldes kolme kuu taguse ajaga. See omakorda näitab, et vaatamata finantsilisele ebastabiilsusele eeldavad analüütikud euroala noteeritud ettevõtetest järgmistel aastatel kokkuvõttes väga hoogsat tulude kasvu, mis ületab tunduvalt euroala SKP oodatava nominaalse kasvumäära. Seda püsivat lahknevust selgitab osaliselt maailmamajanduse jätkuvalt elav kasv, mis annab teatavaid eeliseid piiriülestele ettevõtetele (vt taustinfot 5). Peale selle aitas aktsiahindade üldist langust tõenäoliselt leevendada ka soodsa diskontotegurina toimunud euroala riigivõlakirjade intressimäärade alanemine kõigi tähtaegade lõikes.

³ Andmed, mis käsitlevad tegelikku ja oodatavat tulu aktsia kohta, pärinevad Thomson Financial I/B/E/S-ilt.

Joonis 26. Ettevõtete tulu oodatav kasv aktsia kohta USAs ja euroalal

(protsenti aastas; päevaste andmete viiepäevane libisev keskmine)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkused. Oodatav tulu kasv euroalal Dow Jonesi EURO STOXX indeksi järgi ja USAs Standard & Poor's 500 indeksi järgi.
¹ „Lühiajaline” viitab analüütikute järgmise 12 kuu tuluootustele (aastased kasvumäärad).
² „Pikaajaline” viitab analüütikute järgmise kolme kuni viie aasta tuluootustele (aastased kasvumäärad).

Tabel 3. Hinnamuutused Dow Jonesi EURO STOXX majandussektorite indeksites

(hinnamuutused protsendina perioodi lõpu seisuga)

	Põhi- toorained	Tee- nused	Tarbe- kaubad	Nafta ja gaas	Finants- sektor	Tervis- hoiu- sektor	Tööstus- sektor	Tehno- loogia- sektor	Tele- kommuni- katsioon	Kommu- naal- teenuste sektor	EURO STOXX
Sektorite osakaal turul kapitaliseerituses (perioodi lõpu andmed)	6,9	6,2	12,1	6,6	32,2	2,9	11,8	5,5	6,3	9,4	100,0
Hinnamuutused (perioodi lõpu andmed)											
2006 II kv	-1,2	-3,0	-7,5	-3,9	-7,1	-2,1	-5,4	-9,7	-5,8	-2,4	-5,6
2006 III kv	8,7	7,8	8,8	0,6	10,5	-2,2	4,4	-0,4	6,0	11,9	7,4
2006 IV kv	12,4	4,7	7,3	7,8	6,1	-0,2	11,7	3,3	11,8	9,4	7,5
2007 I kv	10,1	7,5	9,5	-2,5	1,9	-3,1	7,7	-0,3	-2,4	2,1	3,4
2007 II kv	12,6	0,9	8,8	13,4	1,6	-1,53	12,1	13,7	2,4	9,4	6,3
Juuli	-3,0	-3,0	-2,8	-3,2	-4,5	-1,0	-6,4	-1,5	-1,8	-4,5	-3,8
August	1,0	-0,5	-1,3	-3,7	-3,2	-1,0	-2,7	4,7	5,9	3,2	-0,9
31. mai – 5. september	0,3	-8,1	-3,8	-2,8	-11,4	-11,7	-9,0	5,6	-1,4	-5,9	-6,8

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

Kui vaadelda euroala aktsiahinnaindeksite arengut sektorite lõikes, siis toimus vaatlusalusel perioodil enamikus majandussektorites võrdlemisi suur aktsiahindade langus (vt tabelit 3). Sektorite hulgas, mille tulemused olid viimase kolme kuu jooksul Dow Jonesi EURO STOXX üldindeksist halvemad, olid finants- ja tervishoiusektorid, kus mai lõpust kuni septembri alguseni täheldati umbes 11% list langust. Nagu Ameerika Ühendriikide puhul, kajastavad finantssektori halvad tulemused siingi asjaolu, et krediitiduru ebastabiilsus on avaldanud negatiivset mõju turuosaliste nägemusele euroala finantsasutuste usaldusväarsusest, sest paljud neist omasid suhteliselt suurel hulgal USA riskantsete, kõrgema intressimääraga hüpoteekidega seotud varasid.

Taustinfo 5

BÖRSIL NOTEERITUD ETTEVÖTETE TULUDE KASVU JA TOODANGU KASVU VAHELINE SUHE MAJANDUSES TERVIKUNA

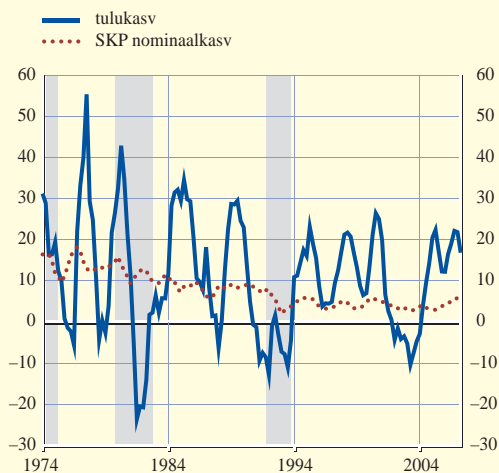
Alates 2003. aasta madalpunktist kuni hiljutiste tormiliste sündmusteni aktsiahinnad enamikel peamistel turgudel üldiselt tõusid. Aktsiaturu positiivse meeleolu peamine põhjus antud perioodil oli tavaliselt börsindeksitesse kaasatud kõige suuremate ettevõtete kõrge kasumlikkus. Euroala ja USA börsil noteeritud ettevõtted on alates 2003. aastast tootnud tulu, mis ületab olulisel määral vastavate piirkondade majanduskasvu tempot, mida seostatakse muu hulgas SKP kasumiosaluse märgatava tõusuga. Arvestades, et ettevõtete tulu ja kogu majandustegevuse areng peaks eeldatavalt olema pikemas perspektiivis omavahel kooskõlas, ei pruugi hiljutine lahknevus analüütikute hoiatuste kohaselt olla jätkusuutlik. Käesolevas taustinfos antakse empiiriline ülevaade noteeritud ettevõtete nominaaltulu ning euroala ja USA nominaalkasvu vahelisest suhtest võrdlemisi pika perioodi vältel. Lisaks näidatakse, kuidas raamatupidamise erinevused ja ettevõtte-spetsiifilised meetodid võivad põhjustada nii lühi- kui pikaajalisi hälbeid antud kahe kriteeriumi vahel.

Noteeritud ettevõtete tulu allikad väljendavad teatud määral SKP¹ struktuuri. Esiteks on kodumajapidamiste ja avaliku sektori tarbimine paljude ettevõtete sissetuleku alus. Teiseks kajastab teatud osa

¹ Ettevõtete tulu võib mõõta ka otse rahvamajanduse arvepidamise alusel. Tegevuse koguuule jääk on kõige tavapärane alus majanduse puhaskasumi mõõtmiseks. Tegevuse koguuule jääk on SKP miinus töötajatele makstavad hüvitised miinus tootmise maksud (miinus subsiidiumid). Üksikasjalikum teave on esitatud 2004. aasta jaanuari kuubülletääni artiklis „Measuring and analysing profit developments in the euro area“.

Joonis A. Tulukasv ja SKP nominaalkasv euroalal

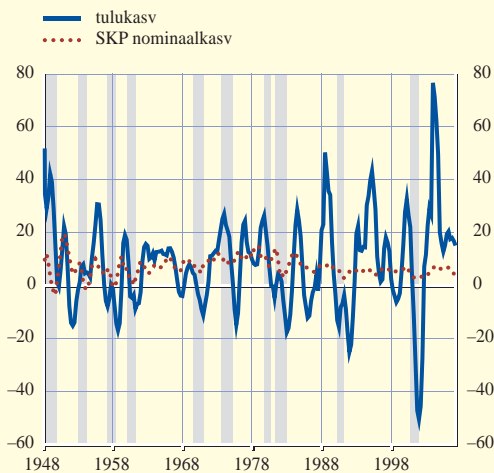
(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkused: Varjutatud alad märgivad Majanduspoliitiliste Uuringute Keskuse poolt määratud majandussurutist.

Joonis B. Tulukasv ja SKP nominaalkasv USAs

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Riiklik Majandusanalüüsi Büroo, St Louis' Föderaalreservi Pank, Robert Shilleri kodulehekülg (<http://www.econ.yale.edu/~shiller/>), Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus: Kuni 2006. aasta neljanda kvartalini on kasutatud Robert Shilleri andmeid. 2007. aasta esimese kvartali puhul on kasutatud Thomson Financial Datastreami koguturuindeksiandmeid. Varjutatud alad märgivad Riikliku Majandusuuringute Büroo poolt määratud majandussurutist.

ettevõtete tulust investeerimiskaupade toodangut ja müüki². Kolmandaks, pidades silmas üha kasvavat üleilmastumist ja asjaolu, et suured ettevõtted on enamjaolt piiriülesed, sõltub ka nende tulu suuresti võõrsil saadud sissetulekutest. See omakorda kajastub osaliselt SKPs läbi netoeksporti. Arvestades aktsiaturu tulu ja SKP ühiseid jooni, võib eeldada, et pikas perspektiivis on nende kasvusuunad sarnased. Antud suhte püsivuse uurimiseks on tabelites A ja B esitatud tulu ja SKP aastane nominaalkasv pikema aja vältel nii euroalal kui USAs.

Joonistest saab välja lugeda kolm huvitavat tunnusjoont. Esiteks paistab väljatoodud näidete varal, et nii nominaaltulu kui SKP kasv kõigub mõlemas majandusruumis pikaajaliste trendide ümber.³ Teiseks tegi nii USA kui euroala noteeritud ettevõtete tulu oma majanduste vastavate mõõnaperioodide ajal läbi järsu languse, ehkki tulu kasvumäärade volatiilsus on võrreldes SKP kasvumäärade kõikumistega suurem. Kolmandaks ei paista viimase paari aasta jooksul täheldatud tulu ja SKP kasvu vahe suurus kummalgi pool Atlandi ookeani varasemate aastate standardeid arvestades ebatavaline.

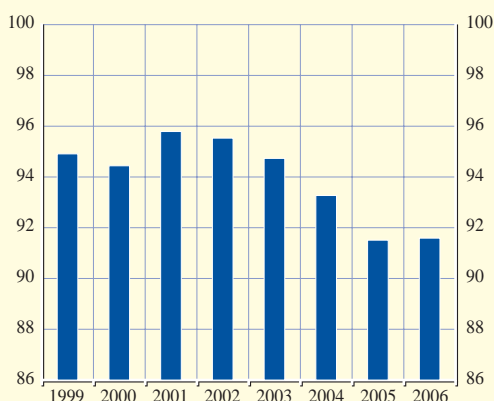
Põhjuseid, miks antud kaks näitajat võivad pikaajaliste perioodide vältel erineval määral kasvada, on mitmeid. Esiteks pole enamikesse börsiindeksitesse kaasatud ettevõtete nimekiri aja jooksul püsiv. Siin põhineb peamine börsiindeksitesse kaasamise kriteerium tavapärastel ettevõtte turu kapitaliseeritusele (saadakse ettevõtte aktsiahinna korrutamisel käigusolevate aktsiate arvuga). Seega kohandatakse börsiindekseid regulaarselt vastavate indeksite koostajate poolt, et kaasata vaid turu kapitaliseerituse mõttes suurimad ettevõtted. Selle tulemusel on aga börsiindeksite alusel arvatud kogutulu ülespoole kallutatud, kuivõrd kaasatud on ainult ettevõtted, mis olid börsil püsimiseks

² Vt F. Lequiller ja D. Blades: „Understanding National Accounts”, OECD 2006.

³ Keskmised nominaalsed SKP ja tulu kasvumäärad euroalal ajavahemikul 1974–2005: vastavalt 8% ja 10%; USAs ajavahemikul 1948–2006: vastavalt 7% ja 8,5%.

Joonis C. Euroala noteeritud ettevõtete tegevuskulude suhe netomüüki

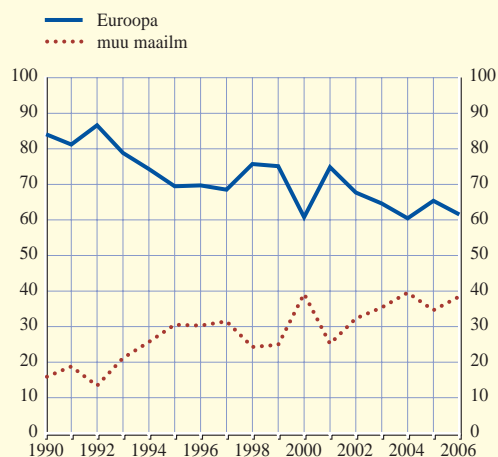
(aastased andmed)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Arvutused põhinevad euroala kaupu ja mittefinants-teenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete koondfinantsaruannetel.

Joonis D. Euroala ettevõtete tulu, mis on saadud Euroopast ja mujalt maailmast

(protsentides, aastased andmed)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Andmed indeksiga EURO STOXX 50 hõlmatud ettevõtete põhitegevusest saadud tulu kohta on liigendatud geograafiliselt, nagu on toodud Thomson Financial Datastream'is.

piisavalt edukad. SKP kriteeriumi seevastu taoline “ellujäämistendents” ei mõjuta, sest see esindab majanduse kui terviku tulemusi.

Teiseks on kulude kärpimise meetmed nagu näiteks tööjõu vähendamine, pingutused liigse tootmisvõimsuse kõrvaldamiseks ja varude kahandamine (mis kajastavad ettevõtete ümberstruktureerimist pärast IT-mulli lõhkemist käesoleva aastakümne esimestel aastatel) tõenäoliselt mänginud olulist rolli hiljuti täheldatud noteeritud ettevõtete tulude ja SKP kasvu vahelises lahknevuses mõlemal pool Atlandi ookeani. Kuna sellised ühekordsed meetmed suurendavad reeglina tulu vaid ajutiselt, peaks nende mõju olema suhteliselt lühiajaline. Euroala ettevõtete tegevuskulude suhe müüki langes ajavahemikus 2001–2005 võrdlemisi kiiresti (vt joonist C), mis annab tunnistust paranenud kuluefektivsusest nimetatud aastatel.

Kolmandaks on ettevõtted vananeva elanikkonnaga majandusruumides muutunud enam piiriülesteks, mis võib tulu ja SKP suhet ähmastada. Antud kontekstis on oluline märkida, et SKP kriteerium järgib rahvamajanduse arvepidamise põhimõtet, s.t arvestatud on vaid vastaval majandusterritooriumil tegutsevate ettevõtete tegevustulu ning seega ei sisaldu selles piiriüleste ettevõtete tütarettevõtete kasum. Siiski viitavad hinnangulised andmed euroala suurimate noteeritud ettevõtete tulu geograafilise jaotuse kohta sellele, et võõrsil saadud tulu on viimase 15 aasta jooksul järjest tähtsamaks muutunud. Näiteks 2006. aastal moodustas euroala suurimate noteeritud ettevõtete tegevustulu väljaspool Euroopa riike peaaegu 40% kogutulust, võrreldes 15% ga 1990. aastate alguses (vt joonist D). Seega on tõenäoline, et mõningate maailma osade (eeskätt Aasia (v.a Jaapan), India ja Ladina-Ameerika) eriti jõuline kasvudünaamika hoogustas noteeritud ettevõtete tulu (mitte euroala SKP) kasvu.⁴

⁴ Samamoodi viitavad Bruegeli kalkulatsioonid sellele, et Euroopa 100 suurima noteeritud ettevõtte koduturuks on üha rohkem Euroopa tervikuna, mitte enam mõni konkreetne Euroopa riik. Ettevõtete peakorteri piirkonnaga seotud tulu osa (kogutulust) langes 50%lt 1997. aastal umbes 37%le 2005. aastal. Vt ka Bruegeli kokkuvõtet „Farewell national champions” number 2006/04.

Kokkuvõtteks võib öelda, et pikemas perspektiivis järgivad noteeritud ettevõtete summaarse tulu ja SKP kasvumäärad sarnaseid suundumusi. Arvestades asjaolu, et tulu kasvutsüklid on tavaliselt ulatuslikumad kui SKP kasvutsüklid, ei näi hiljuti euroalal ja USAs täheldatud oluline erinevus tulukasvu kasuks ebatavaline. Euroala puhul võib öelda, et kuigi tulukasv tõenäoliselt langeb viimase paari aasta jooksul täheldatud kõrgetelt kahekohalistelt näitajatelt, võib eeldada, et tulu kasvab vähemalt lähiajal siiski kiiremini kui SKP, mille põhjuseks on maailma elavnenu majanduskasvust tulenev võõrsilt saadava tulu kiire kasv.

2.6. KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÕTETE FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

2007. aasta teises kvartalis jäid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamistingimused euroalal soodsaks ja nende kasumlikkus kõrgeks. Nimetatud ettevõtted jätkasid ulatuslikku laenuvahenditega rahastamist, ehkki välisrahastamise reaalkulud suurenesid, eeskätt rahaloomeasutuste laenude näol. Seetõttu kasvas antud sektori võla suhe SKPsse vaatlusperioodil veelgi. Praegu on veel ebaselge, kui suurt mõju võib edaspidi finantsturgude viimase aja areng avaldada euroala ettevõtlussektori edendamise rahastamistingimustele.

RAHASTAMISTINGIMUSED

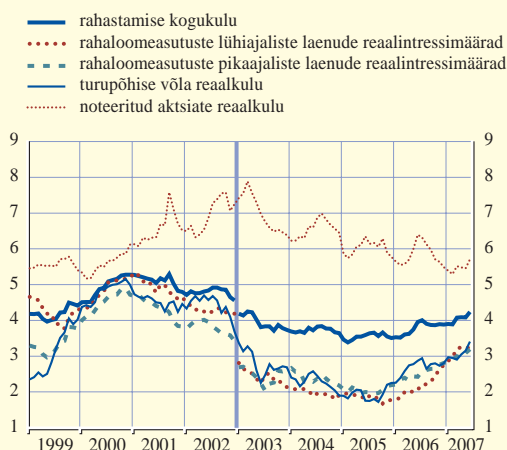
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete välisvahenditega rahastamise reaalkulu, mille arvutamiseks kaalutakse erinevate rahastamisallikate kasutamise kulu vastavate jääkidega (mis on korrigeeritud hindamismõjudega), kasvas järk-järgult 2007. aasta teises kvartalis (vt joonist 27), kuid ei ulatunud eelmise kasvuperioodi tasemeni.⁴ Pangalaenude reaalkulud kasvasid jätkuvalt sedamööda, kuidas suurenesid turu intressimäärad ja turupõhiste laenuvahenditega rahastamise kulud. Teises kvartalis suurenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete noteeritud aktsiate reaalkulu, peegeldades suuresti aktsiahindade langust samal ajavahemikul. Juulis ja augustis seostati aga finantsturgudel toimuvat ka turupõhise rahastamise kulude kasvuga, vaatamata pikaajaliste laenude intressimäärade langusele. Üldiselt on hiljutine tormiline areng laenuturgudel tugevdanud 2005. aasta detsembris alanud rahastamistingimuste karmistumise trendi.

Pangalaenude reaalkulu kasvas 2007. aasta teises kvartalis veelgi, jätkates eelmiste kvartalite suundumust. Pankade intressimäärade tõus oli üldjoontes veidi madalam turuintressimäärade tõusust vastavatel intressi fikseerimise perioodidel, kajastades tulukõvera viimase aja muutusi (vt ka punkti 2.4). Eelkõige kerkisid rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude lühiajalised intressid, mis suurenesid 2007. aasta märtsist 2007. aasta juunini ligikaudu 20 baaspunkti, jäädes pisut alla rahaturu intressimäärade tõusule samal perioodil (vt tabelit 4). Alates 2005. aasta septembrist, mil rahaturu intressimäärad tõusma hakkasid, on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud lühiajaliste laenude intressid tõusnud 170–190 baaspunkti, mis suures osas kattub rahaturu vastava kolmekuulise intressimääraga 200–200 baaspunktilise tõusuga. Samas kasvasid 2007. aasta teises kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud pikaajaliste laenude intressimäärad ligikaudu 15–31 baaspunkti, samal ajal kui vastavad pikaajaliste laenude rahaturu intressimäärad tõusid umbes 63 baaspunkti. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele

⁴ Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete välisrahastamise reaalkulu arvutamist kirjeldatakse täpsemalt 2005. aasta märtsikuu bülletàni taustinfos 4.

Joonis 27. Euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu

(protsenti aastas)

Allikad: EKP, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch ja Consensus Economics Forecast.

Märkused. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete välisrahastamise reaalkulu mõõdetakse pangalaenu kulu, võlaväärtpaberite kulu ja omakapitali kulu kaalutud keskmisena, mille arvutamiseks kohandatakse vastavad bilansilised jäägid inflatsiooniootustega (vt 2005. aasta märtsi kuubülletääni taustinfot 4). 2003. aasta alguses hakati kasutama rahaloomeasutuste laenu ühtlustatud intressimäärasid, mis põhjustas statistilises aegreas katkemise.

väljastatud enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga pikaajaliste laenu intressimäärad kerkisid 2005. aasta septembrist 2007. aasta juunini ligikaudu 90–130 baaspunkti, võrrelduna viieaastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäärade 150-baaspunktilise kasvuga.

2007. aasta teises kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud lühiajaliste laenu intressimäärade vahed esialgu vähenesid, seejärel veidi suurenesid ja jõudsid vaatlusaluse perioodi lõpul umbes samale tasemele kui 2007. aasta märtsi lõpus, samas kui pikaajaliste laenu intressimäärade vahe jäi pisut alla esimeses kvartalis saavutatud tasemele. Kuigi on näha märke, et rahaturu intressimäärade ülekandumine pikemaajaliste laenu intressimääradele võib avalduda hiljem ja olla mittetäielik, tunduvad pankade intressimäärade muutused praegusel, leebest rahapoliitikast loobumise perioodil sarnanevat varasematel perioodidel täheldatuga.

Tabel 4. Rahaloomeasutuste poolt kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud uute laenu intressimäärad

(protsenti aastas; baaspunktid; kaalutud¹)

							Muutus baaspunktidest kuni juulini 2007 ²		
	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 juuni	2007 juuli	2007 jaan	2007 apr	2007 juuni
Rahaloomeasutuste väljastatud laenu intressimäärad									
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud arvelduslaenu	5,52	5,76	5,90	6,12	6,18	6,31	41	18	13
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu, kuni 1 miljon EUR ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,58	4,91	5,16	5,37	5,53	5,59	43	22	6
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,45	4,60	4,65	4,86	5,00	5,08	44	23	9
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenu, üle 1 miljoni EUR ujuva intressimääraga ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga	3,85	4,23	4,46	4,70	4,88	4,90	44	20	2
rohkem kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga	4,48	4,46	4,71	4,88	5,17	5,18	46	30	1
Memokirjed									
Rahaturu kolme kuu intressimäär	3,10	3,50	3,75	3,98	4,15	4,22	46	24	7
Kaheaastaste riigivõlakirjade intressimäär	3,58	3,69	3,94	4,11	4,45	4,48	54	37	3
Viieaastaste riigivõlakirjade intressimäär	3,84	3,77	4,02	4,15	4,57	4,55	54	40	-2

Allikas: EKP.

¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenu ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenu ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubülletääni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level”.

² Ümardamise tõttu ei pruugi näitajad täielikult ühtida.

Finantsturgudel toimunud hiljutiste sündmuste ja riskide üldise ümberhindamise taustal ei saa lühikeses ja keskpikas perspektiivis välistada negatiivset mõju pankade laenuitingimustele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuva erasektori laenusaamise võimalustele. Dealogic Loanware esialgsete turuandmete kohaselt suurenesid 2007. aasta juulist augustini oluliselt sündikaatlaenude marginaalid, saavutades kahe viimase aasta kõrgeima taseme, samas kui sündikaatlaenude tehingud vähenesid augustis märkimisväärselt, andes alust arvata, et pankade hinnapoliitika ja eeskätt laenude andmise kord võib karmimaks muutuda. Vastavalt 2007. aasta juulis korraldatud pankade laenutegevust käsitleva uurimuse tulemustele 2007. aasta teise kvartali kohta, st enne finantsturu ebastabiilsuse perioodi, juhtisid pangad korduvalt tähelepanu laenuitingimuste üldisele leevenemisele. Siiski võis juba ootustest 2007. aasta kolmanda kvartali kohta välja lugeda, et pangad oleksid valmis laenuõudeid karmistama, kuna nad muretsesid tol hetkel üleilmsel laenuurul valitsevate tingimuste pärast.

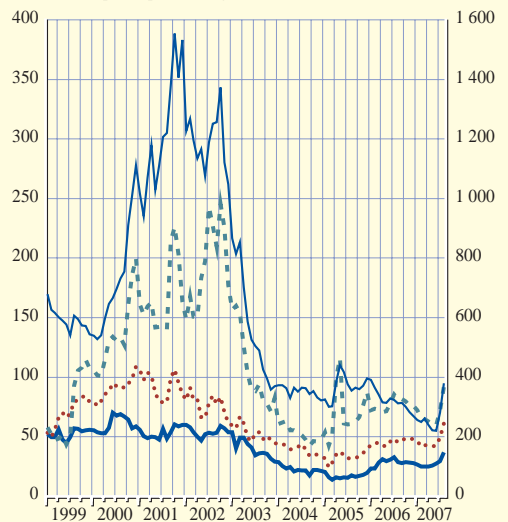
Turupõhiste laenuvahenditega rahastamise osas jätkus 2007. aasta teises kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete turupõhiste laenuvahenditega rahastamise reaalkulu kasv, jõudes 2003. aasta alguse tasemele. Ettevõtete võlakirjade hinnavaheed teises kvartalis üldjoontes ei muutunud (vt joonist 28). Mitmete finantsinstrumentide, eriti finantsvahendajate poolt emiteeritud väärtpaberite ja madalamalt hinnatud ettevõtete laenude hinnavaheed suurenesid finantskriisi laienedes 2007. aasta juulis ja augustis, kuid ei tõusnud varasemate aastate, eeskätt 2002. aasta rekordtulemusteni.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete aktsiakapitali reaalkulu vähenes 2007. aasta teise kvartali alguses, kuid suurenes juunis uuesti; kasv jätkus juulis ja augustis, jõudes 2006. aasta kolmanda kvartali lõpu tasemeni. Nimetatud muutused kajastuvad suuresti aktsiahindade tõusust, millega kaasnes hindade volatiilsuse kasv kõnealusel perioodil. Siit võib järeldada, et kuigi aktsiakapitali reaalkulu oli palju suurem kui laenuvahenditega rahastamise reaalkulu, vähenes nendevaheline erinevus vaatlusalusel perioodil.

Joonis 28. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavaheed

(baaspunktid; kuu keskmised)

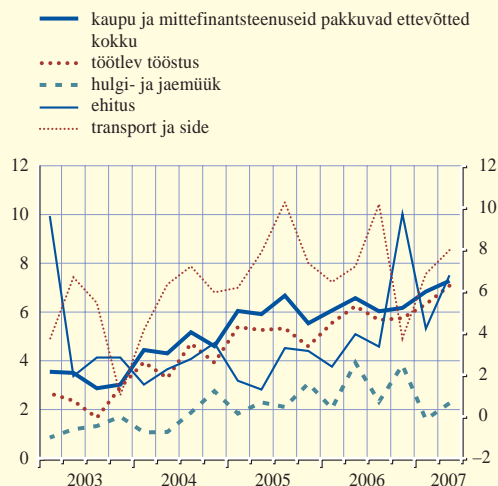
- AA-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- ..... A-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- - - - - BBB-reitinguga kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete eurodes nomineeritud võlakirjad (vasakpoolsel teljel)
- eurodes nomineeritud kõrge intressimääraga võlakirjad (parempoolsel teljel)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused. Märkus. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade hinnavahe arvutamiseks kõrvutatakse nimetatud võlakirjade intressimäärat AAA-reitinguga riigivõlakirjade intressimääraga.

Joonis 29. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete kasumimäär

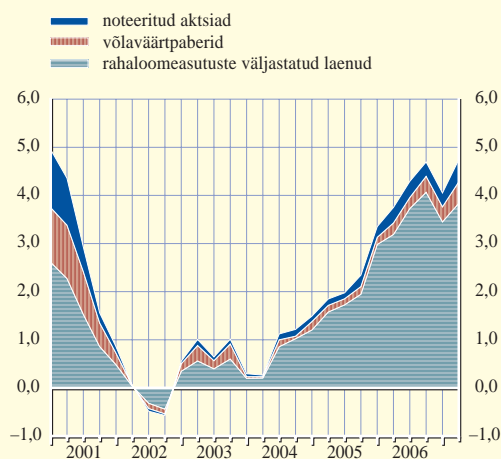
(puhastulu ja netomüügi suhtarvud; kvartaalsed andmed)

Allikad: Thomson Datastream ja EKP arvutused.

Joonis 30. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantseerimise aastase reaalse kasvumäära komponendid

(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.
Märkus. Aastast reaalselt kasvumäära mõõdetakse aastase tegeliku kasvumäära ja SKP deflaatori vahena.**FINANTSVOOD**

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala noteeritud ettevõtete koondfinantsaruannete kohaselt suurenes 2007. aasta teises kvartalis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete kasumlikkus, mida mõõdetakse ettevõtte puhastulu ja netokäibe suhtarvu põhjal. Kõnealune üldine kasv kajastab töötleva tööstuse suurt kasumlikkust, aga ka transpordi- ja sidossektori kiiret arengut ning ehitussektori kasuminäitaja on esimeses kvartalis toimunud langusest toibunud. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kasumlikkus hulgi- ja jaemüügisektoris jäi alla keskmise taseme (vt joonist 29).

Aktsiaturupõhised kasumlikkuse näitajad, nt ettevõtete tulu tegelik ja eeldatav kasv aktsia kohta, mis sisaldavad andmeid 2007. aasta augustini, näitavad, et finantsturgude hiljutised kõikumised ei ole noteeritud suurettevõtete kasumlikkust kuigi palju mõjutanud (vt joonist 26). Tegelik tulu aktsia kohta püsis 2007. aasta teises kvartalis üldjoontes muutumatult kõrgel tasemel, langes juulis ning hakkas augusti lõpus taas tõusma. Pikemas perspektiivis oodatakse tulude kasvu mõningast raugemist, mis võib viidata teatavale normaliseerumisele pärast viimastel aastatel saavutatud väga häid tulemusi.

Lisaks külluslikele sisemistele finantsvahenditele püsis kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete seas 2007. aasta teises kvartalis nõudlus välisvahenditega rahastamise järele (vt joonist 30). Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtete välisrahastamise aastane reaalkasv suurenes 2007. aasta teises kvartalis 4,1%lt 4,8%ni. Kõnealune areng oli tingitud eelkõige rahaloomeasutuste poolt väljastatavate laenude kasvu kiirenemisest, samas kui kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlakirjade ja noteeritud aktsiate osakaal jäi hoolimata kergest suurenemisest tagasihoidlikuks.

Tabel 5. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamine

(muutus protsentides; kvartali lõpp)

	Aastased kasvumäärad					
	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv	2007 juuli
Rahaloomeasutuste väljastatud laenud	11,4	12,8	13,1	12,6	13,3	13,6
Kuni üheks aastaks	8,0	10,3	9,7	9,9	11,3	11,5
Üheks kuni viieks aastaks	17,4	20,4	20,8	18,7	19,8	19,3
Üle viie aasta	11,4	11,6	12,5	12,1	12,1	12,8
Emiteeritud võlaväärtpaberid	4,5	4,3	6,0	6,5	8,8	–
Lühiajalised	–4,5	–3,3	3,7	7,9	18,6	–
Pikaajalised, millest ¹	6,4	5,7	6,4	6,2	7,0	–
Fikseeritud intressimääraga	1,3	1,5	3,1	4,3	5,0	–
Muutuva intressimääraga	30,9	27,9	25,3	20,3	18,8	–
Emiteeritud noteeritud aktsiad	1,0	1,0	0,8	0,9	1,3	–
Memokirjed²						
Kogurahastamine	6,4	6,1	6,4	5,1	3,2	–
Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud	10,2	10,7	10,9	8,3	4,8	–
Kindlustustehnilised reservid ³	4,0	3,9	3,9	2,9	2,0	–

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. Käesolevas tabelis esitatud andmed (v.a memokirjed) kajastavad raha-, pangandus- ja väärt-paberimissioonide statistikat. Väikesed lahkevused finantskontode statistika põhiste andmetest võivad tuleneda peamiselt hindamismeetodite erinevustest.

¹ Fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite arvandmete summa ei tarvitse kokku langeda pikaajaliste võlaväärtpaberite arvandmete kogusummaga, sest käesolevas tabelis ei ole eraldi välja toodud pikaajalisi nullkupongiga võlaväärtpabereid, mis sisaldavad hindamismõju.

² Andmed leitakse Euroopa majandussektorite kvartalikonode põhjal. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete kogurahastamine hõlmab laene, emiteeritud võlaväärtpabereid, aktsiaid ja muid omandiväärtpabereid, kindlustustehnilisi reserve, muid kreditoorseid võlgnevusi ja tuletisinstrumente. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatud laenud hõlmavad rahaloomeasutuste ja teiste finantsasutuste laene. Viimase kvartali andmed on hinnangulised ning põhinevad raha-, pangandus- ja väärt-paberimissioonide statistikal.

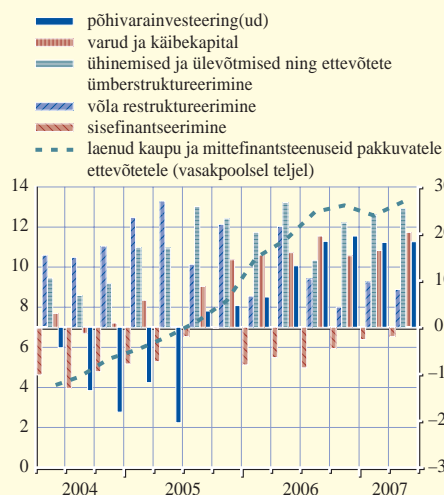
³ Sisaldab pensionifondide reservi.

Pärast 2007. aasta alguse langust suurenes taas rahaloomeasutuste poolt väljastatud laenude aastane kasvumäär kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, jõudes 2007. aasta teise kvartali lõpus 13,3%ni (vt tabelit 5). Juulis jõudis kasv 13,6%ni, mis on kõrgeim tase alates 2000. aasta jaanuarist. See andis tunnistust kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele väljastatavate lühikese ja keskmise tähtajaga laenude aastakasvu suurenemisest. 2007. aasta teises kvartalis hoogustus eelkõige lühiajaliste laenude aastakasv (eelmise kvartaliga võrreldes), jõudes 2007. aasta juunis 11,3%ni ning juulis 11,5%ni, samas kui rahaloomeasutuste pikaajaliste (st üle viieaastase tähtajaga) laenude kasv püsis 2007. aasta teises kvartalis muutumatult 12,1% tasemel, kiirenedes juulis 12,8%ni.

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emiteeritud võlakirjade aastakasv oli laenukasvust mõõdukam, kuid hoogustus teises kvartalis ja püsis 2007. aasta juunis 8,8% tasemel, võrrelduna 6,5%ga 2007. aasta märtsis. Sellise võimsa tõusu tingisid peamiselt lühiajaliste võlakirjade emiteerimine, mille kasv enam kui kahekordistus 2007. aasta esimese ja teise kvartali vahel ja jätkuvalt jõuline pikaajaliste võlaväärtpaberite (eelkõige ujuva intressimääraga) emiteerimine. 2007. aasta teises kvartalis jätkus mitterahaloomealiste finantsettevõtete, sh eriotstarbeliste finantsettevõtete võlaväärtpaberite kasvu kiire tõus, mis jõudis 2007. aasta juunis 27,4% tasemele, võrrelduna 29,7%ga märtsis. Osa sellest emiteerimistegevusest võib olla seotud otseselt suurte kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete loodud finantsettevõtetega. Valdav osa on aga tõenäoliselt seotud nii pankade ja börsivälise kapitali fondide väärt-paberistamistegevusega kui pankade bilansivälise tehingutega. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete

Joonis 31. Laenukasv ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuõudlust mõjutavad tegurid

(aastane muutus protsentides; netomäär protsentides)

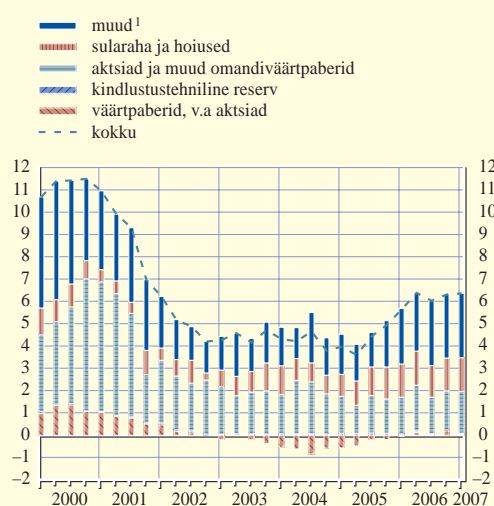

Allikas: EKP.

Märkus. Netomäär protsentides viitab erinevusele nende pankade protsentuaalses osakaalus, kes teatasid laenuvõtjatele esitatavate nõuete karmistamisest kõnealuse teguri tõttu, ja nende protsentuaalses osakaalus, kes teatasid nimetatud tingimuste leevenemisest. Vaata ka 2007. aasta aprilli pankade laenu-tegevuse uuringut.

Joonis 32. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

Allikas: EKP.

¹ K.a. laenu, muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid.

emiteeritud noteeritud aktsiate aastakasv jõudis suuremast brutoemissioonist tingituna 2007. aasta teise kvartali lõpuks 1,3%ni. Aktsiate emiteerimise jätkuvalt aeglane kasv oli arvatavasti tingitud aktsiate emiteerimise suurest kulust ning aktiivsest aktsiate tagasiostutegevusest, ettevõtete suurest kasumlikkusest ja mitmete ettevõtete muutmisest börsivälisteks, eeskätt finantsvõimendusega väljaostude kaudu. Lähtuvalt euroala vastava sektori kvartaliaruannetest tõusis noteerimata aktsiate (mis moodustavad veidi enam kui 60% omakapitalist, v.a avatud investeerimisfondid) kasv 2007. aasta esimeses kvartalis 2,5%.

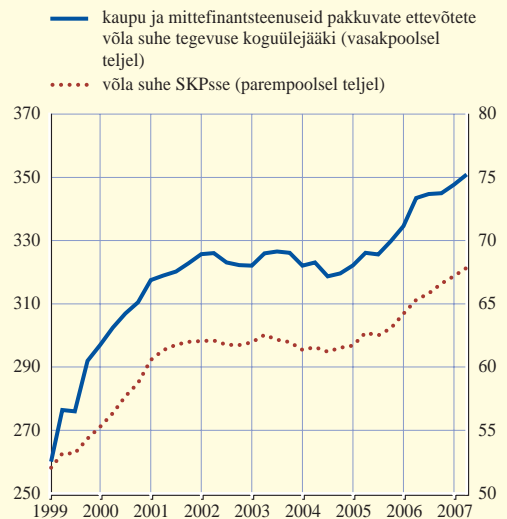
Viimaste aastate kasumi ja laenude jõuline kasv on andnud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele euroala ettevõtetele rikkalikke vahendeid finantstegevuse ja mittefinantstegevuse arendamiseks. 2007. aasta juulis korraldatud pankade laenu-tegevuse uuringu käigus teatasid pangad, et nõudlust ettevõtetele väljastatud laenude järele mõjutasid üha suurem vajadus rahastada ühinemisi ja ülevõtmisi, ettevõtete ümberstruktureerimisi ning põhivarainvesteeringuid, varusid ja käibekapitali (vt joonist 31). Lisaks jäi vastavalt äsja avaldatud euroala majandussektorite integreeritud kvartalikonkordadele kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete finantsinvesteeringute aastakasv 2007. aasta esimeses kvartalis 6,4% tasemel peaaegu muutumatuks (vt joonist 32 ja punkti 2.2), püsis suhteliselt kõrgena. 2007. aasta esimeses kvartalis olid kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsinvesteeringute kasvu peamisteks teguriteks investeeringud aktsiatesse ja muudesse omandiväärtpaberitesse, millele järgnesid investeeringud laenudesse, sealhulgas ettevõtetevahelistesse laenudesse, ning teistesse debitoorsetesse võlgnevustesse, ning sularaha- ja hoiusteinvesteeringud.

FINANTSSEISUND

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete intensiivse laenuvahenditega rahastamise tõttu suurenes nimetatud sektori koguvõla suhe SKPsse, mis tõusis olemasolevate euroala majandussektorite kvartalikontode kohaselt 2007. aasta teises kvartalis 68%ni (vt joonist 33). Pärast konsolideerumisperioodi on kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhe olnud alates 2005. aasta keskpaigast suurem kui 2003. aasta keskpaigas täheldatud kõrgtase, mida põhjustas võla järsk kasv 1990. aastate teisel poolel. 2007. aasta teises kvartalis suurenes ka võla suhe tegevuse koguülejääki. Kasvavad võlakoormuse suhtarvud tõid kaasa kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete intressikoormuse märkimisväärse suurenemise 2006. aastal ja 2007. aasta alguses – see viitab nii intressimäärade tõusule kui ka hoogsale laenukasvule. Siiski jäi kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete rahastamislohe (kogusäästu ja kapitali kogumahutuse vaheline erinevus) 2007. aasta esimeses kvartalis suhteliselt väikeseks.

Joonis 33. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla suhted

(protsentides)

Allikad: EKP, Eurostat ja EKP arvutused. Märkus: Võlg leitakse Euroopa majandussektorite kvartalikontode põhjal. Need hõlmavad laene, emiteeritud võlaväärt-pabereid ja pensionifondi reserve. Viimase kvartali andmed on hinnangulised.

Võla suhe finantsvaradesse on näidanud langustendentsi alates 2002. aastast, andes tunnistust kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete poolsest finantsvarade kogumisest ning vara väärtuse suurenemisest, mis on tingitud rahaturul valitsevatest soodsatest tingimustest (vt ka taustinfot 6 pealkirjaga "Viimase aja arengusuunad kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvõimenduses").

Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenuvahenditega (eeskätt rahaloomeasutuste laenude kaudu) rahastamise kiire kasv viitab sellele, et kuni viimase ajani oli rahastamine euroala äriühingutele suhteliselt kergesti kättesaadav. Hoolimata võla suhte ja netointressimaksede suurenemisest, võib hiljutiste tormiliste sündmuste mõju euroala ettevõtete rahastamistingimustele suure kasumlikkuse ja soodsate rahastamistingimuste keskkonnas siiski piiratuks jääda. Siiski on veel liiga vara öelda, kas hiljutised sündmused mõjutavad ka pankade laenupoliitikat.

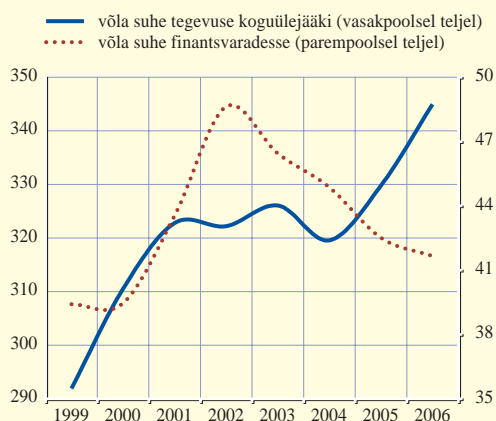
Taustinfo 6

VIIMASE AJA ARENGUSUUNAD KAUPU JA MITTEFINANTSTEENUSEID PAKKUVATE ETTEVÕTETE FINANTSVÕIMENDUSES

Viimastel aastatel on sellised võlgnevuse näitajad nagu võla suhe SKPsse või võla suhe tegevuse koguülejääki (vt joonist 33 põhitekstis) euroala kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvates ettevõtetes tõusnud, mis annab tunnistust suurenevast võlgnevusest. Käesolevas taustinfos hinnatakse, kas nende suhete suurenemisega on paralleelselt kaasnenu ka kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete varade kasv, mis võib omakorda osutada sellele, et võla akumulereerumine on kaasa toonud investeringute tõusu ja/või ettevõtte bilansi soodsama hindamise.

Joonis A. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võlgnevuse suhtarvud

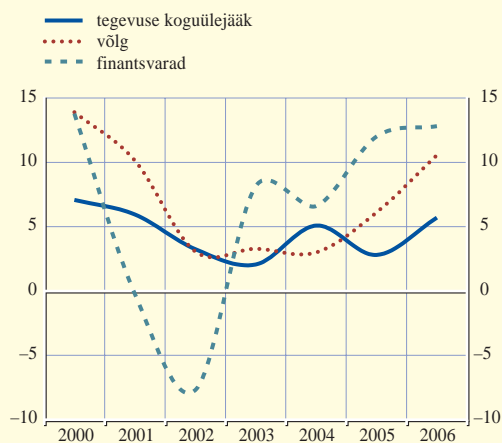
(protsentides)

Allikad: Euroala kontod ja EKP arvutused.

Joonis B. Võla, finantsvarade ja tegevuse koguülejäägi kasv

(aastased kasvumäärad)

Allikad: Euroala kontod ja EKP arvutused.

Kogu teave kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori varade kohta sisaldub euroala kontodes (EAA) ja puudutab ainult finantsvarasid.¹ Kuigi võla suhe tegevuse koguülejääki jäi 2003. ja 2004. aastal üldiselt stabiilseks ning tõusis seejärel kiiresti järgneva kahe aasta jooksul, on võla suhe finantsvaradesse alates 2002. aastast langenud (vt joonist A). See on vastuolus liikumistega kümnendi alguses, kui mõlemad suhted arenesid üldjoontes paralleelselt.

Nende kahe suhtarvu viimase aja erinevad arengusuunad on selgelt tingitud erinevast tulude kasvu arengust ühelt poolt ning finantsvarade kasvu arengust teiselt poolt. Alates 2003. aastast on finantsvarad kasvanud tunduvalt kiiremini kui tulud (vt joonist B), eriti suured olid erinevused 2005. ja 2006. aastal.

Vaadates kogu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete varasid (sealhulgas kapitaliolemid ja muud vara, nt firmaväärtust), võib pikemas perspektiivis oodata varade ja tulude väärtuse kasvu ühist liikumist, kuna varade väärtus peaks olema võrdne tuleviku tulude diskonteeritud väärtusega. Järelikult eeldatakse, et võla suhe varadesse ja võla suhe tuludesse arenevad pikemas perspektiivis paralleelselt. Samuti eeldades, et pikemas perspektiivis on finantsvarade osa kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansis muutumatu, võib oodata paralleelselt arenevat võla ja finantsvarade suhet.

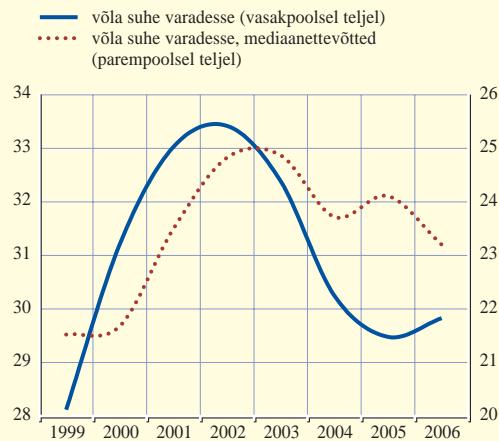
Lühemas perspektiivis on mitmeid tegureid, mis võivad põhjustada suhtarvude vastandlike arengusuundi. Esiteks võib finantsvaradest rääkides nende väärtus tõusta kiiremini kui tulude väärtus tulenevalt vara väärtuse muutumise mõjust, mis oli 2003. aastal alanud aktsiaturu toibumise ajal selgelt tajutav. Teiseks võib see lahknevus viidata asjaolule, et ettevõtte on investeerinud enam finantsvaradesse kui mittefinantsvaradesse. Vahemikus 2003–2006 toimus märkimisväärne finantsvarade akumulatsioon. Võib öelda, et finantsvarade suur kasv viimastel aastatel on eeskätt tingitud ühinemistest ja ülevõtmistest², mis võivad mõjutada kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvarade väärtust nii

¹ Mis puutub kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvarade struktuuri 2007. aasta esimeses kvartalis, siis laenu moodustasid koguvast 35%, aktsiad ja muu vara 24%, võlaväärtpaberid 22%, sularaha ja hoised 12% ning muu (peamiselt muu debitoorne võlgnevus) 7%.

² Viimase aja euroala ühinemiste ja ülevõtmiste sügavam analüüs on esitatud 2006. aasta juuli kuubülletääni taustinfos 4 pealkirjaga "Recent trends in merger and acquisition activity in the euro area".

Joonis C. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete võla suhe varadesse

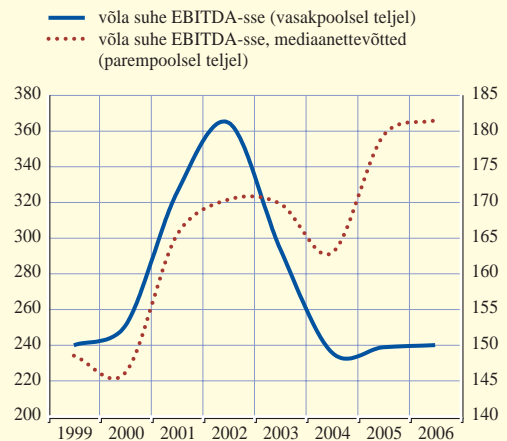
(protsentides)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

Joonis D. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate noteeritud ettevõtete võla suhe tegevuse koguüle jääki

(protsentides)

Allikad: Thomson Financial Datastream ja EKP arvutused.

tegeliku finantsvarade kogukasvu kui ka väärtuse muutumise mõju kaudu, kuna aktsiahinnad võisid sellisele tegevusele positiivselt reageerida. Lisaks sellele on suurenenud investeeringud muudesse finantsinstrumentidesse, mida väärtuse muutumise mõju puudutab vähem, näiteks kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sularaha ja hoiused või väljastatud laenud.

Mis puutub võimalikesse erinevustesse võla ja finantsvarade ning võla ja koguvarede suhete arengus, siis võib ühtlustatud andmete puudumisel leida teavet euroala kohta tervikuna börsil noteeritud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete finantsaruannetest. See põhjalik andmekogu, kus ülekaalus on suured ettevõtted, võimaldab kokku panna võlgnevuse suhtarvud koguvarede suhtes. Andmed näitavad, et võla suhe koguvaredele langes ajavahemikul 2003–2005 (vt joonist C) ning 2006. aastal oli see umbes samal tasemel kui 2000. aastal. Sellise arengu põhjuseks oli finants- ja mittefinantsvarade akumulatsioon. Samal ajal kui koguvarede kasvumäär oli ajavahemikul 2001–2004 tihedalt seotud materiaalsete varadega, oli see aastatel 2005 ja 2006 seotud pigem finantsvarade arenguga. Selle tulemusena vähenes ajavahemikul 2003–2006 võla suhe finantsvaradesse (mida ei ole joonisel näidatud) enam kui võla suhe koguvaredele. See viitab asjaolule, et võla ja tegevuse koguüle jäägi ning võla ja finantsvarade suhete vastandlikud arengusuunad, mis on välja toodud joonisel A, tulenevad osaliselt antud ajavahemikul akumulatsioonist finantsvaradest. Lisaks sellele võib joonisel C näha, et koondnäitajate põhjal mängisid võla ja finantsvarade suhte alanemisel peamist rolli pigem suured kui mediaanile lähedal olevad ettevõtted.³

Vaatluse all oleval perioodil olid liikumised börsil noteeritud ettevõtete võla ja tulude suhtes, kus tulud on ligikaudselt EBITDA põhjal⁴ välja arvatud, äärmiselt sarnased liikumistega võla ja varade suhtes (vt joonist D). Nende ettevõtete võla ja tulude suhte suurenemine aastatel 2005 ja 2006 oli üsna väike võrreldes kogu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori võla ja tegevuse koguüle jäägi suhte kasvuga. See tulenes suurte ettevõtete (mis, nagu juba mainitud, on

³ Mediaanväärtus on see, mis võlgnevuse suhtarvude järjestamisel väiksemast suurema väärtuseni järgneb kohe esimesele 50%le tulemustest.

⁴ EBITDA (enne intresse, makse ja kulumit saadud tulu) on parim asjakohane näitaja, mis väljendab makromajanduslikul tasandil nii ettevõtete bilanssi kui tegevuse koguüle jääki.

andmekogus ülekaalus) tulude kiiremast suurenemisest nendel aastatel võrreldes kogu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektoriga. Tõepoolest on suhte suurenemine rohkem nähtav mediaani lähedal olevate ettevõtete puhul kui kõigi puhul kokku. See viitab asjaolule, et euroala aruannetes toodud võla ja tulude suhte suurenemine viimastel aastatel kajastab samuti muutusi väikeettevõtetes, millel on madalamad võla kasvumäärad, kuid samuti madalamad tulude kasvumäärad kui suurematel ettevõtetel.⁵

Kokkuvõtteks võib öelda, et kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete võla kasv on viimastel aastatel olnud suurte börsil noteeritud ettevõtete puhul väga tagasihoidlik, kuid kogu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete sektori lõikes on suhte kasv olnud suurem. Samal ajal vähenes kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate euroala ettevõtete võla suhe finantsvaradesse, millele aitas tõenäoliselt kaasa nende ettevõtete võime saada laenu soodsas varade hindamise muutumise tingimustes. Osaliselt on suhte vähenemise põhjuseks kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete finantsvarade akumulatsioon, kuid samuti ka varade väärtuse suurenemine, mis toimus tänu viimaste aastate soodsale finantsturu arengule.

⁵ Suurte börsil noteeritud ettevõtete soodsat tulude arengut võrreldes kõikide ettevõtetega käsitletakse ka käesoleva kuubülletääni taustinfos 5 pealkirjaga „Börsil noteeritud ettevõtete tulude kasvu ja toodangu kasvu vaheline suhe majanduses tervikuna“.

2.7 KODUMAJAPIDAMISTE SEKTORI FINANTSVOOD JA FINANTSSEISUND

Kodumajapidamiste laenuvõtu kasv aeglustus 2007. aasta teises kvartalis veelgi, kajastades jätkuvat eluasemelaenu võtmise kasvu langusetendentsi. Kõnealune tendents oli omakorda tingitud euroala eluasemeturu aeglasemast dünaamikast ja kõrgetest hüpoteegi intressimääradest, mis suuresti pärtsivad tööturutingimuste ja tarbijate kindlustunde paranemisega kaasnevast stimuleerivast mõjust. Vaatamata laenukasvu jätkuvalt aeglustumisele, suurenes kodumajapidamiste sektori võlakoormus veelgi.

RAHASTAMISTINGIMUSED

Rahaloomeasutuste intressimäärastatistika ja 2007. aasta juulikuu pankade laenugevuse uuring⁵ näitavad, et euroala kodumajapidamiste rahastamistingimused jäid 2007. aasta teises kvartalis varasemate aastatega võrreldes soodsaks, hoolimata kodumajapidamiste laenuvõtu kallinemisest EKP baasintressimäära tõusu tõttu.

Rahaloomeasutuste eluasemelaenu intressimäärade tõus jätkus 2007. aasta teises kvartalis (vt joonist 34). Sarnases ulatuses kasvu täheldati kõigi fikseeritud intressimääraga laenuvõtu puhul – kasv küündis kvartali keskmise põhjal 15–19 baaspunkti kõrgemale kui eelmises kvartalis. Selle tulemusena püsisid intressimäärade erinevused laenuvõtjate loomulike liikide hulgas madalaimaks. Kuni üheks aastaks ja enam kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga laenuvõtu intressid jäid kõikide eluasemelaenu liikide hulgas madalaimaks. Kuni üheks aastaks ja enam kui kümneks aastaks fikseeritud intressimääraga laenuvõtu intressimäärade vahe suurenes veel veidi.

Rahaloomeasutuste tarbimislaenu keskmine intressimäär suurenes 2007. aasta teises kvartalis pisut, võrrelduna eelmise kvartaliga, kajastades suuresti kuni üheks aastaks fikseeritud

⁵ Vt EKP 2007. aasta augusti kuubülletääni taustinfot 1 „The results of the July 2007 bank lending survey for the euro area“.

intressimääraga laenude intressimäära kasvu enam kui 20 baaspunkti võrra. Samas alanes pisut enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäär. Selle tulemusena vähenes enam kui viieks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude ja kuni üheks aastaks fikseeritud intressimääraga laenude intressimäärade vahe veelgi, jõudes juunis 23 baaspunktini.

Rahaloomeasutuste intressimäärade ja võrreldavate tähtaegadega rahaturu intressimäärade vahe kahanes 2007. aasta teises kvartalis võrrelduna eelmise kvartaliga, kuna turuintressimäärade tõus ületas laenuintressimäärade oma. Näiteks vähenes veidi eluasemelaenude intressimäära ja kaheaastase tähtajaga riigivõlakirjade keskmise intressimäära vahe, jõudes juunis läbi aegade madalaimale ehk vähem kui 50 baaspunkti tasemele. Tarbimislaenu keskmise intressimäära ja kaheteistkümne kuu rahaturu keskmise intressimäära vahe vähenes pärast eelmise kvartali tõusu samuti teises kvartalis.

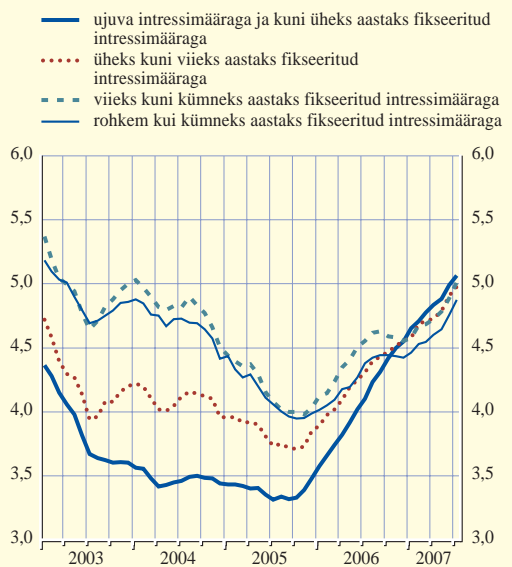
2007. aasta juuli pankade laenutegevuse uuringu kohaselt teatasid pangad, et 2007. aasta teises kvartalis jäid kodumajapidamistele väljastatavate laenude tingimused üldjoontes muutumatuks. See tendents, mis järgnes laenuitingimuste leevenemisele eelmistes kvartalites, iseloomustas nii eluaseme- kui ka tarbimislaene. Vastavalt uuringus osalenud pankadele kajastas laenuitingimuste samaks jäämine erinevaid mõjutusi. Konkurentsipurve teistelt pankadelt põhjustas laenuitingimuste jätkuvat leevenemist, samas kui eluasemelaenude puhul tõid eluasemeturu väljavaated ning üldise majandusaktiivsuse ootused kaasa tingimuste karmistumise. Tarbimislaenude puhul oli karmistumine tingitud pankadepoolsest tarbija krediitdivõime ja nõutava tagatisega seotud riski hindamisest.

FINANTSVOOD

Kõigi institutsionaalsete sektorite poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude aastakasv kahanes 2007. aasta esimeses kvartalis 8,3%ni (viimane kvartal, mille kohta on olemas euroala kvartaalsed sektoriaruanded), võrrelduna eelmise kvartali 8,7%ga (vt joonist 35). Aeglustumine on tingitud nii rahaloomeasutuste kui ka mitterahaloomeasutuste väljastatud laenude kasvu pidurdumisest. Samal ajal ületas 2007. aasta esimeses kvartalis mitterahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude kasv rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude oma. Kuni 2007. aasta juulini olemas olevate, rahaloomeasutuste väljastatud laenude andmete alusel vähenes teises kvartalis kodumajapidamistele antud laenude kasvumäär.

Joonis 34. Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud eluasemelaenude intressimäärad

(protsenti aastas; v.a tasud; uute laenude ja hoiuste intressimäärad; kaalutud¹)

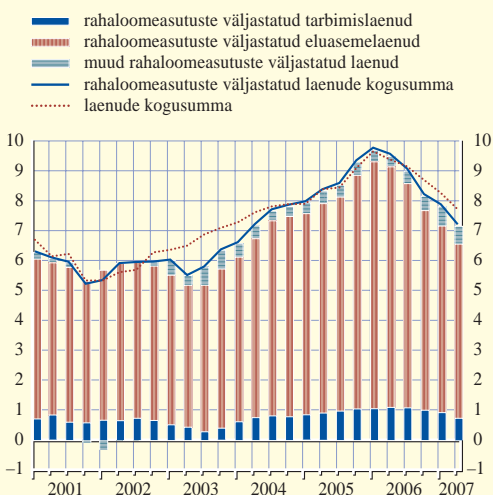

Allikas: EKP.

¹ Alates 2003. aasta detsembrist arvutatakse rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginevad uute laenude ja hoiuste 12 kuu libisevale keskmisele mahule. 2003. aasta jaanuarist novembrini arvutati rahaloomeasutuste kaalutud intressimäärad riikide osakaalude abil, mis tuginesid uute laenude ja hoiuste 2003. aasta keskmisele mahule. Lisateabe saamiseks vt EKP 2004. aasta augusti kuubülletääni taustinfot „Analysing MFI interest rates at the euro area level“.

Joonis 35. Kodumajapidamistele väljastatud laenude kogusumma

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides; kvartali lõpp)

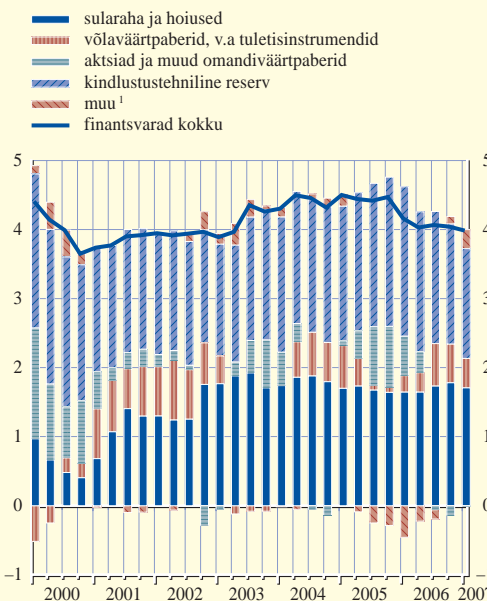

Allikas: EKP.

Märkus. Laenude kogusumma hõlmab kõikide institutsionaalsete sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Kodumajapidamistele väljastatud laenude kogusumma 2007. aasta teises kvartalis on hinnanguline näitaja, mis põhineb raha- ja pangandusstatistikas kajastatud tehingutel. Rahaloomeasutuste laenude kasvumäära ja laenude kogusumma kasvumäära erinevuste arutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

Joonis 36. Kodumajapidamiste finantsinvesteeringud

(aastane muutus protsentides; panus protsendipunktides)

Allikas: EKP.

¹ K.a. laenud, muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumentid.

Rahaloomeasutuste poolt kodumajapidamistele väljastatud laenude kasvumäär langes juulis 7,0%ni, olles 2007. aasta teises ja esimeses kvartalis püsinud 7,5% ja 8,1% tasemel. See kajastab nii eluaseme- kui ka tarbimislaenude väiksemat osakaalu. Eelmistes kvartalites alanes eluaseme-laenude kasv järk-järgult (8,1% juulis). See on seotud eluasemeturu aeglustumisega paljudes euroala riikides ning eluaseme-laenude kõrgemate intressimääradega kogu euroalal, mis on eeskätt tingitud EKP baasintressimäärade tõusust. 2007. aasta juulis avaldatud pankade laenutegevuse uuringu kohaselt olid ebasoodsad eluasemeturu väljavaated pankade arvates jätkuvalt peamiseks kodumajapidamiste eluaseme-laenude nõudlust pidurdavaks teguriks.

Tarbimislaenude aastakasv alanes juulis 5,8%ni, olles teises kvartalis püsinud 6,5% ja esimeses kvartalis 7,1% tasemel. Kodumajapidamistele väljastatud muude laenude aastakasv oli juulis 3,2%, võrrelduna 3,7%ga teises kvartalis. 2007. aasta juulis avaldatud pankade laenutegevuse uuringu põhjal teatasid pangad, et 2007. aasta teises kvartalis positiivne nõudlus tarbimislaenude ja muude laenude järele üldjoontes püsis, kuigi seda hinnangut jagas vähem vastanuid kui eelmises kvartalis. Nimelt avaldas kestvuskaupade soetamine ja tarbijate kindlustunne vähem positiivset mõju kui eelmises kvartalis.

Euroala kodumajapidamiste bilansi varade pooleri finantsinvesteeringute aastakasv 2007. aasta esimeses kvartalis 4,0%, püsidis eelmise kvartaliga võrreldes muutumatuks (vt joonist 36). Stabiilse aastakasvu taga on konkreetsete instrumentide arenguerinevused. Eelkõige võlakirjadesse, kuid ka kindlustus- ja pensionitoodetesse ning teatud määral hoiustesse tehtud investeeringute väiksema osatähtsuse tasakaalustas aktsiatesse ja muudesse varadesse tehtavate investeeringute

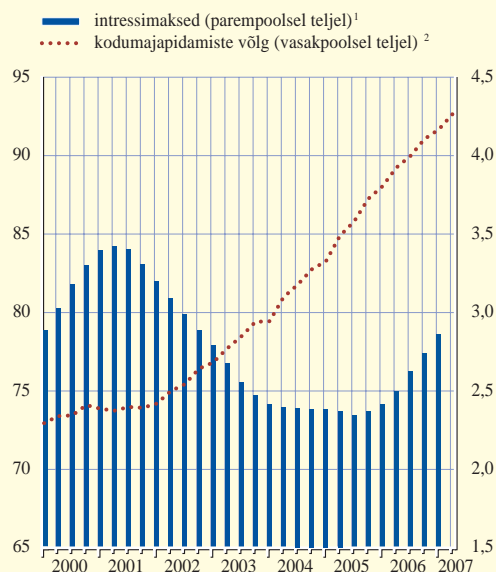
suurem osakaal. Kuigi kahe tähtaegade poolest vastandliku varaliigi – sularaha ja hoiuste ning kindlustus- ja pensionitoodetega seonduvate investeeringute – osakaal oli väiksem kui eelmises kvartalis, oli nende panus kodumajapidamiste finantsinvesteeringute kasvu jätkuvalt suurim.

FINANTSSEISUND

Kuna kodumajapidamiste laenuaktiivsus püsis sissetulekute kasvuga võrreldes kõrge, suurenes ka kodumajapidamiste võlakoormus (mõõdetuna võla suhtena SKPsse). See ulatus 2007. aasta teises kvartalis 60,2%ni, samas kui võla suhe tulusse suurenes 92,7%ni (vt joonist 37). Vaatamata jätkuval suurenemisele jäi kodumajapidamiste võlakoormus rahvusvaheliste standardite järgi tagasihoidlikule tasemele, eelkõige võrreldes Ameerika Ühendriikide või Ühendkuningriigiga. Kodumajapidamiste võla teenindamise koormus (s.t intressimaksud ja põhiosa tagasimaksud protsendina kasutatavast tulust) kasvas pisut. Alates 2005. aasta lõpust, kui pangalaenu intressimäärad hakkasid tõusma, ei ole intressimaksud suutnud tasakaalustada põhiosa tagasimaksete suurenemisest tingitud mõjutusi.

Joonis 37. Kodumajapidamiste võlg ja intressimaksud

(protsendipunktina kasutatavast kogutulust)

Allikad: EKP ja Eurostat.

Märkused. Kodumajapidamiste võlg hõlmab kõikide institutsionaalsete sektorite, sealhulgas muu maailma väljastatud laene kodumajapidamistele. Intressimaksud ei hõlma kodumajapidamiste poolt makstavaid täielikke finantseerimiskulusid, kuna need ei sisalda finantsteenuste eest makstavaid tasusid.

¹ 2007. aasta teise kvartali andmed ei ole saadaval.

² Viimase kvartali andmed on osaliselt hinnangulised.

3. HINNAD JA KULUD

Hinnangute kohaselt oli ÜTHI-inflatsioon 2007. aasta augustis 1,8%, püüdes muutumatuna võrreldes juuliga ja ligikaudu samal tasemel viimaste kuude inflatsioonimääraga. Eelolevatel kuudel tõusevad inflatsioonimäärad tõenäoliselt kõrgemale kui 2%. Lühiajalist inflatsiooni peaks jätkuvalt oluliselt mõjutama varasem energiahindade areng, sest tugevad baasefektid suurendavad eelolevatel kuudel ÜTHI aastakasvu. Lisaks võib suureneda toiduainete hinnasurve seoses mõningate põllumajandustoorme hindade hiljutise kerkimisega maailmaturgudel. EKP ekspertide värskeima makromajandusliku ettevaate kohaselt püsib euroala keskmine aastane ÜTHI-inflatsioon 2007. aastal vahemikus 1,9–2,1% ja 2008. aastal vahemikus 1,5–2,5%. Ettevaates nähakse inflatsiooni kiirenemise ohtu. Kiirenemise oht on seotud kaudsete maksude seni oodatust suurema tõusuga, naftahinna ja põllumajandustoodete hindade edasise kallinemisega ning veelgi suuremal määral oodatust tugevama palgaarenguga ja hinnakujundusvõimaluste suurenemisega väiksema konkurentsiga turusegmentides.

3.1 TARBIAHINNAD

2007. AASTA AUGUSTI ESIALGNE HINNANG

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt oli ÜTHI-inflatsioon 2007. aasta augustis 1,8%, püüdes muutumatuna juuli tasemel (vt tabelit 6). Siiski kaasneb selle hinnanguga ebakindlus, sest tegemist on esialgsete andmetega. ÜTHI komponentide üksikasjalik jaotus avaldatakse septembri keskpaigas.

ÜTHI-INFLATSIOON KUNI 2007. AASTA JUULINI

Euroala üldine ÜTHI-inflatsioon on alates 2006. aasta novembrist kõikunud vahemikus 1,8–1,9%. ÜTHI-inflatsiooni vähendasid 2007. aasta esimesel poolel soodsad baasefektid, mis olid tingitud energiahindade tugevast tõusust aasta varem.¹ Üldine aastane ÜTHI-inflatsioon vähenes 2007. aasta juulis veidi, langedes 1,9%lt juunis 1,8%le (vt joonist 38). See oli peamiselt tingitud ÜTHI energiakomponendi aastase muutusemäära alanemisest baasefekti tõttu, samas kui ÜTHI energiainnangud kuude lõikes tõusid, peegeldades mõningast hiljutist naftahinna kallinemist.

¹ Siiski tõstavad energiakomponendist tulenevad baasefektid 2007. aasta lõpupoole eeldatavasti tugevalt ÜTHI koguinflatsiooni. Täpsema teabe saamiseks vt nt taustinfot „The role of base effects in driving recent and prospective developments in HICP inflation” 2007. aasta jaanuari kuubülletäänis.

Tabel 6. Hinnamuutused

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2005	2006	2007 märts	2007 aprill	2007 mai	2007 juuni	2007 juuli	2007 august
ÜTHI ja selle komponendid								
Üldindeks ¹	2,2	2,2	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8
Energia	10,1	7,7	1,8	0,4	0,3	0,9	0,0	.
Töötlemata toiduained	0,8	2,8	2,9	3,9	3,1	3,0	2,8	.
Töödeldud toiduained	2,0	2,1	1,9	1,9	1,9	2,0	1,9	.
Tööstuskaubad, v.a energia	0,3	0,6	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9	.
Teenused	2,3	2,0	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6	.
Muud hinnannäitajad								
Tööstustoodangu tootjahinnad	4,1	5,1	2,8	2,4	2,4	2,2	1,8	.
Naftahind (EUR/barrel)	44,6	52,9	47,3	50,2	50,3	52,6	55,2	52,4
Toorme (v.a energia) hinnad	9,4	24,8	17,6	15,3	11,9	14,2	7,8	5,4

Allikad: Eurostat, HWWA ja Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused.

¹ ÜTHI-inflatsioon augustis 2007 viitab Eurostati esialgsele hinnangule.

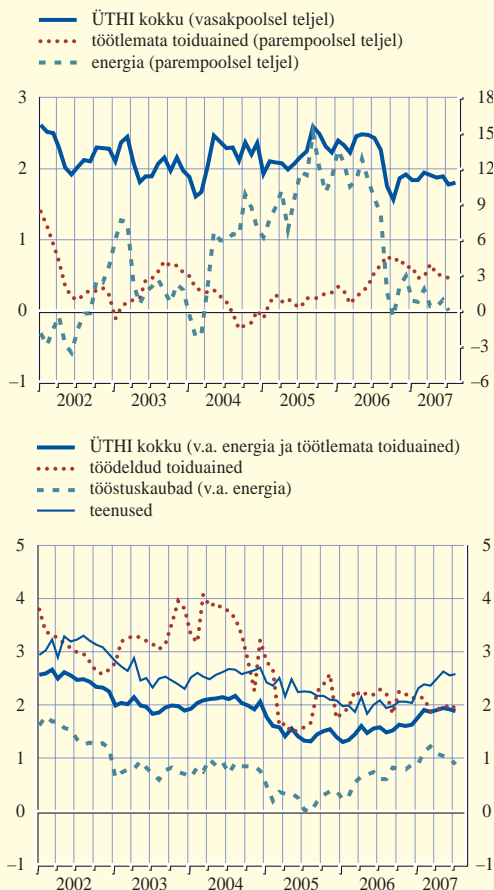
Töötlemata toiduainete hindade aastane muutusemäär pisut langes, alanedes juulis 2,8%le ning jätkates teatava languse suundumust pärast 2006. aasta septembris saavutatud haripunkti, kui jätta kõrvale ebatavalistest ilmastikuoludest tingitud teatav kõikumine 2007. aasta kevadel.

Vähem volatiilsete ÜTHI komponentide kohta võib öelda, et töödeldud toiduainete hindade aastane muutusemäär alanes mõnevõrra juulis, hoolimata väikesest hinnatõusust „piima, munade ja juustu” alakomponendis. Esialgsed andmed viitavad piima- ja teraviljatoodete hindade tugevale tõusule mitmes euroala riigis, mis on tõenäoliselt seotud teatud põllumajandustoorme hindade hiljutise kerkimisega maailmaturgudel. Siiski ei paista see veel olevat märgatavalt mõjutanud toiduainete hindu euroalal tarbijate tasandil (vt taustinfot 7).

Ehkki tootmisvõimsuse surve töötleva tööstuse sektoris on varasemaga võrreldes tugev, täheledatakse alates märtsist teatavat leevenemist ÜTHI tööstuskaupade (v.a energia) komponendis, tingituna rõivaste ja jalatsite suurtest hooajalistest allahindlustest ning impordihindade madalamatest survetest tõenäoliselt seoses vahetuskursisuundumustega. Juulis alanes tööstuskaupade (v.a energia) hindade aastakasv veelgi, langes 0,9% tasemele. Seevastu teenuste hindade aastakasv püsis juulis kolmandat kuud järjest 2,6% tasemel, osutades püsivalt kõrgetele määradele teenuste hindade inflatsiooni järkjärgulise suurenemise tagajärjel alates 2007. aasta algusest. See tõus peegeldab osaliselt Saksamaa käibemaksu suurenemist, kuid nagu järeldavad ettevõtlusuuringud, on see seotud ka nõudlussurvetega, andes tunnistust teenindussektori ettevõtete paranenud suutlikkusest suunata suuremad kulud edasi tarbijahindadesse.

Joonis 38. ÜTHI-inflatsiooni jaotus: peamised komponendid

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikas: Eurostat.

Taustinfo 7

VIIMASED TOIDUAINETE HINNAMUUTUSED MAAILMA TURGUDEL JA EUROALAL

Viimastel kuudel on palju tähelepanu äratanud maailma turgudel aset leidnud põllumajandustoodete ja toiduainete märkimisväärne hinnatõus. Eeltoodu põhjal annab käesolev taustinfo ülevaate viimastest toiduainete hinnamuutustest maailma turgudel ning viitab töötlemata ja töödeldud toiduainete ÜTHI komponentidele euroalal.

Viimased toiduainete hinnamuutused maailmas

Toiduainete hinnad on alates 2001. aastast maailma turgudel oluliselt tõusnud, kuigi muu tooraine võrreldes on hinnatõus olnud väiksem. Siiski on viimastel kuudel hinnakasv oluliselt kiirenenud; toiduainete hinnad tõusid augustis umbes 30% võrreldes eelmise aasta sama ajavahemikuga. Kasv on olnud laiapõhjaline kolme peamise alakomponendi lõikes (vt joonist A).

Viimase aja toiduainete hinnakasvu taga on peamiselt kõrgemad energia- ja väetisehinnad, vähesed laovarud, teatud saagi ikaldumine, mille põhjuseks on peamiselt ilmastikutingimused nagu näiteks põud Austraalias, ning suurenenud nõudlus saagi järele. Viimane põhjus on tingitud peamiselt kahest tegurist. Esiteks on kasvav jõukus enamikes arenevates riikides, eriti Hiinas, oluliselt mõjutanud toiduainete tarbimist. Kasvanud on suure proteiinisaldusega toiduainete (näiteks liha- ja piimatooted) tarbimine, mis omakorda põhjustab suuremat nõudlust toiduks mittekasutatava põllumajandusliku toorme järele, mida kasutatakse elusloomade söödaks. Teiseks toetavad praegused kõrged energiahinnad ja suurenenud valitsusepoolsed ergutusvahendid alternatiivkütuste kasutuselevõtuks oluliselt nõudlust põllumajandusliku toorme järele biokütuste, eeskätt etanooli ja biodiisli tootmiseks. Ameerika Ühendriikide peamise etanooli valmistamise tooraine – teravilja – hind saavutas aasta alguses kümne aasta kõrgeima taseme. Kuna see kannustas USA talunikke suurendama teraviljatootmist, vähendasid nad samas muude põllumajandustoodete pakkumist, mis lõppkokkuvõttes mõjutas maailma turgudel antud toodete hinnatõusu.

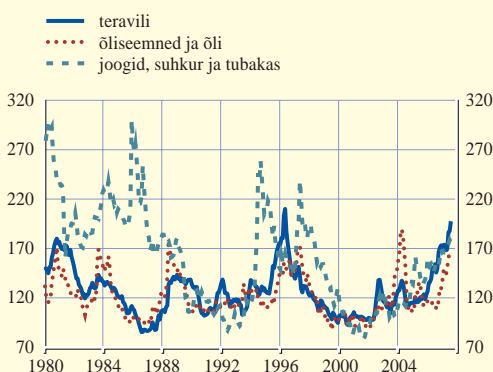
Viimase aja tõusule vaatamata jäävad toiduainete hinnad siiski kõigi aegade kõrgeimast tasemetest allapoole. Pikemas perspektiivis on antud pöördeliste sündmuste taustal keeruline hinnata, kas viimase aja arengud viitavad muutustele maailma põllumajandustoodete hindade põhisuundumustes. Kuigi ülemaailmne nõudlus jääb tõenäoliselt jätkuvalt suureks, on põllumajanduslikul pakkumisel kalduvus nõudluse ja hindade kasvule kiiremini reageerida kui muudel toormeturgudel (nt nafta ja metallid). Seega võib hinnakasvu ulatus eespool nimetatud turgudega võrreldes olla piiratud. Sellele vaatamata valitseb toiduainete edasise hinnatõusu risk.

Euroala toiduainete hinnamuutused ning nende panus euroala ÜTHI-inflatsiooni

Muutused maailma toormehindades võivad otseselt ning kaudselt mõjutada kogu euroala ÜTHI-inflatsiooni. Otsesed mõjud on seotud tarbimiseks valmis olevate töötlemata ja töödeldud toiduainete impordiga, samas kaudsed mõjud tulenevad kodumaisesse tootmisse ja tarneketti imporditud toorme kasutamisest. Käesoleva taustinfo ülejäänud osas keskendutakse euroala arengusuundadele avalduvale maailma toiduainete hindade otsesele mõjule, vaadeldes muutusi euroala töötlemata ja töödeldud toiduainete hindades ning nende panust kogu ÜTHI-inflatsiooni.

Joonis A. Toiduainete ja troopiliste jookide hinnamuutused

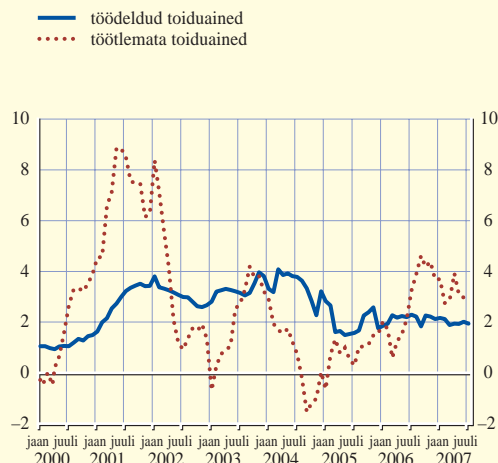
(indeks: 2000=100; USA dollarites)

Allikad: HWWA ja EKP arvutused.
Märkused. Viimased näitajad pärinevad 2007. aasta augustist.

Joonis B. Töödeldud ja töötlemata toiduainete komponentide kasv euroala ÜTHIs

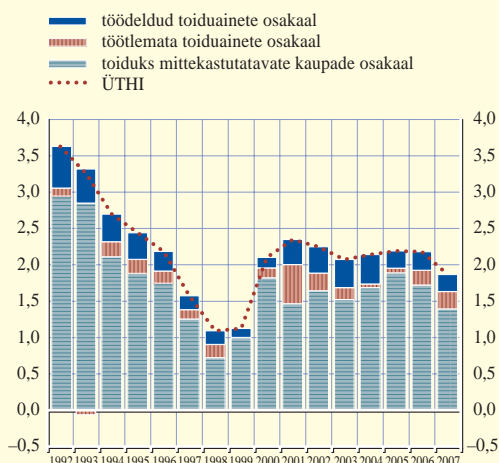
(aastane muutus protsentides)

Allikas: Eurostat.
Märkus. Andmed on kättesaadavad kuni 2007. aasta juulini.

Joonis C. Osakaalud euroala aastases ÜTHI-inflatsioonis

(protsendipunktides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Andmed on kättesaadavad kuni 2007. aasta juulini.

Pärast töötlemata toiduainete hindade kasvu 2001. aastal, mille põhjusteks olid suuresti veiste spongiformse entsefalopaatia ning suu- ja sõrataudi leviku kahjulikud mõjud, on hindu alates 2002. aastast aeg-ajalt mõjutanud ebatavalised ilmastikutingimused teatud perioodidel, kuid üldist suundumust pole täheldatud (vt joonist B). Peaaegu kogu 2006. aasta vältel aset leidnud töötlemata toiduainete hindade järkjärguline kasv peatus aasta lõpus ning alates 2007. aasta esimesest poolest on hinnad normaliseerunud. Kuigi 2006. aastal toimunud hinnatõus oli märkimisväärne, polnud tegemist ajalooliselt pretseeditud kasvuga ning seda nii aastase kasvu kui ka sellega seotud kogu ÜTHI-inflatsioonile avalduva mõju seisukohalt (vt joonist C).

Töödeldud toiduainete hindade puhul on pärast ajavahemikul 2000–2004 toimunud hinnatõusu aastane kasvumäär langenud tagasi varasemate aastate keskmisega sarnasele tasemele. Antud komponendi suurem stabiilsus on oluliselt seotud šokkide (näiteks äärmuslikud ilmastikutingimused) väiksema mõjuga töödeldud toiduainetele, võrrelduna mõjuga töötlemata toiduainetele. Siiski on viimastel aastatel teatud šokid mõjutanud ka töödeldud toiduaineid, eriti jhuslikud tubakatoodete maksude suurendamised mõningates riikides. Peale antud konkreetsete mõjutegurite ei ole alates 2005. aastast töödeldud toiduainete hindade aastases muutuses olulisi suundumusi täheldatud.

Kuigi toiduainete hinnad näivad olevat ühed olulisimatest euroala tunnetuslikku inflatsiooni mõjutavatest teguritest¹, piirdub nende panus tegelikku inflatsiooni nende osakaaluga kogu euroala ÜTHIs, mis on töödeldud toiduainete puhul ligikaudu 11,9% ja töötlemata toiduainete puhul ligikaudu 7,6% (2007. aastal). Töötlemata ja töödeldud toiduainete hindade otsene panus koguinflatsiooni on seega olnud nii varasemate aastate arvestuses kui viimaste kvartalite jooksul piiratud. Ka antud komponentide aastane muutus 2007. aastal kuni juulini on keskeltläbi võrdne varasemate aastate keskmisega (vt tabelit). Samuti ei ole kuni 2007. aasta juulini täheldatud märke töödeldud ja töötlemata toiduainete hindade peamiste alakomponentide jätkuvast kasvust.

¹ Vt näiteks 2007. aasta mai kuubülletääni artiklit „Measured inflation and inflation perceptions in the euro area“.

Euroala töötlemata ja töödeldud toiduainete ÜTHI komponentide ja nende peamiste
alakoostisainete hiljutised arengutendentsid

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	ÜTHI osakaalud (protsentides)	Keskmine aastakasv						Keskmine osakaal aastases ÜTHI-inflatsioonis (protsendipunktid)			
		2007	2005	2006	2007	mai 2007	juuni 2007	juuli 2007	2005	2006	2007
Töötlemata toiduained	7,6	0,8	2,8	3,2	3,1	3,0	2,8	0,1	0,2	0,2	0,2
Liha	3,8	1,3	2,4	2,8	2,9	2,5	2,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kala	1,2	1,6	3,7	3,2	3,0	2,4	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Puuviljad	1,2	-0,5	1,0	2,5	2,2	5,6	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Köögiviljad	1,5	0,1	4,3	4,3	4,0	2,2	3,9	0,0	0,1	0,1	0,1
Töödeldud toiduained	11,9	2,0	2,1	2,0	1,9	2,0	1,9	0,2	0,3	0,2	0,2
Leib ja teraviljatooted	2,5	0,8	1,4	2,3	2,4	2,4	2,5	0,0	0,0	0,1	0,1
Piim, juust ja munad	2,1	-0,1	0,6	0,8	0,7	1,1	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Suhkur, moos, mesi, šokolaad ja maiustused	1,0	0,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Tubakatooted	2,5	7,8	3,9	5,0	4,9	4,8	4,3	0,2	0,1	0,1	0,1

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Märkus. 2007. aasta keskmine põhineb kuni 2007. aasta juulini olemasolevatel andmetel.

Samal ajal kui rahvusvahelised toiduainete toormehinnad on viimasel ajal kiiresti kasvanud, ei ole kokkuvõttes sellega siiski kaasnenud euroala toiduainete hindade kiiret kasvu tarbija tasemel. Sellel võib olla mitmeid põhjuseid, sealhulgas suhteliselt väike põllumajandustoodete osakaal euroala impordis, ELi ühise põllumajanduspoliitika sätteid, mis mingil määral siiski isoleerivad euroala põllumajandusturu välisturgudel toimuvatest muutustest, ning järkjärguline euro kallinemine alates 2001. aastast. Siiski on viimase aja kuuldustes ning ajakirjanduse uudistes viidatud võimalikule toiduainete kallinemisele 2007. aasta augustis. See on eriti seotud piima- ja teraviljatoodete kallinemisega mitmetes euroala riikides viimastel nädalatel, mis võib mingil määral tuleneda nõudluse ja pakkumise tingimustest ning rahvusvahelistest toiduainete toormehindadest. Pikemas perspektiivis võib see viidata euroala toiduainete hindade võimalikule tõusule. Nii maailma kui kodumaiste toiduainete hindade osas valitseb siiski jätkuvalt suur ebakindlus. Toiduainete hinnad sõltuvad mitmetest teguritest, mida on väga keeruline ette näha, sh tehnoloogilistest arengutest ning energiapolitiika võimalikest muudatustest. Samuti pole tänaseni teada, mil määral võivad kliimamuutused tulevikus toiduainete hinnamuutusi mõjutada.

3.2 TÖÖSTUSTOODANGU TOOTJAHINNAD

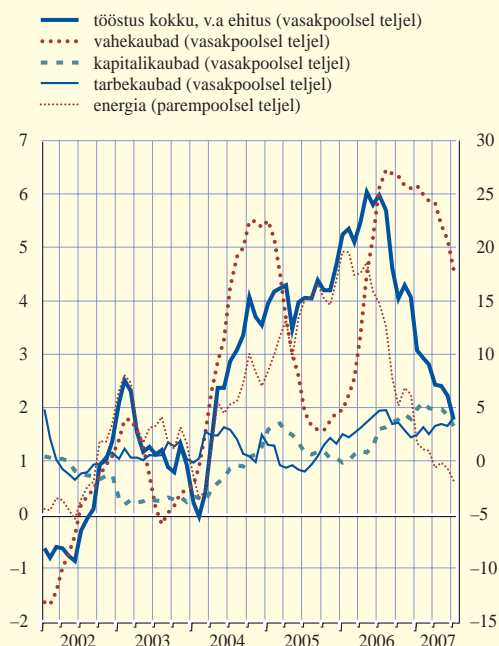
2007. aasta juulis alanis tööstustoodangu tootjahindade (v.a ehitus) aastakasv jätkuvalt pärast 6%ni ulatunud tõusu 2006. aasta juulis, langes 2,2%lt juunis 1,8%le (vt joonist 39). Alates 2006. aasta keskpaigast toimunud langus oli suuresti põhjustatud sellest, et tööstustoodangu tootjahinnad energiasektoris alanisid sel perioodil märgatavalt, mis omakorda oli eelkõige tingitud baasefektidest.

Kõnealusel perioodil vähenes veidi ka tootjahindade (v.a energia ja ehitus) aastane inflatsioon, ehkki mitte nii märkimisväärselt (3,6%lt 2006. aasta augustis 2,9%le 2007. aasta juulis), püüdes endiselt üsna kõrgel tasemel. Selle põhjuseks oli eelkõige vahekaupade tootjahindade aastase muutusemäära langus, ehkki ka see määr püüdis kõrgel tasemel, kajastades tööstusliku tooraine (eriti metallide) hindade tõusu 2007. aasta esimese viie kuu jooksul. Muudes tootmissektorites

Joonis 39. Tööstustoodangu tootjahindade jaotus

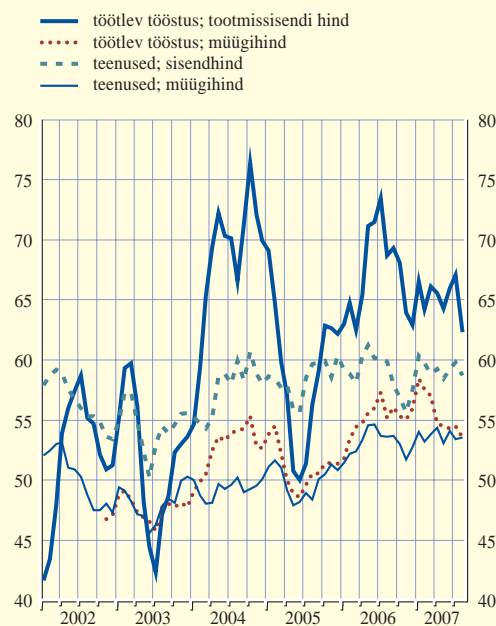
(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikas: Eurostat ja EKP arvutused.

Joonis 40. Tootmissisendi ja toodangu hinna uuringud

(hajuvusindeksid; kuised andmed)

Allikas: NTC Economics.
Märkus. 50 punkti ületav indeks viitab hinnatõusule, 50 punktist allapoole jääv väärtus näitab hindade langust.

(v.a energia) alanes kapitalikaupade tootjahindade aastane muutusemäär juulis samuti veidi. Tootmisahela hilisemates etappides tõusis tarbekaupade tootjahindade aastakasv juulis 1,8%ni. See peegeldas kulukaupade aastakasvu suurenemist tõenäoliselt seoses üleilmse toiduainete hinnasurvega, mis seni on tõstnud eeskätt piimatoodete hindu. Tarbekaupade (v.a toiduainete ja tubaka volatiilne komponent) tootjahindade aastane muutusemäär oli juulis üldjoontes stabiilne, püsidis alates 2007. aasta algusest 1,3% lähedal. Kuigi üldiselt näivad hinnasurved olevat terves tootmisahelas vähenenud, peetakse neid siiski jätkuvalt üsna tugevaks ning toiduainete tootjahindade lühemaajaliste muutuste tõttu võivad need uuesti kasvada.

Seda hinnangut toetab uuringufirma NTC Economics ostujuhtide uuringus avaldatud värskem teave hinnakujunduse kohta (vt joonist 40). Mõningasest leevenemisest hoolimata püsivad kõik hindadega seotud uuringunäitajad jätkuvalt kõrgel tasemel võrreldes varasemate aegadega. Värskemad andmed osutavad hinnasurve hiljutisele vähenemisele töötleva tööstuse sektoris, mis on tingitud eelkõige tootmissisendite hindade alanemisest. 2007. aasta augustis võis tootmissisendi hinnaindeksi kasvumäära puhul täheldada märkimisväärset alanemist töötleva tööstuse sektori sisendihinnas (v.a palgad), mis langes madalaimale tasemele alates 2005. aasta detsembrist. Tootmissisendi hinna inflatsioon alanes teenindussektoris ainult vähesel määral, kuna uuringule vastanud nimetasid tootmissisendi hinnasurve põhjendusena kõrget naftahinda ja tõusnud palgamäärasid. Augustis vähenes toodanguhindade näitaja pisut töötleva tööstuse sektoris ning suurenes mõnevõrra teenindussektoris.

Tabel 7. Tööjõukulude näitajad

(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

	2005	2006	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv
Kollektiivlepinguga määratud palgad	2,1	2,3	2,4	2,1	2,5	2,0	2,3
Tööjõukulu tunnis kokku	2,4	2,4	2,6	2,4	2,2	2,2	.
Hüvitis töötaja kohta	1,8	2,2	2,5	2,3	1,8	2,5	.
<i>Memokirjed:</i>							
Tööviljakus	0,8	1,5	1,4	1,3	1,8	1,8	.
Tööjõu erikulud	1,0	0,7	1,1	1,1	0,0	0,7	.

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

3.3 TÖÖJÕUKULUDE NÄITAJAD

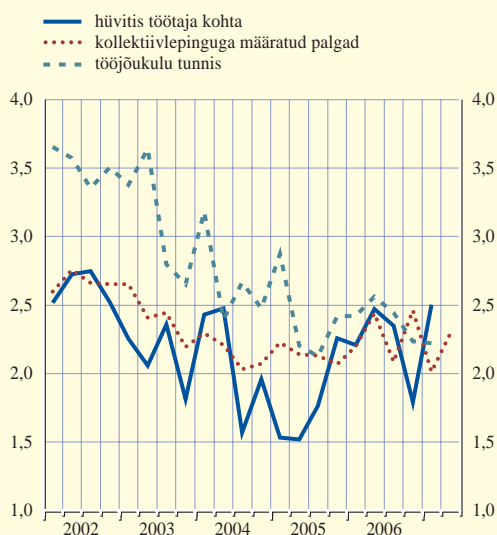
2007. aasta teise kvartalini kättesaadavate andmete põhjal võib öelda, et tööjõukulude näitajad annavad tunnistust jätkuvalt tagasihoidlikust palkade arengust, hoolimata teatud tegurite põhjustatud mõningasest ajutisest volatiilsusest (vt tabelit 7).

2007. aasta teises kvartalis kasvasid kollektiivlepinguga määratud palgad euroalal aasta arvestuses 2,3%, võrreldes 2,0%ga eelmises kvartalis (vt joonist 41). See tõus oli suuresti tingitud mais tehtud märkimisväärsest ühekordsest maksest Saksamaa metallitööstuses. Seda hinnangut tuleb siiski täiendada teiste tööjõukulude näitajatega, mida ei ole 2007. aasta teise kvartali kohta veel avaldatud.

Tunnis arvestatava tööjõukulu aastakasv püsis euroalal 2007. aasta esimeses kvartalis muutumatuks 2,2% tasemel, peegeldades eelkõige märkimisväärset langust Saksamaal, samas kui teiste riikide

Joonis 41. Valikulised tööjõukulude näitajad

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat, riiklikud andmed ja EKP arvutused.

kasvumäärad pisut tõusid. Töötaja kohta makstava hüvitise aastakasv tõusis 2007. aasta esimeses kvartalis 2,5%ni, võrreldes 1,8%ga 2006. aasta neljandas kvartalis. Seda võib suuresti põhjendada teatud ajutiste muutustega Itaalia avalikus sektoris ning pideva palgakasvuga Itaalia ja Prantsusmaa ettevõtlussektoris. Koos üldjoontes muutumatuks püsinud tööviljakuse kasvuga tõi töötaja kohta makstava hüvitise aastase kasvumäära suurenemine kaasa tööjõu erikulude aastakasvu tõusu 0,7%ni esimeses kvartalis.

Kui vaadata olemasolevaid andmeid majandussektorite kaupa, võis 2007. aasta esimeses kvartalis töötaja kohta makstava hüvitise mõningast tõusu täheldada kõigis peamistes majandussektorites (vt joonist 42), eriti aga ehitussektoris ja turuteenuste sektoris, kus nimetatud kvartalis märgiti ka tööviljakuse kasvu. Seevastu tunnis arvestatava tööjõukulu kasv püsis tööstussektoris

esimeses kvartalis muutumatuna ning alanes ehitussektoris ja vähemal määral ka turuteenuste sektoris. See võib olla tingitud töötundide arvu suurenemisest, eeskätt ehitussektoris.

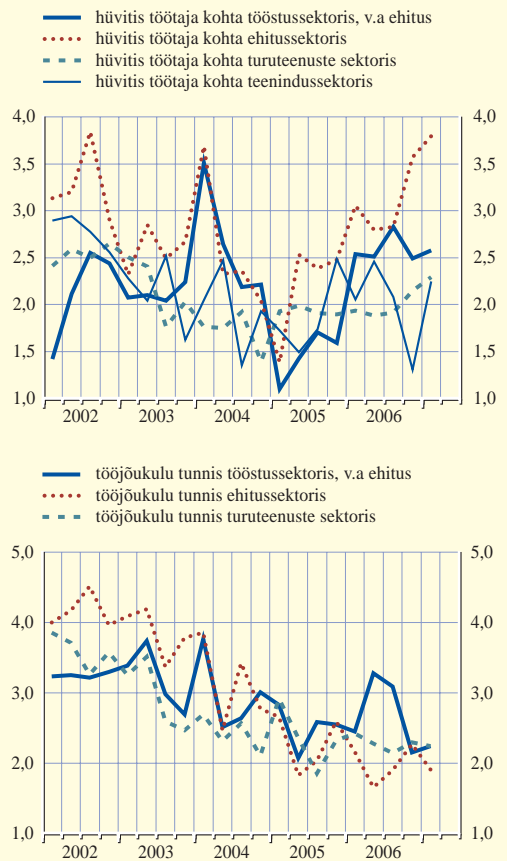
3.4 INFLATSIOONIVÄLJAVADE

Aastast ÜTHI-inflatsiooni mõjutab lühema aja jooksul endiselt tugevalt möödunud aastal täheldatud energiahindade volatiilsus. Kui energia-komponendist tulenevad baasefektid vähendasid ÜTHI-inflatsiooni 2007. aasta esimesel poolel, siis eelolevatel kuudel peaksid need ÜTHI-koguinflatsiooni eeldatavasti tõstma. Lisaks viitavad esialgsed andmed võimalikule toiduainete hindade kallinemisele eelolevatel kuudel.

EKP ekspertide värskeimas makromajanduslikus ettevaates euroala kohta eeldatakse, et keskmine aastane ÜTHI-inflatsioon püsib 2007. aastal vahemikus 1,9–2,1% ja 2008. aastal vahemikus 1,5–2,5% (vt taustinfot „EKP ekspertide makromajanduslik ettevaade euroala kohta”). Seda väljavaadet ohustavad jätkuvalt mitmesugused hinnatõusuriskid. Euroalasiseselt on riskid seotud eelkõige kaudsete maksude tõusuga. Peale selle võib palgadünaamika olla pingestuvate tööturutingimuste tõttu oodatust suurem. Uuringutes üha sagedamini mureallikana mainitud tööjõupuudus nii tööstus- kui ka teenindussektoris viitab tõepoolest sellele, et varem mitmesugustes tööjõukulude näitajates täheldatud palkade tagasihoidlik areng ei pruugi jätkuda. Kui tarbimine püsib suur ja tootmisvõimsuse rakendusaste kõrge, võivad nõudlusurved parandada ka ettevõtete hinnakujunduspoliitikat, eriti väiksema konkurentsiga turusegmentides, ning viia selleni, et tootmisahela hinnasurved võivad oodatust rohkem avalduda tarbijahindades. Euroalast väljaspool võib aastast ÜTHI-inflatsiooni mõjutada naftahinna ja põllumajandustoodete hindade edasine tõus.

Joonis 42. Tööjõukulude muutused majandussektorite lõikes

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

4. TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Vaatamata SKP reaalkasvu aeglustumisele 2007. aasta teises kvartalis (Eurostati värskema hinnangu kohaselt oli kasv teises kvartalis 0,3%) püsis majanduskasv 2007. aasta esimesel poolel üldjoontes kooskõlas potentsiaalse kasvumääraga. Viimased kättesaadavad näitajad kinnitavad, et euroala majandustegevus on jätkuvalt normaliseerumas ning eelmisel aastal registreeritud potentsiaali ületavad kasvumäärad alanevad. Värskemad andmed pakkumise kohta näitavad, et tööstus- ja ehitustoodangu kasv on aeglustunud, kuid teenindussektoris on see endiselt kiire ning tööturul valitsevad soodsad suundumused. Kooskõlas EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega euroala kohta ulatub SKP keskmine aastane reaalkasv 2007. aastal 2,2 kuni 2,8%ni ning jääb 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Majanduskasvu väljavaadet ohustavad langusriskid. Nimetatud langusriskid on seotud peamiselt võimaliku ulatuslikuma mõjuga, mis tuleneb finantsturgude riski jätkuvast ümberhindamisest, üleilmsest tasakaalustamatusest ja proteksionismisurve ning ka naftahinna ja toormehindade edasisest tõusust.

4.1 TOODANGU JA NÕUDLUSE ARENG

REAALNE SKP JA TARBIMISKOMPONENDID

Pärast möödunud aasta suurt majandusaktiivsust taandus majanduskasv käesoleva aasta esimesel poolel tasemele, mis on kooskõlas potentsiaalse kasvumääraga. Praeguse tõusu tingimustes on euroala SKP reaalkasvu peamiseks tõukejõuks seni olnud investeeringute suurenemine. Arvestades, et majanduskasv on nihkumas majandusliku tsükli lõppu, peaks ka tarbimine aja jooksul kasvama.

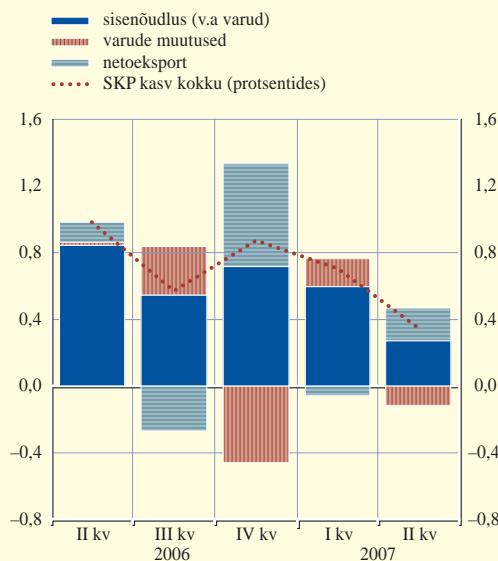
Kasvumäärade normaliseerumist kinnitavad ka Eurostati viimati avaldatud näitajad euroala rahvamajanduse arvepidamise kohta. Euroala reaalse SKP kvartaalse kasvutempo aeglustumist (teises kvartalis oli kasv 0,3%) tuleks vaadelda esimese kvartali 0,7% lise jõulise kasvu kontekstis (vt joonist 43). Eratarbimine, mis suurel määral seoses käibemaksu tõusuga Saksamaal püsis 2007. aasta esimeses kvartalis stabiilsena, kasvas teises kvartalis 0,5%. Investeeringud vähenesid 0,2%, võrreldes 2,0% lise märkimisväärse kasvuga esimeses kvartalis. Ehkki teises kvartalis tehtud investeeringute jaotust ei ole veel avaldatud, võib kättesaadava teabe põhjal arvata, et languse tingis peamiselt elamuehitusse tehtud investeeringute vähenemine. Teises kvartalis toetasid SKP reaalkasvu ka netokaubandus ja -varud – vastavalt 0,1 ja 0,2 protsendipunkti. Värskemad andmed rahvamajanduse arvepidamise kohta kinnitavad, et euroala majanduskasv püsis aasta esimesel poolel üldiselt kiire, ehkki on eelmise aastaga võrreldes pisut aeglustunud.

SEKTORITE TOODANG JA TÖÖSTUSTOODANG

Kui 2006. aastal kiirendas SKP arengut peamiselt tempokas kasv tööstussektoris, siis käesoleval aastal avaldab suurimat mõju teenindussektor.

Joonis 43. SKP reaalkasv ja selle komponendid

(kvartaalne kasvumäär ja kvartaalne osakaal protsendipunktides; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

Tööstussektori lisandväärtuse kasv, mis kajastab osaliselt investeeringute kasvu 2005. aastal, on alates 2006. aasta algusest olnud tempokam kui teenindussektoris. Euroala majandustegevuse normaliseerumise ja eratarbimise järkjärgulise taaselavnemise kontekstis jätkub teenindussektoris lisandväärtuse jõuline kasv. Tööstussektoris on see samal ajal aeglustumas. Vastavalt Eurostati esialgsele hinnangule rahvamajanduse arvepidamise kohta oli teenindussektori osa euroala kogulisandväärtuse kasvus 2007. aasta teises kvartalis 0,5 protsendipunkti, võrreldes 0,4 protsendipunktiga esimeses kvartalis. Kasv tööstussektoris, mis toetas euroala kogulisandväärtuse kasvu märkimisväärselt (0,4 protsendipunkti võrra) 2007. aasta esimeses kvartalis, aeglustus teises kvartalis ning ei mõjutanud sel ajal enam oluliselt euroala vastavat kogunäitajat.

Seda hinnangut kinnitavad andmed tööstustoodangu kohta. Tööstustoodangu kasv (v.a ehitus) oli 2007. aasta esimeses kvartalis 0,8% ning vähenes siis teises kvartalis 0,3%ni. Sama suundumus iseloomustab kõiki tööstuse põhirühmi; ainsaks erandiks on energiasektor, kus eelmiste kvartalitega võrreldes on kasv jõuliselt elavnenud (vt joonist 44). Uute tööstustellimuste maht (v.a rasketranspordivahendid) kasvas 2007. aasta teises kvartalis võrreldes eelmise kvartaliga 1,9%, kusjuures esimeses kvartalis oli kasv 2,2%. Pikemas perspektiivis on tööstustoodangu kasv, mis hakkas 2005. aasta alguses jõuliselt kiirenema ja saavutas kõrgeima taseme 2006. aasta suvel, muutunud mõõdukamaks, püsidis siiski dünaamiline. Ehitustoodang on alates 2006. aasta algusest oluliselt suurenenud. Ilmastikuolude tõttu, mida ei ole hooajalisel kohandamisel piisavalt arvesse võetud, on selles hiljuti siiski esinenud teatavat kõikumist ning 2007. aasta teises kvartalis vähenes ehitustoodang 0,3%, võrreldes 1,5% kasvuga esimeses kvartalis. Ehitussektori viimase aja arengut on mõjutanud ka hoogne elamuehitustegevus Saksamaal 2006. aasta lõpus, mille eesmärk oli ennetada käibemaksumäära tõusu 2007. aasta jaanuaris. Ehitustoodang vähenes 2007. aasta esimesel poolel ka mõnedes teistes riikides, näiteks Belgias, Hispaanias ja Prantsusmaal.

TÖÖSTUS- JA TEENINDUSSEKTORI UURINGUTE ANDMED

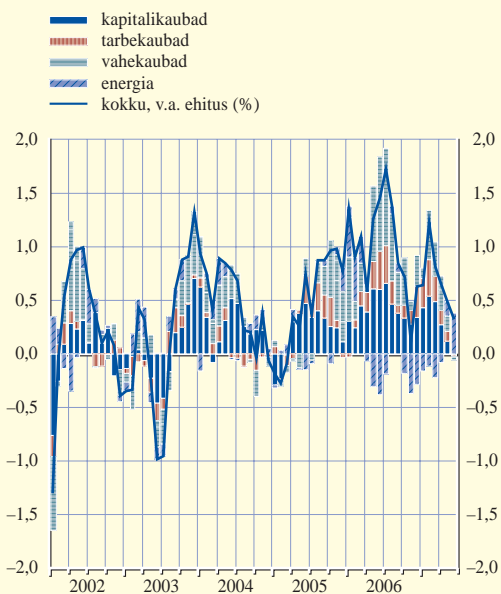
Alates 2006. aasta suvest on uuringunäitajad kinnitanud, et euroala majandustegevus normaliseerub jätkuvalt ning varem registreeritud potentsiaali ületavad kasvumäärad alanevad.

Viimase 15 kuu vältel on uuringuandmed pidevalt osutanud kasvu teatavale aeglustumisele tööstussektoris ja samal ajal jõulisele kasvule teenindussektoris. Kuni 2007. aasta augustini kättesaadavad näitajad püsivad siiski kõrged, näidates, et tempokas kasv kandub üle ka kolmandasse kvartalisse.

Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringute kohaselt püsis tööstussektori kindlustunde näitaja augustis stabiilsena ning töötleva tööstuse ostujuhtide indeks langes mõnevõrra veelgi

Joonis 44. Tööstustoodangu kasv ja selle komponendid

(kasvumäär ja osakaal protsendipunktes; kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Esitatud andmed arvutatakse kolme kuu libisevate keskmistena varasema kolme kuu vastava keskmise suhtes.

(vt joonist 45). Teenindussektori osas alanesid augustis veidi nii komisjoni kindlustunde näitaja kui ka ostujuhtide äritegevuse indeks. Alates 2007. aasta algusest on uuringud näidanud, et kasv tööstussektoris muutub mõõdukamaks, samal ajal kui teenindussektori kindlustunde näitaja on jäänud üldjoontes samaks.

KODUMAJAPIDAMISTE KULUTUSTE NÄITAJAD

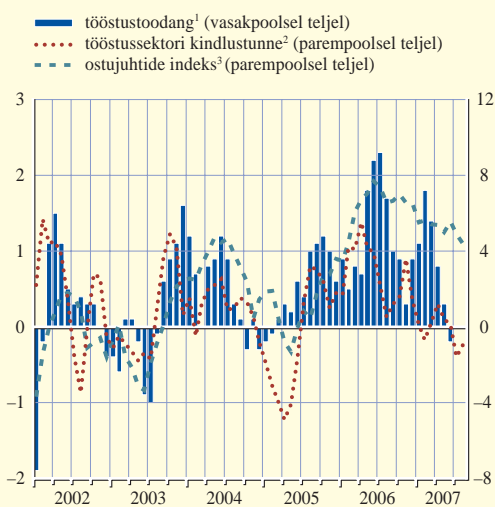
Kooskõlas kasutatava tulu arenguga ja tööturutingimuste paranemisega peaks eratarbimine euroalal jätkuvalt suurenema.

Kodumajapidamiste kulutusi käsitlevad värskemad andmed kinnitavad eratarbimise kasvu järkjärgulist elavnemist pärast 2007. aasta esimese kvartali madalseisu, mida mõjutas käibemaksumäärä tõus Saksamaal. Pärast stabiliseerumist aasta esimeses kvartalis kasvas euroala eratarbimine teises kvartalis 0,5%. Kätesaadavate andmete kohaselt toimus kasv teises kvartalis peamiselt kaubandussektoris (v.a jaekaubandus); olukord jaemüügisektoris püsis nii esimeses kui ka teises kvartalis peaaegu muutumatuna. Uute registreeritud sõiduautode arv kasvas teises kvartalis mõnevõrra pärast eelmises kvartalis toimunud 3,5% list langust.

Eratarbimise positiivset väljavaadet toetab tarbijate kindlustunde areng (vt joonist 46). Euroopa Komisjoni uuringuga selgitati välja, et euroala riikide tarbijate kindlustunne hakkas paranema 2005. aasta keskel ning on püsinud pikaajalisest keskmisest näitajast kõrgemal alates 2006. aasta keskpaigast. Vaatamata vähesele langusele viimase nelja kuu vältel püsis tarbijate kindlustunne augustis siiski 2000. aastal saavutatud kõrgeima taseme lähedal. Ka jaekaubandussektori kindlustunde näitaja, mis annab ülevaate jaemüüjate kindlustunde arengust, paranes augustis

Joonis 45. Tööstustoodang, tööstussektori kindlustunne ja ostujuhtide indeks

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud, NTC Economics ja EKP arvutused.

Märkus. Kõik read viitavad töötlevale tööstusele

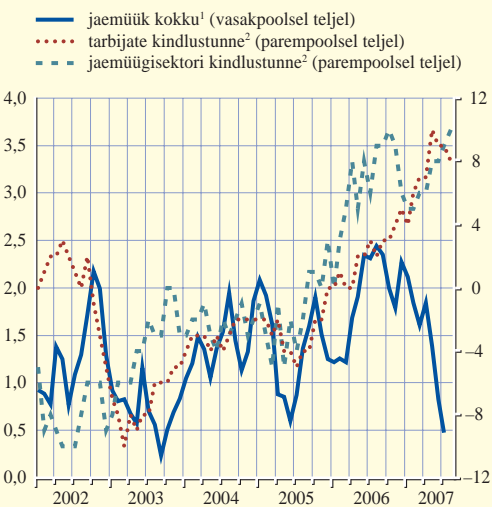
¹ Protsentuaalne muutus kolme kuu arvestuses.

² Protsentide saldo; muutused võrreldes eelmise kolme kuuga.

³ Ostujuhtide indeks; 50punktise indeksi lähed.

Joonis 46. Jaemüük ning jaekaubandussektori ja kodumajapidamiste kindlustunne

(kuised andmed)

Allikad: Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud ning Eurostat.

¹ Aastane muutus protsentides; kolme kuu libisevad keskmised; tööpäevade arvuga kohandatud.

² Protsentide saldo; sesoonselt ja keskvärtusega kohandatud. Prantsusmaa küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused tarbijate kindlustunde osas alates 2004. aasta jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

veelgi ja püsib varasemate aegadega võrreldes kõrgel tasemel.

4.2 TÖÖTURG

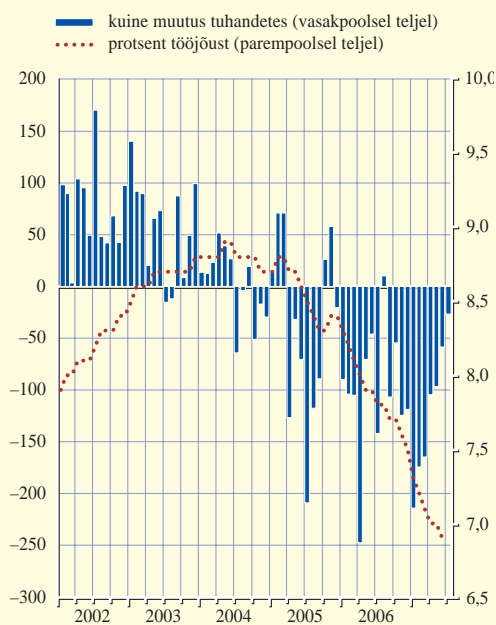
Euroala tööturu olukord on viimastel aastatel märgatavalt paranenud ning seda soodsat suundumust kinnitavad ka värskemad kättesaadavad andmed. Tööhõivega seotud ootused on endiselt suured, kinnitades hinnangut, et tööturuväljavaated on soodsad. Uuringunäitajate kohaselt esineb tööturutingimustes endiselt teatavat jäikust.

TÖÖPUUDUS

Tööpuudus euroalal on alates 2004. aasta keskpaigast pidevalt vähenenud. 2007. aasta juulis püsis see stabiilsena 6,9% tasemel (vt joonist 47). Sellist näitajat ei ole euroalal registreeritud alates 1980. aastate algusest. Juulis vähenes töötute arv 27 000 võrra, mis on oluliselt vähem kui aasta esimese kolme kuu alusel arvatud keskmine kuine näitaja (184 000).

Joonis 47. Tööpuudus

(kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

Allikas: Eurostat.

Uringuandmed tootmispiirangute kohta tööstussektoris näitavad, et 2007. aasta kolmanda kvartali alguses muutus tööjõupuudus teravamaks, kuid ei ulatunud siiski 2000. aasta lõpus registreeritud äärmuslikult kõrge tasemeni. Ehkki varasemad andmed teenindussektori kohta on piiratumad, võib öelda, et alates 2006. aasta keskpaigast on Euroopa Komisjoni uuringule vastanud osutanud üha sagedamini asjaolule, et tööjõupuudus mõjub pärssivalt tootmisele.

Tabel 8. Hõive kasv

(muutus protsentides võrreldes eelmise perioodiga; sesoonselt kohandatud)

	Aastased määrad		Kvartaalsed määrad				
	2005	2006	2006 I kv	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv
Kogu majandus	0,8	1,4	0,5	0,5	0,2	0,3	0,4
<i>millest:</i>							
Põllumajandus ja kalandus	-1,4	-0,4	0,1	0,7	-2,0	-0,5	-0,2
Tööstus	-0,1	0,7	0,1	0,3	0,2	0,4	0,3
V.a ehitus	-1,3	-0,2	-0,1	0,2	0,0	-0,1	-0,1
Ehitus	2,7	2,8	0,6	0,7	0,9	1,7	1,1
Teenused	1,3	1,8	0,7	0,5	0,4	0,3	0,5
Kaubandus ja transport	0,6	1,2	0,6	0,5	0,0	0,3	0,4
Rahandus ja äri	2,1	3,5	0,9	0,9	1,0	0,8	0,9
Avalik haldus ¹	1,4	1,4	0,7	0,3	0,3	0,0	0,3

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Sisaldab ka haridust, tervishoidu ja muid teenuseid.

HÕIVE

2006. aastal kiirenes tööhõive kasv 2005. aastaga võrreldes märkimisväärselt (vt tabelit 8) ning kättesaadav teave kinnitab selle soodsat arengut alates 2007. aasta algusest.

Tööhõive viimase aasta areng kajastab kahe teguri koostoimet. Esiteks peegeldub selles lisandväärtuse kasvu sektoriline iseloom, arvestades, et tööstussektoris kasvas tööhõive kiiremini kui teenindussektoris. Teiseks kajastab tööhõive olukord erinevusi tööviljakuse kasvus, pidades silmas, et tööhõive kasv on olnud kiirem teenindussektoris, kus tööviljakuse kasv jäi alla tööstussektori omale. Üldiselt on euroala tööturu olukord viimastel aastatel märgatavalt paranenud (vt taustinfot 8).

Taustinfo 8

EUROALA HÕIVE KASV 2006. AASTAL ROHKEM TASAKAALUS

Euroala tööturu olukord on viimaste aastate jooksul selgelt paranenud. 2006. aastal suurenes hõive pärast aastatepikkust tagasihoidlikku kasvu iseäranis jõudsalt, tõustes 1,4%ni, mis on alates suurim näitaja 2001. aastast. Hõive positiivne areng on tingitud tööpuuduse märgatava alanemise 7,5%ni 2006. aasta lõpuks (sellisel tasemel oli tööpuuduse määr viimati 1980ndate alguses), hoolimata sellest, et samal ajal kasvas ka tööhõive määr.

Käesolev taustinfo võtab kokku euroala 2006. aasta hõive kasvu iseärasused, arvestades ELi viimases tööjõu-uuringus (EU Labour Force Survey) kasutatud jaotust vanuse, soo, kvalifikatsiooni, töölepingu liigi ja sektori kaupa.¹ Analüüs näitab, et võrreldes eelnevate aastatega oli hõive areng euroalal aastal 2006 tervikuna vanuse, soo ja kvalifikatsiooni lõikes ühtlasemalt jaotunud. Samuti kasvas märkimisväärselt alaliste ja täistööajaga töökohtade arv. Lisaks täheldati, et madala kvalifikatsiooniga tööliste hõive ei langenud enam. Need arengusuundumused viitavad sellele, et lisaks tööturgudel rakendatud struktuurireformide positiivsele mõjule – mis teatud rühmade puhul ilmnes juba varasematel aastatel – on ettevõtete suurenenud kindlustunne majandustegevuse jätkusuutlikkuse suhtes avaldanud soodsat mõju töökohtade loomisele 2006. aastal.

Hõive areng soo-, vanuse- ja kvalifikatsioonirühmade kaupa

Kuigi naiste hõive suurenes eelmisel aastal veelgi ning moodustab ikka veel enamiku kogu hõive kasvust, tõusis ka meeste hõive osakaal 2006. aastal märgatavalt (vt joonist A1). Ajavahemikul 2003–2005 oli naiste panus hõive kogukasvu keskmiselt 0,6 protsendipunkti, samas kui meeste vastav näitaja oli üksnes 0,05 protsendipunkti. 2006. aastal tõusis meeste panus hõive kogukasvu 0,6 protsendipunkti, mis on naiste 0,8 protsendipunktile lähemal. Enamiku meeste panusest hõive kasvu andis küll parimas tööeas vanuserühm (25–54), kuid hõive elavnes siiski kõigis meeste vanuserühmades.

Kui käsitleda hõive arengut kvalifikatsiooni kategoorias (kasutades kõrgeimat saavutatud haridustaset ligikaudse näitajana), ilmneb, et 2006. aastal oli areng kvalifikatsioonikategooriate lõikes ühtlasem kui eelneval kolmel aastal (vt joonist A2). Kõigi kvalifikatsioonirühmade panus hõive kasvu oli positiivne. Keskmise ja kõrge kvalifikatsiooniga töötajate panus hõive kasvu oli ajavahemikul 2003–

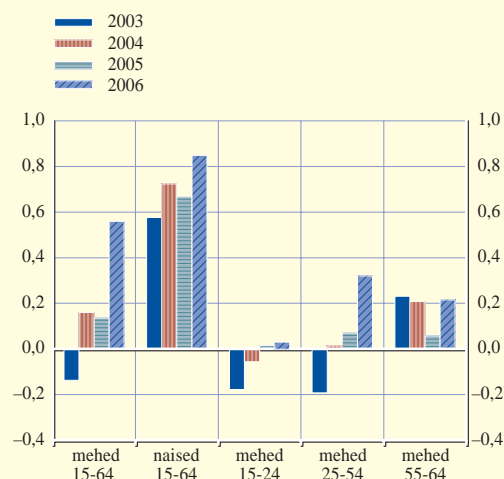
¹ Arvestades asjaolu, et riikide tasandil kogutud andmed annavad hõive praeguse arengu kohta usaldusväärsema pildi, kuivõrd mõne euroala riigi tööjõu-uuringute metoodikat on muudetud, põhineb siinkohal kasutatud hõive struktuur Euroopa Liidu tööjõu-uuringutel. Erinevate rühmade jaotust on hiljem rakendatud riikide tasandil kogutud andmetele.

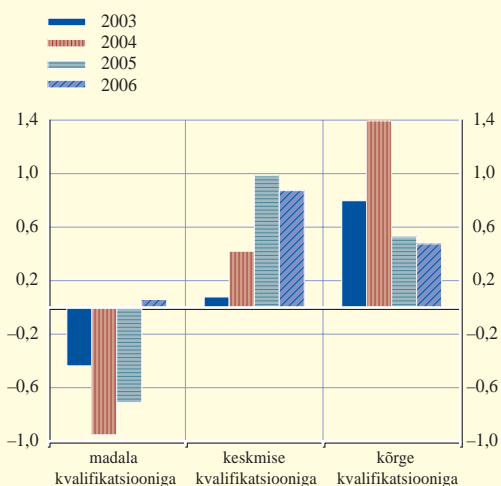
Joonis A. Tööhõive areng kategooriate kaupa aastatel 2003 kuni 2006

(panused tööhõive kasvu protsendipunktides)

1 Soo ja vanuse järgi

2 Kvalifikatsiooni järgi

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

2005 ühtlaselt positiivne ning moodustas jätkuvalt enamiku kasvust 2006. aastal. Ka madala kvalifikatsiooniga töötajate hõive areng, mis eelnevatel aastatel oli ainsana negatiivne, muutus positiivseks. Üldiselt paistab, et hõive kasv oli 2006. aastal soo-, vanuse- ja kvalifikatsioonirühmade lõikes ühtlasem kui varasematel aastatel ning enamiku rühmade panus kasvu oli positiivne.

Hõive areng töölepingu liigi alusel

Seoses hõive kasvu struktuuriga eri liiki töölepingute alusel on joonisel B1 võrreldud alaliste ja ajutiste ning täis- ja osalise tööajaga töökohtade osakaalu hõive kasvus. Ka siin muutus 2006. aastal hõive kasv ühtlasemaks. Pärast paariaastast langusperioodi kasvas hõive nii alaliste kui ka täistööajaga töökohtadel, samas kui ajutiste ja osalise tööajaga töötajate arvu pidev kasv aeglustus. Ajutiste töökohtade panus, mis ajavahemikul 2004–2005 moodustas peaaegu kogu hõive kasvu, oli 2006. aastal sama suur kui alaliste töökohtade oma (vastavalt 0,7 ja 0,8 protsendipunkti). Samasugune pilt avaneb siis, kui võrrelda osalise ja täistööajaga töökohti. Alaliste ja täistööajaga töökohtade üha kasvav osa näitab seda, et muudatused hõive kasvus 2006. aastal puudutavad erinevaid töökategoriaid.

Positiivseid arengutendentse täheldati üldjuhul ka kõigis sektorites. Märkimisväärsem areng 2006. aastal toimus teenindussektoris, kus alaliste töökohtade arv kasvas tunduvalt, ning tööstussektoris, kus vastava näitaja kiire langus peatus (vt joonist B2). Ajutiste töökohtade arvu tõus 2006. aastal jätkus kõigis majandussektorites.

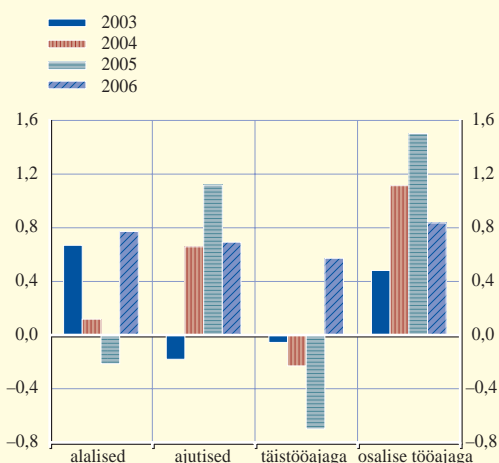
Pikaajalised suundumused ja väljavaated

Üldiselt võib täheldada, et 2006. aastal toimunud elavnemine mõningates tööturusektorites ei peatanud siiski naissoost ja vanemate töötajate osakaalu jätkuvat kasvu hõives ega ka ajutiste ja

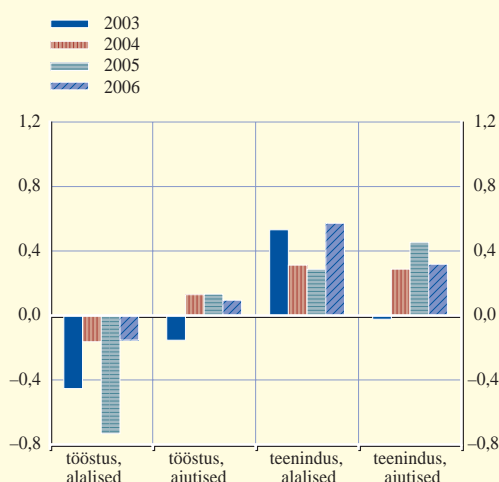
Joonis B. Tööhõive areng töölepingu liigi kaupa aastatel 2003 kuni 2006

(panused tööhõive kasvu protsendipunktides)

1 Alalised vs ajutised ning täistööajaga vs osalise tööajaga ametikohad

2 Alalised vs ajutised ametikohad sektorite kaupa

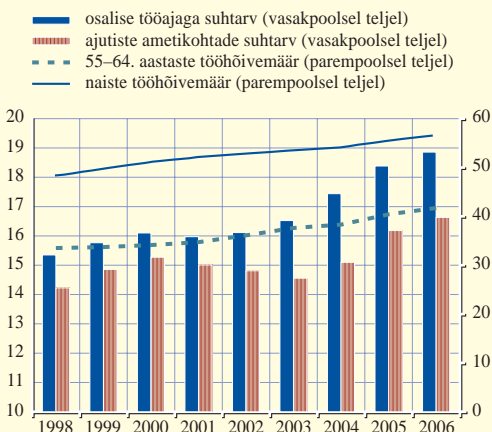

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused

osalise tööajaga töökohtade osatähtsuse suurenemist (vt joonist C). Positiivsed suundumused nendes tööturusektorites võib osaliselt kanda eelnevate tööturureformide² arvele, mis näitab, et selliseid reforme tuleks ka edaspidi jätkata.

Joonis C. Naiste ja eakama põlvkonna töötajate tööhõive ning ajutiste ja osalise tööajaga ametikohtade suhtarv

(protsentides)

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.
Märkus. Tööhõive määr = tööhõive / antud kategooria rahvaarv.
Ajutise (osalise tööajaga) tööhõive suhtarv = ajutiselt (osalise tööajaga) töötavate inimeste arv / töötavate inimeste koguarv.

² Lisateavet vt 2007. aasta jaanuari kuubülletääni artiklist „Developments in the structural features of the euro area labour market over the last decade”.

Hõivega seotud ootused on alates 2005. aasta keskpaigast pidevalt paranenud (vt joonist 48). Praeguse seisuga on kättesaadavad nii Euroopa Komisjoni uuringud tööhõiveootuste kohta kui ka ostujuhtide tööhõiveindeks, mis kinnitavad tööturu soodsaid väljavaateid ning osutavad euroala tööhõiveolukorra jätkuval paranemisele 2007. aasta kolmanda kvartali alguses.

4.3 MAJANDUSTEGEVUSEGA SEOTUD VÄLJAVAATED

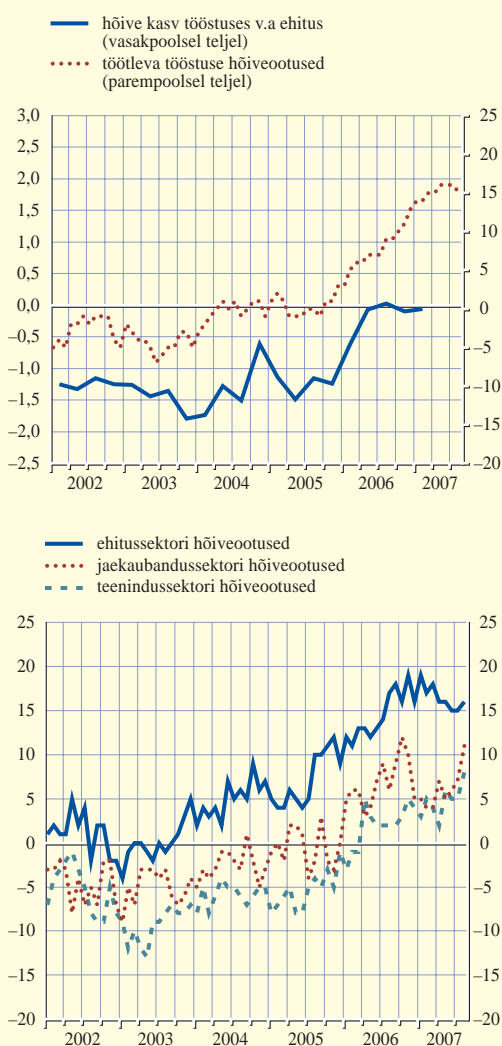
Olemasolevad andmed kinnitavad, et kiire majanduskasv euroalal jätkub. Euroala majanduse põhinäitajad – eelkõige ettevõtlussektori hea finantsolukord ja tugev tööturg – aitavad kaasa finantsturgudel esineva ebastabiilsuse sujuvale kõrvaldamisele. Kestvalt jõuline üleilmne majandustegevus edendab eksporti ja investeringuid euroalal. Kooskõlas kasutatava tulu arenguga ja tööhõivetingimuste paranemisega peaks ka tarbimine euroalal jätkuvalt suurenema.

Selle hinnangu kohaselt prognoositakse eurosüsteemi ekspertide värskemais makromajanduslikus ettevaates euroala kohta, et SKP reaalkasv peaks 2007. aastal jääma vahemikku 2,2–2,8% ning ulatuma 2008. aastal 1,8–2,8%ni (vt taustinfot 9).

Seda soodsat väljavaadet ohustavad siiski langusriskid. Nimetatud langusriskid on seotud peamiselt võimaliku ulatuslikuma mõjuga, mis tuleneb finantsturgude riski jätkuvast ümberhindamisest, üleilmsest tasakaalustamatusest ja protektsionismisurvest ning ka naftahinna ja toormehindade edasisest tõusust.

Joonis 48. Hõive kasv ja hõiveootused

(aastane muutus protsentides; protsentide saldo; sesoonselt kohandatud)

Allikad: Eurostat, Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringud.
Märkus. Protsentide saldo on keskväärusega kohandatud.

Taustinfo 9

EKP EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

EKP eksperdid on kuni 24. augustini 2007 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ SKP keskmine aastane reaalkasv peaks 2007. aastal jääma vahemikku 2,2–2,8% ja ulatuma 2008. aastal 1,8–2,8%ni. Ühtlustatud tarbija-hinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2007. aastal ettevaate kohaselt 1,9–2,1% ja 2008. aastal 1,5–2,5%.

Tehnilised eeldused intressimäärade, vahetuskursside, naftahinna ja eelarvepoliitika kohta

Tehnilised eeldused intressimäärade ning nafta ja muude toorainete (v.a energia) hinna suhtes põhinevad turgude ootustel seisuga 14. august 2007. Kolme kuu EURIBORina mõõdetavate lühiajaliste intressimäärade puhul põhinevad turgude ootused forvardtehingute intressimääradel, andes läbilõike tulukõverast sama kuupäeva seisuga. Nende eelduste kohaselt peaksid lühiajalised intressimäärad püsima 2007. aastal keskmiselt 4,3% ja 2008. aastal ligikaudu 4,5% tasemel. Turgude ootuste kohaselt peaks riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal olema augusti keskpaigas registreeritud 4,5% lähedal. Põhiprognoos sisaldab ka eeldust, et pankade laenuintressimäärade ja lühiajaliste intressimäärade vahe kasvab ettevaateperioodil mõnevõrra, kajastades hiljutist kõrgendatud riskiteadlikkust finantsturgudel. 14. augustil lõppenud kahepäevase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 68,1 USD 2007. aastal ja 71,9 USD 2008. aastal. Muude toorainete (v.a energia) hinnad (USA dollarites) peaksid tõusma keskmiselt 20,0% 2007. aastal ja 5,7% 2008. aastal.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna 14. augustile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurs püsima tasemel 1,37 ning euro efektiivne vahetuskurs peaks olema 2007. aastal ligikaudu 3,1% kõrgem kui 2006. aastal ning 2008. aastal 0,5% kõrgem kui 2007. aasta keskmine.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad kõiki majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

Eeldused rahvusvahelise keskkonna kohta

Euroala väliskeskond peaks ettevaateperioodil jääma soodsaks. Kui SKP reaalkasv Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis peaks võrreldes viimaste aastatega veidi aeglustuma, siis arenevas Aasias on see arvatavasti maailmamajanduse keskmisest tasemest oluliselt kiirem. Enamikus suurtes riikides peaks kasv püsima samuti dünaamiline.

¹ EKP ekspertide ettevaade täiendab eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikku ettevaadet, mille EKP ja euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid koostavad kaks korda aastas. Ettevaate koostamisel kasutatavad meetodid on kooskõlas eurosüsteemi ekspertide ettevaate koostamisel kasutatavate meetoditega, mida kirjeldatakse EKP 2001. aasta juunis avaldatud juhendis „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele. Finantsturgude arengut silmas pidades on käesoleva ettevaatega seotud ebakindlus tavapärasest eeldatavasti suurem.

Tabel A. Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1,2}

	2006	2007	2008
ÜTHI	2,2	1,9–2,1	1,5–2,5
Reaalne SKP	2,9	2,2–2,8	1,8–2,8
Eratarbimine	1,9	1,4–1,8	1,5–2,7
Valitsussektori tarbimine	1,9	1,3–2,3	1,2–2,2
Kapitali kogumahutus põhivarasse	5,2	3,6–5,2	1,4–4,6
Eksport (kaubad ja teenused)	8,2	4,6–7,4	3,9–7,1
Import (kaubad ja teenused)	7,9	3,7–6,7	3,6–7,0

¹ Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi kohandatud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

² Alates 2006. aastast hõlmavad esitatud näitajad ka Sloveeniat. Erandiks on ÜTHI, milles Sloveeniat võetakse arvesse alates 2007. aastast. 2007. aasta septembri ettevaade kaasab 2008. aasta hinnangutesse euroala kohta esmakordselt Küprose ja Malta. Protsentides väljendatud muutused 2008. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Küpros ja Malta on kaasatud nii 2007. kui ka 2008. aastal. Küprose, Malta ja Sloveenia osakaal euroala SKPs on vastavalt ligikaudu 0,2%, 0,1% ja 0,3%.

Kokkuvõttes peaks SKP aastane reaalkasv väljaspool euroala olema 2007. aastal keskmiselt 5,6% ja 2008. aastal 5,3%. Euroalaväliste eksporditurgude kasvutempo ulatub ettevaate kohaselt 5,5%ni 2007. aastal ja 6,9%ni 2008. aastal.

SKP reaalkasvu ettevaade

Eurostati esialgse hinnangu kohaselt kasvas euroala reaalne SKP 2007. aasta teises kvartalis 0,3%, võrreldes 0,7%ga käesoleva aasta esimeses kvartalis. Ettevaateperioodil peaks SKP reaalkasv kvartalis jääma ligikaudu 0,5–0,6% tasemele. Sellest lähtudes peaks SKP keskmine aastane reaalkasv ulatuma ettevaate kohaselt 2,2–2,8%ni 2007. aastal ja 1,8–2,8%ni 2008. aastal. Majandustegevust toetab jätkuvalt ekspordikasv, sest välisnõudlus peaks endiselt suhteliselt kiiresti suurenema. Ekspordi jõuline kasv ja suurenevad kasumid peaksid soodustama investeringute mahu tõusu, ehkki majandustsükli lõppedes ja rahastamistingimuste karmistudes nende kasvutempo tõenäoliselt aeglustub. Eratarbimise kasvu edendavad tõenäoliselt soodsad suundumused tööturul.

Hinna- ja kuluettevaated

ÜTHI keskmine kogukasv on 2007. aastal ettevaate kohaselt 1,9–2,1% ja jääb 2008. aastal vahemikku 1,5–2,5%. Naftafutuuride praegustest hindadest lähtuva naftahinda käsitleva eelduse kohaselt peaks energia- ja toorainehindade (v.a naftahinna) positiivne mõju tarbijahinna arengule jääma eelnevate aastatega võrreldes oluliselt väiksemaks. 2008. aastal ei tohiks kaudsed maksud ÜTHI kasvu mõjutada, võrreldes nende 0,5%lise panusega 2007. aastal. Samas põhineb ettevaade ootustel, et palgakasv kiireneb ettevaateperioodil mõnevõrra tempokamalt kui 2006. aastal. Tööviljakuse kasv peaks püsima üldjoontes stabiilsena, viidates tööjõu erikulude kasvu kiirenemisele. Suuremate tööjõu erikulude soodsat mõju pärsib siiski eeldus, et kasumimarginaalid kasvavad senisest vähemal määral.

Võrdlus 2007. aasta juuni ettevaatega

2007. aasta juuni kuubülletäänis avaldatud eurosüsteemi ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes peaks SKP reaalkasv jääma 2007. aastal veidi aeglasemaks, kajastades

mõnevõrra kõrgema naftahinna ja rangemate rahastamistingimuste mõju. 2008. aasta väärtusvahemikku ettevaade ei muuda.

2007. ja 2008. aastaks prognoositava ÜTHI aastakasvu uued väärtusvahemikud jäävad 2007. aasta juuni ettevaates esitatud väärtusvahemike piiresse.

Tabel B. Võrdlus 2007. aasta juuni ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2006	2007	2008
Reaalne SKP – juuni 2007	2,9	2,3–2,9	1,8–2,8
Reaalne SKP – september 2007	2,9	2,2–2,8	1,8–2,8
ÜTHI – juuni 2007	2,2	1,8–2,2	1,4–2,6
ÜTHI – september 2007	2,2	1,9–2,1	1,5–2,5

5. EELARVEPOLIITILINE ARENG

Euroala eelarvepoliitiline väljavaade on kooskõlas varasemate eelarve tasakaalustamatuse järkjärgulise kahanemise prognoosidega üldiselt soodsa makromajandusliku keskkonna tingimustes. Uusimate andmete kohaselt valitseb mõnes riigis siiski tsüklilisest soodustava eelarvepoliitika lõdvenemise oht valitsussektori kulude kasvu ja/või rahastamata maksukärbete näol. Varasemad kogemused näitavad, et euroala valitsustel on piisavalt teadmisi, rakendamaks ettevaatlikke eelarvestrateegiaid ning kasutamaks praeguseid majanduslikult „häid aegu“ edusammude tegeviseks eelarve konsolideerimisel ja keskpika tähtajaga eelarve-eesmärkide saavutamiseks võimalikult kiiresti ning hiljemalt aastaks 2010. See peaks olema oluliseks puhvriks erakorraliste tulude kahanemise korral, jättes samas turvavaru, mis kompenseeriks tsüklilise positsiooni reaalses hindamisega seotud ebakindluse.

EELARVEPOLIITILINE ARENG JA VÄLJAVAATED AASTAKS 2007

Värskem euroala valitsussektori kvartaalne finantsstatistika vastab suuresti Euroopa Komisjoni ja teiste rahvusvaheliste institutsioonide 2007. aasta kevadel prognoositule, mille järgi valitsussektori eelarvepuudujääk kahaneb 2007. aastal veelgi. Kuigi 2007. aasta esimeses kvartali andmed euroala kohta näitavad esimesi märke tuludünaamika aeglustumisest, jätkus valitsussektori tulude kasv üldkokkuvõttes siiski kindlas tempos, ületades valitsussektori kulude kasvumäära (vt joonist 49). Viimased andmed kulude kohta hõlmavad ka ulatuslikke ajutiste kulude mõju 2006. aasta lõpus.

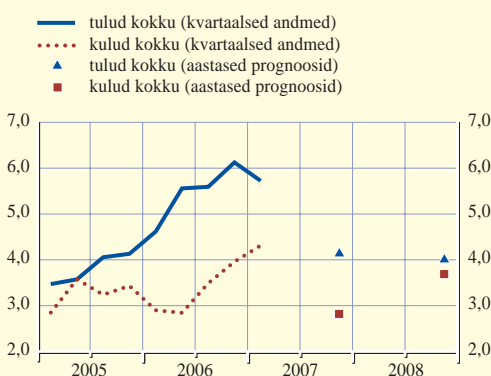
Enamik euroala riike näib hetkel olevat õigel teel, saavutamaks oma viimastes 2006. aasta lõpus ja 2007. aasta alguses uuendatud stabiilsusprogrammides seatud (mõnel juhul ebapiisavalt ambitsioonikad) eelarve-eesmärgid, hoolimata mõnes riigis aset leidnud kulude kõrvalekalletest ja maksukärbetest. See eelarveareng on eeldatavasti tingitud peamiselt soodsast makromajanduslikust keskkonnast, mis toetab jätkuvalt tõhusat tulude kogumist ja mõõdukat kulutuste kasvu. Prognoosi kohaselt tugevneb euroala eelarvepositsioon mõnevõrra esmase tsükliliselt kohandatud eelarve tasakaalu muutuste osas. Ajutist mõju kõrvale jättes jääks eelarvepositsioon aga suures plaanis neutraalseks. Ka euroala valitsussektori võlakoorumus jätkab kahanemist, mis väljendab esmase ülejäägi kasvu. Mis puudutab neid euroala riike, kus ülemäärane eelarvepuudujäägi menetlemine alles kestab, siis Itaalia valitsussektori eelarvepuudujääk langeb prognoosi järgi 2007. aastal vähem kui 3%ni SKPst, samas kui Portugalis jääb see sellest kontrollväärtusest suuremaks.

EELARVEKAVAD AASTAKS 2008 JA PÄRAST SEDA

Suurem osa euroala riike valmistab hetkel ette 2008. aasta eelarvekava ning uuendab oma keskpikki eesmärgi. Kuna aga eelarvekavade andmed ei ole veel lõplikud, siis võib praegu anda euroala riikide rahanduse väljavaadetele vaid esialgse hinnangu. Järgnev 2008. aasta eelarvekavade analüüs puudutab vaid suurimaid euroala riike.

Joonis 49. Valitsussektori kvartaalne finantsstatistika ja prognoosid

(aastased protsentuaalsed muutused)

Allikad: Eurostati ja riikide andmeteale tuginevad EKP arvutused, Euroopa Komisjon.

Märkus. Joonis näitab kogutulude ja -kulude arengut nelja kvartali libisevate summadena 2005. aasta esimesest kvartalist 2007. aasta esimese kvartalini, millele lisanduvad 2007. ja 2008. aasta prognoosid Euroopa Komisjoni 2007. aasta kevadprognooside põhjal.

Saksamaal avaldas rahandusministeerium juulis valitsuse eelarvekava ning kuulutas välja föderaalvalitsuse keskpika tähtajaga eelarve-eesmärgid ja valitsussektori eelarvetasakaalu ettevaate. Saksamaa valitsus vähendas ettevaates 2007. aasta valitsussektori eelarvepuudujääki 1,2%lt umbes 0,5%le SKPst. Rahandusministeeriumi hinnangul jääb valitsussektori eelarvepuudujääk 2008. aastal 0,5% tasemele SKPst ja väheneb 2009. aastal veidi 0–0,5% tasemele, jõuab keskpika tasakaalustatud eelarve eesmärgini aastal 2010 ning ülejäägini aastal 2011. Selle eelarvekava põhjal eeldatakse, et föderaalvalitsuse tulud ületavad möödunud 2007. aasta eelarvetulude kava tunduvalt nii aastal 2007 kui ka aastatel 2008–2010. Ligikaudu pool föderaalvalitsuse suurenenud tuludest kavandatakse puudujääkide ja võlgade kiirema vähendamise asemel kulutada. Viimased andmed näitavad 2007. ja 2008. aastaks paremaid eelarvetulemusi.

Prantsusmaal kuulutas uus valitsus juunis välja maksuvähenduste paketi. Valitsus hindab reformi negatiivset mõju maksutuludele 2007. aastal 0,1%le, 2008. aastal 0,6%le ning 2009. aastal 0,8%le SKPst. Maksusüsteemis kavandatakse ka edasisi muudatusi, kuid üksikasjad ja ajakava ei ole veel selgunud. Prantsusmaa valitsus prognoosib nüüd valitsussektori eelarvepuudujäägiks 2007. aastal 2,4% SKPst, mis aastal 2008 langeb 2,3%ni SKPst. Prantsusmaa keskpika tähtajaga tasakaalustatud eelarve eesmärki ei saavutata enne 2012. aastat. Juhul kui majanduskasv peaks ootusi ületama, püütakse seda siiski saavutada varem – võimalik, et aastaks 2010.

Itaalia valitsus esitas majandusliku ja rahandusliku planeerimise kava aastateks 2008–2011. See hõlmab ka mõju, mida avaldab eelnõu, mille kohaselt madalat pensioni saavatele inimesele, samuti peredele ja noortele eraldatakse 2007. aastal täiendavatest riiklikest vahenditest 0,4% ulatuses SKPst lisaraha. Tõenäoliselt on osa nendest kuludest struktuursed. Kava kohaselt finantseeritakse vaid osa nendest lisakulutustest oodatust suurematest tuludest. Kokkuvõttes seab valitsus nüüd 2007. aasta eesmärgiks eelarvepuudujäägi 2,5% SKPst, mis langeb 2008. aastal 2,2%ni ning 2009. aastal 1,5%ni. Selliste hetke-eesmärkide korral saavutatakse Itaalia keskpikk tasakaalustatud eelarve eesmärk alles aastaks 2011.

VAJADUS VÄLTIDA MINEVIKUS TEHTUD VIGU

Prægusel eelarveseisul on ühiseid jooni eelmise (1999.–2000. aasta) majanduskasvu perioodiga, sest taas näivad eelarvekavad ja -eesmärgid väljendavat ootust, et valitsussektori tulude hea laekumine võib jääda kestma. Ka 1999.–2000. aastal prognoositi üldiselt hea majandusliku ja rahapoliitilise väljavaate püsimist, mis omakorda julgustas valitsusi makse vähendada ja suurendama püsivaid kulutusi ilma kulusid ohjeldavaid struktuurimeetmeid neutraliseerimata. Tegelikult osutus aasta 2000 majanduskasvu osas pöördepunktiks, mis tõi kaasa valitsussektori tulude märkimisväärse vähenemise ja lisakulutuste vajaduse, mis omakorda halvendas euroala riikide rahandust tunduvalt. Käesolevaks hetkeks ei ole veel suudetud täies mahus korrektiive teha (vt tabelit 9).

Tabel 9. Valitsussektori eelarve tasakaalu määrad ja reaalne SKP kasv euroalal aastatel 2000 kuni 2002

Aasta	Prognoos (sügis 2000)			Tulem (kevad 2007)		
	Eelarve tasakaal	Tsükliliselt kohandatud esmane bilanss	Reaalne SKP	Eelarve tasakaal	Tsükliliselt kohandatud esmane bilanss	Reaalne SKP
2000	-0,7	3,4	3,5	-1,0	2,9	3,9
2001	-0,5	3,1	3,1	-1,9	1,2	1,9
2002	-0,4	3,2	3,0	-2,6	0,7	0,9

Allikas: Euroopa Komisjon, sügis 2000 ja kevad 2007.
Märkus. Näitajad on kohandatud vastavalt UMTS-müügist saadud tulule.

Praeguse positiivse majanduskeskkonna taustal on seetõttu äärmiselt oluline vältida minevikus tehtud vigu ning kõikidel euroala valitsustel tuleb rakendada 1999.–2000. aastal juhtunu käigus õpitut. Esiteks tuleks kasutada praegust võimalust eelarve tasakaalustamatuse kiireks kõrvaldamiseks, et saavutada tugev keskpika tähtajaga eelarveseisund. See võimaldab valitsustel lasta järgmise majanduslanguse ajal toimida automaatsetel tasakaalustusmehhanismidel, aga ka valmistuda vananeva elanikkonnaga kaasnevateks eelarvetagajärgedeks, vähendades valitsussektori võlga sobivas tempos. Teiseks ei tohiks valitsused rakendada ekspansiivset ja kaalutletud eelarvepoliitikat – ei väga püsivate rahastamata kulutuste ega ka maksukärbete näol. Minevikus tehtud vigade vältimiseks tuleks vähemalt saavutada 2007. aasta eelarve-eesmärgid, mis mõnes riigis ei ole kuigi ambitsioonikad. Samuti tuleks erakorralisi tuluseid rakendada täies mahus puudujääkide ja võlgade kiiremaks vähendamiseks. Mitmes riigis peaks 2008. aasta eelarvekava kajastama edasise konsolideerimise vajadust, pakkudes selleks välja konkreetsed meetmed puudujäägi vähendamiseks, ning seda soovitatavalt kulude poolelt. Riigid, mis vähendavad oma eelarvepoliitilise konsolideerimise kava ootamatult suure tulude kasvu tõttu, riskivad 1999.–2000. aastal toimunu kordumisega, mil ettevaatusabinõude puudumine viis kiiresti suure puudujäägini.

Täpsemalt peaksid riigid, kus esineb siiani ulatuslik puudujääk, andma oma parima, et viia see allapoole kontrollväärtust (3% SKPst) hiljemalt ECOFINi nõukogu seatud tähtajaks. Riikides, kus ulatuslikku puudujääki ei ole, kuid kus ei ole veel jõutud keskpika tähtajaga eelarve-eesmärgi saavutada, peaks eelarvekava tagama piisava arengu praegusel majanduslikult „hea ajal“, s.o vähemalt kokkuleppelise struktuurse konsolideerimise kontrollmäära (0,5% SKPst) ulatuses. Euroala riigid, kes on juba saavutanud oma keskpika tähtajaga eesmärgid, peaksid vältima ekspansiivset eelarvepoliitikat, mis võiks saavutatut ohustada ja tuua kaasa tsüklilisust suurendava eelarvepositsiooni.

Euroala rahandusministrid tunnustasid eespool toodud eelarvepoliitika juhiste asjakohasust 2007. aasta 20. aprilli eurosüsteemi riikide mitteametlikul kohtumisel Berliinis sõlmitud kokkuleppes. Nüüd on äärmiselt oluline, et seda kokkulepet rakendataks täies ulatuses ning et kõik riigid saavutaksid oma keskpika tähtajaga eesmärgi – stabiilse eelarvepositsiooni – võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt aastaks 2010.

Keskpikkade ja pikaajaliste kaalutluste järgi oleks otstarbekas viia ellu suuremahuline konsolideerimine, et tulla toime valitsussektori suure võlakooormuse, väikese potentsiaalse kasvu määra ja märkimisväärsete kaudsete kohustustega, mis on seotud rahvastiku vananemisega. Eelarvekavad aastaks 2008 ja pärast seda peaksid seega jätkuvalt kavandama konsolideerimist osana ulatuslikust keskpika tähtajaga strateegiast, mis tõhustab eelarvepoliitilist jätkusuutlikkust ja riigi rahandust. Kulukohustuste piiramine ja sotsiaalkindlustussüsteemide reformid ei peaks mitte ainult hõlbustama puudujäägi- ja võlaeesmärkide saavutamist, vaid võimaldama ka madalamat maksukoormust, mis soodustaks töötegemist, investeerimist ja innovatsiooni ning tootmistegurite efektiivset kasutust. Siit tuleneb ka järgmine ülesanne, s.o kuidas kõige paremini suurendada euroala riikide maksusüsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning seda ka mõnede ühtse maksumäära süsteemiga Kesk- ja Ida-Euroopa riikide kogemuste valguses (vt taustinfot 10).

Taustinfo 10

KESK- JA IDA-EUROOPA PROPORTSIONAALSED MAKSUMÄÄRAD

Üle 20 riigi maailmas, sh viis Kesk- ja Ida-Euroopa ELi liikmesriiki ja seitse ELi naaberriiki, on kasutusele võtnud nn proportsionaalse ehk ühetaolise maksu (esialgu kolm Balti riiki aastatel 1994–1995, millele järgnesid alates 2001. aastast teise lainena Venemaa, Serbia, Ukraina, Slovakkia, Gruusia, Rumeenia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Montenegro ja Albaania – vt tabelit). Ühetaolise maksu kontseptsiooni seostatakse tavaliselt Halli ja Rabushka¹ akadeemiliste töödega, mis käsitlevad ühtse maksumäära kasutamist nii üksikisiku kui ettevõtte sissetuleku puhul alates teatud künnisest või „miinimumsissetulekust”. Praktikast pole aga ükski eespool nimetatud riikidest proportsionaalset maksusüsteemi puhtal kujul rakendanud. Tegelikud maksureformid on kõrvale jätnud „üheainsa maksumäära” põhimõtte ning pannud aluse mitmetele erinevatele maksuskeemidele. Eelkõige erinevad need miinimumsissetuleku tasemelt, millest madalam summa ei kuulu maksustamisele, üksikisikule ja ettevõttele seadustega sätestatud tulumaksumäärade tasemelt ning maksubaasi määratluselt, näiteks seoses dividendide maksustamisega.

¹ Hall, R. E. ja Rabushka, A. (1983), „Low Tax, Simple Tax, Flat Tax” (New York: McGraw Hill); 1985, „The Flat Tax” (Stanford: Hoover Institution Press).

Proportsionaalsed maksumäärad valitud ELi liikmesriikides ja naaberriikides

Riik	Proportsionaalne maksumäär vastu võetud	Üksikisiku tulumaks (protsentides)			Ettevõtte tulumaks (protsentides)		
		Enne reformimist	Pärast reformimist	2007	Enne reformimist	Pärast reformimist	2007
Eesti	1994	16–33	26	22 ⁽¹⁾	35	26	22 ⁽¹⁾
Leedu	1994	18–33	33	27 ⁽²⁾	29	29	15
Läti	1995	25–10 ⁽³⁾	25	25	25	25	15
Venemaa	2001	12–30	13	13	15	35 ⁽⁴⁾	24
Serbia	2003	10–20	14	14	20	14	14
Ukraina	2004	10–40	13	15	30	25	25
Slovakkia	2004	10–38	19	19	25	19	19
Gruusia	2005	12–20	12	12	20	20	20
Rumeenia	2005	18–40	16	16	25	16	16
Makedoonia	2007	15–24	12	12 ⁽⁵⁾	15	12	12 ⁽⁵⁾
Montenegro	2007	16–24	15	15 ⁽⁶⁾	15–20	9	9
Albaania	2007	5–30	10	10 ⁽⁷⁾	20	10	10

Võrdlus kolme suurima euroala riigiga 2007. aastal

	Üksikisiku tulumaks (protsentides)	Ettevõtte tulumaks (protsentides)
Saksamaa	15–42	38,70 ⁽⁸⁾
Prantsusmaa	5,5–40	33,33
Itaalia	23–43	33

Allikad: Keen, M., Kim, Y. ja Varsano, R. (2006), „The „Flat Tax(es)”: Principles and Evidence”, RVF üldtoimetised WP/06/218; Nicodème, G. (2007), „Flat tax: Does one rate fit all?”, *Intereconomics: Review of European Economic Policy*, 42(3), 138–142; Euroopa Komisjoni andmebaas „Taxes in Europe”; Maailmapank; riikide rahandusministeeriumid; Rahvusvaheliste Kaubandussotsiatsioonide Liit. Märkus. Kaldkirjas: ELi-välised riigid.

⁽¹⁾ Vähendatakse 20%ni 2009. aastaks.

⁽²⁾ Vähendatakse 24%ni 2008. aastaks.

⁽³⁾ Regressiivne graafik.

⁽⁴⁾ Sisaldab 5%list maksu, mida nõuavad sisse kohalikud omavalitsused.

⁽⁵⁾ Vähendatakse 10%ni 2008. aastal.

⁽⁶⁾ Vähendatakse 9%ni 2010. aastaks.

⁽⁷⁾ Alates 1. juulist 2007.

⁽⁸⁾ Kogumäär, mis hõlmab 25%list nominaalmäära ning kohalikku kasumimaksu ja lisamakse; vähendatakse 29,83%ni 2008.aastal.

Käesolevas taustinfos vaadeldakse lähemalt peamisi teoreetilisi argumente, mis puudutavad proportsionaalsete maksumäärade kasutuselevõttu, ning kirjeldatakse hiljutisi maksureforme eespool nimetatud riikides.

Vastavalt akadeemilistele töödele on proportsionaalse maksu rakendamise peamiseks eeliseks selle lihtsus. See peaks aitama parandada läbipaistvust, vähendada administratiivkulusid ja suurendada maksukohustuse täitmist. Antud positiivset mõju oodatakse eriti nendes riikides, kus varasemalt oli levinud pidev maksudest kõrvalehoidmine. Peale selle on mõnikord proportsionaalsete maksude kehtestamise eesmärgiks vähendada maksudest tingitud moonutusi ja seega parandada majanduslikku tõhusust. Täpsemalt võivad ettevõtte ja üksikisiku ühtlustatud tulumaksumäärad soodustada töötegemist, investeerimist ja innovatsiooni juhul, kui need vähendavad maksukoormust võrreldes reformieelse koormusega. Samuti on väidetud, et taolised reformid võivad olla isefinantseeruvad, juhul kui need tõepoolest aitavad suurendada investeerimise, tööhõive ning toodangu kasvu.

Kuivõrd proportsionaalsed maksumäärad on selgemad kui progressiivne maksusüsteem, hõlbustavad need riikide omavahelist võrdlemist. Suureneva rahvusvahelise majandusintegratsiooni ning kapitali ja tööjõu liikuvuse kontekstis, seda eriti ELis, võivad riigid rakendada madalal tasemel ühetaolisi maksumäärasid eesmärgiga ligi meelitada mobiilseid tootmistegureid ja maksubaase. Selline tegevus pingestab olukorda kõrge maksumääraga riikides. Seetõttu viidatakse akadeemilistes töödes potentsiaalsele „race-to-the-bottom” („võidujooks põhja”) suundumusele maksumäärades, mis võib vähendada maksutuluseid ja viia mõningate ühishüvede – näiteks tõhus avalik haldus ja kõrgekvaliteediline infrastruktuur ning haridussüsteem – alapakumiseni, samas kui tegemist on võtmeteguritega mobiilsete tootmistegurite ligimeelitamisel.

Lisaks tõstatavad proportsionaalsed maksud õigluse küsimuse, kuna need mõjutavad erasiku sissetulekute jaotamist. Mitmetes hiljutistes akadeemilistes uuringutes², milles simuleeritakse proportsionaalse maksusüsteemi rakendamist Euroopa riikides, on jõutud järeldusele, et kuigi proportsionaalsed maksud võivad teatud juhtudel parandada majanduslikku tõhusust, toimuks see vertikaalse õigluse arvelt. Siiski on selle väite vastuargumendiks asjaolu, et ümberjaotamise eesmärke võib paremini saavutada läbi asjakohaselt välja töötatud valitsuste jaotusskeemide.

Praktikas näitavad empiirilised uuringud proportsionaalse maksusüsteemi rakendamise mõjude kohta erinevaid tulemusi. Ootused maksusüsteemi suurema lihtsuse osas pole alati täitunud. Mõningate riikide uuringud³ on näidanud proportsionaalse maksusüsteemi rakendamise tagajärjena tõepoolest olulist lihtsustumist ja maksukohustuse täitmise suurenemist. Teiste riikide juhtumiuuringud⁴ aga viitavad sellele, et maksusüsteem on lihtsustunud vaid marginaalselt, kusjuures erinevate maksuvabastustega ning teatud kategooriate maksustamisega seotud keerukus on säilinud. Antud tulemused näitavad, et keerukus ei tulene mitte niivõrd progressiivsest maksumäärast kui just maksubaasi määratlemisest ning maksuvabastuste võimalustest.

Balti riikides, Gruusias, Rumeenias, Venemaal, Slovakkias ja Ukrainas läbi viidud töö, investeringute ning innovatsiooni stiimuleid puudutavad empiirilised uuringud ei kinnita selgelt, et proportsionaalsed maksud tõepoolest viivad oodatud positiivsete tulemusteni. Uued, seadusega sätestatud üksikisiku ja ettevõtte ühetaolised tulumaksumäärad ei ole alati madalad. Enamikus teise laine maksureformi

² Nt Fuest, C., Peichl, A. ja Schaefer, T. (2007), „Is a flat tax politically feasible in a grown-up welfare state?”, FIFO-CPE Discussion Paper, 07-6, ja Institute of Macroeconomic Analysis and Development väljaandes IB Review 40(1-2) avaldatud uuringud: 69-153.

³ Vanasaun, I. (2006), „Experience of flat income tax: The Estonian case”, IB Review, 40(1-2): 101-106; Saavedra, P., Marcincin, A. ja Valachy, J. (2007), „Flat income tax reforms”, in Grey, C., Lane, T. ja Varoudakis, A. (2007), „Fiscal Policy and Economic Growth. Lessons for Eastern Europe and Central Asia”, Maailmapank.

⁴ Keen, M., Kim, Y. ja Varsano, R. (2006) „The „Flat Tax(es)”: Principles and Evidence”, RVF üldtoimetised WP/06/218.

riikides seati ühetaoline üksikisiku tulumaksumäär reformieelsele madalaima maksumäära piirile või sellest veidi allapoole, kuid Leedus ja Lätis fikseeriti ühetaoline maksumäär kõrgeima maksu piirmäära tasemel (vt tabelit). Samuti ei ole ökonomeetiline analüüs kinnitanud suurenenud tööstimuleid, seda vähemalt Venemaa näite põhjal.⁵ Seadusega sätestatud ühetaolised ettevõtte tulumaksumäärad jäävad enamikel juhtudel suuremate euroala riikide omadest allapoole. Siiski ei ole antud võrdlus adekvaatne seoses oluliste erinevustega maksubaaside määratlustes.

Lisaks ei ole selgeid tõendeid selle kohta, et proportsionaalsete maksude rakendamine oleks olnud isefinantseeruv, kuigi uuringud ei viita ka väga järsule maksutulu vähenemisele. Slovakkias langes reformi esimesel aastal üksikisiku ja ettevõtte tulumaksu laekumine (vastavalt 0,8% ja 0,2 SKPst), kuid hiljem see paranes.

Mis puudutab majanduskasvu, siis kuigi Kesk- ja Ida-Euroopa riikides on täheldatud kõrget SKP reaalkasvu, ei pruugi see olla tingitud proportsionaalse maksusüsteemi rakendamisest. Empiirilised analüüsid jäävad antud juhul põhjuslikkuse näitamisel ettevaatlikuks, kuna maksureformid olid üldiselt osa erinevatest kaugeleulatuvatest eelarve- ja struktuurireformidest, mis võivad olla mänginud palju suuremat rolli kui pelgalt proportsionaalne maksusüsteem.

Mis puutub ümberjagamise mõjusse, siis ei leia empiirilised uuringud alati selgeid märke maksu progressiivsuse vähenemisest, seda eriti juhul kui proportsionaalsed maksud puudutavad kogu maksusüsteemi vaid osaliselt ega hõlma sotsiaalkindlustusmaksid. Ühest küljest ei pruukinud riikides, kus proportsionaalne üksikisiku tulumaksumäär on kõrgem kui madalaim reformieelne maksu piirmäär, miinimumsissetulek kindlasti kasvada ning mõningatel juhtudel see langes (Läti), viidates sellele, et vaesemate maksumaksjate tasutavad maksud on tõusnud ning progressiivsus langenud. Teisest küljest aga suurendas proportsionaalse maksumäära rakendamine Slovakkias maksude progressiivsust läbi maksu ümberarvutuste ja maksusoodustuste rolli suurenemise.⁶

Käesolev ülevaade teoreetilistest argumentidest ning empiirilistest tõenditest Kesk- ja Ida-Euroopa riikide kohta viib järgmiste järeldusteni. Esiteks, proportsionaalne maksumäär ainuüksi iseenesest maksusüsteemi ei lihtsusta, kuna keerukus seisneb peamiselt maksubaasi määratluses ning eriti maksuvabastustes ja seaduselünkades. Antud valdkonna parimad tavad ning maksupettuste vastane võitlus ja maksuhalduse kaasajastamine ja tugevdamine aitavad suurendada läbipaistvust ning parandada maksukohustuste täitmist. Teiseks, kuna enamikes riikides kaasnesid proportsionaalse maksusüsteemi rakendamisega ka suured struktuurireformid, on keeruline eraldi välja tuua ühetaolise maksumäära mõju makromajanduslikele tulemustele ning maksutulule. Kolmandaks, enamasti on ühetaoline üksikisiku tulumaksumäär madalam kui varasema maksusüsteemi ajal kehtinud kõrgeimad maksu piirmäärad ning seadusega sätestatud ettevõtte tulumaksumäärad on ühetaolise maksumääraga riikides madalamad kui euroalal. Kuigi maksubaaside vahelised erinevused mõjutavad riikidevahelisi võrdlusi, näitavad need siiski maksumäärade alanemist, seda eriti kõrge sissetulekuga üksikisikute ja ettevõtete puhul. Selline tugevama konkurentsivõimega keskkond esitab euroala riikidele väljakutse ning rõhutab maksustamise ja valitsussektori kulutuste efektiivsuse ning kvaliteedi hoolika hindamise tähtsust.

⁵ Gaddy, C.G. ja Gale, W.G. (2005), „Demythologizing the Russian flat tax”, *Tax Notes International*, 983-988; Ivanova, A., Keen, M. ja Klemm, A. (Eds.) (2005), „The Russian flat tax reform”, RVF üldtoimetised WP/05/16.

⁶ Maailmapank (2005), „The Quest for Equitable Growth in the Slovak Republic. Earning Your Way Out of Poverty: Assessing the Distributional Effects of Recent Slovak Reforms of the Tax and Benefit Systems”, World Bank Living Standards Assessment: Policy Note 2, Report No. 32433-SK.

6. VAHETUSKURSI JA MAKSEBILANSI ARENG

6.1 VAHETUSKURSID

Pärast üldist stabiilsusperioodi 2006. aasta keskel kallines euro 2006. aasta lõpust kuni 2007. aasta aprillini. Sellest ajast ei ole euro aga näidanud mingit selget trendi, vaatamata märkimisväärsele lühiajalisele volatiilsusele. 5. septembri seisuga oli euro efektiivne kurss 3,1% kõrgem kui 2006. aasta keskmine

EURO EFEKTIIVNE VAHETUSKURSS

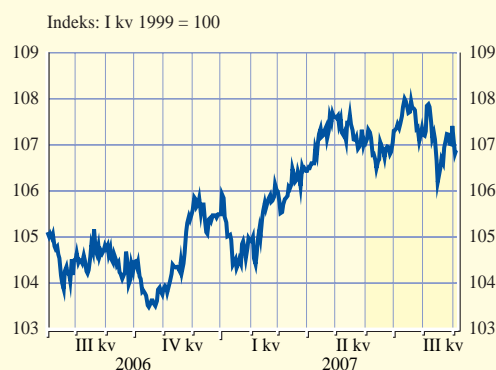
2006. aasta lõpust kuni 2007. aasta aprilli lõpuni oli euro kallinemine suhteliselt laiapõhjaline. Seda toetas mõningal määral turuosaliste muutuv hinnang euroala tsüklilisele positsioonile selle peamiste kaubanduspartnerite suhtes. Näib, et maikuu kallinemise trend lõppes ning euro stabiliseerus, vaatamata märkimisväärsele lühiajalisele volatiilsusele. 5. septembril 2007 oli euro nominaalne efektiivne vahetuskurss mõõdetuna euroala 24 olulise kaubanduspartneri vääringu suhtes mai lõpu tasemega võrreldes suhteliselt muutumatu ja 3,1% kõrgem kui 2006. aasta keskmine (vt joonist 50). Viimase kolme kuu jooksul on euro olnud üldiselt stabiilne ning see on varjanud mõningasi suuremaid liikumisi kahepoolsetes vahetuskurssides, kus euro tugevnes tunduvalt Ungari forint, Korea vonni ja Austraalia dollari suhtes ning samal ajal nõrgenes eeskätt Jaapani jeeni suhtes ning vähemal määral Norra krooni ja Tšehhi krooni suhtes. Kui vaadelda euroala hindade ja kulude rahvusvahelise konkurentsivõime näitajaid, mida väljendavad tarbija- ja tootjahindade muutused, siis oli euro reaalse efektiivse vahetuskursi indeks 2007. aasta augustis 2006. aasta keskmisest ligikaudu 3% kõrgem (vt joonist 51).

USA DOLLAR / EURO

USA dollar kajastas üldjoontes euro nominaalse efektiivse vahetuskursi arengusuunda viimastel kuudel. Pärast 2006. aasta lõpu ja 2007. aasta aprilli lõpu vahele jäävat tõusuperioodi USA vääringu suhtes euro stabiliseerus, vaatamata mõningatele märkimisväärsetele lühiajalistele kõikumistele. Viimase kolme kuu jooksul kallines euro taas ja saavutas 24. juulil kõigi aegade kõrgeima taseme, ulatudes 1,383 USA dollarini. Seejärel euro odavnes mõnevõrra, langedes eriti tugevalt augusti esimesel poolel. Euro kallinemine USA dollari suhtes viimastel kuudel on seotud sellega, et turuosalistes korregeerisid oma perioodilisi hinnanguid ka majanduspiirkonna suhteliste tsükliliste väljavaadete suhtes. Viimasel ajal on need kaalutlused mänginud väiksemat rolli, samas kui mure likviidsuskesk-

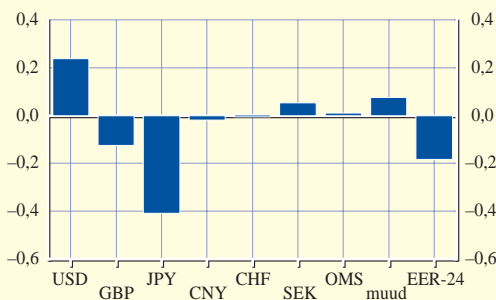
Joonis 50. Euro efektiivne vahetuskurss ja selle osad¹

(päevased andmed)

Euro efektiivse vahetuskursi muutuste komponendid²

Alates 31. maist kuni 5. septembrini 2007 (protsendipunktid)

Allikas: EKP.

Märkus. Varjutatud ala viitab ajavahemikule 31. mai 2007 kuni 5. september 2007.

¹ Indeksi ülespoole liikumine tähendab euro kallinemist euroala kõige olulisemate kaubanduspartnerite ja kõigi euroalaväliste ELi liikmesriikide vääringute suhtes.

² EER-24 muutuste komponente näidatakse eraldi euroala kuue peamise kaubanduspartneri vääringute suhtes. Kategooria „Muud liikmesriigid“ (OMS) viitab euroalavälisele Euroopa Liidu liikmesriikide vääringute (v.a GBP ja SEK) koondosale. Kategooria „Muud“ osutab EER-24 indeksis euroala ülejäänud kuue kaubanduspartneri koondosale. Muutuste arutamisel kasutatakse vastavaid väliskaubanduse osatähtsuse kaalusid indeksis EER-24.

konna pärast üleilmsel raha- ja laenuturul on süvenenud. See mure on suurendanud investorite üldist riskikartlikkust ning ka volatiilsust, kusjuures USD/EUR vääringute eeldatav volatiilsus on varasema väikese volatiilsusega võrreldes kasvanud. Järelikult võis USA dollar rahvusvaheliste investorite tagala kindlustamise kaalutlustest tuge saada. Lisaks sellele pärssisid ühisraha kursi tõusu Euroopa pankade kartused USA kõrgema riskimääraga hüpoteegituru mõju pärast. Augusti esimesel poolel euro nõrgenes USA dollari suhtes, kuid tugevnes siis kuu teisel poolel, kuna finantsturud näitasid stabiliseerumise märke. 5. septembril oli euro kurss USA dollari suhtes 1,36, s.t 1,0% kõrgem kui mai lõpus ning 8,2% kõrgem kui 2006. aasta keskmine (vt joonist 52).

JAAPANI JEEN / EURO

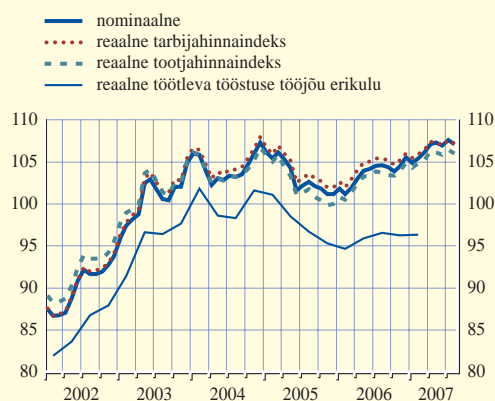
Viimastel kuudel jätkas euro 2005. aasta keskel alanud tugevnemist Jaapani jeeni suhtes, ulatumeni – 168,68. Sellest ajast on aga euro Jaapani vääringu suhtes järsult nõrgenenud, alanedes peaaegu 7% Jaapani jeeni üldise tugevnemise kontekstis. Viimastel kuudel on Jaapani jeeni vahetuskursi liikumist suuresti mõjutanud rahvusvaheliste investorite muutunud suhtumine arbitraažitehingutesse. Täpsemalt oli juuli keskpaigani toimunud euro tugevnemine Jaapani jeeni suhtes arvatavasti seotud huviga jaapani jeeni kui arbitraažitehingute rahastamisvääringu vastu, kuna Jaapani intressimäärad on madalad, nagu ka eeldatav volatiilsus ja investorite riskikartlikkus. 2007. aasta mai alguses turul aset leidnud rahutus viis ainult ajutiselt Jaapani jeeni odavnemistrendi korrigeerimiseni, pärast mida asendus esialgne tõus kiiresti langusega. Nagu võib näha vahetuskursside liikumise ulatusest, mõjutas üleilmsete finantsturgude augustikuine rahutus Jaapani jeeni enam. See võib olla seotud arbitraažitehingute suurema riskantsusega nimetatud perioodil mõõdetuna Jaapani jeeni vahetuskursi volatiilsusega, kusjuures jaapani jeeni ja euro vahetuskursi eeldatav volatiilsus on tõusnud läbi aegade keskmisest kõrgemale. Samal ajal näitab optioonihindade põhjal arvutatud riski pöördumine turuootuste märkimisväärset muutumist Jaapani jeeni tugevnemise kasuks. 5. septembril oli euro kurss jaapani jeeni suhtes 157,11, s.t 3,9% madalam kui mai lõpus ning 7,6% kõrgem kui 2006. aasta keskmine (vt joonist 52).

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE VÄÄRINGUD

Nii nagu aastal 2006, jäi enamik ERM2s osalevatest vääringutest ka 2007. aasta esimese kaheksa kuu jooksul stabiilseks ja nendega kaubeldi nende keskkursi tasemel või selle lähedal (vt joonist 53). Slovakkia krooniga, mille keskkurss märtsis revalveeriti, kaubeldi uue keskkursi tugevama poolel. Juunis ja juulis euro mõnevõrra nõrgenes Slovakkia krooni suhtes, kuid tugevnes veidi augustis ning 5. septembril oli Slovakkia krooni kurss euro suhtes 33,78. See oli 4,7% keskkursist kõrgemal ning veidi kõrgem kui mai lõpus. Läti latiga kaubeldi endiselt Läti keskpanga ühepoolset kehtestatud kõikumisvahemiku $\pm 1\%$ tugevamas osas, hoolimata mõningasest suurenenud volatiilsusest augustis. 5. septembril kaubeldi Läti latiga 0,6% võrra ERM2 keskkursist kõrgemal, mis jäi mai lõpu tasemega võrreldes üldiselt muutumatuks.

Joonis 51. Euro nominaalsed ja reaalsed efektiivsed vahetuskursid¹

(kuised/kvartaalsed andmed; indeks: I kv 1999 = 100)

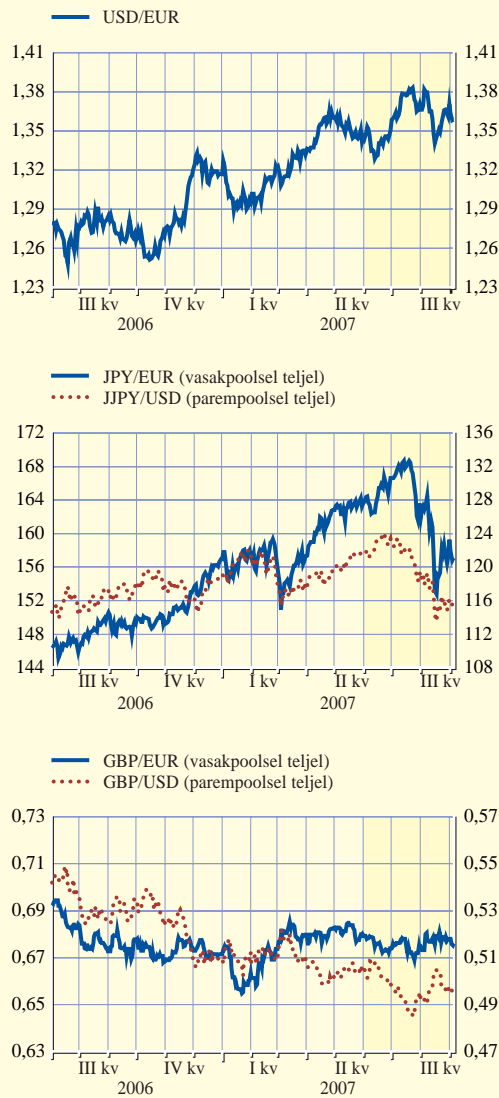

Allikas: EKP.

¹ EER-24 indeksi liikumine ülespoole näitab euro kallinemist. Kuiste andmete viimased vaatlused pärinevad 2007. aasta augustist. Realsele töötleva tööstuse tööjõu erikulule tugineva EER-24 viimane vaatlus pärineb 2007. aasta esimesest kvartalist ja on osaliselt hinnanguline.

Joonis 52. Vahetuskursside liikumine

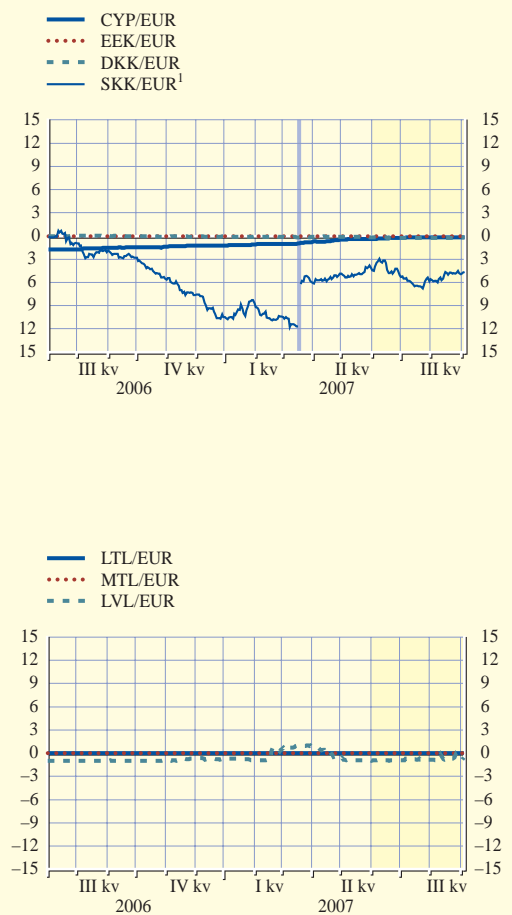
(päevased andmed)

Allikas: EKP.
Märkus. Varjutatud ala viitab ajavahemikule 31. mai 2007 kuni 5. september 2007.

Joonis 53. Vahetuskursside liikumine ERM2s

(päevased andmed; keskkursi hälve protsendipunktides)

Allikas: EKP.
Märkus. Euro keskkursi positiivne või negatiivne hälve viitab sellele, et vääring on vastavalt kõikumisvahemiku nõrgemal või tugevamal poolel. Taani krooni puhul on kõikumisvahemik $\pm 2,25\%$; kõikide teiste vääringute puhul kohaldatakse standardset kõikumisvahemikku $\pm 15\%$.
¹ Vertikaaljoon osutab 19. märtsile 2007, mil Slovakkia krooni keskkurs revalveeriti kursilt 38,4550 kursile 35,4424 SKK/EUR.

Kui vaadelda teiste ERM2s mitteosalevate Euroopa Liidu liikmesriikide vääringuid, siis 2007. aasta mai lõpu ja 5. septembri vahel nõrgenes euro naelsterlingi suhtes. Pärast 2007. aasta alguse suuremaid kõikumisi saavutas euro 2007. aasta märtsis Briti vääringu suhtes üldise stabiilsuse. Maist juulini euro pisut odavnes, aga kallines seejärel taas märgatavalt ning 5. septembril kaubeldi sellega 0,68 naelsterlingi tasemel ehk 0,6% madalamal tasemel kui mai lõpus. Samal ajal kallines euro mai lõpu ja 5. septembri vahel 2,2% Ungari forint suhtes ja 1,1% Rootsi krooni suhtes ning nõrgenes 2,4% Tšehhi krooni suhtes.

MUUD VÄÄRINGUD

Viimaste kuude jooksul jätkus 2006. aasta keskpaigas alanud euro kallinemine Šveitsi frangi suhtes. Alates juuli lõpust hakkas euro mõnevõrra odavnema, kuna Šveitsi vääring tugevnes üldiselt. See tugevnemine on tingitud suurenenud riskikartlikkusest ja volatiilsusest ning sellega seonduvast struktuurimuutuste üldisest normaliseerumisest arbitraažitehingute puhul, kus rahastamisvääringuna kasutatakse Šveitsi franki. Mai lõpust kuni 5. septembrini jäi euro kurss Šveitsi frangi suhtes üldiselt muutumatuks. Samal perioodil nõrgenes euro Norra krooni suhtes 2,6%. Euro tugevnes ka mõningate peamiste Aasia kaubanduspartnerite vääringute suhtes (2,1% Korea vonni, 0,8% nii Hongkongi dollari kui ka Singapuri dollari suhtes). Samuti tugevnes euro Austraalia dollari suhtes (1,7%).

6.2 MAKSEBILANSS

2007. aasta teises kvartalis kasvas euroalaväline eksport ja import endiselt mõõdukalt. Sellest hoolimata jätkas kaupade konto ülejääk 2007. aasta juunile eelnenud 12 kuu jooksul suurenemist, tuues kaasa ka euroala jooksevkonto ülejäägi samal perioodil. Finantskonto puhul oli kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute netosissevool sel perioodil suurem võrreldes netoväljavooluga samal perioodil 12 kuud varem.

KAUBANDUS JA JOOKSEVKONTO

2007. aasta esimesel poolel kasvas euroalaväline kaupade ja teenuste eksport ja import mõõdukalt pärast eelmise aasta lõpus täheldatud erakordselt hoogsat kasvu. Täpsemalt kasvas euroalavälise ekspordi väärtus 2007. aasta esimeses ja teises kvartalis 0,9% (kvartali arvestuses, sesoonselt kohandatud) võrreldes 2006. aasta viimase kvartali 3,8% lise kasvuga. Esimesel pooleaastal toimunud ekspordi kasvu aeglustumine oli põhiliselt tingitud sarnasest arengust kaupade ekspordis ning seda võib pidada kaubandusdünaamika normaliseerumiseks. Kaupade ja teenuste import kasvas tagasihoidlikult – 2007. aasta esimeses kvartalis 0,4% ja teises kvartalis 1,1% –, järgides üldjoontes ekspordi arengut samal ajal (vt tabelit 10).

Kaubanduse jaotus mahtudeks ja hindadeks (mille kohta on andmed olemas kuni 2007. aasta maini) näitab, et 2007. aasta jooksul toimunud kaupade ekspordi väärtuse kasvu aeglustumine tuleneb peamiselt ekspordimahu kasvu vähenemisest. Ekspordimahu kasv aeglustus märkimisväärselt käesoleva aasta alguses ning tõenäoliselt jäi see ka 2007. aasta teises kvartalis peaaegu stabiilseks, mida võib teatud määral pidada normaliseerumiseks pärast 2006. aasta lõpu hoogsat kasvuperioodi. Euroalavälise ekspordi kasvu aeglustumist mõjutas 2007. aasta kahe esimese kvartali mõnevõrra väiksem välisnõudlus ning euro tugevnemine. Samal ajal jätkus 2007. aasta teises kvartalis kaupade ekspordihindade mõõdukas tõus, olles aasta esimeses kvartalis kerkinud 0,7%.

Kui vaadelda impordi, siis võib öelda, et euroalavälise kaubanduse mahu ja hinna suhe viitab sellele, et impordiväärtuse tagasihoidliku suurenemise põhjuseks on impordimahu kasvu jätkuv aeglustumine. Need arengusuunad peegeldavad aktiivsuse vähenemist töötleva tööstuse sektoris viimastel kuudel. Seevastu tõusevad tõenäoliselt teises kvartalis mõnevõrra impordihinnad (esimeses kvartalis olid hinnad stabiilsed), mis on tingitud naftahinna kerkimisest kogu maailmas.

Tabel 10. Euroala maksebilansi peamised kirjed

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

			Kolme kuu libiseva keskmise andmed, mis lõpevad				12 kuu kumuleeritud andmed, mis lõpevad	
	2007 mai	2007 juuni	2006 sept	2006 dets	2007 märts	2007 juuni	2006 juuni	2007 juuni
<i>mld EUR</i>								
Jooksevkonto	-7,8	5,9	-1,5	2,2	1,5	-1,2	-24,1	3,2
Kaupade bilanss	4,1	7,0	1,4	5,2	5,1	5,3	18,7	50,9
Eksport	120,9	126,0	116,8	121,9	121,9	123,2	1306,1	1451,5
Import	116,9	119,0	115,4	116,7	116,8	117,9	1287,4	1400,6
Teenuste bilanss	2,7	3,9	2,9	2,7	3,6	3,3	37,5	37,2
Eksport	37,5	38,9	35,7	36,3	37,8	38,0	421,3	443,4
Import	34,7	35,1	32,8	33,6	34,2	34,8	383,8	406,2
Tulude bilanss	-10,3	-0,1	0,7	0,8	-0,9	-3,7	-11,1	-9,4
Jooksevülekannete bilanss	-4,4	-4,9	-6,4	-6,4	-6,3	-6,0	-69,2	-75,5
Finantskonto¹	1,1	-40,5	17,0	-15,3	-4,0	-7,2	102,2	-28,4
Kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	-8,5	25,4	-7,2	20,3	32,7	2,7	-46,1	145,3
Otseinvesteeringud (netosumma)	-13,4	-44,8	-14,6	-19,8	-8,1	-27,6	-202,2	-210,3
Portfelliinvesteeringud (netosumma)	5,0	70,2	7,4	40,1	40,7	30,3	156,1	355,7
Omandiväärtpaberid	10,8	80,7	8,4	18,3	29,0	26,9	191,9	247,8
Võlainstrumendid	-5,8	-10,5	-0,9	21,8	11,7	3,4	-35,8	107,9
Võlakirjad	-11,5	3,4	4,3	32,4	16,2	1,7	-19,9	163,6
Rahaturuinstrumendid	5,7	-13,9	-5,2	-10,6	-4,4	1,6	-15,9	-55,6
<i>Muutused protsentides eelmisel perioodil</i>								
Kaubad ja teenused								
Eksport	-1,2	4,1	2,2	3,8	0,9	0,9	12,4	9,7
Import	-0,5	1,6	2,4	1,5	0,4	1,1	16,7	8,1
Kaubad								
Eksport	-1,3	4,2	3,0	4,4	0,0	1,0	12,8	11,1
Import	-0,9	1,8	3,1	1,1	0,1	0,9	18,6	8,8
Teenused								
Eksport	-0,7	3,9	-0,3	1,9	4,0	0,7	11,3	5,3
Import	0,6	0,9	0,2	2,7	1,7	1,6	11,1	5,8

Allikas: EKP.

Märkus. Ümardamise tõttu ei pruugi arvud täielikult ühtida.

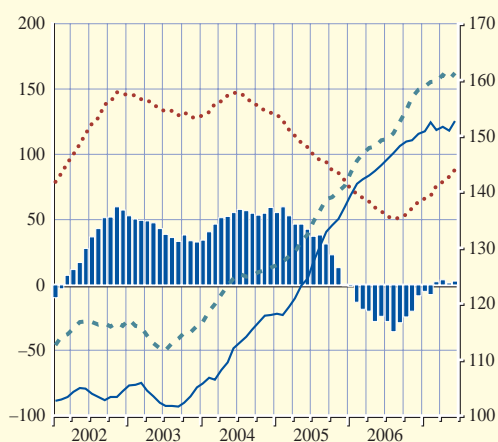
¹ Näitajad viitavad saldole (netovood). Positiivne (negatiivne) märk osutab netosissevoolule (-väljavoolule). Sesoonselt kohandamata.

Pikemas plaanis oli 12 kuu kumuleeritud jooksevkonto ülejääk kuni 2007. aasta juunini 3,2 miljardit eurot (vähem kui 0,1% SKPst), võrrelduna aastataguse 24,1 miljardi euro suuruse puudujäägiga (vt joonist 54). Nimetatud muutus oli suuresti tingitud kaupade bilansi suurenemisest 32,2 miljardi euro võrra võrrelduna eelmise aastaga (12 kuu kumulatiivses arvestuses). Seevastu teenuste ja tulude bilanss üldjoontes ei muutunud ning jooksevülekannete puudujääk suurenes 6,3 miljardi euro võrra.

Joonis 54. Euroala jooksevkonto ja
kaubandusbilanss

(mld EUR; kuised andmed; sesoonselt kohandatud)

- jooksevkonto saldo (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- ..... kaubandusbilanss (12 kuu kumuleeritud andmed; vasakpoolsel teljel)
- - - kaupade ja teenuste eksport (kolme kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)
- kaupade ja teenuste import (kolme kuu libisev keskmine; parempoolsel teljel)

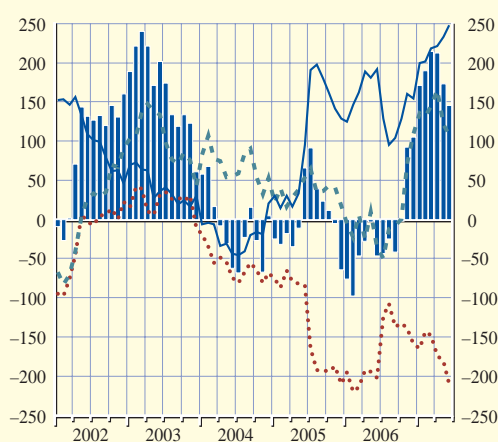

Allikas: EKP

Joonis 55. Euroala kombineeritud otse- ja
portfelliinvesteeringud

(mld EUR; kuised andmed; 12 kuu kumuleeritud vood)

- otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)
- ..... välismaised otseinvesteeringud (netosumma)
- - - võlainstrumentid (netosumma)
- netoinvesteeringud aktsiafondidesse

Allikas: EKP

FINANTSKONTO

2007. aasta teises kvartalis oli euroala kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute keskmine kuine netosissevool 2,7 miljardit eurot, võrreldes esimese kvartali 32,7 miljardi euroga. See langus tulenes peamiselt otseinvesteeringute suuremast netoväljavoolust ning vähemal määral portfelliinvesteeringute väiksemast netosissevoolust.

Teise kvartali otseinvesteeringute suurem netoväljavool oli peamiselt tingitud euroala ettevõtete suuremast netoinvesteeringust välismaale aktsia-/osakapitali ning taasinvesteeringute tuluna. Sellisele arengule aitas kaasa ka euroala tütar-ettevõtete ja nende välismaiste ematööstuste vaheliste netolaenude vähenemine. Portfelliinvesteeringute puhul keskmine kuine netosissevool teises kvartalis peamiselt langes ning selle põhjuseks oli mõnevõrra väiksem võlainstrumentide neto-soetamine mitteresidentide poolt.

2007. aasta juunile eelnenud 12 kuu jooksul oli kombineeritud otse- ja portfelliinvesteeringute kumuleeritud netosissevool 145,3 miljardit eurot, võrrelduna mulluse 46,1 miljardi euro suuruse netoväljavooluga. Kapitali netovoogude suunamuutus tulenes peamiselt portfelliinvesteeringute märkimisväärselt suuremast netosissevoolust eelmise 12 kuuga võrreldes – kokku 355,7 miljardit eurot (vt joonist 55).

Muutused portfelliinvesteeringute kumuleeritud voogudes olid endiselt tingitud ennekõike võlakirjade suurenevast netosissevoolust, mis tulenes peaaegu täielikult euroala võlakirjade aktiivsemast neto-soetamisest mitteresidentide poolt. 2007. aasta juunile eelnenud 12 kuu jooksul oli nende kogusumma 510,4 miljardit eurot, võrrelduna 237,6 miljardi euroga aasta varem. Näib, et

investeeringud fikseeritud intressimääraga instrumentidesse on viimase 12 kuu jooksul muutunud atraktiivsemaks kõrgemate intressimäärade tõttu maailmas, võrreldes eelmise 12 kuuga. See võib seletada ka üldist suuremat nõudlust pikaajaliste võlainstrumentide järele euroalal.

Seevastu omandiväärtpaberite suurema kumulatiivse netosissevoolu taga oli esmajoones euroala residentide väiksem huvi välismaiste omandiväärtpaberite netosoetamise vastu. Kirjeldatud muutusi on arvatavasti soodustanud ootused euroala ettevõtete tulude kasvuks ning sellest tulenevalt ootused paremaks aktsiakapitali tootluse kasvuks euroalal võrreldes Ameerika Ühendriikidega.

EUROALA STATISTIKA

SISUKORD¹

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest

S5

I RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

1.1	Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne	S6
1.2	EKP baasintressimäärad	S7
1.3	Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid	S8
1.4	Kohustuslik reserv ja likviidsus	S9

2 RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

2.1	Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss	S10
2.2	Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss	S11
2.3	Rahandusstatistika	S12
2.4	Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus	S14
2.5	Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus	S17
2.6	Rahaloomeasutuste väärtpaperite jaotus	S20
2.7	Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine	S21
2.8	Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa	S22
2.9	Euroala investeerimisfondide koondbilanss	S24
2.10	Investeerimispoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeerimisfondide varad	S25

3 EUROALA KONTOD

3.1	Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa	S26
3.2	Euroala mittefinantskontod	S30
3.3	Kodumajapidamised	S32
3.4	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	S33
3.5	Kindlustusseltsid ja pensionifondid	S34

4 FINANTSTURUD

4.1	Väärtpaperite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja vääringu kaupa	S35
4.2	Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa	S36
4.3	Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperite (v.a aktsiate) kasvumäärad	S38
4.4	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad	S40
4.5	Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes	S42
4.6	Rahaturu intressimäärad	S44
4.7	Riigivõlakirjade intressimäärad	S45
4.8	Aktsiaturgude indeksid	S46

5 HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1	ÜTHI, muud hinnad ja kulud	S47
5.2	Toodang ja nõudlus	S50
5.3	Tööturud	S54

¹ Täiendava teabe saamiseks võtke meiega ühendust elektronposti aadressil: statistics@ecb.europa.eu. Pikemate perioodide kohta leiata andmed ka EKP kodulehelt (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6	RIIGI RAHANDUS	
6.1	Tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S55
6.2	Valitsemissektori võlg	S56
6.3	Võla muutus	S57
6.4	Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejääk	S58
6.5	Kvartaalne võlg ja võla muutus	S59
7	VÄLISMAJANDUS	
7.1	Maksebilanss	S60
7.2	Maksebilansi rahaline esitus	S65
7.3	Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus	S66
7.4	Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)	S68
7.5	Kaubad	S70
8	VAHETUSKURSID	
8.1	Efektiivsed vahetuskursid	S72
8.2	Kahepoolsed vahetuskursid	S73
9	EUROALAVÄLINE ARENG	
9.1	Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides	S74
9.2	Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis	S75
	JOONISTE LOETELU	S76
	TEHNILISED MÄRKUSED	S77
	ÜLDMÄRKUSED	S83

EUROALA LAIENEMINE I. JAANUARIL 2007 SLOVEENIA KAASAMISEKS

Kui pole märgitud teisiti, hõlmavad aegridades tervikuna kõik 2007. aasta vaatlustulemuste andmete aegread 13 riigist koosnevat euroala (12 riigist koosnevat euroala ja Sloveeniat). Intressimäärade, rahastatistika ja ÜTHI (ja järjepidevuse huvides M3 komponentide ja vastaskirjete ning ÜTHI komponentide) puhul hõlmavad euroala statistika aegread neid Euroopa Liidu liikmesriike, mis võtsid euro kasutusele ajal, mille kohta statistika aegread on. Võimalusel on tabelites selle kohta allmärkus. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. ja 2006. aasta baasil arvutatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul 2001. ja 2007. aastal aegridu, mis arvestavad vastavalt Kreeka ja Sloveenia euroalasse sisenemise mõjusid. Varasemad andmed euroala kohta enne Sloveenia liitumist on olemas EKP koduleheküljel <http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>.

Tabelites kasutatud tingmärgid

“_”	andmed puuduvad / andmed pole kohaldatavad
“.”	andmed pole veel saadaval
“...”	null või mittearvestatav
“miljard”	10 ⁹
(⁰)	tinglik

EUROALA ÜLEVAADE

Kokkuvõte euroala majandusnäitajatest
(aastane muutus protsentides, kui pole viidatud teisiti)

1. Rahanduspoliitika areng ja intressimäärad

	M1 ¹	M2 ¹	M3 ^{1,2}	M3 ^{1,2} 3 kuu liikuv keskmine (keskel)	Rahaloomeasutuste laenuid euroala residentidele, v.a rahaloomeasutustele ja valitsemis-sektorile ¹	Mitterahaloomeasutuste poolt eurodes emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad ¹	3 kuu intressimäär (EURIBOR, protsenti aastas, perioodi keskmised)	10aastase tähtajaga riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmised)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	10,4	7,9	7,4	–	8,1	12,6	2,18	3,44
2006	8,6	8,7	8,4	–	10,9	15,8	3,08	3,86
2006 III kv	7,6	8,4	8,1	–	11,2	15,0	3,22	3,97
IV kv	6,8	8,7	9,0	–	11,2	16,6	3,59	3,86
2007 I kv	7,0	9,1	10,2	–	10,6	15,9	3,82	4,08
II kv	6,2	9,2	10,6	–	10,5	18,4	4,07	4,42
2007 märts	7,0	9,5	11,0	10,5	10,6	17,3	3,89	4,02
aprill	6,0	8,8	10,3	10,6	10,4	17,9	3,98	4,25
mai	5,9	9,3	10,6	10,6	10,4	19,0	4,07	4,37
juuni	6,1	9,5	10,9	11,1	10,8	19,0	4,15	4,66
juuli	6,9	10,4	11,7	.	10,9	.	4,22	4,63
aug	.	.	.	.	.	.	4,54	4,43

2. Hinnad, toodang, nõudlus ja tööturud

	ÜTHI	Tööstustoodangu tootjahinnad	Tööjõukulu tunnis	Reaalne SKP	Tööstustoodang, v.a ehitus	Tootmisvõimsuse rakendusaste (protsentides)	Tööhõive	Tööpuudus (protsenti tööjõust)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	2,2	4,1	2,4	1,5	1,3	81,2	0,8	8,6
2006	2,2	5,1	2,4	2,8	4,0	83,3	1,4	7,9
2006 IV kv	1,8	4,1	2,2	3,3	4,0	84,2	1,5	7,6
2007 I kv	1,9	2,9	2,2	3,2	3,8	84,6	1,4	7,2
II kv	1,9	2,4	.	2,5	2,6	84,5	.	7,0
2007 märts	1,9	2,8	–	–	4,2	–	–	7,1
aprill	1,9	2,4	–	–	2,9	84,8	–	7,0
mai	1,9	2,4	–	–	2,6	–	–	7,0
juuni	1,9	2,2	–	–	2,2	–	–	6,9
juuli	1,8	1,8	–	–	.	84,2	–	6,9
aug	1,8	.	–	–	.	–	–	.

3. Maksebilanss, reservid ja vahetuskursid

(mld EUR, kui pole osutatud teisiti)

	Maksebilanss (netotehingud)				Reservid (perioodi lõpu positsioonid)	Euro efektiivne vahetuskurs: EER-24 ³ (indeks, 1999 I kv = 100)		USD/EUR vahetuskurs
	Jooksev- ja kapitalikontod		Otseinvesteeringud	Portfelli-investeeringud		Nominaalne	Reaalne (THI)	
	1	Kaubad 2						
2005	10,3	45,4	–210,0	146,1	320,1	103,3	104,1	1,2441
2006	0,4	28,6	–158,8	263,5	325,8	103,6	104,4	1,2556
2006 III kv	–3,6	7,5	–43,9	22,3	325,0	104,5	105,3	1,2743
IV kv	22,5	17,8	–59,4	120,4	325,8	104,6	105,3	1,2887
2007 I kv	2,8	7,6	–24,2	122,2	331,6	105,5	105,9	1,3106
II kv	–4,2	18,7	–82,7	90,8	325,3	107,1	107,2	1,3481
2007 märts	11,1	9,6	–5,9	65,6	331,6	106,1	106,4	1,3242
aprill	–3,7	4,3	–24,5	15,6	330,0	107,1	107,4	1,3516
mai	–12,1	4,2	–13,4	5,0	327,4	107,3	107,4	1,3511
june	11,6	10,1	–44,8	70,2	325,3	106,9	106,9	1,3419
juuli	.	.	.	.	328,8	107,6	107,6	1,3716
aug	.	.	.	.	.	107,1	107,1	1,3622

Allikad: EKP, Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat) ja Reuters.

Märkus. Täiendav teave andmete kohta on esitatud käesoleva osa järgmistes tabelites.

¹ Kuiste andmete aastane muutus protsentides viitab kuu lõpu seisule, kvartaalsete ja aasta andmete muutused viitavad perioodi aegrea keskmiste väärtuste aastasele muutusele. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

² M3 ja selle osad ei sisalda euroalavälise riikide residentide rahaturufondide osakuid ja võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat.

³ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

I.1 Eurosüsteemi konsolideeritud raamatupidamisaruanne (mln EUR)

1. Varad

	10. august 2007	17. august 2007	24. august 2007	31. august 2007
Kuld ja nõuded kullas	172 067	172 041	172 025	172 000
Nõuded euroalaväliste residentide vastu välisvaluutas	145 162	144 501	143 452	144 162
Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	23 659	24 541	24 899	26 385
Nõuded euroalaväliste residentide vastu eurodes	17 188	17 438	18 123	17 458
Laenud euroala krediitiasutustele eurodes	503 553	460 010	465 203	400 116
Peamised refinantseerimisoperatsioonid	292 500	310 001	274 999	209 998
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid	150 003	150 003	190 002	190 001
Tasanduspöördoperatsioonid	61 050	0	0	0
Struktuursed pöördoperatsioonid	0	0	0	0
Laenamise püsivõimalus	0	0	202	110
Lisatagatise nõudega seotud laenud	0	6	0	7
Muud nõuded euroala krediitiasutuste vastu eurodes	13 005	12 804	12 827	11 825
Euroala residentide väärtpaberid eurodes	94 168	91 606	92 336	93 275
Valitsemissektori võlg eurodes	37 148	37 148	37 148	37 145
Muud varad	247 148	247 614	250 871	255 168
Varad kokku	1 253 098	1 207 703	1 216 884	1 157 534

2. Kohustused

	10. august 2007	17. august 2007	24. august 2007	31. august 2007
Ringluses olevad pangatähed	644 090	641 910	636 097	637 187
Kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	256 769	210 527	209 353	132 614
Arvelduskontod (mis hõlmavad kohustusliku reservi süsteemi)	256 675	210 273	209 055	132 296
Hoiustamise püsivõimalus	94	254	298	318
Tähtajalised hoiused	0	0	0	0
Tasanduspöördoperatsioonid	0	0	0	0
Lisatagatise nõudega seotud hoiused	0	0	0	0
Muud kohustused euroala krediitiasutuste ees eurodes	187	189	191	189
Väljastatud võlasertifikaadid	0	0	0	0
Kohustused muude euroala residentide ees eurodes	44 407	48 737	63 530	73 187
Kohustused euroalaväliste residentide ees eurodes	19 084	19 107	19 517	20 859
Kohustused euroala residentide ees välisvaluutas	134	133	208	134
Kohustused euroalaväliste residentide ees välisvaluutas	18 412	18 232	17 130	19 410
Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikute vastaskirje	5 517	5 517	5 517	5 517
Muud kohustused	79 174	77 524	79 512	82 536
Ümberhindluskontod	117 010	117 010	117 010	117 010
Kapital ja reservid	68 314	68 817	68 819	68 891
Kohustused kokku	1 253 098	1 207 703	1 216 884	1 157 534

Allikas: EKP.

1.2 EKP baasintressimäärad

(protsenti aastas, muutused protsendipunktides)

Jõustunud alates ¹	Hoiustamise püsivõimalus		Põhilised refinantseerimisoperatsioonid			Laenamise püsivõimalus	
			Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			
	Tase 1	Muutus 2	Fikseeritud intressimäär Tase 3	Pakkumisintressi alammäär Tase 4	Muutus 5	Tase 6	Muutus 7
1999 1. jaan	2,00	–	3,00	–	–	4,50	–
4. ²	2,75	0,75	3,00	–	...	3,25	–1,25
22.	2,00	–0,75	3,00	–	...	4,50	1,25
9. aprill	1,50	–0,50	2,50	–	–0,50	3,50	–1,00
5. nov	2,00	0,50	3,00	–	0,50	4,00	0,50
2000 4. veebr	2,25	0,25	3,25	–	0,25	4,25	0,25
17. märts	2,50	0,25	3,50	–	0,25	4,50	0,25
28. apr	2,75	0,25	3,75	–	0,25	4,75	0,25
9. juuni	3,25	0,50	4,25	–	0,50	5,25	0,50
28. ³	3,25	...	–	4,25	...	5,25	...
1. sept	3,50	0,25	–	4,50	0,25	5,50	0,25
6. okt	3,75	0,25	–	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 11. mai	3,50	–0,25	–	4,50	–0,25	5,50	–0,25
31. aug	3,25	–0,25	–	4,25	–0,25	5,25	–0,25
18. sept	2,75	–0,50	–	3,75	–0,50	4,75	–0,50
9. nov	2,25	–0,50	–	3,25	–0,50	4,25	–0,50
2002 6. dets	1,75	–0,50	–	2,75	–0,50	3,75	–0,50
2003 7. märts	1,50	–0,25	–	2,50	–0,25	3,50	–0,25
6. juuni	1,00	–0,50	–	2,00	–0,50	3,00	–0,50
2005 6. dets	1,25	0,25	–	2,25	0,25	3,25	0,25
2006 8. märts	1,50	0,25	–	2,50	0,25	3,50	0,25
15. juuni	1,75	0,25	–	2,75	0,25	3,75	0,25
9. aug	2,00	0,25	–	3,00	0,25	4,00	0,25
11. okt	2,25	0,25	–	3,25	0,25	4,25	0,25
13. dets	2,50	0,25	–	3,50	0,25	4,50	0,25
2007 14. märts	2,75	0,25	–	3,75	0,25	4,75	0,25
13. juuni	3,00	0,25	–	4,00	0,25	5,00	0,25

Allikas: EKP.

¹ Alates 1. jaanuarist 1999 kuni 9. märtsini 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele. Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide puhul kehtivad intressimäärade muutused alates esimesest operatsioonist pärast osutatud kuupäeva. 18. septembril 2001 toimunud muudatus jõustus samal päeval. Alates 10. märtsist 2004 viitab kuupäev hoiustamise ja laenamise püsivõimalustele ning põhilistele refinantseerimisoperatsioonidele (muudatud jõustuvad EKP nõukogu intressiotsusele järgnenud esimesest refinantseerimisoperatsioonist), kui pole osutatud teisiti.

² 22. detsembril 1998 teatas EKP erandlikult kitsa (50 baaspunkti suuruse) intressimäärade kõikumisvahemiku kohaldamisest hoiustamise ja laenamise püsivõimaluse intressimäärade vahel ajavahemikul 4. kuni 21. jaanuar 1999 eesmärgiga lihtsustada turuosaliste jaoks üleminekut uuele rahasüsteemile.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunil 2000 sooritatud operatsioonist hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga oksjonitena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimääradele, millega operatsiooni osapooled võivad pakkumisi esitada.

1.3 Eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kaudu jaotatud instrumendid^{1, 2}

(mln EUR, aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Põhilised ja pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid³

Arvelduspäev	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades	
				Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴	Kaalutud keskmine intressimäär		
	1	2	3	4	5	6	7	
Põhilised refinantseerimisoperatsioonid								
2007	9. mai	353 181	325	276 000	3,75	3,81	3,82	6
	15.	360 720	307	281 000	3,75	3,82	3,82	8
	23.	364 192	359	295 500	3,75	3,82	3,82	7
	30.	360 182	331	284 500	3,75	3,82	3,83	7
	6. juuni	331 056	322	279 000	3,75	3,75	3,77	7
	13.	363 785	344	282 000	4,00	4,06	4,07	7
	20.	365 298	361	288 000	4,00	4,06	4,07	7
	27.	340 137	341	313 500	4,00	4,07	4,08	7
	4. juuli	357 489	334	298 000	4,00	4,03	4,05	7
	11.	382 686	352	292 000	4,00	4,06	4,06	7
	18.	375 272	376	301 500	4,00	4,06	4,06	7
	25.	370 371	358	315 500	4,00	4,06	4,07	7
	1. aug	373 286	329	298 000	4,00	4,04	4,06	7
	8.	391 978	319	292 500	4,00	4,06	4,07	7
	15.	426 994	344	310 000	4,00	4,08	4,10	7
	22.	439 747	355	275 000	4,00	4,08	4,09	7
	29.	352 724	320	210 000	4,00	4,08	4,09	7
	5. sept	426 352	356	256 000	4,00	4,15	4,19	7
Pikemaajalised refinantseerimisoperatsioonid								
2006	28. sept	49 801	136	40 000	–	3,30	3,32	84
	26. okt	62 854	159	40 000	–	3,48	3,50	98
	30. nov	72 782	168	40 000	–	3,58	3,58	91
	21. dets	74 150	161	40 000	–	3,66	3,67	98
2007	1. veebr	79 099	164	50 000	–	3,72	3,74	85
	1. märts	80 110	143	50 000	–	3,80	3,81	91
	29.	76 498	148	50 000	–	3,87	3,87	91
	27. aprill	71 294	148	50 000	–	3,96	3,97	90
	31. mai	72 697	147	50 000	–	4,06	4,07	91
	28. juuni	66 319	139	50 000	–	4,11	4,12	91
	26. juuli	78 703	144	50 000	–	4,20	4,20	98
	24. aug	125 787	146	40 000	–	4,49	4,61	91
	30.	119 755	168	50 000	–	4,56	4,62	91

2. Muud pakkumisoperatsioonid

Arvelduspäev	Operatsiooni liik	Pakkumised (summa)	Osalejate arv	Jaotatav summa	Fikseeritud intressimääraga oksjonid	Muutuva intressimääraga oksjonid			Kestvus päevades	
					Fikseeritud intressimäär	Pakkumisintressi alammäär	Oksjonil kujunenud intressimäär ⁴	Kaalutud keskmine intressimäär		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
2006	11. juuli	Tähtajaliste hoiuste kogumine	9 000	9	8 500	2,75	–	–	–	1
	8. aug	Tähtajaliste hoiuste kogumine	19 860	21	18 000	2,75	–	–	–	1
	5. sept	Tähtajaliste hoiuste kogumine	13 635	17	11 500	3,00	–	–	–	1
	10. okt	Pöördtehing	36 120	26	9 500	–	3,00	3,05	3,06	1
	12. dets	Pöördtehing	21 565	25	2 500	–	3,25	3,32	3,33	1
2007	13. märts	Tähtajaliste hoiuste kogumine	2 300	2	2 300	3,50	–	–	–	1
	17. aprill	Tähtajaliste hoiuste kogumine	42 245	35	22 500	3,75	–	–	–	1
	14. mai	Tähtajaliste hoiuste kogumine	2 460	7	2 460	3,75	–	–	–	1
	12. juuni	Tähtajaliste hoiuste kogumine	12 960	11	6 000	3,75	–	–	–	1
	10. juuli	Pöördtehing	17 385	18	2 500	–	4,00	4,06	4,07	1
	9. aug	Pöördtehing	94 841	49	94 841	4,00	–	–	–	1
	10.	Pöördtehing	110 035	62	61 050	–	4,00	4,05	4,08	3
	13.	Pöördtehing	84 452	59	47 665	–	4,00	4,06	4,07	1
	14.	Pöördtehing	45 967	41	7 700	–	4,00	4,07	4,07	1
	6. sept	Pöördtehing	90 895	46	42 245	–	4,00	4,06	4,13	1

Allikas: EKP.

¹ Summad võivad osas 1.1 toodust pisut erineda jaotatud, kuid arveldamata tehingute tõttu.

² Alates 2002. aasta aprillist liigitatakse põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hulka kombineeritud pakkumisoperatsioonid, s.t ühenädalase tähtajaga operatsioonid, mida sooritatakse tavapakkumismenetlusena paralleelselt põhiliste refinantseerimisoperatsioonidega. Enne praegust kuud sooritatud kombineeritud pakkumisoperatsioonide kohta leiate teavet osa 1.3 tabelist 2.

³ 8. juunil 2000 teatas EKP, et alates 28. juunist 2000 hakatakse eurosüsteemi põhilisi refinantseerimisoperatsioone sooritama muutuva intressimääraga pakkumismenetlusena. Pakkumisintressi alammäär viitab miinimumintressimääradele, millega osapooled võivad pakkumisi esitada.

⁴ Likviidsust suurendavates (vähendavates) operatsioonides viitab püramäär madalaimale (kõrgeimale) määrale, millega pakkumisi aktiveeritakse.

1.4 Kohustuslik reserv ja likviidsus

(mld EUR; perioodi keskmised positsioonid päevas, kui pole viidatud teisiti; aastased protsentuaalsed intressimäärad)

1. Kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaas

Reservibaas seisuga ¹	Kokku	Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 2%list reservimäära		Kohustused, mille suhtes kohaldatakse 0%list reservimäära		
		Hoiused (üleõhoidused, hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga kuni 2 aastat)	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Hoiused (lepingulise tähtajaga üle 2 aasta ja etteteatamisega lõpetatavad hoiused tähtajaga üle 2 aasta)	Repo tehingud	Võlaväärtpaberid lepingulise tähtajaga üle 2 aasta
	1	2	3	4	5	6
2005	14 040,7	7 409,5	499,2	1 753,5	1 174,9	3 203,6
2006	15 648,3	8 411,7	601,9	1 968,4	1 180,3	3 486,1
2007 jaan	15 889,0	8 478,5	638,8	1 984,4	1 278,8	3 508,5
veebr	16 033,9	8 490,3	645,9	1 990,6	1 350,2	3 556,9
märts	16 253,0	8 634,2	657,4	2 009,8	1 358,8	3 592,8
aprill	16 456,1	8 764,2	677,6	2 021,0	1 387,2	3 606,1
mai	16 718,7	8 886,3	701,9	2 044,3	1 439,8	3 646,4
juuni	16 753,3	8 940,5	677,6	2 066,6	1 383,5	3 685,1

2. Reservide hoidmine

Hoidmisperioodi lõpp	Kohustusliku reservi nõue	Krediidasutuste arvelduskontod	Ülereservid	Puudujääk	Kohustusliku reservi tasustamise intressimäär
	1	2	3	4	5
2005	152,0	153,0	1,0	0,0	2,07
2006	172,5	173,2	0,7	0,0	3,30
2007 1 kv	179,8	180,6	0,8	0,0	3,55
2007 17. aprill	181,8	182,6	0,8	0,0	3,81
14. mai	182,2	183,2	1,0	0,0	3,82
12. juuni	185,3	186,2	0,9	0,0	3,80
10. juuli	188,3	189,6	1,2	0,0	4,06
7. aug	191,3	192,0	0,7	0,0	4,06
11. sept	191,9				

3. Likviidsus

Hoidmisperioodi lõpp	Likviidsust lisavad tegurid							Likviidsust vähendavad tegurid			Krediidi- asutuste arveldus- kontod	Baas- raha
	Euroosüsteemi rahapoliitilised operatsioonid							Ringluses olevad pangatähed	Keskvalit- suse hoiused euro- süsteemis	Muud tegurid (netoväär- tuses)		
	Euroosüsteemi netovarad kullas ja välis- valuutas	Põhilised refinantsee- rimisoperat- sioonid	Pikemaajali- sed refinant- seerimis- operatsioonid	Laenamise püsi- võimalus	Muud likviidsust lisavad operat- sioonid	Hoius- tamise püsi- võimalus	Muud likviidsust vähenda- vad operat- sioonid ²				8	9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	313,2	301,3	90,0	0,0	0,0	0,1	0,3	539,8	51,0	-39,6	153,0	692,9
2006	327,0	313,1	120,0	0,1	0,1	0,1	0,0	598,6	54,9	-66,4	173,2	771,8
2007 1 kv	321,6	288,7	134,6	0,0	0,0	0,5	0,8	606,2	47,1	-90,0	180,6	787,2
17. aprill	323,6	281,7	145,7	0,5	0,0	0,3	0,9	614,8	48,2	-95,2	182,6	797,7
14. mai	326,1	281,6	150,0	0,3	0,0	0,5	0,1	620,0	51,3	-97,2	183,2	803,8
12. juuni	326,4	284,9	150,0	0,3	0,0	0,2	0,2	625,2	49,1	-99,4	186,2	811,7
10. juuli	323,0	295,4	150,0	0,2	0,1	0,3	0,0	631,3	53,9	-106,4	189,6	821,2
7. aug	316,7	301,7	150,0	0,1	0,0	0,4	0,0	639,7	52,3	-115,8	192,0	832,1

Allikas: EKP.

¹ Perioodi lõpp.

² Hõlmab alates 1. jaanuarist 2007 rahapoliitilisi operatsioone (tähtajaliste hoiuste kogumise näol), mida Sloveenia keskpang sooritas enne 1. jaanuari 2007 ja mis olid pärast seda kuupäeva veel välja maksmata.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

2.1 Euroala rahaloomeasutuste koondbilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele				Euroala residentide poolt emiteeritud väärt-paberid, v.a aktsiad				Rahaturu-fondide osakud ²	Euroala residen-tide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Raha-loome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurosüsteem														
2005	1 404,9	635,5	20,7	0,6	614,2	185,7	165,6	2,1	18,1	–	14,8	337,0	14,7	217,2
2006	1 558,2	695,7	19,7	0,6	675,3	217,0	187,5	2,5	27,0	–	17,2	351,4	14,7	262,4
2007 I kv	1 576,7	693,3	19,7	0,6	673,0	238,0	205,5	2,1	30,4	–	17,4	359,6	14,8	253,6
2007 aprill	1 588,8	700,1	19,1	0,6	680,4	243,5	210,2	2,2	31,1	–	17,7	355,8	15,3	256,4
2007 mai	1 629,8	724,7	18,1	0,6	705,9	248,1	213,5	2,1	32,5	–	17,8	354,0	15,3	269,8
2007 juuni	1 651,5	751,5	17,7	0,6	733,1	249,8	213,2	2,2	34,3	–	17,8	354,1	15,4	263,0
2007 juuli ³⁾	1 669,8	762,7	17,7	0,6	744,3	254,5	216,8	2,2	35,5	–	17,5	357,5	15,6	262,0
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi														
2005	23 631,5	13 681,7	826,9	8 285,1	4 569,7	3 498,6	1 429,4	551,5	1 517,7	83,1	1 008,7	3 652,8	165,7	1 540,9
2006	25 973,9	14 904,2	810,5	9 160,3	4 933,4	3 555,2	1 276,5	645,8	1 632,8	83,5	1 194,5	4 330,1	172,6	1 733,9
2007 I kv	27 107,8	15 340,0	801,4	9 441,0	5 097,6	3 661,0	1 282,2	685,8	1 693,0	92,4	1 244,5	4 684,7	195,1	1 890,1
2007 aprill	27 479,0	15 500,4	802,3	9 526,0	5 172,2	3 671,1	1 258,8	706,8	1 706,0	96,9	1 314,3	4 802,2	199,6	1 894,5
2007 mai	27 847,8	15 613,6	797,8	9 600,2	5 215,7	3 746,4	1 291,6	733,9	1 720,9	95,0	1 352,8	4 901,2	200,6	1 938,1
2007 juuni	28 062,4	15 778,6	798,1	9 711,6	5 268,9	3 763,6	1 284,4	758,2	1 721,0	96,1	1 277,0	4 872,5	201,5	2 073,1
2007 juuli ³⁾	28 137,1	15 879,6	799,6	9 809,4	5 270,6	3 773,4	1 257,4	775,1	1 740,9	97,1	1 263,2	4 924,0	198,1	2 001,8

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Euroala residentide hoisud				Rahaturufon-dide osakud ³	Emiteeritud võlaväärt paberid ⁴	Kapital ja reservid	Välis-kohustused	Ülejäänud kohustused
			Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsemis-sektor / muud euroala residentid	Rahaloome-asutused					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurosüsteem											
2005	1 404,9	582,7	385,4	24,4	14,5	346,5	–	0,1	202,9	27,6	206,2
2006	1 558,2	647,0	431,6	33,7	15,9	382,0	–	0,1	208,6	35,3	235,6
2007 I kv	1 576,7	632,7	455,6	44,8	17,5	393,3	–	0,3	216,3	39,5	232,4
2007 aprill	1 588,8	641,6	455,5	42,0	19,8	393,7	–	0,1	213,6	43,1	234,9
2007 mai	1 629,8	644,9	482,3	47,2	21,3	413,8	–	0,1	211,4	42,5	248,6
2007 juuni	1 651,5	652,6	495,2	51,2	23,3	420,7	–	0,1	207,0	51,0	245,6
2007 juuli ³⁾	1 669,8	660,0	511,9	53,3	22,2	436,4	–	0,1	209,5	43,9	244,4
Rahaloomeasutused väljaspool eurosüsteemi											
2005	23 631,5	–	12 212,2	149,2	7 211,9	4 851,2	698,9	3 858,3	1 310,6	3 518,0	2 033,5
2006	25 973,9	–	13 257,2	124,2	7 890,6	5 242,4	697,7	4 247,6	1 449,7	3 991,1	2 330,5
2007 I kv	27 107,8	–	13 595,8	139,0	8 047,1	5 409,7	758,7	4 424,8	1 529,7	4 255,7	2 543,1
2007 aprill	27 479,0	–	13 693,8	131,6	8 098,1	5 464,1	779,2	4 447,9	1 546,8	4 407,7	2 603,6
2007 mai	27 847,8	–	13 850,8	152,6	8 164,2	5 534,0	797,5	4 502,3	1 547,6	4 519,8	2 629,7
2007 juuni	28 062,4	–	14 029,5	170,2	8 265,3	5 594,0	795,6	4 521,0	1 554,9	4 450,5	2 710,8
2007 juuli ³⁾	28 137,1	–	14 041,1	125,3	8 312,7	5 603,2	812,7	4 548,8	1 571,8	4 492,0	2 670,6

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Euroala residentide poolt väljastatud summad. Euroalaväliste residentide poolt väljastatud summad on kajastatud välisvarade all.

³ Euroala residentide poolt hoitavad summad.

⁴ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.2 Euroala rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodi jooksul)

1. Varad

	Kokku	Laenuid euroala residentidele			Väärtpaberid, v.a residentide poolt emiteeritud aktsiad			Muude euroala residentide poolt emiteeritud aktsiad ja muud osakud	Välisvarad	Põhivarad	Ülejäänud varad
		Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid	Kokku	Valitsemis-sektor	Muud euroala residentid				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2005	17 870,7	9 133,3	847,5	8 285,7	2 148,5	1 595,0	553,6	710,5	3 989,7	180,4	1 708,2
2006	19 743,5	9 991,1	830,2	9 161,0	2 112,3	1 464,0	648,3	829,9	4 681,5	187,3	1 941,4
2007 I kv	20 649,7	10 262,7	821,1	9 441,6	2 175,6	1 487,7	687,9	857,6	5 044,2	209,9	2 099,5
2007 aprill	20 919,1	10 348,0	821,4	9 526,6	2 177,5	1 469,0	708,5	916,8	5 157,9	214,9	2 104,0
mai	21 217,6	10 416,7	815,9	9 600,8	2 241,1	1 505,1	736,0	928,0	5 255,2	215,9	2 160,7
juuni	21 398,4	10 528,1	815,9	9 712,2	2 258,0	1 497,6	760,4	880,4	5 226,6	216,9	2 288,3
juuli ¹⁾	21 456,4	10 627,4	817,3	9 810,0	2 251,5	1 474,2	777,3	865,8	5 281,4	213,6	2 216,7
Tehingud											
2005	1 608,6	708,9	12,8	696,0	156,2	76,2	80,0	53,2	448,5	1,4	240,4
2006	1 998,2	877,3	-14,4	891,6	10,6	-96,8	107,4	98,5	802,0	6,4	203,5
2007 I kv	884,7	254,0	-8,2	262,2	63,2	19,0	44,2	20,8	394,4	0,5	151,8
2007 aprill	307,1	92,5	0,4	92,1	3,7	-17,0	20,7	57,0	151,4	1,0	1,6
mai	269,8	69,4	-5,5	74,9	60,5	36,4	24,1	6,3	77,3	1,0	55,3
juuni	197,0	119,0	-0,4	119,4	19,8	-5,7	25,5	-46,8	-20,7	1,0	124,7
juuli ¹⁾	87,1	102,1	1,4	100,7	-7,1	-23,8	16,7	-10,2	77,4	-3,3	-71,8

2. Kohustused

	Kokku	Ringluses olev sularaha	Keskvalitsuse hoiused	Muu valitsemis-sektori / muude euroala residentide hoiused	Rahaturufondide osakud ²	Emiteeritud võlaväärtpaberid ³	Kapital ja reservid	Väliskohustused	Ülejäänud kohustused	Rahaloomeasutuste vaheliste kohustuste ülejääk
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2005	17 870,7	532,8	173,6	7 226,4	615,8	2 322,6	1 200,6	3 545,6	2 239,7	13,7
2006	19 743,5	592,2	157,9	7 906,5	614,1	2 587,9	1 276,5	4 026,5	2 566,1	15,7
2007 I kv	20 649,7	588,4	183,8	8 064,6	666,3	2 701,6	1 341,8	4 295,3	2 775,4	32,5
2007 aprill	20 919,1	594,7	173,6	8 117,9	682,3	2 710,9	1 345,1	4 450,8	2 838,5	5,2
mai	21 217,6	597,6	199,8	8 185,6	702,5	2 749,0	1 316,4	4 562,3	2 878,4	26,2
juuni	21 398,4	604,9	221,4	8 288,6	699,6	2 765,9	1 347,4	4 501,5	2 956,4	12,7
juuli ¹⁾	21 456,4	612,9	178,5	8 334,9	715,6	2 772,6	1 366,4	4 535,9	2 915,0	24,7
Tehingud										
2005	1 608,6	64,4	10,9	495,7	-3,0	213,5	96,2	448,0	333,8	-50,8
2006	1 998,2	59,4	-15,2	638,7	27,0	285,6	57,3	601,6	253,4	45,4
2007 I kv	884,7	-4,2	24,8	143,3	54,5	117,5	39,0	292,5	196,8	20,6
2007 aprill	307,1	6,3	-10,2	58,0	18,0	19,0	-4,0	191,2	46,6	-17,9
mai	269,8	2,8	26,2	65,4	15,6	32,3	-28,3	91,7	45,4	18,7
juuni	197,0	7,3	21,6	102,4	-2,6	17,4	35,4	-57,0	78,8	-6,2
juuli ¹⁾	87,1	8,0	-43,4	48,6	16,7	9,6	20,2	53,1	-41,5	15,8

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Euroala residentide poolt hoitavad summad.

³ Summad, mis on väljastatud kuni kaheaastase tähtajaga ja mida hoiavad euroalavälised residentid, on kajastatud väliskohustuste all.

2.3 Rahandusstatistika¹

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Rahaagregaadid² ja vastaskirjed

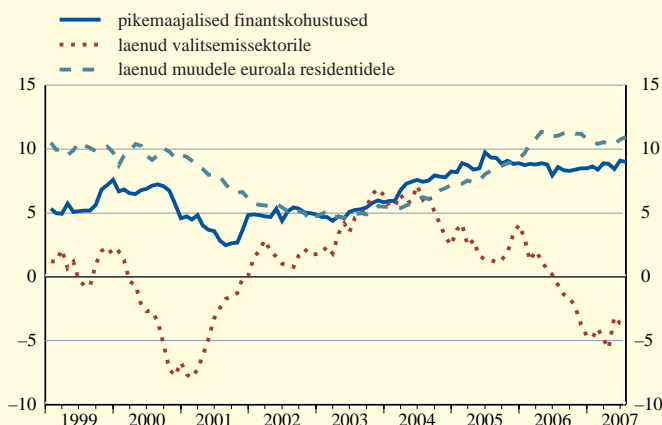
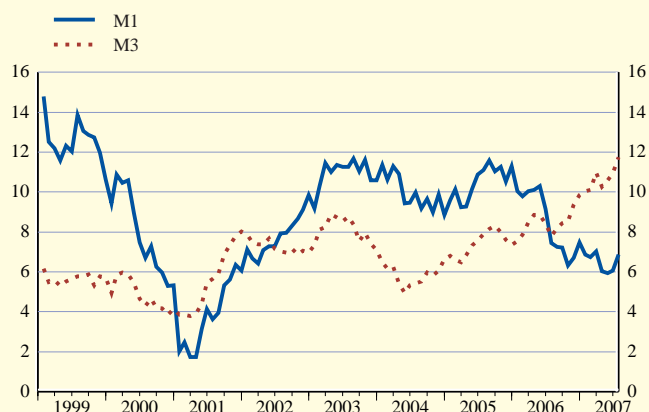
					M3	M3	Pikema-	Laenu-	Laenu-	Netovälis- varad ³	
	M1		M2	M3-M2	3 kuu libisev keskmine (keskel)	ajalised finants- kohustused	valitsemis- sektorile	muudele euroala residentidele	Laenu-		
	1	2	3	4							5
Bilansiline jääk											
2005	3 419,4	2 653,2	6 072,6	999,4	7 072,0	–	5 000,2	2 472,5	9 561,0	8 287,3	422,2
2006	3 676,6	2 953,1	6 629,7	1 102,1	7 731,8	–	5 428,7	2 321,2	10 658,5	9 167,4	632,9
2007 I kv	3 746,8	3 064,9	6 811,8	1 190,3	8 002,0	–	5 590,4	2 301,4	10 978,1	9 444,7	766,4
2007 aprill	3 740,1	3 106,4	6 846,5	1 190,3	8 036,9	–	5 621,4	2 277,1	11 095,8	9 516,8	731,5
mai	3 768,7	3 127,9	6 896,6	1 217,3	8 113,9	–	5 640,3	2 313,9	11 212,4	9 592,8	726,6
juuni	3 784,4	3 170,8	6 955,2	1 227,6	8 182,8	–	5 710,3	2 300,4	11 321,0	9 683,5	720,2
juuli ⁽⁹⁾	3 805,7	3 228,2	7 033,9	1 240,0	8 274,0	–	5 751,2	2 285,9	11 434,3	9 782,4	741,9
Tehingud											
2005	337,0	138,9	475,9	8,5	484,4	–	401,5	94,5	835,5	700,4	0,1
2006	255,5	309,9	565,4	130,2	695,6	–	427,0	-114,1	1 105,0	896,5	200,2
2007 I kv	63,6	105,4	169,0	91,1	260,1	–	136,3	-23,7	298,7	258,8	141,4
2007 aprill	-5,5	43,9	38,4	1,1	39,5	–	35,5	-22,5	122,9	79,2	-32,9
mai	27,9	20,6	48,4	21,4	69,8	–	14,0	37,0	109,4	76,8	-5,0
juuni	14,6	43,8	58,4	8,8	67,2	–	75,3	-12,1	118,4	98,6	-2,2
juuli ⁽⁹⁾	21,9	58,5	80,4	12,5	92,9	–	46,2	-14,9	120,5	101,8	25,5
Kasvumäärad											
2005 dets	11,3	5,4	8,5	0,9	7,3	7,5	8,9	4,1	9,6	9,2	0,1
2006 dets	7,5	11,7	9,3	13,2	9,9	9,8	8,5	-4,7	11,6	10,8	200,2
2007 märts	7,0	12,7	9,5	20,1	11,0	10,5	8,9	-4,9	10,9	10,6	341,2
2007 aprill	6,0	12,4	8,8	19,4	10,3	10,6	8,9	-5,6	10,8	10,4	315,8
mai	5,9	13,6	9,3	18,6	10,6	10,6	8,5	-3,1	11,1	10,4	297,5
juuni	6,1	13,9	9,5	19,8	10,9	11,1	9,1	-3,6	11,5	10,8	262,0
juuli ⁽⁹⁾	6,9	15,0	10,4	19,8	11,7	.	9,0	-3,7	11,6	10,9	282,1

J1 Rahaagregaadid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J2 Vastaskirjed¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Rahaloomeasutuste ja keskvalituse (postiasutus, riigikassa) rahalised kohustused euroala residentidest mitterahaloomeasutuste suhtes, v.a keskvalitus (M1, M2, M3: vt sõnastikku).

³ Kasvumäärade osas kajastatud väärtused on kõnealusel perioodil lõppenud 12 kuu jooksul sooritatud tehingute summad.

2.3 Rahandusstatistika¹

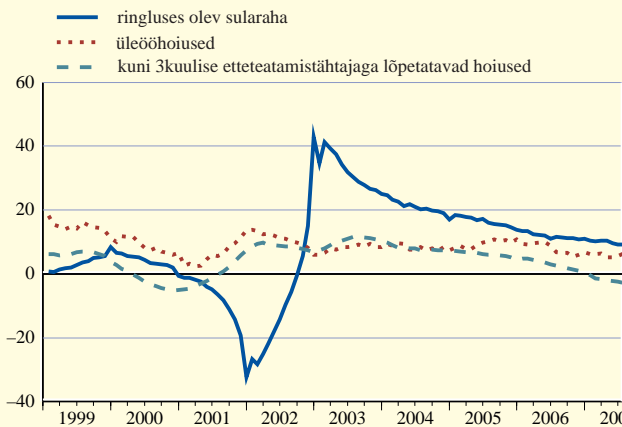
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Rahaagregaatide komponendid ja pikemaajalised finantskohustused

	Ringluses olev sularaha	Üleööhoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga kuni 2 aastat	Kuni 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Repo-tehingud	Rahaturu-fondide osakud	Võlaväärt-paberid tähtajaga kuni 2 aastat	Võlaväärt-paberid tähtajaga üle 2 aasta	Üle 3kuulise ette-teatamis-tähtajaga lõpetatavad hoiused	Hoiused lepingulise tähtajaga üle 2 aasta	Kapital ja reservid
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bilansiline jääk											
2005	521,5	2 897,9	1 109,9	1 543,2	241,6	631,6	126,2	2 202,6	86,9	1 511,2	1 199,6
2006	579,0	3 097,6	1 401,7	1 551,4	272,0	631,4	198,7	2 396,2	102,4	1 654,6	1 275,6
2007 I kv	592,1	3 154,7	1 528,2	1 536,8	280,3	670,0	239,9	2 461,4	107,8	1 682,7	1 338,5
2007 aprill	597,4	3 142,7	1 573,3	1 533,0	271,6	676,3	242,4	2 467,7	108,7	1 694,0	1 351,0
2007 mai	597,8	3 170,9	1 595,6	1 532,3	270,5	691,8	255,0	2 488,9	108,6	1 716,2	1 326,7
2007 juuni	599,2	3 185,3	1 645,0	1 525,8	285,0	700,9	241,6	2 516,3	109,4	1 736,3	1 348,3
2007 juuli ⁽¹⁾	604,7	3 201,1	1 709,2	1 519,0	291,6	707,8	240,7	2 525,8	110,7	1 752,1	1 362,7
Tehingud											
2005	63,2	273,8	69,1	69,8	-5,9	-2,0	16,4	198,4	-4,3	111,2	96,1
2006	57,5	198,0	300,8	9,2	31,2	28,8	70,2	216,3	15,5	137,8	57,5
2007 I kv	12,6	51,0	120,9	-15,4	8,4	40,9	41,8	68,3	4,6	26,7	36,7
2007 aprill	5,3	-10,8	47,6	-3,6	-8,6	8,4	1,4	17,1	1,0	12,3	5,1
2007 mai	0,4	27,5	21,3	-0,8	-1,1	10,9	11,5	16,4	-0,1	21,6	-23,9
2007 juuni	1,3	13,3	49,6	-5,8	13,0	9,5	-13,7	28,3	0,9	20,2	25,9
2007 juuli ⁽¹⁾	5,5	16,4	65,2	-6,8	6,6	7,4	-1,5	13,0	1,2	16,4	15,6
Kasvumäärad											
2005 dets	13,8	10,9	6,5	4,4	-2,4	-0,3	15,7	10,0	-4,7	8,1	8,9
2006 dets	11,0	6,8	27,2	0,6	13,0	4,7	54,5	9,9	17,8	9,1	4,7
2007 märts	10,5	6,4	32,3	-1,7	19,3	12,2	51,9	11,0	20,6	8,1	5,3
2007 aprill	10,5	5,2	31,2	-2,0	13,5	13,2	52,4	10,8	20,4	7,9	5,7
2007 mai	9,6	5,3	34,7	-2,3	10,3	13,8	48,0	10,7	18,4	8,3	3,9
2007 juuni	9,2	5,5	35,1	-2,5	14,5	14,5	48,5	11,0	17,6	8,8	5,5
2007 juuli ⁽¹⁾	9,2	6,4	37,5	-2,9	14,7	14,9	47,0	10,7	17,0	9,1	5,3

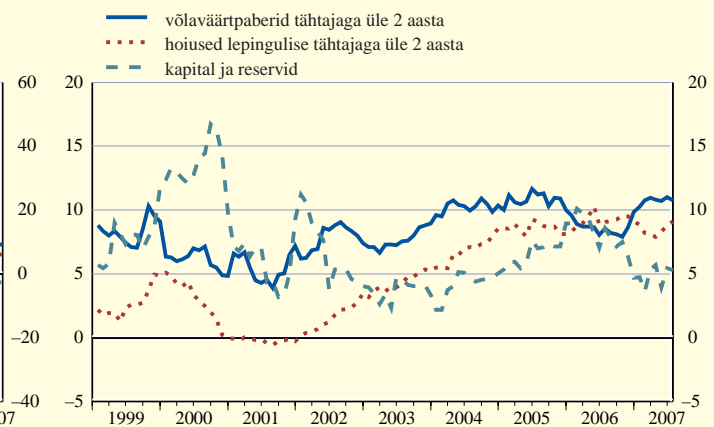
J3 Rahaagregaatide komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

J4 Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid¹

(aastane kasvumäär; sesoonselt kohandatud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

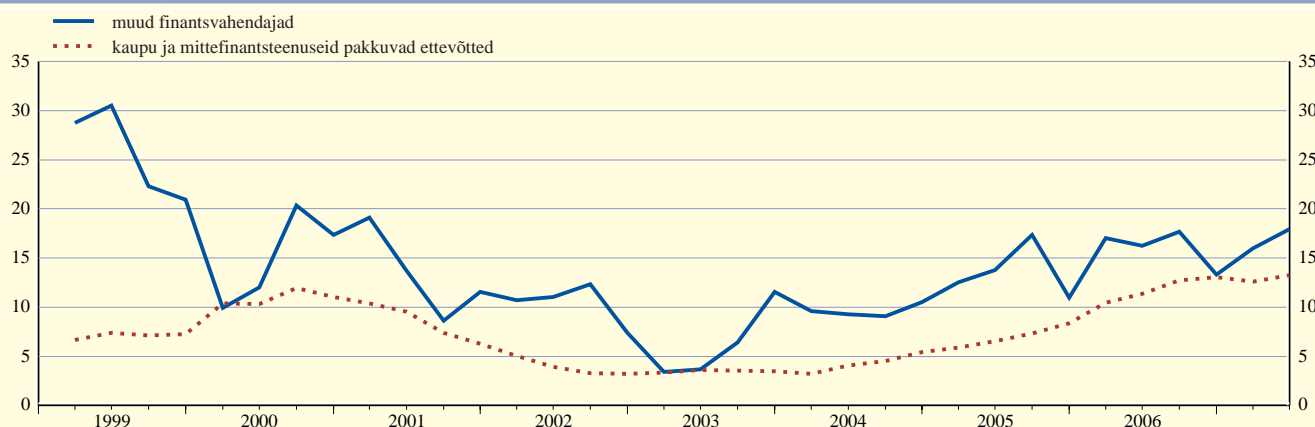
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele³

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid		Muud finantsvahendajad ⁴		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted			
	Kokku		Kokku		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	Kuni 1 aasta 2	3	Kuni 1 aasta 4	5	6	7	8
Bilansiline jääk								
2005	64,6	41,6	620,4	370,2	3 409,1	1 037,7	594,0	1 777,3
2006	82,8	55,2	696,0	420,6	3 844,5	1 137,9	707,1	1 999,5
2007 I kv	98,5	71,7	774,5	488,6	3 957,4	1 172,1	738,8	2 046,5
2007 aprill	105,6	79,4	794,5	502,5	3 998,	1 188,7	749,4	2 060,3
mai	109,0	82,4	789,0	492,3	4 047,4	1 196,8	765,3	2 085,4
juuni	110,4	83,5	802,5	502,6	4 107,2	1 225,3	775,5	2 106,4
juuli ⁵⁾	112,0	84,7	813,9	505,8	4 167,5	1 241,2	791,3	2 135,0
Tehingud								
2005	15,0	9,8	60,8	29,2	262,7	56,8	54,3	151,6
2006	18,1	13,9	81,9	57,7	446,2	100,5	123,1	222,6
2007 I kv	15,8	16,6	71,1	67,9	105,6	31,2	29,5	44,9
2007 aprill	7,2	7,8	22,0	15,1	44,1	17,7	11,2	15,1
mai	3,3	2,9	-5,8	-10,8	49,4	7,9	16,5	25,1
juuni	1,5	1,1	13,2	9,8	66,8	34,2	10,7	21,9
juuli ⁵⁾	1,7	1,2	12,6	4,3	61,0	15,8	15,8	29,3
Kasvumäärad								
2005 dets	30,6	31,2	11,0	8,7	8,3	5,8	9,9	9,3
2006 dets	28,0	33,3	13,3	15,6	13,1	9,7	20,8	12,4
2007 märts	20,4	26,1	16,0	19,6	12,6	9,9	18,7	12,1
2007 aprill	20,2	26,7	16,3	18,2	12,4	9,4	18,9	11,9
mai	25,5	33,9	14,5	14,2	12,8	10,3	19,4	12,0
juuni	30,6	40,6	17,9	20,4	13,3	11,3	19,8	12,1
juuli ⁵⁾	24,6	31,9	20,7	24,3	13,6	11,5	19,3	12,8

J5 Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

⁴ See kategooria hõlmab investeerimisfonde.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

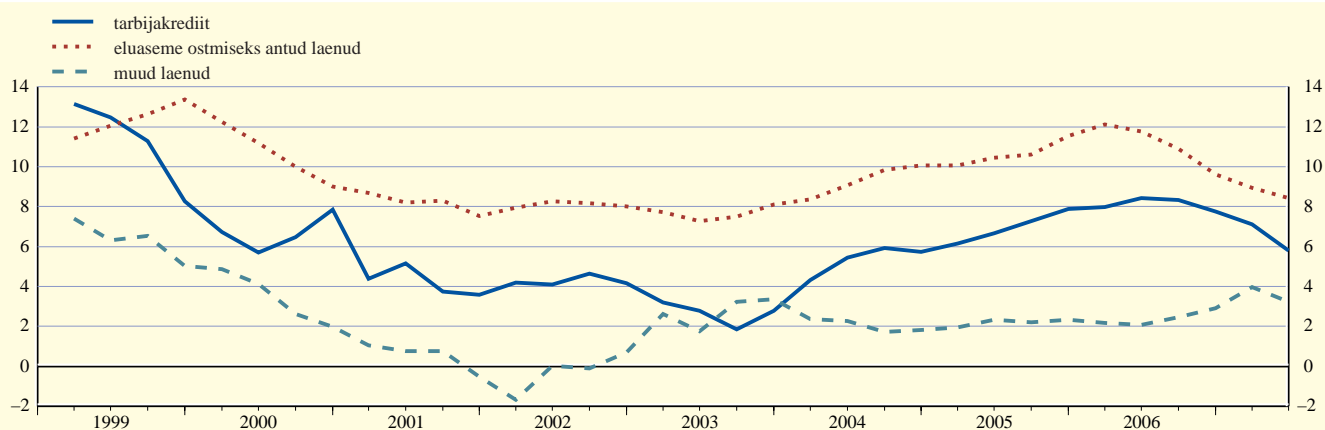
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Laenuid kodumajapidamistele³

	Kokku	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenuid				Muud laenuid			
		Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bilansiline jääk													
2005	4 191,0	554,1	129,1	200,7	224,3	2 915,3	15,2	67,5	2 832,6	721,6	147,3	99,9	474,4
2006	4 537,0	586,6	135,3	202,7	248,5	3 212,0	15,6	72,1	3 124,4	738,4	146,2	101,5	490,7
2007 I kv	4 610,6	590,2	132,0	202,4	255,8	3 272,0	16,1	71,9	3 184,0	748,4	147,5	102,4	498,4
2007 aprill	4 627,6	593,7	133,3	202,2	258,2	3 286,3	15,7	71,9	3 198,6	747,6	146,4	102,7	498,4
mai	4 654,8	595,7	133,0	203,5	259,2	3 311,7	15,9	72,2	3 223,6	747,4	145,2	102,6	499,6
juuni	4 691,5	601,8	134,9	205,1	261,8	3 337,0	16,3	72,1	3 248,6	752,7	150,1	103,9	498,6
juuli ⁽⁴⁾	4 716,0	605,9	136,2	205,3	264,4	3 359,4	15,7	72,4	3 271,3	750,7	146,4	104,4	499,9
Tehingud													
2005	357,5	40,7	9,0	11,6	20,0	300,6	0,7	4,8	295,0	16,2	3,8	1,3	11,1
2006	345,4	42,7	8,2	4,8	29,6	281,8	1,5	4,6	275,7	20,9	1,4	3,8	15,7
2007 I kv	69,8	2,1	-3,2	-0,6	5,9	58,9	0,6	0,2	58,1	8,8	0,7	0,7	7,4
2007 aprill	18,8	4,1	1,4	-0,1	2,8	15,1	-0,4	0,0	15,5	-0,4	-1,0	0,4	0,2
mai	28,0	2,3	-0,2	1,3	1,2	25,4	0,1	0,3	25,0	0,3	-1,2	0,2	1,3
juuni	38,0	6,6	2,0	1,8	2,8	25,7	0,4	-0,1	25,4	5,7	4,9	1,4	-0,7
juuli ⁽⁴⁾	25,5	4,1	1,4	0,2	2,5	22,9	-0,2	0,4	22,8	-1,5	-3,7	0,6	1,6
Kasvumäärad													
2005 dets	9,4	7,9	7,5	6,1	9,8	11,5	5,1	7,5	11,7	2,3	2,6	1,3	2,4
2006 dets	8,2	7,7	6,5	2,4	13,3	9,6	9,7	6,8	9,7	2,9	1,0	3,9	3,3
2007 märts	7,9	7,1	5,8	1,5	12,8	9,0	13,6	6,4	9,0	4,0	1,7	4,1	4,6
2007 aprill	7,6	7,0	6,1	0,8	12,9	8,6	12,2	6,5	8,6	3,8	1,1	5,1	4,3
mai	7,4	6,0	4,2	0,3	11,9	8,6	12,9	6,2	8,6	3,6	1,3	4,9	4,0
juuni	7,2	5,8	4,5	0,8	10,8	8,4	10,3	3,8	8,5	3,2	0,5	5,5	3,7
juuli ⁽⁴⁾	7,0	5,8	5,0	0,7	10,7	8,1	8,8	3,6	8,2	3,2	0,5	5,9	3,5

J6 Laenuid kodumajapidamistele²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ See kategooria hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid. Enne 2003. aasta jaanuari koguti andmeid iga aasta märtsis, juunis, septembris ja detsembris. 2003. aasta jaanuarile eelnenud kuised andmed on tuletatud kvartaliandmetest.

2.4 Rahaloomeasutuste antud laenude jaotus^{1,2}

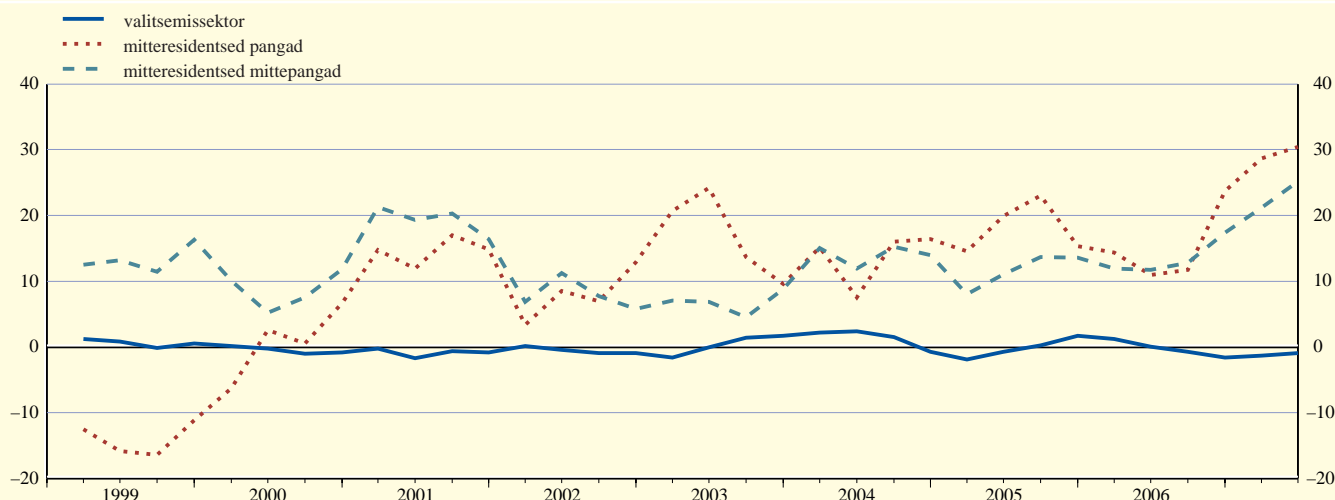
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskkvalitus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitus	Kohalik omavalitus	Sotsiaal-kindlustusfondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2004	811,9	130,1	252,3	405,7	23,8	1 974,7	1 342,2	632,5	61,3	571,1
2005	826,9	125,1	246,8	425,8	29,2	2 485,2	1 722,1	763,1	66,0	697,1
2006	809,0	106,5	234,5	436,0	32,0	2 611,3	1 839,9	771,5	66,5	705,0
III kv	803,6	101,2	230,1	436,6	35,7	2 735,9	1 919,9	816,1	66,5	749,6
IV kv	810,5	104,1	232,5	448,1	25,8	2 924,3	2 061,0	863,4	63,2	800,2
2007	801,4	97,2	225,2	447,8	31,2	3 169,7	2 265,1	904,6	60,0	844,6
I kv ⁽⁹⁾	798,1	96,6	218,8	449,9	32,8	3 282,2	2 338,9	943,3	60,6	882,7
Tehingud										
2004	-5,6	2,2	-13,9	17,3	-11,2	275,6	194,9	80,4	1,8	78,6
2005	13,7	-5,6	-8,1	21,9	5,5	296,8	207,9	89,0	4,7	84,3
2006	-6,8	-11,6	-6,4	8,3	2,9	56,3	42,8	13,5	3,6	9,9
III kv	-3,3	-3,1	-4,3	0,4	3,6	120,2	75,8	44,3	-0,7	45,0
IV kv	7,4	3,7	2,4	11,2	-9,8	224,8	173,1	51,7	-2,7	54,4
2007	-8,2	-6,9	-6,3	-0,3	5,3	272,7	222,0	50,8	-3,1	53,8
I kv ⁽⁹⁾	-3,5	-0,9	-5,5	1,2	1,7	131,2	84,3	46,0	0,6	45,4
Kasvumäärad										
2004	-0,7	1,7	-5,2	4,4	-32,1	15,6	16,4	13,9	3,1	15,2
2005	1,7	-4,3	-3,2	5,4	22,9	14,8	15,3	13,6	7,7	14,2
2006	0,0	-14,1	-6,3	7,4	12,2	11,2	10,9	11,7	7,3	12,1
sept	-0,7	-13,3	-7,9	6,5	9,1	12,1	11,8	12,8	2,9	13,8
dets	-1,6	-14,0	-5,8	5,1	-11,6	21,8	23,7	17,4	-4,2	19,4
2007	-1,3	-15,2	-6,1	4,6	6,8	26,4	28,7	21,1	-4,4	23,5
juuni ⁽⁹⁾	-0,9	-6,9	-5,9	2,9	2,5	28,9	30,4	25,1	-8,7	28,3

J7 Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust, mis asub väljaspool euroala.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1,2}

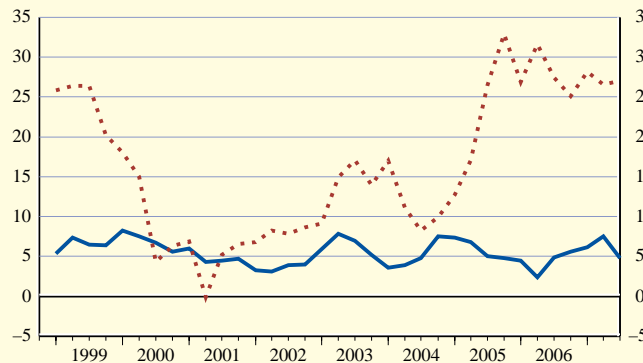
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

1. Finantsvahendajate hoiused

	Kindlustusettevõtted ja pensionifondid							Muud finantsvahendajad ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2005	612,6	67,8	51,9	469,7	1,2	1,4	20,6	880,4	233,9	185,0	329,8	10,5	0,1	121,1
2006	650,0	70,2	57,1	495,4	1,0	1,4	24,9	1 140,3	283,1	251,8	469,4	10,6	0,2	125,1
2007 I kv	658,8	72,3	58,4	503,0	1,1	1,2	22,9	1 250,9	318,6	267,7	501,9	11,4	0,3	151,0
2007 aprill	666,2	70,2	63,2	506,3	1,0	1,2	24,4	1 264,7	307,2	276,8	517,2	11,3	0,3	151,8
mai	659,4	65,5	60,1	508,7	0,9	1,2	23,0	1 291,4	315,6	274,3	538,1	11,4	0,3	151,7
juuni	656,4	65,1	58,0	512,2	0,8	1,2	19	1 334,0	320,5	288,1	559,0	11,5	0,2	154,6
juuli ⁶⁾	670,9	72,8	61,2	514,0	0,9	1,2	20,8	1 359,4	321,0	294,5	576,5	13,4	0,3	153,8
Tehingud														
2005	26,3	7,4	-0,6	19,2	0,4	0,0	-0,2	176,1	40,1	37,3	96,8	1,5	0,0	0,4
2006	37,9	2,7	5,5	25,6	-0,2	0,0	4,4	249,2	45,5	67,8	130,5	0,3	0,1	4,9
2007 I kv	8,6	2,1	1,0	7,6	0,1	-0,2	-2,0	111,0	35,8	16,2	32,4	0,7	0,0	26,0
2007 aprill	7,0	-2,6	4,9	3,3	-0,1	0,0	1,5	16,3	-10,7	10,0	16,1	0,0	0,0	0,8
mai	-6,8	-4,7	-3,1	2,5	-0,1	0,0	-1,4	25,6	8,1	-3,0	20,4	0,1	0,0	0,0
juuni	-3,0	-0,4	-2,2	3,4	0,0	0,0	-3,9	41,5	5,1	14,0	21,0	0,0	0,0	1,4
juuli ⁶⁾	14,5	7,7	3,3	1,8	0,1	0,0	1,7	26,7	0,7	6,8	18,0	1,9	0,0	-0,7
Kasvumäärad														
2005 dets	4,5	12,4	-1,2	4,3	36,0	2,9	-0,8	26,9	22,2	25,0	47,3	14,3	-	0,4
2006 dets	6,2	4,0	10,7	5,4	-16,3	-3,4	21,2	28,2	19,5	36,8	38,9	2,9	-	4,0
2007 märts	7,5	10,4	15,9	5,9	-2,9	-14,3	16,0	26,5	15,6	37,6	34,4	4,1	-	12,4
2007 aprill	6,0	2,9	25,5	5,6	-11,0	-13,9	-13,0	22,0	9,9	25,5	34,5	8,5	-	7,2
mai	6,1	-1,6	31,0	5,7	-19,9	-14,6	-10,2	24,6	13,3	33,1	36,2	-2,1	-	4,3
juuni	4,8	-5,5	21,0	5,7	-20,5	-13,6	-13,7	27,0	13,3	35,6	38,2	5,9	-	10,5
juuli ⁶⁾	5,9	10,9	18,0	5,2	-11,7	-10,1	-16,6	30,9	19,9	39,4	39,5	36,0	-	12,7

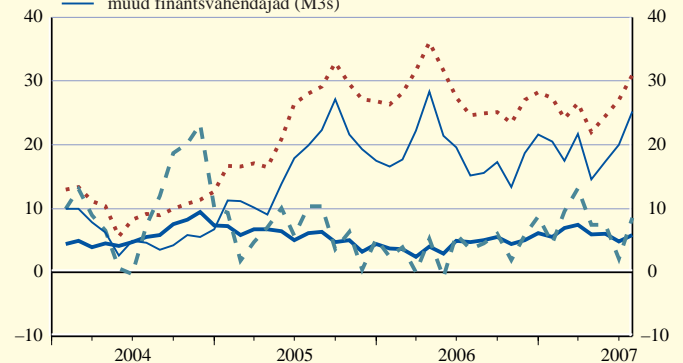
J8 Hoiused kokku sektorite lõikes² (aastased kasvumäärad)

— kindlustusseltsid ja pensionifondid (kokku)
••••• muud finantsvahendajad (kokku)

J9 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes² (aastased kasvumäärad)

— kindlustusseltsid ja pensionifondid (kokku)
••••• muud finantsvahendajad (kokku)
- - - kindlustusseltsid ja pensionifondid (M3s)⁴
— muud finantsvahendajad (M3s)⁵

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a euroüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ See kategooria hõlmab investeerimisfondide.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1, 2}

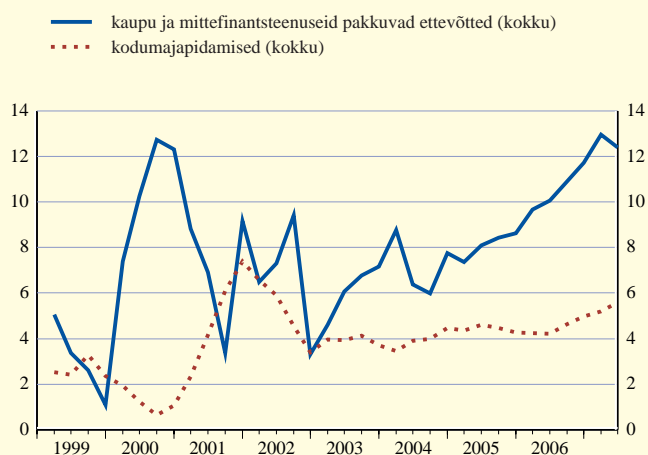
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja kodumajapidamiste hoiused

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted							Kodumajapidamised ³						
	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud	Kokku	Üleöö- hoiused	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad ette- teatamistähtajaga		Repo- tehingud
			Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu				Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Bilansiline jääk														
2005	1 211,9	769,2	305,1	67,2	44,5	1,2	24,6	4 343,1	1 685,9	534,0	631,7	1 354,2	84,5	52,8
2006	1 343,1	851,8	355,3	69,4	40,5	1,3	24,8	4 552,6	1 751,2	669,0	606,8	1 355,7	99,8	70,0
2007 I kv	1 349,0	833,0	379,3	68,9	39,4	1,3	27,0	4 589,5	1 727,5	745,0	593,1	1 342,2	105,4	76,4
2007 aprill	1 348,8	833,3	382,8	68,9	37,9	1,3	24,5	4 616,5	1 746,3	765,1	587,0	1 336,5	105,7	76,0
mai	1 370,9	844,4	392,0	68,6	37,7	1,3	26,9	4 631,6	1 749,5	783,2	581,2	1 333,4	105,5	78,8
juuni	1 386,0	861,4	392,4	68,5	36,1	1,3	26	4 678,4	1 785,8	802,3	577,2	1 329,3	106,2	77,7
juuli ⁴⁾	1 381,6	840,3	411,6	68,0	34,7	1,5	25,6	4 681,0	1 767,6	832,8	572,3	1 318,9	106,8	82,6
Tehingud														
2005	96,6	88,9	11,4	-1,6	3,7	-0,4	-5,4	177,7	125,1	16,3	-2,8	45,9	-4,0	-2,9
2006	141,2	85,7	55,7	3,9	-4,2	0,1	0,2	215,2	65,7	137,5	-23,1	2,5	15,4	17,2
2007 I kv	3,3	-19,8	23,5	-0,6	-1,4	-0,7	2,2	25,1	-29,1	70,9	-14,8	-13,9	5,5	6,4
2007 aprill	1,3	1,0	4,2	0,2	-1,5	0,0	-2,6	27,9	19,0	20,8	-6,1	-5,6	0,3	-0,4
mai	21,6	10,8	8,9	-0,4	-0,2	0,0	2,4	14,8	3,1	17,9	-5,9	-3,0	-0,2	2,8
juuni	15,2	17,1	0,4	-0,1	-1,7	0,0	-0,5	47,2	36,3	19,4	-4,0	-4,2	0,7	-1,0
juuli ⁴⁾	-3,7	-20,8	19,6	-0,4	-1,4	0,1	-0,8	2,9	-18,1	30,7	-4,8	-10,3	0,7	4,8
Kasvumäärad														
2005 dets	8,6	13,1	3,8	-2,0	9,0	-29,0	-18,2	4,3	8,5	3,1	-0,4	3,3	-4,5	-5,1
2006 dets	11,7	11,2	18,4	5,7	-9,4	5,9	0,6	5,0	3,9	25,8	-3,7	0,2	18,2	32,6
2007 märts	13,0	12,0	22,6	-2,2	-16,1	-29,8	25,4	5,2	2,9	35,0	-4,8	-1,9	22,1	38,7
2007 aprill	11,7	11,1	21,0	-3,1	-17,9	-36,0	14,3	5,1	2,2	37,8	-5,4	-2,2	22,1	40,4
mai	11,7	9,4	25,5	-4,0	-17,8	-36,2	10,7	5,3	2,5	39,0	-6,0	-2,2	20,2	39,1
juuni	12,4	10,0	26,2	-4,5	-18,0	-29,5	20,0	5,6	3,2	40,2	-6,3	-2,5	19,2	32,9
juuli ⁴⁾	12,6	8,5	31,3	-4,0	-19,7	-26,3	9,2	5,4	2,6	41,1	-6,6	-3,1	18,4	31,2

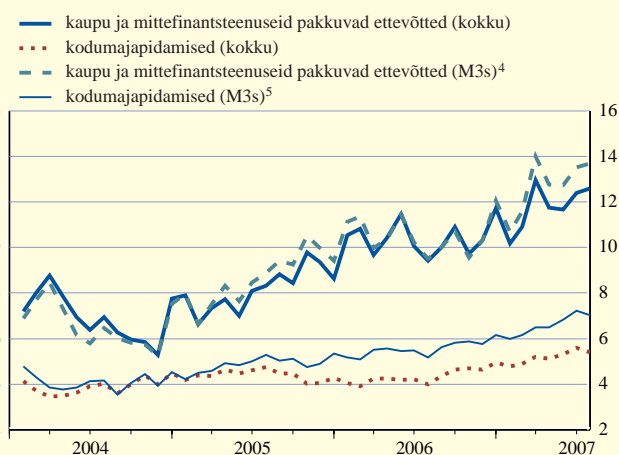
J10 Hoiused kokku sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

J11 Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

⁴ Hõlmab hoiuseid veergudes 2, 3, 5 ja 7.

⁵ Hõlmab hoiuseid veergudes 9, 10, 12 ja 14.

2.5 Rahaloomeasutustesse paigutatud hoiuste jaotus^{1,2}

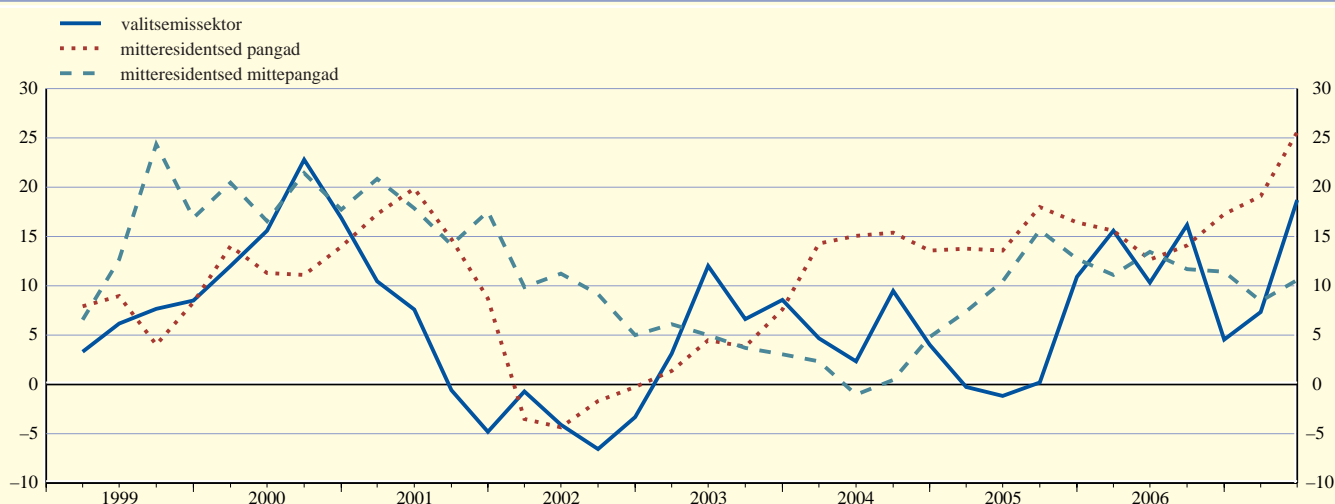
(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

3. Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused

	Valitsemissektor					Euroalavälised residentid				
	Kokku	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Kokku	Pangad ³	Mittepangad		
			Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid			Kokku	Valitsemissektor	Muu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bilansiline jääk										
2004	282,2	137,7	30,5	69,6	44,3	2 428,9	1 748,0	680,9	103,4	577,5
2005	313,1	149,2	38,3	80,9	44,7	3 050,5	2 250,5	800,0	125,8	674,2
2006 II kv	317,2	138,1	39,6	82,6	56,9	3 202,9	2 368,0	834,9	128,3	706,6
III kv	333,0	147,7	41,6	83,5	60,2	3 369,2	2 492,1	877,1	133,3	743,7
IV kv	329,0	124,2	45,4	91,8	67,6	3 429,0	2 557,1	871,9	128,6	743,3
2007 I kv	337,8	139,0	42,1	88,8	67,9	3 663,9	2 778,3	885,6	132,4	753,2
II kv ⁽⁴⁾	380,7	170,2	43,8	95,2	71,5	3 820,0	2 903,4	916,6	136,7	780,0
Tehingud										
2004	11,0	2,7	1,8	2,8	3,8	247,1	214,9	32,0	6,9	25,0
2005	30,8	11,2	7,8	11,5	0,3	381,1	292,8	88,3	22,4	66,0
2006 II kv	6,0	-9,1	1,5	5,6	8,0	7,9	-8,3	16,2	0,1	16,2
III kv	15,8	9,6	2,0	0,9	3,3	157,5	117,5	40,0	5,1	34,9
IV kv	-6,7	-24,0	3,8	6,1	7,4	100,7	104,0	-5,5	-4,8	-0,7
2007 I kv	7,8	14,1	-3,3	-3,3	0,2	256,6	237,2	18,3	3,6	14,7
II kv ⁽⁴⁾	42,9	31,2	1,8	6,3	3,6	176,2	140,7	35,5	4,3	31,2
Kasvumäärad										
2004 dets	4,0	2,0	5,6	4,1	9,3	11,0	13,5	4,8	7,2	4,4
2005	10,9	8,1	25,4	16,6	0,6	15,4	16,4	12,7	21,6	11,2
2006 juuni	10,3	2,7	13,0	18,8	17,5	12,9	12,7	13,4	8,2	14,4
sept	16,2	10,1	15,8	17,2	33,3	13,4	14,0	11,7	6,5	12,7
dets	4,5	-16,5	18,4	10,8	51,3	15,8	17,2	11,4	2,2	13,2
2007 märts	7,3	-6,3	10,4	12,3	38,6	16,4	19,1	8,4	3,1	9,4
juuni ⁽⁴⁾	18,7	22,2	10,6	12,1	25,5	21,7	25,5	10,6	6,4	11,3

J12 Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Käesolevas tabelis tähendab termin "pank" rahaloomeasutusega sarnast asutust, mis asub väljaspool euroala.

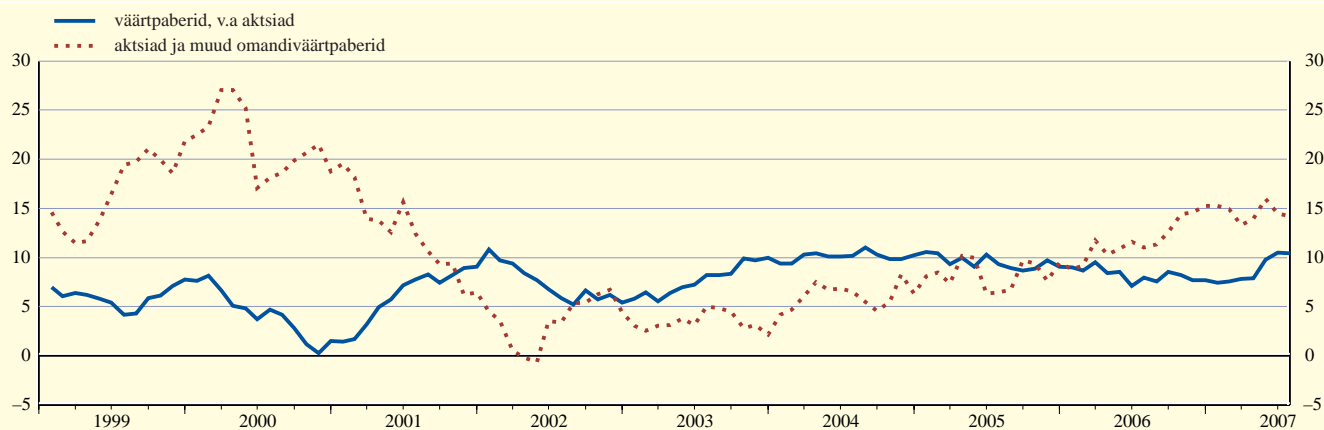
2.6 Rahaloomeasutuste väärtpaperite jaotus^{1,2}

(mld EUR ja aastased kasvumäärad; bilansiline jääk ja kasvumäärad perioodi lõpu seisuga; tehingud perioodil)

	Väärtpaperid, v.a aksiad							Aksiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residendid		Euroala- välised residendid	Kokku	Raha- loome- asutused	Mitteraha- loome- asutused	Euroala- välised residendid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bilansiline jääk												
2005	4 418,9	1 450,4	67,3	1 412,5	17,0	525,7	25,8	920,3	1 254,7	308,5	700,1	246,1
2006	4 663,8	1 560,5	72,3	1 260,4	16,2	615,7	30,1	1 108,6	1 490,3	377,3	817,2	295,8
2007 I kv	4 842,7	1 616,6	76,5	1 266,6	15,6	651,7	34,1	1 181,7	1 576,5	399,7	844,8	332,0
2007 aprill	4 863,2	1 629,4	76,6	1 243,4	15,4	672,0	34,4	1 192,1	1 654,0	410,8	903,6	339,7
mai	4 984,0	1 641,8	79,1	1 275,8	15,8	699,1	34,8	1 237,6	1 703,7	438,2	914,6	351,0
juuni	5 005,7	1 641,2	79,7	1 268,8	15,6	724,0	34,2	1 242,2	1 623,6	409,9	867,1	346,5
juuli ⁽⁹⁾	5 044,1	1 652,1	88,8	1 241,9	15,5	739,2	35,9	1 270,7	1 608,8	410,4	852,8	345,7
Tehingud												
2005	356,3	85,7	2,0	52,3	-0,9	71,9	7,7	137,6	109,1	26,5	53,4	29,2
2006	336,8	122,7	10,6	-122,7	0,5	100,4	6,5	218,7	194,4	58,8	97,0	38,6
2007 I kv	190,1	55,6	5,2	2,7	-0,8	37,0	7,6	82,9	78,5	20,6	20,7	37,2
2007 aprill	33,0	13,4	1,4	-22,7	0,2	19,8	0,9	20,2	72,6	9,2	57,0	6,4
mai	109,7	15,7	0,5	31,5	0,3	24,2	-0,1	37,7	42,7	27,3	6,4	9,1
juuni	24,5	0,2	0,6	-6,2	-0,1	26,0	-0,6	4,6	-79,7	-28,0	-46,9	-4,8
juuli ⁽⁹⁾	46,8	10,8	9,4	-26,7	0,0	14,7	2,1	36,6	-10,2	0,1	-10,2	-0,1
Kasvumäärad												
2005 dets	9,0	6,3	3,6	4,2	-4,5	16,0	43,8	18,2	9,4	9,4	8,0	13,6
2006 dets	7,7	8,5	16,5	-8,9	3,0	19,3	25,7	24,2	15,2	18,7	13,7	15,2
2007 märts	7,8	7,9	18,4	-10,2	-3,3	21,3	40,6	25,2	13,3	21,0	6,4	24,1
2007 aprill	7,9	8,4	15,8	-11,7	-4,1	22,6	36,6	25,9	13,9	20,7	6,6	28,6
mai	9,8	7,6	19,9	-8,1	-2,6	24,9	39,0	28,8	16,0	22,6	8,0	32,2
juuni	10,5	8,8	26,1	-8,6	-7,1	27,5	43,8	28,7	14,4	18,6	7,5	30,1
juuli ⁽⁹⁾	10,4	8,6	33,4	-9,3	-7,0	27,6	47,5	27,9	14,2	20,2	6,0	31,9

J13 Rahaloomeasutuste väärtpaperid²

(aastased kasvumäärad)

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.7 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete ümberhindamine^{1, 2}
(mld EUR)

1. Kodumajapidamiste laenude kustutamise/vähendamise³

	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud				Muud laenud			
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	-4,1	-1,7	-0,9	-1,5	-4,4	-0,3	-1,1	-3,0	-9,8	-2,7	-3,2	-3,9
2006	-3,9	-1,5	-0,9	-1,6	-2,7	-0,1	-0,1	-2,4	-6,7	-1,1	-2,0	-3,6
2007 I kv	-1,0	-0,3	-0,3	-0,5	-0,7	-0,1	0,0	-0,6	-1,9	-0,4	-0,3	-1,2
2007 aprill	-0,3	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,3	0,0	-0,1	-0,2
mai	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,6	0,0	-0,3	-0,2
juuni	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,5	0,0	-0,1	-0,4
juuli ⁽⁹⁾	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	-0,1	-0,2

2. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ja euroalaväliste residentide laenude kustutamise/vähendamise

	Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted				Euroalavälised residentid		
	Kokku	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta
	1	2	3	4	5	6	7
2005	-19,3	-7,4	-5,6	-6,2	-1,2	-0,3	-0,9
2006	-13,2	-3,5	-4,6	-5,1	-0,8	-0,1	-0,7
2007 I kv	-2,8	-0,5	-0,7	-1,7	-0,1	0,0	-0,1
2007 aprill	-0,5	-0,1	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0
mai	-1,4	-0,2	-0,8	-0,4	-0,7	0,0	-0,7
juuni	-1,1	-0,1	-0,4	-0,6	-0,4	0,0	-0,4
juuli ⁽⁹⁾	-0,5	-0,1	-0,1	-0,3	0,0	0,0	0,0

3. Rahaloomeasutuste hoitavate väärtpaberite ümberhindamine

	Väärtpaberid, v.a aktsiad							Aktsiad ja muud osakud				
	Kokku	Rahaloomeasutused		Valitsemissektor		Muud euroala residentid		Euroalavälised residentid	Kokku	Rahaloomeasutused	Mitterahaloomeasutused	Euroalavälised residentid
		Euro	Muu	Euro	Muu	Euro	Muu					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	21,5	3,4	0,5	6,7	0,7	1,3	0,2	8,6	25,7	5,0	14,4	6,3
2006	-8,6	1,2	-0,4	-7,9	-0,2	-0,4	-0,3	-0,7	31,5	7,1	16,3	8,0
2007 I kv	-4,2	-1,5	-0,2	0,2	0,0	-0,5	-0,1	-2,1	7,4	0,7	6,7	0,0
2007 aprill	0,6	0,3	-0,1	-0,6	-0,1	0,5	0,0	0,5	6,0	1,9	2,9	1,2
mai	-1,3	-0,5	0,1	-1,4	0,0	-0,2	0,0	0,6	7,2	0,2	4,8	2,3
juuni	-3,2	-0,4	0,0	-1,7	0,0	-0,2	0,0	-0,7	-0,5	-0,3	-0,6	0,4
juuli ⁽⁹⁾	-1,7	-0,4	0,1	0,6	0,0	0,7	-0,1	-2,6	-3,0	0,4	-2,6	-0,7

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Hõlmab kodumajapidamisi teenindavaid mittetulundusühinguid.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus väeringute kaupa^{1,2}

(protsent kogusummast; bilansiline jääk mld EUR; perioodi lõpp)

1. Hoised

	Rahaloomeasutused ³							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi väeringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud väeringud				Kõigi väeringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud väeringud					
			Kokku						Kokku					
			USD	JPY	CHF	GBP			USD	JPY	CHF	GBP		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentide poolt														
2004	4 709,0	91,4	8,6	5,0	0,5	1,5	1,1	6 778,5	97,2	2,8	1,7	0,3	0,1	0,4
2005	4 851,2	90,9	9,1	5,6	0,4	1,5	1,0	7 361,0	96,8	3,2	1,9	0,3	0,1	0,5
2006 II kv	5 057,9	90,3	9,7	5,6	0,4	1,5	1,5	7 648,5	96,6	3,4	2,0	0,3	0,1	0,6
III kv	5 091,2	90,4	9,6	5,7	0,4	1,5	1,2	7 760,9	96,4	3,6	2,2	0,3	0,1	0,6
IV kv	5 242,4	90,7	9,3	5,6	0,4	1,5	1,2	8 014,8	96,4	3,6	2,2	0,3	0,1	0,6
2007 I kv	5 409,7	90,6	9,4	5,6	0,5	1,4	1,2	8 186,1	96,3	3,7	2,3	0,3	0,1	0,6
II kv ⁽⁴⁾	5 594,0	90,5	9,5	5,7	0,4	1,3	1,2	8 435,5	96,3	3,7	2,3	0,3	0,1	0,6
Euroalaväliste residentide poolt														
2004	1 748,0	46,7	53,3	35,8	2,1	3,2	9,5	680,9	55,4	44,6	28,9	1,5	2,2	9,3
2005	2 250,5	46,2	53,8	35,4	2,7	2,8	10,0	800,0	51,8	48,2	32,1	1,7	2,2	9,2
2006 II kv	2 368,0	47,7	52,3	34,1	2,1	2,7	10,5	834,9	52,5	47,5	31,1	1,5	2,3	9,2
III kv	2 492,1	47,3	52,7	34,4	2,2	2,6	10,3	877,1	51,7	48,3	31,2	1,6	2,1	10,1
IV kv	2 557,1	45,3	54,7	35,1	2,3	2,7	11,5	871,9	50,7	49,3	32,0	1,3	2,0	10,4
2007 I kv	2 778,3	46,4	53,6	34,3	2,5	2,5	11,2	885,6	51,1	48,9	31,8	1,6	2,2	9,4
II kv ⁽⁴⁾	2 903,4	45,1	54,9	34,5	2,6	2,5	11,9	916,6	51,0	49,0	32,6	1,3	1,9	9,2

2. Euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlaväärtpaberid

	Kõigi väeringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud väeringud				
			Kokku				
			USD	JPY	CHF	GBP	
1	2	3	4	5	6	7	
2004	3 653,9	84,6	15,4	7,6	1,7	1,9	2,7
2005	4 051,7	81,2	18,8	9,6	1,8	1,9	3,2
2006 II kv	4 273,7	81,2	18,8	9,5	1,7	1,9	3,2
III kv	4 383,1	80,9	19,1	9,8	1,6	1,9	3,3
IV kv	4 485,5	80,5	19,5	10,0	1,6	1,9	3,5
2007 I kv	4 673,7	80,7	19,3	9,8	1,7	1,9	3,5
II kv ⁽⁴⁾	4 794,8	80,2	19,8	10,1	1,6	1,9	3,7

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Euroalaväliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

⁴ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigiväeringutes.

2.8 Rahaloomeasutuste valikuliste bilansikirjete jaotus vääringute kaupa^{1, 2}

(protsent kogusummast; bilansiline väärtus mld EUR; perioodi lõpp)

3. Laenuid

	Rahaloomeasutused ³							Mitterahaloomeasutused						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku	USD	JPY	CHF			GBP	Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroala residentidele														
2004	4 457,8	–	–	–	–	–	8 367,5	96,6	3,4	1,4	0,2	1,3	0,4	
2005	4 569,7	–	–	–	–	–	9 112,0	96,3	3,7	1,6	0,2	1,3	0,5	
2006 II kv	4 730,2	–	–	–	–	–	9 591,3	96,4	3,6	1,7	0,1	1,2	0,5	
III kv	4 790,9	–	–	–	–	–	9 786,9	96,3	3,7	1,7	0,1	1,2	0,6	
IV kv	4 933,4	–	–	–	–	–	9 970,8	96,4	3,6	1,6	0,2	1,1	0,5	
2007 I kv	5 097,6	–	–	–	–	–	10 242,4	96,4	3,6	1,7	0,2	1,1	0,5	
II kv ⁽⁰⁾	5 268,9	–	–	–	–	–	10 509,7	96,2	3,8	1,8	0,2	1,1	0,6	
Euroalavälilistele residentidele														
2004	1 342,2	51,4	48,6	29,9	3,7	2,2	8,7	632,5	42,2	57,8	40,1	2,6	4,5	7,2
2005	1 722,1	48,5	51,5	30,5	4,3	2,0	10,1	763,1	38,2	61,8	43,7	1,8	4,1	8,6
2006 II kv	1 839,9	49,6	50,4	29,4	2,8	2,4	10,6	771,5	40,3	59,7	42,2	1,1	4,1	8,3
III kv	1 919,9	50,2	49,8	29,1	2,3	2,4	10,8	816,1	41,2	58,8	41,1	1,8	3,8	8,5
IV kv	2 061,0	50,7	49,3	28,9	2,0	2,3	11,0	863,4	39,3	60,7	43,2	1,1	4,0	8,6
2007 I kv	2 265,1	51,7	48,3	27,7	2,2	2,5	10,8	904,6	41,3	58,7	41,8	1,0	4,1	8,1
II kv ⁽⁰⁾	2 338,9	50,0	50,0	28,6	2,1	2,4	11,8	943,3	39,7	60,3	43,1	1,1	3,8	8,0

4. Väärtpaberid, v.a aktsiad

	Emiteeritud rahaloomeasutuste poolt ³							Emiteeritud mitterahaloomeasutuste poolt						
	Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud				Kõigi vääringute bilansiline jääk	Euro ⁴	Muud vääringud					
			Kokku	USD	JPY	CHF			GBP	Kokku	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Emiteeritud euroala residentide poolt														
2004	1 422,7	95,8	4,2	1,8	0,3	0,5	1,3	1 765,4	98,2	1,8	0,9	0,5	0,1	0,3
2005	1 517,7	95,6	4,4	2,0	0,3	0,4	1,4	1 980,9	97,8	2,2	1,1	0,3	0,1	0,5
2006 II kv	1 585,3	95,8	4,2	1,9	0,3	0,4	1,3	2 002,8	97,8	2,2	1,2	0,3	0,1	0,6
III kv	1 626,6	95,8	4,2	2,2	0,2	0,3	1,2	1 969,4	97,7	2,3	1,3	0,3	0,1	0,6
IV kv	1 632,8	95,6	4,4	2,3	0,2	0,3	1,3	1 922,3	97,6	2,4	1,3	0,3	0,1	0,7
2007 I kv	1 693,0	95,5	4,5	2,3	0,3	0,3	1,4	1 968,0	97,5	2,5	1,3	0,3	0,1	0,8
II kv ⁽⁰⁾	1 721,0	95,4	4,6	2,2	0,3	0,3	1,5	2 042,6	97,6	2,4	1,3	0,3	0,1	0,7
Emiteeritud euroalavälilistele residentide poolt														
2004	341,4	50,3	49,7	28,6	1,0	0,5	17,0	410,5	44,8	55,2	30,5	8,6	0,7	9,2
2005	397,5	51,0	49,0	28,5	0,8	0,5	15,7	522,8	38,3	61,7	35,0	7,8	0,8	12,6
2006 II kv	439,9	53,5	46,5	26,8	0,9	0,5	15,0	537,7	40,1	59,9	33,5	5,6	0,8	14,6
III kv	475,2	52,4	47,6	28,4	0,7	0,6	14,5	581,5	38,2	61,8	35,6	4,7	0,8	15,4
IV kv	514,4	52,2	47,8	28,8	0,7	0,4	14,5	594,2	38,9	61,1	36,5	4,9	0,8	14,2
2007 I kv	545,3	52,7	47,3	28,5	0,6	0,5	14,4	636,3	38,2	61,8	36,9	4,4	0,6	14,8
II kv ⁽⁰⁾	581,8	52,0	48,0	28,4	0,7	0,5	14,6	660,3	37,8	62,2	37,2	4,2	0,7	15,0

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste sektor, v.a eurosüsteem; sektorite liigituse aluseks on ESA 95.

² Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

³ Euroalaväliliste residentide puhul tähendab mõiste "rahaloomeasutus" euroala rahaloomeasutusega sarnast liiki asutust.

⁴ Hõlmab kirjeid, mis on kajastatud euro liikmesriigivääringutes.

2.9 Euroala investeerimisfondide koondbilans¹

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Varad

	Kokku 1	Hoised 2	Väärtpaberid, v.a aksiad			Aksiad ja muud osakud 6	Investeerimis- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
2005 IV kv	4791,4	291,5	1 848,4	109,6	1 738,8	1 684,7	505,3	176,1	285,4
2006 I kv	5 199,6	316,0	1 905,5	139,9	1 765,6	1 898,2	569,3	177,3	333,3
II kv	5 138,0	316,9	1 908,6	145,2	1 763,3	1 777,9	601,0	180,3	353,3
III kv	5 359,0	317,5	1 985,0	178,4	1 806,6	1 874,4	631,3	181,5	369,2
IV kv	5 551,3	320,6	2 005,8	170,6	1 835,2	2 022,0	670,6	187,9	344,3
2007 I kv ⁽¹⁾	5 714,7	333,0	2 030,8	180,3	1 850,5	2 069,1	718,0	188,9	374,9

2. Kohustused

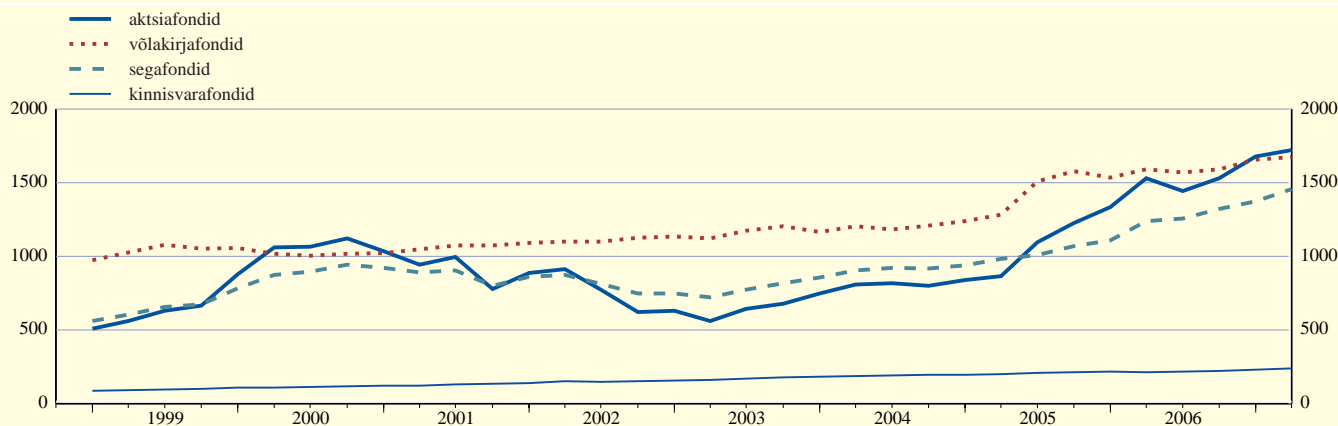
	Kokku 1	Hoised ja võetud laenud 2	Investeerimisfondide osakud 3	Muud kohustused 4
2005 IV kv	4 791,4	61,8	4 519,0	210,5
2006 I kv	5 199,6	73,6	4 871,3	254,7
II kv	5 138,0	76,4	4 789,6	272,0
III kv	5 359,0	75,9	4 999,5	283,7
IV kv	5 551,3	77,8	5 217,0	256,4
2007 I kv ⁽¹⁾	5 714,7	81,6	5 350,2	282,9

3. Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud varade/kohustuste kogusumma

	Kokku 1	Investeeringupoliitika alusel jaotatud fondid					Investori liigi alusel jaotatud fondid	
		Aksiafondid 2	Võlakirjafondid 3	Segafondid 4	Kinnisvarafondid 5	Muud fondid 6	Avatud fondid 7	Kinnised fondid 8
2005 IV kv	4 791,4	1 337,3	1 538,1	1 109,8	216,2	590,0	3 661,3	1 130,1
2006 I kv	5 199,6	1 532,0	1 592,6	1 239,4	214,0	621,5	3 999,0	1 200,5
II kv	5 138,0	1 443,3	1 569,3	1 257,0	217,4	650,9	3 913,3	1 224,7
III kv	5 359,0	1 533,4	1 594,2	1 321,3	221,2	688,9	4 085,5	1 273,5
IV kv	5 551,3	1 680,7	1 657,0	1 375,8	231,8	606,0	4 252,1	1 299,2
2007 I kv ⁽¹⁾	5 714,7	1 723,0	1 674,8	1 459,0	238,4	619,4	4 376,0	1 338,8

J14 Investeeringufondide varad kokku

(mld EUR)

Allikas: EKP.

¹ V.a rahaturufondid. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

2.10 Investeeringupoliitika ja investori liigi alusel jaotatud euroala investeeringufondide varad

(mld EUR; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

1. Fondid investeeringupoliitika alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad			Aktsiad ja muud osakud 6	Investeeringu- fondide osakud 7	Põhivarad 8	Muud varad 9
			Kokku 3	Kuni 1 aasta 4	Üle 1 aasta 5				
Aktsiafondid									
2005 IV kv	1 337,3	50,9	45,9	5,7	40,3	1 146,7	60,3	–	33,5
2006 I kv	1 532,0	55,2	51,5	6,3	45,2	1 309,7	71,1	–	44,6
II kv	1 443,3	52,3	51,4	6,5	44,9	1 221,7	69,3	–	48,6
III kv	1 533,4	53,8	76,1	33,2	42,9	1 284,3	66,8	–	52,3
IV kv	1 680,7	56,1	66,0	22,7	43,3	1 429,5	74,3	–	54,8
2007 I kv ⁽¹⁾	1 723,0	59,3	65,8	25,7	40,1	1 461,7	78,0	–	58,4
Võlakirjafondid									
2005 IV kv	1 538,1	100,0	1 251,8	67,6	1 184,2	38,6	46,3	–	101,3
2006 I kv	1 592,6	108,9	1 285,4	82,6	1 202,8	41,1	49,3	–	107,9
II kv	1 569,3	106,5	1 264,7	87,3	1 177,4	38,5	47,5	–	112,1
III kv	1 594,2	105,5	1 288,5	86,8	1 201,8	41,6	48,2	–	110,3
IV kv	1 657,0	108,3	1 343,6	91,1	1 252,5	45,4	49,8	–	110,0
2007 I kv ⁽¹⁾	1 674,8	112,3	1 356,6	94,7	1 261,9	44,5	52,5	–	108,9
Segafondid									
2005 IV kv	1 109,8	60,9	441,1	26,9	414,1	315,9	202,0	0,1	89,9
2006 I kv	1 239,4	67,9	465,4	38,6	426,7	349,6	238,5	0,1	117,9
II kv	1 257,0	72,0	484,1	40,3	443,8	318,6	253,6	0,2	128,6
III kv	1 321,3	68,4	510,6	45,2	465,4	332,3	272,3	0,3	137,4
IV kv	1 375,8	71,0	519,4	43,4	476,0	364,0	292,8	0,4	128,2
2007 I kv ⁽¹⁾	1 459,0	73,5	530,2	45,1	485,1	380,4	322,0	0,3	152,5
Kinnisvarafondid									
2005 IV kv	216,2	14,5	7,8	1,5	6,3	1,4	6,9	175,1	10,4
2006 I kv	214,0	15,1	6,1	1,7	4,4	1,8	4,4	176,5	10,1
II kv	217,4	15,5	5,6	1,5	4,1	1,6	5,4	179,4	9,9
III kv	221,2	16,4	6,0	1,6	4,4	1,9	6,2	180,3	10,4
IV kv	231,8	17,6	6,1	1,7	4,4	2,2	7,0	187,0	11,9
2007 I kv ⁽¹⁾	238,4	18,9	6,7	1,9	4,8	2,3	9,6	188,4	12,6

2. Fondid investori liigi alusel

	Kokku 1	Hoitud 2	Väärtpaberid, v.a aktsiad 3	Aktsiad ja muud osakud 4	Investeeringu- fondide osakud 5	Põhivarad 6	Muud varad 7
2005 IV kv	3 661,3	242,9	1 277,9	1 372,7	381,1	150,1	236,7
2006 I kv	3 999,0	263,4	1 334,4	1 551,3	427,5	150,2	272,2
II kv	3 913,3	257,1	1 321,4	1 449,8	452,2	151,2	281,6
III kv	4 085,5	260,6	1 374,1	1 531,3	470,9	151,2	297,3
IV kv	4 252,1	265,4	1 402,4	1 650,2	498,2	155,2	280,6
2007 I kv ⁽¹⁾	4 376,0	275,3	1 420,5	1 694,0	528,6	155,6	302,0
Kinnised fondid							
2005 IV kv	1 130,1	48,6	570,6	312,0	124,3	25,9	48,7
2006 I kv	1 200,5	52,7	571,0	346,9	141,7	27,1	61,1
II kv	1 224,7	59,9	587,2	328,1	148,8	29,1	71,7
III kv	1 273,5	56,9	610,9	343,1	160,5	30,2	71,9
IV kv	1 299,2	55,2	603,4	371,8	172,4	32,7	63,7
2007 I kv ⁽¹⁾	1 338,8	57,7	610,3	375,1	189,3	33,3	73,0

Allikas: EKP.

EUROALA KONTOD

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa

(mld EUR)

Kasutamine	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 I kv						
Väliskonto						
Kaupade ja teenuste eksport						467,7
<i>Kaubandusbilans¹</i>						-14,6
Tulukonto loomine						
Kogulisandväärtus (baashinnad)						
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)						
Töötajatele makstav hüviitis	980,2	101,2	617,8	49,7	211,5	
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta	19,5	5,3	7,7	3,2	3,3	
Põhivara kulum	312,9	84,9	176,4	10,9	40,8	
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>	561,8	275,6	257,2	29,0	0,0	
Esmaste tulude konto jaotamine						
Tegevuse netoülejääk ja segatulu						3,9
Töötajatele makstav hüviitis						
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Tulu varadelt	742,3	44,8	292,2	342,3	63,1	119,6
Intressimaksud	428,0	42,7	71,8	250,5	63,1	73,8
Muu omanditulu	314,3	2,1	220,4	91,8	0,0	45,9
<i>Riiklik netotulu¹</i>	1 811,7	1 468,5	76,8	47,5	218,9	
Tulukonto teisene jaotamine						
Riiklik netotulu						
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	219,2	185,4	26,1	7,4	0,3	1,4
Sotsiaalkindlustusmaksed	374,6	374,6				0,7
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	379,8	1,4	15,2	23,8	339,5	1,0
Muud jooksevülekanad	181,2	66,6	22,3	46,3	46,0	11,3
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	43,8	32,7	9,5	0,9	0,7	1,7
Kahjukindlustusnõuded	44,1			44,1		0,8
Muud	93,3	33,8	12,8	1,3	45,4	8,8
<i>Kasutatav netotulu¹</i>	1 788,6	1 306,7	43,2	50,2	388,4	
Tulukonto kasutamine						
Kasutatav netotulu						
Lõpptarbimiskulutused	1 627,1	1 207,7			419,4	
Individaalsed tarbimiskulutused	1 464,1	1 207,7			256,5	
Kollektiivsed tarbimiskulutused	162,9				162,9	
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine pensionifondide reservis	14,2	0,1	3,0	11,1	0,0	0,0
<i>Netosääst / jooksev väliskonto¹</i>	161,5	113,2	40,2	39,2	-31,0	2,3
Kapitalikonto						
Netosääst / jooksev väliskonto						
Kapitali kogumahutus	476,7	152,0	270,7	10,3	43,6	
Kapitali kogumahutus põhivarasse	440,4	148,2	238,9	10,1	43,2	
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta	36,4	3,8	31,8	0,3	0,4	
Põhivara kulum						
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta	0,4	-0,2	0,3	0,1	0,1	-0,4
Kapitaliülekanad	37,9	7,9	1,4	2,3	26,2	7,2
Kapitalimaksud	5,7	5,5	0,2	0,0	0,0	0,0
Muud kapitaliülekanad	32,2	2,4	1,2	2,3	26,2	7,2
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel¹</i>	2,2	55,8	-41,9	38,7	-50,4	-2,2
Statistiline lahknevus	0,0	7,8	-7,8	0,0	0,0	0,0

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirjete arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Ressursid	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Finants- asutused	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 I kv						
Väliskonto						
Kaupade ja teenuste eksport <i>Kaubandusbilanss</i>						453,1
Tulukonto loomine						
Kogulisandväärtus (baashinnad)	1 874,5	467,0	1 059,1	92,8	255,6	
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	243,9					
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²	2 118,4					
Töötajatele makstav hüvitis						
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta						
Põhivara kulum						
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu</i>						
Esmaste tulude konto jaotamine						
Tegevuse netoülejääk ja segatulu	561,8	275,6	257,2	29,0	0,0	
Töötajatele makstav hüvitis	982,4	982,4				1,8
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	263,4				263,4	0,1
Tulu varadelt	746,5	255,3	111,8	360,8	18,7	115,5
Intressimaksud	422,3	66,9	39,3	309,8	6,3	79,6
Muu omanditulu	324,3	188,4	72,5	50,9	12,4	35,9
<i>Riiklik netotulu</i>						
Tulukonto teisene jaotamine						
Riiklik netotulu	1 811,7	1 468,5	76,8	47,5	218,9	
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	219,9				219,9	0,6
Sotsiaalkindlustusmaksed	374,3	1,1	18,4	35,0	319,9	1,0
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	378,0	378,0				2,8
Muud jooksevülekanded	159,3	87,1	11,6	45,1	15,4	33,1
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	44,1			44,1		1,4
Kahjukindlustusnõuded	43,4	34,0	8,2	0,8	0,3	1,5
Muud	71,9	53,1	3,4	0,2	15,2	30,2
<i>Kasutatav netotulu</i>						
Tulukonto kasutamine						
Kasutatav netotulu	1 788,6	1 306,7	43,2	50,2	388,4	
Lõpptarbimiskulutused						
Individaalsed tarbimiskulutused						
Kollektiivsed tarbimiskulutused						
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine pensionifondide reservis	14,3	14,3				0,0
<i>Netosääst / jooksev väliskonto</i>						
Kapitalikonto						
Netosääst / jooksev väliskonto	161,5	113,2	40,2	39,2	-31,0	2,3
Kapitali kogumahutus						
Kapitali kogumahutus põhivarasse						
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta						
Põhivara kulum	312,9	84,9	176,4	10,9	40,8	
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta						
Kapitaliülekanded	42,8	17,5	14,0	1,5	9,7	2,3
Kapitalimaksud	5,7				5,7	0,0
Muud kapitaliülekanded	37,0	17,5	14,0	1,5	4,0	2,3
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel</i>						
Statistiline lahknevus						

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt on kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtus, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Varad	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaupu ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Rahaloome- asutused	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensioni- fondid	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 I kv								
Algbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		16 918,5	13 408,5	19 715,4	9 371,1	5 956,0	2 688,7	13 215,5
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				180,9				
Sularaha ja hoised		5 333,8	1 577,0	2 154,6	1 238,3	730,4	504,1	3 519,6
Lühiajalised võlaväärtpaberid		30,3	112,1	90,6	256,2	212,7	22,7	693,2
Pikaajalised võlaväärtpaberid		1 431,5	189,0	3 249,6	1 864,6	1 903,8	203,5	2 026,3
Laenud		23,6	1 676,6	10 858,8	1 283,5	361,6	361,0	1 405,8
<i>neist pikaajalised</i>		19,6	926,5	8 267,8	953,7	298,9	316,7	
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		4 926,5	7 243,9	1 722,9	4 487,9	2 323,6	1 057,2	4 880,7
Noteeritud aktsiad		1 213,0	1 780,7	659,8	2 357,9	820,4	380,2	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		2 067,7	5 057,8	800,0	1 509,6	462,6	544,0	.
Avatud investeerimisfondide osakud		1 645,8	405,4	263,2	620,4	1 040,7	133,0	.
Kindlustustehniline reserv		4 918,1	131,0	1,9	0,0	143,6	3,1	182,8
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		254,7	2 479,0	1 456,1	240,6	280,1	537,1	507,1
<i>Netofinantsvara</i>								
Finantskonto, tehingud finantsvaradega								
Tehingud finantsvaradega kokku		157,0	194,3	839,4	231,1	100,9	34,7	646,1
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				-0,4				0,4
Sularaha ja hoised		17,5	29,2	211,9	110,9	26,8	15,2	269,9
Lühiajalised võlaväärtpaberid		14,8	7,7	10,1	52,4	14,7	3,0	22,7
Pikaajalised võlaväärtpaberid		15,7	-15,3	135,3	-10,8	40,2	3,2	138,3
Laenud		-1,0	33,4	308,8	18,4	-4,1	-4,4	79,7
<i>neist pikaajalised</i>		-1,1	23,1	148,9	32,4	1,9	1,1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		17,2	67,7	53,0	41,1	17,3	-0,3	125,6
Noteeritud aktsiad		-6,7	-5,8	19,4	21,6	-2,5	-0,1	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		25,4	60,7	24,3	-20,6	2,7	-3,7	.
Avatud investeerimisfondide osakud		-1,4	12,9	9,2	40,1	17,1	3,5	.
Kindlustustehniline reserv		66,2	2,4	0,0	0,0	3,8	0,0	6,2
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		26,7	69,2	120,8	19,2	2,1	18,0	3,4
<i>Muutused netofinantsvaras</i>								
Muud muutused finantskontos, finantsvarades								
Muud muutused finantsvarades kokku		164,2	164,0	26,4	74,6	22,6	19,3	65,6
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				4,6				
Sularaha ja hoised		-2,0	-1,9	-17,6	-0,9	-0,1	0,9	-18,5
Lühiajalised võlaväärtpaberid		-1,3	0,1	0,6	14,8	0,2	0,2	-12,6
Pikaajalised võlaväärtpaberid		11,0	2,0	-9,6	-13,5	-14,3	0,5	-7,0
Laenud		-0,1	7,5	8,0	7,5	-6,4	0,0	33,5
<i>neist pikaajalised</i>		-0,1	4,3	11,2	7,0	-0,6	0,0	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		155,7	177,4	45,4	50,2	37,9	18,5	44,5
Noteeritud aktsiad		47,8	100,7	31,9	38,4	24,0	11,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		97,7	74,3	11,5	7,5	5,9	6,9	.
Avatud investeerimisfondide osakud		10,1	2,4	2,0	4,3	8,0	0,6	.
Kindlustustehniline reserv		1,3	-0,3	0,0	0,0	-0,4	0,0	1,0
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		-0,3	-20,7	-4,9	16,4	5,6	-0,8	24,6
<i>Muud muutused netofinantsvaras</i>								
Lõppbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		17 239,7	13 766,8	20 581,3	9 676,9	6 079,4	2 742,7	13 926,7
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud				185,0				
Sularaha ja hoised		5 349,3	1 604,2	2 348,9	1 348,3	757,0	520,2	3 771,0
Lühiajalised võlaväärtpaberid		43,8	119,8	101,3	323,3	227,6	26,0	703,3
Pikaajalised võlaväärtpaberid		1 458,2	175,6	3 375,3	1 840,4	1 929,7	207,1	2 157,6
Laenud		22,4	1 717,5	11 175,6	1 309,4	351,2	356,6	1 519,0
<i>neist pikaajalised</i>		18,4	953,9	8 427,8	993,2	300,2	317,7	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		5 099,4	7 489,0	1 821,3	4 579,1	2 378,9	1 075,4	5 050,9
Noteeritud aktsiad		1 254,2	1 875,6	711,1	2 417,9	841,9	391,2	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid		2 190,8	5 192,8	835,8	1 496,5	471,3	547,2	.
Avatud investeerimisfondide osakud		1 654,5	420,7	274,4	664,8	1 065,8	137,1	.
Kindlustustehniline reserv		4 985,7	133,1	1,9	0,0	147,1	3,1	190,0
Muud debitoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		281,0	2 527,6	1 571,9	276,3	287,9	554,3	535,1
<i>Netofinantsvara</i>								

Allikas: EKP.

3.1 Integreeritud majandus- ja finantskontod institutsionaalsete sektorite kaupa (järg)

(mld EUR)

Varad	Euroala	Kodu- majapida- mised	Kaup ja mittefinants- teenuseid pakkuvad ettevõtted	Rahaloome- asutused	Muud finants- vahendajad	Kindlustus- seltsid ja pensionifondid	Valitsus- sektor	Välismaailm
2007 I kv								
Algbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		5 409,2	21 609,4	20 073,1	9 326,3	6 066,9	6 712,9	11 894,9
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			0,0	12 151,6	210,8	3,9	345,6	2 345,9
Lühiajalised võlaväärtpaberid			267,6	325,2	70,2	0,1	560,7	194,0
Pikaajalised võlaväärtpaberid			425,5	2 500,6	1 251,7	26,1	4 357,0	2 307,5
Laenud		5 021,3	6 250,1		1 260,5	155,8	1 075,5	2 207,7
<i>neist pikaajalised</i>		4 709,8	4 214,2		610,8	79,6	944,1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			12 070,1	3 209,7	6 311,3	656,3	4,8	4 390,6
Noteeritud aktsiad			4 458,0	1 056,0	299,1	320,8	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			7 612,1	1 215,3	867,8	335,5	4,8	.
Avatud investeerimisfondide osakud				938,4	5 144,4			.
Kindlustustehniline reserv		32,7	325,8	53,3	0,5	4 967,7	0,6	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		355,2	2 270,3	1 832,7	221,2	257,1	368,8	449,3
<i>Netofinantsvara¹</i>	-1 139,6	11 509,3	-8 200,9	-357,7	44,8	-111,0	-4 024,2	
Finantskonto, tehingud finantsvaradega								
Tehingud finantsvaradega kokku		93,4	244,0	802,0	231,7	99,0	85,2	648,3
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			0,0	413,6	3,8	0,0	-7,4	271,3
Lühiajalised võlaväärtpaberid			15,9	33,2	-2,7	-0,1	49,3	29,8
Pikaajalised võlaväärtpaberid			-4,8	97,2	81,2	0,0	38,5	94,4
Laenud		75,1	143,2		37,1	19,4	7,0	148,9
<i>neist pikaajalised</i>		77,1	93,9		-0,3	1,5	-20,3	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			59,7	77,9	104,9	3,1	0,0	76,1
Noteeritud aktsiad			6,9	5,2	8,3	0,5	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			52,8	-0,6	8,3	2,6	0,0	.
Avatud investeerimisfondide osakud				73,2	88,3	.		.
Kindlustustehniline reserv		0,0	1,0	0,6	-0,1	77,2	0,0	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		18,3	28,9	179,5	7,6	-0,6	-2,2	27,8
<i>Muutused netofinantsvaras¹</i>	2,2	63,6	-49,7	37,4	-0,6	1,9	-50,4	-2,2
Muud muutused finantskontos, finantsvarades								
Muud muutused finantsvarades kokku		10,6	396,0	65,3	44,6	17,6	-20,3	18,5
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			0,0	-5,2	0,1	0,0	0,0	-35,0
Lühiajalised võlaväärtpaberid			0,3	-1,4	0,0	0,0	2,6	0,3
Pikaajalised võlaväärtpaberid			2,8	-4,2	-1,5	-0,1	-30,5	2,6
Laenud		7,0	29,7		4,3	-2,5	-2,9	14,6
<i>neist pikaajalised</i>		5,7	17,4		1,6	-0,7	-3,1	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			354,5	72,4	64,4	14,0	0,1	24,2
Noteeritud aktsiad			197,1	38,9	36,1	7,2	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			157,4	35,7	-2,6	6,8	0,1	.
Avatud investeerimisfondide osakud				-2,3	30,9			.
Kindlustustehniline reserv		0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		3,6	8,6	3,7	-22,7	4,5	10,4	11,9
<i>Muud muutused netofinantsvaras¹</i>	-42,6	153,7	-232,0	-38,8	30,0	5,0	39,6	47,1
Lõppbilanss, finantsvarad								
Finantsvarad kokku		5 513,2	22 249,3	20 940,4	9 602,6	6 183,6	6 777,7	12 561,7
Rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud								
Sularaha ja hoiused			0,0	12 560,0	214,7	3,9	338,2	2 582,2
Lühiajalised võlaväärtpaberid			283,9	357,1	67,5	0,1	612,6	224,0
Pikaajalised võlaväärtpaberid			423,6	2 593,5	1 331,3	26,1	4 364,9	2 404,5
Laenud		5 103,4	6 422,9		1 302,0	172,6	1 079,5	2 371,2
<i>neist pikaajalised</i>		4 792,6	4 325,5		612,1	80,4	920,7	.
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			12 484,3	3 360,0	6 480,6	673,4	4,9	4 490,8
Noteeritud aktsiad			4 662,0	1 100,2	343,5	328,5	0,0	.
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid			7 822,3	1 250,5	873,5	344,9	4,9	.
Avatud investeerimisfondide osakud				1 009,3	5 263,6			.
Kindlustustehniline reserv		32,7	326,8	53,9	0,4	5 046,6	0,6	.
Muud kreditoorsed võlgnevused ja tuletisinstrumendid		377,1	2 307,8	2 015,9	206,1	261,0	377,1	489,0
<i>Netofinantsvara¹</i>	-1 180,0	11 726,5	-8 482,6	-359,1	74,3	-104,1	-4 035,0	

Allikas: EKP.

3.2 Euroala mittefinantskontod

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Kasutamine	2003	2004	2005	2005 II kv – 2006 I kv	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärus (baashinnad)								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad)								
Töötajatele makstav hüvitis	3 657,2	3 762,4	3 865,4	3 897,8	3 936,9	3 974,8	4 008,8	4 050,7
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta	110,7	123,1	131,2	131,6	133,6	134,1	130,1	129,0
Põhivara kulum	1 074,5	1 121,3	1 172,2	1 183,2	1 195,5	1 207,9	1 219,3	1 232,5
<i>Tegevuse netoülejääk ja segatulu¹</i>	1 847,6	1 943,6	1 991,1	2 017,7	2 028,6	2 060,2	2 110,6	2 147,0
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejääk ja segatulu								
Töötajatele makstav hüvitis								
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Tulu varadelt	2 276,2	2 324,8	2 521,9	2 590,8	2 673,9	2 745,9	2 838,6	2 933,6
Intressimaksud	1 265,8	1 241,0	1 313,2	1 358,6	1 414,3	1 483,4	1 551,9	1 616,9
Muu omanditulu	1 010,4	1 083,8	1 208,7	1 232,2	1 259,6	1 262,5	1 286,7	1 316,7
<i>Riiklik netotulu¹</i>	6 356,9	6 628,4	6 830,7	6 909,2	6 986,5	7 074,5	7 179,6	7 273,9
Tulukonto teisene jaotamine								
Riiklik netotulu								
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	856,8	882,6	932,4	948,2	972,6	991,5	1 023,5	1 035,1
Sotsiaalkindlustusmaksed	1 388,2	1 427,5	1 468,8	1 483,1	1 499,0	1 515,3	1 529,5	1 541,2
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 407,5	1 452,3	1 493,8	1 505,4	1 516,0	1 526,5	1 537,6	1 543,9
Muud jooksevülekanded	658,2	683,2	703,8	700,4	701,1	703,3	705,2	707,2
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	174,0	175,9	177,2	176,7	175,6	175,3	174,1	174,4
Kahjukindlustusnõuded	174,6	176,4	178,1	177,2	176,0	175,3	174,1	174,8
Muud	309,7	330,9	348,5	346,6	349,5	352,7	356,9	357,9
<i>Kasutatav netotulu¹</i>	6 286,8	6 551,1	6 745,5	6 825,4	6 902,8	6 988,8	7 091,7	7 188,2
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu								
Lõpptarbimiskulutused	5 844,8	6 054,5	6 276,6	6 340,0	6 401,9	6 458,8	6 519,0	6 578,9
Individaalsed tarbimiskulutused	5 223,7	5 410,6	5 616,3	5 676,4	5 732,3	5 785,0	5 838,2	5 891,6
Kollektiivsed tarbimiskulutused	621,1	643,9	660,3	663,6	669,6	673,8	680,9	687,3
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine								
pensionifondide reservis	54,7	58,3	60,2	60,4	60,8	61,1	61,3	62,3
<i>Netosääst¹</i>	442,2	496,8	469,2	485,6	501,1	530,3	572,9	609,5
Kapitalikonto								
Netosääst								
Kapitali kogumahutus	1 485,4	1 568,1	1 646,2	1 689,0	1 716,2	1 757,3	1 790,5	1 828,2
Kapitali kogumahutus põhivarasse	1 482,7	1 555,1	1 627,6	1 655,0	1 682,8	1 713,3	1 758,2	1 800,1
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta	2,7	13,0	18,6	34,0	33,4	44,0	32,3	28,1
Põhivara kulum								
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta	0,6	-1,1	0,1	0,9	1,4	1,6	1,3	1,1
Kapitaliülekanded	181,3	164,6	172,7	160,4	156,9	170,2	185,7	186,2
Kapitalimaksud	35,9	29,8	24,0	24,3	23,6	22,3	22,2	22,8
Muud kapitaliülekanded	145,5	134,8	148,8	136,1	133,2	148,0	163,6	163,4
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel¹</i>	42,9	67,9	9,0	-7,1	-8,5	-8,0	13,6	28,1

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Tasakaalustavate kirjete arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

3.2 Euroala mittefinantskontod (järg)

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud summad)

Ressursid	2003	2004	2005	2005 II kv – 2006 I kv	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv
Tulukonto loomine								
Kogulisandväärtus (baashinnad)	6 690,0	6 950,5	7 159,9	7 230,3	7 294,6	7 377,1	7 468,8	7 559,2
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	760,9	796,6	838,0	857,5	873,7	884,1	902,6	922,5
Sisemajanduse koguprodukt (turuhinnad) ²	7 450,8	7 747,1	7 997,9	8 087,8	8 168,2	8 261,2	8 371,4	8 481,6
Töötajatele makstav hüvitis								
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta								
Põhivara kulum								
<i>Tegevuse netoülejäak ja segatulu</i>								
Esmaste tulude konto jaotamine								
Tegevuse netoülejäak ja segatulu	1 847,6	1 943,6	1 991,1	2 017,7	2 028,6	2 060,2	2 110,6	2 147,0
Töötajatele makstav hüvitis	3 664,3	3 769,5	3 871,3	3 903,4	3 942,6	3 980,7	4 014,8	4 057,0
Tootemaksud ilma tootmissubsiidiumideta	880,6	933,3	980,7	999,3	1 017,7	1 028,7	1 043,4	1 060,3
Tulu varadelt	2 240,6	2 306,8	2 509,6	2 579,6	2 671,6	2 750,9	2 849,4	2 943,3
Intressimaksud	1 234,5	1 206,7	1 285,7	1 334,4	1 392,8	1 465,9	1 536,6	1 600,4
Muu omanditulu	1 006,1	1 100,1	1 223,9	1 245,2	1 278,8	1 285,0	1 312,9	1 342,9
<i>Riiklik netotulu</i>								
Tulukonto teisene jaotamine								
Riiklik netotulu	6 356,9	6 628,4	6 830,7	6 909,2	6 986,5	7 074,5	7 179,6	7 273,9
Sissetuleku, vara jms pealt tasutavad maksud	858,7	885,4	935,9	951,9	977,1	996,0	1 028,1	1 039,6
Sotsiaalkindlustusmaksed	1 387,2	1 426,5	1 468,3	1 482,7	1 498,6	1 514,9	1 529,1	1 540,7
Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused	1 401,2	1 445,0	1 486,5	1 498,1	1 508,8	1 519,2	1 530,2	1 536,6
Muud jooksevülekanded	593,6	611,3	622,9	620,5	620,6	620,7	620,5	624,8
Kahjukindlustuspreemiad netoväärtuses	174,6	176,4	178,1	177,2	176,0	175,3	174,1	174,8
Kahjukindlustusnõuded	171,3	173,6	175,7	174,9	173,5	172,8	171,7	172,2
Muud	247,7	261,3	269,0	268,4	271,1	272,7	274,7	277,8
<i>Kasutatav netotulu</i>								
Tulukonto kasutamine								
Kasutatav netotulu	6 286,8	6 551,1	6 745,5	6 825,4	6 902,8	6 988,8	7 091,7	7 188,2
Lõpptarbimiskulutused								
Individaalsed tarbimiskulutused								
Kollektiivsed tarbimiskulutused								
Kodumajapidamiste netovara muutuste kohandamine								
pensionifondide reservis	54,9	58,5	60,4	60,6	61,0	61,3	61,5	62,5
<i>Netosääst</i>								
Kapitalikonto								
Netosääst	442,2	496,8	469,2	485,6	501,1	530,3	572,9	609,5
Kapitali kogumahutus								
Kapitali kogumahutus põhivarasse								
Muutused varudes ja varade soetamises ilma realiseerimiskuludeta								
Põhivara kulum	1 074,5	1 121,3	1 172,2	1 183,2	1 195,5	1 207,9	1 219,3	1 232,5
Mittetoetud mittefinantsvarade soetamine ilma realiseerimiskuludeta								
Kapitaliülekannded	193,5	181,3	186,7	174,4	169,3	182,9	199,1	201,6
Kapitalimaksud	35,9	29,8	24,0	24,3	23,6	22,3	22,2	22,8
Muud kapitaliülekannded	157,6	151,5	162,7	150,0	145,7	160,6	176,9	178,8
<i>Netolaenuandmine (+)/-võtmine (-) kapitalikonto arvel</i>								

Allikad: EKP ja Eurostat.

² Sisemajanduse koguprodukt võrdub kõigi sisemajandussektorite kogulisandväärtusega, millele on liidetud toodete pealt tasutavad netomaksud (maksud ilma subsiidiumideta).

3.3 Kodumajapidamised

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 II kv – 2006 I kv	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv
Tulu, sääst ja muutused netovaras								
Töötajatele makstav hüvitis (+)	3 664,3	3 769,5	3 871,3	3 903,4	3 942,6	3 980,7	4 014,8	4 057,0
Tegevuse koguillejääk ja segatulu (+)	1 231,3	1 284,9	1 330,3	1 346,0	1 363,7	1 383,0	1 407,7	1 429,3
Saadaolevad intressid (+)	237,8	228,8	226,5	229,4	234,9	242,3	250,0	257,0
Tasumisele kuuluvad intressid (-)	123,4	123,2	126,3	129,7	135,3	143,6	151,2	159,3
Muu saadaolev omanditulu (+)	611,3	642,7	691,7	703,9	713,9	717,4	723,4	730,0
Muu tasumisele kuuluv omanditulu (-)	8,7	9,2	9,2	9,2	9,2	9,3	9,3	9,3
Sissetuleku ja vara pealt tasutavad maksud (-)	702,5	706,7	739,6	750,7	764,5	772,1	789,8	796,4
Sotsiaalkindlustusmaksed (netosumma) (-)	1 384,4	1 423,7	1 464,7	1 479,0	1 494,7	1 511,0	1 525,2	1 536,8
Sotsiaaltoetused (netosumma) (+)	1 396,4	1 440,0	1 481,3	1 492,8	1 503,3	1 513,7	1 524,7	1 531,0
Saadaolevad jooksevülekanded (netosumma) (+)	65,1	65,0	69,2	69,1	68,1	66,9	68,8	71,9
= Kasutatav kogutulu	4 987,2	5 168,2	5 330,5	5 375,9	5 422,8	5 468,1	5 513,8	5 574,3
Lõpptarbijakulutused (-)	4 306,6	4 461,6	4 621,9	4 670,3	4 714,6	4 755,5	4 799,1	4 843,1
Muutused pensionifondide netovaras (+)	54,6	58,1	60,0	60,1	60,6	60,8	61,1	62,0
= kogusääst	735,2	764,6	768,7	765,8	768,7	773,4	775,8	793,3
Põhivara kulum (-)	288,0	303,3	318,0	321,1	324,4	327,7	330,7	334,3
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (+)	12,6	19,0	20,8	18,4	17,3	23,4	25,2	24,8
Muud muutused netovaras ¹ (+)	229,2	285,9	617,7	712,0	499,0	351,1	447,5	326,7
= Muutused netovaras¹	689,0	766,2	1 089,2	1 175,0	960,6	820,2	917,8	810,5
Investeeringud, finantseerimine ja muutused netovaras								
Mittefinantsvarade soetamine (+)	482,3	512,0	537,1	549,1	559,2	573,4	586,8	601,6
Põhivara kulum (-)	288,0	303,3	318,0	321,1	324,4	327,7	330,7	334,3
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	220,6	246,0	239,2	245,8	250,2	270,4	282,4	277,8
<i>neist M3 hoiused²</i>	166,1	168,5	207,7	214,5	215,7	226,1	242,1	251,6
Lühiajalised võlaväärtpaberid	-34,5	6,6	-19,0	-2,1	3,8	13,0	16,3	20,1
Pikaajalised võlaväärtpaberid	23,9	71,1	30,0	37,7	39,1	83,0	72,2	49,2
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	89,8	-18,6	128,8	85,4	46,0	-9,6	-23,5	-2,3
Noteeritud aksiad	29,5	-51,1	9,1	-24,6	-24,9	-35,1	-14,9	-3,7
Noteerimata aksiad ja muud omandiväärtpaberid	-19,0	36,8	61,0	66,8	44,0	36,0	17,1	34,1
Avatud investeerimisfondide osakud	79,3	-4,3	58,7	43,3	26,9	-10,5	-25,7	-32,7
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	14,4	-19,4	-10,1	-11,5	-9,0	-10,0	-4,9	1,6
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	231,0	251,2	298,2	309,1	298,1	294,5	272,2	255,2
Finantseerimine (-)								
Laenud	262,8	312,2	388,7	418,1	417,4	414,8	404,5	391,1
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	211,6	277,4	357,5	379,6	382,6	371,0	345,4	336,9
Muud muutused finantsvarades (+)								
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	266,9	240,8	507,5	606,2	420,7	310,5	396,2	299,7
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	29,0	58,2	135,9	115,1	63,4	44,9	34,8	16,8
Ülejäänud netovood (+)	-69,2	14,6	-61,7	-32,2	22,0	-17,5	15,6	17,7
= Muutused netovaras¹	689,0	766,2	1 089,2	1 175,0	960,6	820,2	917,8	810,5
Bilans								
Finantsvarad (+)								
Sularaha ja hoiused	4 569,8	4 807,4	5 053,3	5 075,0	5 166,8	5 197,2	5 333,8	5 349,3
<i>neist M3 hoiused²</i>	3 405,1	3 576,6	3 787,0	3 813,3	3 887,9	3 911,3	4 025,1	4 073,0
Lühiajalised võlaväärtpaberid	25,5	33,0	14,7	25,9	33,5	36,7	30,3	43,8
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 292,6	1 350,9	1 372,1	1 415,6	1 413,6	1 435,5	1 431,5	1 458,2
Aksiad ja muud omandiväärtpaberid	3 695,2	3 917,5	4 553,8	4 802,0	4 681,7	4 797,1	4 926,5	5 099,4
Noteeritud aksiad	797,0	849,5	1 039,0	1 140,9	1 071,1	1 154,1	1 213,0	1 254,2
Noteerimata aksiad ja muud omandiväärtpaberid	1 415,3	1 575,9	1 877,6	1 987,7	1 984,6	2 017,5	2 067,7	2 190,8
Avatud investeerimisfondide osakud	1 483,0	1 492,1	1 637,2	1 673,4	1 626,0	1 625,5	1 645,8	1 654,5
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	263,8	249,0	235,3	213,4	216,0	211,1	186,4	195,1
Elukindlustuse ja pensionifondide reservid	3 541,0	3 850,3	4 284,4	4 383,1	4 423,2	4 509,7	4 591,4	4 655,1
Ülejäänud netovaras	184,8	218,0	174,3	169,6	192,6	192,3	217,1	224,2
Kohustused (-)								
Laenud	3 960,3	4 276,8	4 650,8	4 733,1	4 839,1	4 920,5	5 021,3	5 103,4
<i>neist euroala rahaloomeasutustelt</i>	3 521,2	3 809,0	4 191,6	4 280,8	4 384,5	4 459,3	4 537,7	4 611,3
= Netofinantsvara	9 348,6	9 900,2	10 801,8	11 138,1	11 072,4	11 248,1	11 509,3	11 726,5

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ V.a muudest mittefinantsvarade muutustest tingitud netoväärte muutused.

² Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kodumajapidamiste ees (M3; vt sõnastikku).

3.4 Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 II kv – 2006 I kv	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv
Tulu ja säästud								
Kogulisandväärtus (baashinnad) (+)	3 781,5	3 928,2	4 034,5	4 075,7	4 106,6	4 155,2	4 217,1	4 269,4
Töötajatele makstav hüvitis (-)	2 304,5	2 371,7	2 430,2	2 450,5	2 475,1	2 499,1	2 524,7	2 554,0
Muud maksud ilma tootmissubsiidiumideta (-)	59,1	66,4	72,4	72,1	74,1	74,4	73,2	71,9
= Tegevuse kogutulejääk (+)	1 417,9	1 490,0	1 531,9	1 553,1	1 557,4	1 581,7	1 619,2	1 643,5
Põhivara kulum (-)	608,7	632,8	661,3	667,2	674,0	681,2	688,0	695,7
= Tegevuse netotulejääk (+)	809,3	857,3	870,5	886,0	883,4	900,5	931,2	947,9
Saadaolev omanditulu (+)	318,0	363,4	410,3	423,1	433,5	445,9	461,9	471,6
Saadaolevad intressid	124,2	118,4	125,1	131,0	137,5	145,0	151,2	154,5
Muu saadaolev omanditulu	193,8	244,9	285,2	292,1	296,0	300,9	310,7	317,1
Tasumisele kuuluv intress ja rendihind (-)	228,0	226,0	233,6	240,0	247,3	257,2	267,8	278,6
= Ettevõtja netotulu (+)	899,3	994,6	1 047,2	1 069,0	1 069,5	1 089,2	1 125,4	1 140,9
Jaotatud tulu (-)	690,6	748,3	828,6	843,2	858,6	861,7	881,0	896,1
Sissetuleku ja vara eest tasumisele kuuluvad maksud (-)	116,7	131,6	147,4	150,1	156,8	166,7	180,4	186,5
Saadaolevad sotsiaalkindlustusmaksed (+)	73,5	73,6	74,0	73,9	74,1	74,3	74,5	75,1
Tasumisele kuuluvad sotsiaaltoetused (-)	59,9	60,5	62,0	62,0	62,1	62,3	62,3	62,4
Muud tasumisele kuuluvad jooksevülekanded (netosumma) (-)	43,1	48,3	47,9	45,6	46,1	46,3	45,6	45,4
Kodumajapidamiste netovara muutused pensionifondides (-)	13,0	12,8	11,8	11,9	12,0	12,1	12,1	12,1
= Netosääst	49,5	66,7	23,6	30,1	7,9	14,4	18,5	13,5
Investeeringud, finantseerimine ja säästmine								
Mittefinantsvarade netosootamine (+)	167,5	190,0	206,0	230,6	239,8	255,1	260,3	269,1
Kapitali kogumahutus põhivarasse (+)	775,3	815,0	850,9	866,8	882,5	897,2	919,3	940,8
Põhivara kulum (-)	608,7	632,8	661,3	667,2	674,0	681,2	688,0	695,7
Muude mittefinantsvarade netosootamine (+)	0,9	7,8	16,5	31,0	31,3	39,1	29,1	24,0
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	115,2	83,5	152,6	161,0	168,8	164,3	175,2	188,2
neist M3 hoiused ¹	63,0	73,8	99,3	103,9	108,9	116,8	138,5	157,7
Võlaväärtpaberid	-33,5	-56,9	-20,4	-4,6	13,9	-0,7	22,1	3,8
Laenu	141,6	61,0	138,5	99,8	104,5	108,5	129,2	156,9
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	176,8	177,7	162,3	179,1	228,0	191,0	206,7	233,0
Ülejäänud netovarad (+)	7,2	70,4	31,3	90,6	119,5	163,4	169,9	139,1
Finantseerimine (-)								
Võlg	294,9	216,1	403,0	467,6	576,6	630,5	657,1	670,8
Laenu	217,2	196,0	395,0	462,4	555,8	593,1	605,5	618,6
neist euroala rahaloomeasutustelt	102,8	163,9	262,7	334,2	371,8	422,7	446,2	442,7
Võlaväärtpaberid	62,6	6,7	-4,6	-7,6	8,6	25,4	39,6	42,1
Pensionifondi reservid	15,0	13,5	12,6	12,7	12,2	12,0	12,0	10,0
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	185,3	188,6	184,9	209,0	238,6	171,6	207,3	222,1
Noteeritud aktsiad	19,1	11,9	101,3	96,1	113,5	39,7	32,4	41,1
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	166,1	176,7	83,6	112,9	125,1	131,9	174,9	181,0
Saadaolevad kapitaliülekanded (netosumma) (-)	45,0	54,3	58,9	49,8	51,4	65,2	80,5	83,7
= Netosääst	49,5	66,7	23,6	30,1	7,9	14,4	18,5	13,5
Bilans								
Finantsvarad								
Sularaha ja hoiused	1 194,2	1 262,2	1 417,4	1 428,8	1 472,2	1 512,8	1 577,0	1 604,2
neist M3 hoiused ¹	984,2	1 042,9	1 147,3	1 131,9	1 167,0	1 199,4	1 277,4	1 284,5
Võlaväärtpaberid	395,9	310,4	285,9	297,1	307,7	296,0	301,0	295,4
Laenu	1 337,8	1 389,5	1 524,3	1 544,2	1 577,6	1 608,0	1 676,6	1 717,5
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	4 842,9	5 340,7	6 250,1	6 696,2	6 611,0	6 905,4	7 243,9	7 489,0
Ülejäänud netovarad (+)	281,0	316,8	288,2	316,5	358,5	350,6	339,7	352,9
Kohustused								
Võlg	6 068,3	6 237,2	6 646,2	6 802,7	7 003,0	7 127,2	7 269,0	7 457,2
Laenu	5 151,3	5 268,4	5 667,8	5 816,8	5 997,2	6 116,0	6 250,1	6 422,9
neist euroala rahaloomeasutustelt	3 034,4	3 152,2	3 409,1	3 525,4	3 640,2	3 731,6	3 844,5	3 957,0
Võlaväärtpaberid	628,6	667,5	664,6	669,1	686,3	688,7	693,1	707,4
Pensionifondi reservid	288,5	301,2	313,8	316,8	319,5	322,6	325,8	326,8
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	8 077,2	8 977,0	10 468,5	11 207,0	11 016,2	11 364,5	12 070,1	12 484,3
Noteeritud aktsiad	2 732,2	2 987,3	3 681,2	4 088,5	3 947,3	4 091,8	4 458,0	4 662,0
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5 345,1	5 989,7	6 787,2	7 118,5	7 068,8	7 272,7	7 612,1	7 822,3

Allikad: EKP ja Eurostat.

¹ Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete ees (M3; vt sõnastikku).

3.5 Kindlustusseltsid ja pensionifondid

(mld EUR; nelja kvartali kumuleeritud vood; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	2003	2004	2005	2005 II kv – 2006 I kv	2005 III kv – 2006 II kv	2005 IV kv – 2006 III kv	2006 I kv – 2006 IV kv	2006 II kv – 2007 I kv
Finantskonto, finantstehingud								
Finantsinvesteeringud (+)								
Sularaha ja hoiused	29,9	49,8	27,4	16,6	38,2	49,6	68,5	85,1
<i>neist M3 hoiused¹</i>	7,0	12,4	7,0	0,1	7,8	8,2	12,4	17,9
Lühiajalised võlaväärtpaberid	10,8	22,6	21,3	15,2	0,2	-8,8	-0,5	11,9
Pikaajalised võlaväärtpaberid	140,7	132,6	140,7	135,0	133,2	137,7	129,0	133,5
Laenud	11,7	6,6	-7,8	8,1	15,4	18,1	13,5	-4,7
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	59,0	46,3	120,3	141,1	139,4	146,7	133,0	103,2
Noteeritud aktsiad	9,5	14,0	21,4	17,8	17,0	16,1	18,3	12,8
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	5,2	-1,0	14,1	17,3	22,5	27,8	25,0	23,7
Avatud investeerimisfondide osakud	44,3	33,3	84,9	106,1	99,9	102,7	89,7	66,7
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	6,8	3,3	-0,8	-0,7	-4,0	-5,3	2,6	3,6
Ülejäänud netovarad (+)	-2,4	12,4	23,8	17,5	6,5	3,2	-5,2	8,2
Finantseerimine (-)								
Võlaväärtpaberid	5,0	-1,8	0,1	-0,5	-0,4	-0,4	4,1	4,0
Laenud	12,3	4,6	9,5	22,5	23,9	32,6	27,8	26,9
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	11,4	12,7	10,4	10,1	9,3	12,5	7,9	10,6
Kindlustustehniline reserv	237,0	261,2	331,0	339,8	329,7	328,0	306,9	295,5
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	210,3	229,5	289,8	303,5	293,5	288,4	263,7	249,8
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	26,8	31,6	41,2	36,3	36,2	39,6	43,2	45,7
= Muutused netofinantsvaras	-16,2	-6,4	-25,2	-38,4	-29,6	-26,3	-8,4	0,2
Muud kontomuutused								
Muud muutused finantsvarades (+)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	107,2	109,4	200,8	231,0	125,3	121,1	183,8	149,4
Ülejäänud netovarad	-10,2	161,1	42,2	22,7	-17,3	3,7	-46,5	-52,4
Muud muutused kohustustes (-)								
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	98,2	20,6	118,2	129,5	88,6	91,6	56,3	42,1
Kindlustustehniline reserv	33,7	85,2	145,6	118,7	68,7	53,9	48,5	32,2
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	34,2	65,4	151,6	126,0	69,4	53,7	47,7	29,8
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	-0,5	19,8	-5,9	-7,4	-0,8	0,2	0,8	2,4
= Muud muutused netofinantsvaras	-34,9	164,8	-20,8	5,6	-49,2	-20,6	32,5	22,6
Bilanss								
Finantsvarad (+)								
Sularaha ja hoiused	580,0	630,7	661,1	671,2	685,8	705,3	730,4	757,0
<i>neist M3 hoiused¹</i>	121,1	132,6	141,6	136,9	139,7	143,3	153,4	154,7
Lühiajalised võlaväärtpaberid	69,2	205,8	212,8	215,8	214,0	214,1	212,7	227,6
Pikaajalised võlaväärtpaberid	1 488,4	1 659,9	1 820,3	1 834,7	1 851,6	1 916,0	1 903,8	1 929,7
Laenud	364,1	359,4	356,8	369,1	370,9	370,9	361,6	351,2
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	1 530,1	1 685,8	2 006,9	2 126,3	2 100,9	2 209,5	2 323,6	2 378,9
Noteeritud aktsiad	526,0	574,7	698,2	734,5	705,8	754,2	820,4	841,9
Noteerimata aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	305,7	336,3	395,8	421,9	423,6	438,7	462,6	471,3
Avatud investeerimisfondide osakud	698,4	774,8	912,8	969,9	971,5	1 016,6	1 040,7	1 065,8
<i>neist rahaturufondide osakud</i>	65,8	69,0	83,4	83,1	87,2	87,5	87,3	89,7
Ülejäänud netovarad (+)	89,7	109,7	161,2	164,9	162,1	166,9	162,8	170,1
Kohustused (-)								
Võlaväärtpaberid	23,4	21,9	22,0	22,1	22,3	23,0	26,3	26,1
Laenud	125,8	119,2	127,7	147,3	151,9	161,6	155,8	172,6
Aktsiad ja muud omandiväärtpaberid	430,2	463,5	592,0	620,7	585,4	636,3	656,3	673,4
Kindlustustehniline reserv	3 789,4	4 135,7	4 612,3	4 718,9	4 772,1	4 873,0	4 967,7	5 046,6
Kodumajapidamiste elukindlustusreservi ja pensionifondi reservide netoväärtus	3 208,5	3 503,4	3 944,8	4 042,5	4 089,4	4 175,8	4 256,2	4 322,1
Kindlustuspreemiate ettemaksed ja rahuldamata nõuete reserv	580,9	632,3	667,5	676,4	682,8	697,3	711,5	724,5
= Netofinantsvara	-247,3	-88,9	-135,0	-127,0	-146,4	-111,4	-111,0	-104,1

Allikas: EKP.

¹ Rahaloomeasutuste ja keskvalitsuse (nt postkontorid või riigikassad) hoiusekohustused kindlustusseltside ja pensionifondide ees (M3; vt sõnastikku).

FINANTSTURUD

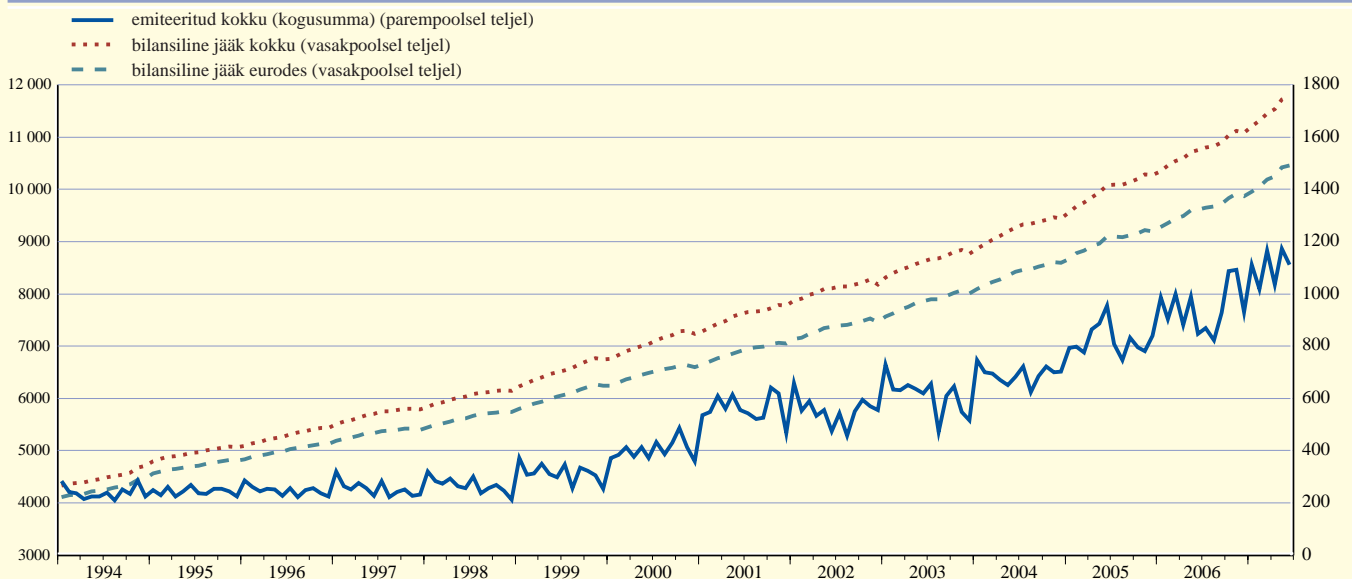
4.1 Väärtpaperite (v.a aktsiate) emiteerimine esialgse tähtaja, emitendi residentsuse ja väeringu kaupa

(mld EUR ja perioodi kasvumäärad; sesoonselt kohandatud; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtused)

	Kokku eurodes ¹			Euroala residentide poolt								
	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Eurodes			Kõikides väeringutes					
				Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Bilansiline jääk	Kogu-emissioon	Neto-emissioon	Aastased kasvumäärad	Sesoonselt kohandatud ²	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Neto-emissioon	Kuue kuu kasvumäärad	
Kokku												
2006 juuni	11 352,7	895,8	64,2	9 618,3	793,4	23,2	10 750,8	846,7	32,1	6,6	26,4	7,0
juuli	11 370,6	883,9	17,4	9 652,4	820,2	33,5	10 799,1	868,2	43,6	7,0	56,5	6,8
aug	11 403,0	837,9	31,8	9 673,9	779,9	21,0	10 828,9	822,8	24,6	7,2	74,2	7,0
sept	11 523,6	1 004,1	120,2	9 724,4	882,0	50,2	10 897,6	927,9	57,0	7,3	63,0	6,9
okt	11 618,9	1 106,3	93,1	9 827,7	1 023,0	101,4	11 032,8	1 086,0	122,1	7,9	112,4	8,0
nov	11 757,4	1 134,6	137,7	9 919,1	1 036,6	90,8	11 124,1	1 092,7	107,3	8,2	94,6	8,2
dets	11 733,2	976,9	-25,1	9 864,2	885,0	-56,1	11 079,2	929,7	-60,2	7,8	51,5	8,6
2007 jaan	11 832,2	1 145,7	98,9	9 961,4	1 052,1	97,3	11 206,3	1 111,7	115,8	7,9	74,3	8,9
veebr	11 935,6	1 038,2	103,5	10 051,4	951,8	90,2	11 316,0	1 017,9	116,9	8,1	88,2	9,1
märts	12 161,2	1 251,8	224,5	10 182,3	1 112,8	129,6	11 452,5	1 165,4	135,7	8,4	101,4	9,8
apr	12 201,4	1 039,0	39,9	10 254,9	980,6	72,4	11 535,9	1 035,5	89,4	8,6	80,6	9,1
mai	12 414,8	1 215,5	214,2	10 416,0	1 113,1	161,9	11 723,9	1 173,8	183,1	9,0	137,2	9,8
juuni	12 539,0	1 210,0	123,1	10 453,1	1 057,6	36,0	11 777,2	1 112,9	49,1	9,1	43,1	9,6
Pikaajalised												
2006 juuni	10 325,8	200,1	60,1	8 734,1	168,2	64,4	9 729,5	193,5	80,8	6,7	54,2	7,2
juuli	10 364,4	193,1	38,8	8 758,5	158,8	24,7	9 769,4	177,7	36,0	7,1	54,0	7,0
aug	10 380,7	90,5	16,5	8 769,8	71,6	11,4	9 787,6	88,2	21,1	7,5	66,3	7,3
sept	10 474,4	218,5	94,0	8 824,6	156,7	55,2	9 857,0	175,7	62,9	7,5	57,7	7,2
okt	10 575,4	224,8	98,7	8 894,9	173,9	68,2	9 949,4	206,5	86,0	8,1	94,4	8,2
nov	10 710,4	226,0	134,2	8 989,5	167,2	93,9	10 043,0	193,4	108,5	8,3	93,7	8,9
dets	10 731,5	171,2	18,4	9 008,2	132,7	15,8	10 069,5	152,8	12,9	8,1	59,3	9,0
2007 jaan	10 808,0	231,3	76,3	9 058,6	176,6	50,3	10 140,9	200,4	61,3	8,1	67,3	9,2
veebr	10 900,8	230,9	92,9	9 135,0	183,1	76,6	10 231,1	216,7	98,0	8,3	75,8	9,4
märts	11 032,4	271,7	131,6	9 225,4	206,7	90,2	10 324,5	227,5	95,3	8,4	72,2	9,6
apr	11 091,3	180,9	58,6	9 274,2	154,5	48,5	10 379,3	176,2	62,1	8,6	70,2	9,0
mai	11 277,9	265,8	188,2	9 409,4	198,1	136,8	10 534,6	223,8	151,3	9,1	107,6	9,2
juuni	11 371,4	251,1	92,1	9 466,6	182,4	55,8	10 606,7	207,9	68,4	8,9	38,2	8,7

J15 Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaperid, v.a aktsiad (kogusumma)

(mld EUR)

Allikad: EKP ja Rahvusvaheline Arvelduspank (BIS) (euroalaväliste residentide emissioonide osa).

¹ Euroala residentide ja euroalaväliste residentide poolt emiteeritud, eurodes nomineeritud väärtpaperid (v.a aktsiad) kokku.

² Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa

(mld EUR; kuu jooksul sooritatud tehingud ja bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga; nimiväärtus)

1. Bilansiline jääk ja kogumisioon

	Bilansiline jääk						Kogumisioon					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitus	Muu valitsemissektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitus	Muu valitsemissektor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Kokku											
2005	10 270	4 122	926	612	4 327	283	9 875	6 988	325	1 032	1 435	95
2006	11 079	4 566	1 156	645	4 408	305	11 334	8 377	414	1 118	1 339	85
2006 III kv	10 898	4 448	1 063	636	4 452	298	2 619	1 928	79	265	329	18
IV kv	11 079	4 566	1 156	645	4 408	305	3 108	2 365	144	336	241	23
2007 I kv	11 453	4 762	1 236	657	4 489	309	3 295	2 446	126	285	415	23
II kv	11 777	4 872	1 303	692	4 601	308	3 322	2 358	106	451	389	18
2007 märts	11 453	4 762	1 236	657	4 489	309	1 165	824	57	133	144	8
apr	11 536	4 811	1 249	666	4 501	310	1 036	749	29	133	119	7
mai	11 724	4 873	1 290	678	4 574	308	1 174	825	50	155	138	5
juuni	11 777	4 872	1 303	692	4 601	308	1 113	784	27	163	132	6
	Lühiajalised											
2005	945	482	7	90	361	5	7 797	6 046	45	943	729	33
2006	1 010	570	12	94	329	4	9 175	7 375	60	1 023	686	31
2006 III kv	1 041	561	12	96	367	4	2 177	1 733	16	249	171	8
IV kv	1 010	570	12	94	329	4	2 556	2 086	14	305	144	7
2007 I kv	1 128	621	12	106	385	4	2 650	2 132	16	271	22	8
II kv	1 170	628	11	120	407	5	2 714	2 072	10	413	210	9
2007 märts	1 128	621	12	106	385	4	938	724	5	128	78	3
apr	1 157	638	12	113	389	5	859	659	5	124	68	3
mai	1 189	652	12	120	401	5	950	727	3	144	73	3
juuni	1 170	628	11	120	407	5	905	685	3	145	69	3
	Pikaajalised¹											
2005	9 324	3 639	919	522	3 966	278	2 078	942	280	89	706	61
2006	10 069	3 996	1 143	551	4 079	301	2 159	1 002	355	95	653	54
2006 III kv	9 857	3 887	1 051	540	4 085	294	442	196	63	16	158	9
IV kv	10 069	3 996	1 143	551	4 079	301	553	279	130	31	97	16
2007 I kv	10 325	4 141	1 223	551	4 105	304	645	314	110	13	192	14
II kv	10 607	4 244	1 293	572	4 194	304	608	286	96	39	179	8
2007 märts	10 325	4 141	1 223	551	4 105	304	228	99	52	5	66	5
apr	10 379	4 173	1 237	552	4 112	305	176	89	24	9	51	3
mai	10 535	4 221	1 278	558	4 173	303	224	98	47	12	65	2
juuni	10 607	4 244	1 293	572	4 194	304	208	99	24	18	64	3
	millest pikaajalised fikseeritud intressimääraga											
2005	6 725	2 020	459	412	3 616	217	1 230	414	91	54	622	48
2006	7 048	2 136	535	420	3 719	237	1 289	476	137	61	576	39
2006 III kv	6 975	2 112	508	415	3 708	233	275	94	22	11	140	8
IV kv	7 048	2 136	535	420	3 719	237	280	117	44	20	90	10
2007 I kv	7 164	2 212	561	421	3 728	243	402	172	39	9	169	13
II kv	7 305	2 255	575	433	3 798	244	338	132	28	24	147	7
2007 märts	7 164	2 212	561	421	3 728	243	130	53	11	3	58	5
apr	7 189	2 223	567	419	3 737	244	103	43	12	5	39	3
mai	7 267	2 234	575	424	3 791	244	116	38	11	7	57	2
juuni	7 305	2 255	575	433	3 798	244	119	51	5	11	50	2
	millest pikaajalised muutuva intressimääraga											
2005	2 266	1 351	456	93	306	61	718	432	188	27	58	12
2006	2 603	1 507	601	117	314	64	716	405	214	31	51	15
2006 III kv	2 490	1 450	537	110	333	60	134	77	40	4	13	2
IV kv	2 603	1 507	601	117	314	64	231	124	86	11	5	6
2007 I kv	2 712	1 560	654	117	320	61	201	114	69	4	13	1
II kv	2 843	1 604	709	127	343	59	217	111	67	15	23	1
2007 märts	2 712	1 560	654	117	320	61	83	36	41	1	5	1
apr	2 745	1 574	661	120	329	61	62	37	12	4	9	0
mai	2 800	1 591	695	121	334	59	82	37	36	4	5	0
juuni	2 843	1 604	709	127	343	59	73	37	19	7	9	1

Allikas: EKP.

¹ Pikaajaliste võlaväärtpaberite kogusummas fikseeritud ja muutuva intressimääraga pikaajaliste võlaväärtpaberite lahutamisel tekkinud vahe tuleneb nullkupongiga võlakirjade ja ümberhindamise mõjust.

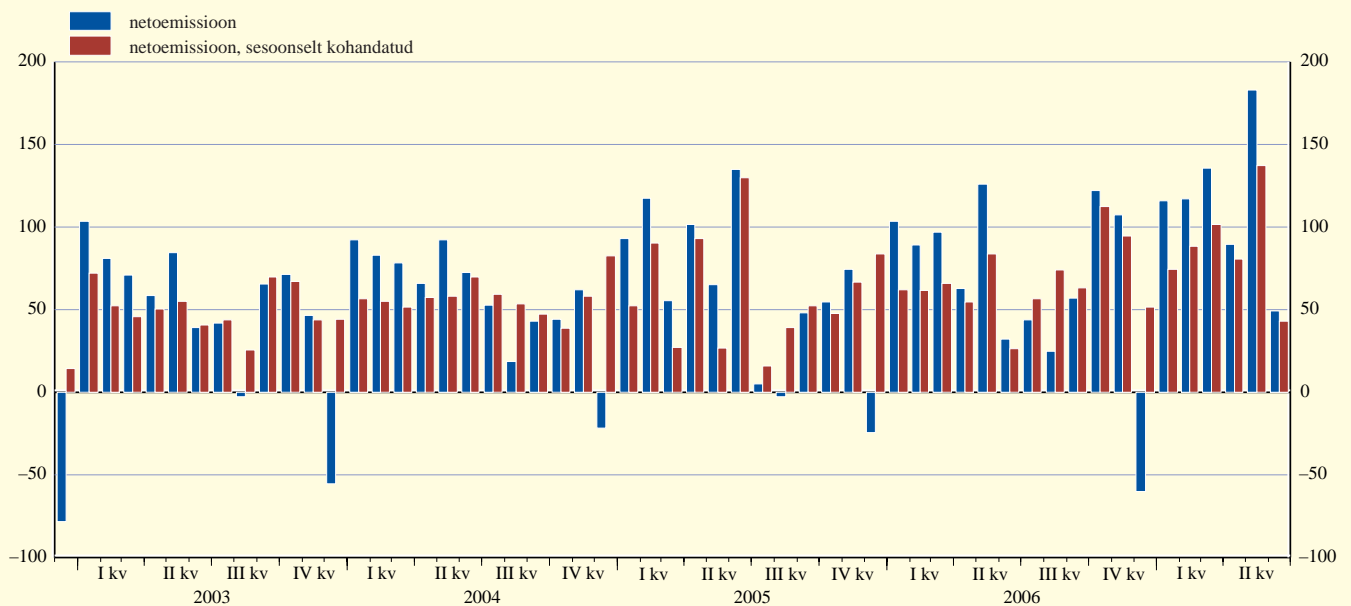
4.2 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) emitendi sektori ja instrumendi kategooria kaupa
(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi jooksul sooritatud tehingud; nimiväärtus)

2. Netoemissioon

	Sesoonselt kohandamata						Sesoonselt kohandatud					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaup ja mittefinants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kokku												
2005	721,6	319,9	176,1	21,6	171,5	32,4	724,4	323,8	172,8	21,4	173,8	32,6
2006	804,8	419,0	236,7	36,4	90,3	22,4	806,5	424,5	233,1	36,6	90,0	22,4
2006 III kv	125,2	78,7	34,8	-2,4	14,5	-0,4	193,7	99,2	55,4	3,2	32,7	3,2
IV kv	169,2	98,1	95,8	10,0	-41,4	6,7	258,5	133,5	67,8	14,2	38,1	5,0
2007 I kv	368,5	187,9	81,3	13,0	82,5	3,9	264,0	123,2	98,4	10,7	29,1	2,6
II kv	321,7	104,7	69,2	35,6	112,2	-0,1	260,9	112,9	56,0	27,4	65,5	-0,9
2007 märts	135,7	48,7	42,1	8,9	33,2	2,9	101,4	30,3	41,0	7,4	19,8	3,0
apr	89,4	50,2	15,2	9,5	13,3	1,3	80,6	39,3	22,1	5,6	11,9	1,7
mai	183,1	60,2	40,1	12,0	72,5	-1,7	137,2	56,4	36,4	5,7	39,8	-1,1
juuni	49,1	-5,7	13,9	14,2	26,4	0,3	43,1	17,2	-2,5	16,0	13,8	-1,4
Pikaajalised												
2005	713,9	296,5	176,5	21,9	186,3	32,7	715,0	298,2	173,3	21,6	189,1	32,8
2006	755,5	346,5	231,3	33,0	121,4	23,3	755,5	348,4	227,9	32,8	123,2	23,3
2006 III kv	119,9	62,4	33,5	2,6	21,5	0,0	177,9	74,0	54,4	5,0	41,1	3,5
IV kv	207,4	96,3	95,1	12,2	-3,3	7,2	247,4	121,3	67,2	9,7	43,9	5,5
2007 I kv	254,6	142,2	81,5	1,0	26,6	3,3	215,4	108,3	98,5	7,6	-1,1	2,1
II kv	281,9	100,3	70,6	21,5	90,0	-0,6	216,0	96,1	57,3	15,0	49,0	-1,3
2007 märts	95,3	42,4	41,4	3,0	5,5	3,0	72,2	26,3	40,5	3,2	-0,7	2,9
apr	62,1	34,6	15,7	2,3	8,6	0,8	70,2	34,7	22,9	2,3	9,0	1,3
mai	151,3	46,6	40,0	5,5	60,9	-1,8	107,6	37,2	36,1	2,1	33,3	-1,1
juuni	68,4	19,0	14,8	3,7	20,4	0,4	38,2	24,2	-1,7	10,6	6,6	-1,5

J16 Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata

(mld EUR, tehingud kuu jooksul, nimiväärtus)

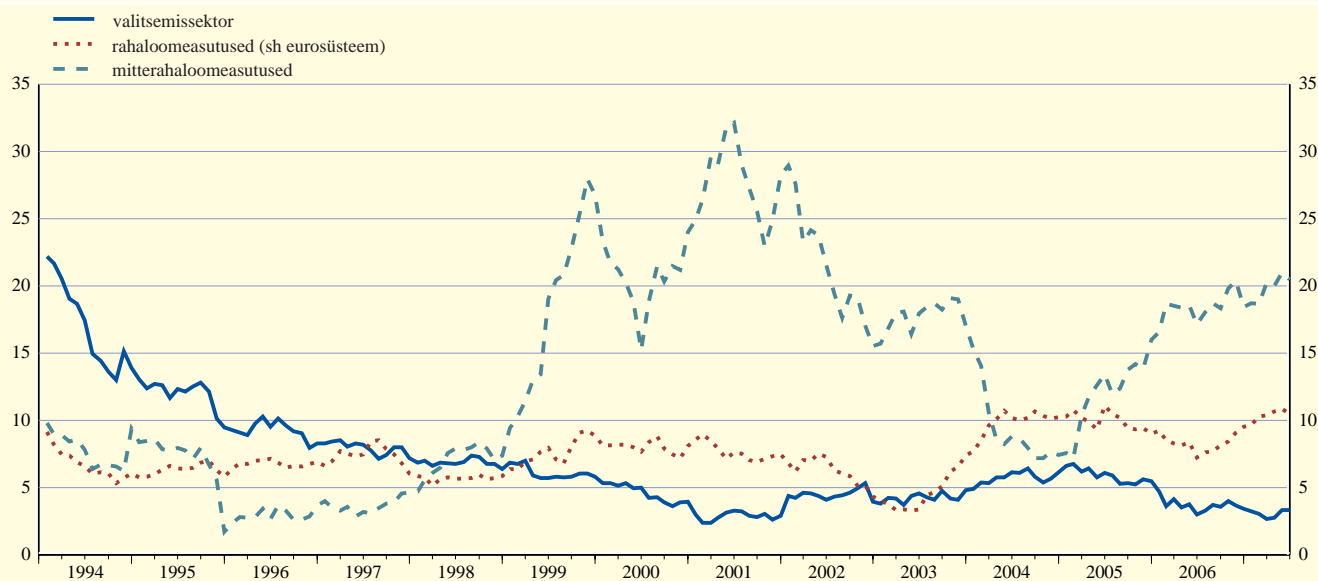
Allikas: EKP.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (protsentuaalsed muutused)

	Aastased kasvumäärad (sesoonselt kohandamata)						Kuu kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärad					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeelised finants-ettevõtted	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk-valitsus	Muu valitsemissektor			Mitterahaloomeelised finants-ettevõtted	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Kesk-valitsus	Muu valitsemissektor
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kokku												
2006	6,6	8,1	23,9	4,5	1,8	12,4	7,0	9,4	25,6	6,3	0,9	10,3
juuni	7,0	8,3	25,6	4,7	2,2	11,8	6,8	9,1	25,0	5,0	1,1	10,5
juuli	7,2	8,4	27,2	3,4	2,5	12,2	7,0	9,2	23,7	2,7	2,0	9,4
aug	7,3	9,0	26,4	4,3	2,2	10,4	6,9	9,1	22,8	5,0	1,7	8,1
sept	7,9	9,6	29,0	4,0	2,6	9,5	8,0	10,2	27,0	5,1	2,3	8,5
okt	8,2	10,0	29,5	5,2	2,5	8,8	8,2	9,4	28,4	4,6	3,2	7,0
nov	7,8	10,2	25,7	6,0	2,1	7,9	8,6	11,0	25,7	5,6	3,2	5,6
dets												
2007	7,9	10,5	26,1	5,3	1,9	7,4	8,9	12,0	27,2	5,6	2,7	4,4
jaan	8,1	10,7	26,1	5,4	2,1	5,8	9,1	12,3	28,5	8,2	2,3	2,1
veeb	8,4	10,4	28,1	6,5	2,4	6,7	9,8	11,8	33,4	8,0	3,1	5,1
märts	8,6	10,6	27,8	6,8	2,6	7,3	9,1	10,9	28,7	8,2	2,9	6,1
apr	9,0	10,5	29,7	6,6	3,5	5,1	9,8	11,5	30,7	8,4	3,7	3,3
mai	9,1	10,7	27,4	8,8	3,8	3,4	9,6	10,5	29,0	12,0	4,3	1,2
juuni												
Pikaajalised												
2006	6,7	7,2	23,7	6,4	2,3	12,8	7,2	8,6	24,9	7,1	1,9	10,6
juuni	7,1	7,6	25,5	6,0	2,7	12,0	7,0	8,0	24,4	5,5	2,2	10,5
juuli	7,5	7,7	26,9	5,5	3,1	12,5	7,3	8,2	23,1	4,3	3,2	9,3
aug	7,5	8,1	26,1	5,7	3,1	10,9	7,2	8,6	22,0	5,8	2,6	8,5
sept	8,1	8,4	28,7	5,2	3,6	10,0	8,2	9,3	26,5	4,9	3,2	9,0
okt	8,3	9,1	29,2	5,7	3,3	9,4	8,9	10,4	28,1	3,7	3,9	7,6
nov	8,1	9,5	25,3	6,4	3,1	8,4	9,0	10,5	25,6	5,5	4,3	6,2
dets												
2007	8,1	9,6	25,8	6,3	2,9	7,6	9,2	11,3	27,1	7,0	3,6	4,8
jaan	8,3	10,3	25,9	5,7	2,8	6,0	9,4	12,4	28,7	7,1	2,6	2,6
veeb	8,4	10,4	27,8	6,2	2,4	6,9	9,6	12,1	33,7	6,5	2,1	5,2
märts	8,6	10,7	27,8	5,7	2,4	7,4	9,0	12,0	29,1	6,4	1,7	5,8
apr	9,1	10,9	29,7	4,9	3,2	5,1	9,2	11,3	31,1	6,2	2,5	2,8
mai	8,9	10,5	27,6	7,0	3,3	3,4	8,7	10,4	29,6	8,4	2,3	0,6
juuni												

J17 Pikaajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku (aastane muutus protsentides)

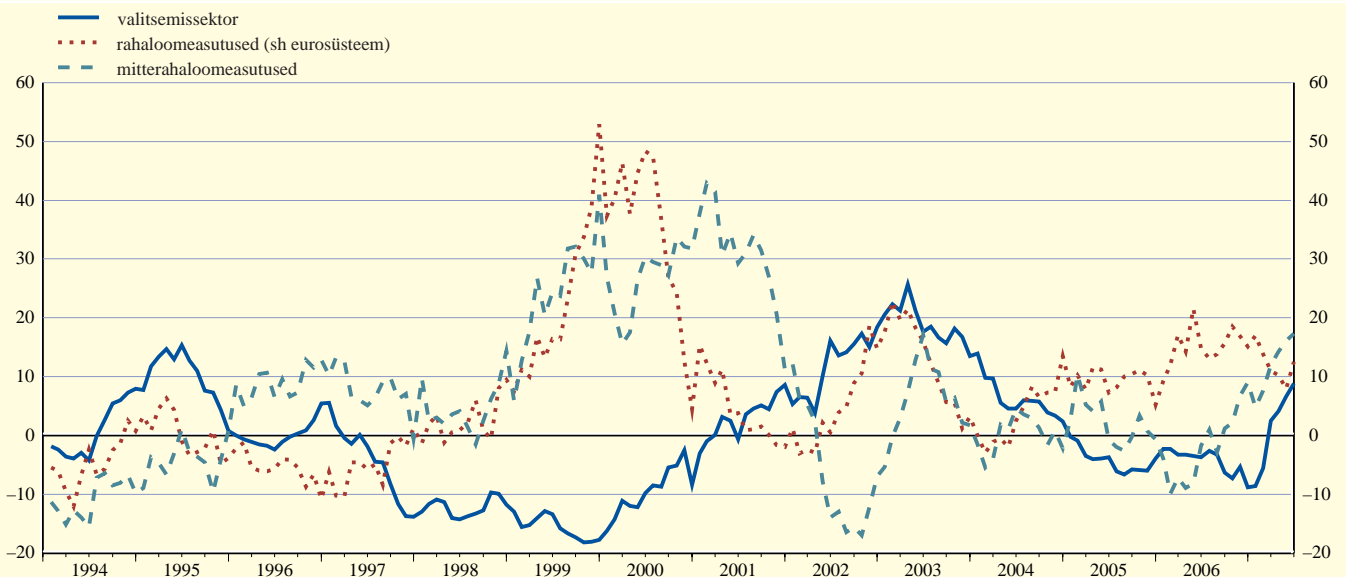
Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitatud tehnilistes märkustes. Kuue kuu kasvumäärad on antud aastapõhistena.

4.3 Euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärad¹ (järg)
(protsentuaalsed muutused)

	Pikaajalised fikseeritud intressimääraga						Pikaajalised muutuva intressimääraga					
	Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor		Kokku	Rahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Mitterahaloomeasutused		Valitsemissektor	
			Mitterahaloomeasutused (sh euro-süsteem)	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)	Kaupu ja mitte-finants-teenuseid pakkuvad ettevõtted	Keskvalitsus	Muu valitsemissektor
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Kõigis vääringutes kokku											
2005	4,7	3,1	5,7	0,3	5,5	15,0	19,5	18,6	35,8	22,1	9,9	4,8
2006	4,5	4,7	13,8	1,1	3,1	13,4	16,4	11,8	41,3	27,4	5,2	4,5
2006 III kv	4,4	4,6	14,9	1,0	2,8	13,8	14,8	10,0	38,1	30,3	4,1	6,4
2006 IV kv	5,1	5,4	19,5	1,8	3,1	11,1	15,5	11,0	36,3	26,9	5,5	4,7
2007 I kv	5,3	6,3	19,5	3,8	2,9	7,9	15,0	12,1	32,2	21,6	1,4	4,1
2007 II kv	5,5	7,5	18,7	3,9	2,6	7,7	16,5	12,1	37,6	18,4	5,6	-0,8
2007 jaan	5,2	5,7	18,9	4,1	3,1	8,4	14,7	12,2	32,2	21,2	0,2	4,9
2007 veebr	5,5	6,7	20,8	3,6	3,0	6,6	14,7	12,3	30,5	20,8	1,0	3,6
2007 märts	5,2	7,1	19,2	4,3	2,2	8,2	16,0	12,0	36,0	20,3	3,6	2,3
2007 apr	5,3	7,6	18,7	3,7	2,2	9,0	16,4	12,3	36,4	19,6	5,6	1,8
2007 mai	5,7	7,3	19,9	3,3	3,0	7,4	16,6	12,1	38,9	16,0	5,9	-3,3
2007 juuni	5,6	8,0	16,0	5,0	3,0	5,3	16,8	11,9	38,7	18,8	6,8	-3,6
	Eurodes											
2005	4,3	0,9	9,2	-0,2	5,4	15,3	18,9	17,3	35,2	22,0	10,3	5,4
2006	3,8	3,1	11,3	0,3	3,2	13,6	15,2	10,1	37,8	30,4	5,4	3,6
2006 III kv	3,7	3,1	11,2	-0,2	2,9	13,7	13,3	8,0	33,5	34,1	4,1	5,1
2006 IV kv	4,3	4,1	14,8	0,1	3,3	11,1	14,5	9,5	33,4	29,8	5,6	3,8
2007 I kv	4,7	5,5	15,3	1,7	3,2	7,9	13,7	10,8	28,7	22,8	1,5	3,6
2007 II kv	4,8	6,8	15,5	1,5	2,9	7,6	15,8	11,2	35,1	19,2	5,8	-1,3
2007 jaan	4,7	5,0	15,0	2,1	3,5	8,3	13,3	10,6	28,8	22,4	0,2	4,3
2007 veebr	4,8	5,8	15,8	1,5	3,3	6,6	13,5	11,2	27,1	21,9	1,1	3,3
2007 märts	4,5	6,3	15,5	1,6	2,5	8,1	15,0	11,3	32,1	21,3	3,8	1,9
2007 apr	4,7	7,1	15,6	1,2	2,5	8,9	15,7	11,4	33,9	20,7	5,8	1,4
2007 mai	5,1	6,7	16,5	0,9	3,3	7,2	16,0	11,1	36,7	16,9	6,1	-3,9
2007 juuni	5,0	7,2	13,3	2,9	3,2	5,3	16,2	10,9	37,0	18,9	7,1	-4,2

J18 Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis vääringutes kokku
(aastane muutus protsentides)

Allikas: EKP.

¹ Kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; turuväärtused)

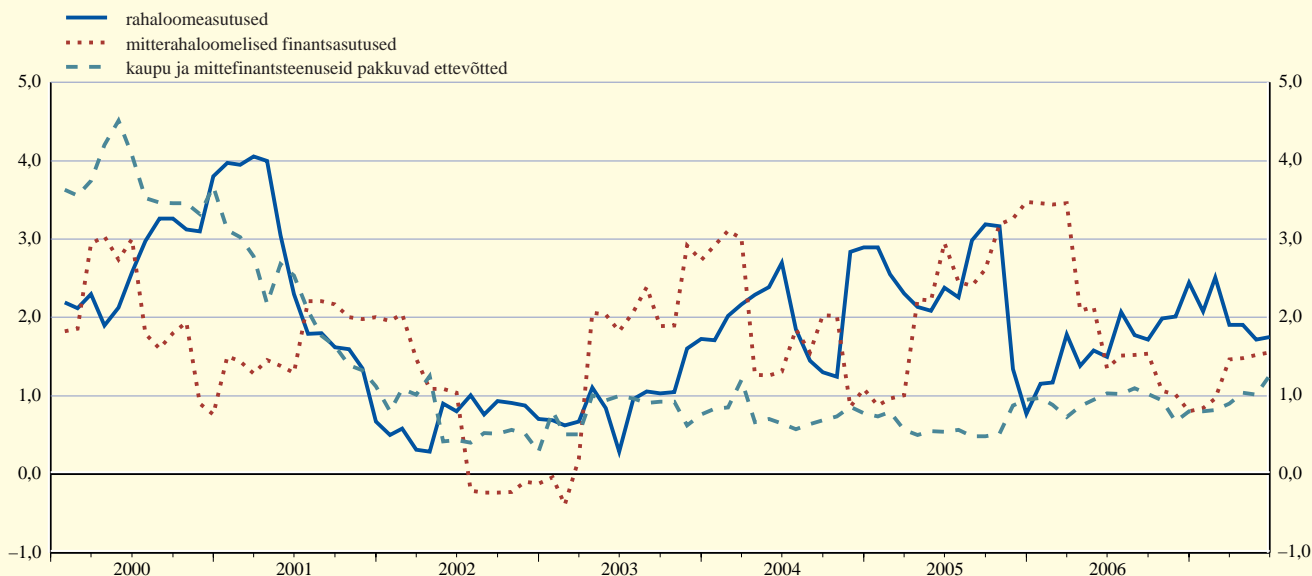
1. Bilansiline jääk ja kasvumäärad

(bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku			Rahaloomeasutused		Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)		Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted	
	Kokku 1	Indeks, dets 2001 = 100 2	Aastased kasvumäärad (protsentides) 3	Kokku 4	Aastased kasvumäärad (protsentides) 5	Kokku 6	Aastased kasvumäärad (protsentides) 7	Kokku 8	Aastased kasvumäärad (protsentides) 9
2005 juuni	4 388,2	103,1	1,1	698,1	2,4	442,6	2,9	3 247,5	0,5
juuli	4 638,2	103,1	1,0	727,9	2,3	467,7	2,5	3 442,6	0,6
aug	4 613,0	103,1	1,1	723,5	3,0	458,2	2,4	3 431,4	0,5
sept	4 834,1	103,2	1,1	764,1	3,2	484,8	2,6	3 585,2	0,5
okt	4 666,6	103,4	1,2	752,4	3,2	481,5	3,2	3 432,7	0,5
nov	4 889,2	103,7	1,2	809,2	1,3	514,6	3,3	3 565,4	0,9
dets	5 063,5	103,8	1,2	836,4	0,8	541,8	3,5	3 685,3	0,9
2006 jaan	5 296,6	103,8	1,2	884,8	1,2	536,8	3,5	3 875,0	1,0
veebr	5 436,6	103,8	1,2	938,8	1,2	562,7	3,4	3 935,1	0,9
märts	5 637,3	103,9	1,2	962,3	1,8	580,0	3,5	4 094,9	0,7
apr	5 662,8	104,0	1,1	948,8	1,4	573,9	2,1	4 140,1	0,9
mai	5 373,0	104,1	1,2	896,7	1,6	534,5	2,1	3 941,8	0,9
juuni	5 384,8	104,3	1,1	905,0	1,5	530,6	1,3	3 949,1	1,0
juuli	5 381,0	104,4	1,3	918,4	2,1	544,4	1,5	3 918,2	1,0
aug	5 545,2	104,4	1,3	958,6	1,8	595,7	1,5	3 990,8	1,1
sept	5 689,4	104,5	1,2	986,1	1,7	607,7	1,5	4 095,6	1,0
okt	5 869,1	104,6	1,1	1 015,6	2,0	614,5	1,1	4 239,0	0,9
nov	5 922,6	104,7	0,9	1 024,3	2,0	603,8	1,0	4 294,5	0,7
dets	6 139,4	104,9	1,1	1 056,3	2,4	623,2	0,8	4 459,9	0,8
2007 jaan	6 310,4	104,9	1,0	1 111,3	2,1	641,7	0,8	4 557,4	0,8
veebr	6 223,4	105,0	1,1	1 081,2	2,5	633,4	1,0	4 508,8	0,8
märts	6 423,5	105,1	1,1	1 099,9	1,9	644,6	1,5	4 678,9	0,9
apr	6 671,7	105,3	1,2	1 156,5	1,9	670,5	1,5	4 844,7	1,0
mai	6 944,3	105,4	1,2	1 161,3	1,7	684,0	1,5	5 099,0	1,0
juuni	6 862,0	105,7	1,4	1 115,5	1,8	671,8	1,6	5 074,8	1,3

J19 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad

(aastased protsentuaalsed muutused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.4 Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiad¹

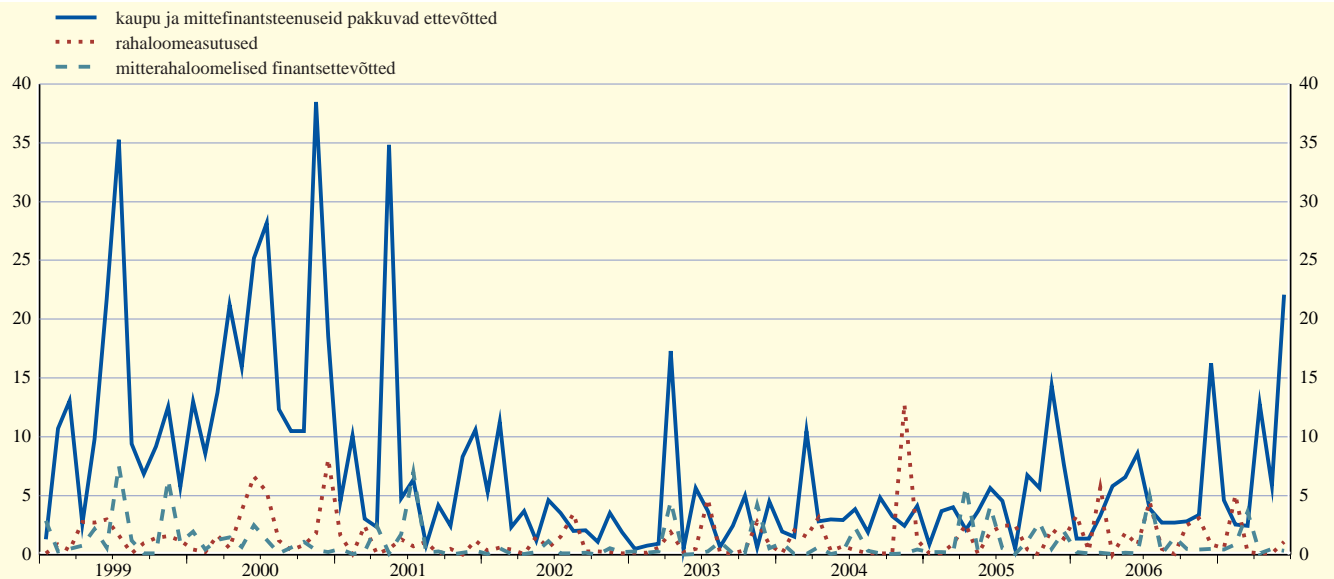
(mld EUR; turuväärtused)

2. Tehingud kuu jooksul

	Kokku			Rahaloomeasutused			Finantsasutused (v.a rahaloomeasutused)			Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted		
	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus	Emissiooni koguväärtus	Väljastmine	Emissiooni netoväärtus
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005 juuni	11,6	4,9	6,7	1,9	1,0	0,9	4,1	0,7	3,3	5,6	3,2	2,5
juuli	7,5	6,6	0,9	2,4	2,9	-0,4	0,5	0,0	0,5	4,5	3,7	0,8
aug	2,9	2,2	0,8	2,5	0,0	2,5	0,0	0,2	-0,1	0,4	2,0	-1,6
sept	8,2	2,3	5,9	0,4	0,0	0,4	1,1	0,1	1,0	6,7	2,2	4,5
okt	8,3	1,6	6,8	0,0	0,1	-0,1	2,7	0,0	2,7	5,6	1,4	4,2
nov	17,0	3,9	13,0	2,1	0,0	2,1	0,5	0,1	0,4	14,4	3,9	10,5
dets	10,9	7,4	3,5	1,3	4,3	-3,0	1,9	0,4	1,5	7,7	2,6	5,0
2006 jaan	4,8	0,8	4,1	3,3	0,0	3,3	0,2	0,0	0,2	1,3	0,7	0,6
veebr	1,7	1,7	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	1,3	1,6	-0,3
märts	9,1	5,4	3,7	5,7	0,0	5,7	0,1	0,0	0,1	3,3	5,4	-2,1
apr	5,8	0,5	5,4	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	5,8	0,3	5,5
mai	8,6	2,2	6,4	1,9	0,0	1,8	0,2	0,0	0,2	6,5	2,2	4,4
juuni	9,4	2,7	6,8	0,8	0,3	0,5	0,1	0,1	0,0	8,6	2,4	6,2
juuli	13,4	6,6	6,8	4,5	0,0	4,5	5,0	3,5	1,5	3,9	3,1	0,8
aug	3,2	1,8	1,4	0,4	0,0	0,4	0,0	0,1	-0,1	2,7	1,6	1,1
sept	4,2	0,5	3,7	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,4	2,7	0,5	2,2
okt	5,8	1,2	4,6	2,5	0,0	2,5	0,5	0,0	0,5	2,8	1,2	1,6
nov	6,9	2,1	4,8	3,1	0,0	3,1	0,4	0,2	0,3	3,3	1,9	1,5
dets	17,6	5,1	12,5	0,9	0,3	0,5	0,5	0,0	0,5	16,3	4,7	11,5
2007 jaan	5,5	3,9	1,6	0,5	0,1	0,4	0,4	0,0	0,4	4,6	3,8	0,8
veebr	8,4	2,0	6,4	5,0	0,0	5,0	0,9	0,0	0,9	2,5	2,0	0,5
märts	6,3	1,7	4,6	0,2	0,0	0,2	3,6	0,4	3,3	2,4	1,4	1,1
apr	13,0	0,4	12,6	0,1	0,3	-0,2	0,1	0,0	0,1	12,8	0,2	12,6
mai	6,4	1,8	4,5	0,1	0,0	0,1	0,5	0,0	0,5	5,8	1,8	4,0
juuni	23,4	1,6	21,8	1,0	0,0	1,0	0,3	0,0	0,3	22,1	1,6	20,5

J20 Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa

(mld EUR, tehinguid kuu jooksul, turuväärtused)

Allikas: EKP.

¹ Indeksi ja kasvumäärade arvutamist on käsitletud tehnilistes märkustes.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes¹

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

1. Hoiuste intressimäärad (uued hoiused)

	Kodumajapidamiste hoiused						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused				Repo- tehingud
	Üleöö- hoiused ²	Lepingulise tähtajaga			Lõpetatavad etteteatamistähtajaga ^{2,3}		Üleöö- hoiused ²	Lepingulise tähtajaga			
		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 1 aasta	1–2 aastat	Üle 2 aasta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006	0,85	2,79	2,97	2,82	2,23	2,63	1,32	2,92	3,25	3,78	2,86
aug	0,86	2,87	3,15	2,66	2,26	2,68	1,36	2,99	3,45	3,82	2,96
sept	0,90	3,04	3,30	2,87	2,30	2,75	1,45	3,19	3,58	4,24	3,14
okt	0,91	3,10	3,34	2,80	2,30	2,81	1,49	3,26	3,47	3,66	3,23
nov	0,92	3,27	3,31	2,79	2,38	2,87	1,51	3,47	4,99	3,88	3,41
dets											
2007	0,98	3,33	3,48	2,92	2,35	2,98	1,61	3,49	3,91	4,07	3,46
jaan	1,00	3,37	3,64	2,72	2,35	3,07	1,64	3,48	3,80	4,15	3,47
veebr	1,02	3,51	3,65	2,68	2,39	3,14	1,71	3,67	3,84	3,72	3,64
märts	1,04	3,59	3,68	2,78	2,42	3,20	1,75	3,74	4,01	3,87	3,70
apr	1,06	3,62	3,51	2,72	2,43	3,25	1,78	3,74	3,80	3,72	3,73
mai	1,08	3,78	3,79	2,64	2,42	3,32	1,77	3,94	4,10	4,16	3,90
juuni	1,10	3,86	3,90	2,83	2,45	3,40	1,81	4,02	4,26	4,50	3,95
juuli											

2. Kodumajapidamistele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arveldus- krediit ²	Tarbijakrediit				Eluaseme ostmiseks antud laenud					Muud fikseeritud intressimääraga laenud		
		Fikseeritud intressimääraga			Aasta- põhine intressi- määr ⁴	Fikseeritud intressimääraga				Aasta- põhine intressi- määraga ⁴			
		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	5–10 aastat	Üle 10 aasta		Ujuva intressi- määraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006	9,92	7,73	6,38	8,15	8,07	4,21	4,37	4,60	4,40	4,59	4,65	5,27	4,94
aug	10,05	7,72	6,24	8,09	7,94	4,30	4,37	4,61	4,45	4,66	4,76	5,30	4,98
sept	10,03	7,50	5,99	8,17	7,76	4,42	4,45	4,58	4,47	4,73	4,93	5,18	4,80
okt	10,07	7,66	6,12	8,15	7,81	4,49	4,50	4,58	4,47	4,76	4,97	5,26	4,91
nov	10,03	7,56	6,05	7,97	7,71	4,56	4,58	4,56	4,49	4,80	4,93	5,24	4,82
dets													
2007	10,14	7,63	6,68	8,39	8,25	4,68	4,60	4,60	4,50	4,83	5,13	5,43	4,92
jaan	10,31	7,69	6,83	8,27	8,28	4,71	4,71	4,70	4,61	4,90	5,27	5,38	5,14
veebr	10,22	7,51	6,68	8,34	8,14	4,79	4,76	4,71	4,62	4,94	5,26	5,60	5,20
märts	10,29	7,77	6,69	8,24	8,15	4,85	4,73	4,75	4,67	5,00	5,28	5,57	5,21
apr	10,32	8,10	6,73	8,30	8,27	4,88	4,80	4,81	4,74	5,02	5,38	5,65	5,32
mai	10,38	8,07	6,66	8,24	8,25	5,00	4,93	4,90	4,82	5,15	5,49	5,77	5,37
juuni	10,38	8,01	6,77	8,34	8,36	5,07	4,93	5,02	4,90	5,26	5,54	5,82	5,40
juuli													

3. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele antud laenude intressimäärad (uued laenud)

	Arvelduskrediidid ²	Muud, kuni 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			Muud, üle 1 miljoni euro suurused fikseeritud intressimääraga laenud			
		Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Ujuva intressimääraga ja kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	
		1	2	3	4	5	6	7
2006		5,56	4,70	5,09	4,60	3,98	4,33	4,49
aug		5,69	4,75	5,02	4,54	4,04	4,41	4,47
sept		5,76	4,91	5,17	4,57	4,24	4,38	4,45
okt		5,82	5,00	5,25	4,68	4,31	4,62	4,58
nov		5,80	5,08	5,24	4,71	4,50	4,77	4,63
dets								
2007		5,94	5,16	5,31	4,69	4,44	4,67	4,70
jaan		6,03	5,21	5,44	4,86	4,50	4,69	4,71
veebr		6,04	5,30	5,45	4,88	4,65	4,81	4,87
märts		6,12	5,37	5,47	4,88	4,69	4,99	4,90
apr		6,12	5,43	5,57	4,95	4,71	5,10	5,12
mai		6,17	5,53	5,70	5,03	4,88	5,28	5,17
juuni		6,29	5,58	5,75	5,08	4,88	5,01	5,15
juuli								

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale koosseisule. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Selle instrumendikategooria puhul langevad uued hoiused/laenud ja bilansiline jääk kokku. Perioodi lõpu seisuga.

³ Selle instrumendikategooria puhul liidetakse kodumajapidamised ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ning neid kajastatakse kodumajapidamiste sektoris, sest kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete bilansiline jääk on kõigi liikmesriikide kodumajapidamiste sektorite kogusummaga võrreldes ebaoluline.

⁴ Aastapõhine intressimäär hõlmab laenu kogukulu. Kogukulu koosneb intressimäär komponendist ja muudest vastavatest tasudest, sh päringute tegemise, haldamise, dokumentide ettevalmistamise, garantiide jms kulud.

4.5 Euroala residentide eurohoiuste ja -laenude intressimäärad rahaloomeasutustes

(protsenti aastas; bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga, uued hoiused perioodi keskmisena, kui pole viidatud teisiti)

4. Hoiuste intressimäärad (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste hoiused					Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete hoiused			Repo tehingud
	Üleööhoiused ¹	Lepingulise tähtajaga		Lõpetatavad etteteatamistähtajaga ^{1,2}		Üleööhoiused ¹	Lepingulise tähtajaga		
		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	Kuni 3 kuud	Üle 3 kuu		Kuni 2 aastat	Üle 2 aasta	
2006	0,85	2,52	3,05	2,23	2,63	1,32	2,93	3,68	2,81
aug	0,86	2,59	3,08	2,26	2,68	1,36	3,00	3,69	2,90
sept	0,90	2,69	3,10	2,30	2,75	1,45	3,15	3,80	3,05
okt	0,91	2,78	3,05	2,30	2,81	1,49	3,24	3,80	3,14
nov	0,92	2,89	3,05	2,38	2,87	1,51	3,42	3,88	3,29
dets									
2007	0,98	2,99	3,06	2,35	2,98	1,61	3,45	3,91	3,36
jaan	1,00	3,07	3,12	2,35	3,07	1,64	3,49	3,92	3,41
veebr	1,02	3,16	3,05	2,39	3,14	1,71	3,61	3,93	3,54
märts	1,04	3,23	3,06	2,42	3,20	1,75	3,67	3,93	3,59
apr	1,06	3,30	3,03	2,43	3,25	1,78	3,72	3,96	3,66
mai	1,08	3,39	3,04	2,42	3,32	1,77	3,87	3,99	3,79
juuni	1,10	3,49	3,02	2,45	3,40	1,81	3,92	4,00	3,85
juuli									

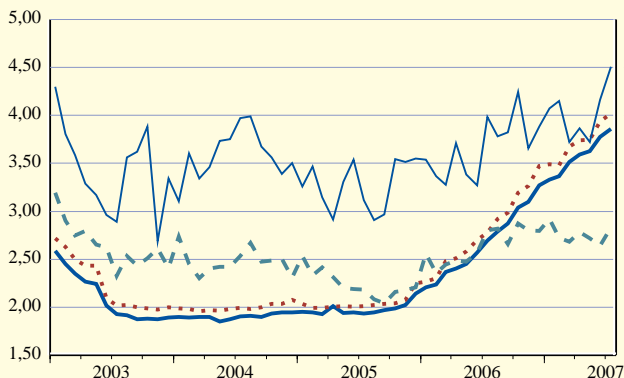
5. Laenuintressid (bilansiline jääk)

	Kodumajapidamiste laenud						Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete laenud		
	Eluaseme ostmiseks antud laenud, tähtajaga			Tarbijakrediit ja muud laenud, tähtajaga			Tähtajaga		
	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta
2006	4,72	4,23	4,60	8,19	6,71	5,82	4,85	4,33	4,48
aug	4,82	4,27	4,62	8,30	6,81	5,87	4,93	4,40	4,53
sept	4,90	4,29	4,65	8,35	6,81	5,88	5,07	4,51	4,57
okt	4,98	4,33	4,68	8,33	6,81	5,91	5,14	4,59	4,63
nov	5,01	4,34	4,70	8,41	6,81	5,93	5,23	4,66	4,68
dets									
2007	5,05	4,38	4,72	8,53	6,83	5,95	5,30	4,76	4,77
jaan	5,11	4,46	4,79	8,66	6,95	5,96	5,37	4,83	4,83
veebr	5,14	4,45	4,79	8,62	6,88	5,95	5,43	4,90	4,84
märts	5,14	4,48	4,80	8,67	6,96	5,97	5,50	4,94	4,87
apr	5,16	4,48	4,82	8,71	6,95	5,97	5,50	4,98	4,90
mai	5,21	4,53	4,86	8,68	6,94	6,01	5,62	5,09	4,96
juuni	5,29	4,55	4,89	8,80	6,96	6,09	5,69	5,15	5,01
juuli									

J21 Lepingulise tähtajaga uued hoiused

(protsenti aastas; ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

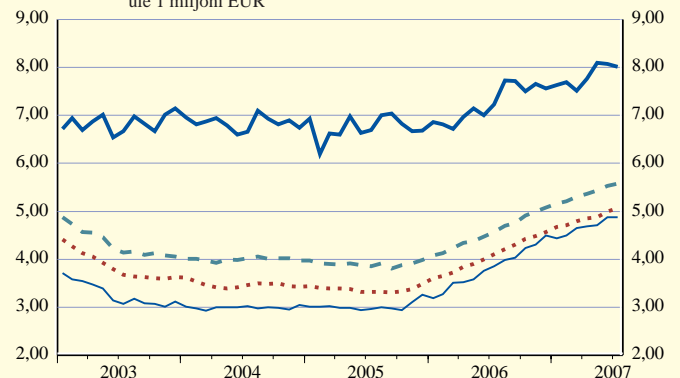
- kodumajapidamistele, kuni 1 aasta
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 aasta
- - - kodumajapidamistele, üle 2 aasta
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 2 aasta

J22 Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenud

(protsenti aastas; ei sisalda kulusid; perioodi keskmised)

- kodumajapidamistele tarbimiseks
- kodumajapidamistele eluaseme ostmiseks
- - - kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, kuni 1 miljon EUR
- kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele, üle 1 miljoni EUR

Allikas: EKP.

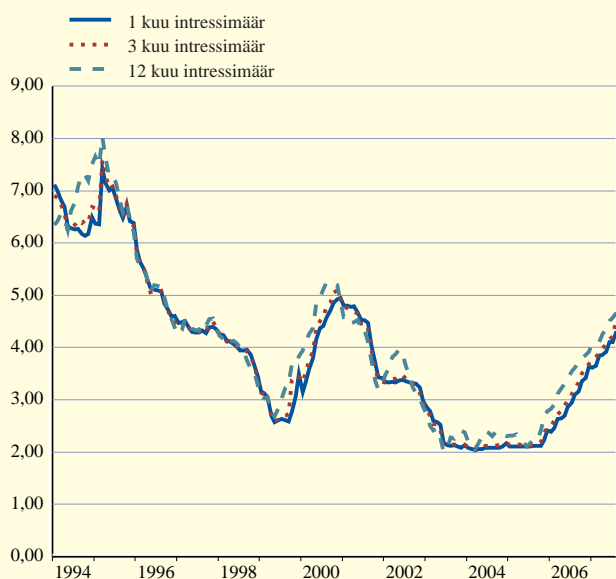
4.6 Rahaturu intressimäärad

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ^{1,2}					USA	Jaapan
	Üleöhoised (EONIA)	1kuulised hoised (EURIBOR)	3kuulised hoised (EURIBOR)	6kuulised hoised (EURIBOR)	12kuulised hoised (EURIBOR)	3kuulised hoised (LIBOR)	3kuulised hoised (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2004	2,05	2,08	2,11	2,15	2,27	1,62	0,05
2005	2,09	2,14	2,18	2,23	2,33	3,56	0,06
2006	2,83	2,94	3,08	3,23	3,44	5,19	0,30
2006 II kv	2,63	2,74	2,90	3,06	3,32	5,21	0,21
2006 III kv	2,94	3,06	3,22	3,41	3,62	5,43	0,41
2006 IV kv	3,36	3,46	3,59	3,72	3,86	5,37	0,49
2007 I kv	3,61	3,71	3,82	3,94	4,09	5,36	0,62
2007 II kv	3,86	3,96	4,07	4,20	4,38	5,36	0,69
2006 aug	2,97	3,09	3,23	3,41	3,62	5,42	0,41
2006 sept	3,04	3,16	3,34	3,53	3,72	5,38	0,42
2006 okt	3,28	3,35	3,50	3,64	3,80	5,37	0,44
2006 nov	3,33	3,42	3,60	3,73	3,86	5,37	0,48
2006 dets	3,50	3,64	3,68	3,79	3,92	5,36	0,56
2007 jaan	3,56	3,62	3,75	3,89	4,06	5,36	0,56
2007 veebr	3,57	3,65	3,82	3,94	4,09	5,36	0,59
2007 märts	3,69	3,84	3,89	4,00	4,11	5,35	0,71
2007 apr	3,82	3,86	3,98	4,10	4,25	5,35	0,66
2007 mai	3,79	3,92	4,07	4,20	4,37	5,36	0,67
2007 juuni	3,96	4,10	4,15	4,28	4,51	5,36	0,73
2007 juuli	4,06	4,11	4,22	4,36	4,56	5,36	0,77
2007 aug	4,05	4,31	4,54	4,59	4,67	5,48	0,92

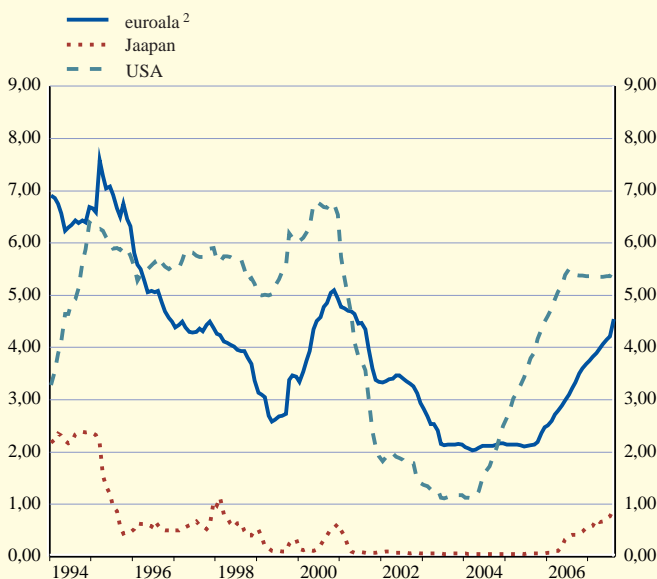
J23 Euroala rahaturu intressimäärad²

(kuupõhised; protsenti aastas)

J24 3 kuu rahaturu intressimäärad

(kuupõhised; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

¹ Enne 1999. a jaanuari arvatati arvestuslikud euroala intressimäärad SKPga kaalitud liikmesriikide intressimääradel. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² Andmed viitavad euroala muutvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

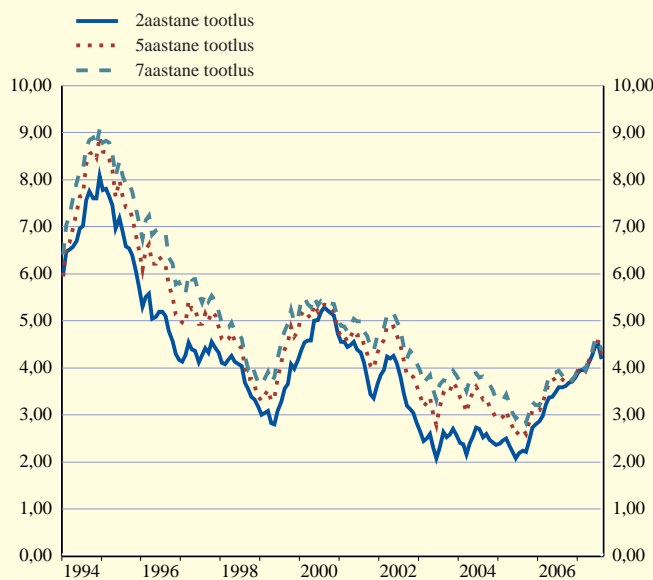
4.7 Riigivõlakirjade intressimäärad

(protsenti aastas, perioodi keskmised)

	Euroala ^{1,2}					USA	Jaapan
	2 aastat	3 aastat	5 aastat	7 aastat	10 aastat	10 aastat	10 aastat
	1	2	3	4	5	6	7
2004	2,47	2,77	3,29	3,70	4,14	4,26	1,50
2005	2,38	2,55	2,85	3,14	3,44	4,28	1,39
2006	3,44	3,51	3,64	3,72	3,86	4,79	1,74
2006 II kv	3,41	3,53	3,75	3,88	4,05	5,07	1,90
III kv	3,60	3,66	3,76	3,84	3,97	4,90	1,80
IV kv	3,73	3,73	3,77	3,79	3,86	4,63	1,70
2007 I kv	3,95	3,96	3,99	4,02	4,08	4,68	1,68
II kv	4,27	4,30	4,34	4,38	4,42	4,84	1,74
2006 aug	3,59	3,65	3,75	3,83	3,97	4,88	1,81
sept	3,62	3,64	3,70	3,74	3,84	4,72	1,68
okt	3,69	3,70	3,77	3,80	3,88	4,73	1,76
nov	3,71	3,70	3,73	3,74	3,80	4,60	1,70
dets	3,79	3,79	3,83	3,84	3,90	4,57	1,64
2007 jaan	3,94	3,96	4,02	4,02	4,10	4,76	1,71
veebr	3,96	3,98	4,02	4,07	4,12	4,73	1,71
märts	3,94	3,94	3,95	3,96	4,02	4,56	1,62
apr	4,11	4,12	4,15	4,20	4,25	4,69	1,67
mai	4,26	4,28	4,31	4,34	4,37	4,75	1,67
juuni	4,45	4,51	4,57	4,62	4,66	5,11	1,89
juuli	4,48	4,52	4,55	4,59	4,63	5,01	1,89
aug	4,19	4,23	4,27	4,38	4,43	4,68	1,65

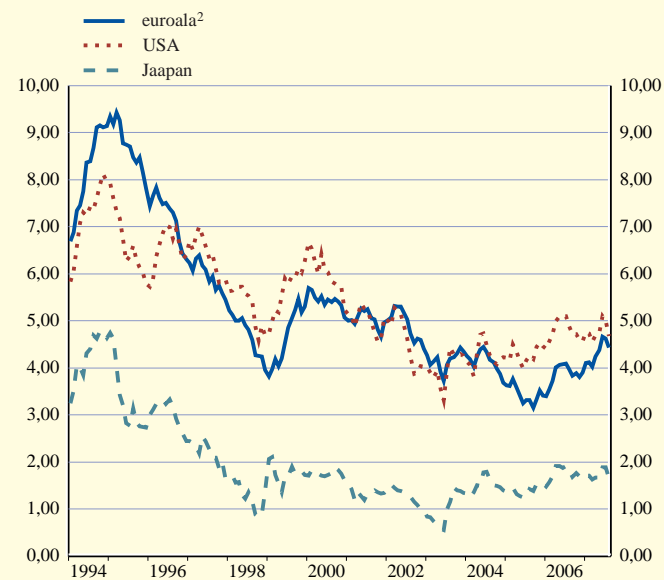
J25 Euroala riigivõlakirjade intressimäärad²

(kuupõhine; protsenti aastas)

J26 10aastaste riigivõlakirjade intressimäärad

(kuupõhine; protsenti aastas)

Allikas: EKP.

¹ Kuni 1998. a detsembrini arvatati euroala tulusus liikmesriikide sarnaste valitsuse võlakirjade SKPga kaalutud intressimäära alusel. Edaspidi on kaalumise aluseks riiklike võlakirjade nominaalsed jäägid tähtjajahemike lõikes.

² Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

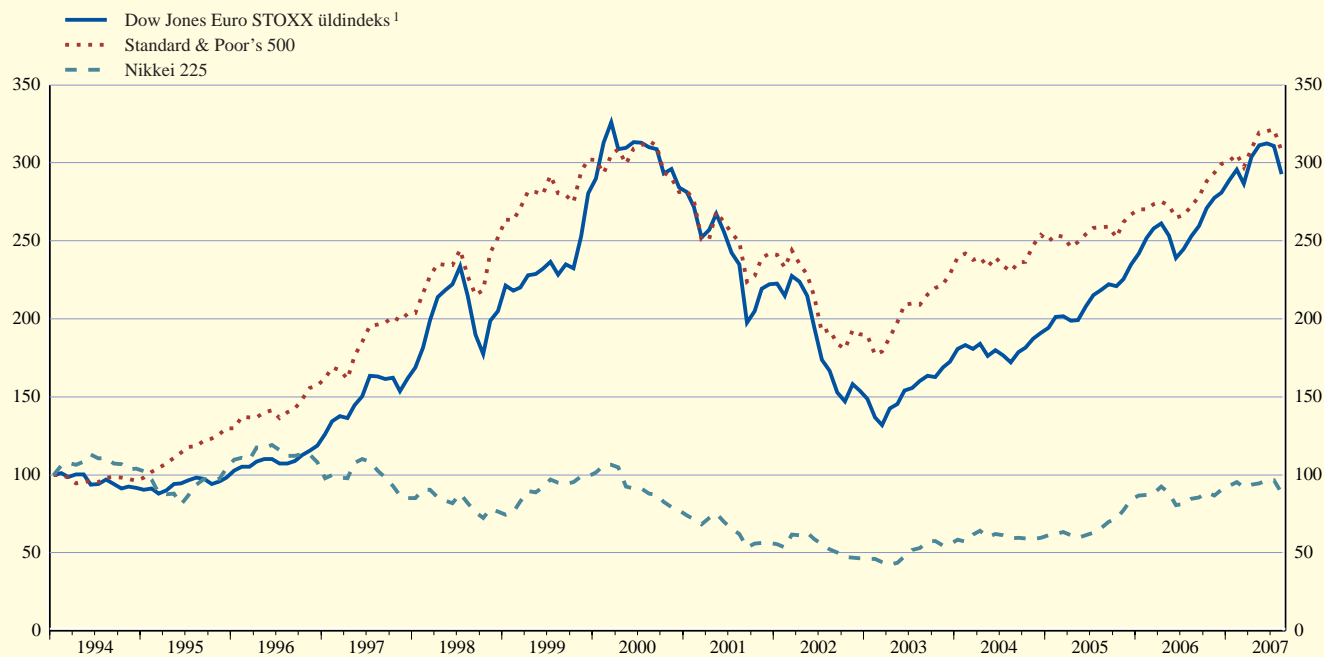
4.8 Aktsiaturgude indeksid

(indeksimäärad punktides; perioodi keskmised)

	Dow Jones EURO STOXX indeksid ¹												USA	Jaapan
	Võrdlusindeks		Peamiste majandussektorite indeksid										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Üldindeks	50	Põhitoorainete sektor	Teenuste sektor	Tarbekaupade sektor	Nafta ja gaasi sektor	Finantssektor	Tööstussektor	Tehnoloogiasektor	Kommunaalteenuste sektor	Telekommunikatsioonisektor	Tervishoiusektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2004	251,1	2 804,8	251,4	163,4	219,9	300,5	238,2	258,6	298,3	266,3	399,2	395,9	1 131,1	11 180,9
2005	293,8	3 208,6	307,0	181,3	245,1	378,6	287,7	307,3	297,2	334,1	433,1	457,0	1 207,4	12 421,3
2006	357,3	3 795,4	402,3	205,0	293,7	419,8	370,3	391,3	345,3	440,0	416,8	530,2	1 310,5	16 124,0
2006 II kv	348,2	3 692,9	386,0	199,6	285,5	412,8	357,5	387,5	358,0	417,7	403,5	539,1	1 280,9	16 201,2
2006 III kv	350,2	3 726,8	399,7	202,0	287,9	410,1	364,7	378,4	325,8	438,1	397,8	532,9	1 288,6	15 622,2
2006 IV kv	383,3	4 032,4	450,4	219,3	315,1	432,7	400,7	419,5	343,1	490,8	450,1	526,3	1 389,2	16 465,0
2007 I kv	402,5	4 150,5	489,9	233,3	335,7	422,8	418,6	462,7	349,4	512,3	472,8	527,2	1 424,8	17 363,9
2007 II kv	429,0	4 416,2	549,6	246,8	373,0	454,1	434,2	512,5	376,6	556,0	475,8	536,7	1 496,6	17 678,7
2006 aug	351,1	3 743,9	399,7	200,9	289,3	418,2	366,5	375,9	324,4	442,3	394,9	525,3	1 287,2	15 786,8
2006 sept	359,9	3 817,6	410,4	208,4	297,2	401,9	379,1	389,6	331,3	456,0	405,6	525,4	1 317,5	15 930,9
2006 okt	375,8	3 975,8	435,6	216,9	306,8	419,4	397,5	405,6	341,1	475,6	431,1	532,2	1 363,4	16 515,7
2006 nov	384,8	4 052,8	451,8	220,1	319,2	438,6	401,3	420,2	343,6	490,5	456,8	517,4	1 389,4	16 103,9
2006 dets	389,5	4 070,4	464,4	221,0	319,3	440,4	403,4	433,3	344,6	507,0	463,1	529,4	1 416,2	16 790,2
2007 jaan	400,4	4 157,8	476,4	229,1	328,2	426,5	419,8	452,2	350,4	505,0	485,0	538,1	1 423,9	17 270,0
2007 veebr	410,3	4 230,2	496,6	235,9	339,4	428,2	428,3	476,2	355,3	524,7	481,0	530,4	1 445,3	17 729,4
2007 märts	397,5	4 070,5	497,9	235,1	340,2	413,9	408,6	461,2	343,0	508,5	452,6	512,9	1 407,0	17 130,0
2007 apr	421,7	4 330,7	531,7	247,6	363,9	437,2	432,7	493,8	362,4	540,4	477,4	531,5	1 462,7	17 466,5
2007 mai	431,7	4 444,8	545,5	248,5	374,4	454,1	439,8	514,4	374,5	559,2	476,2	547,7	1 511,3	17 577,7
2007 juuni	433,4	4 470,2	571,9	244,2	380,4	471,1	429,4	529,0	393,1	568,2	473,8	529,9	1 514,5	18 001,4
2007 juuli	431,3	4 449,0	585,9	242,6	384,7	491,4	418,7	529,3	399,8	563,1	467,1	513,1	1 520,9	17 986,8
2007 aug	406,4	4 220,6	550,8	227,8	362,5	444,5	393,5	479,0	390,0	544,4	469,2	495,4	1 454,6	16 461,0

J27 Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(jaanuar 1994 = 100; kuu keskmised)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURUD

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Ühtlustatud tarbijahinnaindeks¹

	Kokku					Kokku (sesoonselt kohandatud; protsentuaalne muutus võrreldes eelmise perioodiga)						Memorijre: Reguleeritud hinnad ²	
	Indeks 2005 = 100	Kokku		Kaubad	Teenused	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia (sesoonselt kohandamata)	Teenused	ÜTHI kokku, v.a reguleeritud hinnad	Reguleeritud hinnad
		Kokku (v.a töötlemata toiduained ja energia)											
Protsent kogusummas ³	100,0	100,0	82,8	59,2	40,8	100,0	11,9	7,6	30,0	9,6	40,8	86,2	13,8
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	95,8	2,1	2,0	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	2,0	2,2
2004	97,9	2,1	2,1	1,8	2,6	-	-	-	-	-	-	2,0	3,2
2005	100,0	2,2	1,5	2,1	2,3	-	-	-	-	-	-	2,1	2,8
2006	102,2	2,2	1,5	2,3	2,0	-	-	-	-	-	-	2,1	3,0
2006 II kv	102,4	2,5	1,5	2,8	2,0	0,8	0,5	0,5	0,3	3,9	0,5	2,4	3,1
III kv	102,5	2,1	1,5	2,3	2,0	0,5	0,4	1,8	0,2	0,6	0,6	2,0	3,1
IV kv	102,8	1,8	1,6	1,6	2,1	0,1	0,8	0,7	0,3	-4,2	0,6	1,6	2,9
2007 I kv	102,9	1,9	1,9	1,6	2,4	0,5	0,4	0,0	0,3	1,0	0,7	1,7	2,8
II kv	104,4	1,9	1,9	1,5	2,6	0,8	0,4	0,8	0,2	3,3	0,7	1,8	2,4
2007 märts	103,5	1,9	1,9	1,7	2,4	0,3	0,1	0,0	0,1	1,5	0,2	1,8	2,5
apr	104,2	1,9	1,9	1,5	2,5	0,3	0,1	0,9	0,0	1,4	0,3	1,8	2,6
mai	104,4	1,9	1,9	1,4	2,6	0,2	0,1	-0,3	0,1	0,9	0,3	1,8	2,4
juuni	104,5	1,9	1,9	1,5	2,6	0,2	0,2	0,3	0,0	0,5	0,2	1,8	2,3
juuli	104,3	1,8	1,9	1,2	2,6	0,2	0,1	0,4	0,0	0,5	0,2	1,7	2,1
aug ⁴	.	1,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	Kaubad						Teenused						
	Toit (sh alkohoolsed joogid ja tubakas)			Tööstuskaubad			Elamumajandus	Transport	Side	Vaba aja ja isikliku tegevusega seotud teenused	Muud teenused		
	Kokku	Töödeldud toiduained	Töötlemata toiduained	Kokku	Tööstuskaubad, v.a energia	Energia						Üür	
Protsent kogusummas ³	19,6	11,9	7,6	39,6	30,0	9,6	10,2	6,2	6,4	3,1	14,4	6,7	
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,4	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4	
2004	2,3	3,4	0,6	1,6	0,8	4,5	2,4	1,9	2,8	-2,0	2,4	5,1	
2005	1,6	2,0	0,8	2,4	0,3	10,1	2,6	2,0	2,7	-2,2	2,3	3,1	
2006	2,4	2,1	2,8	2,3	0,6	7,7	2,5	2,1	2,5	-3,3	2,3	2,3	
2006 II kv	2,0	2,2	1,6	3,1	0,7	11,6	2,5	2,1	2,8	-3,6	2,3	2,2	
III kv	2,8	2,1	3,9	2,0	0,7	6,3	2,5	2,1	2,6	-3,6	2,4	2,3	
IV kv	2,9	2,2	4,1	1,0	0,8	1,5	2,5	2,1	2,3	-2,5	2,4	2,4	
2007 I kv	2,5	2,1	3,1	1,1	1,1	1,1	2,6	2,0	2,9	-2,1	2,8	2,5	
II kv	2,5	2,0	3,3	1,0	1,0	0,5	2,7	2,0	2,6	-1,9	2,9	3,6	
2007 veebr	2,4	2,1	2,8	1,1	1,1	0,8	2,6	2,0	2,8	-1,8	2,8	2,6	
märts	2,3	1,9	2,9	1,4	1,2	1,8	2,6	2,0	2,9	-2,8	2,9	2,6	
apr	2,7	1,9	3,9	1,0	1,1	0,4	2,7	2,1	2,6	-2,2	2,7	3,7	
mai	2,4	1,9	3,1	0,9	1,0	0,3	2,8	2,0	2,8	-1,8	2,9	3,6	
juuni	2,4	2,0	3,0	1,0	1,0	0,9	2,8	2,0	2,4	-1,8	3,0	3,5	
juuli	2,3	1,9	2,8	0,7	0,9	0,0	2,7	1,9	2,5	-1,7	3,0	3,5	

Allikad: Eurostati ja EKP arvutused.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

² EKP hinnangud põhinevad Eurostati andmetel. Selline eksperimentaalne statistika võib anda ainult ligikaudse hindade reguleerimise mõõtevahendi, sest reguleeritud hinna muutusi ei saa teistest mõjudest täiesti eraldada. Selle näitaja koostamisel kasutatud meetodikat selgitab märkus aadressil <http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html>

³ Viitab 2007. aasta indeksiperioodile.

⁴ Hinnang põhineb liikmesriikide esialgsel andmetel, mis hõlmavad 95% euroalast, samuti esmasel teabel energiahindade kohta.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

2. Tööstustoodangu, ehituse, elamispindade ja toorme hinnad

	Tööstustoodangu tootjahinnad (v.a ehitus)										Ehitus ¹	Elamis- pindade hinnad ²	Tooraine maailmaturu- hinnad ³		Nafta hind (EUR/ barrel) ⁴
	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku		Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia			Kokku		
		Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad			Kokku, v.a energia						
						Kokku	Kestvus- kaubad	Kulu- kaubad							
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	89,5	82,4	31,6	21,2	29,6	4,0	25,6	17,6			100,0	32,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2003	103,4	1,4	0,9	0,8	0,8	0,3	1,1	0,6	1,2	3,7	2,2	7,0	-4,0	-4,5	25,1
2004	105,7	2,3	2,5	2,0	3,5	0,7	1,3	0,7	1,4	3,9	3,2	7,4	18,4	10,8	30,5
2005	110,1	4,1	3,2	1,8	2,9	1,3	1,1	1,3	1,1	13,4	3,1	7,9	28,5	9,4	44,6
2006	115,8	5,1	3,4	2,8	4,8	1,4	1,7	1,6	1,7	13,2	3,8	6,5	19,7	24,8	52,9
2006 II kv	115,8	5,8	3,9	2,6	4,4	1,2	1,7	1,6	1,8	17,3	4,0	6,9 ⁶	30,0	26,2	56,2
2006 III kv	116,9	5,4	3,7	3,6	6,3	1,7	1,9	1,8	1,9	11,7	4,3	-	13,4	26,6	55,7
2006 IV kv	116,6	4,1	2,8	3,5	6,2	1,8	1,6	1,7	1,6	6,1	3,9	6,0 ⁶	3,9	23,0	47,3
2007 I kv	117,3	2,9	2,5	3,4	6,0	2,0	1,5	1,9	1,5	1,3	-	-	-5,5	15,7	44,8
2007 II kv	118,5	2,4	2,6	3,2	5,5	1,9	1,7	1,8	1,7	-0,5	-	-	-3,1	13,8	51,0
2007 märts	117,7	2,8	2,6	3,4	5,9	2,0	1,5	1,9	1,4	1,0	-	-	-2,3	17,6	47,3
2007 apr	118,2	2,4	2,6	3,4	5,8	2,0	1,7	1,8	1,6	-0,7	-	-	-5,6	15,3	50,2
2007 mai	118,6	2,4	2,6	3,2	5,4	2,0	1,7	1,7	1,7	-0,1	-	-	-3,9	11,9	50,3
2007 juuni	118,7	2,2	2,6	3,1	5,1	1,9	1,7	1,8	1,6	-0,7	-	-	0,3	14,2	52,6
2007 juuli	119,0	1,8	2,3	2,9	4,6	1,7	1,8	1,7	1,8	-1,9	-	-	-1,7	7,8	55,2
2007 aug	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	-3,4	5,4	52,4

3. Tööjõukulu tunnis⁷

	Kokku (sesoonselt kohandatud, indeks 2000 = 100)	Kokku	Komponentide järgi		Tegevuse järgi			Memo: kollektiiv- lepinguga määratud palga näitaja
			Palk	Tööandja poolt tasutud sotsiaal- kindlustusmaksed	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Teenused	
Protsent kogu- summast ⁵	100,0	100,0	73,1	26,9	34,6	9,1	56,3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	110,9	3,1	2,9	3,8	3,2	3,9	2,9	2,4
2004	113,9	2,7	2,3	3,2	3,0	3,1	2,4	2,2
2005	116,6	2,4	2,5	1,9	2,5	2,3	2,4	2,1
2006	119,4	2,4	2,7	1,8	2,7	2,0	2,3	2,3
2006 II kv	119,1	2,6	2,8	2,0	3,3	1,7	2,3	2,4
2006 III kv	119,7	2,4	2,7	2,1	3,1	1,9	2,1	2,1
2006 IV kv	120,4	2,2	2,4	1,9	2,2	2,3	2,3	2,5
2007 I kv	121,0	2,2	2,3	2,1	2,2	1,9	2,2	2,0
2007 II kv	.	.	.	.	.	.	.	2,3

Allikad: Eurostat, HWWA (osa 5.1 tabeli 2 veerud 13 ja 14), Thomson Financial Datastreami andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 15), Eurostati andmetel põhinevad EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 6 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 7) ja EKP arvutused (osa 5.1 tabeli 2 veerg 12 ja osa 5.1 tabeli 3 veerg 8).

¹ Eluasemed, aluseks on võetud ühtlustamata andmed.

² Euroala elamispindade hinna näitaja, mis põhineb ühtlustamata allikatel.

³ Viitab eurodes esitatud hindadele.

⁴ Brent Blend (ühekuulise tähtajaga tarne puhul).

⁵ Aastal 2000.

⁶ Teise (neljanda) kvartali andmed osutavad vastavalt esimese (teise) poolaasta keskmistele. Et teatud riiklikud andmed on kättesaadavad alles aastase intervalliga, on poolaasta hinnang osaliselt tuletatud aastatulemustest; seetõttu ei ole poolaastaandmed nii täpsed kui aastaandmed.

⁷ Tööjõukulu tunnis kogu majanduses, v.a põllumajandus, avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused. Hõlmatus erinevuste tõttu ei pruugi komponendid tervikuga ühtida.

5.1 ÜTHI, muud hinnad ja kulud

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

4. Tööjõu erikulud, hüvitis töötaja kohta ja tööjõu tootlikkus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku (indeks 2000 = 100)	Kokku	Majandustegevuse alusel					
			Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remon- diteenused, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finantsvahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tööjõu erikulud ¹								
2003	106,5	1,8	6,0	0,4	3,3	1,9	1,7	2,9
2004	107,8	1,2	-8,4	-0,4	3,4	0,3	2,5	2,6
2005	108,9	1,0	8,1	-0,8	3,6	0,5	1,6	1,9
2006	109,7	0,7	4,2	-1,5	1,2	0,2	2,0	2,2
2006 I kv	109,6	0,8	5,3	-1,5	1,4	0,4	2,1	2,4
2006 II kv	109,9	1,1	5,0	-1,2	0,2	0,8	1,4	3,3
2006 III kv	109,8	1,1	5,4	-1,2	1,2	0,1	2,5	2,6
2006 IV kv	109,5	0,0	1,3	-2,1	2,1	-0,3	2,1	0,7
2007 I kv	110,4	0,7	-0,6	-1,4	1,0	-0,3	2,8	2,2
Hüvitis töötaja kohta								
2003	107,6	2,1	2,3	2,1	2,6	1,9	2,5	2,1
2004	109,8	2,1	2,2	2,6	2,6	1,5	1,9	2,3
2005	111,8	1,8	3,3	1,5	2,2	1,6	2,2	1,9
2006	114,2	2,2	3,0	2,6	3,1	2,0	1,6	2,1
2006 I kv	113,3	2,2	2,2	2,5	3,1	2,0	1,6	2,3
2006 II kv	114,2	2,5	2,4	2,5	2,8	2,3	1,1	3,2
2006 III kv	114,5	2,3	4,0	2,8	2,8	1,7	1,8	2,5
2006 IV kv	114,9	1,8	3,5	2,5	3,6	2,0	2,0	0,5
2007 I kv	116,2	2,5	3,8	2,6	3,8	1,6	2,7	2,5
Tööjõu tootlikkus ²								
2003	101,0	0,3	-3,4	1,8	-0,7	0,0	0,9	-0,8
2004	101,9	0,9	11,6	3,1	-0,7	1,2	-0,6	-0,3
2005	102,7	0,8	-4,4	2,3	-1,4	1,1	0,6	0,0
2006	104,2	1,5	-1,2	4,2	1,8	1,7	-0,4	-0,1
2006 I kv	103,4	1,4	-3,0	4,1	1,7	1,6	-0,5	-0,1
2006 II kv	104,0	1,4	-2,4	3,8	2,6	1,5	-0,2	-0,1
2006 III kv	104,3	1,3	-1,4	4,0	1,6	1,6	-0,7	-0,1
2006 IV kv	104,9	1,8	2,2	4,7	1,4	2,3	-0,1	-0,2
2007 I kv	105,3	1,8	4,4	4,0	2,8	1,9	-0,2	0,3

5. Sisemajanduse koguprodukti deflaatorid

	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Sisenõudlus			Eksport ³	Import ³	
			Kokku	Eratarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine			Kapitali kogumahutus põhivarasse
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	107,4	2,2	2,1	2,1	2,4	1,2	-1,2	-1,7
2004	109,5	2,0	2,2	2,1	2,3	2,4	1,1	1,6
2005	111,6	1,9	2,3	2,1	2,6	2,3	2,7	3,8
2006	113,7	1,9	2,4	2,2	2,1	2,6	2,7	4,0
2006 II kv	113,5	2,0	2,7	2,4	3,0	2,6	3,1	5,0
2006 III kv	114,0	2,0	2,4	2,1	2,1	2,7	2,7	3,6
2006 IV kv	114,6	1,8	1,8	1,9	0,5	2,8	2,0	2,0
2007 I kv	115,3	2,2	1,9	1,7	1,5	3,0	1,6	0,6
2007 II kv	116,0	2,2	2,0	1,8	0,7	2,9	1,4	0,9

Allikad: Eurostati andmete teine EKP arvutus.

¹ Hüvitis töötaja kohta (jooksevhindades), jagatud lisandväärtusega hüvitu kohta (mahuna).

² Lisandväärtus hüvitu kohta (mahuna).

³ Eksporti ja impordi deflaatorid viitavad kaupadele ja teenustele ning sisaldavad piiriülest kaubavahetust euroalas.

5.2 Toodang ja nõudlus

1. SKP ja kulukomponendid

	SKP								
	Kokku	Sisenõudlus				Väliskaubandusbilans ¹			
		Kokku	Eratarbimine	Valitsemis- sektori tarbimine	Kapitali kogumahutus põhivarasse	Varude muutus ²	Kokku	Ekspord ¹	Import ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Jooksevhinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)									
2003	7 488,9	7 332,9	4 294,4	1 531,2	1 506,1	1,2	156,0	2 638,5	2 482,5
2004	7 772,3	7 613,8	4 448,0	1 586,8	1 572,7	6,3	158,6	2 841,1	2 682,6
2005	8 047,6	7 931,3	4 610,2	1 649,8	1 654,3	17,0	116,3	3 049,7	2 933,4
2006	8 437,3	8 337,7	4 799,2	1 716,4	1 787,6	34,5	99,6	3 388,6	3 289,0
2006 II kv	2 099,3	2 076,1	1 195,0	429,4	444,4	7,4	23,2	837,5	814,3
III kv	2 121,2	2 102,8	1 206,3	430,5	451,3	14,8	18,3	851,4	833,0
IV kv	2 150,5	2 111,6	1 215,1	432,6	462,3	1,5	38,9	879,9	841,0
2007 I kv	2 179,7	2 143,7	1 220,3	438,9	475,1	9,4	36,0	889,1	853,1
II kv	2 199,3	2 160,7	1 234,2	440,9	476,9	8,7	38,5	902,1	863,5
<i>protsent SKPst</i>									
2006	100,0	98,8	56,9	20,3	21,2	0,4	1,2	–	–
Ahelmeetodil arvutatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud³)									
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>									
2006 II kv	1,0	0,9	0,4	0,2	2,7	–	–	1,6	1,3
III kv	0,6	0,9	0,5	0,5	0,7	–	–	1,1	1,9
IV kv	0,9	0,3	0,5	0,4	1,7	–	–	3,1	1,6
2007 I kv	0,7	0,8	0,0	0,8	2,0	–	–	0,8	0,9
II kv	0,3	0,2	0,5	0,1	–0,2	–	–	1,1	0,6
<i>aastane protsentuaalne muutus</i>									
2003	0,8	1,5	1,2	1,8	1,2	–	–	1,1	3,1
2004	2,0	1,9	1,6	1,3	2,3	–	–	6,9	6,7
2005	1,5	1,7	1,5	1,3	2,6	–	–	4,3	5,1
2006	2,8	2,6	1,8	1,9	5,0	–	–	8,0	7,8
2006 II kv	2,9	2,6	1,8	1,6	5,7	–	–	8,1	7,5
III kv	2,8	3,0	1,7	1,8	5,0	–	–	6,9	7,6
IV kv	3,3	2,5	2,1	2,2	5,9	–	–	9,2	7,2
2007 I kv	3,2	2,8	1,4	2,0	7,4	–	–	6,7	5,9
II kv	2,5	2,1	1,5	1,9	4,3	–	–	6,2	5,1
<i>SKP protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>									
2006 II kv	1,0	0,9	0,2	0,0	0,6	0,0	0,1	–	–
III kv	0,6	0,8	0,3	0,1	0,2	0,3	–0,3	–	–
IV kv	0,9	0,3	0,3	0,1	0,4	–0,5	0,6	–	–
2007 I kv	0,7	0,8	0,0	0,2	0,4	0,2	–0,1	–	–
II kv	0,3	0,2	0,3	0,0	0,0	–0,1	0,2	–	–
<i>SKP aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>									
2003	0,8	1,4	0,7	0,4	0,3	0,1	–0,6	–	–
2004	2,0	1,8	0,9	0,3	0,5	0,2	0,2	–	–
2005	1,5	1,7	0,8	0,3	0,5	0,0	–0,2	–	–
2006	2,8	2,6	1,0	0,4	1,0	0,1	0,2	–	–
2006 II kv	2,9	2,6	1,0	0,3	1,2	0,0	0,3	–	–
III kv	2,8	2,9	1,0	0,4	1,0	0,5	–0,1	–	–
IV kv	3,3	2,5	1,2	0,4	1,2	–0,4	0,9	–	–
2007 I kv	3,2	2,8	0,8	0,4	1,5	0,0	0,4	–	–
II kv	2,5	2,0	0,8	0,4	0,9	–0,1	0,5	–	–

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Ekspord ja import hõlmavad kaupu ja teenuseid ning sisaldavad piirilest kaubavahetust euroalas. Need ei ole tabelitega 7.1.2 ja 7.3.1 täielikult kooskõlas.

² Sh varade soetamine miinus realiseerimine.

³ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus

2. Lisandväärtus tegevusala järgi

	Kogulisandväärtus (baashinnad)							Tootemaksud miinus toote- subsüümid
	Kokku	Põllumajandus, jahindus, metsan- dus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restora- nid, transport ja side	Finants- vahendus-, kinnis- vara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Jooksevhinnad (mld EUR, sesoonselt kohandatud)</i>								
2003	6 728,1	150,8	1 394,7	390,8	1 427,4	1 831,1	1 533,3	760,9
2004	6 977,5	153,8	1 430,4	412,5	1 478,7	1 908,0	1 594,1	794,8
2005	7 209,5	142,5	1 458,3	438,2	1 516,8	1 997,5	1 656,1	838,1
2006	7 535,7	138,2	1 522,9	481,1	1 569,1	2 105,6	1 718,7	901,6
2006 II kv	1 875,0	34,1	377,7	119,1	389,7	524,1	430,2	224,4
III kv	1 897,2	34,9	383,3	122,1	395,3	530,1	431,7	223,9
IV kv	1 917,8	35,1	388,3	124,8	399,6	536,2	433,8	232,7
2007 I kv	1 941,8	35,3	396,1	128,3	401,9	541,9	438,3	237,9
II kv	1 961,1	35,8	400,7	128,1	405,1	549,1	442,3	238,2
<i>protsent lisandväärtusest</i>								
2006	100,0	1,8	20,2	6,4	20,8	27,9	22,8	-
<i>Ahelmeetodil arvatud mahud (eelmise aasta hinnad, sesoonselt kohandatud¹)</i>								
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kvartaliga</i>								
2006 II kv	1,0	0,1	0,9	2,9	1,2	1,2	0,3	0,5
III kv	0,6	-0,3	0,9	1,0	0,7	0,6	0,2	0,5
IV kv	0,7	0,8	1,0	1,3	0,8	0,8	0,3	2,0
2007 I kv	0,8	1,7	1,2	1,9	0,5	0,8	0,4	-0,3
II kv	0,5	-0,5	0,6	-1,6	0,6	0,9	0,4	-0,6
<i>aastased muutused protsentides</i>								
2003	0,7	-6,1	0,2	0,1	0,7	1,6	0,9	1,6
2004	2,1	10,4	2,4	0,8	2,5	1,6	1,5	1,6
2005	1,5	-5,9	0,7	1,3	1,6	2,6	1,4	1,6
2006	2,7	-1,6	3,7	4,4	2,8	3,0	1,2	3,4
2006 II kv	2,8	-1,4	3,7	4,6	2,9	3,3	1,3	3,6
III kv	2,9	-2,4	4,1	4,8	3,0	3,1	1,2	2,5
IV kv	3,3	0,4	4,6	5,3	3,7	3,4	1,3	3,8
2007 I kv	3,2	2,3	4,0	7,3	3,2	3,5	1,3	2,7
II kv	2,6	1,7	3,6	2,6	2,6	3,1	1,3	1,6
<i>lisandväärtuse protsentuaalse muutuse (võrreldes eelmise kvartaliga) komponendid protsendipunktides</i>								
2006 II kv	1,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1	-
III kv	0,6	0,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	-
IV kv	0,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	-
2007 I kv	0,8	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	-
II kv	0,5	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,2	0,1	-
<i>lisandväärtuse aastase protsentuaalse muutuse komponendid protsendipunktides</i>								
2003	0,7	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	-
2004	2,1	0,2	0,5	0,0	0,5	0,4	0,3	-
2005	1,5	-0,1	0,1	0,1	0,3	0,7	0,3	-
2006	2,7	0,0	0,8	0,3	0,6	0,8	0,3	-
2006 II kv	2,8	0,0	0,8	0,3	0,6	0,9	0,3	-
III kv	2,9	0,0	0,8	0,3	0,6	0,9	0,3	-
IV kv	3,3	0,0	0,9	0,3	0,8	1,0	0,3	-
2007 I kv	3,2	0,0	0,8	0,5	0,7	1,0	0,3	-
II kv	2,6	0,0	0,7	0,2	0,5	0,9	0,3	-

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused.

¹ Aastaseid andmeid ei ole tööpäevade arvu muutustega kohandatud.

5.2 Toodang ja nõudlus

(aastaste protsentuaalsete näitajate muutused, kui pole viidatud teisiti)

3. Tööstustoodang

	Kokku		Tööstus, v.a ehitus								Ehitus	
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Tööstus, v.a ehitus ja energia						Energia			
			Töötlev tööstus	Kokku	Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad					
							Kokku	Kestvus- kaubad		Kulukaubad		
Protsent kogu- summast ¹	100,0	82,9	82,9	75,0	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	2,1	102,5	2,2	2,2	2,1	2,4	3,4	0,6	0,1	0,7	2,2	-0,5
2005	1,2	103,9	1,3	1,3	1,1	0,9	2,8	0,4	-1,0	0,7	1,3	-0,2
2006	3,8	108,1	4,0	4,4	4,4	5,0	5,8	2,5	4,2	2,2	0,8	4,1
2006 III kv	4,1	108,7	4,2	4,5	4,4	5,8	5,6	1,7	5,0	1,2	1,5	3,9
IV kv	4,2	109,4	4,0	5,0	4,9	5,4	6,7	3,3	5,5	2,9	-3,3	6,9
2007 I kv	4,6	110,3	3,8	5,8	5,9	6,4	7,1	3,9	4,3	3,9	-7,4	10,8
II kv	2,9	110,7	2,6	3,1	3,1	2,9	4,4	2,2	1,2	2,3	-0,5	2,5
2007 jaan	3,5	109,7	3,2	5,5	5,7	5,4	7,0	4,1	3,5	4,2	-8,4	9,7
veebr	5,0	110,3	4,1	6,0	6,1	7,1	7,5	3,2	4,8	2,9	-7,1	11,8
märts	5,2	111,0	4,2	5,8	6,0	6,5	6,8	4,5	4,5	4,5	-6,7	11,0
apr	3,0	110,0	2,9	3,9	4,0	3,7	5,2	2,8	1,6	3,0	-2,9	3,3
mai	2,3	111,1	2,6	2,9	2,8	2,5	3,9	2,0	0,3	2,3	2,0	1,7
juuni	3,4	110,9	2,2	2,6	2,5	2,6	4,1	1,7	1,7	1,7	-0,6	2,5
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>												
2007 jaan	-0,4	-	-0,7	-0,1	-0,2	-0,9	0,3	-0,3	-1,8	-0,1	-4,2	0,2
veebr	0,9	-	0,6	0,5	0,5	0,7	0,8	0,1	0,7	0,0	0,7	0,8
märts	0,9	-	0,6	0,4	0,7	0,5	0,2	0,9	0,2	1,0	0,9	0,6
apr	-1,8	-	-0,9	-1,1	-1,6	-1,6	-1,1	-1,0	-2,0	-0,9	0,6	-1,2
mai	0,9	-	1,0	0,8	1,0	0,9	1,1	0,7	1,8	0,6	2,8	0,1
juuni	0,8	-	-0,1	-0,1	0,0	0,2	-0,1	-0,3	-0,2	-0,3	0,5	0,6

4. Tööstuse uued tellimused ja tööstuslik käive, jaemüük ja uute sõiduautode registreerimine

	Tööstuse uued tellimused		Tööstuslik käive		Jaemüük							Uute sõiduautode registreerimine	
	Töötlev tööstus ² (jooksevhinnad)		Töötlev tööstus (jooksevhinnad)		Jooksev- hinnad	Püsivhinnad						Kokku (sesoonselt kohandatud, tuhanded) ³	Kokku
	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Kokku	Kokku (sesoonselt kohandatud indeks 2000 = 100)	Kokku	Toidu- ained, joogid, tubaka- tooted	Toiduks mittekasutatavad kaubad				
									Tekstiil, garderoobi- kaubad	Majapida- matarbed	Kokku		
Protsent kogu- summast ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8	12	13	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2004	104,0	7,3	106,3	5,1	2,3	105,3	1,6	1,2	1,7	1,9	3,3	926	1,0
2005	109,2	3,9	110,8	3,6	2,2	106,7	1,3	0,6	1,7	2,3	1,2	941	1,6
2006	119,2	9,2	118,9	7,3	3,4	108,9	2,1	0,7	2,7	2,9	4,9	966	2,6
2006 III kv	120,4	9,1	119,9	6,5	3,8	109,3	2,4	1,3	2,8	3,5	5,1	939	-1,8
IV kv	122,9	7,4	121,9	7,6	3,4	109,6	2,3	-0,2	3,5	3,1	7,0	985	5,1
2007 I kv	125,7	8,1	124,5	7,6	2,6	109,6	1,6	0,3	2,4	4,2	4,2	951	-1,7
II kv	130,6	10,6	126,0	6,4	2,0	109,7	0,8	-0,3	1,7	3,0	2,3	952	-1,9
2007 veebr	125,1	6,4	124,0	7,3	2,0	109,5	1,2	-0,7	2,6	4,7	3,9	938	-3,7
märts	127,8	7,6	126,0	5,8	3,8	110,2	2,7	2,0	3,1	5,8	5,0	972	0,8
apr	127,4	10,4	124,0	9,4	2,8	110,1	1,6	0,5	2,5	6,8	2,8	917	-5,8
mai	129,4	7,6	126,4	5,1	1,0	109,2	-0,1	-0,5	0,0	-1,8	0,8	967	-0,8
juuni	135,0	13,7	127,7	5,1	2,3	109,8	1,0	-0,8	2,5	4,0	3,4	971	0,7
juuli	.	.	.	.	1,7	109,9	0,5	-1,7	2,0	.	.	.	.
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga (sesoonselt kohandatud)</i>													
2007 veebr	-	0,7	-	0,4	0,4	-	0,4	0,2	0,7	1,0	0,4	-	-0,4
märts	-	2,2	-	1,6	0,8	-	0,6	0,7	0,4	0,1	0,9	-	3,6
apr	-	-0,3	-	-1,6	-0,1	-	-0,1	-0,1	0,1	1,5	-1,0	-	-5,6
mai	-	1,5	-	1,9	-0,6	-	-0,8	-0,8	-0,7	-3,5	-0,4	-	5,4
juuni	-	4,3	-	1,0	0,7	-	0,6	-0,1	1,0	2,8	1,4	-	0,4
juuli	-	.	-	.	0,2	-	0,1	0,2	-0,1	.	.	-	.

Allikad: Eurostat, v.a osa 5.2 tabeli 4 veerud 12 ja 13 (EKP arvutused tuginevad ACEA (Euroopa autotootjate ühendus) andmetele).

¹ Aastal 2000.

² Hõlmab töötlevat tööstust, mis toimib peamiselt tellimuspõhiselt ja mis võttis 2000. aastal enda alla 62,6% tööstuse kogumahust.

³ Aastased ja kvartaalsed näitajad on kõnealuse perioodi kuiste näitajate keskmised.

5.2 Toodang ja nõudlus

(protsentaalsed jäägid¹, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

5. Ettevõtlus- ja tarbijaküsitlused

	Majanduses valitseva meeleolu näitaja ² (pikaajaline keskmine = 100)	Töötlev tööstus				Tootmis- võimsuse rakendusaste ⁴ (protsentides)	Tarbijate kindlustunde näitaja ³				
		Tööstussektori kindlustunde näitaja					Kokku ⁵	Finants- olukord järgmise 12 kuu jooksul	Majandus- lik olukord järgmise 12 kuu jooksul	Tööpuudus järgmise 12 kuu jooksul	Säästus järgmise 12 kuu jooksul
		Kokku ⁵	Telli- mused	Valmis- toodangu varu	Tootmisega seotud ootused						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2003	93,1	-10	-25	10	4	80,8	-18	-5	-20	37	-10
2004	99,2	-5	-15	8	10	81,5	-14	-4	-14	30	-9
2005	97,9	-7	-17	11	6	81,2	-14	-4	-15	28	-9
2006	106,9	2	0	6	13	83,3	-9	-3	-9	15	-9
2006 II kv	106,8	2	0	6	13	83,0	-10	-3	-10	16	-9
2006 III kv	108,2	4	3	5	12	83,8	-8	-3	-10	12	-8
2006 IV kv	109,9	6	6	4	15	84,2	-7	-3	-7	10	-9
2007 I kv	110,0	6	7	4	14	84,6	-5	-2	-5	6	-8
2007 II kv	111,6	6	8	4	15	84,5	-2	-1	0	2	-7
2007 märts	111,1	6	8	4	14	-	-4	-1	-3	5	-8
2007 apr	111,0	7	9	4	15	84,8	-4	-2	-3	3	-9
2007 mai	112,1	6	8	5	14	-	-1	-1	2	1	-6
2007 juuni	111,7	6	7	4	15	-	-2	-1	2	2	-7
2007 juuli	111,0	5	5	5	14	84,2	-2	-1	1	0	-7
2007 aug	110,0	5	7	5	13	-	-3	-2	-1	2	-7

	Ehitussektori kindlustunde näitaja			Jaemüügisektori kindlustunde näitaja				Teenindussektori kindlustunde näitaja			
	Kokku ⁵	Tellimused	Tööhõivega seotud ootused	Kokku ⁵	Ettevõtluses valitsev olukord	Laovarude maht	Oodatav majandus- keskkond	Kokku ⁵	Ärikliima	Nõudlus viimastel kuudel	Nõudlus eelseisvatel kuudel
2003	-16	-23	-9	-10	-12	16	0	4	-4	3	14
2004	-12	-20	-4	-8	-12	14	1	11	6	8	18
2005	-7	-12	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	0	-5	5	0	3	14	13	18	13	18	23
2006 II kv	-1	-6	4	1	1	14	16	19	14	18	24
2006 III kv	3	-2	7	2	5	13	14	19	14	19	25
2006 IV kv	3	-3	8	2	8	13	11	20	13	21	26
2007 I kv	0	-8	9	-1	1	16	12	21	16	21	25
2007 II kv	0	-6	6	1	4	13	14	22	19	22	25
2007 märts	0	-9	9	0	2	15	13	22	18	22	28
2007 apr	1	-6	7	0	3	17	15	23	19	24	25
2007 mai	0	-7	7	2	5	11	13	23	20	23	25
2007 juuni	1	-5	6	2	4	12	13	21	18	20	25
2007 juuli	0	-7	6	3	8	14	13	21	16	21	26
2007 aug	-2	-10	7	4	10	14	15	20	16	21	23

Allikas: Euroopa Komisjon (majanduse ja rahapoliitika peadirektoraat).

¹ Negatiivseid ja positiivseid vastuseid andnud vastajate protsendid.

² Majanduses valitseva meelega näitaja koosneb tööstus-, teenindus-, tarbija-, ehitus- ja jaemüügisektori kindlustunde näitajatest; tööstussektori kindlustunde näitaja osakaal moodustab sellest 40%, teenindussektori kindlustunde näitaja osakaal 30%, tarbijate kindlustunde näitaja osakaal 20% ja ülejäänud kahe näitaja osakaal 5%. Majanduses valitseva meelega näitaja suurus üle (alla) 100 viitavad keskmisest kõrgemale (madalamale) väärtusele aastail 1990 kuni 2006.

³ Prantsuskeelses küsitluses tehtud muudatuste tõttu pole euroala tulemused alates 2004. a jaanuarist varasemate tulemustega täielikult võrreldavad.

⁴ Andmeid kogutakse jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. Kvartaalsed näitajad on kahe järjestikuse küsitluse keskmised. Aastased andmed saadakse kvartaalsete keskmiste põhjal.

⁵ Kindlustunde näitajad on välja arvatud ülaltoodud komponentide aritmeetilise keskmisena; varude (veerud 4 ja 17) ja tööpuuduse (veerg 10) hindamisel kasutatakse kindlustunde näitajate arvutamiseks pöördmärke.

5.3 Tööturud¹

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Tööhõive

	Kogu majandus		Tööhõivevorm				Majandustegevus				
	Miljonit (sesoonselt kohandatud)		Töötajad	Füüsilisest isikust ettevõtja	Põllumajandus, jahindus, metsandus ja kalandus	Mäetööstus, töötlev tööstus ja energia	Ehitus	Kaubandus, remonditeenused, hotellid ja restoranid, transport ja side	Finants-, vahendus-, kinnisvara-, üürimis- ja äritegevus	Avalik haldus, haridus, tervishoid ja muud teenused	
Protsent kogusummast ²	100,0	100,0	84,7	15,3	4,3	17,5	7,6	24,8	15,3	30,5	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2003	136,139	0,4	0,5	0,1	-2,7	-1,5	0,8	0,7	0,7	1,7	
2004	137,340	0,9	0,8	1,5	-1,1	-1,3	1,4	1,0	2,1	1,7	
2005	138,439	0,8	1,0	0,0	-1,4	-1,3	2,7	0,6	2,1	1,4	
2006	140,386	1,4	1,5	1,0	-0,4	-0,2	2,8	1,2	3,5	1,4	
2006 I kv	139,620	1,1	1,2	0,7	0,3	-0,6	2,1	0,8	2,9	1,3	
2006 II kv	140,286	1,5	1,6	1,4	1,2	-0,1	2,0	1,5	3,6	1,4	
2006 III kv	140,617	1,5	1,6	0,9	-1,0	0,1	3,0	1,3	3,9	1,3	
2006 IV kv	141,021	1,5	1,5	1,0	-1,9	-0,3	4,0	1,3	3,6	1,4	
2007 I kv	141,554	1,4	1,6	0,1	-1,6	0,0	4,8	1,0	3,7	0,9	
<i>muutus protsentides võrreldes eelmise kvartaliga (sesoonselt kohandatud)</i>											
2006 I kv	0,717	0,5	0,4	1,0	0,1	-0,1	0,6	0,6	0,9	0,7	
2006 II kv	0,666	0,5	0,4	0,6	0,7	0,2	0,7	0,5	0,9	0,3	
2006 III kv	0,331	0,2	0,4	-0,4	-2,0	0,0	0,9	0,0	1,0	0,3	
2006 IV kv	0,404	0,3	0,3	0,1	-0,5	-0,1	1,7	0,3	0,8	0,0	
2007 I kv	0,533	0,4	0,4	0,1	-0,2	-0,1	1,1	0,4	0,9	0,3	

2. Tööpuudus

(sesoonselt kohandatud)

	Kokku		Vanuse alusel ³				Soo alusel ⁴			
	Miljonit	Protsent tööjõust	Täiskasvanud		Noored		Mehi		Naisi	
			Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust	Miljonit	Protsent tööjõust
Protsent kogusummast ²	100,0		75,4		24,6		48,0		52,0	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2003	12,539	8,7	9,344	7,4	3,195	17,6	5,983	7,3	6,556	10,4
2004	12,882	8,8	9,661	7,5	3,221	17,9	6,193	7,5	6,690	10,5
2005	12,660	8,6	9,569	7,4	3,090	17,4	6,140	7,4	6,520	10,1
2006	11,732	7,9	8,841	6,7	2,891	16,5	5,627	6,7	6,105	9,3
2006 II kv	11,791	7,9	8,921	6,8	2,870	16,4	5,698	6,8	6,094	9,3
2006 III kv	11,567	7,8	8,703	6,6	2,863	16,4	5,536	6,6	6,031	9,2
2006 IV kv	11,322	7,6	8,486	6,4	2,836	16,2	5,368	6,4	5,954	9,0
2007 I kv	10,816	7,2	8,082	6,1	2,734	15,8	5,108	6,1	5,709	8,7
2007 II kv	10,460	7,0	7,833	5,9	2,628	15,2	4,915	5,9	5,545	8,4
2007 veebr	10,813	7,2	8,071	6,1	2,742	15,8	5,104	6,1	5,709	8,7
2007 märts	10,649	7,1	7,959	6,0	2,690	15,5	5,006	6,0	5,642	8,6
2007 apr	10,544	7,0	7,894	6,0	2,650	15,4	4,958	5,9	5,586	8,5
2007 mai	10,448	7,0	7,826	5,9	2,621	15,2	4,905	5,8	5,542	8,4
2007 juuni	10,389	6,9	7,778	5,9	2,611	15,2	4,881	5,8	5,508	8,4
2007 juuli	10,362	6,9	7,751	5,8	2,611	15,2	4,873	5,8	5,490	8,3

Allikas: Eurostat.

¹ Tööhõive andmed viitavad isikutele ja tuginevad ESA 95-le. Tööpuuduse andmed viitavad isikutele ja nende puhul lähtutakse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusetest.

² Aastal 2006.

³ Täiskasvanu: 25aastane ja vanem; noor: alla 25aastane; määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas vanusegrupis.

⁴ Määrad on kajastatud protsendina tööjõust vastavas soogrupis.

RIIGI RAHANDUS

6.1 Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – tulud

	Kokku	Jooksvad tulud									Kapitalitulud		Memo: maksukoormus ²	
		Otsesed maksud			Kaudsed maksud		Sotsiaalkindlustusmaksud			Müük	Kapitalimaksud			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	46,5	46,3	12,2	9,1	2,8	13,9	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	42,5
1999	47,0	46,7	12,5	9,3	2,9	14,1	0,6	16,1	8,3	4,9	2,3	0,3	0,3	43,0
2000	46,6	46,4	12,7	9,4	3,0	13,9	0,6	15,9	8,2	4,8	2,2	0,3	0,3	42,7
2001	45,8	45,6	12,3	9,2	2,8	13,6	0,6	15,7	8,2	4,7	2,2	0,2	0,3	41,8
2002	45,3	45,0	11,8	9,1	2,5	13,5	0,4	15,7	8,2	4,6	2,1	0,3	0,3	41,3
2003	45,2	44,5	11,5	8,9	2,3	13,5	0,4	15,8	8,3	4,7	2,1	0,6	0,5	41,3
2004	44,7	44,2	11,4	8,6	2,5	13,6	0,3	15,6	8,2	4,6	2,1	0,5	0,4	40,9
2005	45,1	44,7	11,6	8,6	2,7	13,7	0,3	15,5	8,1	4,5	2,2	0,4	0,3	41,2
2006	45,7	45,4	12,2	8,8	3,1	13,9	0,3	15,5	8,1	4,5	2,1	0,3	0,3	41,9

2. Euroala – kulud

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalikulutused			Memo: esmased kulud ³		
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intrssi- maksud	Jooksev- ülekan- d	Sotsiaal- maksud	Toetused	Investee- ringud	Kapitali- siirded	Tasutud ELi institit- sioonide poolt			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	48,8	45,1	10,6	4,7	4,6	25,2	22,2	2,1	0,5	3,8	2,4	1,4	0,1	44,2
1999	48,4	44,5	10,6	4,8	4,0	25,1	22,1	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,3
2000	47,6	43,9	10,4	4,8	3,9	24,8	21,7	2,0	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	43,7
2001	47,7	43,8	10,3	4,8	3,8	24,8	21,8	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,9
2002	47,8	44,0	10,4	4,9	3,5	25,2	22,3	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,3
2003	48,2	44,3	10,5	5,0	3,3	25,5	22,7	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,1	44,9
2004	47,6	43,7	10,4	5,0	3,1	25,2	22,5	1,8	0,5	3,8	2,5	1,4	0,0	44,4
2005	47,7	43,7	10,4	5,1	3,0	25,2	22,5	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,7
2006	47,3	43,2	10,3	5,0	2,9	25,0	22,3	1,7	0,5	4,1	2,5	1,6	0,0	44,4

3. Euroala – puudujääk/ülejäak, esmane puudujääk/ülejäak ja valitsemissektori tarbimine

	Puudujääk (-) / ülejäak (+)					Esmane puudu- jääk (-) / ülejäak (+)	Valitsemissektori tarbimine ⁴						Kollektiivne tarbimine	Indi- viduaalne tarbimine
	Kokku	Kesk- valitus	Piir- kondlik valitus	Kohalik oma- valitus	Sot- siaal- kindlus- tus- fondid		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Mitte- rahalisel sotsiaal- siirded turu- tootjate kaudu	Põhivara kulum	Müük (-)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,3	19,7	10,6	4,7	4,8	1,9	2,3	8,2	11,6
1999	-1,4	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,7	19,9	10,6	4,8	4,8	1,9	2,3	8,3	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	2,9	19,8	10,4	4,8	4,9	1,9	2,2	8,2	11,6
2001	-1,9	-1,7	-0,4	-0,1	0,3	1,9	19,9	10,3	4,8	5,0	1,9	2,2	8,1	11,7
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	0,9	20,3	10,4	4,9	5,1	1,9	2,1	8,2	12,0
2003	-3,1	-2,4	-0,5	-0,2	0,0	0,2	20,5	10,5	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2004	-2,8	-2,4	-0,4	-0,3	0,1	0,3	20,4	10,4	5,0	5,2	1,9	2,1	8,3	12,2
2005	-2,6	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,4	20,5	10,4	5,1	5,2	1,9	2,2	8,2	12,3
2006	-1,6	-1,6	-0,1	-0,2	0,3	1,3	20,4	10,3	5,0	5,2	1,9	2,1	8,0	12,4

4. Euroala riigid – puudujääk (-) / ülejäak (+)⁵

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	LU	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	0,1	-4,0	0,4	-6,2	0,0	-4,1	-3,5	0,4	-3,1	-1,6	-2,9	-2,8	2,5
2004	0,0	-3,7	1,4	-7,9	-0,2	-3,6	-3,5	-1,2	-1,8	-1,2	-3,3	-2,3	2,3
2005	-2,3	-3,2	1,0	-5,5	1,1	-3,0	-4,2	-0,3	-0,3	-1,6	-6,1	-1,5	2,7
2006	0,2	-1,7	2,9	-2,6	1,8	-2,5	-4,4	0,1	0,6	-1,1	-3,9	-1,4	3,9

Allikad: euroala kokkuvõtlikud andmed – EKP; riikide puudujääke/ülejäake puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala. Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le, kuid ei sisalda 2000. aasta UMTS-litsentside müügist saadud tulu (euroala puudujääk/ülejäak on koos nende tuludega 0,0% SKPst). Riikide ja Euroopa Liidu institutsioonide vahelisi tehinguid on arvesse võetud ja need on konsolideeritud. Liikmesriikide valitsustevahelisi tehinguid ei ole konsolideeritud.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

³ Sisaldab kogukulutusi, millest on lahutatud intressimaksud.

⁴ Vastab valitsemissektori lõpptarbimiskulutustele (P.3) ESA 95-s.

⁵ Hõlmab UMTS-litsentside müügist saadud tulu ja vahetuslepingute ja tähtpäevaintressiga lepingutega seotud arveldusi.

6.2 Valitsemissektori võlg¹ (protsent SKPst)

1. Euroala – finantsinstrumendi ja võlausaldaja kaupa

	Kokku	Finantsinstrumendid				Võlausaldajad							
		Sularaha ja hoiused	Laenu	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid	Kodumaised võlausaldajad ²				Muud võlausaldajad ³			
	1	2	3	4	5	Kokku	Rahaloomeasutused	Muud finantsettevõtted	Muud sektorid		6	7	8
1997	73,9	2,8	16,0	6,4	48,8	55,5	28,4	13,6	13,5	18,4			
1998	72,6	2,7	15,0	5,3	49,6	52,2	26,5	14,5	11,2	20,4			
1999	71,8	2,9	14,2	4,2	50,5	48,5	25,3	11,9	11,2	23,3			
2000	69,3	2,7	13,0	3,7	49,8	44,0	22,0	11,0	11,0	25,3			
2001	68,2	2,8	12,3	4,0	49,2	41,9	20,5	10,3	11,0	26,3			
2002	68,0	2,7	11,7	4,5	49,1	40,0	19,3	9,7	11,0	28,0			
2003	69,2	2,1	12,3	5,0	49,8	39,3	19,3	10,2	9,8	29,9			
2004	69,6	2,2	11,9	5,0	50,6	37,5	18,4	9,9	9,2	32,2			
2005	70,5	2,4	11,7	4,7	51,6	35,5	17,3	10,4	7,8	34,9			
2006	68,8	2,5	11,3	4,1	50,9	32,7	17,6	7,6	7,5	36,1			

2. Euroala – emitendi, tähtaja ja vääringu kaupa

	Kokku	Emitent ⁴				Esialgne tähtaeg			Järelejäänud tähtaeg			Vääring	
		Keskvalitsus	Piirkondlik valitsus	Kohalik omavalitsus	Sotsiaalkindlustusfondid	Kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Muutuv intressimäär	Kuni 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Euro või liikmesriigi vääring ⁵	Muud vääringud
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	73,9	61,9	6,0	5,4	0,6	9,4	64,5	8,4	18,1	25,3	30,6	71,9	2,0
1998	72,6	60,9	6,1	5,3	0,4	8,1	64,5	7,5	15,4	26,4	30,8	70,8	1,8
1999	71,8	60,3	6,0	5,1	0,4	7,3	64,5	6,6	13,6	27,9	30,4	69,7	2,1
2000	69,3	58,1	5,9	4,9	0,4	6,5	62,8	5,8	13,4	27,9	28,0	67,3	1,9
2001	68,2	57,0	6,1	4,8	0,4	7,0	61,3	5,0	13,7	26,8	27,8	66,5	1,7
2002	68,0	56,6	6,3	4,8	0,4	7,6	60,4	5,0	15,3	25,2	27,5	66,6	1,5
2003	69,2	56,9	6,6	5,1	0,6	7,8	61,4	4,9	14,3	26,1	28,8	68,0	1,1
2004	69,6	57,4	6,7	5,1	0,4	7,8	61,8	4,6	14,3	26,5	28,8	68,5	1,1
2005	70,5	57,9	6,8	5,3	0,5	7,9	62,5	4,9	14,4	26,1	30,0	69,2	1,2
2006	68,8	56,2	6,6	5,4	0,6	7,5	61,3	4,6	13,7	25,1	30,0	67,9	0,9

3. Euroala riigid

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	LU	NL	AT	PT	SI	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2003	98,6	63,9	31,2	107,8	48,8	62,4	104,3	6,3	52,0	64,6	56,8	28,6	44,3
2004	94,3	65,7	29,7	108,5	46,2	64,3	103,8	6,6	52,6	63,9	58,2	28,9	44,1
2005	93,2	67,9	27,4	107,5	43,2	66,2	106,2	6,1	52,7	63,5	63,6	28,4	41,4
2006	89,1	67,9	24,9	104,6	39,9	63,9	106,8	6,8	48,7	62,2	64,7	27,8	39,1

Allikad: euroala koondandmed – EKP; riikide võlga puudutavad andmed – Euroopa Komisjon.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala. Valitsemissektori koguvõlg on nominaalväärtuses ja konsolideeritud valitsuse alamsektorite vahel. Mitteresidentide valitsuste hoiuseid ei konsolideerita. Andmed on osaliselt hinnangulised.

² Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

³ Hõlmab euroala riikide resideente (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁴ V.a valitsemissektori võlg liikmesriigis, mille valitsus on emitent.

⁵ Enne 1999. a koosnes ekuüdes, omavääringus ja teiste euro kasutusele võtnud liikmesriikide vääringutes nomineeritud võlast.

6.3 Võla muutus¹
(protsent SKPst)

1. Euroala – allika, finantsinstrumendi ja valdaja sektori kaupa

	Kokku	Muutuse allikas				Finantsinstrument				Võlausaldaja			Muud võlausaldajad ⁷
		Laenuvajadus ²	Hindamise mõjud ³	Muud mahu muutused ⁴	Agregatsiooniefekt ⁵	Sularaha ja hoiused	Laenud	Lühiajalised väärt-paberid	Pikaajalised väärt-paberid	Kodumaised võlausaldajad ⁶	Rahaloomeasutused	Muud finants-ettevõtted	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	1,8	2,2	-0,3	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,8	2,8	-0,9	-0,7	1,5	2,7
1999	2,0	1,6	0,4	0,0	0,0	0,2	-0,2	-0,9	2,8	-1,8	-0,2	-2,0	3,8
2000	1,0	1,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,5	-0,3	1,9	-2,1	-2,0	-0,4	3,1
2001	1,9	1,9	-0,1	0,1	0,0	0,2	-0,2	0,4	1,4	-0,2	-0,6	-0,2	2,1
2002	2,1	2,7	-0,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,7	1,6	-0,4	-0,5	-0,3	2,6
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	0,0	-0,6	0,9	0,6	2,1	0,4	0,6	0,7	2,7
2004	3,1	3,2	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	2,7	-0,3	-0,3	0,1	3,4
2005	3,1	3,1	0,1	-0,1	0,0	0,3	0,3	-0,1	2,6	-0,7	-0,4	0,8	3,8
2006	1,5	1,4	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	-0,4	1,6	-1,2	1,0	-2,3	2,7

2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejääk (+) ⁸	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus ⁹										Hindamise mõjud	Vahetuskursi mõju	Muud mahu muutused	Muu ¹⁰
			Kokku	Tehingud valitsemissektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega						Aktsiad ja muud osakud	Eras-tamine	Aktsia- ja osakapitali suurendamine				
				Kokku	Sularaha ja hoiused	Laenud	Väärt-paberid ¹¹									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1998	1,8	-2,3	-0,5	-0,2	0,2	0,0	0,1	-0,4	-0,7	0,2	-0,3	0,0	0,0	0,0		
1999	2,0	-1,4	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	-0,5	-0,7	0,1	0,4	0,2	0,0	0,2		
2000	1,0	0,0	1,0	1,0	0,7	0,2	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0		
2001	1,9	-1,8	0,0	-0,5	-0,6	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,6		
2002	2,1	-2,6	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,5	-0,1	0,0	0,0		
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,1		
2004	3,1	-2,8	0,3	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,4	0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,1		
2005	3,1	-2,6	0,5	0,7	0,3	0,1	0,2	0,1	-0,2	0,2	0,1	0,1	-0,1	-0,1		
2006	1,5	-1,6	-0,1	0,3	0,4	-0,1	0,2	-0,1	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,5		

Allikas: EKP.

¹ Andmed hõlmavad 13 riigist koosnevat euroala ja on osaliselt hinnangulised. Nominiaalse konsolideeritud koguvõla (mis on väljendatud protsendina SKPst) aastane muutus, st $[\text{võlg}(t) - \text{võlg}(t-1)] \div \text{SKP}(t)$.

² Laenuvajadus võrdub võlatehingutega.

³ Lisaks valuutakursi muutuse mõjule sisaldab ka nimiväärtusele tugineva mõõtmise mõju (nt emiteeritud väärt-paberite aazio ja disaazio).

⁴ Sisaldab ühikute ja teatud liiki võlakohustuste ümberliigitamist.

⁵ Liikmesriikide koandvõla muutuste ja nende võlamuutuste koandandmete vaheline erinevus, mille põhjuseks on enne 2001. a andmete liitmiseks kasutatavate vahetuskursside muutused.

⁶ Võlausaldajad, kes resideeruvad riigis, mille valitsus on emitent.

⁷ Hõlmab euroala riikide residentide (v.a riikides, mille valitsus on emitent).

⁸ Sisaldab UMTS-litsentside müügist saadud tulu.

⁹ Nominiaalse konsolideeritud koguvõla aastase muutuse ja puudujäägi vaheline erinevus, mida on väljendatud protsendina SKPst.

¹⁰ Koosneb peamiselt tehingutest muude varade ja kohustustega (kaubanduskrediit, muud nõuded/kohustused ja tuletisinstrumentid).

¹¹ V.a tuletisinstrumentid.

6.4 Kvartaalsed tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak¹

(protsent SKPst)

1. Euroala – kvartaalsed tulud

	Kokku	Jooksvad tulud						Kapitalitulud		Memo: maksu- koormus ²
		Otsesed maksud	Kaudsed maksud	Sotsiaal- kindlustusmaksed	Müük	Tulu varadelt	Kapitali- maksud			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001 I kv	42,3	41,8	10,5	12,7	15,2	1,8	0,8	0,4	0,2	38,6
II kv	46,9	46,5	13,4	13,0	15,6	2,0	1,6	0,4	0,2	42,3
III kv	43,5	43,1	11,6	12,4	15,5	1,9	0,9	0,4	0,3	39,8
IV kv	49,1	48,6	13,5	13,9	16,3	2,9	1,1	0,5	0,3	44,0
2002 I kv	41,9	41,5	10,1	12,7	15,4	1,7	0,8	0,4	0,2	38,5
II kv	45,6	45,1	12,6	12,7	15,5	2,0	1,6	0,5	0,3	41,1
III kv	43,5	43,1	11,2	12,8	15,5	1,9	0,8	0,4	0,3	39,7
IV kv	49,2	48,6	13,4	14,1	16,3	3,0	0,9	0,6	0,3	44,1
2003 I kv	41,9	41,5	9,8	12,8	15,6	1,7	0,7	0,5	0,2	38,4
II kv	46,0	44,5	12,1	12,7	15,8	2,0	1,3	1,5	1,2	41,7
III kv	42,9	42,4	10,8	12,7	15,5	1,9	0,7	0,5	0,2	39,3
IV kv	49,3	48,3	13,2	14,2	16,3	2,9	0,8	1,0	0,3	43,9
2004 I kv	41,4	41,0	9,6	12,8	15,4	1,7	0,6	0,5	0,3	38,1
II kv	45,1	44,3	12,2	13,1	15,4	2,0	0,9	0,8	0,6	41,2
III kv	42,7	42,2	10,6	12,7	15,4	1,9	0,7	0,5	0,3	39,0
IV kv	49,4	48,4	13,0	14,4	16,2	2,9	0,8	1,0	0,4	44,1
2005 I kv	42,1	41,6	9,9	12,9	15,4	1,7	0,6	0,5	0,2	38,5
II kv	44,9	44,3	11,9	13,3	15,3	2,0	1,0	0,6	0,3	40,8
III kv	43,4	42,8	11,0	12,9	15,3	1,9	0,7	0,7	0,3	39,6
IV kv	49,6	48,8	13,5	14,4	16,2	3,0	0,9	0,8	0,3	44,4
2006 I kv	42,7	42,2	10,3	13,3	15,3	1,7	0,8	0,5	0,3	39,2
II kv	46,1	45,6	12,6	13,7	15,4	2,0	1,2	0,5	0,3	41,9
III kv	43,8	43,3	11,5	13,0	15,4	1,9	0,8	0,5	0,3	40,1
IV kv	50,0	49,3	14,3	14,4	16,0	2,9	0,9	0,7	0,3	45,0
2007 I kv	42,4	42,0	10,3	13,5	14,9	1,6	0,9	0,5	0,3	39,0

2. Euroala – kvartaalsed kulud ja puudujääk/ülejäak

	Kokku	Jooksvad kulutused							Kapitalikulutused			Puudujääk (-)/ ülejäak (+)	Esmane puudu- jäak (-)/ ülejäak (+)
		Kokku	Töötajate hüvitised	Vahe- tarbimine	Intressi- maksud	Jooksev- üle- kanded	Sotsiaal- toetused	Toetused	Inves- teeringud	Kapitali- sirded			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2001 I kv	45,6	42,3	10,0	4,2	4,0	24,1	20,8	1,3	3,4	1,9	1,5	-3,4	0,6
II kv	46,3	42,8	10,2	4,6	3,9	24,1	20,8	1,3	3,5	2,4	1,1	0,7	4,5
III kv	46,1	42,5	10,0	4,6	3,8	24,1	20,8	1,4	3,7	2,5	1,2	-2,6	1,2
IV kv	51,1	46,2	11,0	5,7	3,6	25,9	22,1	1,7	4,9	3,2	1,7	-2,0	1,5
2002 I kv	46,2	42,8	10,3	4,3	3,7	24,5	21,2	1,3	3,5	2,0	1,5	-4,3	-0,6
II kv	46,6	43,2	10,3	4,9	3,5	24,4	21,2	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,0	2,5
III kv	46,9	43,2	10,0	4,7	3,5	24,9	21,5	1,4	3,7	2,5	1,2	-3,3	0,2
IV kv	50,9	46,5	11,1	5,7	3,3	26,4	22,7	1,6	4,4	2,8	1,6	-1,7	1,6
2003 I kv	46,9	43,4	10,3	4,5	3,5	25,1	21,5	1,3	3,5	1,9	1,6	-4,9	-1,5
II kv	47,4	43,8	10,4	4,8	3,4	25,2	21,8	1,3	3,6	2,4	1,2	-1,4	2,0
III kv	47,1	43,4	10,2	4,8	3,3	25,1	21,7	1,3	3,7	2,5	1,2	-4,2	-0,9
IV kv	51,3	46,4	11,0	5,7	3,1	26,5	22,9	1,5	4,8	3,3	1,6	-1,9	1,2
2004 I kv	46,5	43,1	10,3	4,6	3,2	25,0	21,4	1,2	3,3	1,9	1,4	-5,0	-1,8
II kv	46,6	43,3	10,4	4,8	3,1	24,9	21,6	1,2	3,3	2,3	1,0	-1,5	1,6
III kv	46,2	42,8	10,0	4,7	3,2	25,0	21,6	1,3	3,4	2,5	1,0	-3,4	-0,3
IV kv	50,8	45,9	11,0	5,7	3,0	26,2	22,7	1,4	4,9	3,1	1,8	-1,4	1,6
2005 I kv	47,1	43,3	10,3	4,7	3,1	25,2	21,4	1,2	3,8	1,9	1,9	-5,0	-1,9
II kv	46,5	43,1	10,3	5,0	3,2	24,6	21,5	1,1	3,4	2,4	1,0	-1,6	1,6
III kv	45,9	42,5	9,9	4,8	2,9	24,8	21,4	1,2	3,4	2,5	0,9	-2,5	0,5
IV kv	50,7	45,9	11,1	5,8	2,8	26,3	22,7	1,4	4,8	3,1	1,6	-1,2	1,6
2006 I kv	45,7	42,5	10,1	4,5	3,0	25,0	21,3	1,2	3,1	1,9	1,2	-3,0	0,0
II kv	46,1	42,7	10,3	4,9	3,1	24,4	21,3	1,1	3,4	2,4	1,0	0,0	3,1
III kv	46,3	42,1	9,9	4,7	2,9	24,6	21,2	1,2	4,3	2,5	1,7	-2,6	0,3
IV kv	50,8	45,3	10,7	5,8	2,7	26,1	22,4	1,4	5,5	3,3	2,2	-0,8	1,9
2007 I kv	44,8	41,5	9,9	4,5	2,9	24,2	20,6	1,2	3,3	2,0	1,2	-2,4	0,6

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Tulud, kulud ja puudujääk/ülejäak tuginevad ESA 95-le. Ei hõlma Euroopa Liidu eelarve ja valitsussektoriväliste üksuste vahelisi tehinguid. Muudel juhtudel ja siis, kui andmete edastamise tähtajad kattuvad, vastavad kvartaalsed andmed aastaandmetele. Andmeid pole sesoonselt kohandatud.

² Maksukoormus koosneb maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest.

6.5 Kvartaalne võlg ja võla muutus (protsent SKPst)

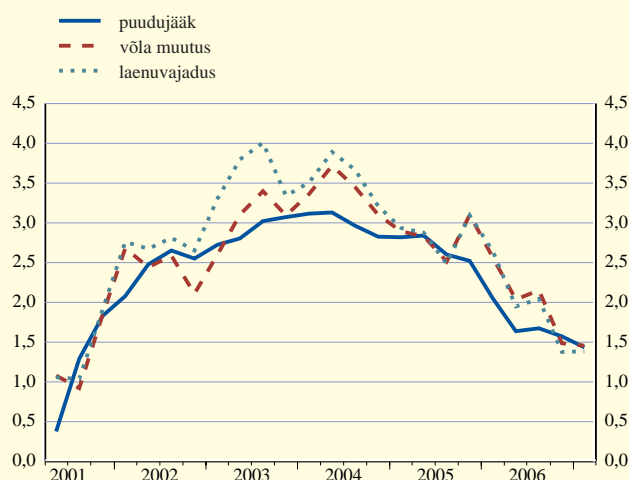
1. Euroala – Maastrichti võlg finantsinstrumentide kaupa¹

	Kokku	Finantsinstrumendid			
		Sularaha ja hoised	Laenud	Lühiajalised väärtpaberid	Pikaajalised väärtpaberid
	1	2	3	4	5
2004 II kv	71,2	2,2	12,1	5,5	51,5
III kv	71,1	2,3	12,0	5,5	51,3
IV kv	69,6	2,2	11,9	5,0	50,6
2005 I kv	71,0	2,2	11,9	5,2	51,7
II kv	71,7	2,3	11,6	5,2	52,5
III kv	71,3	2,4	11,7	5,2	52,0
IV kv	70,5	2,4	11,7	4,7	51,6
2006 I kv	70,9	2,5	11,7	4,9	51,7
II kv	71,0	2,5	11,6	4,9	52,0
III kv	70,5	2,5	11,6	4,7	51,6
IV kv	68,8	2,5	11,3	4,1	50,9
2007 I kv	69,1	2,4	11,3	4,8	50,5

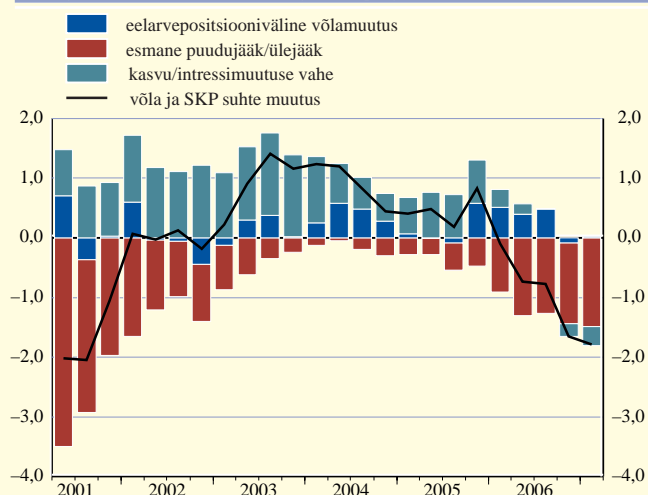
2. Euroala – eelarvepositsiooniväline võlamuutus

	Võla muutus	Puudujääk (-) / ülejäak (+)	Eelarvepositsiooniväline võlamuutus								Memo: laenuvajadus
			Kokku	Tehingud valitsemissektori poolt hoitavate peamiste finantsvaradega			Ümberhind- luse mõju ja muud mahu muutused	Muud			
				Kokku	Sularaha ja hoised	Laenud			Väärt- paberid	Aktsiad ja muud osakud	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2004 II kv	5,8	-1,5	4,3	3,9	3,4	0,1	0,2	0,2	0,0	0,3	5,8
III kv	1,8	-3,4	-1,6	-1,2	-1,4	0,0	0,2	0,1	-0,3	-0,2	2,1
IV kv	-3,1	-1,4	-4,5	-3,3	-2,5	0,1	-0,2	-0,6	0,0	-1,2	-3,0
2005 I kv	7,3	-5,0	2,3	2,2	1,3	0,1	0,3	0,5	0,1	0,0	7,2
II kv	5,5	-1,6	3,8	3,5	2,5	0,1	0,4	0,5	0,0	0,4	5,5
III kv	0,6	-2,5	-1,9	-2,5	-2,4	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,5	0,5
IV kv	-0,6	-1,2	-1,8	-0,5	-0,1	0,0	-0,3	-0,1	-0,1	-1,2	-0,5
2006 I kv	4,9	-3,0	2,0	1,3	1,1	0,1	0,6	-0,5	-0,3	0,9	5,2
II kv	3,3	0,0	3,2	3,2	2,5	0,1	0,4	0,2	0,7	-0,6	2,6
III kv	1,1	-2,6	-1,5	-0,8	-0,7	-0,1	0,0	0,0	0,1	-0,8	1,0
IV kv	-3,0	-0,8	-3,8	-2,3	-1,4	-0,6	-0,1	-0,2	-0,1	-1,5	-2,9
2007 I kv	4,7	-2,4	2,3	1,7	1,0	0,1	0,6	0,0	-0,4	0,9	5,0

J28 Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus (nelja kvartali libisev summa SKP protsendina)

J29 Maastrichti võlg (võla ja SKP suhte aastane muutus ja selle põhjused)

Allikas: Eurostati ja riikide andmetele tuginevad EKP arvutused.

¹ Aktsiaid käsitlevad andmed kvartalist on väljendatud SKP summa protsendina selles ja kolmes eelmises kvartalis.

VÄLISMAJANDUS

7.1 Maksebilanss

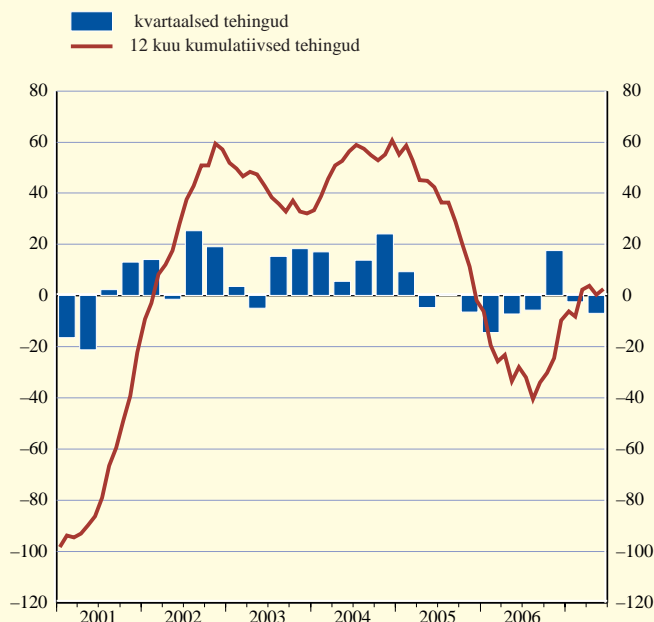
(mld EUR; netotehingud)

1. Maksebilanss – kokkuvõte

	Jooksevkonto					Kapitali- konto	Neto- laenu- andmine/ -võtmine väljaspool euroala (veerud 1 + 6)	Finantskonto						Vead ja täpsustused
	Kokku	Kaubad	Teenused	Tulu	Jooksev- üle- kanded			Kokku	Otse- investee- ringud	Portfelli- investee- ringud	Tuletis- instru- mendid	Muud investee- ringud	Reservid	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	60,7	100,5	32,6	-13,7	-58,6	16,6	77,3	-18,7	-68,6	72,9	-8,3	-27,1	12,5	-58,6
2005	-1,9	45,4	34,8	-11,6	-70,5	12,1	10,3	25,5	-210,0	146,1	-13,9	85,3	18,0	-35,8
2006	-9,7	28,6	35,8	1,4	-75,5	10,1	0,4	117,1	-158,8	263,5	-1,9	15,5	-1,3	-117,5
2006 II kv	-7,2	6,8	12,5	-10,6	-15,8	1,3	-5,8	39,1	-20,0	97,6	-2,1	-34,9	-1,5	-33,3
III kv	-5,7	7,5	9,8	0,9	-23,9	2,1	-3,6	51,0	-43,9	22,3	7,9	67,8	-3,2	-47,4
IV kv	17,7	17,8	8,5	6,7	-15,4	4,8	22,5	-45,8	-59,4	120,4	-0,1	-104,2	-2,4	23,3
2007 I kv	-2,4	7,6	5,6	5,4	-21,0	5,2	2,8	-12,0	-24,2	122,2	-17,2	-91,4	-1,4	9,2
II kv	-7,0	18,7	13,2	-22,1	-16,8	2,8	-4,2	-21,7	-82,7	90,8	-13,1	-12,2	-4,4	25,9
2006 juuni	9,1	5,3	5,0	2,9	-4,1	0,7	9,9	1,4	-15,8	68,7	1,8	-54,7	1,4	-11,2
juuli	-1,2	4,1	4,2	-1,1	-8,4	0,8	-0,4	8,2	-10,8	4,6	3,4	12,3	-1,3	-7,8
aug	-5,9	-2,2	1,8	1,5	-7,0	1,0	-4,8	3,7	-5,5	-22,5	-2,5	35,0	-0,8	1,2
sept	1,4	5,6	3,8	0,5	-8,5	0,2	1,7	39,1	-27,7	40,2	7,1	20,5	-1,1	-40,7
okt	-0,8	5,6	2,6	-0,9	-8,1	0,5	-0,3	5,1	-10,0	30,8	6,3	-22,1	0,1	-4,8
nov	4,8	7,2	2,1	2,7	-7,3	0,9	5,7	-11,0	-12,9	58,9	-2,0	-54,4	-0,6	5,3
dets	13,7	5,0	3,8	4,9	0,0	3,4	17,1	-39,9	-36,5	30,7	-4,4	-27,7	-1,9	22,8
2007 jaan	-6,1	-4,4	0,2	-0,3	-1,7	2,3	-3,7	43,1	-7,4	33,5	-4,6	24,5	-3,0	-39,3
veebr	-5,7	2,3	2,3	1,5	-11,9	1,2	-4,5	-11,0	-11,0	23,0	-8,4	-14,2	-0,5	15,5
märts	9,4	9,6	3,1	4,2	-7,4	1,6	11,1	-44,0	-5,9	65,6	-4,2	-101,7	2,2	33,0
apr	-4,3	4,3	3,0	-4,3	-7,3	0,6	-3,7	17,7	-24,5	15,6	-4,1	32,5	-1,8	-14,0
mai	-14,0	4,2	3,9	-17,3	-4,9	1,9	-12,1	1,1	-13,4	5,0	-1,9	12,3	-0,7	11,0
juuni	11,4	10,1	6,3	-0,4	-4,6	0,2	11,6	-40,5	-44,8	70,2	-7,1	-56,9	-1,9	28,9
	<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>													
2007 juuni	2,6	51,5	37,1	-9,0	-77,1	14,8	17,4	-28,4	-210,3	355,7	-22,4	-140,0	-11,4	11,0

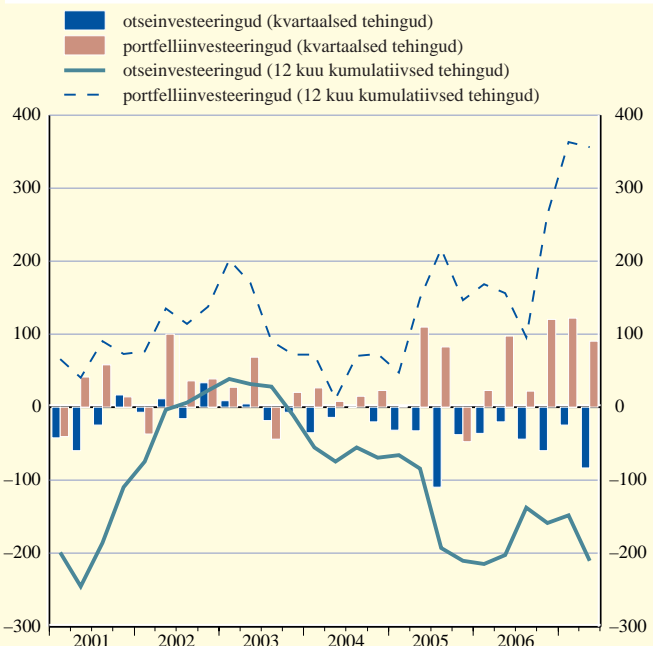
J30 Maksebilanss: jooksevkonto

(mld EUR)

J31 Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)

(mld EUR)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

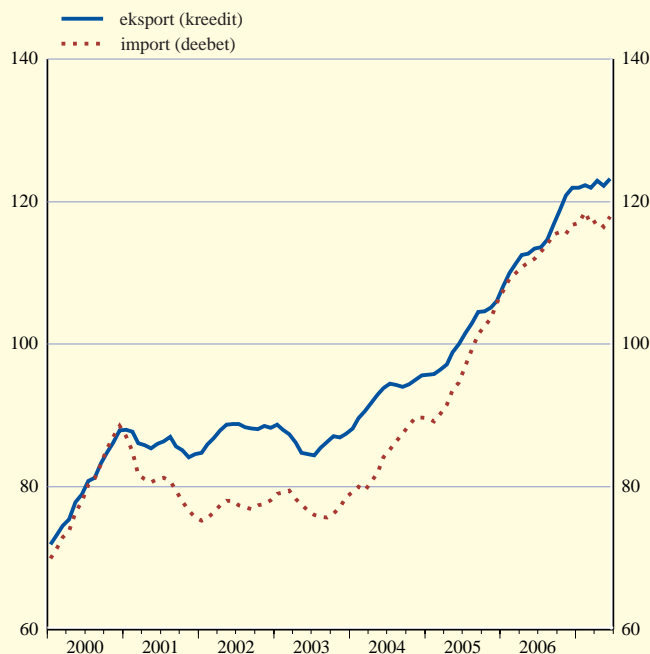
(mld EUR; tehingud)

2. Jooksev- ja kapitalikonto

	Jooksevkonto										Kapitalikonto		
	Kokku			Kaubad		Teenused		Tulu		Jooksevülekanded		Kreedit	Deebet
	Kreedit	Deebet	Neto-summa	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2004	1 866,8	1 806,0	60,7	1 129,3	1 028,9	366,4	333,8	288,9	302,7	82,1	140,7	24,6	8,1
2005	2 066,1	2 067,9	-1,9	1 224,2	1 178,9	401,8	367,0	354,7	366,2	85,4	155,9	24,1	12,0
2006	2 343,0	2 352,8	-9,7	1 389,0	1 360,4	429,3	393,6	438,1	436,7	86,6	162,1	23,7	13,6
2006 II kv	584,9	592,1	-7,2	343,5	336,6	107,5	95,1	116,4	127,0	17,5	33,4	4,5	3,2
2006 III kv	575,8	581,4	-5,7	342,1	334,6	114,1	104,3	104,0	103,1	15,5	39,4	4,4	2,4
2006 IV kv	637,2	619,5	17,7	373,2	355,4	110,2	101,7	126,1	119,3	27,7	43,1	8,8	4,0
2007 I kv	609,3	611,7	-2,4	359,5	351,9	103,6	98,0	119,4	114,0	26,8	47,8	7,7	2,5
2007 II kv	636,3	643,3	-7,0	371,7	353,0	114,1	100,9	133,1	155,2	17,5	34,3	4,9	2,2
2007 apr	200,9	205,2	-4,3	119,2	114,8	35,4	32,4	41,4	45,7	5,0	12,3	1,4	0,7
2007 mai	209,0	223,1	-14,0	123,2	118,9	37,7	33,7	41,3	58,6	6,9	11,8	2,6	0,7
2007 juuni	226,3	215,0	11,4	129,3	119,2	41,0	34,7	50,4	50,9	5,6	10,2	0,9	0,7
Sesoonselt kohandatud													
2006 II kv	576,3	580,8	-4,5	340,4	335,9	107,3	98,1	107,6	109,3	21,0	37,4	.	.
2006 III kv	590,0	594,5	-4,4	350,5	346,2	107,0	98,3	111,1	109,1	21,5	40,8	.	.
2006 IV kv	618,5	611,8	6,7	365,7	350,2	109,0	100,9	119,8	117,4	24,0	43,3	.	.
2007 I kv	629,1	624,7	4,4	365,8	350,4	113,4	102,7	128,1	130,8	21,8	40,8	.	.
2007 II kv	627,7	631,2	-3,5	369,5	353,7	114,1	104,3	123,1	134,2	21,0	39,0	.	.
2006 okt	200,9	200,1	0,9	119,5	115,3	35,6	34,1	37,6	35,6	8,2	15,1	.	.
2006 nov	202,5	203,1	-0,6	122,1	115,0	36,6	33,9	37,9	39,9	5,9	14,2	.	.
2006 dets	215,1	208,6	6,5	124,2	119,9	36,8	33,0	44,2	41,9	9,9	13,9	.	.
2007 jaan	203,8	201,6	2,1	119,7	116,1	37,1	34,5	42,2	41,5	4,8	9,6	.	.
2007 veebr	213,3	217,1	-3,8	123,0	119,6	37,9	34,4	40,3	44,0	12,1	19,1	.	.
2007 märts	212,0	206,0	6,0	123,1	114,8	38,4	33,9	45,5	45,3	5,0	12,1	.	.
2007 apr	204,9	206,5	-1,6	122,6	117,9	37,7	34,5	38,7	39,4	5,9	14,6	.	.
2007 mai	206,3	214,2	-7,8	120,9	116,9	37,5	34,7	39,1	49,5	8,8	13,1	.	.
2007 juuni	216,5	210,6	5,9	126,0	119,0	38,9	35,1	45,3	45,3	6,3	11,2	.	.

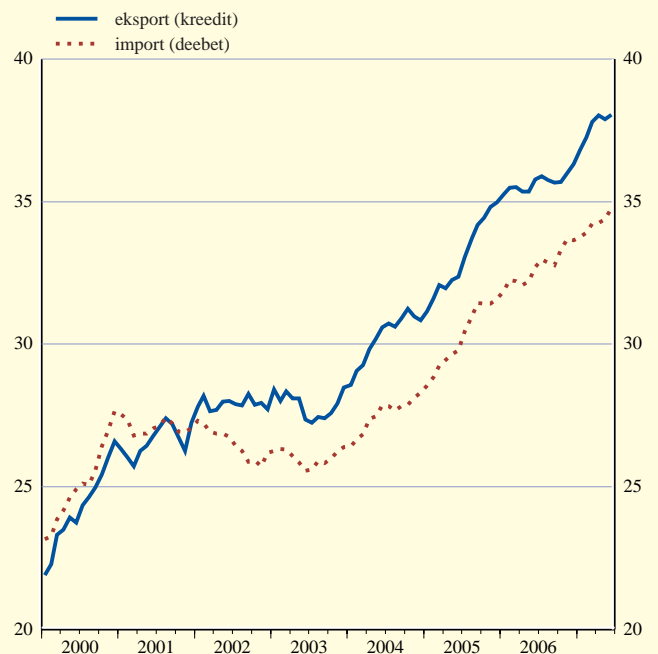
J32 Maksebilanss: kaubad

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

J33 Maksebilanss: teenused

(mld EUR; sesoonselt kohandatud; kolme kuu libisev keskmine)

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss (mld EUR)

3. Tulukonto

(tehingud)

	Töötajate hüvitsed				Investeermistulud									
	Kreedit	Deebet	Kokku		Otseinvesteeringud				Portfelliinvesteeringud				Muud investeeringud	
			Kreedit	Deebet	Aksia- ja osakapital		Võlg		Aksia- ja osakapital		Võlg		Kreedit	Deebet
					Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2004	15,5	7,9	273,4	294,7	100,6	76,2	13,4	12,8	24,5	56,2	67,7	77,0	67,2	72,4
2005	15,7	9,3	339,0	357,0	121,5	89,1	14,0	13,5	31,3	71,2	78,1	82,4	94,1	100,7
2006	16,1	10,0	421,9	426,7	129,2	72,4	18,4	16,3	38,1	99,5	100,4	89,4	135,8	149,0
2006 I kv	4,0	2,2	87,6	85,1	22,9	12,9	4,2	3,4	8,2	16,0	22,7	21,8	29,6	31,0
II kv	4,0	2,4	112,4	124,6	38,1	18,6	4,5	4,0	13,2	43,0	24,0	23,1	32,5	36,0
III kv	4,0	2,9	100,0	100,1	26,8	15,4	4,5	4,1	8,5	21,4	25,8	21,2	34,4	38,1
IV kv	4,2	2,5	121,9	116,8	41,3	25,6	5,2	4,9	8,1	19,1	27,9	23,4	39,4	43,9
2007 I kv	4,0	1,9	115,5	112,1	31,9	18,8	5,0	5,0	9,5	18,7	27,8	25,0	41,3	44,6

4. Otseinvesteeringud

(netotehingud)

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused							Euroalas asuvad mitteresidentid üksused						
	Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)			Kokku	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisisesed laenud)		
		Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused		Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused	Kokku	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem	Mitterahaloomeasutused
2004	-161,0	-171,1	-21,4	-149,8	10,1	0,1	10,0	92,4	95,7	0,7	95,0	-3,3	0,5	-3,8
2005	-301,6	-242,0	-11,0	-230,9	-59,7	-0,2	-59,5	91,6	64,0	0,7	63,2	27,7	-0,3	28,0
2006	-322,6	-265,8	-34,7	-231,1	-56,8	-1,0	-55,8	163,8	136,7	4,2	132,5	27,0	0,3	26,7
2006 II kv	-112,5	-92,0	-6,5	-85,5	-20,5	-0,6	-19,9	92,5	79,6	0,5	79,1	12,8	1,0	11,9
III kv	-73,5	-65,1	-10,4	-54,6	-8,4	0,2	-8,6	29,6	25,6	1,2	24,4	4,0	-0,3	4,3
IV kv	-80,2	-59,1	-16,1	-43,0	-21,1	-0,7	-20,3	20,8	13,7	0,9	12,8	7,1	0,0	7,1
2007 I kv	-76,9	-53,3	-5,0	-48,3	-23,6	2,1	-25,7	52,7	21,3	0,8	20,5	31,4	-0,8	32,3
II kv	-113,3	-82,7	-5,1	-77,6	-30,5	-1,5	-29,1	30,5	33,6	0,6	33,0	-3,1	1,1	-4,2
2006 juuni	-13,3	-11,4	-1,2	-10,2	-1,9	-0,1	-1,8	-2,5	0,0	0,1	-0,1	-2,4	0,4	-2,8
juuli	-21,1	-18,1	-1,5	-16,5	-3,1	0,1	-3,1	10,3	7,1	0,4	6,7	3,3	-0,1	3,4
aug	-4,3	-7,4	-3,6	-3,8	3,1	0,0	3,1	-1,2	4,6	0,4	4,1	-5,7	-0,1	-5,6
sept	-48,0	-39,6	-5,3	-34,3	-8,5	0,1	-8,5	20,4	14,0	0,4	13,6	6,4	-0,1	6,5
okt	-20,4	-11,8	-5,8	-6,0	-8,6	0,1	-8,7	10,4	5,1	1,1	4,0	5,3	1,5	3,8
nov	-12,8	-17,0	-1,9	-15,1	4,1	-0,2	4,3	-0,1	0,1	-0,2	0,3	-0,2	-1,7	1,5
dets	-47,0	-30,3	-8,5	-21,9	-16,6	-0,7	-15,9	10,4	8,5	0,0	8,5	2,0	0,1	1,9
2007 jaan	-22,7	-22,2	-2,7	-19,5	-0,4	2,3	-2,8	15,3	8,1	0,3	7,8	7,2	-1,0	8,1
veebr	-30,8	-10,9	5,7	-16,6	-19,9	-0,3	-19,6	19,9	11,6	4,2	7,4	8,3	0,2	8,0
märts	-23,4	-20,2	-8,0	-12,2	-3,2	0,1	-3,4	17,6	1,6	-3,7	5,2	16,0	-0,1	16,1
apr	-30,1	-19,1	-1,3	-17,8	-11,1	-0,4	-10,7	5,6	4,9	-0,1	5,0	0,7	0,6	0,1
mai	-32,9	-28,0	-3,0	-25,1	-4,9	0,1	-5,1	19,5	24,5	0,6	24,0	-5,0	0,5	-5,5
juuni	-50,2	-35,6	-0,9	-34,8	-14,5	-1,2	-13,3	5,4	4,2	0,2	4,0	1,2	0,0	1,2

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilanss

(mld EUR; tehingud)

5. Portfelliinvesteeringud instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aksia- ja osakapital					Võlainstrumentid									
	Varad				Kohus- tused	Võlakirjad				Kohus- tused	Rahaturuinstrumentid				
	Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitterahaloome- asutused			Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused			Euro- süsteem	Raha- loome- asutused, v.a euro- süsteem	Mitteraha- loomeasutused		Kohus- tused
			Valit- semis- sektor					Valit- semis- sektor					Valit- semis- sektor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2004	0,0	-22,4	-84,1	-3,7	126,8	0,6	-81,9	-98,1	-2,1	273,5	0,0	-43,1	-14,9	0,1	16,5
2005	-0,1	-14,4	-119,8	-3,5	263,2	-0,7	-119,6	-142,2	-0,8	248,6	0,1	-14,5	-0,1	0,1	45,6
2006	0,0	-25,2	-110,1	-6,1	289,7	-2,4	-168,7	-123,1	-1,1	464,4	-2,0	-48,6	-14,4	0,1	4,1
2006 II kv	0,0	11,1	7,2	-2,6	32,8	1,0	-23,4	-25,6	0,1	116,5	-3,2	-7,6	-0,7	-3,2	-10,4
III kv	0,0	-4,7	-23,7	-0,9	53,5	-0,4	-51,9	-15,7	-0,2	80,9	1,9	-25,0	0,7	3,1	6,8
IV kv	0,0	-12,0	-16,0	-1,8	83,0	-2,9	-39,6	-45,7	-0,8	185,2	-1,4	-18,5	-4,3	4,0	-7,4
2007 I kv	0,0	-20,8	0,5	-0,8	107,3	-0,7	-50,5	-37,7	-1,2	137,4	0,7	-23,3	-13,3	-5,5	22,7
II kv	0,0	-5,5	-3,4	-	89,6	-0,4	-55,1	-46,4	-	107,0	-0,1	-15,1	-9,3	-	29,4
2006 juuni	0,0	4,5	1,0	-	60,7	0,6	-6,4	-2,7	-	25,9	-0,4	1,7	0,7	-	-16,8
juuli	0,0	3,2	-11,7	-	42,8	0,2	-13,2	-2,0	-	6,2	0,4	-18,1	-1,1	-	-2,0
aug	0,0	-4,7	-7,2	-	-13,6	0,0	-8,9	-9,1	-	15,1	1,0	0,2	1,2	-	3,3
sept	0,0	-3,2	-4,8	-	24,2	-0,6	-29,8	-4,6	-	59,6	0,5	-7,1	0,5	-	5,5
okt	0,0	-4,9	-5,3	-	23,7	-1,8	-15,4	-21,2	-	53,5	-0,3	-5,8	-6,2	-	14,4
nov	0,0	0,1	-10,2	-	26,9	-0,5	-25,5	-11,5	-	71,1	-0,4	-9,6	4,2	-	14,2
dets	0,0	-7,3	-0,5	-	32,4	-0,6	1,3	-13,0	-	60,6	-0,8	-3,1	-2,4	-	-36,1
2007 jaan	0,0	-5,6	-1,3	-	44,2	-0,1	-32,0	-10,1	-	34,3	0,5	-7,7	-7,9	-	19,3
veebr	0,0	-19,0	-9,2	-	38,3	-0,1	-16,3	-9,7	-	37,7	0,1	-5,2	-2,2	-	8,6
märts	0,0	3,8	11,0	-	24,8	-0,6	-2,3	-17,9	-	65,4	0,2	-10,4	-3,2	-	-5,2
apr	0,0	1,0	-12,9	-	1,1	0,0	-22,8	-3,4	-	39,5	0,0	-3,2	0,2	-	16,2
mai	0,0	-9,2	6,8	-	13,2	-0,2	-27,1	-20,7	-	36,4	0,0	-7,4	-2,6	-	15,6
juuni	0,0	2,7	2,8	-	75,3	-0,2	-5,2	-22,3	-	31,1	-0,1	-4,5	-6,9	-	-2,4

6. Muud investeeringud sektorite kaupa

	Kokku		Eurosisüsteem		Valitsemissektor		Rahaloomeasutused (väljaspool eurosüsteemi)						Muud sektorid			
	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Kokku		Pikaajalised		Lühiajalised		Varad	Kohus- tused		
							Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused	Varad	Kohus- tused			Varad	Kohus- tused
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2004	-310,7	283,6	0,4	7,8	-1,6	-2,0	-3,8	-260,1	245,7	6,2	-17,0	-266,3	262,7	-49,3	-9,1	33,8
2005	-569,1	654,3	-0,9	6,7	5,1	-2,4	-2,2	-395,5	483,5	-96,9	55,3	-298,6	428,2	-177,7	-6,0	166,4
2006	-758,3	773,9	-2,9	18,6	3,3	-3,0	1,2	-523,6	492,2	-134,2	84,1	-389,5	408,1	-235,1	25,0	261,8
2006 II kv	-113,7	78,8	0,9	2,1	-11,0	-12,1	0,3	-57,5	9,0	-15,1	21,6	-42,4	-12,5	-46,0	6,7	67,4
III kv	-144,5	212,3	0,5	4,9	12,3	8,5	6,3	-119,9	161,7	-32,6	21,3	-87,3	140,5	-37,4	10,7	39,4
IV kv	-281,0	176,8	-1,1	4,7	-5,5	-3,2	-3,2	-210,6	98,6	-73,6	28,2	-136,9	70,3	-63,8	18,1	76,8
2007 I kv	-414,2	322,8	-5,3	6,1	3,8	5,2	1,4	-290,4	266,7	-76,6	29,7	-213,9	237,0	-122,2	-39,2	48,5
II kv	-223,4	211,2	-3,3	9,9	-15,6	-15,6	-0,1	-122,1	173,7	-83,1	53,0	-39,0	120,7	-82,5	-10,7	27,8
2006 juuni	48,2	-102,9	0,8	-0,9	-2,2	-2,6	0,7	52,1	-113,0	-11,9	9,0	64,1	-122,0	-2,5	10,8	10,3
juuli	-58,8	71,1	1,6	1,0	7,2	7,1	2,1	-48,5	64,9	-10,4	8,6	-38,1	56,3	-19,1	8,0	3,1
aug	11,1	23,9	-1,5	1,3	0,6	0,0	-0,6	7,3	18,7	-7,1	6,7	14,4	12,0	4,8	0,2	4,5
sept	-96,8	117,3	0,5	2,5	4,6	1,5	4,8	-78,6	78,1	-15,1	6,0	-63,5	72,1	-23,2	2,5	31,8
okt	-106,9	84,8	-0,5	-1,1	-2,4	-4,1	-2,1	-78,5	64,3	-42,1	5,5	-36,5	58,8	-25,4	3,2	23,7
nov	-151,4	97,0	0,5	3,2	-3,8	-4,3	1,6	-106,4	71,3	-10,8	27,9	-95,6	43,4	-41,7	-8,5	21,0
dets	-22,7	-5,0	-1,1	2,5	0,7	5,2	-2,7	-25,6	-37,0	-20,8	-5,1	-4,8	-31,9	3,3	23,4	32,1
2007 jaan	-154,3	178,8	-1,4	3,8	1,0	1,3	-4,8	-100,6	154,6	-31,9	10,4	-68,7	144,2	-53,2	-33,3	25,1
veebr	-130,7	116,5	-3,6	-0,4	0,1	1,5	4,4	-90,0	81,5	-7,9	8,6	-82,1	72,9	-37,3	-7,7	31,1
märts	-129,2	27,4	-0,3	2,7	2,6	2,4	1,7	-99,8	30,6	-36,7	10,8	-63,1	19,8	-31,8	1,8	-7,6
apr	-154,2	186,7	0,8	2,1	1,1	-2,3	0,5	-125,6	163,8	-17,0	9,1	-108,6	154,7	-30,4	-6,9	20,2
mai	-63,4	75,6	-2,5	-0,8	-4,8	-5,0	-0,3	-27,2	76,5	-25,1	38,2	-2,1	38,3	-28,9	-1,3	0,2
juuni	-5,9	-51,1	-1,6	8,6	-11,9	-8,2	-0,3	30,7	-66,7	-41,0	5,7	71,8	-72,3	-23,1	-2,6	7,3

Allikas: EKP.

7.1 Maksebilans

(mld EUR; tehingud)

7. Muud investeeringud sektorite ja instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	0,6	-0,3	7,8	0,0	0,0	-0,4	1,7	-2,0	-1,3	0,0	-3,7	-0,2
2005	-0,9	0,0	6,6	0,0	0,0	6,3	8,8	-2,4	-1,1	0,0	-1,9	-0,3
2006	-2,9	0,0	18,6	0,0	0,0	4,2	7,2	-3,0	-0,8	0,0	1,3	-0,1
2006 I kv	-3,2	0,0	6,9	0,1	0,0	7,7	4,0	3,8	-0,2	0,0	-1,8	-0,4
II kv	0,9	0,0	2,1	0,0	0,0	-10,8	1,4	-12,1	-0,3	0,0	0,2	0,1
III kv	0,5	0,0	4,8	0,0	0,0	12,3	3,7	8,5	0,1	0,0	6,2	0,1
IV kv	-1,1	0,0	4,7	0,0	0,0	-5,0	-1,9	-3,2	-0,5	0,0	-3,3	0,0
2007 I kv	-5,3	0,0	6,1	0,1	0,0	3,9	-1,3	5,2	-0,2	0,0	1,5	-0,1

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Varad					Kohustused		
	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu- / sularaha ja hoiused	Muud kohustused	Kaubandus- krediit	Laenu- / sularaha ja hoiused			Muud varad	Kaubandus- krediit	Laenu-	Muud kohus- tused
						Kokku	Laenu-	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2004	-256,2	-4,0	242,8	2,9	-6,2	-39,0	-30,0	-9,1	-4,1	9,5	22,8	1,6
2005	-392,3	-3,2	481,9	1,6	-8,9	-152,2	-146,2	-6,0	-16,7	11,8	148,8	5,8
2006	-519,6	-4,1	489,2	3,0	-6,9	-217,7	-242,7	25,0	-10,6	15,1	239,9	6,8
2006 I kv	-131,8	-3,9	217,0	5,9	-3,8	-75,7	-65,2	-10,5	-8,4	4,4	68,2	5,6
II kv	-58,0	0,5	14,6	-5,6	-3,7	-44,2	-50,9	6,7	1,9	4,1	67,9	-4,7
III kv	-118,8	-1,0	159,5	2,3	2,4	-36,0	-46,8	10,7	-3,8	3,2	33,2	3,0
IV kv	-210,9	0,4	98,2	0,4	-1,7	-61,8	-79,8	18,1	-0,3	3,4	70,5	2,9
2007 I kv	-282,2	-8,3	264,7	2,0	-2,4	-111,6	-72,4	-39,2	-8,2	-2,0	45,2	5,3

8. Reservid

	Kokku	Rahakuld	Rahvus- vahelise Valuuta- fondi arvestus- ühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvus- vahelises Valuuta- fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded
					Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpaberid			Tuletis- instrumendid	
						Rahandus- asutus- tes ja BISis	Pankades	Aktisia- ja osakapital	Võlakirjad	Rahaturu- instrumendid		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	12,5	1,2	0,5	4,0	6,8	-2,9	3,3	0,5	18,3	-12,2	-0,1	0,0
2005	18,0	3,9	-0,2	8,6	5,8	0,2	7,2	0,0	-4,9	3,3	0,0	0,0
2006	-1,3	4,2	-0,5	5,2	-10,4	6,1	-2,8	0,0	-19,4	5,7	0,0	0,2
2006 I kv	5,9	0,8	0,0	3,4	2,2	6,2	-4,8	0,0	-4,1	4,9	0,0	-0,5
II kv	-1,5	1,4	0,0	-0,5	-3,1	0,9	2,4	0,0	-7,2	0,7	0,0	0,7
III kv	-3,2	0,9	-0,3	0,8	-4,6	1,0	-2,9	0,0	-4,1	1,4	0,0	0,0
IV kv	-2,4	1,1	-0,2	1,6	-4,9	-2,0	2,5	0,0	-4,0	-1,3	0,0	0,0
2007 I kv	-1,4	0,4	0,0	0,8	-2,6	1,4	-5,0	0,4	-5,5	6,1	0,0	0,0

Allikas: EKP.

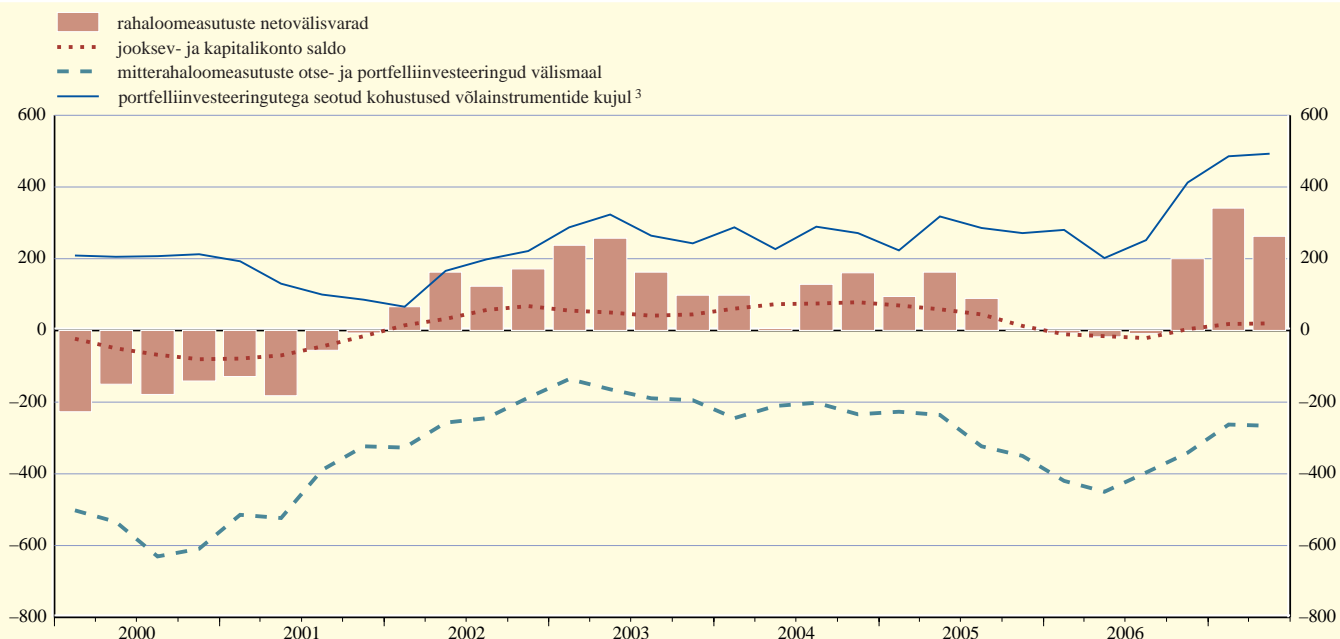
7.2 Maksebilansi rahaline esitus¹

(mld EUR; tehingud)

	Maksebilansi kirjed, mis tasakaalustavad tehinguid M3 välises vastaskirjes											Memo: tehingud M3 välises vastaskirjes
	Jooksev- ja kapitalikonto saldo	Otseinvesteeringud		Portfelliinvesteeringud			Muud investeeringud		Tuletis- instrumendid	Vead ja täpsustused	Veerud 1–10 kokku	
		Väljaspool euroala asuvad residentid üksused (mitte- rahaloome- asutused)	Euroalal asuvad mitte- residentid üksused	Varad Mitte- rahaloome- asutused	Kohustused		Varad Mitte- raha- loomeasu- tused	Kohustused Mitte- rahaloome- asutused				
					Aktsia- ja osakapital ²	Võlainstru- mendid ³						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2004	79,1	-139,7	91,7	-196,8	116,9	270,5	-51,0	29,7	-8,3	-58,0	134,0	161,2
2005	12,0	-290,5	92,0	-261,6	220,2	270,4	-172,6	164,2	-13,9	-35,8	-15,5	0,5
2006	2,8	-286,9	163,4	-247,1	228,8	413,0	-231,5	262,8	-1,9	-118,6	184,8	200,4
2006 II kv	-5,5	-105,4	91,5	-19,0	26,3	101,5	-56,9	67,7	-2,1	-34,2	63,8	60,2
III kv	-2,9	-63,3	29,8	-38,7	20,2	78,1	-25,1	45,6	7,9	-47,4	4,3	2,1
IV kv	23,1	-63,3	20,9	-65,7	66,9	158,7	-69,4	73,4	-0,1	23,0	167,4	176,1
2007 I kv	2,8	-74,1	53,6	-50,5	88,6	147,2	-118,5	49,9	-17,2	9,2	90,9	102,0
II kv	-4,2	-106,7	29,4	-59,1	78,8	109,2	-98,1	27,7	-13,1	25,9	-10,1	-18,0
2006 juuni	9,9	-12,0	-2,8	-0,9	58,7	18,4	-4,8	11,1	1,8	-11,1	68,2	70,3
juuli	-0,2	-19,7	10,4	-14,8	24,6	7,6	-11,9	5,2	3,4	-8,0	-3,2	3,9
aug	-4,6	-0,7	-1,1	-15,1	-8,4	11,1	5,4	3,8	-2,5	1,2	-11,0	-19,0
sept	2,0	-42,9	20,4	-8,9	4,0	59,4	-18,5	36,6	7,1	-40,6	18,6	17,2
okt	-0,2	-14,7	8,9	-32,6	13,2	51,6	-27,8	21,5	6,4	-5,5	20,9	25,8
nov	5,8	-10,7	1,6	-17,4	31,4	80,3	-45,5	22,5	-2,0	5,1	71,3	69,2
dets	17,4	-37,9	10,3	-15,7	22,3	26,8	3,9	29,4	-4,4	23,3	75,3	81,1
2007 jaan	-3,7	-22,3	16,2	-19,3	34,2	47,2	-52,2	20,3	-4,6	-39,3	-23,6	-22,9
veebr	-4,5	-36,2	19,6	-21,1	42,9	41,7	-37,2	35,5	-8,4	15,5	48,0	40,6
märts	11,1	-15,6	17,7	-10,1	11,5	58,3	-29,1	-5,9	-4,2	33,0	66,5	84,3
apr	-3,7	-28,4	5,1	-16,2	-1,2	34,6	-29,3	20,7	-4,1	-14,0	-36,4	-39,9
mai	-12,1	-30,1	19,0	-16,5	11,5	38,2	-33,7	-0,1	-1,9	11,0	-14,8	-14,4
juuni	11,6	-48,1	5,4	-26,4	68,4	36,5	-35,0	7,0	-7,1	28,9	41,2	36,3
<i>12 kuu kumulatiivsed tehingud</i>												
2007 juuni	18,8	-307,3	133,7	-214,0	254,5	493,2	-311,0	196,5	-22,4	10,6	252,6	262,2

J34 Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid¹

(mld EUR; 12 kuu kumulatiivsed tehingud)

Allikas: EKP.

¹ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.² V.a rahaturufondide osakud.³ V.a võlaväärtpaberid, mis on väljastatud euroala rahaloomeasutuste poolt tähtajaga kuni kaks aastat.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus (mld EUR)

1. Maksebilanss: jooksev- ja kapitalikonto

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused					
2006 II kv kuni 2007 I kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kreedit												
Jooksevkonto	2 407,1	910,8	49,3	76,1	469,3	255,4	60,8	31,6	55,3	156,8	389,7	862,9
Kaubad	1 418,2	515,1	32,4	51,5	227,8	203,3	0,1	17,8	34,1	80,2	199,0	572,0
Teenused	435,4	156,4	9,0	11,9	104,7	25,5	5,4	6,5	11,1	42,5	79,2	139,8
Tulu	465,9	174,9	7,4	12,1	125,2	23,9	6,4	6,8	9,9	28,2	104,2	141,9
millest: investeerimistulud	449,8	169,5	7,3	12,0	123,4	23,7	3,0	6,7	9,9	21,8	102,7	139,2
Jooksevülekanded	87,5	64,5	0,5	0,7	11,7	2,6	49,0	0,6	0,2	5,8	7,3	9,1
Kapitalikonto	25,5	20,8	0,0	0,0	0,8	0,1	19,8	0,0	0,4	0,4	0,9	2,9
Deebet												
Jooksevkonto	2 404,7	794,1	40,2	73,5	384,2	199,0	97,3	24,2	88,5	148,4	338,4	1 011,1
Kaubad	1 378,6	404,8	27,4	47,2	171,7	158,4	0,0	11,2	53,9	69,5	133,5	705,7
Teenused	399,1	129,4	7,3	9,6	84,3	28,1	0,1	5,8	7,6	30,9	86,0	139,4
Tulu	463,4	156,2	5,0	15,9	118,6	9,1	7,7	5,5	26,5	42,7	112,0	120,6
millest: investeerimistulud	453,7	150,6	4,9	15,8	117,4	4,8	7,7	5,4	26,3	42,2	111,1	118,2
Jooksevülekanded	163,6	103,7	0,5	0,9	9,6	3,3	89,5	1,8	0,5	5,3	7,0	45,4
Kapitalikonto	12,1	1,8	0,0	0,2	1,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,5	1,6	8,0
Netosumma												
Jooksevkonto	2,4	116,8	9,1	2,7	85,1	56,4	-36,5	7,3	-33,1	8,4	51,3	-148,2
Kaubad	39,7	110,3	4,9	4,3	56,0	44,9	0,1	6,6	-19,8	10,7	65,5	-133,6
Teenused	36,4	27,0	1,7	2,3	20,4	-2,6	5,2	0,7	3,4	11,6	-6,7	0,4
Tulu	2,5	18,7	2,5	-3,8	6,6	14,9	-1,4	1,3	-16,5	-14,4	-7,8	21,2
millest: investeerimistulud	-3,9	18,9	2,4	-3,9	6,1	18,9	-4,7	1,3	-16,5	-20,4	-8,3	21,1
Jooksevülekanded	-76,1	-39,2	0,0	-0,2	2,1	-0,8	-40,5	-1,2	-0,3	0,5	0,3	-36,2
Kapitalikonto	13,4	19,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,2	19,6	-0,1	0,4	-0,1	-0,7	-5,1

2. Maksebilanss: otseinvesteeringud

(kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finants- keskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühend- kuning- riik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2006 II kv kuni 2007 I kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Otseinvesteeringud	-147,6	-60,9	6,8	-5,7	-49,5	-24,0	0,1	-10,8	9,5	-12,2	-35,7	26,3	-63,9
Välismaal	-343,2	-151,2	-0,1	3,0	-125,6	-28,4	0,0	-16,5	3,7	-16,8	-67,9	-32,8	-61,6
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeritud tulu	-269,6	-129,7	-0,6	4,6	-106,7	-26,9	0,0	-6,8	6,0	-8,6	-48,4	-28,5	-53,6
Muu kapital	-73,6	-21,6	0,5	-1,6	-18,9	-1,5	0,0	-9,6	-2,4	-8,2	-19,5	-4,3	-8,0
Euroalal	195,5	90,4	6,9	2,7	76,1	4,5	0,1	5,6	5,8	4,7	32,2	59,2	-2,3
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeritud tulu	140,2	61,4	7,9	-1,3	53,7	1,0	0,1	0,0	3,0	7,9	13,9	50,4	3,6
Muu kapital	55,3	28,9	-1,0	4,0	22,4	3,5	0,0	5,7	2,9	-3,2	18,2	8,8	-5,9

Allikas: EKP.

7.3 Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus (mld EUR)

3. Maksebilans: portfelliinvesteeringute varad instrumentide kaupa (kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused						
2006 II kv kuni 2007 I kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Portfelliinvesteeringute varad	-445,7	-101,0	-7,2	-14,2	-80,7	-0,7	1,7	-8,1	0,4	-3,7	-191,7	-96,6	-45,0
Aktisia- ja osakapital	-58,5	2,7	-2,3	-0,9	4,4	1,5	-0,1	0,1	1,4	0,6	-33,9	-34,0	4,7
Võlainstrumentid	-387,2	-103,7	-4,9	-13,3	-85,1	-2,2	1,8	-8,2	-1,0	-4,3	-157,8	-62,6	-49,6
Võlakirjad	-293,1	-79,9	-5,0	-10,0	-65,8	-1,1	2,0	-6,5	-4,6	-1,7	-118,7	-36,7	-45,0
Rahaturuinstrumentid	-94,2	-23,8	0,2	-3,3	-19,3	-1,1	-0,2	-1,7	3,7	-2,6	-39,1	-25,9	-4,6

4. Maksebilans: muud investeeringud sektorite kaupa (kumulatiivsed tehingud)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2006 II kv kuni 2007 I kv	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Muud investeeringud	-162,6	-214,3	-16,1	8,4	-192,6	-22,8	8,8	0,4	32,8	-9,9	64,5	-40,2	15,8	-11,7
Varad	-953,3	-701,8	-35,9	-4,3	-623,2	-35,4	-3,0	-0,6	15,4	-46,4	-67,4	-79,6	-3,3	-69,7
Valitsemisector	-0,5	-8,8	-0,7	0,2	-7,8	0,0	-0,6	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,1	-1,1	9,8
Rahaloomeasutused	-683,3	-476,2	-34,9	-1,3	-408,7	-31,2	-0,1	0,5	11,8	-42,2	-65,3	-54,4	-2,3	-55,2
Muud sektorid	-269,5	-216,8	-0,4	-3,2	-206,7	-4,2	-2,3	-1,0	4,0	-4,2	-2,1	-25,2	0,1	-24,3
Kohustused	790,7	487,4	19,8	12,7	430,6	12,6	11,7	1,0	17,4	36,5	131,9	39,4	19,1	58,0
Valitsemisector	4,8	5,5	0,0	0,0	0,2	0,0	5,2	0,0	-0,3	-0,6	-0,2	0,1	2,5	-2,1
Rahaloomeasutused	553,8	303,9	19,1	10,4	264,7	9,6	0,0	-0,4	15,3	38,7	98,6	33,4	16,5	47,8
Muud sektorid	232,1	178,1	0,7	2,2	165,7	3,0	6,5	1,4	2,4	-1,6	33,5	5,9	0,1	12,3

5. Rahvusvaheline investeerimispositsioon (bilansiline jääk perioodi lõpu seisuga)

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)						Kanada	Jaapan	Šveits	USA	Offshore finantskeskused	Rahvusvahelised organisatsioonid	Muu
		Kokku	Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid	ELi asutused							
2005	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Otseinvesteeringud	324,1	-142,8	0,8	-17,3	-292,9	166,8	-0,2	25,2	4,7	35,3	-1,6	-13,9	-0,3	417,5
Välismaal	2 710,3	957,2	33,8	81,0	651,8	190,6	0,0	76,1	68,8	241,8	558,1	316,1	0,0	492,2
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringud tulu	2 184,8	753,5	29,7	56,8	502,1	164,9	0,0	64,9	63,6	193,8	419,2	297,1	0,0	392,8
Muu kapital	525,4	203,7	4,1	24,2	149,6	25,7	0,0	11,2	5,2	48,1	138,9	19,0	0,0	99,4
Euroalal	2 386,2	1 100,0	33,0	98,3	944,7	23,8	0,2	50,9	64,1	206,6	559,6	330,0	0,3	74,6
Investeeringud aktsiakapitali / reinvesteeringud tulu	1 777,9	874,0	26,9	81,9	757,1	8,0	0,1	45,9	53,5	142,2	396,0	199,7	0,0	66,7
Muu kapital	608,2	226,0	6,1	16,4	187,6	15,8	0,1	5,1	10,7	64,4	163,6	130,2	0,3	8,0
Portfelliinvesteeringute varad	3 874,9	1 202,7	61,2	119,3	861,3	90,8	70,0	83,4	270,4	122,3	1 308,8	411,5	30,8	445,0
Aktisia- ja osakapital	1 733,6	422,4	10,9	46,5	342,4	22,6	0,0	21,7	182,4	112,1	617,1	155,6	1,4	220,9
Võlainstrumentid	2 141,3	780,3	50,3	72,8	519,0	68,2	70,0	61,7	88,0	10,2	691,7	255,9	29,4	224,1
Võlakirjad	1 826,7	652,8	45,9	61,6	408,2	67,2	69,9	60,2	62,4	7,8	592,5	228,7	28,7	193,7
Rahaturuinstrumentid	314,6	127,5	4,3	11,2	110,8	1,0	0,1	1,5	25,6	2,4	99,2	27,2	0,7	30,5
Muud investeeringud	-304,2	-50,7	51,8	15,4	17,8	9,3	-145,0	4,5	9,4	-81,5	-13,0	-216,6	-22,8	66,4
Varad	3 664,7	1 872,1	77,0	62,0	1 618,3	105,1	9,8	21,7	92,6	209,2	510,6	354,2	41,8	562,6
Valitsemisector	102,2	17,4	0,2	0,3	8,9	0,5	7,5	0,1	0,1	0,1	3,3	1,2	35,8	44,2
Rahaloomeasutused	2 515,2	1 432,7	65,7	44,5	1 243,0	78,5	0,9	11,6	67,1	122,0	316,3	245,0	5,4	315,2
Muud sektorid	1 047,4	422,0	11,0	17,2	366,4	26,0	1,4	10,0	25,4	87,2	191,0	107,9	0,6	203,2
Kohustused	3 969,0	1 922,8	25,2	46,6	1 600,5	95,8	154,8	17,2	83,1	290,7	523,6	570,7	64,6	496,2
Valitsemisector	46,5	23,7	0,0	0,3	3,3	0,0	20,1	0,0	0,8	0,1	7,4	0,2	3,3	11,1
Rahaloomeasutused	3 180,6	1 491,7	20,0	26,3	1 270,8	74,0	100,6	12,2	55,5	243,9	400,6	518,2	60,0	398,5
Muud sektorid	741,9	407,4	5,2	20,0	326,4	21,8	34,0	5,0	26,8	46,7	115,6	52,3	1,4	86,6

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu bilansiline jääk)

1. Rahvusvaheline investeerimispositsioon – kokkuvõte

	Kokku 1	Kokku, protsendina SKPst 2	Otseinvesteeringud 3	Portfelliinvesteeringud 4	Tuletisinstrumentid 5	Muud investeeringud 6	Reservid 7
Rahvusvaheline netoinvesteeringupositsioon							
2002	-714,9	-9,8	179,5	-940,9	-12,6	-307,1	366,1
2003	-784,9	-10,5	87,4	-916,1	-7,5	-255,4	306,7
2004	-829,9	-10,7	106,7	-996,6	-14,9	-206,2	281,0
2005	-817,1	-10,1	324,1	-1 142,6	-14,4	-304,2	320,1
2006 IV kv	-1 059,4	-12,6	385,9	-1 510,3	-14,9	-245,9	325,8
2007 I kv	-1 073,2	-12,6	368,9	-1 594,1	6,9	-186,4	331,5
Varade jääk							
2002	7 419,6	102,1	2 005,9	2 291,9	133,1	2 622,6	366,1
2003	7 964,9	106,4	2 169,3	2 658,1	160,8	2 670,0	306,7
2004	8 768,7	112,6	2 337,1	3 035,8	174,1	2 940,8	281,0
2005	10 806,1	134,2	2 710,3	3 874,9	236,1	3 664,7	320,1
2006 IV kv	12 288,2	145,7	2 959,6	4 376,2	288,6	4 337,8	325,8
2007 I kv	12 995,2	152,1	3 019,3	4 562,3	339,2	4 742,9	331,5
Kohustuste jääk							
2002	8 134,5	111,9	1 826,4	3 232,7	145,7	2 929,7	-
2003	8 749,8	116,9	2 081,9	3 574,2	168,3	2 925,4	-
2004	9 598,6	123,3	2 230,4	4 032,3	189,0	3 147,0	-
2005	11 623,2	144,3	2 386,2	5 017,6	250,5	3 969,0	-
2006 IV kv	13 347,5	158,3	2 573,8	5 886,5	303,5	4 583,7	-
2007 I kv	14 068,4	164,7	2 650,4	6 156,4	332,3	4 929,3	-

2. Otseinvesteeringud

	Väljaspool euroala asuvad residentid üksused						Euroalas asuvad mitteresidentid üksused					
	Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisesed laenud)			Aksia-/osakapital ja reinvesteeringutulu			Muu kapital (enamasti kontsernisesed laenud)		
	Kokku 1	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 2	Mitterahaloomeasutused 3	Kokku 4	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 5	Mitterahaloomeasutused 6	Kokku 7	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 8	Mitterahaloomeasutused 9	Kokku 10	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 11	Mitterahaloomeasutused 12
2002	1 544,6	132,3	1 412,3	461,3	1,6	459,7	1 295,6	42,1	1 253,5	530,8	2,7	528,1
2003	1 726,8	124,4	1 602,4	442,5	2,1	440,4	1 510,1	46,2	1 464,0	571,8	3,2	568,6
2004	1 897,4	144,6	1 752,8	439,7	3,1	436,5	1 661,2	43,9	1 617,4	569,1	8,2	560,9
2005	2 184,8	166,5	2 018,3	525,4	6,6	518,8	1 777,9	45,9	1 732,1	608,2	10,1	598,1
2006 IV kv	2 385,7	192,6	2 193,1	574,0	2,8	571,1	1 937,8	47,7	1 890,2	635,9	10,1	625,8
2007 I kv	2 427,1	206,9	2 220,1	592,2	3,4	588,8	1 960,9	45,6	1 915,3	689,5	12,7	676,8

3. Portfelliinvesteeringute varad instrumentide ja valdaja sektori kaupa

	Aksia- ja osakapital					Võlakirjad									
	Varad				Kohustused 5	Võlainstrumentid				Kohustused 10	Rahaturuinstrumentid				Kohustused 15
	Euro-süsteem 1	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 2	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem 6	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 7	Mitterahaloomeasutused			Euro-süsteem 11	Rahaloomeasutused, v.a euro-süsteem 12	Mitterahaloomeasutused		
			Valitsemis-sektor 3	Muud sektorid 4	Valitsemis-sektor 8			Muud sektorid 9	Valitsemis-sektor 13	Muud sektorid 14					
2002	0,7	43,6	8,3	799,2	1 364,4	7,2	403,1	6,3	784,7	1 660,1	1,3	189,4	1,1	47,1	208,2
2003	1,7	53,5	11,5	1 026,2	1 570,4	9,3	460,2	8,0	846,0	1 755,7	1,1	191,5	0,6	48,5	248,0
2004	2,1	73,9	16,1	1 160,6	1 755,9	7,9	540,7	9,7	938,0	2 041,3	0,9	231,4	0,4	54,2	235,1
2005	3,0	100,8	26,6	1 603,3	2 428,0	8,3	693,0	11,6	1 113,9	2 271,9	0,8	260,5	0,4	52,9	317,6
2006 IV kv	2,8	131,4	34,7	1 816,0	2 980,6	10,4	809,1	11,4	1 197,1	2 603,1	0,9	300,8	0,2	61,3	302,7
2007 I kv	2,8	148,5	35,6	1 856,0	3 123,5	10,5	848,4	12,6	1 248,3	2 720,9	0,1	325,3	5,8	68,1	312,0

Allikas: EKP.

7.4 Rahvusvaheline investeerimispositsioon (k.a rahvusvahelised reservid)

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; perioodi lõpu bilansiline jääk)

4. Muud investeeringud instrumentide kaupa

	Eurosüsteem				Valitsemissektor							
	Varad		Kohustused		Kaubandus-krediit	Varad			Muud varad	Kohustused		
	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud kohustused		Laenu / sularaha ja hoiused				Kaubandus-krediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	4,9	0,3	57,2	0,1	1,4	62,1	57,4	4,7	55,4	0,1	42,6	13,8
2003	5,2	0,7	66,0	0,2	0,2	59,0	53,2	5,8	42,4	0,0	42,3	3,8
2004	4,7	0,3	74,5	0,2	0,2	62,3	54,1	8,3	42,6	0,0	42,4	3,4
2005	5,4	0,4	82,2	0,2	0,1	57,5	45,7	11,8	44,6	0,0	42,8	3,6
2006 IV kv	8,4	0,4	100,0	0,2	0,0	56,0	40,7	15,3	45,1	0,0	44,0	3,7
2007 I kv	13,6	0,3	105,9	0,3	0,0	52,0	41,8	10,2	45,0	0,0	46,1	3,9

	Rahaloomeasutused, v.a eurosüsteem				Muud sektorid							
	Varad		Kohustused		Kaubandus-krediit	Varad			Muud varad	Kohustused		
	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud varad	Laenu / sularaha ja hoiused	Muud kohustused		Laenu / sularaha ja hoiused				Kaubandus-krediit	Laenu	Muud kohustused
						Kokku	Laenu	Sularaha ja hoiused				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2002	1 685,1	61,0	2 250,8	48,4	174,4	487,4	199,3	288,1	90,7	104,5	364,3	47,8
2003	1 734,6	38,5	2 241,9	31,0	169,2	535,9	206,7	329,2	84,3	107,2	387,3	45,7
2004	1 950,5	45,4	2 423,0	42,2	172,4	568,8	236,8	332,0	93,5	110,2	401,4	49,7
2005	2 453,1	56,3	3 045,8	52,4	185,1	730,4	374,9	355,5	131,9	125,3	547,5	69,1
2006 IV kv	2 879,0	58,7	3 413,8	55,8	173,9	977,8	598,1	379,7	138,5	124,9	749,3	92,1
2007 I kv	3 141,4	70,0	3 657,9	64,4	185,1	1 088,2	650,5	437,8	147,2	131,4	812,0	107,4

5. Rahvusvahelised reservid

	Reservid												Memo			
	Kokku	Rahakuld		Rahvusvahelise Valuuta fondi arvestusühik (SDR)	Reservi positsioon Rahvusvahelises Valuuta fondis	Välisvaluuta							Muud nõuded	Nõuded euroala residentide vastu välisvaluutas	Teadaolevad lühiajalised välisvarade neto-rahavood	
		Mld EUR	Kogus troy untsides (puhas kuld, mln)			Kokku	Sularaha ja hoiused		Väärtpapierid			Tuletis-instrumendid				
							Rahandus-asutustes ja BISis	Pan-kades	Kokku	Aktσια- ja osaka-pital	Võla- kirjad					Raha- turu- instrumendid
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurosüsteem																
2002	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	120,2	38,5	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	306,7	130,0	393,543	4,4	23,3	149,0	10,0	30,4	107,9	1,0	80,5	26,5	0,7	0,0	20,3	-16,3
2004	281,0	125,4	389,998	3,9	18,6	133,0	12,5	25,5	94,7	0,5	58,5	35,6	0,4	0,0	19,1	-12,8
2005	320,1	163,4	375,861	4,3	10,6	141,7	12,6	21,4	107,9	0,6	69,6	37,7	-0,2	0,0	25,6	-17,9
2006 III kv	325,1	174,2	367,958	4,5	7,0	139,4	4,5	25,3	109,7	0,5	79,1	30,1	-0,1	0,0	26,8	-21,9
IV kv	325,8	176,3	365,213	4,6	5,2	139,7	6,3	22,5	110,7	0,5	79,4	30,8	0,3	0,0	24,6	-21,5
2007 I kv	331,5	180,4	363,108	4,6	4,3	142,2	4,9	27,6	109,4	0,1	84,6	24,7	0,3	0,0	25,1	-22,6
2007 mai	327,4	176,5	360,323	4,7	4,4	141,8	4,4	26,6	110,8	-	-	-	0,1	0,0	27,3	-23,8
juuni	325,3	172,8	358,767	4,7	4,3	143,5	5,7	27,7	110,1	-	-	-	0,0	0,0	26,6	-24,6
juuli	328,8	173,6	357,491	4,7	4,1	146,4	5,1	30,8	110,3	-	-	-	0,2	0,0	25,1	-26,9
millest Euroopa Keskpang hoiab																
2002	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	0,0	14,9	7,3	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	35,1	7,9	24,656	0,2	0,0	27,0	2,7	3,3	21,1	0,0	9,7	11,3	0,0	0,0	2,6	-1,3
2005	41,5	10,1	23,145	0,2	0,0	31,2	5,1	2,5	23,6	0,0	10,6	12,9	0,0	0,0	2,9	-0,9
2006 III kv	40,8	10,1	21,312	0,2	0,0	30,5	1,4	3,8	25,3	0,0	18,4	6,9	0,0	0,0	2,9	-0,7
IV kv	39,9	9,9	20,572	0,4	0,0	29,6	1,6	1,5	26,5	0,0	19,1	7,4	0,0	0,0	2,8	-0,3
2007 I kv	40,5	10,3	20,632	0,4	0,0	29,9	1,4	3,3	25,2	0,0	19,5	5,8	0,0	0,0	3,0	-0,6
2007 mai	40,7	10,1	20,632	0,4	0,0	30,2	0,7	3,7	25,7	-	-	-	0,0	0,0	3,1	-0,7
juuni	40,5	9,4	19,442	0,4	0,0	30,7	1,2	3,0	26,5	-	-	-	0,0	0,0	3,2	-1,6
juuli	41,4	9,4	19,442	0,4	0,0	31,6	0,7	4,3	26,5	-	-	-	0,0	0,0	3,0	-2,2

Allikas: EKP.

7.5 Kaubad

(sesoonselt kohandatud, kui pole viidatud teisiti)

1. Maksumused, mahud ja ühikuhinnad tootegruppide kaupa

	Kokku (sesoonselt kohandamata)		Eksport (FOB)					Import (CIF)					
	Eksport	Import	Kokku			Memo: valmistooted	Kokku			Memo			
			Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbekaubad		Vahe- kaubad	Kapitali- kaubad	Tarbe- kaubad	Valmis- tooted	Nafta		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Maksumused (mld EUR; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	-2,3	0,5	1 056,9	499,2	221,3	299,8	915,6	987,8	552,9	164,0	240,0	708,9	109,1
2004	8,9	9,4	1 142,8	545,8	246,7	314,6	994,9	1 073,4	604,4	183,3	255,4	767,4	129,2
2005	7,8	13,5	1 237,1	590,1	269,6	334,7	1 068,2	1 223,2	705,1	206,5	275,9	842,4	186,3
2006	11,2	13,4	1 380,7	665,0	289,6	369,6	1 183,0	1 392,8	827,9	208,9	304,3	938,6	225,3
2006 I kv	16,1	22,7	332,5	159,2	71,4	90,3	282,9	338,5	198,8	53,2	74,2	224,5	55,4
2006 II kv	9,4	14,5	340,7	163,1	71,5	91,0	290,5	345,0	205,0	52,5	75,6	231,7	57,4
2006 III kv	8,0	10,4	346,5	167,9	71,5	92,1	296,6	353,7	213,2	51,6	76,0	236,5	60,0
2006 IV kv	11,7	7,6	361,0	174,7	75,2	96,2	313,0	355,6	210,9	51,6	78,5	245,9	52,4
2007 I kv	9,3	5,1	366,0	175,3	77,5	97,0	312,5	358,1	211,5	52,6	78,9	250,4	46,8
2007 II kv	8,9	3,9	371,4	.	.	.	.	358,7	.	.	.	.	.
2007 jaan	12,0	8,0	121,5	58,3	25,8	32,5	102,9	119,8	71,0	18,2	25,8	83,3	16,1
2007 veebr	9,8	7,4	121,7	58,3	25,9	32,0	103,5	121,0	71,6	18,1	26,4	84,1	15,4
2007 märts	6,7	0,5	122,8	58,8	25,8	32,5	106,1	117,3	68,9	16,4	26,6	83,1	15,3
2007 apr	11,1	6,3	122,6	58,2	26,2	32,0	104,8	119,1	71,2	16,5	26,1	82,0	17,2
2007 mai	6,7	1,7	123,3	58,6	25,9	32,7	105,6	119,4	71,9	16,8	25,9	83,3	18,0
2007 juuni	9,0	3,8	125,4	.	.	.	.	120,2	.	.	.	.	.
Mahuindeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	1,0	3,6	108,5	105,9	106,8	113,1	108,2	101,9	100,2	97,1	109,7	100,2	103,2
2004	9,0	6,5	117,5	115,6	119,9	118,4	117,9	107,9	104,2	109,2	117,4	108,2	105,3
2005	4,9	5,1	123,7	120,2	129,5	123,5	124,0	113,9	107,6	123,7	123,6	116,3	109,9
2006	7,5	5,8	133,4	130,0	136,6	132,3	133,7	120,9	114,1	125,0	131,7	125,3	110,0
2006 I kv	10,7	8,9	128,9	125,4	134,2	129,6	128,2	117,4	110,2	124,7	127,9	120,1	106,2
2006 II kv	5,2	4,0	132,1	128,5	135,4	129,9	132,0	119,5	112,4	125,6	132,0	124,6	106,7
2006 III kv	5,0	4,5	133,8	130,9	135,5	132,0	134,2	122,0	116,3	124,7	131,1	125,7	115,9
2006 IV kv	9,0	6,0	138,6	135,1	141,1	137,6	140,4	124,7	117,7	125,1	135,9	130,6	111,1
2007 I kv	7,5	6,1	139,5	133,9	145,0	137,4	139,1	125,3	117,3	128,4	136,0	132,2	101,0
2007 II kv	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2007 jaan	10,8	9,2	139,6	134,0	145,3	138,6	138,0	126,1	118,4	134,1	133,8	132,2	104,1
2007 veebr	7,5	8,2	138,9	133,3	146,1	135,5	138,0	126,8	119,1	130,6	136,6	132,4	101,2
2007 märts	4,9	1,4	140,1	134,5	143,5	138,1	141,4	122,9	114,5	120,6	137,6	132,0	97,8
2007 apr	8,3	6,7	139,2	132,5	145,8	135,9	139,2	124,0	117,2	122,5	134,2	130,0	105,6
2007 mai	3,7	2,5	139,5	132,8	144,5	137,7	140,0	124,7	118,5	124,9	133,6	132,3	109,7
2007 juuni	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Ühikuhinna indeksid (2000 = 100; veergudes 1 ja 2 aastased protsentuaalsed muutused)													
2003	-3,2	-3,0	97,6	96,2	96,3	101,1	97,4	94,8	93,6	92,3	99,5	96,0	86,4
2004	-0,1	2,6	97,5	96,4	95,7	101,4	97,1	97,3	98,4	91,8	98,9	96,3	99,5
2005	2,8	7,9	100,2	100,2	96,8	103,4	99,1	105,0	111,2	91,2	101,5	98,3	137,5
2006	3,5	7,3	103,7	104,5	98,6	106,6	101,8	112,7	123,1	91,3	105,1	101,7	166,7
2006 I kv	4,9	12,8	103,4	103,7	99,0	106,3	101,5	112,8	122,5	93,3	105,5	101,5	170,0
2006 II kv	4,0	10,1	103,4	103,7	98,3	106,9	101,3	113,0	123,9	91,5	104,2	101,0	174,9
2006 III kv	2,8	5,6	103,8	104,8	98,1	106,5	101,7	113,5	124,4	90,4	105,5	102,2	168,2
2006 IV kv	2,5	1,5	104,4	105,6	99,2	106,7	102,6	111,6	121,6	90,2	105,1	102,2	153,7
2007 I kv	1,6	-0,9	105,1	107,0	99,4	107,7	103,4	111,9	122,3	89,6	105,5	102,9	150,8
2007 II kv	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2007 jaan	1,1	-1,1	104,7	106,6	98,9	107,3	103,0	111,5	122,1	89,1	105,3	102,7	151,2
2007 veebr	2,1	-0,7	105,3	107,2	99,1	108,2	103,5	112,1	122,4	90,7	105,6	103,5	148,4
2007 märts	1,7	-0,9	105,4	107,1	100,2	107,6	103,6	112,1	122,5	89,0	105,6	102,6	152,7
2007 apr	2,6	-0,4	105,9	107,7	100,1	107,9	104,0	112,8	123,7	88,4	106,1	102,8	158,8
2007 mai	2,9	-0,8	106,3	108,1	99,9	108,6	104,2	112,5	123,6	88,0	105,8	102,6	160,4
2007 juuni	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Allikad: Eurostati andmetel põhinevad Eurostati ja EKP arvutused (mahuindeksid ja ühikuhinna indeksite sesoonne kohandamine).

7.5 Kaubad

(mld EUR, kui pole viidatud teisiti; sesoonselt kohandatud)

2. Geograafiline jaotus

	Kokku	Euroopa Liit 27 (väljaspool euroala)				Venemaa	Šveits	Türgi	USA	Aasia			Aafrika	Ladina-Ameerika	Muud riigid
		Taani	Rootsi	Ühendkuningriik	Teised ELi riigid					Hiina	Jaapan	Teised Aasia riigid			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Eksport (FOB)															
2003	1 056,9	24,9	38,6	193,8	125,0	29,2	63,3	24,8	167,0	35,1	31,3	135,3	59,2	37,9	91,6
2004	1 142,8	25,7	42,2	205,6	138,3	35,9	66,2	32,1	172,6	40,3	33,2	150,4	64,2	40,4	95,8
2005	1 237,1	29,0	45,1	203,2	157,9	43,7	70,7	34,8	185,0	43,3	34,0	165,9	72,9	46,9	104,7
2006	1 380,7	31,2	49,6	214,9	193,7	55,1	77,2	38,5	199,6	53,6	34,5	183,4	77,1	54,4	117,9
2006 I kv	332,5	7,6	11,6	53,0	44,5	12,5	18,2	9,6	49,6	12,7	8,8	43,6	19,3	13,1	28,4
II kv	340,7	7,8	12,2	53,3	47,6	12,9	18,6	9,8	49,6	12,8	8,5	45,1	18,9	13,3	30,2
III kv	346,5	7,8	12,7	54,5	49,4	14,2	19,5	9,6	49,5	13,6	8,5	46,0	19,0	13,7	28,4
IV kv	361,0	8,0	13,1	54,1	52,1	15,5	20,9	9,5	50,9	14,6	8,6	48,8	19,8	14,2	30,9
2007 I kv	366,0	8,4	13,5	56,0	53,8	15,7	20,5	10,1	49,1	14,2	8,7	49,2	21,2	14,8	31,0
II kv	371,4	.	.	.	.	16,4	20,3	9,9	49,4	15,1	9,0	48,9	20,9	15,0	.
2007 jaan	121,5	2,8	4,5	18,6	17,8	5,1	7,0	3,5	16,6	4,6	2,9	16,5	7,1	4,9	9,5
veebr	121,7	2,8	4,4	18,7	17,9	5,2	6,8	3,2	16,4	4,8	2,9	16,2	7,0	4,9	10,4
märts	122,8	2,8	4,5	18,6	18,1	5,4	6,7	3,4	16,1	4,7	2,9	16,4	7,1	5,0	11,1
apr	122,6	2,8	4,4	18,5	18,2	5,4	6,8	3,3	16,8	4,9	2,9	16,0	7,0	5,1	10,5
mai	123,3	2,8	4,6	18,6	18,4	5,5	6,8	3,3	15,9	5,2	3,0	16,3	7,0	5,0	10,8
juuni	125,4	.	.	.	.	5,5	6,7	3,2	16,6	5,0	3,1	16,6	7,0	4,9	.
<i>protsent koguekspordist</i>															
2006	100,0	2,3	3,6	15,6	14,0	4,0	5,6	2,8	14,5	3,9	2,5	13,3	5,6	3,9	8,5
Import (CIF)															
2003	987,8	23,7	36,9	138,6	108,9	47,2	50,4	19,2	110,5	74,4	52,0	141,8	68,8	39,7	75,6
2004	1 073,4	25,4	39,8	145,0	116,6	56,4	53,5	23,2	113,1	92,1	54,3	161,0	72,8	45,2	75,0
2005	1 223,2	26,3	42,2	152,6	129,2	76,7	58,0	25,2	119,9	117,9	53,1	189,8	95,9	53,5	82,8
2006	1 392,8	27,8	47,4	165,8	153,7	94,6	62,1	29,0	128,5	143,7	56,4	213,0	109,5	66,0	95,2
2006 I kv	338,5	6,8	11,4	41,4	35,2	23,3	15,0	7,0	31,6	33,1	14,2	52,2	26,9	15,6	24,6
II kv	345,0	6,8	11,4	42,6	37,3	24,5	15,4	7,5	31,7	34,8	13,9	53,3	27,0	16,0	22,9
III kv	353,7	7,1	12,0	41,2	39,4	23,8	15,9	7,3	32,3	36,1	14,3	54,7	27,8	16,7	25,1
IV kv	355,6	6,9	12,6	40,5	41,8	23,0	15,8	7,3	32,8	39,7	14,1	52,8	27,9	17,8	22,6
2007 I kv	358,1	7,0	12,8	40,4	41,9	22,9	16,7	7,8	33,1	41,6	14,5	51,9	25,9	18,1	23,4
II kv	358,7	.	.	.	.	23,8	16,6	7,8	32,1	39,1	14,1	52,7	27,0	17,4	.
2007 jaan	119,8	2,4	4,4	13,5	14,1	7,6	5,5	2,6	11,1	13,7	5,0	17,5	8,9	6,2	7,4
veebr	121,0	2,2	4,2	13,6	13,8	7,7	5,6	2,7	11,3	13,8	4,9	18,0	8,8	6,1	8,1
märts	117,3	2,3	4,2	13,3	14,0	7,6	5,6	2,6	10,6	14,1	4,6	16,4	8,3	5,8	8,0
apr	119,1	2,4	4,3	13,7	14,1	8,0	5,6	2,6	10,7	12,9	4,5	17,5	8,6	5,7	8,4
mai	119,4	2,2	4,4	13,5	14,4	7,8	5,5	2,6	10,9	13,1	4,9	17,7	9,3	5,8	7,1
juuni	120,2	.	.	.	.	8,0	5,6	2,6	10,4	13,0	4,7	17,5	9,2	5,8	.
<i>protsent koguimportist</i>															
2006	100,0	2,0	3,4	11,9	11,0	6,8	4,5	2,1	9,2	10,3	4,1	15,3	7,9	4,7	6,8
Saldo															
2003	69,1	1,2	1,7	55,2	16,1	-18,0	12,9	5,6	56,5	-39,3	-20,8	-6,4	-9,7	-1,8	16,0
2004	69,4	0,4	2,4	60,7	21,7	-20,5	12,7	8,9	59,4	-51,8	-21,1	-10,7	-8,6	-4,9	20,8
2005	13,9	2,7	2,9	50,6	28,7	-33,0	12,7	9,6	65,1	-74,7	-19,1	-23,9	-23,0	-6,7	21,8
2006	-12,1	3,4	2,2	49,0	40,0	-39,5	15,1	9,5	71,1	-90,1	-22,0	-29,5	-32,4	-11,7	22,8
2006 I kv	-6,0	0,7	0,3	11,6	9,3	-10,9	3,2	2,6	18,0	-20,5	-5,4	-8,6	-7,6	-2,5	3,8
II kv	-4,3	0,9	0,8	10,7	10,4	-11,5	3,2	2,3	17,9	-22,0	-5,5	-8,2	-8,0	-2,6	7,3
III kv	-7,2	0,7	0,7	13,2	10,0	-9,6	3,6	2,3	17,2	-22,5	-5,7	-8,7	-8,7	-3,0	3,3
IV kv	5,4	1,1	0,5	13,5	10,3	-7,5	5,1	2,2	18,1	-25,1	-5,4	-4,0	-8,1	-3,6	8,3
2007 I kv	7,9	1,4	0,7	15,5	11,8	-7,2	3,8	2,2	16,0	-27,4	-5,8	-2,7	-4,7	-3,3	7,5
II kv	12,6	.	.	.	.	-7,4	3,7	2,0	17,3	-24,0	-5,1	-3,8	-6,1	-2,4	.
2007 jaan	1,8	0,4	0,2	5,1	3,7	-2,5	1,5	1,0	5,5	-9,1	-2,1	-1,0	-1,8	-1,3	2,1
veebr	0,7	0,5	0,2	5,1	4,0	-2,5	1,2	0,5	5,0	-9,0	-2,0	-1,7	-1,8	-1,1	2,2
märts	5,5	0,5	0,3	5,4	4,1	-2,2	1,1	0,7	5,5	-9,3	-1,7	0,0	-1,1	-0,8	3,2
apr	3,5	0,4	0,1	4,8	4,1	-2,6	1,2	0,7	6,1	-8,0	-1,6	-1,5	-1,6	-0,6	2,1
mai	3,9	0,6	0,3	5,0	4,0	-2,3	1,3	0,7	5,0	-7,9	-1,9	-1,4	-2,3	-0,8	3,7
juuni	5,2	.	.	.	.	-2,5	1,2	0,6	6,2	-8,0	-1,6	-0,9	-2,2	-0,9	.

Allikad: Eurostat ja EKP arvutused, mis põhinevad Eurostati andmetel (saldo ning veerud 5, 12 ja 15).

VAHETUSKURSID

8.1 Efektiivsed vahetuskursid¹

(perioodi keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

	EER-24						EER-44	
	Nominaalne	Reaalne; tarbija-hinna-indeksi alusel	Reaalne; tootja-hinnaindeksi alusel	Reaalne; SKP deflaatoriga korrutatud	Reaalne; töötleva tööstuse tööjõuühikukulu alusel	Reaalne; kogumajanduse tööjõuühikukulu alusel	Nominaalne	Reaalne; tarbija-hinna-indeksi alusel
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004	104,3	105,1	104,2	103,1	100,1	103,0	111,2	105,6
2005	103,3	104,1	102,5	100,9	97,9	101,3	109,7	103,6
2006	103,6	104,4	102,9	100,7	95,9	100,1	110,0	103,3
2006 II kv	103,8	104,6	103,0	100,8	95,9	100,6	110,1	103,6
2006 III kv	104,5	105,3	103,7	101,4	96,5	100,8	111,2	104,4
2006 IV kv	104,6	105,3	104,0	101,4	96,3	100,2	111,3	104,2
2007 I kv	105,5	105,9	104,8	102,2	96,3	100,8	112,0	104,6
2007 II kv	107,1	107,2	106,1	.	.	.	113,5	105,6
2006 aug	104,6	105,4	103,8	-	-	-	111,3	104,5
2006 sept	104,4	105,2	103,4	-	-	-	111,1	104,2
2006 okt	103,9	104,6	103,4	-	-	-	110,4	103,5
2006 nov	104,5	105,2	103,9	-	-	-	111,1	104,1
2006 dets	105,5	106,0	104,9	-	-	-	112,3	104,9
2007 jaan	104,9	105,5	104,3	-	-	-	111,5	104,2
2007 veebr	105,4	105,9	104,8	-	-	-	111,9	104,5
2007 märts	106,1	106,4	105,2	-	-	-	112,7	105,1
2007 apr	107,1	107,4	106,3	-	-	-	113,7	105,9
2007 mai	107,3	107,4	106,1	-	-	-	113,6	105,6
2007 juuni	106,9	106,9	105,8	-	-	-	113,1	105,1
2007 juuli	107,6	107,6	106,5	-	-	-	113,9	105,8
2007 aug	107,1	107,1	106,0	-	-	-	113,7	105,6
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>							
2007 aug	-0,4	-0,4	-0,4	-	-	-	-0,2	-0,2
	<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>							
2007 aug	2,4	1,7	2,2	-	-	-	2,1	1,0

J35 Efektiivsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

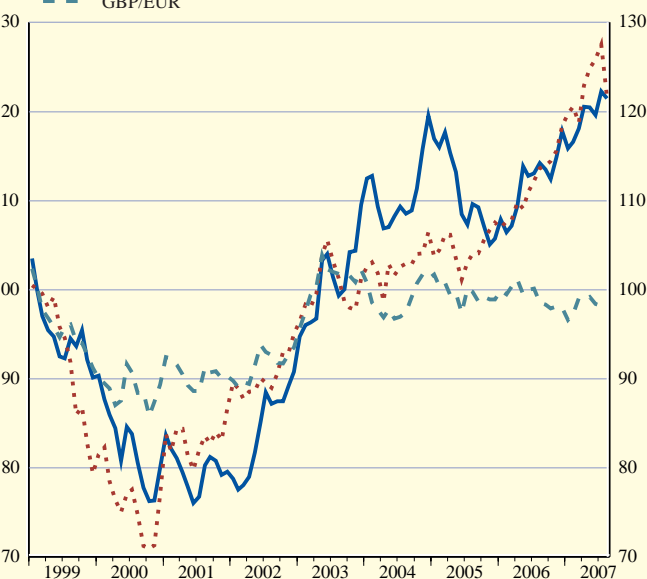
- nominaalne efektiivne vahetuskurs, EER-24
- ..... reaalne efektiivne vahetuskurs (THI alusel), EER-24

J36 Kahepoolsed vahetuskursid

(kuu keskmised; indeks 1999 I kv = 100)

- USD/EUR
- ..... JPY/EUR
- - - GBP/EUR

Allikas: EKP.

¹ Kaubanduspartnerite gruppide mõiste ja muu teave on esitatud üldmärkustes.

8.2 Kahepoolsed vahetuskursid

(perioodi keskmised; omavääringute ühikuid euro kohta)

	Taani kroon	Rootsi kroon	Naelsterling	USA dollar	Jaapani jeen	Šveitsi frank	Lõuna-Korea vonn	Hongkongi dollar	Singapuri dollar	Kanada dollar	Norra kroon	Austraalia dollar
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2004	7,4399	9,1243	0,67866	1,2439	134,44	1,5438	1 422,62	9,6881	2,1016	1,6167	8,3697	1,6905
2005	7,4518	9,2822	0,68380	1,2441	136,85	1,5483	1 273,61	9,6768	2,0702	1,5087	8,0092	1,6320
2006	7,4591	9,2544	0,68173	1,2556	146,02	1,5729	1 198,58	9,7545	1,9941	1,4237	8,0472	1,6668
2006 IV kv	7,4557	9,1350	0,67314	1,2887	151,72	1,5928	1 209,29	10,0269	2,0091	1,4669	8,2712	1,6740
2007 I kv	7,4524	9,1894	0,67062	1,3106	156,43	1,6162	1 230,80	10,2334	2,0073	1,5357	8,1690	1,6670
2007 II kv	7,4500	9,2573	0,67880	1,3481	162,89	1,6478	1 252,05	10,5372	2,0562	1,4791	8,1060	1,6214
2007 veebr	7,4541	9,1896	0,66800	1,3074	157,60	1,6212	1 225,25	10,2130	2,0049	1,5309	8,0876	1,6708
2007 märts	7,4494	9,2992	0,68021	1,3242	155,24	1,6124	1 248,82	10,3464	2,0186	1,5472	8,1340	1,6704
2007 apr	7,4530	9,2372	0,67934	1,3516	160,68	1,6375	1 257,99	10,5634	2,0476	1,5334	8,1194	1,6336
2007 mai	7,4519	9,2061	0,68136	1,3511	163,22	1,6506	1 253,27	10,5642	2,0581	1,4796	8,1394	1,6378
2007 juuni	7,4452	9,3290	0,67562	1,3419	164,55	1,6543	1 245,39	10,4854	2,0619	1,4293	8,0590	1,5930
2007 juuli	7,4410	9,1842	0,67440	1,3716	166,76	1,6567	1 259,70	10,7247	2,0789	1,4417	7,9380	1,5809
2007 aug	7,4429	9,3231	0,67766	1,3622	159,05	1,6383	1 273,37	10,6469	2,0744	1,4420	7,9735	1,6442
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 aug	0,0	1,5	0,5	-0,7	-4,6	-1,1	1,1	-0,7	-0,2	0,0	0,4	4,0
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 aug	-0,2	1,2	0,1	6,3	7,1	3,9	3,4	6,9	2,8	0,6	-0,2	-2,1
	Tšehhi kroon	Eesti kroon	Küprose nael	Läti lant	Leedu lant	Ungari forint	Malta liir	Poola zlott	Slovakkia kroon	Bulgaaria lev	Uus Rumeenia leu ¹	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
2004	31,891	15,6466	0,58185	0,6652	3,4529	251,66	0,4280	4,5268	40,022	1,9533	40 510	
2005	29,782	15,6466	0,57683	0,6962	3,4528	248,05	0,4299	4,0230	38,599	1,9558	3,6209	
2006	28,342	15,6466	0,57578	0,6962	3,4528	264,26	0,4293	3,8959	37,234	1,9558	3,5258	
2006 IV kv	28,044	15,6466	0,57748	0,6969	3,4528	260,25	0,4293	3,8478	35,929	1,9558	3,4791	
2007 I kv	28,037	15,6466	0,57915	0,7023	3,4528	252,32	0,4293	3,8863	34,347	1,9558	3,3812	
2007 II kv	28,272	15,6466	0,58272	0,6986	3,4528	248,31	0,4293	3,8005	33,751	1,9558	3,2789	
2007 veebr	28,233	15,6466	0,57918	0,7003	3,4528	253,30	0,4293	3,8943	34,490	1,9558	3,3823	
2007 märts	28,057	15,6466	0,57985	0,7088	3,4528	249,86	0,4293	3,8859	33,813	1,9558	3,3692	
2007 apr	28,015	15,6466	0,58148	0,7036	3,4528	246,00	0,4293	3,8144	33,491	1,9558	3,3338	
2007 mai	28,231	15,6466	0,58303	0,6965	3,4528	248,42	0,4293	3,7819	33,736	1,9558	3,2836	
2007 juuni	28,546	15,6466	0,58352	0,6963	3,4528	250,29	0,4293	3,8074	34,002	1,9558	3,2243	
2007 juuli	28,359	15,6466	0,58412	0,6969	3,4528	246,90	0,4293	3,7682	33,326	1,9558	3,1345	
2007 aug	27,860	15,6466	0,58420	0,6978	3,4528	255,20	0,4293	3,8116	33,603	1,9558	3,2246	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 aug	-1,8	0,0	0,0	0,1	0,0	3,4	0,0	1,2	0,8	0,0	2,9	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 aug	-1,2	0,0	1,5	0,3	0,0	-7,0	0,0	-2,4	-10,8	0,0	-8,6	
	Hiiu jüaan ²	Horvaatia kuna ²	Islandi kroon	Indoneesia rupia ²	Malaisia ringgit ²	Uus-Meremaa dollar	Filipiinide peeso ²	Vene rubla ²	Lõuna-Aafrika rand	Tai baat ²	Uus Türgi liir ³	
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
2004	10,2967	7,4967	87,14	11 127,34	4,7273	1,8731	69,727	35,8192	8,0092	50,077	1 777 052	
2005	10,1955	7,4008	78,23	12 072,83	4,7119	1,7660	68,494	35,1884	7,9183	50,068	1,6771	
2006	10,0096	7,3247	87,76	11 512,37	4,6044	1,9373	64,379	34,1117	8,5312	47,594	1,8090	
2006 IV kv	10,1339	7,3657	88,94	11 771,01	4,6734	1,9143	64,108	34,2713	9,4458	47,109	1,8781	
2007 I kv	10,1688	7,3656	89,28	11 934,33	4,5842	1,8836	63,609	34,4795	9,4919	44,538	1,8492	
2007 II kv	10,3476	7,3494	85,82	12 082,62	4,6204	1,8188	63,134	34,8589	9,5688	44,011	1,8029	
2007 veebr	10,1326	7,3612	88,00	11 855,46	4,5706	1,8859	63,167	34,4060	9,3797	44,434	1,8260	
2007 märts	10,2467	7,3641	88,69	12 144,32	4,6212	1,8952	64,069	34,5680	9,7417	43,320	1,8659	
2007 apr	10,4400	7,3967	88,36	12 290,98	4,6449	1,8394	64,421	34,9054	9,6089	44,010	1,8362	
2007 mai	10,3689	7,3258	85,12	11 927,80	4,5962	1,8441	63,136	34,8999	9,4855	44,507	1,8029	
2007 juuni	10,2415	7,3313	84,26	12 056,30	4,6237	1,7738	61,968	34,7739	9,6198	43,492	1,7728	
2007 juuli	10,3899	7,2947	83,16	12 441,28	4,7184	1,7446	62,418	35,0292	9,5712	41,870	1,7574	
2007 aug	10,3162	7,3161	88,46	12 765,65	4,7457	1,8786	62,862	34,9211	9,8391	43,337	1,7921	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise kuuga</i>												
2007 aug	-0,7	0,3	6,4	2,6	0,6	7,7	0,7	-0,3	2,8	3,5	2,0	
<i>protsentuaalne muutus võrreldes eelmise aastaga</i>												
2007 aug	1,0	0,4	-1,8	9,6	0,8	-7,1	-4,3	1,9	10,5	-10,1	-4,7	

Allikas: EKP.

¹ Varasemate kui 2005. aasta juuli andmete puhul võrdub 10 000 Rumeenia leud 1 uue Rumeenia leuga.

² Nende vääringute puhul arvutab ja avaldab EKP euro vahetuskursi kontrollmäärasid alates 1. aprillist 2005. Varasemad andmed on ligikaudsed.

³ Varasemate kui 2005. aasta jaanuari andmete puhul võrdub 1 000 000 Türgi liiri 1 uue Türgi liiriga.

EUROALAVÄLINE ARENG

9.1 Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides

(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole märgitud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Bulgaa- ria	Tšehhi Vabariik	Taani	Eesti	Küpros	Läti	Leedu	Ungari	Malta	Poola	Rumeenia	Slovakkia	Rootsi	Ühend- kuning- riik
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ÜTHI														
2005	6,0	1,6	1,7	4,1	2,0	6,9	2,7	3,5	2,5	2,2	9,1	2,8	0,8	2,1
2006	7,4	2,1	1,9	4,4	2,2	6,6	3,8	4,0	2,6	1,3	6,6	4,3	1,5	2,3
2006 IV kv	5,7	1,1	1,6	4,5	1,5	6,2	4,2	6,4	1,1	1,3	4,8	3,5	1,4	2,7
2007 I kv	5,3	1,7	1,9	5,1	1,4	7,6	4,4	8,8	0,8	2,0	3,9	2,1	1,7	2,8
II kv	4,7	2,6	1,5	5,8	1,8	8,5	5,0	8,5	-0,9	2,3	3,9	1,7	1,4	2,6
2007 märts	4,4	2,1	1,9	5,6	1,4	8,5	4,8	9,0	0,5	2,4	3,7	2,1	1,6	3,1
apr	4,4	2,7	1,7	5,6	1,6	8,8	4,9	8,7	-1,1	2,2	3,8	2,0	1,6	2,8
mai	4,5	2,4	1,7	5,9	1,9	7,8	5,0	8,4	-1,0	2,3	3,9	1,5	1,2	2,5
juuni	5,3	2,6	1,3	6,0	1,7	8,9	5,0	8,5	-0,6	2,6	3,9	1,5	1,3	2,4
juuli	6,8	2,5	1,1	6,5	2,3	9,5	5,1	8,3	-0,2	2,5	4,1	1,2	1,4	1,9
Valitsemissektori eelarve puudujääk (-) / ülejääk (+) (protsent SKP suhtes)														
2004	2,2	-2,9	2,0	2,3	-4,1	-1,0	-1,5	-6,5	-4,9	-5,7	-1,5	-2,4	0,8	-3,1
2005	1,9	-3,5	4,7	2,3	-2,3	-0,2	-0,5	-7,8	-3,1	-4,3	-1,4	-2,8	2,1	-3,1
2006	3,3	-2,9	4,2	3,8	-1,5	0,4	-0,3	-9,2	-2,6	-3,9	-1,9	-3,4	2,2	-2,8
Valitsemissektori koguvõlg (protsent SKP suhtes)														
2004	37,9	30,7	44,0	5,2	70,3	14,5	19,4	59,4	73,9	45,7	18,8	41,5	52,4	40,3
2005	29,2	30,4	36,3	4,4	69,2	12,0	18,6	61,7	72,4	47,1	15,8	34,5	52,2	42,2
2006	22,8	30,4	30,2	4,1	65,3	10,0	18,2	66,0	66,5	47,8	12,4	30,7	46,9	43,5
Pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)														
2007 veebr	4,24	3,78	4,05	-	4,42	5,07	4,28	6,96	4,38	5,19	7,52	4,28	3,93	4,97
märts	4,22	3,76	3,96	-	4,47	5,14	4,24	6,79	4,38	5,19	7,53	4,24	3,79	4,88
apr	4,28	3,92	4,18	-	4,44	5,52	4,18	6,65	4,44	5,28	7,39	4,26	4,04	5,10
mai	4,26	4,21	4,34	-	4,44	6,03	4,36	6,53	4,61	5,29	7,39	4,40	4,15	5,20
juuni	4,57	4,53	4,65	-	4,44	5,62	4,57	6,71	5,12	5,52	7,05	4,66	4,44	5,49
juuli	4,79	4,59	4,58	-	4,44	5,28	4,89	6,58	5,18	5,60	6,86	4,70	4,45	5,46
3 kuu intressimäär (protsenti aastas, perioodi keskmine)														
2007 veebr	4,09	2,59	3,99	3,94	3,87	5,61	3,87	-	4,10	4,20	7,13	4,60	3,43	5,57
märts	4,19	2,56	4,07	4,06	3,97	6,30	4,05	8,10	4,18	4,22	7,49	4,48	3,43	5,55
apr	4,30	2,60	4,16	4,42	3,99	9,32	4,41	8,20	4,19	4,31	7,33	4,05	3,51	5,65
mai	4,40	2,77	4,28	4,69	3,99	9,99	4,89	-	4,23	4,44	7,62	4,16	3,57	5,77
juuni	4,53	2,93	4,37	4,74	3,99	8,09	4,91	8,02	4,36	4,52	7,26	4,27	3,67	5,88
juuli	4,69	3,07	4,42	4,73	4,05	6,66	4,97	7,87	4,44	4,78	.	4,34	3,78	6,02
Reaalne SKP														
2005	6,2	6,5	3,1	10,5	3,9	10,6	7,6	4,1	3,3	3,6	4,2	6,0	2,9	1,8
2006	6,1	6,4	3,5	11,4	3,8	11,9	7,5	3,9	3,3	6,1	7,7	8,3	4,2	2,8
2006 IV kv	5,7	6,1	3,7	10,9	3,7	11,7	7,0	3,1	3,1	6,9	7,7	9,6	4,3	3,1
2007 I kv	6,2	6,2	2,7	9,8	4,0	11,2	8,0	2,6	3,5	6,8	6,0	9,0	3,4	3,0
II kv	.	.	0,6	.	3,7	11,3	7,7	1,8	.	6,9	.	9,4	3,3	3,0
Jooksev- ja kapitalikontode saldo, protsent SKP suhtes														
2005	-11,0	-1,5	3,9	-9,5	-5,1	-11,2	-5,9	-6,0	-5,8	-1,4	-7,9	-8,6	7,1	-2,3
2006	-15,1	-2,8	2,4	-12,3	-5,9	-19,9	-9,7	-4,8	-3,5	-1,7	-10,4	-8,4	6,7	-3,6
2006 IV kv	-24,5	-4,8	1,3	-14,5	-19,5	-25,3	-10,0	-2,9	-3,1	-2,7	-10,7	-7,3	7,4	-3,7
2007 I kv	-27,2	2,0	-1,3	-17,1	-13,2	-23,7	-12,2	-4,3	-9,0	-2,2	-14,9	0,1	9,4	-4,0
II kv	.	.	3,0	.	.	.	-11,5	.	.	.	.	-3,4	.	.
Töäjõu erikulud														
2005	2,4	-0,7	1,0	2,7	1,3	15,2	3,4	3,1	-0,5	0,3	.	0,5	0,6	3,9
2006	4,5	1,0	2,1	5,7	0,1	14,0	7,0	.	0,0	.	.	1,2	-0,4	2,4
2006 IV kv	-	1,8	3,4	8,3	-	-	10,0	-	0,0	-	-	0,6	0,1	1,5
2007 I kv	-	3,7	4,5	14,9	-	-	9,2	-	-0,4	-	-	0,3	4,6	-0,1
II kv	-	.	5,5	.	-	-	.	-	-	-	-	.	.	.
Standardne tööpuudus protsendina tööst (sesoonselt kohandatud)														
2005	10,1	7,9	4,8	7,9	5,2	8,9	8,2	7,2	7,3	17,7	7,1	16,3	7,4	4,8
2006	8,9	7,1	3,9	5,9	4,6	6,8	5,6	7,5	7,3	13,8	7,3	13,3	7,1	5,3
2006 IV kv	8,2	6,5	3,6	5,6	4,3	6,2	4,8	7,6	6,9	12,4	7,2	12,3	6,5	5,3
2007 I kv	7,7	5,9	3,9	4,9	4,1	6,3	4,8	7,4	6,6	10,9	6,5	11,3	6,3	5,5
II kv	7,2	5,8	3,5	5,2	4,0	5,9	4,9	7,7	6,4	10,4	7,2	10,8	5,7	.
2007 apr	7,4	5,9	3,5	5,2	4,1	6,0	5,0	7,6	6,4	10,7	7,2	10,8	6,0	5,4
mai	7,2	5,8	3,5	5,3	4,1	5,9	4,9	7,7	6,5	10,4	7,2	10,8	5,8	5,3
juuni	7,0	5,7	3,4	5,3	3,9	5,8	4,7	7,7	6,4	10,1	7,2	10,7	5,4	.
juuli	6,6	5,5	3,2	5,4	4,1	5,6	4,7	7,7	6,3	9,7	6,9	10,6	5,2	.
aug	.	.	.	.	4,0	.	.	7,7	.	.	.	.	.	.

Allikad: Euroopa Komisjon (Eurostat ning majanduse ja rahanduse peadirektoraat); riikide andmed, Reuters ja EKP arvutused.

9.2 Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis

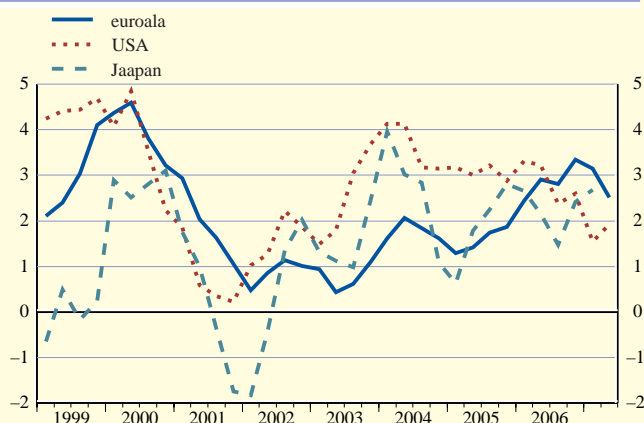
(aastased protsentuaalsed muutused, kui pole viidatud teisiti)

1. Majanduslik ja finantssektori areng

	Tarbija- hinna- indeks	Töjõu erikulud (töötlev tööstus) ¹	Reaalne SKP	Tööstus- toodangu indeks (töötlev tööstus)	Tööpuudus, protsenti töjõu suhtes (sesoonselt kohandatud)	Lai raha- pakkum- ine ²	3 kuu pankade- vaheline hoiuste intressi- määr ³ , protsenti aastas	10aastaste riigivõla- kirjade intressi- määr ³ , protsenti aastas	Oma- vääringu vahetus- kurs ⁴ euro suhtes	Valitsemis- sektori eelarve puudujääk (-) / üle- jääk (+) (protsendi- na SKPst)	Valitsemis- sektori koguvõlg ⁵ (protsendi- na SKPst)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
USA											
2003	2,3	0,8	2,5	1,3	6,0	7,0	1,22	4,00	1,1312	-4,8	48,0
2004	2,7	-0,1	3,6	3,0	5,5	4,7	1,62	4,26	1,2439	-4,6	48,8
2005	3,4	-0,5	3,1	4,0	5,1	4,3	3,56	4,28	1,2441	-3,7	49,2
2006	3,2	-1,5	2,9	5,0	4,6	4,7	5,19	4,79	1,2556	-2,3	48,5
2006 II kv	4,0	-2,1	3,2	5,5	4,6	4,8	5,21	5,07	1,2582	-2,3	48,6
2006 III kv	3,3	-3,9	2,4	6,1	4,7	4,6	5,43	4,90	1,2743	-2,6	48,5
2006 IV kv	1,9	0,4	2,6	3,6	4,5	4,9	5,37	4,63	1,2887	-1,9	48,5
2007 I kv	2,4	0,4	1,5	2,3	4,5	5,3	5,36	4,68	1,3106	-2,6	49,4
2007 II kv	2,7	3,1	1,9	1,8	4,5	6,2	5,36	4,84	1,3481	.	.
2007 apr	2,6	-	-	1,8	4,5	6,1	5,35	4,69	1,3516	-	-
2007 mai	2,7	-	-	1,9	4,5	6,3	5,36	4,75	1,3511	-	-
2007 juuni	2,7	-	-	1,7	4,5	6,1	5,36	5,11	1,3419	-	-
2007 juuli	2,4	-	-	1,9	4,6	6,1	5,36	5,01	1,3716	-	-
2007 aug	.	-	-	.	.	.	5,48	4,68	1,3622	-	-
Jaapan											
2003	-0,2	-3,9	1,5	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	-7,9	151,4
2004	0,0	-4,9	2,7	5,5	4,7	1,9	0,05	1,50	134,44	-6,2	157,6
2005	-0,3	-0,6	1,9	1,1	4,4	1,8	0,06	1,39	136,85	-6,4	164,2
2006	0,2	-2,6	2,2	4,8	4,1	1,1	0,30	1,74	146,02	.	.
2006 II kv	0,2	-2,4	2,2	4,7	4,1	1,4	0,21	1,90	143,81	.	.
2006 III kv	0,6	-2,8	1,5	5,6	4,1	0,6	0,41	1,80	148,09	.	.
2006 IV kv	0,3	-3,6	2,4	5,9	4,1	0,6	0,49	1,70	151,72	.	.
2007 I kv	-0,1	-2,2	2,6	3,0	4,0	1,0	0,62	1,68	156,43	.	.
2007 II kv	-0,1	.	2,3	2,4	3,8	1,5	0,69	1,74	162,89	.	.
2007 apr	0,0	.	-	2,2	3,8	1,1	0,66	1,67	160,68	-	-
2007 mai	0,0	.	-	3,8	3,8	1,5	0,67	1,67	163,22	-	-
2007 juuni	-0,2	.	-	1,1	3,7	1,9	0,73	1,89	164,55	-	-
2007 juuli	0,0	.	-	3,2	3,6	2,1	0,77	1,89	166,76	-	-
2007 aug	.	.	-	.	.	.	0,92	1,65	159,05	-	-

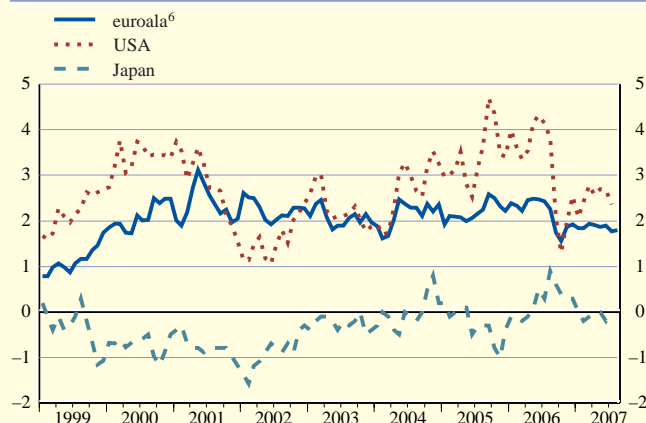
J37 Reaalne sisemajanduse koguprodukt

(aastane muutus protsentides; kvartaalsed andmed)

J38 Tarbijahinnaindeks

(aastane muutus protsentides; kuised andmed)

Allikad: riikide andmed (veerud 1, 2 (USA), 3, 4, 5 (USA), 6, 9 ja 10); OECD (veerg 2 (Jaapan)); Eurostat (veerg 5 (Jaapan), joonistel esitatud andmed euroala kohta); Reuters (veerud 7 ja 8); EKP arvutused (veerg 11).

¹ USA andmed on sesoonselt kohandatud.

² Perioodi keskmised väärtused; M2 USA puhul, M2 + hoiusesertifikaadid Jaapani puhul.

³ Täpsem teave punktides 4.6 ja 4.7.

⁴ Täpsem teave punktis 8.2.

⁵ Valitsemissektori konsolideeritud koguvõlg (perioodi lõpu seisuga).

⁶ Andmed viitavad euroala muutuvale struktuurile. Täpsem teave on esitatud üldmärkustes.

JOONISTE LOETELU

J1	Rahaagregaadid	S12
J2	Vastaskirjed	S12
J3	Rahaagregaatide komponendid	S13
J4	Pikemaajaliste finantskohustuste komponendid	S13
J5	Laenud finantsvahendajatele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele	S14
J6	Laenud kodumajapidamistele	S15
J7	Laenud valitsemissektorile ja euroalavälistele residentidele	S16
J8	Hoiused kokku sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J9	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes (finantsvahendajad)	S17
J10	Hoiused kokku sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J11	Hoiused kokku ja M3s olevad hoiused sektorite lõikes (kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvad ettevõtted ja kodumajapidamised)	S18
J12	Valitsemissektori ja euroalaväliste residentide hoiused	S19
J13	Rahaloomeasutuste väärtpaberid	S20
J14	Investeeringufondide varad kokku	S24
J15	Bilansiline jääk kokku ja euroala residentide poolt emiteeritud väärtpaberid, v.a aktsiad (kogusumma)	S35
J16	Väärtpaberite (v.a aktsiate) netoemissioon, sesoonselt kohandatud ja kohandamata	S37
J17	Pikaajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S38
J18	Lühiajaliste võlaväärtpaberite aastane kasvumäär emitendi sektori kaupa kõigis väeringutes kokku	S39
J19	Euroala residentide poolt emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad	S40
J20	Noteeritud aktsiate emissiooni koguväärtus emitendi sektori kaupa	S41
J21	Lepingulise tähtajaga uued hoiused	S43
J22	Ujuva intressimääraga ja kuni üheaastase fikseeritud intressimääraga uued laenud	S43
J23	Euroala rahaturu intressimäärad	S44
J24	3 kuu rahaturu intressimäärad	S44
J25	Euroala riigivõlakirjade intressimäärad	S45
J26	10aastaste riigivõlakirjade intressimäärad	S45
J27	Dow Jonesi EURO STOXX üldindeks, Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	S46
J28	Puudujääk, laenuvajadus ja võla muutus	S59
J29	Maastrichti võlg	S59
J30	Maksebilanss: jooksevkonto	S60
J31	Maksebilanss: otse- ja portfelliinvesteeringud (netosumma)	S60
J32	Maksebilanss: kaubad	S61
J33	Maksebilanss: teenused	S61
J34	Peamised maksebilansitehingud, mis mõjutavad rahaloomeasutuste netovälisvarasid	S65
J35	Efektiivsed vahetuskursid	S72
J36	Kahepoolsed vahetuskursid	S72
J37	Reaalne sisemajanduse koguprodukt	S75
J38	Tarbijahinnaindeks	S75

TEHNILISED MÄRKUSED

EUROALA ÜLEVAADE

RAHAPOLIITILISE ARENGU KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$a) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5I_{t-3}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t tähistab kohandatud bilansilise jäägi indeksit kuus t (vt ka allpool). Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$b) \left(\frac{0,5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5I_{t-12}}{0,5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAD 2.1–2.6

TEHINGUTE ARVUTAMINE

Kuiste tehingute arvutamine põhineb kuistel bilansilise jäägi erinevustel, mida on kohandatud vastavalt ümberliigitustele, muudele ümberhindamistele, vahetuskursside kõikumisele ja kõigile teistele muudatustele, mis ei tulene tehingutest.

Kui L_t tähistab bilansilist jääki kuu t lõpus, C_t^M kohandamist ümberliigituste põhjal kuus t , E_t^M kohandamist vahetuskursside põhjal ja V_t^M kohandamist muude ümberhindamiste põhjal, siis avalduvad kuus t tehtud tehingud F_t^M järgnevalt:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Sarnaselt arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva kvartali tehingud F_t^Q :

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kus L_{t-3} tähistab bilansilist jääki kuu $t-3$ lõpus (eelmise kvartali lõpus) ja näiteks C_t^Q tähistab kuuga t lõppeva kvartali ümberliigituste põhjal tehtud kohandamist.

Selliste kvartaalsete aegridade puhul, mille kohta on nüüd olemas ka kuised andmed (vt allpool), tuletatakse kvartali tehingud kolme kuu tehingute summana.

KUISTE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad saab välja arvutada tehingute põhjal või kohandatud bilansilise jäägi indeksi alusel. Kui F_t^M ja L_t on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuu t kohta välja arvutada järgnevalt:

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Sesoonselt kohandamata aegridade indeksi baasiks on käesoleval juhul 2006. aasta detsember (2006 = 100). Kohandatud bilansilise jäägi indeksi aegridu on võimalik vaadata EKP kodulehelt (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotisest „Money, banking and financial markets”.

Kuu t aastase kasvumäära a_t , s.t kuuga t lõppeva 12 kuu muutuse saab välja arvutada kahe järgneva valemi põhjal:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i-1}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Kui pole näidatud teisiti, viitab aastane kasvumäär nimetatud perioodi lõpule. Näiteks arvutatakse 2002. aasta protsentuaalne aastamuutus valemi g põhjal, jagades 2002. aasta detsembri indeksi 2001. aasta detsembri indeksiga.

Valemist g saab tuletada ka ühe aasta piiresse jäävate perioodide kasvumäärad. Näiteks saab kuise kasvumäära a_t^M välja arvutada järgnevalt:

$$h) a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

Lõpetuseks, M3 aastase kasvumäära kolme kuu libiseva keskmise (keskel) saab välja arvutada valemi $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$ järgi, kus a_t on määratletud vastavalt valemile f või g.

KVARTAAALSETE AEGRIDADE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kui F_t^Q ja L_t on määratletud ülaltoodud viisil, siis saab kohandatud bilansilise jäägi indeksi I_t kuuga t lõppeva kvartali kohta välja arvutada järgnevalt:

$$i) I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Kuuga t lõppeva nelja kvartali aastase kasvumäära a_t saab välja arvutada valemi g põhjal.

EUROALA RAHASTATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE¹

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA². Sesoonne kohandamine võib hõlmata nädalapäevast kohandamist ja mõningatel juhtudel toimub see kaudselt koostisosade lineaarse kombineerimise teel. Seda rakendatakse M3 puhul, mis on tuletatud sesoonselt kohandatud M1, M2 ja M1 vahe ning M3 ja M2 vahe summeerimise teel.

Kõigepealt toimub kohandatud bilansilise jäägi indeksi sesoonne kohandamine.³ Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid ümberliigitamistest ja ümberhindamistest tulenevate tasemetest ja kohandamiste puhul, mille tulemusena saadakse sesoonselt kohandatud tehingud. Sesoonsustegureid uuendatakse kord aastas või vastavalt vajadusele.

OSAD 3.1–3.5

KASUTUSE JA RESSURSSIDE VÕRDSUS

Tabelis 3.1 esitatud andmed on kooskõlas arvepidamise baassamasusega. Mittefinantstehingute puhul võrdub iga tehingukategooria ressursside kogukasutus ressursside koguhulgaga. Antud samasus kehtib ka finantskonto puhul, s.t iga finantsinstrumendi kategooria puhul on finantsvaradega tehtud kogutehingud võrdsed kohustuste kogutehingutega. Teistes aktivakonto ja bilansi muutustes võrdub kogufinantsvara kohustuste kogusummaga iga finantsinstrumendi kategooria lõikes, v.a rahakuld ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikud, mis ei ole oma määratluse alusel mitte ühegi sektori kohustusseks.

TASAKAALUSTAVATE KIRJETE ARVUTAMINE

Tabelites 3.1 ja 3.2 on iga konto lõpus tasakaalustavad kirjed, mis arvutatakse välja järgnevalt:

Kaubandusbilanss võrdub euroala kaupade ja teenuste impordi ja ekspordi vahega ülejäänud maailma suhtes.

Tegevuse netoülejäak ja segatulu määratletakse vaid residentidest sektorite puhul ja arvutatakse kogulisandväärtusena (sisemajanduse koguprodukt euroala turuhindadega), millest lahutatakse töötajatele makstav hüvitis (kasutus), muud maksud ilma tootmissubsidiidumiteta (kasutus) ja põhivara kulum (kasutus).

¹ Vt EKP väljaannet „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000) ning EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotise „Statistics” alajaotist „Money, banking and financial markets”.

² Vt Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M., ja Chen, B. C. (1998), „New Capabilities and Methods of the X-12-Arima Seasonal Adjustment Program”, Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, lk 127–152, või „X-12-ARIMA Reference Manual”, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Rahvusvahelistel eesmärkidel kasutatakse samuti mudelipõhist TRAMO-SEATSi meetodit. TRAMO-SEATSi kohta lugege lähemalt Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), „Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User”, Hispaania keskpang, töödokument nr 9628, Madrid.

³ Sellest järeldub, et sesoonselt kohandatud aegrea puhul erineb baasperiodi, s.t 2001. aasta detsembri, indeks üldiselt 100st, kajastades antud kuu sesoonsust.

Riiklik netotulu määratletakse üksnes residentidest sektorite puhul ja selle arvutamiseks liidetakse tegevuse netoülejäägile ja segatulule töötajatele makstav hüvitis (ressursid), maksud ilma tootmissubsidiidumideta (ressursid) ja netoomanditulu (ressursid miinus kasutus).

Kasutatav netotulu määratletakse samuti ainult residentidest sektorite puhul ja selle saamiseks liidetakse riiklule netotulule sissetuleku ja vara pealt tasutavad netomaksud (ressursid miinus kasutus), sotsiaalkindlustumaksud (netosumma) (ressursid miinus kasutus), sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaaltoetused (netosumma) (ressursid miinus kasutus), ja muud jooksevülekanded (netosumma) (ressursid miinus kasutus).

Netosääst on määratletud residentidest sektorite puhul ja selleks liidetakse kasutatavale netotulule kodumajapidamiste pensionifondide reservis oleva netovara muutus (ressursid miinus kasutus) ja sellest lahutatakse lõpptarbimiskulutused (kasutus). Ülejäänud maailma puhul saadakse jooksev väliskonto kaubandusbilansi ja kogu netotulu (ressursid miinus kasutus) kokkuliitmisel.

Netolaenuandmine/-võtmine arvutatakse välja kapitalikonto põhjal, liites netosäästule netokapitaliülekanne (ressursid miinus kasutus), lahutades kapitali kogumahutuse (kasutus), mittetoodetud mittefinantsvarade omandamise ja realiseerimise vahe (kasutus) ning liites põhivara kulumi (ressursid). Seda saab arvutada ka finantskonto põhjal, lahutades finantsvaradega tehtud kogutehingutest kohustustega seotud kogutehingud (nimetatakse ka tehingutest tingitud muutusteks netofinantsvaras). Kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete puhul on vastavalt kapitalikonto ja finantskonto põhjal arvutatud tasakaalustavate kirjete vahel statistiline lahknevus.

Muutused netovaras arvutatakse välja säästudest ja kapitaliülekanne tulenevate netovara muutuste ning teiste netofinantsvaras toimunud muutuste summana. Andmete puudumise tõttu ei hõlma see praegu muid muutusi mittefinantsvarades.

Netofinantsvara arvutamiseks lahutatakse finantsvarade kogusummast kohustuste kogusumma, samas kui netofinantsvara muutused võrduvad netofinantsvarade kogumuutustega, mis tulenevad tehingutest (laenuandmine/netolaenuvõtmine finantskontost) ja teistest muutustest netofinantsvaras.

Viimaseks kasutatakse tehingutest tulenevate netofinantsvara muutuste väljaarvutamiseks finantsvaratehinguid, mille kogusummast lahutatakse kohustustega seotud kogutehingud. Netofinantsvara muude muutuste leidmiseks lahutatakse finantsvarade muude muutuste kogusummast muud kohustustega seotud kogumuutused.

OSAD 4.3–4.4

VÕLAVÄÄRTPAPERITE JA NOTEERITUD AKTSIATE KASVUMÄÄRADE ARVUTAMINE

Kasvumäärad arvutatakse välja finantstehingute alusel ning seetõttu ei võeta arvutamisel arvesse ümberliigitamisi, ümberhindamisi, vahetuskursi erinevusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Kasvumäärad võib välja arvutada kas tehingute või tinglike aktsiate indeksi abil. Kui N_t^M tähistab tehinguid (emissiooni netosummat) kuus t ja L_t tähistab kohandatud bilansilist jääki kuu t lõpus, siis tinglike aktsiate indeks I_t arvutatakse kuu t kohta välja järgnevalt:

$$j) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Baasperiodil, s.t 2001. aasta detsembris, on indeksi väärtuseks 100. Kasvumäär a_t kuus t , mis vastab kuus t lõppeva 12kuulise perioodi muutusele, arvutatakse välja järgmiste valemite põhjal:

$$k) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$l) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Meetod, mida kasutatakse väärtpaberite (v.a aktsiate) kasvumäärade arvutamiseks, on sama mis rahaagregaatide puhul. Ainus erinevus seisneb selles, et tähise „F” asemel kasutatakse tähist „N”. See on tingitud vajadusest eristada viise, kuidas saadakse „netoemissioonid” väärtpaberiemissioonide statistika jaoks ning samaväärsed „tehingud” rahaagregaatide jaoks.

Kuuga t lõppeva kvartali keskmine kasvumäär arvutatakse välja järgnevalt:

$$m) \left(\frac{0,5 I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0,5 I_{t-3}}{0,5 I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0,5 I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kus I_t on tinglike aktsiate indeks kuus t. Samamoodi arvutatakse välja ka kuuga t lõppeva aasta keskmine kasvumäär:

$$n) \left(\frac{0,5 I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0,5 I_{t-12}}{0,5 I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0,5 I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osas 4.3 toodud valemit kasutatakse ka osas 4.4 ning see põhineb samuti rahaagregaatide jaoks mõeldud valemil. Osas 4.4 esitatud andmed tuginevad turuväärtustele ja arvutuste aluseks on finantstehingud, mis ei sisalda ümberliigitusi, ümberhindamisi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Vahetuskursi muutusi ei arvestata, sest kõik noteeritud aktsiad on nomineeritud eurodes.

VÄÄRTPABERIEMISSIOONIDE STATISTIKA SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA. Väärtpaberiemissioonide kogusumma sesoonne kohanda-

mine leiab aset kaudsel meetodil sektori ja tähtajakomponendi jaotuste lineaarse kombineerimise teel.

Kõigepealt toimub tinglike aktsiate indeksi sesoonne kohandamine. Seejärel kasutatakse saadud sesoonsustegureid bilansilise jäägi kohandamiseks, millest tuletatakse sesoonselt kohandatud emissioonide netosumma. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

Sarnaselt valemite l ja m kirjeldatule võib kasvumäära a_t kuus t, mis vastab kuus t lõppeva 6kuulise perioodi muutusele, välja arvutada järgmiste valemite põhjal:

$$o) a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$p) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

OSA 5.1 TABEL I

ÜHTLUSTATUD TARBIAHINNAINDEKSI SESOONNE KOHANDAMINE⁴

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärgust 2 leheküljel S78). Euroala üldise ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) sesoonne kohandamine toimub kaudselt. Selleks summeeritakse euroala töödeldud toidukaupade, töötlemata toidukaupade, tööstuskaupade (v.a energia) ja teenuste sesoonselt kohandatud aegread. Energia hinnaindeks liidetakse kohandamata kujul, sest vastav aegrida ei sisalda sesoonset komponenti. Sesoonsustegurid vaadatakse üle kord aastas või vastavalt vajadusele.

⁴ Vt EKP väljaannet „Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (august 2000), ning EKP kodulehe (<http://www.ecb.europa.eu>) jaotise „Statistics” alajaotist „Money, banking and financial markets”.

OSA 7.1 TABEL 2

MAKSEBILANSI JOOKSEVKONTO SESOONNE KOHANDAMINE

Kasutatud meetod põhineb multiplikatiivsel dekompositsioonil X-12-ARIMA (vt allmärkust 2 leheküljel S78). Kaupade, teenuste ja tulude lähteandmeid kohandatakse eelnevalt vastavalt tööpäevade arvu mõjule. Kaupade ja teenuste konto tööpäevade arvu kohandatakse riiklike puhkepäevade arvuga. Kaupade konto krediti andmed kuuluvad eelkohandamisele puhkepäevade arvu alusel. Eelnimetatud aegridade sesoonsel kohandamisel kasutatakse eelkohandatud andmeid. Kogu jooksevkonto sesoonseks kohandamiseks summeeritakse euroala kaupade, teenuste, tulude ja jooksevülekannete sesoonselt kohandatud aegread. Sesoonsuse (ja kauplemispäevaga seonduvaid) tegureid uuendatakse kord poolaastas või vastavalt vajadusele.

ÜLDMÄRKUSED

Kuubulletääni osas „Euroala statistika” keskendutakse euroala kui terviku arvnäitajatele. Täpsem teave ja pikemate perioodide andmed asuvad koos selgitavate lisamärkustega EKP kodulehe (www.ecb.europa.eu) jaotises „Statistics”. See aitab andmetele hõlpsalt ligi pääseda EKP Statistical Data Warehouse’i (<http://sdw.ecb.europa.eu/>) kaudu, kus on ka otsingu- ja allalaadimisvõimalus. Alajaotises „Data services” pakutavad teenused hõlmavad erinevate andmesarjade tellimist ja andmete allalaadimise võimalust CSV (Comma Separated Value, komaeraldusega) failidena. Lisateabe saamiseks palume võtta meiega ühendust elektronposti aadressil statistics@ecb.europa.eu.

Kuubulletäänis sisalduvate arvnäitajate esitamise tähtpäev on tavaliselt EKP nõukogu kuu esimesele istungile eelnev päev. Käesolevas väljaandes sisalduvad andmed on esitatud seitsuga 5. september 2007.

Kui pole märgitud teisiti, hõlmavad kõik 2007. aasta vaatlustulemuste aegread 13 euroala riiki (s.t senistele riikidele on lisandunud Sloveenia). Intressimäärade, rahastatistika ja ÜTHI (ja järjepidevuse huvides M3 komponentide ja vastaskirjete ning ÜTHI komponentide) puhul viitavad statistilised aegread euroala muutuvale koosseisule. Vajaduse korral on tabelitele lisatud vastavasisuline allmärkus. Seal, kus statistika aluseks olevad andmed on kättesaadavad, kasutatakse 2000. ja 2006. aasta baasil arvatud absoluutarvudes ja protsentides väljendatud muutuste puhul aastatel 2001 ja 2007 aegridu, mis arvestavad vastavalt Kreeka ja Sloveenia euroalaga liitumise mõju. Varasemad andmed euroala kohta enne Sloveenia liitumist on olemas EKP kodulehel <http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>.

Statistilised aegread euroala muutuva struktuuri kohta põhinevad euroala koosseisul statistika käsitlemise hetkel. Seega hõlmavad 2001. aastale eelnevad andmed 11 riigist koosnevat euroala, kuhu kuulusid järgmised Euroopa Liidu liikmesriigid: Austria, Belgia, Hispaania, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Holland, Portugal,

Prantsusmaa, Saksamaa ja Soome. Perioodi 2001–2006 andmed hõlmavad 12 riigist koosnevat euroala, mille puhul eelnimetatud 11 riigile on lisandunud Kreeka. Alates 2007. aastast hõlmavad andmed 13 riigist koosnevat euroala, mille puhul senisele 12 riigile on lisandunud Sloveenia.

Arvestades, et eküü koosseis ei ühti nende riikide endiste vääringutega, kes on kasutusele võtnud ühisraha, on 1999. aastale eelnevast ajast pärinevad summad, mis on konverteeritud osalevatest valuutadest eküüdesse kehtiva eküü vahetuskursi alusel, mõjutatud nende Euroopa Liidu liikmesriikide valuutakursside muutustest, kes pole eurot kasutusele võtnud. Et vältida niisuguste muutuste mõju rahastatistikal, on 1999. aastale eelnevate aastate andmed osades 2.1–2.8 väljendatud ühikutes, mis on konverteeritud omavääringust 31. detsembril 1998. aastal kehtestatud tühistamatu euro vahetuskursi alusel. Kui pole märgitud teisiti, siis põhineb hinna ja kulude statistika enne 1999. aastat vastava riigi omavääringus väljendatud andmetel.

Vajaduse korral on kasutatud koondamise ja/või konsolideerimise (sealhulgas erinevate riikide vahelise konsolideerimise) meetodeid.

Viimased andmed on sageli tinglikud ja võivad muutuda. Erinevused kogusummade ja nende üksikosade vahel võivad tuleneda ümardamisest.

Muude ELi liikmesriikide all peetakse silmas Bulgaariat, Eestit, Küprost, Leedut, Lätit, Maltat, Poolat, Rootsit, Rumeeniat, Slovakkia, Taanit, Tšehhit, Ungarit ja Ühendkuningriiki.

Enamikul juhtudel kattub tabelites kasutatud terminoloogia 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemis (ESA 95) ning Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatus sisalduvate rahvusvaheliste standarditega. Tehingud viitavad vabatahtlikele tehingutele (mõõdetud otse või tuletatud) ning vood hõlmavad ka muutusi bilansilises jäägis, mis on põhjustatud

hinna ja vahetuskursi muutustest, mahakandmisest ja teistest muutustest.

Tabelites kasutatav mõiste „kuni (x) aastat” tähis- tab „kuni (x) aastat, viimane kaasa arvatud”.

ÜLEVAADE

Kokkuvõtte euroala põhinäitajate arengust on ära toodud ülevaatlikus tabelis.

RAHAPOLIITIKA STATISTIKA

Osas 1.4 esitatakse statistika kohustusliku reservi ja likviidsustegurite kohta. Aastased ja kvartaalsed näitajad kajastavad vastava aasta/ kvartali viimase kohustusliku reservi arvestus- perioodi keskmist taset. Kuni 2003. aasta detsembrini algas arvestusperiood kuu 24. päeval ja lõppes järgmise kuu 23. päeval. 23. jaanuaril 2003. aastal andis EKP teada tege- vusraamistikus tehtavatest muudatustest, mis jõustusid 10. märtsil 2004. Muudatuste tulemusena algab arvestusperiood põhilise refin- tantseerimisoperatsiooni arvelduspäeval pärast nõukogu istungit, mil pannakse paika kuiselt hinnatav rahapoliitiline hoiak. Üleminekuajaks ette nähtud kohustusliku reservi arvestusperioo- diks oli ajavahemik 24. jaanuarist kuni 9. märtsi- ni 2004.

Osa 1.4 tabelis 1 on toodud kohustusliku reservi kohustuslastest krediidasutuste reservibaasi komponendid. Reservibaas ei hõlma kohustusi Euroopa Keskpankade Süsteemi kohustusliku reservi süsteemi kuuluvate krediidasutuste, EKP ja EKPSis osalevate riikide keskpankade ees. Kui krediidasutus ei suuda dokumentaalselt tõendada oma eelnimetatud asutuste omandis olevate kuni kaheaastase tähtajaga emiteeritud võlaväärtpaberite hulka, võib ta oma reservi- baasist maha arvata kindla protsendi nimetatud kohustustest. Kuni 1999. aasta novembrini oli selleks reservibaasi arvutamise määraks 10%, pärast seda 30%.

Osa 1.4 tabel 2 sisaldab möödunud arvestus- perioodide keskmisi näitajaid. Iga krediidi- asutuse kohustusliku reservi arvutamisel kohal- datakse reservimäära kohustusliku reservi baasi kuuluvatele kohustuste kategooriatele, kasuta- des selleks iga kalendrikuu lõpu bilansi and- meid. Seejärel lahutab iga krediidasutus nime- tatud näitajast ühekordse summana 100 000 eurot. Saadud kohustusliku reservi nõuded koondatakse seejärel euroala tasandil (veerg 1). Arvelduskontodel hoitavad vahendid (veerg 2) on keskpangas krediidasutuste arvelduskontodel hoitavate igapäevaste vahendite koondatud keskmine summa, mis sisaldab kohustusliku reservi nõude täitmisel arvestatavaid vahendeid. Ülereservid (veerg 3) on keskpangas kredi- diasutuste arvelduskontodel kohustusliku reservi nõude täitmiseks vajalikke varasid üle- tavate vahendite keskmine maht arvestus- perioodil. Reservide mittetäitmise (veerg 4) all mõistetakse arvestusperioodi jooksul tekkivat krediidasutuste keskpangas asuvate arveldus- kontode keskmist puudujääki kohustusliku reservi nõude täitmisel, mille arvutamisel lähtu- takse nendest krediidasutustest, kes ei ole täit- nud kohustusliku reservi nõuet vaatlusalusel arvestusperioodil. Kohustusliku reservi tasus- tamise intressimäär (veerg 5) võrdub arvestus- perioodil toimunud EKP põhiliste refinant- seerimisoperatsioonide intressimäärade kesk- misega, mis on kaalutud vastavalt kalendri- päevade arvule (vt osa 1.3).

Osa 1.4 tabelis 3 on antud pangandussüsteemi likviidsuspositsioon, mis on määratletud kui eurosüsteemi keskpankade arvelduskontodel hoitavad euroala krediidasutuste eurosdes nomi- neeritud vahendid. Kõik summad põhinevad eurosüsteemi konsolideeritud raamatupida- misaruandel. Muud likviidsust vähendavad operatsioonid (veerg 7) ei hõlma liikmesriikide keskpankade poolt EMU teises etapis algatatud võlasertifikaatide emissiooni. Muud tegurid (netoväärtuses) (veerg 10) kajastavad euro- süsteemi konsolideeritud raamatupidamis- aruande ülejäänud kirjeid netoväärtusena. Kre- diidasutuste arvelduskontod (veerg 11) võrduvad likviidsust suurendavate tegurite

(veerud 1–5) summa ja likviidsust vähendavate tegurite summa (veerud 6–10) vahega. Baasraha (veerg 12) arvutatakse hoiustamise püsivõimaluse (veerg 6), ringluses olevate pangatähtede (veerg 8) ja keskpangas krediidasutuste arvelduskontodel olevate hoiuste (veerg 11) summana.

RAHA, PANGANDUS JA INVESTEERIMISFONDID

Osas 2.1 on toodud rahaloomeasutuste sektori koondbilanss ehk kõigi euroala residentidest rahaloomeasutuste ühtlustatud bilansside koond. Rahaloomeasutused on keskpangad, ühenduse õiguse raames defineeritud krediidasutused, rahaturufondid ja teised asutused, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste lähedaste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähe-malt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaberitesse. Rahaloomeasutuste täielik loetelu on avaldatud EKP kodulehel.

Osas 2.2 on antud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilanss, mis on saadud koondbilansi positsioonide tasaarveldamise teel euroala rahaloomeasutuste vahel. Kirjendamispraktika piiratud heterogeensuse tõttu ei pruugi rahaloomeasutuste vaheliste positsioonide summa olla null; saldo on näidatud osa 2.2 kohustuste poole veerus 10. Osas 2.3 on toodud euroala rahaagregaadid ja vastaskirjed. Need on tuletatud rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansist ja hõlmavad euroala residentidest mitterahaloomeasutuste positsioone euroala residentidest rahaloomeasutustes; ühtlasi arvestatakse nende puhul ka mõningaid keskvalitsuse rahalisi varasid/kohustusi. Rahaagregaatide ja vastaskirjete statistika kohandamisel lähtutakse sesoonsetest ja kauplemispäeva mõjudest. Osades 2.1 ja 2.2 kajastatakse väliskohustuste kirjes euroalavälise residentide omandis olevaid 1) euroala rahaturufondide emiteeritud osakuid ning 2) euroala rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpabereid tähtajaga kuni kaks aastat. Osas 2.3 on need väärtpaberid aga rahaagregaatidest

välja arvatud ja näidatud kirjes „Netovälisvarad”.

Osas 2.4 on esitatud analüüs eurosüsteemi (pangandussüsteemi) mittekuuluvate euroala residentidest rahaloomeasutuste väljastatud laenudest sektorite, liigi ja algse tähtaja lõikes. Osas 2.5 analüüsitakse euroala pangandussüsteemis olevaid hoiuseid sektorite ja instrumentide kaupa. Osas 2.6 on toodud euroala pangandussüsteemis hoitavad väärtpaberid vastavalt emitendi liigile.

Osad 2.2–2.6 hõlmavad tehinguid, mis on tuletatud erinevustena bilansilises jäägis ning mida on kohandatud ümberliigituste, ümberhindamise, vahetuskursside kõikumiste ja muude tehingutest mittetulenevate muutustega. Osas 2.7 kirjeldatakse valikuliselt ümberhindamisi, mida kasutatakse tehingute tuletamisel. Osades 2.2–2.6 on esitatud ka tehingute kasvumäärad väljendatuna protsentides aasta baasil. Osas 2.8 käsitletakse rahaloomeasutuste valikulist bilansikirjete jaotust väeringute kaupa kvartalite lõikes.

Sektorite täpsed määratlused on antud EKP väljaandes „Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third Edition” (EKP, märts 2007). EKP väljaandes „Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (november 2002) tuuakse välja soovituslikud juhised, mida liikmesriikide keskpangad peaksid järgima. Alates 1. jaanuarist 1999 on statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel lähtutud EKP 1. detsembri 1998. aasta määrusest EKP/1998/16, milles sätestatakse nõuded rahaloomeasutuste sektori¹ konsolideeritud bilansile ning mida on viimati muudetud määrusega EKP/2003/10².

Kooskõlas nimetatud määrusega on bilansikirje „rahaturuinstrument” ühendatud kirjega „võla-

¹ EÜT L 356, 30.12.1998, lk 7.
² ELT L 250, 02.10.2003, lk 19.

väärtpaberid” nii rahaloomeasutuse bilansi varade kui ka kohustuste poolel.

Osas 2.9 on esitatud euroala investeerimisfondide (välja arvatud rahaturufondide) kvartali lõpu seisuga kajastatud bilansiline jääk. Bilanss on antud koondina ja seetõttu kajastuvad kohustustes investeerimisfondide omandis olevad teiste investeerimisfondide emiteeritud osakud. Koguvara/-kohustused on jaotatud ka investeerimispoliitika (aktsiafondid, võlakirjafondid, segafondid, kinnisvara- ja muud fondid) ning investori liigi (avatud ja kinnised investorite fondid) järgi. Osas 2.10 on toodud koondbilansid iga investeerimisfondide sektori kohta, mida liigitatakse investeerimispoliitika ja investori liigi alusel.

EUROALA KONTOD

Osas 3.1 on euroala integreeritud kvartalikontod, mis sisaldavad põhjalikku teavet kodumajapidamiste (sealhulgas kogumajapidamisi teinud mittetulundusühingud), kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete, finantsasutuste ja valitsussektori majandustegevuse kohta, samuti nende sektorite ja euroala ning ülejäänud maailma vahelise vastastikuse toime kohta. Sesoonselt kohandamata jooksevhindade andmed on kontode lihtsustatud järjestust kasutades esitatud viimase kvartali kohta vastavalt 1995. aasta Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi (ESA 95) meetodilisele raamistikule.

Lühidalt öeldes hõlmab kontode (tehingute) järjestus: 1) tulukonto loomist; see konto näitab, kuidas kajastub tootmistegevus erinevates sissetuleku kategooriates; 2) esmaste tulude konto jaotamist, millega registreeritakse omanditulu erinevate vormidega seotud laekumised ja kulud (majanduse puhul tervikuna on esmaste tulude konto tasakaalustavaks kirjeks riiklik tulu); 3) tulukonto teisest jaotamist, mis näitab, kuidas institutsionaalse sektori riiklik tulu muutub jooksevülekannete tõttu; 4) tulukonto kasutamist, mis kajastab kasutatava tulu kulu-

tamist tarbimiseks või tulu säästmist; 5) kapitalikontot, mis näitab, kuidas kasutatakse säästusid ja netokapitaliülekandeid mittefinantsvarade omandamiseks (kapitalikonto tasakaalustavaks kirjeks on netolaenuandmine /-võtmine) ja 6) finantskontot, milles kajastub finantsvarade netosoetamine ja netokohustuste võtmine. Et kõiki mittefinantstehinguid peegeldavad finantstehingud, on finantskonto tasakaalustav kirje üldjoontes sama mis kapitalikonto põhjal arvatud netolaenuandmine/-võtmine.

Samuti on esitatud alg- ja lõppbilansid, mis annavad ülevaate iga konkreetse sektori finantsvaradest kindlal ajahetkel. Ära on toodud ka finantsvarade ja -kohustuste muutused (nt varade hinnamuutuste mõju tõttu).

Kõigist majandussektoritest on finantsasutuste sektori finantskonto ja bilansi ülevaade üksikasjalikum, kajastades jaotamist rahaloomeasutusteks, teisteks finantsvahendajateks (sealhulgas finantstugiteenuseid osutavad ettevõtted) ning kindlustusseltsideks ja pensionifondideks.

Osas 3.2 on samuti kontode lihtsustatud järjestust järgides näidatud euroala mittefinantskontode (s.t eeltoodud kontod 1–5) nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud).

Osas 3.3 on analüütilisemalt esitatud kodumajapidamiste tulu-, kulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud ja muud muutused), samuti bilansikontode bilansiline jääk. Sektoripõhiseid tehinguid ja tasakaalustavaid kirjeid on näidatud selliselt, et kodumajapidamiste finantseerimis- ja investeerimisotsuseid oleks lihtsam kajastada, võttes samas arvesse osades 3.1 ja 3.2 esitatud kontode sisu.

Osas 3.4 on analüütilisemalt esitatud kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete tulu- ja akumulatsioonikontode nelja kvartali kumuleeritud vood (tehingud ja muud muutused), samuti bilansikontode bilansiline jääk.

Osas 3.5 on esitatud kindlustusseltside ja pensionifondide bilansi nelja kvartali kumuleeritud finantsvood (tehingud ja muud muutused) ja bilansiline jääk.

FINANTSTURUD

Euroala finantsturgude statistika hõlmab neid Euroopa Liidu liikmesriike, kes olid euro kasutusele võtnud statistikas kajastaval perioodil (muutuv koosseis), v.a väärtpaberiemissioonide statistika (tabelid 4.1–4.4), mis puudutavad 13 riigist koosnevat euroala (s.t 12 riigist koosnev euroala ja Sloveenia) terve aegrea vältel (kindel koosseis).

Väärtpaberite (v.a aktsiate) ja noteeritud aktsiate (osad 4.1–4.4) kohta koostab statistika EKP, kes kasutab Euroopa Keskpankade Süsteemilt ja Rahvusvaheliselt Arvelduspangalt saadud andmeid. Osas 4.5 on esitatud euroala residentide eurodes nomineeritud hoiuste ja laenude intressimäärad rahaloomeasutustes. Rahaturu intressimäärade, pikaajaliste riigivõlakirjade intressimäärade ja aktsiaturgude indeksite kohta (osad 4.6–4.8) koostab EKP statistika elektrooniliste kanalite kaudu saadud andmete põhjal.

Väärtpaberiemissioonide alane statistika hõlmab väärtpabereid (v.a aktsiad (võlaväärtpaberid)), mis on välja toodud osades 4.1, 4.2 ja 4.3, ning noteeritud aktsiaid, mida on kajastatud osas 4.4. Võlaväärtpaberid on jaotatud lühiajalisteks ja pikaajalisteks väärtpaberiteks. „Lühiajalised” väärtpaberid on algse tähtajaga kuni üks aasta (erandjuhtudel kuni kaks aastat). „Pikaajalised” väärtpaberid on eelnimetatud tähtajast pikema tähtajaga, vabalt valitava (kuid igal juhul pikema kui üheaastase) tähtajaga või määramata tähtajaga väärtpaberid. Euroala residentide emiteeritud pikaajalised võlaväärtpaberid jaotatakse omakorda fikseeritud ja muutuva intressimääraga võlaväärtpaberiteks. Fikseeritud intressimääraga võlaväärtpaberite puhul ei muutu kupongi intressimäär võlaväärtpaberi kehtivusaja jook-

sul. Muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite puhul muudetakse kupongi intressimäär perioodiliselt vastavalt sõltumatule intressimäärale või indeksile. Võlaväärtpaberite statistika kajastab hinnanguliselt 95% euroala residentide emissioonide kogumahust. Osades 4.1, 4.2 ja 4.3 näidatud eurodes nomineeritud väärtpaberid sisaldavad ka eurole vastavas riigi vääringus väljendatud väärtpabereid.

Osas 4.1 on esitatud väärtpaberid (v.a aktsiad) algse tähtaja, emitendi resideerumiskoha ja vääringu kaupa. Selles osas on toodud ka bilansiline jääk, eurodes nomineeritud väärtpaberite (v.a aktsiad) emissiooni kogusumma ja netosumma ning euroala residentide poolt eurodes ja kõikides valuutades emiteeritud väärtpaberid (v.a aktsiad) võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite kohta. Emissiooni netosumma erineb muutustest bilansilises jäägis tulenevalt ümberhindamisest, ümberliigitusest ja muudest kohandustest. Selles osas on esitatud ka sesoonselt kohandatud statistika, mis hõlmab võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite aastapõhiseid kuue kuu sesoonselt kohandatud kasvumäärasid. Viimased arvutatakse tinglike aktsiate sesoonselt kohandatud indeksi alusel, millest on maha arvatud sesoonsed mõjud. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.2 hõlmab bilansilise jäägi, emissiooni kogu- ja netosumma jaotust majandussektorite alusel euroala residentidest emitentide kaupa; jaotus vastab ESA 95-le. EKP on arvatud eurosüsteemi.

Osa 4.2 tabeli 1 veerus 1 näidatud võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite bilansiline jääk vastab osa 4.1 veerus 7 näidatud euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberite kogusumma ja pikaajaliste võlaväärtpaberite bilansilisele jäägile. Osa 4.2 tabeli 1 veerus 2 toodud andmed rahaloomeasutuste emiteeritud võlaväärtpaberite bilansilise jäägi kohta on laias laastus võrreldavad emiteeritud võlaväärtpaberitega, mis on toodud osa 2.1 tabeli 2 veerus 8 rahaloomeasutuste

koondbilansi kohustuste poolel. Võlaväärtpaberite koguemissiooni netosumma, mis on esitatud osa 4.2 tabeli 2 veerus 1, vastab euroala residentide koguemissiooni netosummale, mis asub osa 4.1 veerus 9. Osa 4.2 tabelis 1 toodud jääkerinevus pikaajaliste võlaväärtpaberite ja fikseeritud ning muutuva intressimääraga võlaväärtpaberite kogusumma vahel tuleneb nullkupongiga võlakirjadest ja ümberhindamis- mõjudest.

Osas 4.3 kajastatakse euroala residentide emiteeritud võlaväärtpaberite sesoonselt kohandamata ja kohandatud kasvumäärasid (tähtaegade, instrumendi liigi, emitendi sektori ja vääringu kaupa). Nimetatud kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui institutsiooniline üksus omandab või lunastab võlakohustuse. Seetõttu ei arvestata kasvumäärade juures ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi. Sesoonselt kohandatud kasvumäärad on esitamise huvides antud aastapõhistena. Üksikasjad on esitatud tehnilistes märkustes.

Osa 4.4 veergudes 1, 4, 6 ja 8 on toodud euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate bilansiline jääk emiteerivate sektorite kaupa. Kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete emiteeritud noteeritud aktsiate kuised andmed vastavad osas 3.2 (põhikohustused, veerg 21) toodud kvartaliandmetele.

Osa 4.4 veergudes 3, 5, 7 ja 9 on euroala residentide emiteeritud noteeritud aktsiate aastased kasvumäärad (emitendi tegevussektori alusel). Need kasvumäärad põhinevad finantstehingutel, mis leiavad aset siis, kui emitent müüb või ostab aktsiad sularaha eest, välja arvatud investeeringud emitendi omaaktsiatesse. Nimetatud tehingud hõlmavad emitendi esmakordset noteerimist väärtpaberibörsil ning uute vahendite loomist või kustutamist. Aastaste kasvumäärade arvutamisel ei võeta arvesse ümberliigitusi, ümberhindamisi, vahetuskursi muutusi ega muid tehingutest mittetulenevaid muutusi.

Osas 4.5 on statistilised andmed kõigi intressimäärade kohta, mida euroala residentidest rahaloomeasutused kohaldavad eurodes nomineeritud hoiustele ja laenudele, mis on suunatud euroala residentidest kodumajapidamistele ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvatele ettevõtetele. Euroala rahaloomeasutuste intressimäärad arvutatakse välja iga kategooria suhtes kohaldatavate euroala riikide intressimäärade kaalutud keskmisena (vastavate tegevusmahtude kaupa).

Rahaloomeasutuste intressimäärade statistika on esitatud tegevusalade, sektorite, instrumendikategooria ja tähtaja, etteteatamistähtaja või algse fikseeritud intressimäära kohaldamise perioodide kaupa. Uued statistilised andmed rahaloomeasutuste intressimäärade kohta vahetavad välja need kümme üleminekuperioodi statistiliste andmete aegrida euroala jaapaniganduse intressimäärade kohta, mis on avaldatud EKP kuubülletäänides alates 1999. aasta jaanuarist.

Osas 4.6 esitatakse euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani rahaturgude intressimäärad. Euroala puhul on rahaturu intressimäärad kaetud suures ulatuses alates üleõhoiuste intressimääradest kuni 12kuuliste hoiusteni. Enne 1999. aasta jaanuari arvutati euroala arvestuslikud intressimäärad välja SKPga kaalutud liikmesriikide intressimäärade baasil. Kuu, kvartali ja aasta väärtused on perioodi keskmised, välja arvatud üleõoturu intressimäärad kuni 1998. aasta detsembrini. Üleõhoiused on esitatud pankadevaheliste hoiuste intressimääradena kuni 1998. aasta detsembrini. Alates 1999. aasta jaanuarist kajastavad osa 4.6 veeru 1 andmed euroala pankadevahelise üleõoturu keskmist intressimäära (EONIA). Kuni 1998. aasta detsembrini on need perioodi lõpu seisuga esitatud intressimäärad ning sealt edasi perioodi keskmised intressimäärad. Alates 1999. aasta jaanuarist loetakse ühe-, kolme-, kuue- ja kaheteistkuuliste hoiuste intressimäärasid euro üleeurooplasteks pankadevahelisteks intressimääradeks (EURIBOR); kuni 1998. aasta detsembrini kasutati Londoni pan-

kadevahelisi laenuintressimäärasid (LIBOR). Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kolmekuuliste hoiuste intressimäärad esitatud LIBORi baasil.

Osas 4.7 on esitatud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani riigivõlakirjade intressimäärad. Kuni 1998. aasta detsembrini esitati euroala kahe-, kolme-, viie- ja seitsmeaastaste võlakirjade intressimäärad perioodi lõpu väärtustena ning kümneaastaste võlakirjade intressimäärad perioodi keskmise väärtusena. Sealt alates esitatakse kõik intressimäärad perioodi keskmise näitajana. Kuni 1998. aasta lõpuni arvutati euroala intressimäärad SKPga kaalutud riigivõlakirjade ühtlustatud intressimäärade baasil; pärast seda on kasutatud keskmise arvutamisel riigivõlakirjade nominaalset bilansilist jääki igas lõpptähtaja võõndis. Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on kümneaastaste võlakirjade intressimäär esitatud perioodi keskmisena.

Osas 4.8 on toodud euroala, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani aktsiaturgude indeksid.

HINNAD, TOODANG, NÕUDLUS JA TÖÖTURG

Käesolevas osas kirjeldatud andmed on esitanud enamjaolt Euroopa Komisjon (põhiliselt Eurostat) ja riikide statistikaametid. Euroala tulemused saadakse liikmesriikide andmete koondamise teel. Andmed on ühtlustatud ja võrreldavad nii suures ulatuses kui võimalik. Statistilisi andmeid tööjõukulu (tunnis), SKP ja tarbimiskomponentide kohta, lisandväärtuse kohta tegevusalade lõikes, tööstustoodangu, jaemüügi ja registreeritud sõiduautode kohta on kohandatud vastavalt tööpäevade arvu kõikumisele.

Euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeks (osa 5.1 tabel 1) on saadaval alates 1995. aastast. See põhineb liikmesriikide ühtlustatud tarbijahinnaindeksitel, mille arvutamisel järgitakse kõigis euroala riikides sama meetodikat. Kaupade ja teenuste jaotus on tuletatud individuaal-
tarbimise klassifikaatori baasil (Coicop/ÜTHI).

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks hõlmab euroala majandusterritooriumil asuvate kodumajapidamiste rahalisi lõpptarbimiskulusid. Tabel sisaldab EKP koostatud sesoonselt kohandatud ÜTHI andmeid ja reguleeritud hindade eksperimentaalseid hinnanguid, mis põhinevad ÜTHI-l.

Tööstustoodangu tootjahindasid (osa 5.1 tabel 2), tööstustoodangut, uusi tööstustellimusi, tööstusettevõtete käivet ja jaemüüki (osa 5.2) reguleerib Euroopa Liidu Nõukogu 19. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 1165/98 lühiajalise statistika kohta³. Tööstustoodangu tootjahindade ja tööstustoodangu lõpptarbimisel põhinev liigitamine kujutab endast tööstuse (v.a ehitus) ühtlustatud all-liigitust (NACE osad C–E) tööstuse põhirühmadeks (MIG), mis on defineeritud komisjoni 26. märtsi 2001. aasta määruses (EÜ) nr 586/2001⁴. Tööstustoodangu tootjahinnad kajastavad tootjate hindasid väljaspool tehase väravat. Need sisaldavad kaudseid makse, välja arvatud käibemaks ja muud mahaarvamisele kuuluvad maksud. Tööstustoodang kajastab asjaomaste tööstussektorite lisandväärtust.

Tooraine maailmaturu hinnad (osa 5.1 tabel 2) mõõdavad muutusi euroala eurodes nomineeritud impordihindades võrreldes baasperioodiga.

Tööjõukulude indeksid (osa 5.1 tabel 3) mõõdavad muutusi tööjõukulus tööstus- (sh ehitus) ja turuteenuste sektoris töötatud tunni kohta. See meetodika on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruses (EÜ) nr 450/2003, mis käsitleb tööjõukulude indeksit⁵, ja komisjoni 7. juuli 2003. aasta rakendusmääruses (EÜ) nr 1216/2003⁶. Jaotus euroala tööjõukulude kohta tunnis on tehtud tööjõukulu komponentide (palk ja tööandja poolt tasutavad sotsiaalkindlustusmaksed ja palgamaksud, millest on maha arvatud tööandjale makstavad toetused) ja majandustegevuse

³ EÜT L 162, 05.06.1998, lk 1.
⁴ EÜT L 86, 27.03.2001, lk 11.
⁵ ELT L 69, 13.03.2003, lk 1.
⁶ ELT L 169, 08.07.2003, lk 37.

alusel. EKP arvutab kollektiivlepinguga määratud palkade näitaja (memokirje osa 5.1 tabelis 3) liikmesriikide ühtlustamata määratluste baasil.

Tööjõu erikulu komponendid (osa 5.1 tabel 4), SKP ja selle komponendid (osa 5.2 tabelid 1 ja 2), SKP deflaatorid (osa 5.1 tabel 5) ja tööhõivestatistika (osa 5.3 tabel 1) kujutavad endast ESA 95 riikide kvartalikontode tulemusi.

Tööstusele esitatud uued tellimused (osa 5.2 tabel 4) sisaldavad vaatlusperioodi jooksul saadud tellimusi ja hõlmavad tööstusharusid, kus tegutsetakse peamiselt tellimuspõhiselt – eelkõige tekstiili-, tselluloosi-, paberi-, keemia-, metalli-, kapitalikaupade ja kestva kaupade tööstust. Andmete arvutamisel on tuginetud jooksevhindadele.

Tööstuslikku käivet ja jaemüüki käsitlevas osas (osa 5.2 tabel 4) mõõdetakse kogukäivet, sealhulgas kõiki makse ja lõive peale käibemaksu, mille kohta on esitatud arved vaatlusperioodi jooksul. Jaemüügi käive hõlmab jaemüügi kogukäivet (v.a mootorsõidukite ja mootorrataste müük ning remonditeenused). Uute sõiduautode registreerimised hõlmavad nii era- kui ka firmaautosid.

Äri- ja tarbijauuringute kvalitatiivsed andmed (osa 5.2 tabel 5) põhinevad Euroopa Komisjoni ettevõtlus- ja tarbijauuringutel.

Tööpuuduse määrad (osa 5.3 tabel 2) vastavad Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) suunistele. Need viitavad aktiivsetele töötajatele kui tööjõu osale lähtuvalt ühtlustatud kriteeriumidest ja mõistetest. Tööpuuduse määra arvutamise aluseks olevad tööjõu näitajad erinevad osas 5.3 avaldatud hõive ja tööpuuduse tasemete summast.

RIIGI RAHANDUS

Osades 6.1–6.5 on toodud euroala valitsussektori eelarvepositsioon. Andmed on põhiosas konso-

lideeritud ja tuginevad ESA 95 metoodikale. Osades 6.1–6.3 esitatud euroala aastased koondandmed on koostatud EKP poolt liikmesriikide keskpankadelt saadud ühtlustatud andmete põhjal, mida ajakohastatakse korrapäraselt. Andmed euroala riikide eelarvepuudujäägi ja võla kohta võivad seetõttu erineda andmetest, mida Euroopa Komisjon kasutab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemisel. Osades 6.4 ja 6.5 esitatud euroala kvartaalsed koondandmed on koostatud EKP poolt Eurostati ja liikmesriikide andmete alusel.

Osas 6.1 on esitatud valitsussektori aastased tulud ja kulud, lähtudes komisjoni 10. juuli 2000. aasta määruses (EÜ) nr 1500/2000⁷ (millega muudeti ESA 95) sõnastatud mõistetest. Osas 6.2 on toodud valitsussektori konsolideeritud koguvõlg nominaalväärtuses kooskõlas asutamislepingu ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlemist reguleerivate sätetega. Osades 6.1 ja 6.2 on esitatud üldandmed iga euroala riigi kohta, arvestades nende tähtsust stabiilsuse ja majanduskasvu pakti raamistikus. Üksikute euroala riikide eelarvete puudujäägid/ülejäädid vastavad jaotisele EDP B.9, nagu on määratletud komisjoni 25. veebruari 2002. aasta määruses (EÜ) nr 351/2002, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3605/93 seoses ESA 95-le viitamisega. Osas 6.3 kajastatakse valitsussektori võla muutust. Erinevus valitsussektori võla muutuse ja riigieelarve puudujäägi vahel – eelarvepositsiooniväline võlamuutus – on peamiselt seletatav valitsuse poolt finantsvaradega tehtud tehingutega ja välisvaluuta hindamis- mõjudega. Osas 6.4 on kajastatud valitsussektori kvartaalsed tulud ja kulud, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta määruses (EÜ) nr 1221/2002⁸ (milles käsitleti valitsussektori mittefinantskontode kvartaliandmeid) sõnastatud mõistetest. Osas 6.5 on esitatud kvartaalsed andmed valitsussektori konsolideeritud koguvõla, eelarvepositsioonivälise võlamuutuse ja valitsussektori laenuvajaduse kohta. Nende andmete koosta-

⁷ EÜT L 172, 12.07.2000, lk 3.

⁸ EÜT L 179, 09.07.2002, lk 1.

misel on kasutatud liikmesriikide poolt määruste (EÜ) nr 501/2004 ja 1222/2004 alusel esitatud andmeid ja liikmesriikide keskpankade esitatud andmeid.

VÄLISMAJANDUS

Maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistikas (osad 7.1–7.4) kasutatud mõisted ja määratlused on üldiselt kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga (viies väljaanne, oktoober 1993), EKP 16. juuli 2004. aasta suunistega EKP statistilise aruandluse nõuete kohta (EKP/2004/15)⁹, neid muutvate EKP 31. mai 2007. aasta suunistega (EKP/2007/3)¹⁰ ning Eurostati dokumentidega. Täiendavat teavet euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni koostamisel kasutatud meetodika ja allikate kohta võib leida EKP väljaandest „European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (mai 2007) ning järgmistest rakkerühma aruannetest: „Portfolio investment collection systems” (juuni 2002), „Portfolio investment income” (august 2003) ja „Foreign direct investment” (märts 2004), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt. Lisaks on rahandus-, finants- ja maksebilansi statistika komitee kodulehel (www.cmf.org) võimalik tutvuda ka EKP / Euroopa Komisjoni (Eurostat) maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni statistika kvaliteedi rakkerühma aruandega (juuni 2004). Rakkerühma soovitusel põhinev iga-aastane kvaliteediaruanne euroala maksebilansi ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni kohta on olemas EKP kodulehel.

Netotehingute kajastamisel finantskontol lähtutakse Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatust: varade suurenemist tähistatakse miinusmärgiga ja kohustuste suurenemist plussmärgiga. Jooksevkontol ja kapitalikontol esitatakse nii krediti- kui ka deebetehingud plussmärgiga.

Euroala maksebilansi koostab EKP. Viimaseid kuuandmeid tuleb käsitleda tinglikena. Andmed vaadatakse üle pärast järgmise kuu näitajate ja/või üksikasjaliku kvartaalse maksebilansi avaldamist. Varasemate perioodide andmeid uuendatakse korrapäraselt või pärast meetodika muutumist.

Osa 7.1 tabelis 2 on toodud sesoonselt kohandatud andmed jooksevkonto kohta. Vajaduse korral on kohandamisel arvesse võetud tööpäevade arvu, liigaastat ja/või riigipühasid. Tabelis 5 on esitatud euroalaväliste residentide emiteeritud väärtpaberite ostud euroalal asuvate ostjate poolt majandussektorite kaupa. Hetkel pole veel võimalik näidata euroalaväliste residentide omandatud väärtpaberite emitentide (kes asuvad euroalal) jaotust majandussektorite kaupa. Tabelites 6 ja 7 esitatud jaotused „laenu” ning „sularaha ja hoiused” tuginevad mitteresidentidest vastaspoole sektorile, s.t mitteresidentsete pankade varasid liigitatakse hoiusteks ja teiste mitteresidentsete sektoritega seotud varasid laenudeks. See jaotus sarnaneb muus statistikas esitatud jaotusega, sh rahaloomeasutuste konsolideeritud bilansiga, ja on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi koostamise käsiraamatuga.

Osas 7.2 kirjeldatakse maksebilansi rahalist esitust: maksebilansi tehinguid, mis peegeldavad tehinguid M3 välises vastaskirjes. Andmete kajastamisel on lähtutud maksebilansi tavapärasest tähistussüsteemist, välja arvatud raha- ja pangandusstatistikast (veerg 12) võetud rahaagregaadi M3 välise vastaskirjete puhul, kus plussmärk tähistab varade suurenemist või kohustuste vähenemist. Portfelliinvesteeringute kohustuste poolel (veerud 5 ja 6) hõlmavad maksebilansitehingud lisaks rahaturufondide osakutele ja kuni kaheaastase tähtajaga võlaväärtpaberitele ka euroala rahaloomeasutuste emiteeritud lihtaktsiate ja võlaväärtpaberite ostu ja müüki. Euroala maksebilansi rahalise esituse kohta on avaldatud meetodiline märkus

⁹ ELT L 354, 30.11.2004, lk 34.

¹⁰ ELT L 159, 20.06.2007, lk 48.

EKP kodulehe jaotises „Statistics”. Vt ka 2003. aasta juuni kuubülletääni taustinfot 1.

Osas 7.3 on esitatud euroala maksebilansi (tabelid 1–4) ja rahvusvahelise investeerimispositsiooni (tabel 5) geograafiline jaotus peamiste partnerriikide või nende rühmade kaupa, kusjuures eristatud on euroalaväliseid ELi liikmesriike ja Euroopa Liitu mittekuuluvaid riike ja piirkondi. Jaotus kajastab ka tehinguid ja positsioone Euroopa Liidu institutsioonide (mida loetakse erinevalt EKPst statistiliselt euroalaväliseks nende füüsilisest asukohast hoolimata) ja teatud eesmärkidel ka maksuvabade keskuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide suhtes. Tabelites 1–4 on esitatud kumuleeritud maksebilansi tehingud viimases neljas kvartalis; tabelis 5 on rahvusvahelise investeerimispositsiooni geograafiline jaotus viimase aasta lõpu seisuga. See jaotus ei sisalda portfelliinvesteringute kohustuste, tuletisinstrumentide ega rahvusvaheliste reservide tehinguid ja positsioone. Geograafilist jaotust on kirjeldatud 2005. aasta veebruari kuubülletääni artiklis „Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”.

Osas 7.4 toodud euroala rahvusvahelise investeerimispositsiooni andmete esitamisel on lähtutud positsioonide võrdlusest euroalavälise residentidega ning käsitletud euroala kui ühtset majanduspiirkonda (vt ka 2002. aasta detsembri kuubülletääni taustinfot 9). Rahvusvaheline investeerimispositsioon on koostatud jooksvates turuhindades, välja arvatud otseinvesteeringud, mille hindamisel kasutatakse enamasti raamatupidamislikke väärtusi. Kvartaalne rahvusvaheline investeerimispositsioon koostatakse sama meetodilise raamistiku alusel kui aastane rahvusvaheline investeerimispositsioon. Et osa andmeallikatest ei ole pärast kvartali lõppu kättesaadavad (või on kättesaadavad hiljem), hinnatakse kvartaalset rahvusvahelist investeerimispositsiooni osaliselt finantstehingute, varade hinna ja valuutaturu muutuste põhjal.

Eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide bilansi jääk ning vastavad varad ja kohustused on toodud osa 7.4 tabelis 5 koos EKP hoitava osaga. Need näitajad pole eurosüsteemi nädalastes raamatupidamisaruannetes kajastuvate andmetega täielikult võrreldavad nende hõlmatuse ja hindamise erinevuste tõttu. Tabelis 5 esitatud andmed on kooskõlas Rahvusvahelise Valuutafondi / Rahvusvahelise Arvelduspanga rahvusvaheliste reservide malli ja välisvaluuta likviidsuse statistika kohta käivate soovitusetega. Muutused eurosüsteemi kullavarus (veerg 3) tulenevad 26. septembril 1999. aastal sõlmitud ja 8. märtsil 2004. aastal ajakohastatud kesk-panga kullalepingu tingimustel tehtud kullatehingutest. Lisateavet eurosüsteemi rahvusvaheliste reservide statistilise käsitlemise kohta võib leida väljaandest „Statistical treatment of the Eurosystems international reserves” (oktoober 2000), mille saab alla laadida EKP kodulehelt. See leht sisaldab täpsemaid andmeid vastavalt rahvusvaheliste reservide ja välisvaluuta likviidsuse mallile.

Osas 7.5 on toodud andmed euroala väliskaubanduse kohta. Andmete põhiallikaks on Eurostat. EKP tuletab mahuindeksid Eurostati kajastatud maksumuse ja ühikuhinna indeksite põhjal ning kohandab ühikuhinna indekseid sesoonselt, samas kui maksumuse andmeid kohandab Eurostat sesoonselt ja tööpäevade arvuga.

Osa 7.5 tabeli 1 veergudes 4–6 ja 9–11 toodud jaotus kaubagruppide kaupa vastab üldiste majanduskategooriate liigitusele. Valmistooted (veerud 7 ja 12) ja nafta (veerg 13) vastavad rahvusvahelise kaubandusklassifikatsiooni-standardi 3. parandatud väljaandes (SITC Rev. 3) esitatud definitsioonile. Geograafiline jaotus (osa 7.5 tabel 2) näitab põhilisi kaubanduspartnereid nii üksikult kui ka piirkondlike gruppide kaupa. Hiina mandriosa ei hõlma Hongkongi.

Mõistete, liigituste, andmete ulatuse ja kajastamise aja erinevuste tõttu pole väliskaubandusandmed (eelkõige impordiandmed) maksebilansi

statistikas toodud kaubanimetustega (osad 7.1–7.3) täielikult võrreldavad. Impordi erinevus on viimastel aastatel olnud ligikaudu 5% (EKP hinnang), millest oluline osa on seotud kindlustus- ja veeteenuste lisamisega väliskaubandusandmetesse (CIFI alusel).

VAHETUSKURSID

Osas 8.1 on toodud EKP poolt euroala kaubanduspartnerite vääringute suhtes arvatud euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid, mis põhinevad euro kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmistel. Positiivne muutus näitab euro kallinemist. Keskmise arvutamisel tuginetakse aastatel 1995–1997 ja 1999–2001 toimunud valmistoodete vahetusele kaubanduspartneritega, sealjuures arvestatakse kolmanda turu mõjusid. Euro nominaalse ja reaalse efektiivse vahetuskursi indeksid tulevad aastatele 1995–1997 tuginevate keskmiste sidumisest aastatele 1999–2001 tuginevate keskmistega 1999. aasta alguses. 14 euroalavälis Euroopa Liidu liikmesriiki, Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Hiina, Hongkong, Jaapan, Kanada, Lõuna-Korea, Norra, Singapur ja Šveits moodustavad 24 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi, kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid (EER-24). Need 24 liiget kuuluvad omakorda 44 riigist koosnevasse gruppi koos järgmiste riikidega (EER-44): Alžeeria, Argentina, Brasiilia, Filipiinid, Horvaatia, Iisrael, India, Island, Indoneesia, Lõuna-Aafrika, Malaisia, Maroko, Mehhiko, Tai, Taiwan, Tšiili, Türgi, Uus-Meremaa, Venemaa ja Venezuela. Reaalne efektiivne vahetuskurss arvutatakse välja tarbijahinnaindeksi, tootjahinnaindeksi, sisemajanduse koguprodukti deflaatori, töötleva tööstuse tööjõu erikulu ja kogumajanduse tööjõu erikulu baasil.

Täpsem teave efektiivsete vahetuskursside arvutamise kohta on toodud 2007. aasta märtsi kuubülletääni taustinfos 8 „Euro efektiivsed vahetuskursid pärast hiljutist euroala ja Euroopa Liidu laienemist” ning EKP üldtoimetises nr 2

(Occasional Paper, Luca Buldorini, Stelios Makrydakis ja Christian Thimann „The effective exchange rates of the euro”, veebruar 2002), mida on võimalik alla laadida EKP kodulehelt.

Osas 8.2 toodud kahepoolsed vahetuskursid on vastavate vääringute igapäevaselt avaldatavate kontrollmäärade kuu keskmised.

EUROALAVÄLINE ARENG

Muude Euroopa Liidu liikmesriikide (osa 9.1) kohta käivate statistiliste andmete kogumisel ja koostamisel on järgitud samu põhimõtteid mis euroala andmete puhul. Osas 9.2 toodud andmed Ameerika Ühendriikide ja Jaapani kohta on saadud nende riikide allikatest.

LISAD

EUROSÜSTEEMI RAHAPOLIITILISTE MEETMETE KRONOLOOGIA¹

13. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

14. JAANUAR 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2005. aastal 25 miljardist eurost 30 miljardi euronni oksjoni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse euroala pangandussüsteemi eeldatavalt suuremaid likviidsusvajadusi 2005. aastal. Samas jätkab eurosüsteem likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse väljajagatava summa korrigeerimise kohta 2006. aasta algul.

3. VEEBRUAR, 3. MÄRTS, 7. APRILL, 4. MAI, 2. JUUNI, 7. JUULI, 4. AUGUST, 1. SEPTEMBER, 6. OKTOOBER JA 3. NOVEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemele 2,0%, 3,0% ja 1,0%.

1. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 0,25 protsendipunkti 2,25%ni alates 6. detsembril 2005 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 0,25 protsendipunkti vastavalt 3,25% ja 1,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 6. detsembri 2005.

16. DETSEMBER 2005

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2006. aastal 30 miljardist eurost 40 miljardi euronni operatsiooni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse kahte aspekti. Esiteks eeldatakse, et euroala pangandussüsteemi likviidsusvajadus suureneb 2006. aastal veelgi. Teiseks, eurosüsteem on otsustanud veidi suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega rahuldatava likviidsusvajaduse osakaalu. Eurosüsteem jätkab siiski likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse kogumahu korrigeerimise kohta 2007. aasta algul.

12. JAANUAR JA 2. VEEBRUAR 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,25%, 3,25% ja 1,25%.

2. MÄRTS 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 2,50%ni alates 8. märtsil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,50% ja 1,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 8. märtsi 2006.

6. APRILL JA 4. MAI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pak-

¹ Kronoloogia 1999.–2004. a võetud eurosüsteemi rahapoliitiliste meetmete kohta on kirjas vastavalt EKP 1999. a aastaaruandes (lk 176–180), EKP 2000. a aastaaruandes (lk 205–208), EKP 2001. a aastaaruandes (lk 219–220), EKP 2002. a aastaaruandes (lk 234–235), EKP 2003. a aastaaruandes (lk 217–218) ja 2004. a aastaaruandes (lk 217).

kumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,50%, 3,50% ja 1,50%.

8. JUUNI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 2,75%ni alates 15. juunil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 3,75% ja 1,75%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 15. juuni 2006.

6. JUULI 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 2,75%, 3,75% ja 1,75%.

3. AUGUST 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,0%ni alates 9. augustil 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,0% ja 2,0%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 9. augusti 2006.

31. AUGUST 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,0%, 4,0% ja 2,0%.

5. OKTOOBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,25%ni alates 11. oktoobril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,25% ja 2,25%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 11. oktoobri 2006.

2. NOVEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,25%, 4,25% ja 2,25%.

7. DETSEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,50%ni alates 13. detsembril 2006 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti 4,50% ja 2,50%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 13. detsembri 2006.

21. DETSEMBER 2006

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonide kogumahtu 2007. aastal 40 miljardist eurost 50 miljardi euronit operatsiooni kohta. Mahu suurendamisel võetakse arvesse järgmisi aspekte: euroala pangandussüsteemi likviidsusvajadus on viimastel aastatel jõuliselt kasvanud ja suureneb eelduste kohaselt 2007. aastal veelgi. Seetõttu on eurosüsteem otsustanud veidi suurendada pikemaajaliste refinantseerimisoperatsioonidega rahuldatava

likviidsusvajaduse osakaalu. Eurosüsteem jätkab siiski likviidsuse tagamist oma põhiliste refinantseerimisoperatsioonide kaudu. Nõukogu võib teha otsuse kogumahu korrigeerimise kohta 2008. aasta algul.

11. JAANUAR JA 8. VEEBRUAR 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,50%, 4,50% ja 2,50%. 8. märts 2007

8. MÄRTS 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 3,75%ni alates 14. märtsil 2007 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 4,75% ja 2,75%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 14. märtsi 2007.

12. APRILL JA 10. MAI 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 3,75%, 4,75% ja 2,75%.

6. JUUNI 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab suurendada põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära 25 baaspunkti 4%ni alates 13. juunil 2007 tehtavast operatsioonist. Samuti otsustab nõukogu suurendada nii laenamise kui ka hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid 25 baaspunkti vastavalt 5% ja 3%ni ning kehtestab uute intressimäärade jõustumiskuupäevaks 13. juuni 2007.

5. JUULI, 2. AUGUST JA 6. SEPTEMBER 2007

Euroopa Keskpanga nõukogu otsustab, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide pakkumisintressi alammäära ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärasid ei muudeta ning need jäävad vastavalt tasemetele 4,00%, 5,00% ja 3,00%.

TARGET (ÜLEEUROOPALINE AUTOMATISEERITUD REAALAJALINE BRUTOARVELDUSSÜSTEEM)

MAKSEVOOD TARGETIS

2007. aasta teises kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 369 066 makset päevase kogukäibega 2422 miljardit eurot, mis on kõrgeim näitaja alates TARGETi käivitamisest. Võrreldes eelmise kvartaliga kasvas arveldatud maksete arv 7% ja käive 8%. Eelmise aasta sama perioodiga kõrvutatuna kasvas maksete arv 10% ning käive 13%. Käibe osas jäi TARGETi üldine turuosa sama kõrgele tasemele (89%) ja maksete arvu osas kasvas see 60%ni. TARGETi makseid oli enim 29. juunil (s.t kvartali viimasel tööpäeval), mil arveldati kokku 519 780 makset.

LIIKMESRIIKIDESISESED TARGETI MAKSED

2007. aasta teises kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 286 239 liikmesriikidesisest makset päevase kogukäibega 1547 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga suurenes arveldatud maksete arv 7%, samas kasvas maksete käive 6%. 2006. aasta sama perioodiga kõrvutatuna suurenes maksete arv 11% ja käive 10%. Liikmesriikidesised TARGETi maksed moodustasid 77,6% TARGETi maksete koguarvust ja 63,9% kogukäibest. Liikmesriikidesise makse keskmine suurus jäi 5,4 miljoni euro tasemele. 63% liikmesriikidesisestest maksetest moodustasid kuni 50 000 euro suurused maksed, 10% maksetest ulatus üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 183 liikmesriikidesisest makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikidesiseid makseid oli selle kvartali jooksul enim 29. juunil, mil arveldati kokku 401 569 makset.

LIIKMESRIIKIDEVAHELISED TARGETI MAKSED

2007. aasta teises kvartalis arveldati TARGETis päevas keskmiselt 82 827 liikmesriikidevahelist makset päevase kogukäibega 875 miljardit eurot. Võrreldes eelmise kvartaliga kasvas arveldatud maksete arv 6% ning käive 12%. Eelmise kvartaliga kõrvutatuna suurenes pan-

kadevaheliste maksete arv 4% ja käive 13%. Kliendimaksete arv suurenes eelmise kvartaliga võrreldes 8% ja käive 9%. Pankadevahelised maksed moodustasid liikmesriikidevaheliste TARGETi maksete päevasest keskmisest arvust 46% ja käibest 94%. Pankadevaheliste maksete keskmine väärtus kasvas 19,9 miljonilt eurolt 21,1 miljoni euroni ja kliendimaksete keskmine väärtus jäi 1,1 miljoni euro tasemele. 66% liikmesriikidevahelistest maksetest moodustasid kuni 50 000 euro suurused maksed, 14% maksetest oli väärtusega üle 1 miljoni euro. Keskmiselt arveldati päevas 85 liikmesriikidevahelist makset väärtusega üle 1 miljardi euro. Liikmesriikidevahelisi makseid oli selle kvartali jooksul enim 29. juunil, mil arveldati kokku 118 211 makset.

TARGETI KÄIDELDAVUS JA JÕUDLUS

2007. aasta teises kvartalis oli TARGETi keskmine käideldavus 99,92%, võrrelduna 99,88% keskmise käideldavusega eelmises kvartalis. TARGETi käideldavust mõjutanud vahejuhtumite arv oli 13, mis on ühe võrra suurem kui eelmises kvartalis. TARGETi käideldavuse arutamisel võetakse arvesse vahejuhtumeid, mis takistavad maksete arveldamist kümme minutit või kauem. 2007. aasta teises kvartalis leidis aset kolm vahejuhtumit, mis kestsid üle kahe tunni. Tabelis 3 on esitatud iga TARGETi koostisosa (liikmesriikide süsteemid ja EKP maksesüsteem) käideldavusnäitajad. Vaatlusaluses kvartalis arveldati 98,71% liikmesriikidevahelistest TARGETi maksetest vähem kui 5 minutiga, 1,16% maksete arveldamiseks kulus aega 5–15 minutit ja 0,05% maksete puhul 15–30 minutit. Ühe päeva jooksul arveldati keskmiselt 82 827 liikmesriikidevahelist makset, millest 66 puhul pikenes arveldusaeg üle 30 minuti.

Tabel 1. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksete arv

(maksete arv)	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv
TARGET					
Kõik TARGETi makset					
Koguarv	20 854 425	20 313 134	22 062 699	22 069 092	22 882 111
Päeva keskmine	336 362	313 247	350 202	344 830	369 066
Liikmesriikidesisesed TARGETi makset					
Koguarv	16 019 310	15 686 100	17 153 073	17 071 952	17 746 830
Päeva keskmine	258 376	241 873	272 271	266 749	286 239
Liikmesriikidevahelised TARGETi makset					
Koguarv	4 835 115	4 627 034	4 909 629	4 997 140	5 135 281
Päeva keskmine	77 986	71 374	77 931	78 080	82 827
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Koguarv	12 024 168	11 712 173	12 390 099	12 540 775	13 252 906
Päeva keskmine	194 328	180 593	196 668	195 876	213 757
Paris Net Settlement (PNS)					
Koguarv	1 664 581	1 587 129	1 700 859	1 678 885	1 659 684
Päeva keskmine	24 880	24 512	26 998	26 235	26 769
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Koguarv	172 023	144 456	136 200	136 111	173 124
Päeva keskmine	2 579	2 224	2 162	2 126	2 792

Tabel 2. TARGETi ja teiste valitud pankadevaheliste arveldussüsteemide poolt arveldatud maksete käive

(mld EUR)	2006 II kv	2006 III kv	2006 IV kv	2007 I kv	2007 II kv
TARGET					
Kõik TARGETi makset					
Kogukäive	133 405	131 843	137 943	143 598	150 143
Päeva keskmine	2 152	2 031	2 190	2 244	2 422
Liikmesriikidesisesed TARGETi makset					
Kogukäive	86 989	85 847	90 307	93 776	95 905
Päeva keskmine	1 403	1 322	1 434	1 465	1 547
Liikmesriikidevahelised TARGETi makset					
Kogukäive	46 416	45 995	47 637	49 822	54 237
Päeva keskmine	749	709	756	778	875
Muud süsteemid					
Euro I (EBA)					
Kogukäive	11 936	12 399	12 766	13 480	13 876
Päeva keskmine	193	191	203	210	224
Paris Net Settlement (PNS)					
Kogukäive	3 891	3 572	3 795	3 883	4 459
Päeva keskmine	62	55	60	61	72
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kogukäive	112	111	114	128	115
Päeva keskmine	2	2	2	2	2

Tabel 3. TARGETi käideldavus: liikmesriikide süsteemid ja EKP maksesüsteem

TARGETi koostisosa	Käideldavus 2007. aasta II kvartalis
Belgia	100,00%
Taani	99,69%
Saksamaa	100,00%
Eesti	100,00%
Iirimaa	99,97%
Kreeka	99,63%
Hispaania	100,00%
Prantsusmaa	99,08%
Itaalia	100,00%
Luksemburg	100,00%
Madalmaad	99,92%
Austria	99,72%
Poola	100,00%
Portugal	100,00%
Soome	100,00%
Ühendkuningriik	100,00%
EKP maksesüsteem	100,00%
TARGETi keskmine käideldavus	99,88%

EUROOPA KESKPANGA POOLT ALATES 2006. AASTAST AVALDATUD DOKUMENDID

Käesolev loetelu sisaldab valikut Euroopa Keskpanga poolt alates 2006. a jaanuarist avaldatud dokumentidest. Teadustoimetiste (*Working Papers*) loetelu viitab üksnes 2007. a juunist kuni augustini avaldatud trükistele. Huvilistel on võimalus saada väljaandeid tasuta (kui ei ole teisiti märgitud ning varude olemasolu korral), andes oma soovist teada aadressile info@ecb.europa.eu.

Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi (EMI) poolt avaldatud dokumentide täielik nimekiri on saadaval EKP kodulehel (<http://www.ecb.europa.eu>).

AASTAARUANNE

- “Aastaaruanne 2005”, aprill 2006.
- “Aastaaruanne 2006”, aprill 2007.

LÄHENEMISARUANNE

- “Lähenemisaruanne mai 2006”.
- “Lähenemisaruanne detsember 2006”.
- “Lähenemisaruanne mai 2007”.

KUUBÜLLETÄÄNIS AVALDATUD ARTIKLID

- “The predictability of the ECB’s monetary policy”, jaanuar 2006.
- “Hedge funds: developments and policy implications”, jaanuar 2006.
- “Assessing house price developments in the euro area”, veebruar 2006.
- “Fiscal policies and financial markets”, veebruar 2006.
- “The importance of public expenditure reform for economic growth and stability”, aprill 2006.
- “Portfolio management at the ECB”, aprill 2006.
- “Monetary and exchange rate arrangements of the euro area with selected third countries and territories”, aprill 2006.
- “The contribution of the ECB and the Eurosystem to European financial integration”, mai 2006.
- “The single list in the collateral framework of the Eurosystem”, mai 2006.
- “Equity issuance in the euro area”, mai 2006.
- “Measures of inflation expectations in the euro area”, juuli 2006.
- “Competitiveness and the export performance of the euro area”, juuli 2006.
- “Sectoral money holding: determinants and recent developments”, august 2006.
- “The evolution of large-value payment systems in the euro area”, august 2006.
- “Demographic change in the euro area: projections and consequences”, oktoober 2006.
- “Integrated financial and non-financial accounts for the institutional sectors in the euro area”, oktoober 2006.
- “Monetary policy ‘activism’”, november 2006.
- “The Eurosystem’s experience with fine-tuning operations at the end of the reserve maintenance period”, november 2006.
- “Financial development in central, eastern and south-eastern Europe”, november 2006.
- “The enlarged EU and euro area economies”, jaanuar 2007.
- “Developments in the structural features of the euro area labour markets over the last decade”, jaanuar 2007.
- “Putting China’s economic expansion in perspective”, jaanuar 2007.
- “Challenges to fiscal sustainability in the euro area”, veebruar 2007.
- “The EU arrangements for financial crisis management”, veebruar 2007.

- “Migrant remittances to regions neighbouring the EU”, veebruar 2007.
- “Communicating monetary policy to financial markets”, aprill 2007.
- “Output growth differentials in the euro area: sources and implications”, aprill 2007.
- “From government deficit to debt: bridging the gap”, aprill 2007.
- “Measured inflation and inflation perceptions in the euro area”, mai 2007.
- “Competition in and economic performance of the euro area services sector”, mai 2007.
- “Determinants of growth in the EU Member States of central and eastern Europe”, mai 2007.
- “Share buybacks in the euro area”, mai 2007.
- “Interpreting monetary developments since mid-2004”, juuli 2007.
- “Oil-exporting countries: key structural features, economic developments and oil revenue recycling”, juuli 2007.
- “Adjustment of global imbalances in a financially integrating world”, august 2007.
- “The financing of small and medium-sized enterprises in the euro area”, august 2007.
- “Leveraged buyouts and financial stability”, august 2007.

STATISTICS POCKET BOOK

Saadaval igakuiselt alates 2003. a augustist.

ÕIGUSALASED TEADUSTOIMETISED (LEGAL WORKING PAPER SERIES)

- 1 “The developing EU legal framework for clearing and settlement of financial instruments”, K. M. Löber, veebruar 2006.
- 2 “The application of multilingualism in the European Union context”, P. Athanassiou, märts 2006.
- 3 “National central banks and Community public sector procurement legislation: a critical overview”, J. García-Andrade ja P. Athanassiou, oktoober 2006.
- 4 “Privileges and immunities of the European Central Bank”, G. Gruber ja M. Benisch, juuni 2007.
- 5 “Legal and institutional aspects of the currency changeover following the restoration of the independence of the Baltic States”, K. Drēviņa, K. Laurinavičius ja A. Tupits, juuli 2007.

ÜLDISED TOIMETISED (OCCASIONAL PAPER SERIES)

- 43 “The accumulation of foreign reserves”, rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, veebruar 2006.
- 44 “Competition, productivity and prices in the euro area services sector”, Euroopa Keskpankade Süsteemi rahapoliitika komitee rakkerühm, aprill 2006.
- 45 “Output growth differentials across the euro area countries: Some stylised facts”, N. Benalal, J. L. Diaz del Hoyo, B. Pierluigi ja N. Vidalis, mai 2006.
- 46 “Inflation persistence and price-setting behaviour in the euro area – a summary of the IPN evidence”, F. Altissimo, M. Ehrmann ja F. Smets, juuni 2006.
- 47 “The reform and implementation of the Stability and Growth Pact”, R. Morris, H. Ongena ja L. Schuknecht, juuni 2006.
- 48 “Macroeconomic and financial stability challenges for acceding and candidate countries”, rahvusvaheliste suhete komitee laienemise rakkerühm, juuli 2006.
- 49 “Credit risk mitigation in central bank operations and its effects on financial markets: the case of the Eurosystem”, U. Bindseil ja F. Papadia, august 2006.

- 50 “Implications for liquidity from innovation and transparency in the European corporate bond market”, M. Laganà, M. Peřina, I. von Köppen-Mertes ja A. Persaud, august 2006.
- 51 “Macroeconomic implications of demographic developments in the euro area”, A. Maddaloni, A. Musso, P. Rother, M. Ward-Warmedinger ja T. Westermann, august 2006.
- 52 “Cross-border labour mobility within an enlarged EU”, F. F. Heinz ja M. Ward-Warmedinger, oktoober 2006.
- 53 “Labour productivity developments in the euro area”, R. Gomez-Salvador, A. Musso, M. Stocker ja J. Turunen, oktoober 2006.
- 54 “Quantitative quality indicators for statistics – an application to euro area balance of payment statistics”, V. Damia ja C. Picón Aguilar, november 2006.
- 55 “Globalisation and euro area trade: interactions and challenges”, U. Baumann ja F. di Mauro, veebruar 2007.
- 56 “Assessing fiscal soundness: theory and practice”, N. Giammarioli, C. Nickel, P. Rother ja J.-P. Vidal, märts 2007.
- 57 “Understanding price developments and consumer price indices in south-eastern Europe”, S. Herrmann ja E. K. Polgar, märts 2007.
- 58 “Long-term growth prospects for the Russian economy”, R. Beck, A. Kamps ja E. Mileva, märts 2007.
- 59 “The ECB Survey of Professional Forecasters (SPF) – A review after eight years’ experience”, C. Bowles, R. Friz, V. Genre, G. Kenny, A. Meyler ja T. Rautanen, aprill 2007.
- 60 “Commodity price fluctuations and their impact on monetary and fiscal policies in Western and Central Africa”, U. Böwer, A. Geis ja A. Winkler, aprill 2007.
- 61 “Determinants of growth in the central and eastern European EU Member States – A production function approach”, O. Arratibel, F. Heinz, R. Martin, M. Przybyla, L. Rawdanowicz, R. Serafini ja T. Zumer, aprill 2007.
- 62 “Inflation-linked bonds from a central bank perspective”, J. A. Garcia ja A. van Rixtel, juuni 2007.
- 63 “Corporate finance in the euro area – including background material”, EKPSi rahapoliitika komitee rakkerühm, juuni 2007.
- 64 “The use of portfolio credit risk models in central banks”, EKPSi turuoperatsioonide komitee rakkerühm, juuli 2007.
- 65 “The performance of credit rating systems in the assessment of collateral used in Eurosystem monetary policy operations”, F. Coppens, F. González ja G. Winkler, juuli 2007.
- 66 “Structural reforms in EMU and the role of monetary policy – a survey of the literature”, N. Leiner-Killinger, V. López Pérez, R. Stiegert ja G. Vitale, juuli 2007.
- 67 “Towards harmonised balance of payments and international investment position statistics – the experience of the European compilers”, J.-M. Israël ja C. Sánchez Muñoz, juuli 2007.
- 68 “The securities custody industry”, D. Chan, F. Fontan, S. Rosati ja D. Russo, august 2007.
- 69 “Fiscal policy in Mediterranean countries – Developments, structures and implications for monetary policy”, M. Sturm ja F. Gurtner, august 2007.
- 70 “The search for Columbus’ egg: Finding a new formula to determine quotas at the IMF”, M. Skala, C. Thimann ja R. Wölfinger, august 2007.
- 71 “The economic impact of the Single Euro Payments Area”, H. Schmiedel, august 2007.

RESEARCH BULLETIN

Research Bulletin, No 4, aprill 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
Research Bulletin, No 5, detsember 2006.
Research Bulletin, No 6, juuni 2007.

TEADUSTOIMETISED (WORKING PAPER SERIES)

- 758 “Red tape and delayed entry”, A. Ciccone ja E. Papaioannou, juuni 2007.
- 759 “Linear-quadratic approximation, external habit and targeting rules”, P. Levine, J. G. Pearlman ja R. Pierse, juuni 2007.
- 760 “Modelling intra and extra-area trade substitution and exchange rate pass-through in the euro area”, A. Dieppe ja T. Warmedinger, juuni 2007.
- 761 “External imbalances and the US current account: how supply-side changes affect an exchange rate adjustment”, P. Engler, M. Fidora ja C. Thimann, juuni 2007.
- 762 “Patterns of current account adjustment: insights from past experience”, B. Algieri ja T. Bracke, juuni 2007.
- 763 “Short and long-run tax elasticities: the case of the Netherlands”, G. Wolswijk, juuni 2007.
- 764 “Robust monetary policy with imperfect knowledge”, A. Orphanides ja J. C. Williams, juuni 2007.
- 765 “Sequential optimisation, front-loaded information, and US consumption”, A. Willman, juuni 2007.
- 766 “How and when do markets tip? Lessons from the Battle of the Bund”, E. Cantillon ja P. L. Yin, juuni 2007.
- 767 “Explaining monetary policy in press conferences”, M. Ehrmann ja M. Fratzscher, juuni 2007.
- 768 “A new approach to measuring competition in the loan markets of the euro area”, M. van Leuvensteijn, J. A. Bikker, A. van Rixtel ja C. Kok Sørensen, juuni 2007.
- 769 “The ‘Great Moderation’ in the United Kingdom”, L. Benati, juuni 2007.
- 770 “Welfare implications of Calvo vs. Rotemberg pricing assumptions”, G. Lombardo ja D. Vestin, juuni 2007.
- 771 “Policy rate decisions and unbiased parameter estimation in typical monetary policy rules”, J. Podpiera, juuni 2007.
- 772 “Can adjustment costs explain the variability and counter-cyclicality of the labour share at the firm and aggregate level?”, P. Vermeulen, juuni 2007.
- 773 “Exchange rate volatility and growth in small open economies at the EMU periphery”, G. Schnabl, juuli 2007.
- 774 “Shocks, structures or monetary policies? The euro area and the United States after 2001”, L. Christiano, R. Motto ja M. Rostagno, juuli 2007.
- 775 “The dynamic behaviour of budget components and output”, A. Afonso ja P. Claeys, juuli 2007.
- 776 “Insights gained from conversations with labour market decision-makers”, T. F. Bewley, juuli 2007.
- 777 “Downward nominal wage rigidity in the OECD”, S. Holden ja F. Wulfsberg, juuli 2007.
- 778 “Employment protection legislation and wages”, M. Leonardi ja G. Pica, juuli 2007.
- 779 “On-the-job search and the cyclical dynamics of the labour market”, M. U. Krause ja T. A. Lubik, juuli 2007.
- 780 “Dynamics and monetary policy in a fair wage model of the business cycle”, D. de la Croix, G. de Walque ja R. Wouters, juuli 2007.
- 781 “Wage inequality in Spain: recent developments”, M. Izquierdo ja A. Lacuesta, juuli 2007.
- 782 “Panel data estimates of the production function and product and labour market imperfections”, S. Dobbelaere ja J. Mairesse, juuli 2007.
- 783 “The cyclicality of effective wages within employer-employee matches: evidence from German panel data”, S. Anger, juuli 2007.

- 784 “Understanding the dynamics of labour shares and inflation”, M. Lawless ja K. Whelan, juuli 2007.
- 785 “Aggregating Phillips curves”, J. Imbs, E. Jondeau ja F. Pelgrin, juuli 2007.
- 786 “The economic impact of merger control: what is special about banking?”, E. Carletti, P. Hartmann ja S. Ongena, juuli 2007.
- 787 “Finance and growth: a macroeconomic assessment of the evidence from a European angle”, E. Papaioannou, juuli 2007.
- 788 “Evaluating the real effect of bank branching deregulation: comparing contiguous counties across US state borders”, R. R. Huang, juuli 2007.
- 789 “Modelling the impact of external factors on the euro area’s HICP and real economy: a focus on pass-through and the trade balance”, L. Landolfo, juuli 2007.
- 790 “Asset prices, exchange rates and the current account”, M. Fratzscher, L. Juvenal ja L. Sarno, august 2007.
- 791 “Inquiries on dynamics of transition economy convergence in a two-country model”, J. Brůha ja J. Podpiera, august 2007.
- 792 “Euro area market reactions to the monetary developments press release”, J. Coffinet ja S. Gouteron, august 2007.
- 793 “Structural econometric approach to bidding in the main refinancing operations of the Eurosystem”, N. Cassola, C. Ewerhart ja C. Morana, august 2007.
- 794 “(Un)naturally low? Sequential Monte Carlo tracking of the US natural interest rate”, M. J. Lombardi ja S. Sgherri, august 2007.
- 795 “Assessing the Impact of a change in the composition of public spending: a DSGE approach”, R. Straub ja I. Tchakarov, august 2007.
- 796 “The impact of exchange rate shocks on sectoral activity and prices in the euro area”, E. Hahn, august 2007.
- 797 “Joint estimation of the natural rate of interest, the natural rate of unemployment, expected inflation, and potential output”, L. Benati ja G. Vitale, august 2007.
- 798 “The transmission of US cyclical developments to the rest of the world”, S. Déés ja I. Vansteenkiste, august 2007.
- 799 “Monetary policy shocks in a two-sector open economy: an empirical study”, R. Llaudes, august 2007.
- 800 “Is the corporate bond market forward looking?”, J. Hilscher, august 2007.
- 801 “Uncovered interest parity at distant horizons: evidence on emerging economies & nonlinearities”, A. Mehl ja L. Cappiello, august 2007.
- 802 “Investigating time-variation in the marginal predictive power of the yield spread”, L. Benati ja C. Goodhart, august 2007.
- 803 “Optimal monetary policy in an estimated DSGE for the euro area”, S. Adjemian, M. Darracq Pariès ja S. Moyon, august 2007.
- 804 “Growth accounting for the euro area: a structural approach”, T. Proietti ja A. Musso, august 2007.
- 805 “The pricing of risk in European credit and corporate bond markets”, A. Berndt ja I. Obreja, august 2007.
- 806 “State-dependency and firm-level optimization: a contribution to Calvo price staggering”, P. McAdam ja A. Willman, august 2007.

MUUD VÄLJAANDED

“Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union and in acceding countries – Statistical tables”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).

“Data collection from credit institutions and other professional cash handlers under the Framework for banknote recycling”, jaanuar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Euro Money Market Survey 2005”, jaanuar 2006.
 “Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, veebruar 2006.
 “Towards a Single Euro Payments Area – Objectives and Deadlines (4th Progress Report)”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Handbook for the compilation of flows statistics on the MFI balance sheet”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Methodological notes for the compilation of the revaluation adjustment”, veebruar 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “National implementation of Regulation ECB/2001/13”, veebruar 2006. (ainult elektroonilisel kujul)
 “Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – Addendum incorporating 2004 data (Blue Book)”, märts 2006.
 “ECB statistics: an overview”, aprill 2006.
 “TARGET Annual Report 2005”, mai 2006.
 “Financial Stability Review”, juuni 2006.
 “Business continuity oversight expectations for systemically important payment systems (SIPS)”, juuni 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Communication on TARGET2”, juuli 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Government Finance Statistics Guide”, august 2006.
 “Implementation of banknote recycling framework”, august 2006.
 “The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures”, september 2006.
 “Differences in MFI interest rates across euro area countries”, september 2006.
 “Indicators of financial integration in the euro area”, september 2006.
 “Recent developments in supervisory structures in EU and acceding countries”, oktoober 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “EU banking structures”, oktoober 2006.
 “EU banking sector stability”, november 2006.
 “The ESCB’s governance structure as applied to ESCB statistics”, november 2006.
 “Third progress report on TARGET2”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “The Eurosystem’s view of a ‘SEPA for cards’”, november 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Financial Stability Review”, detsember 2006.
 “The European Central Bank – History, role and functions”, teine, täiendatud väljaanne, detsember 2006.
 “Assessment of accounting standards from a financial stability perspective”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Research Bulletin No 5”, detsember 2006.
 “Extension of the transmission period laid down in the ECB Banknote Recycling Framework for six euro area countries”, detsember 2006.
 “Payment and securities settlement systems in the European Union and in the acceding countries – addendum incorporating 2005 data” (Blue Book), detsember 2006.
 “Acceptance criteria for third-party rating tools within the Eurosystem Credit Assessment Framework”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Correspondent central banking model (CCBM) – procedure for Eurosystem counterparties”, detsember 2006 (ainult elektroonilisel kujul).
 “Government finance statistics guide”, jaanuar 2007.

“Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament”, jaanuar 2007.

“Letter from the ECB President to Mr Jean-Marie Cavada, Chairman of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, European Parliament”, jaanuar 2007.

“Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report”, veebruar 2007.

“List of monetary financial institutions and institutions subject to minimum reserves”, veebruar 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Financial statistics for a global economy – proceedings of the 3rd ECB conference on statistics”, veebruar 2007.

“Euro Money Market Study 2006”, veebruar 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Letter from the ECB President to Ms Pervenche Berès, Chairwoman of the Committee on Economic and Monetary Affairs, European Parliament”, veebruar 2007.

“Monetary financial institutions and markets statistics sector manual”, märts 2007.

“Financial integration in Europe”, märts 2007.

“TARGET2-Securities - The blueprint”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Technical feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Operational feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Legal feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“TARGET2-Securities - Economic feasibility”, märts 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Risk measurement and systemic risk. Fourth joint central bank research conference 8-9 November 2005. In cooperation with the Committee on the Global Financial System”, aprill 2007.

“How the euro became our money. A short history of the euro banknotes and coins”, aprill 2007.

“Large banks and private equity-sponsored leveraged buyouts in the EU”, aprill 2007.

“TARGET Annual Report 2006”, mai 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“European Union balance of payments: international investment position statistical methods”, mai 2007.

“Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union: statistical tables”, mai 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“The euro bonds and derivatives markets”, juuni 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Review of the international role of the euro”, juuni 2007.

“Fourth Progress Report on TARGET2, General Functional Specifications”, juuni 2007.

“Financial Stability Review”, juuni 2007.

“Monetary policy: a journey from theory to practice”, juuni 2007.

“The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions”, juuli 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Fifth SEPA progress report”, juuli 2007 (ainult elektroonilisel kujul).

“Potential impact of Solvency II on financial stability”, juuli 2007.

“The role of central counterparties – issues related to central counterparty clearing”, EKP ja föderaalreservi Chicago konverents, 3.-4. aprill 2006, juuli 2007.

“European legislation on financial markets: Settlement Finality Directive, Financial Collateral Directive, Winding-Up Directive for Credit Institutions”, juuli 2007.

“Payment and securities settlement systems in the European Union” (Blue Book), Vol. 1: euro area countries, Vol. 2: non-euro area countries, august 2007.

BROŠÜÜRID

“The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks”, mai 2006

“TARGET2-Securities brochure”, september 2006.

“The Single Euro Payments Area (SEPA): an integrated retail payments market”, november 2006.

SÕNASTIK

Käesolev sõnastik sisaldab kuubülletäänis sageli kasutatavate terminite valikut. Põhjalikuma ja üksikasjalikuma sõnastiku leiata EKP kodulehelt (www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/index.en.html).

Allahindamine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenude väärtuse alandamine, kui leitakse, et osa laenudest ei ole võimalik tagasi saada.

Autonoomsed likviidsustegurid: likviidsustegurid, mis ei tulene tavaliselt kasutatavatest rahapoliitilistest vahenditest. Need hõlmavad näiteks ringluses olevaid pangatähti, valitsuse hoiuseid keskpangas ja keskpanga netovälisvarasid.

Deflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi langus.

Eelarve puudujäägi suhtarv (valitsemissektor): valitsemissektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu. Seda nimetatakse ka eelarve puudujäägi suhtarvuks.

Eelarve puudujääk (valitsemissektor): valitsemissektori laenude netoväärtus, s.t valitsemissektori kogutulude ja -kulude erinevus.

Eelarvepositiooniväline võlamuutus (valitsemissektor): valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja valitsemissektori võla muutuse vaheline erinevus.

Eeldatav volatiilsus: mõõdab oodatavat kõikumist (aastaste portsendimäärade põhjal arvutatav standardhälve) näiteks võlakirjade ja aktsiate/osakute (või vastavate futuurlepingute) hindades, mille saab välja võtta nii võlakirjade ja aktsiate/osakute hinnast, tähtajast ning optioonihinnast kui ka riskivabast tulumäärast, kasutades sellist optiooni hindamise mudelit nagu Black-Scholesi mudel.

EKP baasintressimäärad: EKP nõukogu poolt kehtestatud intressimäärad, mis kajastavad EKP rahapoliitilist hoiakut. Nendeks on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär ning laenamise ja hoiustamise püsivõimaluse intressimäärad.

EONIA (euroala pankadevahelise üleööturu keskmine aastaintressimäär): tehingutel põhinev intressimäär, mis kehtib pankadevahelisel eurohoiuste üleööturul. See arvutatakse osalevate pankade poolt avaldatud eurodes nomineeritud tagatiseta üleöolaenutehingute intressimäärade kaalutud keskmisena.

ERM2 (vahetuskursimehhanism 2): vahetuskursikokkulepe, mis loob raamistiku vahetuskursipoliitika alasele koostööle euroala riikide ning majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis mitteosalevate ELi liikmesriikide vahel.

EURIBOR (euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär): intressimäär, millega esmaklassiline pank on nõus laenama raha eurodes teisele esmaklassilisele pangale ning mida arvutatakse iga päev pankadevaheliste hoiuste puhul tähtajaga kuni 12 kuud.

Euroala: neid Euroopa Liidu liikmesriike hõlmav ala, kus vastavalt asutamislepingule on ühisrahana kasutusele võetud euro.

Euro efektiivsed vahetuskursid (nominaal-/reaalkurss): euro ja euroala põhiliste kaubanduspartnerite vääringute kahepoolsete vahetuskursside kaalutud keskmine. EKP avaldab euro efek-

tiivse nominaalkursi indekseid kahe kaubanduspartnerite grupi taustal: 14 euroalavälist Euroopa Liidu liikmesriiki ja 10 põhilist kaubanduspartnerit väljastpoolt Euroopa Liitu moodustavad 24 riigist koosneva kaubanduspartnerite grupi (EER-24) ning eelnimetatud 24 riigist koosnev kaubanduspartnerite grupp ja 20 täiendavat riiki moodustavad teise 44 riigist koosneva grupi (EER-44), kelle andmete põhjal leitakse efektiivsed vahetuskursid. Keskmise kaalumisel kasutatavad andmed kajastavad iga partnerriigi osa euroala kaubanduses ja arvestavad konkurentsi kolmandal turul. Euro reaalkurs on euro nominaalkurs, mis on korrutatud välismaiste kaalutud keskmiste ning kohalike hindade või kulude suhtega. Seega on need hinna ja kulude konkurent-sivõime mõõtühikud.

Euroala ostujuhtide uuringud: tootmis- ja teenindussektori ettevõtlustingimuste uuring, mis on korraldatud mitmes euroala riigis ja mida kasutatakse indeksite arvutamiseks. Euroala toot-missektoris tegutsevate ostujuhtide indeks (PMI) on kaalutud keskmine näitaja, mis on arvatud toodanguindeksite, uute tellimuste, tööhõive, tarnetähtaegade ja valmistoodangu varu alusel. Teenindussektori uuringu käigus esitatakse küsimusi äritegevuse, oodatava tulevase äritegevuse, täitmata tellimuste, uute sissetulevate tellimuste, tööhõive, sisendhindade ja müügihindade kohta. Euroala liitindeks arvutatakse tootmis- ja teenindussektorites korraldatud uuringute tule-muste ühendamise teel.

Euroopa Komisjoni uuringud: Euroopa Komisjoni nimel igas EL liikmesriigis korraldatud ühtlustatud ettevõtlus- ja tarbijauuringud. Taoliste uuringute käigus esitatakse küsimused adres-seeritakse tööstus-, ehitus-, jaekaubandus- ja teenindussektoris tegutsevate ettevõtete juhtidele, samuti tarbijatele. Igakuise uuringu põhjal arvutatakse liitnäitajad, mis koondavad ühte indikaatorisse (usaldusnäitaja) mitmele erinevale küsimusele antud vastused.

Eurosüsteem: keskpangandussüsteem, mis koosneb Euroopa Keskpangast ja nende ELi liikmes-riikide keskpangadest, kes on euro juba kasutusele võtnud.

Fikseeritud intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus intressimäär on keskpanga poolt ette antud ning osalevad vastaspoolled pakuvad rahasummat, millega nad soovivad sooritada tehingut fikseeritud intressimäära juures.

Finantskonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki tehinguid otse- ja portfelliinvesteeringute, tuletisinstrumentide, muude investeeringute ja reservvaradega residentide ja mitteresidentide vahel.

Hinnastabiilsus: hinnastabiilsuse säilitamine on eurosüsteemi põhieesmärk. EKP nõukogu peab hinnastabiilsuseks ühtlustatud tarbijahinnaindeksi alla 2% suurust kasvu. EKP nõukogu on üht-lasi selgelt väljendanud, et hinnastabiilsuse tagamiseks on tema eesmärgiks hoida inflatsiooni-määrad keskpikas perspektiivis madalamal kui 2%, kuid mitte oluliselt alla selle.

Hoiustamise püsivõimalus: eurosüsteemi püsivõimalus, mida vastaspoolled võivad kasutada üleõhoiustamiseks riigi keskpangas ning mille eest makstakse eelnevalt kindlaks määratud int-ressi.

Hüvitis töötaja kohta: hüvitis määratletakse tööandjalt töövõtjale makstava rahalise või mitte-rahalise kogutasuna. Hüvitis sisaldab brutopalka, samuti preemiaid, ületunnitöö tasusid ja töötaja sotsiaalkindlustusmaksid. Hüvitis töötaja kohta määratletakse koguhüvitise ja töötajate kogu-arvu suhtena.

Inflatsioon: üldise hinnataseme, s.t tarbijahinnaindeksi tõus.

Inflatsiooniga indekseeritud valitsuse võlakirjad: valitsussektori poolt emiteeritud võlakirjad, mille intressimaksud ja põhisumma on seotud kindla tarbijahinnaindeksiga.

Jooksevkonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kaupade, teenuste ja tuludega seotud tehinguid ning jooksevülekandeid residentide ja mitteresidentide vahel.

Kapitalikonto: maksebilansi konto, mis hõlmab kõiki kapitali ülekandeid ja tootmata mittefinantsvarade soetamis- ja realiseerimistehinguid residentide ja mitteresidentide vahel.

Keskkurs: vahetuskursimehhanismi ERM 2 iga liikmesriigi vääringu vahetuskurs euro suhtes, millega määratletakse ERM2 kõikumispiirid.

Kohustusliku reservi nõue: minimaalne reserv, mida krediitiasutus on kohustatud eurosüsteemis hoidma. Nõude täitmist kontrollitakse keskmise päevasaldo alusel umbes ühekuisse hoidmisperioodi vältel.

Kollektiivlepinguga määratud palkade indeks: mõõdab kollektiivselt peetud läbirääkimiste otsesest tulemust põhipalga (s.t palk ilma lisatasude ja preemiateta) alusel euroala tasandil. See viitab kuupalkade eeldatavale keskmisele muutusele.

Laenamise püsivõimalus: püsivõimalus, mida vastaspoolled võivad eurosüsteemis kasutada üleölaenu saamiseks liikmesriigi keskpangast eelnevalt kindlaks määratud intressimääraga ja kõlblike varade vastu.

Laenuvajadus (valitsemissektor): valitsemissektori netovõla võtmine.

M1: kitsas rahaagregaat, mis koosneb käibel olevast sularahast ning üleöhoiustest rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses (nt postkontoris või riigikassas).

M2: laiem rahaagregaat, mis koosneb M1st, kuni kolmekuulise etteteatamistähtajaga lõpetatavatest hoiustest (s.t lühiajalised säästuhoiused) ning kuni kaheaastase tähtajaga hoiustest (ehk lühiajalistest tähtajalistest hoiustest) rahaloomeasutustes ja keskvalitsuses.

M3: lai rahaagregaat, mis koosneb M2st ja sellistest turukõlblikest instrumentidest nagu repotehingud, rahaturufondide osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud kuni kaheaastase tähtajaga võlakirjad.

Mahakandmine: rahaloomeasutuse bilansis dokumenteeritud laenu kustutamine, kui leitakse, et mitte mingit osa laenusummast ei ole võimalik tagasi saada.

Maksebilanss: statistiline aruanne, milles liidetakse ühes riigis teatud perioodi jooksul sooritatud majandustehingud ülejäänud maailma omale.

Muud investeeringud: maksebilansi ja rahvusvahelise investimispositsiooni kirje, mis hõlmab mitteresidentide finantstehinguid või -positsioone seoses kaubanduskrediidi, hoiuste ja laenude ning teiste debitoorsete/kreditoorsete võlgnevustega.

Muutuva intressimääraga oksjon: pakkumismenetlus, kus vastaspoolled pakuvad nii rahasummat kui ka intressimäära, millega nad soovivad keskpangaga tehingut sooritada.

Omandiväärtpaberid: väärtpaberid, mis esindavad osalust ettevõttes. Omandiväärtpaberid kujutavad endast väärtpaberibörsidel kaubeldavaid aktsiaid (noteeritud aktsiad), mittenoteeritavaid aktsiaid ja muid aktsia- ja osakapitali vorme. Omandiväärtpaberid toodavad tavaliselt tulu dividendide näol.

Ostujõu pariteet: vahetuskurss, millega üks valuuta arvestatakse ümber teise valuutasse selleks, et ühtlustada kahe valuuta ostujõud. Selleks kõrvaldatakse asjaomastes riikides kehtivate hinnatasemete erinevused. Lihtsaimal kujul näitab ostujõu pariteet ühe ja sama kauba või teenuse hindade suhet erinevate riikide omavääringus.

Otseinvesteering: piiriülene investeering, mille eesmärk on omandada teises riigis residentses ettevõttes püsiv osalus (praktikas omandatakse omandiõiguste teostamiseks tavaliselt vähemalt 10% lihtaktsiastest/-osadest või hääleõiguslikest aktsiastest/osadest). Otseinvesteeringutena käsitletakse ka investeeringuid aktsiakapitali, reinvesteeritud tulu ning muid ettevõtete vahelisi rahapaigutusi. Otseinvesteeringute kontol kajastatakse euroala residentide poolt välismaal omandatud netovarasid ("välismaine otseinvesteering") ning mitteresidentide poolt omandatud euroala netovarasid ("euroala otseinvesteering").

Pakkumisintressi alammäär: intressimäärade alampiir, millega osapooled võivad esitada pakkumisi muutuva intressimääraga pakkumismenetlustes.

Pankade laenutegevuse uuringud: alates 2003. aasta jaanuarist eurosüsteemi poolt kord kvartalis korraldatav uuring, mis käsitleb laenupoliitikat. Kvalitatiivse uuringu käigus esitatakse eelnevalt kindlaks määratud euroala pankadest koosnevale valimigrupile küsimusi ettevõtete ja kodumajapidamiste laenuõuete, laenuingimuste ja laenuõudluse arengu kohta.

Pikemaajaline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse kuiste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt kolm kuud.

Portfelliinvesteering: euroala residentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroalaväliste residentide poolt ("varad"); ja euroala mitteresidentide poolt omandatud väärtpaberid (netotehingute ja/või -positsioonidena), mis on emiteeritud euroala residentide poolt ("kohustused"). Sisaldab omandiväärtpabereid ja võlaväärtpabereid (võlakirju ja rahaturuinstrumente). Tehinguid kajastatakse tegelikult makstud või saadud hinnas, millest on maha arvatud komisjonitasud ja muud kulud. Portfelliinvesteeringuna käsitlemiseks peab osalus ettevõttes võrduma vähem kui 10% ga hääleõiguslikest lihtaktsiastest.

Põhiline refinantseerimisoperatsioon: eurosüsteemi poolt pöördtehingute vormis sooritatud regulaarne avaturuoperatsioon. Operatsioonid sooritatakse nädalaste standardpakkumistena ning nende tähtaeg on tavaliselt üks nädal.

Rahaagregaadi M3 kasvu kontrollväärtus: M3 aastase kasvu määr keskmise tähtaja vältel, mis vastab hindade stabiilsuse säilitamise põhimõttele. Hetkel on M3 aastase kasvu kontrollväärtuseks 4,5%.

Rahaloomeasutuse laen euroala residentidele: koosneb rahaloomeasutuse laenudest euroala residentidest mitterahaloomeasutustele (sealhulgas valitsemis- ja erasektorile) ning rahaloomeasutuse käes olevatest euroala residentidest mitterahaloomeasutuste poolt emiteeritud väärtpaberitest (aktsiad/osakud, muud omandiväärtpaberid ja võlakirjad).

Rahaloomeasutuse netovälisvarad: euroala rahaloomeasutuste välisvarad (näiteks kuld, välisvaluuta pangatähed ja mündid, euroalaväliste residentide poolt emiteeritud väärtpaberid ning euroalavälisest residentidele antud laenud), millest on maha arvatud euroala rahaloomeasutuste väliskohustused (näiteks euroalaväliste residentide hoiused ja repotehingud ning nendele kuuluvad rahaturufondide aktsiad/osakud ning rahaloomeasutuste poolt emiteeritud võlakirjad tähtajaga kuni kaks aastat).

Rahaloomeasutuse pikemaajalised finantskohustused: koosnevad enam kui kahe aasta pikkestest tähtajalistest hoiustest, enam kui kolmekuulise etteteatamisega lõpetatavatest hoiustest, euroala rahaloomeasutuste poolt emiteeritud enam kui kaheaastase lepingulise tähtajaga võlakirjadest ning euroala rahaloomeasutuste omakapitalist.

Rahaloomeasutused: finantsasutused, mis moodustavad euroala rahaloomesektori. Need hõlmavad eurosüsteemi, (ühenduse õiguse raames defineeritud) residentidest krediidasutusi ja kõiki teisi asutusi, mille tegevusalaks on hoiuste ja/või hoiuste taoliste asendajate kogumine isikutelt, kes ei ole rahaloomeasutused, ning enda arvel (vähemalt majanduslikus mõttes) laenude andmine ja/või investeerimine väärtpaperitesse. Viimane grupp koosneb peamiselt rahaturufondidest.

Rahaloomeasutuste intressimäärad: intressimäärad, mida residentidest krediidasutused ja teised rahaloomeasutused (v.a keskpangad ja rahaturufondid) kohaldavad eurohoiustele ja -laenudele võrreldes euroala residentidest kodumajapidamiste ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtetega.

Rahaloomeasutuste sektori konsolideeritud bilanss: bilanss, mille saamiseks elimineeritakse rahaloomeasutuste omavahelised positsioonid (nt rahaloomeasutuste omavahelised laenud ja hoiused) rahaloomeasutuste koondbilansist. Bilansis esitatakse statistiline teave rahaloomeasutuste sektori varade ja kohustuste kohta võrreldes sellesse sektorisse mittekuuluvate euroala residentidega (s.t valitsemissektor ja muud euroala residendid) ning euroalaväliste residentidega. See on rahaagregaatide arvutamisel peamiseks statistiliseks allikaks ning M3e vastaskirjete regulaarse analüüsi aluseks.

Rahvusvaheline investeerimispositsioon: rahvamajanduse rahuldamata netofinantsnõuded (või täitmata finantskohustused) välismaailma vastu, esitatuna nende sisu järgi.

Rahvusvahelised reservid: välisvarad, mis on rahandusasutustele kergesti kättesaadavad ja nende kontrolli all, et otseselt finantseerida maksebilansi tasakaalustamatust või reguleerida selle ulatust valuutaturgudele sekkumise kaudu. Euroala rahvusvahelised reservid koosnevad mitteeurodes nomineeritud nõuetest euroalaväliste residentide vastu, kullast, Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutest ja eurosüsteemi poolt Rahvusvahelises Valuutafondis hoitavast reservijäägist.

Sisemajanduse koguprodukt (SKP): tootmistegevuse lõpptulem. See vastab toodetud kaupadele ja teenustele miinus vahetarbimine ning pluss toodetelt ja impordilt tasutavad netomaksud. SKP jaotuse võib esitada toodangu, kulutuste või sissetulekukomponentide lõikes. Peamised kuuartiklid, mille baasil SKPd arvutatakse, on kodumajapidamiste tarbimiskulutused, valitsemissektori lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus põhivarasse, varude muutus ning kaupade ja teenuste eksport ja import (sealhulgas euroalasisene kaubavahetus).

Survey of Professional Forecasters (kutseliste prognoosijate uuring): EKP poolt alates 1999. aastast korraldatav kvartaalne uuring, mille eesmärgiks on koguda ELis asuvate finants- ja mittefinantsorganisatsioonide ekspertidelt makromajanduslikke prognoose euroala inflatsiooni, SKP reaalkasvu ja töötuse kohta.

Tulukõver: graafik, mis kirjeldab ühesuguse krediidiriski, kuid erineva tähtajaga võlakirjade intressimäära ehk kasviku ja järelejäänud tähtaja vahelist seost kindlaksmääratud ajahetkel. Tulukõvera kalde määrab intressimäärade või kasviku erinevus kahe valitud tähtaja osas.

Tööjõu erikulud: kogu tööjõukulu toodanguühiku kohta, mis arvutatakse välja töötajate koguhüvitise suhtena euroala riikide sisemajanduse koguprodukti püsivhindades.

Tööjõud: töötavate inimeste ja töötute arvu summa.

Tööjõukuluindeks: mõõdab tööjõukulusid iga tegelikult töötatud tunni kohta. See hõlmab brutopalkasid (ning kõikvõimalikke preemiaid ja lisatasusid), tööandja poolt tasutavaid sotsiaalkindlustusmaksid ning muid tööjõuga seotud kulusid (näiteks koolituskulud, värbamiskulud ning palgamaksud), millest on maha arvatud riigitoetused. Tunnikulud saadakse kõigi töötajatega seotud eelnimetatud tööjõukulude kogusumma jagamisel nende poolt töötatud tundide koguarvuga (sealhulgas ületunnid).

Tööstustoodang: tööstusettevõtte poolt loodud lisandväärtus püsihindades.

Tööstustoodangu tootjahinnad: tööstusettevõtete (v.a ehitusettevõtete) poolt euroala riikide turgudel müüdud kõikide kaupade (v.a importkaupade) hinnad tehase värvavas (mis ei sisalda transpordihinda).

Tööviljakus: toodang etteantud tööjõusisendi kohta. Seda saab mõõta mitut moodi, kuid harilikult tehakse seda järgmiselt: püsivhindade alusel arvatud SKP jagatakse kas tööga hõivatute või töötundide koguarvuga.

Vabad töökohad: uute loodud töökohtade, vabade töökohtade ning peatselt vabanevate töökohtade (mille täitmiseks on tööandja hiljuti rakendanud aktiivseid abinõusid) üldnimetus.

Valitsemissektor: ESA 95s määratletud sektor, kuhu kuuluvad residendist isikud, kes tegelevad peamiselt individuaalseks ja kollektiivseks tarbimiseks mõeldud turuväliste kaupade tootmise ja teenuste osutamisega ja/või riikliku tulu ja hüvede ümberjaotamisega. Valitsemissektor hõlmab ka keskvalitsust, piirkondlikke valitsusi ja kohalikke omavalitsusi ning sotsiaalkindlustusfonde. Valitsemissektorisse ei kuulu avaliku sektori omandis olevad äritegevust arendavad üksused, näiteks riigiettevõtted.

Võla suhe SKPsse (valitsemissektor): valitsemissektori võla suhe SKPsse jooksvates turuhindades. Selle kohta kehtib üks rahandusliku stabiilsuse kriteeriumidest, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikes 2, et teha kindlaks ülemäärase eelarve puudujäägi olemasolu.

Võlakiri: emitendi (laenuvõtja) lubadus teha võlakirja omanikule (laenuandja) kindlaksmääratud kuupäeva(de)l tulevikus üks või enam makseid. Tavaliselt hõlmab võlakiri kindlaksmääratud intressimäära (kupong) ja/või seda müüakse diskonteerituna ehk madalama hinnaga kui emitendi poolt makstav hind tagasiostu tähtajal. Võlakirjad, mida emiteeritakse algse tagasiostu tähtajaga enam kui üks aasta, loetakse pikaajalisteks võlakirjadeks.

Võlakohustused (finantskontod): hõlmavad laene, hoiustega seotud võlakohustusi, emiteeritud võlakirju ning kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete pensionifondi reserve (mis tulenevad tööandja otsesest pensionikohustusest oma töötajate ees), hinnatuna turuväärtuses perioodi lõpus. Kuigi võlakohustused ei sisalda kvartaalsetes finantskontodes andmete piiratud kättesaadavuse tõttu kaupu ja mittefinantsteenuseid pakkuvate ettevõtete (näiteks ettevõtete vahelised laenud) ning euroalaväliste pankade poolt antud laene, on need komponendid olemas aastastes finantskontodes.

Võlg (valitsemissektor): valitsemissektori brutovõlg nominaalväärtuses aasta lõpu seisuga konsolideerituna valitsemissektori asutuste siseselt ja vahel.

Väliskaubandus: kaubaeksport ja -import euroalaväliste riikidega; seda mõõdetakse käibe põhjal ning mahu ja ühikuhinna indeksitena. Väliskaubandusstatistika pole otseselt võrreldav

rahvamajanduse arvepidamises kajastatud ekspordi ja impordiga, sest viimane hõlmab nii euroalasiseseid kui ka -väliseid tehinguid ning ühendab kaubad ja teenused. Samuti ei ole see täielikult võrreldav kaubanimetustega maksebilansi statistikas. Peale meetodiliste kohanduste seisneb peamine erinevus selles, et väliskaubandusstatistikas sisalduvad impordi registreerimisel ka kindlustus- ja veoteenused, samas kui maksebilansi statistika registreerimisel kaubanimetustes hõlmatakse FOB-hinnad.

Ühtlustatud tarbijahinnaindeks (ÜTHI): tarbijahindade mõõtühik, mille koostab Eurostat ja mis ühtlustatakse kõigi ELi liikmesriikide jaoks.

